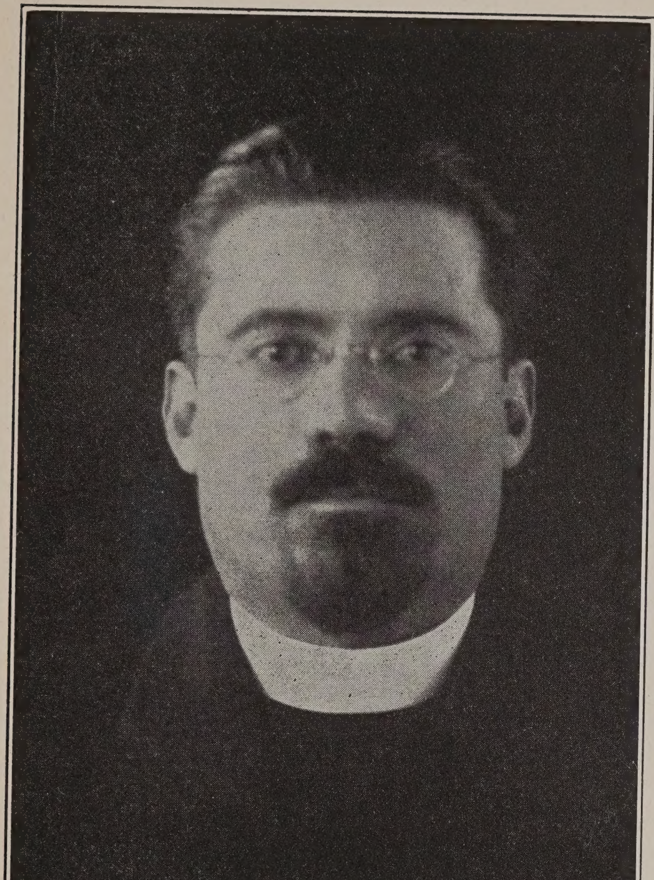
ΙΕΡΕΩΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΟΤΡΥΑΛΗ [illegible]

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΑ

ΙΕΡΕΩΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΟΥΡΝΑΚΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΑΠΑΝΤΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Χ. Μ. ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ
444-446 PEARL STREET
NEW YORK

Ἱερεὺς **ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΡΝΑΚΗΣ** Οἰκονόμος.
Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Ἑλληνικῆς
Ὀρθοδόξου Κοινότητος Ἀτλάντας

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΝ

ΤΖΙΤΖΙΝΙΩΤΩΝ

ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ

ΚΑΤΑ τὸ διάστημα τετραετίας καθ' ὅ ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου εἰς 'Αμερικήν, κατόπιν ἀδείας τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, διετέλεσα ἐφημέριος τῆς Κοινότητος 'Ατλάντας, ἐβεβαιώθην ὅτι τόσον οἱ ἐνταῦθα ὅσον καὶ οἱ εἰς τὰς πέριξ διαφόρους πόλεις τῶν Πολιτειῶν Γεωργίας, Κεντώκης, Τεννεσσῆ, Σάουθ Καρολίνας καὶ 'Αλαβάμας παροικοῦντες ὁμογενεῖς, τοὺς ὁποίους πολλάκις ἐπεσκέφθην δι' ὑπηρεσίαν καὶ ἰδίως ἐκεῖνοι οἵτινες ἀπέχοντες ἑκατοντάδας πολλάκις μιλλίων ἀπὸ 'Ελληνικὴν Κοινότητα, ὡς μὴ ἐκκλησιαζόμενοι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ μὴ παρακολουθοῦντες ἑπομένως τὸ κήρυγμα τοῦ Θείου λόγου, ἀπερροφήθησαν ἀπὸ τὴν βιοπάλην καὶ μόνον εἶχον ἀνάγκην ἑνὸς βιβλίου συνοπτικῶς περιλαμβάνοντος τὰς ἀναγκαίας δι' ἕκαστον χριστιανὸν γνώσεις, τὰς ὁποίας ὀφείλουν νὰ μετοχετεύσουν εἰς τὴν νέαν 'Ελληνικὴν γενεάν, τὰ τέκνα των, ἂν ἐν ἐπιγνώσει τῆς εὐθύνης των ποθοῦν εἰλικρινῶς νὰ παραμείνουν ταῦτα πιστὰ εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων των. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι τοῦτο θὰ συμβαίνῃ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς 'Αμερικῆς ἔνθα εἶναι ἐγκατεστημένοι Ἕλληνες.

Ἔκρινα ὅθεν καλὸν ὅπως προβῶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος βιβλίου, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τοῦτο θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀπαραιτήτων γνώσεων τῶν ἐκ τῆς 'Ορθοδόξου θρησκείας ἀπορρεουσῶν, ἐκ μέρους τοῦ ἐν διασπορᾷ χριστεπωνύμου 'Ορθοδόξου πληρώματος.

Φεβρουάριος, 1929.

'Ιερεὺς ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΡΝΑΚΗΣ, Οἰκονόμος
'Ιερατικῶς Προϊστάμενος τῆς 'Ελληνικῆς
'Ορθοδόξου Κοινότητος ATLANTA, GA.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Σκότος παχυλὸν καὶ ἀφεγγὲς ἐκάλυπτε τὴν φύσιν, οἱ δὲ πρὸ Χριστοῦ ἄνθρωποι ἐκάθευδον ὕπνον νήδυμον ὑπὸ τὴν μυστηριώδη δεσποτείαν τῆς εἰδωλολατρικῆς πλάνης καὶ ψευδοσοφίας, ὁπότε ὁ Πλάστης ἡμῶν θέλων νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τὸν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας αἰχμαλωτισθέντα ἄνθρωπον, ἀπέστειλε τὸν Μονογενῆ του Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον «Γεννώμενον ἐκ γυναικὸς, γεννώμενον ὑπὸ Νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ Νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν.» Ἀλλ' ἰδού: Ἅμα τῇ ἐμφανίσει Αὐτοῦ πολυπληθεῖς ῥήτορες ἠκόνησαν τὸν λόγον ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμονα τῆς σκέψεως διὰ νὰ συσκοτίσωσι τὴν συνείδησιν τοῦ κόσμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὑπὸ τῶν Προφητῶν ἐπηγγελμένου Μεσσίου, δορυκτήτορες κατακτηταὶ καὶ δαφνηφόροι στρατηγοὶ ὕψωσαν τὸ σκῆπτρον τῆς δυνάμεως ἢ τὸ ξίφος καὶ τὴν σπάθην τῆς νίκης ὑπὲρ τὴν βίαν καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν Καισάρων, ὑπὲρ τὴν γοητείαν τοῦ λόγου καὶ τοῦ καλάμου τῶν ῥητόρων καὶ σοφῶν, ὑπὲρ τὴν λύσσαν καὶ τὴν ἀπειλὴν τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ποιητῶν διὰ νὰ συντρίψωσι τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐν Βιθλεὲμ ἀνακληθέντος διὰ τὴν παγκόσμιον ἀπολύτρωσιν Γλυκυτάτου Ἰησοῦ. Μυριάδες ἐν τούτοις ἠκονισμένων ξιφῶν ἐστομώθησαν πρὸ τῆς φάτνης, οἱ ὀξυγράφοι κάλαμοι ἐθραύσθησαν πρὸ τοῦ ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων Παιδίου, ὁ λόγος παρέλυσεν, ἡ σοφία ἀπεσβολώθη καὶ τὰ φτερὰ τῆς φαντασίας ἀπεπτιλώθησαν πρὸ τῆς λαμπραυγοῦς Θεότητος, ἥτις καταλάμπει τὴν γαλήνιον καὶ πάγκαλον μορφὴν τοῦ βασιλέως τῶν ψυχῶν, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν

ἀλληλουχίας, ἑνότητος καὶ πανθαυμάστου ἁρμονίας διὰ μέσου τῶν λόγων, τῶν θαυμάτων καὶ τῶν ὑπερφυῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ.

ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Μετὰ τὸ βάπτισμα ἀρχίζει ὁ Ἰησοῦς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κοσμοσωτηρίου ἔργου ὅπερ ἦλθε νὰ νὰ ἐπιτελέσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἦτο δυσχερέστατον διότι ἔπρεπε νὰ κατακτήσῃ τοὺς σοφούς, ἔπρεπε νὰ κατακτήσῃ τοὺς Καίσαρας, ἔπρεπε νὰ κατακτήσῃ ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ἐν τούτοις πρὸς κατάκτησιν σοφῶν ἐξελέξατο ἀμαθεῖς, πρὸς κατάκτησιν τῶν Καισάρων ἀσθενεῖς, πρὸς κατάκτησιν τῆς καρδίας καὶ τῆς διανοίας ὅλου τοῦ κόσμου δώδεκα πτωχοὺς ἁλιεῖς τοὺς ἑξῆς:

1) Σίμωνα τὸν λεγόμενον Κιφᾶν καὶ Πέτρον, 2) Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, 3) Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, 4) Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, 5) Φίλιππον, 6) Βαρθολομαῖον ὅστις λέγεται καὶ Ναθαναὴλ, 7) Θωμᾶν τὸν λεγόμενον Δίδυμον, 8) Ματθαῖον τὸν Τελώνην, 9) Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, ὅστις λέγεται καὶ Ἀδελφόθεος, 10) Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου ὅστις λέγεται καὶ Λεββαῖος καὶ Θαδδαῖος, 11) Σίμωνα τὸν Κανανίτην ἢ Ζηλωτὴν καὶ Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην.

Ἐκ τούτων τοὺς μὲν πρώτους ἓξ ἐκάλεσε κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ κηρύγματος· τοὺς δὲ ἑτέρους ἓξ προσελάβετο ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος. Κατὰ δὲ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ κηρύγματος προσέλαβεν ἄλλους ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους τοὺς ἑξῆς: Ἄγαβον, Ἔραστον, Ἀκύλαν, Ἡρωδίωνα, Θαδδαῖον, Ἀμπλίαν, Ιάσωνα, Ἀνανίαν, Κάρπον, Ανδρόνικον, Κοδρᾶτον, Ροδίωνα, Ἀπελλῆν, Σίλαν, Κοῦρτον, Ἀπφίαν, Ολυμπᾶν, Ἀρίσταρχον, Ἰουνίαν, Ὀνήσιμον, Ἀριστόβουλον, Οὐρνὸν, Ροῦφον, Σιλουανὸν, Ἄρχιππον, Πούδην, Νάρκισσον, Ἑρμῆν, Ἀσύγκριτον Στάχυν, Βαρνάβαν, Τιμόθεον, Κρήσκην, Σωσίπατρον, Επαινετὸν, Τρόφιμον, Φιλήμονα, Φλέγοντα καὶ ἑτέρους 32.

Ἡ διδασκαλία ὅμως τοῦ Χριστοῦ προσέκρουσεν εἰς τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὰ προσωπικὰ συμφέροντα τῶν ἀγόντων καὶ φερόντων τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν Ἀρχιερέων, Γραμματέων καὶ Φαρισαίων οἵτινες εἰσαγαγόντες Αὐτὸν εἰς δίκην καὶ μὴ εὑρί-

σκοντες οὐδεμίαν αἰτίαν διὰ νὰ τὸν καταδικάσωσιν εἰς θάνατον, κατώρθωσαν τοῦτο διὰ ψευδομαρτύρων, μετὰ δὲ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς θανατικῆς αὐτοῦ καταδίκης τὸν παραδίδουσιν εἰς μαινόμενον ὄχλον παρὰ τοῦ ὁποίου χλευάζεται, μαστιγοῦται καὶ φέρων τὸν σταυρὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου φέρεται διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῶν Ἱεροσολύμων εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἔξω τῶν πυλῶν αὐτῆς κείμενον ἔνθα καὶ ἐσταυρώθη. Ἡ ἄψυχος ἐν τούτοις φύσις ἰδοῦσα τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ κρεμάμενον ἐπὶ ξύλου σταυρικοῦ, δὲν μένει ἀναίσθητος ὡς ὁ ἀχάριστος ἐκεῖνος κόσμος, ἀλλὰ ἀπὸ ἕκτης ὥρας ἕως ἐνάτης, ἤτοι 12—3 τῆς μεσημβρίας καθ' ἡμᾶς, ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη, ὁ οὐρανὸς ἐκαλύφθη ὑπὸ ζόφου, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐρράγη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, ἡ γῆ ἐσχίσθη, ἡ δὲ σχισμὴ αὐτη ἐπεκταθεῖσα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πόλου τῆς γῆς ἕως τοῦ ἄλλου, ὑπῆρξεν ἡ ἄβυσσος ἥτις χωρίζει τὸν παλαιὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ νέου, μνημεῖα ἠνεώχθησαν καὶ πολλὰ σώματα νεκρῶν ἠγέρθησαν, ὅτε ὁ Ἰησοῦς κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς μαθητὰς ἐκ μέρους τῶν σταυρωτῶν τοῦ Θείου αὐτῶν Διδασκάλου, ἐκ τούτων δὲ μόνον ὁ ἐπιστήθιος καὶ ἠγαπημένος φίλος Αὐτοῦ Ἰωάννης ἀψηφᾷ πάντα κίνδυνον καὶ ἀκούει τοὺς τελευταίους λόγους αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐγκαταλείπει ὅ,τι πολυτιμώτερον εἶχεν ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν μητέρα του.

Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἐγκαταλείψεως, ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ φόβου ὅστις κατεῖχε τὰς καρδίας πάντων, ὅσοι ἠγάπησαν Αὐτὸν εἷς κεκρυμένος μαθητής, ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας εὐσχήμων βουλευτής, παρουσιάσθη εἰς τὸν Πιλᾶτον καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ πρὸς ταφήν. Ἦτο δὲ ὄντως μεγίστη τόλμη τὸ νὰ ζητήσῃ οὗτος πρὸς ταφὴν τὸ σῶμα τοῦ ἀμειλίκτου καὶ αὐστηροῦ κατηγόρου τῶν ἀρχόντων τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, χωρὶς οὐδαμῶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἐκινδύνευεν ἡ μεγάλη του περιουσία καὶ ἡ θέσις του ὡς βουλευτοῦ. Ὁ Πιλᾶτος γνωρίζων ὅτι οἱ ἐπὶ σταυροῦ κρεμάμενοι ἠγωνίων ἕως ὅτου ἐκπνεύσωσιν ἐπὶ ὥρας πολλὰς καὶ πολλάκις ἐπὶ ἡμέρας, ἐθαύμασε πῶς ὁ Ἰησοῦς τόσον νέος καὶ ὑγιὴς καὶ ἀκμαίας τὰς δυνάμεις ἔχων ἀπέθανε τόσον ταχέως. Δυσπιστῶν δὲ ἐκάλεσε τὸν ἐπιστατήσαντα εἰς τὴν σταύρωσιν Ἑκατόνταρχον καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν, μετὰ δὲ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τούτου ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Ἰωσὴφ ἵνα ἐνταφιάσῃ τὸν Ἰησοῦν.

ΤΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Ὁ Ἰωσὴφ τότε ἠγόρασε σινδόνα καὶ καταβιβάσας ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ τὸ ἐνετύλιξε δι' αὐτῆς ἀλείψας αὐτὸ μὲ ἀρώματα ἐκ μίγματος σμύρνης καὶ ἀλόης 100 λιτρῶν (Εὐαγγ. Ἰωάν. Κεφ. 19 Στίχ. 39) τὰ ὁποῖα ἔφερεν ὁ Νικόδημος ὁ νυκτερινὸς μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὁποίου κατέθηκεν αὐτὸ εἰς μνημεῖον πέτρινιν κείμενον εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ, καὶ ἀπεκύλισαν λίθον μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἐκεῖ παρευρίσκοντο καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία Ἰωσῆ αἵτινες παρετήρουν ποῦ ἐνεταφιάσθη ὁ Ἰησοῦς· (ἡ Μαγδαληνὴ ἐκαλεῖτο οὕτως διότι κατήγετο ἀπὸ τὰ Μάγδαλα, ἡ δὲ Μαρία Ἰωσῆ ἦτο ἡ Θεοτόκος τὴν ὁποίαν ἐκάλουν Μαρίαν Ἰωσῆ διότι ὁ Ἰωσὴφ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου του εἶχε υἱοὺς οἵτινες ὠνομάζοντο Ἰωσῆς καὶ Ἰάκωβος(1) ὅπως δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἐθεωρεῖτο ἀνὴρ τῆς Θεοτόκου (ὅπως βλέπομεν εἰς τὸ Εὐαγγ. Ματθ. Κεφ. 1, Στίχ. 20). «Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβὶδ μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου», οὕτω καὶ ἡ Θεοτόκος, ἐλέγετο Μαρία Ἰωσὴφ καὶ Μαρία Ἰακώβου (Εὐαγγ. Μάρκ. Κεφ. 15 Στίχ. 47 καὶ Κεφ. 16 Στίχ. 1), διότι ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωσῆς ἦσαν γνωστοὶ καὶ ἐπίσημοι παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, τοιουτοτρόπως δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν καὶ οἱ Εὐαγγελισταὶ Μάρκος καὶ Ματθαῖος (Εὐαγγ. Μάρκ. Κεφ. 15 Στίχ. 47 καὶ Κεφ. 16 Στίχ. 1 καὶ Ματθ. Κεφ. 27, Στίχ. 56), ἔνθα λέγεται «ἐν αἷς ἦν Μαρία Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ Μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ». Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν ὅτι ἡ Μαρία Ἰωσῆ ἦτο ἡ ἀδελφὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ σύζυγος τοῦ Κλωπᾶ ὅπως λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. «Εἱστήκεσαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς Μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ» (Εὐαγγ. Ἰωάν. Κεφ. 19 Στίχ. 25). Αἱ μυροφόροι ἀγοράσασαι ἀρώματα ἔρχονται εἰς τὸ μνημεῖον κατὰ μὲν τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον «Ὀψὲ

---

(1) Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωσὴφ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου του ἐκαλοῦντο Ἰωσῆς, Ἰάκωβος, Σίμων καὶ Ἰούδας.

Σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ» ἤτοι περὶ τὰ χαράγματα τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (τῆς Κυριακῆς), «Ματθ. Κεφ. 28, Στίχ. 1) καὶ κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν. «Τῇ δὲ μιᾷ τῶν Σαββάτων ὄρθρου βαθέος» (Λουκ. Κεφ. 24 Στίχ. 1) καὶ τὸν Ἰωάννην. «Τῇ δὲ μιᾷ τῶν Σαββάτων σκοτίας ἔτι οὔσης» (Ἰωάν. Κεφ. 20, Στίχ. 1), ἀλλὰ κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον «λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς Σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου (Μάρκ. Κεφ. 16, Στίχ. 2), καθ' ὁδὸν δὲ διελογίζοντο λέγουσαι: «Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;» Ὅταν ὅμως ἔφθασαν ἐκεῖ εἶδον ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῇ, εἰσελθοῦσαι δὲ εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν· καὶ ἐτρόμαξαν. Οὗτος ὅμως λέγει πρὸς αὐτάς. «Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον; ἠγέρθη οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε καθὼς εἶπεν ὑμῖν». Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ. (Μάρκ. 16, Στίχ. 3-9).

ΠΡΩΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΙΗΣΟΥ

Αἱ Μυροφόροι γυναῖκες ἔτρεξαν νὰ εἴπωσι τὴν χαροποιὰν ταύτην εἴδησιν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καθ'ὁδὸν ὅμως ἐφανερώθη ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰπών: Χαίρετε· ἐκεῖναι τότε ἐπλησίασαν, τοῦ ἔπιασαν τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Τότε λέγει πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς. Μὴ φοβεῖσθε. Ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν κακεῖ με ὄψονται (Εὐαγγ. Ματθ. Κεφ. 28 Στίχ. 9-11).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἐλθοῦσα εἰς τὸ μνημεῖον καὶ ἰδοῦσα τὸν λίθον μετακεκινημένον τρέχει πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ τὸν ἄλλον μαθητὴν τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς (τὸν Ἰωάννην) καὶ τοὺς λέγει. Ἐπῆραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου καὶ δὲν γνωρίζομεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἔτρεξαν τότε καὶ οἱ δύο ὁμοῦ ἀλλὰ ὁ ἄλλος μαθητὴς ἐβάδισε ταχύτερον καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον καὶ κύψας εἶδε ὀθόνια, ἀλλὰ δὲν ἐμβῆκεν εἰς τὸ μνημεῖον. Ἐν τῷ μεταξὺ

ἦλθε καὶ ὁ Πέτρος ὅστις ἐμβὰς μέσα εἰς τὸ μνημεῖον εἶδε τὴν σινδόνα δι' ἧς εἶχε περιτυλιχθῇ τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ τὸ σουδάριον (μανδήλιον) τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὴν κεφαλήν του δὲν ἦτο μαζὺ μὲ τὰ σινδόνια ἀλλὰ χωριστὰ τετυλιγμένον εἴς τινα τόπον ἐκεῖ πλησίον· εἰσῆλθε τότε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσεν· (διότι δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη ὅτι ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν). Ἡ Μαρία ἵστατο ἔξωθεν κλαίουσα, κύψασα δὲ ἐντὸς τοῦ μνημείου εἶδε δύο ἀγγέλους λευκοφοροῦντας καὶ καθημένους ἕνα πρὸς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς καὶ ἕνα πρὸς τὸ μέρος τῶν ποδῶν ὅπου εἶχε τεθῇ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὁποῖοι τῆς λέγουσιν. Γύναι τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἦραν τὸν Κύριόν μου ἐκ τοῦ μνημείου, ἀποκρίνεται ἡ Μαρία καὶ δὲν γνωρίζω ποῦ τὸν ἔθεσαν· ταὐτοχρόνως δὲ στραφεῖσα πρὸς τὰ ὀπίσω βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἱστάμενον, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐγνώρισε καὶ νομίσασα ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς τὸν ἠρώτησε. Κύριε ἂν σὺ τὸν ἐβάστασας εἰπέ μου ποῦ τὸν ἔθεσες καὶ ἐγὼ θὰ τὸν σηκώσω· λέγει τότε πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Μαρία· Ἀναγνωρίσασα τότε αὐτὸν ἐκείνη τοῦ λέγει. Ραββουνί· τοὐτέστιν Διδάσκαλε· Μὴ μὲ πιάνῃς τῆς λέγει τότε ὁ Ἰησοῦς, διότι δὲν ἀνέβην ἀκόμη εἰς τὸν Πατέρα μου· ὕπαγε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ εἰς αὐτοὺς ὅτι ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Μετέβη τότε ἡ Μαρία πρὸς συνάντησιν τῶν μαθητῶν καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶδε τὸν Κύριον καὶ διηγήθη ὅσα εἶπεν εἰς αὐτήν. (Εὐαγγ. Ἰωάν. Κεφ. 20 Στίχ. 1-19).

ΤΡΙΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν ἐπορεύοντο εἰς μίαν κώμην καλουμένην Ἐμμαούς, ἀπέχουσαν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ 60 σταδίους (ἕκαστον στάδιον ἦτο μήκους 600 ποδῶν), καθ' ὁδὸν δὲ ὡμίλουν περὶ τῶν συμβεβηκότων τούτων. Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦς τοὺς ἐπλησίασε καὶ τοὺς λέγει. Τίνες εἶναι οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους καὶ εἶσθε σκυθρωποί; Ἀποκριθεὶς ὁ εἷς ὀνόματι Κλεόπας λέγει: Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ δὲν γνωρίζεις τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Ὡμίλησαν δὲ οὕτω διότι δὲν ἐγνώριζον ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Ποῖα; ἐρωτᾷ ὁ Ἰησοῦς. Ἐκεῖνοι

τότε τοῦ εἶπον: «τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὅστις ἐγένετο ἀνὴρ Προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ πῶς παρέδωκαν αὐτὸν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς καταδίκην θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν· ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ μέλλων νὰ λυτρώσῃ τὸν Ἰσραήλ. Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν πρὸ τριῶν ἡμερῶν· ἐν τούτοις γυναῖκες τινὲς ἐκ τῶν ἰδικῶν μας μᾶς ἐτρόμαζον λέγουσαι ὅτι μετέβησαν εἰς τὸ μνημεῖον, μὴ εὑροῦσαι δὲ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἐπέστρεψαν λέγουσαι ὅτι ἐφανερώθησαν εἰς αὐτὰς ἄγγελοι λέγοντες ὅτι ζῇ· μετέβησαν τότε μερικοὶ ἐξ ἡμῶν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν ὅμως δὲν εἶδον». Εἶπε τότε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ εἰς τὸ νὰ πιστεύητε ὅλα ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα ὡμίλησαν οἱ Προφῆται· δὲν ἔπρεπε νὰ πάθῃ ταῦτα ὁ Χριστὸς καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; Καὶ ἀρχίσας ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν Προφητῶν διηρμήνευεν εἰς αὐτοὺς πάντα τὰ περὶ ἑαυτοῦ γεγραμμένα. Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὴν κώμην, ὁ Ἰησοῦς προσεποιήθη ὅτι θὰ μεταβῇ μακρύτερα. Ἐκεῖνοι ὅμως ἐπέμειναν βιάσαντες αὐτὸν καὶ λέγοντες· μεῖνον μαζύ μας διότι ἡ ἡμέρα ἐπέρασε καὶ πλησιάζει ἡ ἑσπέρα, ἐδέχθη δὲ καὶ εἰσῆλθε νὰ μείνῃ πλησίον αὐτῶν· ὅταν ἐκάθισε μὲ τοὺς μαθητάς του, ἔλαβε τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας αὐτὸς τὸν ἔκοψε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς· τότε ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί των καὶ ἐγνώρισαν αὐτὸν, ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς ἐγένετο ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν. Εἶπον δὲ πρὸς ἀλλήλους· ἡ καρδία μας ἦτο καιομένη ὅταν μᾶς ὡμίλει εἰς τὸν δρόμον καὶ ὅταν μᾶς ἐξήγει τὰς Γραφάς. Καὶ σηκωθέντες τὴν ἰδίαν ὥραν ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εὗρον συνηγμένους τοὺς ἕνδεκα εἰπόντες εἰς αὐτοὺς ὅτι ὄντως, ἀνέστη ὁ Κύριος καὶ ἐφάνη εἰς τὸν Σίμωνα· καὶ διηγήθησαν ὅσα ἔλαβον χώραν καθ' ὁδὸν καὶ πῶς τὸν ἐγνώρισαν ὅταν ἔκοψε τὸν ἄρτον (Εὐαγγέλ. Λουκ. Κεφ. 24 Στίχ. 13-36).

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Καθ' ἣν ὥραν ὡμίλουν ταῦτα, ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει· «Εἰρήνη ἡμῖν». Ἐφοβήθησαν καὶ ἐτρόμαξαν οἱ μαθηταὶ καὶ ἐνόμισαν ὅτι βλέπουν Πνεῦμα καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. Διατί εἶσθε τεταραγμένοι; καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν εἰς τὰς καρδίας σας; Ἴδετε τὰς χεῖρας μου καὶ

τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι· ψηλαφήσατέ με καὶ βεβαιωθῆτε ὅτι τὸ πνεῦμα δὲν ἔχει σάρκα καὶ ὀστᾶ καθὼς ἐγὼ βλέπετε ὅτι ἔχω, ταῦτα δὲ λέγων ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· διαρκούσης δὲ τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ θαυμασμοῦ των λέγει πρὸς αὐτούς. Ἔχετε ραγητόν τι ἐδῶ; Ἐκεῖνοι τότε τοῦ ἔδωκαν τεμάχιον ἀπὸ ψητὸν ψάρι καὶ κηρήθραν ἀπὸ μελίσσιον καὶ λαβὼν ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτῶν, διὰ νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι δὲν εἶναι φάντασμα. Εἶπε τότε πρὸς αὐτούς· ὅλοι ἐνθυμηθῆτε τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ὡμίλησα πρὸς σᾶς ὅταν ἤμην μαζί σας ὅτι πρέπει νὰ τελειωθῶσιν ὅλα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ εἰς τοὺς Προφήτας καὶ ψαλμοὺς περὶ ἐμοῦ. Τότε ἤνοιξεν τὸν νοῦν των διὰ νὰ ἐννοήσωσι τὰς Γραφὰς καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οὕτως εἶναι γεγραμμένον καὶ τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν, καὶ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ νὰ κηρυχθῇ μετάνοια καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη μὲ ἀρχὴν τὰ Ἱεροσόλυμα. Σεῖς δὲ νὰ εἶσθε μάρτυρες ὅλων τούτων. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρός μου σεῖς δὲ καθίσατε ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἕως οὗ ἐνδυθῆτε δύναμιν ἐξ ὕψους. (Εὐαγγέλ. Λουκ. Κεφ. 24 Στίχ. 36-50).

ΠΕΜΠΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ὅταν ἐνύκτωσε καὶ αἱ θύραι τῆς οἰκίας ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔμενον οἱ μαθηταὶ ἦσαν κεκλεισμέναι διότι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ σταθεὶς εἰς τὸ μέσον λέγει πρὸς αὐτούς. Εἰρήνη ὑμῖν καὶ εὐθὺς ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Οἱ μαθηταὶ ἐχάρησαν ἰδόντες τὸν Κύριον, ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πάλιν πρὸς αὐτούς: Εἰρήνη ὑμῖν· ὅπως ἔστειλεν ἐμὲ ὁ Πατήρ μου, τοιουτοτρόπως καὶ ἐγὼ στέλλω σᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε,λάβετε πνεῦμα Ἅγιον, ἂν συγχωρήσητε τὰς ἁμαρτίας μερικῶν ἂς εἶναι συγκεχωρημέναι, ἂν δὲ κρατήσητε ἂς εἶνε κεκρατημέναι. Ὁ Θωμᾶς ὁ μαθητὴς δὲν ἦτο ἐκεῖ ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄλλοι μαθηταὶ, εἴδομεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Θωμᾶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐὰν δὲν ἴδω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ ἐὰν δὲν βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, δὲν θὰ πιστεύσω. (Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 20 Στίχ. 19-26).

ΕΚΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὅταν πάλιν οἱ μαθηταὶ ἦσαν συνηγμένοι καὶ ὁ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν, αἱ δὲ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, ἦλθεν ὁ 'Ιησοῦς καὶ σταθεὶς εἰς τὸ μέσον λέγει αὐτοῖς. Εἰρήνη ὑμῖν. Ἔπειτα λέγει τῷ Θωμᾷ. Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ᾧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. 'Απεκρίθη τότε ὁ Θωμᾶς λέγων· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει τότε πρὸς αὐτὸν ὁ 'Ιησοῦς. Θωμᾶ ἐπίστευσας διότι μὲ εἶδες· ἀλλὰ μακάριοι εἶναι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. (Εὐαγγέλ. 'Ιωάν. Κεφ. 20 Στίχ. 24-30).

ΕΒΔΟΜΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος εὑρίσκοντο οἱ μαθηταὶ Σίμων, Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πέτρος: Θὰ ὑπάγω νὰ ψαρεύσω. Λέγουσιν εἰς αὐτὸν οἱ ἄλλοι. 'Ερχόμεθα καὶ ἡμεῖς μαζί σου. 'Εμβῆκαν λοιπὸν εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἔπιασαν οὐδένα ἰχθύν. Περὶ τὰ ἐξημερώματα ἐστάθη ὁ 'Ιησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς: Παιδία μήπως ἔχετε προσφάγιόν τι; Ὄχι ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι χωρὶς νὰ τὸν γνωρίσωσιν. Ὁ δὲ 'Ιησοῦς τοὺς λέγει: Ρίψατε τὰ δίκτυα εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου καὶ θὰ εὕρετε. Ἔρριψαν τότε τὰ δίκτυα καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνασύρωσιν αὐτὰ λόγῳ τοῦ ὑπερβολικοῦ βάρους τῶν ἰχθύων. Λέγει τότε ὁ 'Ιωάννης εἰς τὸν Πέτρον: Ὁ Κύριος εἶναι. Ὅταν ὁ Πέτρος ἤκουσεν ὅτι εἶνα ὁ Κύριος ἐφόρεσε τὸ ἐπανωφόριόν του (διότι ἦτο γυμνὸς) καὶ ἔρριψε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ ἦλθον εἰς τὸ πλοιάριον τὸ ὁποῖον ἀπεῖχεν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς περίπου 500 πήχεις σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. Ὅταν δὲ ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηρὰν βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ἐπ' αὐτῆς ἕνα ὀψάριον καὶ ἄρτον λέγει πρὸς αὐτοὺς τότε ὁ 'Ιησοῦς. Φέρατέ μοι ἀπὸ τὰ ὀψάρια τὰ ὁποῖα ἐπιάσατε τώρα. 'Ανέβη ὁ Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς γεμᾶτον ἀπὸ 153 μεγάλα ψάρια καὶ ἐνῷ ἦσαν τόσα πολλὰ δὲν ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ 'Ιησοῦς: Γευματίσατε. Κανεὶς ὅμως ἐκ τῶν μαθητῶν

δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ αὐτὸν σὺ ποῖος εἶσαι; διότι ἐγνώριζον ὅτι εἶναι ὁ Κύριος. Ἔρχεται λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδει εἰς αὐτοὺς ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὀψάριον. (Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 21 Στίχ. 1-14).

ΟΓΔΟΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Οἱ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος ὅπου παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἰδόντες αὐτὸν τὸν προσεκύνησαν, τινὲς ὅμως ἐδίστασαν. Προσελθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς λέγων. Μοὶ ἐδόθη πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· πορευθέντες λοιπὸν διδάξατε ὅλα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ τηρῶσιν ὅσα σᾶς παρήγγειλα· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζί σας ὅλας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 28, Στίχ. 16-τέλους).

ΕΝΝΑΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ

Ὕστερον ἐφανερώθη εἰς πεντακοσίους ἄνδρας καὶ εἰς τοὺς ἕνδεκα μαθητὰς αὐτοῦ τῶν ὁποίων ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν καὶ σκληροκαρδίαν διότι δὲν ἐπίστευσαν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶδον αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν· καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. Ὑπάγετε εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν καὶ ὅστις πιστεύσῃ καὶ βαπτισθῇ θὰ σωθῇ καὶ ὅποιος δὲν πιστεύσῃ θὰ κατακριθῇ· θὰ ἀκολουθήσουν δὲ σημεῖα εἰς ὅσους πιστεύσουν. Ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου θὰ ἐκβάλωσι δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, θὰ ὁμιλήσωσι ξένας γλώσσας, θὰ πιάσωσιν ὄφεις, καὶ ἂν πίωσι δηλητήριόν τι δὲν θὰ τοὺς βλάψῃ. Ἐπάνω εἰς ἀσθενεῖς νὰ θέσωσι τὰς χεῖράς των καὶ θὰ θεραπεύσωσιν.

ΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Μόλις ἐτελείωσεν ὁ Κύριος τοὺς λόγους τούτους ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν ὑπὸ νεφέλης φωτεινῆς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ οἵτινες ἐνῷ ἠτένιζον πρὸς τὸν οὐρανὸν παρουσιάσθησαν εἰς αὐτοὺς δύο ἄνδρες μὲ λευκὰ ἐνδύματα καὶ εἶπον· Ἄνδρες

Γαλιλαῖοι διατί ἵστασθε παρατηροῦντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ ἔλθῃ πάλιν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθ' ὃν εἴδατε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος τὸ ὁποῖον εἶναι πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον ἔνθα διέμενον ὁ Πέτρος, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, ὁ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Πάντες οὗτοι ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ὁμοῦ μὲ γυναῖκας καὶ μὲ τὴν Μαρίαν τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ καὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΠΡΟΣ ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΛΛΟΥ ΜΑΘΗΤΟΥ ΕΙΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΠΡΟΔΟΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΙΣΚΑΡΙΩΤΟΥ

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ Πέτρος σταθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν (ἦσαν δὲ παρόντες ἕως ἑκατὸν εἴκοσιν ἄνθρωποι). Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ ἡ Γραφὴ τὴν ὁποίαν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ διὰ τὸν Ἰούδαν, ὅστις ἔγινεν ὁδηγὸς εἰς τοὺς συλλαβόντας τὸν Ἰησοῦν, διότι ἦτο συνηριθμημένος μὲ ἡμᾶς καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Οὗτος ἀπέκτησεν ἀγρὸν ἀπὸ τὸν μισθὸν τῆς ἀδικίας καὶ ὅταν ἔπεσεν εἰς λάκκον ἐχύθησαν ἔξω ὅλα τὰ ἐντόσθιά του· αὐτὸ δὲ ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ ὥστε ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ὠνομάσθη εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν Ἀλκεδαμά, τουτέστι ἀγρὸς αἵματος. Διότι ἔχει γραφῇ εἰς τὸ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν. Ἡ κατοικία αὐτοῦ ἂς γίνῃ ἔρημος καὶ οὐδεὶς ἂς μὴ κατοικῇ ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ἂς τὴν λάβῃ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ. Πρέπει λοιπὸν ἐκ τῶν ἀνδρῶν οἵτινες συνήρχοντο μεθ' ἡμῶν καθ'ὅλον τὸν καιρὸν καθ,ὃν εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθε πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀρχίσας ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, εἷς ἐκ τούτων νὰ γίνῃ μάρτυς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μεθ' ἡμῶν. Ἔλαβον τότε δύο, τὸν Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν ὅστις ἐπωνομάσθη Ἰοῦστος καὶ Ματθίας, τοὺς ὁποίους ἐτοποθέτησαν εἰς τὸ μέσον προσευχη-

θέντες εἰς τὸν Θεὸν εἶπον. Σὺ Κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ἕνα ἐκ τῶν δύο τούτων τὸν ὁποῖον ἐξέλεξας διὰ νὰ λάβῃ τὴν μερίδα τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέπεσεν ὁ Ἰούδας διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἔρριψαν τοὺς κλήρους αὐτῶν καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὸν Ματθίαν ὅστις συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων. (Πράξ. Κεφ. 1 Στίχ. 1-26).

Η ΚΑΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ὅταν ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. Καὶ αἴφνης ἐγένετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος φερομένου βιαίου ἀνέμου, ὅστις ἐγέμισεν ὅλον τὸν οἶκον ἔνθα ἐκάθηντο. Καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ξένας γλώσσας καθὼς τὸ Πνεῦμα ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς νὰ ὁμιλῶσι. Κατῴκουν τότε ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς τόπου τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ καθὼς ἔγινεν ἡ φωνὴ ἐκείνη συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεταράχθη, διότι ἤκουεν αὐτοὺς λαλοῦντας εἷς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ. Ἠπόρουν δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους. Πάντες οὗτοι οἱ λαλοῦντες δὲν εἶναι Γαλιλαῖοι; Πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμῶν διαλέκτῳ ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσσοποταμίαν, τὴν Ἰουδαίαν καὶ Καππαδοκίαν, τὸν Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Παμφυλίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ τὴν Κυρήνην καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Ρωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες ἀκούομεν αὐτοὺς λαλοῦντας ἐν ταῖς γλώσσαις ἡμῶν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἐθαύμαζον δὲ καὶ ἠπόρουν λέγοντες ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον. Τί σημαίνει τοῦτο; Ἄλλοι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ γλυκὺν οἶνον.

Σταθεὶς δὲ ὁ Πέτρος μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ὕψωσε τὴν φωνήν του καὶ ὡμίλησε πρὸς αὐτούς. Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἱερουσαλὴμ μάθετε καὶ ἀκούσατε τοὺς λόγους μου. Οὗτοι δὲν εἶναι μεθυσμένοι ὅπως νομίζετε διότι εἶναι ἡ τρίτη ὥρα τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ ρηθὲν διὰ

τοῦ Προφήτου Ἰωήλ· «ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεὸς θέλω ἐκχέει ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ θὰ προφητεύσωσιν οἱ υἱοί σας καὶ αἱ θυγατέρες σας καὶ οἱ νεανίσκοι σας θὰ ἴδωσιν ὁράσεις καὶ οἱ πρεσβύτεροί σας θὰ ἐνυπνιασθῶσιν ἐνύπνια καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ τὰς δούλας μου ἀκόμη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου καὶ θὰ προφητεύσωσι. Καὶ θὰ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμῖδα καπνοῦ· ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ ἐπιφανής· καὶ πᾶς ὅστις θὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομά μου θὰ σωθῇ. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζαραῖον ἄνδρα ἀποδεδειγμένον πρὸς σᾶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ θαυμάτων τεραστίων καὶ σημείων τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἔκαμε δι' αὐτοῦ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, καθὼς καὶ σεῖς γνωρίζετε, τοῦτον συλλαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων τὸν ἐθανατώσατε ἐπὶ σταυροῦ· τοῦτον ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρατῆται ὑπ' αὐτοῦ. Ἄνδρες ἀδελφοὶ σᾶς λέγω μετὰ παρρησίας περὶ τοῦ Πατριάρχου Δαβὶδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ εἶναι παρ' ἡμῖν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης· ἐπειδὴ δὲ ἦτο Προφήτης καὶ ἐγνώριζεν ὅτι μεθ' ὅρκου ὤμοσε πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός, ὅτι ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ θέλει ἀναστήσει κατὰ σάρκα τὸν Χριστὸν διὰ νὰ καθίσῃ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προφητεύσας ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δὲν ἐγκατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἅδῃ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς τοῦ ὁποίου ἡμεῖς πάντες εἴμεθα μάρτυρες· ἀφοῦ λοιπὸν ὑψώθη διὰ τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Πατρὸς τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐξέχεε τοῦτο τὸ ὁποῖον τώρα σεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε, διότι ὁ Δαβὶδ δὲν ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· λέγει δὲ αὐτός· εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς λοιπὸν ἂς γνωρίζῃ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ὁ Θεὸς ἔκαμεν αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Κύριον, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐσταυρώσατε». (Πράξ. Κεφ. 2, Στίχ. 1-37).

Ὅταν ἤκουσαν ταῦτα κατενύγη ἡ καρδία αὐτῶν καὶ εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους· τί πρέπει νὰ κάμωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί; καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς·

μετανοήσατε, καὶ ἕκαστος ἀπὸ σᾶς ἂς βαπτισθῇ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ θὰ λάβετε τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους λόγους διεμαρτύρετο καὶ προέτρεπε λέγων. Σωθῆτε ἀπὸ τῆς διεστραμμένης ταύτης γενεᾶς. Ἐκεῖνοι λοιπὸν μετὰ χαρᾶς δεχθέντες τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἕως τρεῖς χιλιάδες ψυχαί· καὶ ἐνέμενον ἐν τῇ διδαχῇ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς....Κατέλαβε δὲ πᾶσαν ψυχὴν φόβος, καὶ πολλὰ τέρατα καὶ σημεῖα ἐγίνοντο διὰ τῶν Ἀποστόλων, καὶ πάντες οἱ πιστεύοντες ἦσαν ὁμοῦ καὶ εἶχον τὰ πάντα κοινὰ καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἐπώλουν καὶ διεμοίριζον εἰς πάντας καθ' ἣν ἕκαστος εἶχε χρείαν καὶ καθ' ἡμέραν ἐμμένοντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κόπτοντες τὸν ἄρτον κατ'· οἴκους, μετελάμβανον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἁπλότητι καρδίας, δοξολογοῦντες τὸν Θεὸν καὶ εὑρίσκοντες χάριν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ Κύριος ηὔξανε καθ' ἡμέραν τὸν ἀριθμὸν τῶν σωζομένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Πράξ. Κεφ. 2 Στίχ. 37-47).

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΘΑΥΜΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ἀνέβαινεν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς· ἄνθρωπός τις χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐκάθητο καθ' ἡμέραν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ καλουμένης Ὡραίας καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσερχομένων εἰς τὸ ἱερόν. Οὗτος ὅταν εἶδε τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἱερὸν ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐλπίζων νὰ λάβῃ ἐλεημοσύνην· ὁ Πέτρος ἀτενίσας αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ εἶπεν· βλέψον εἰς ἡμᾶς· ἐκεῖνος τότε παρετήρει αὐτοὺς μετὰ προσοχῆς ἐλπίζων νὰ λάβῃ τι παρ' αὐτῶν· ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· ἀργύριον καὶ χρυσίον δὲν ἔχω· ἀλλὰ ὅ,τι ἔχω τοῦτο σοὶ δίδω· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου σήκω ἐπάνω καὶ περιπάτει· καὶ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸν ἐσήκωσε καὶ ἀμέσως ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀναπηδήσας ἐστάθη ὄρθιος καὶ περιεπάτει καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν, πηδῶν καὶ δοξάζων τὸν Θεόν.

Ὁ παριστάμενος λαὸς ἰδὼν τὸν χωλὸν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον

ἐγνώριζεν ὅτι ἦτο ὁ καθήμενος παρὰ τὴν Ὡραίαν Πύλην καὶ ζητῶν ἐλεημοσύνην περιπατοῦντα, ἐπλήσθη θάμβους καὶ ἐκστάσεως διὰ τὴν ὑπερφυσικὴν ἐκείνην θεραπείαν. Καὶ ἐνῷ ὁ ἰατρευθεὶς χωλὸς ἐκράτει τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν στοὰν τὴν λεγομένην Σολομῶντος ἔκθαμβος· ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος τόσον πλῆθος συνηθροισμένον δραξάμενος τῆς εὐκαιρίας ὡμίλησε πρὸς αὐτὸ εἰπών:

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε διὰ τοῦτο καὶ ἀτενίζετε πρὸς ἡμᾶς ὡς ἂν ἐξ ἰδίας δυνάμεως ἢ εὐσεβείας ἐκάμομεν αὐτὸν νὰ περιπατῇ; Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν ὁποῖον σεῖς παρεδώκατε καὶ ἠρνήθητε αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ἐνῷ ἐκεῖνος ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀπολύσῃ. Σεῖς ὅμως τὸν Ἅγιον καὶ δίκαιον τὸν ἠρνήθητε καὶ κατεφύγατε εἰς τὴν χάριν ἀνδρὸς φονέως, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἐθανατώσατε, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, τοῦ ὁποίου γεγονότος ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες, διὰ τῆς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πίστεως· τοῦτον τὸν ὁποῖον θεωρεῖτε καὶ γνωρίζετε· τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐστερέωσε καὶ ἡ δι' αὐτοῦ πίστις ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν τελείαν ταύτην ὑγείαν ἐνώπιον ὅλων ἡμῶν. Ὁ δὲ Θεὸς ὅσα προεῖπε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ περὶ τοῦ τί ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ πάθῃ, ἐξεπληρώθησαν Μετανοήσατε λοιπὸν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν διὰ νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι σας, διὰ νὰ ἔλθωσι καιροὶ ἀναψυχῆς ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ δεχθῇ ὁ οὐρανὸς μέχρι τῶν καιρῶν τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων, ὅσα ἐλάλησεν ὁ Θεὸς ἀπ' αἰῶνος διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ Προφητῶν. Διότι ὁ Μωϋσῆς εἶπε πρὸς τοὺς Πατέρας ὅτι Κύριος ὁ Θεός σας θὰ σᾶς ἀναστήσῃ Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σας ὡς ἐμέ· αὐτοῦ θέλετε ἀκούει κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς σᾶς· καὶ πᾶσα ψυχὴ ἥτις δὲν θὰ ἀκούσῃ τὸν Προφήτην ἐκεῖνον θὰ ἐξολοθρευθῇ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ ὅλοι οἱ Προφῆται ἀπὸ τοῦ Σαμουὴλ καὶ καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, προανήγγειλαν καὶ τὰς ἡμέρας ταύτας. Σεῖς εἶσθε οἱ υἱοὶ τῶν Προφητῶν καὶ τῆς Διαθήκης τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς Πατέρας ἡμῶν λέγων πρὸς τὸν Ἀβραάμ· καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου θέλουσιν εὐλογηθῇ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· πρὸς σᾶς πρῶτον ὁ

Θεὸς ἀναστήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰησοῦν ἀπέστειλεν Αὐτὸν διὰ νὰ σᾶς εὐλογῇ ὅταν ἐπιστρέφητε ἕκαστος ἀπὸ τῶν πονηριῶν σας. (Πράξ. Ἀποστ. Κεφ. 3).

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμιλίας αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπετέθησαν κατ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, ἀγανακτοῦντες διότι ἐδίδασκον τὸν λαὸν καὶ ἐκήρυττον διὰ τοῦ Ἰησοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν· καὶ συλλαβόντες αὐτοὺς τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν ἕως τῆς ἐπομένης ἡμέρας, διότι καθ' ἣν ὥραν ἐγένοντο ταῦτα ἦτο ἑσπέρα. Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν καὶ ηὐξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἕως πέντε χιλιάδες.

Τὴν ἐπομένην συνηθροίσθησαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Γραμματεῖς, καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας καὶ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὅσοι κατήγοντο ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ καὶ τοποθετήσαντες αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τοὺς ἠρώτων διὰ ποίας δυνάμεως ἢ διὰ ποίου ὀνόματος ἐπράξατε τοῦτο σεῖς; Τότε ὁ Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς.

«Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ Πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ· ἐὰν ἡμεῖς ἀνακρινόμεθα σήμερον διότι εὐηργετήσαμεν ἄνθρωπον ἀσθενῆ διὰ ποίας δυνάμεως οὗτος ἰατρεύθη, μάθετε καὶ σεῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι τὴν θεραπείαν ἐκείνην ἐκάμομεν ἐπικαλεσθέντες τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐσταυρώσατε, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν· διὰ τούτου παρίσταται οὗτος ἐνώπιόν σας ὑγιής· οὗτος εἶναι ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων ὅστις ἔγινε κεφαλὴ γωνίας καὶ δὲν ὑπάρχει δι' οὐδενὸς ἄλλου ἡ σωτηρία· διότι οὐδὲν ἄλλο ὄνομα ὑπάρχει ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεδομένον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ σωθῶμεν.»

Θεωροῦντες τὴν ἐλευθεροστομίαν τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου καὶ πληροφορηθέντες ὅτι εἶναι ἀγράμματοι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον καὶ ἀνεγνώριζον αὐτοὺς ὅτι ἦσαν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, βλέποντες δὲ τὸν ἄνθρωπον τὸν τεθεραπευμένον ἱστάμενον πλησίον αὐτῶν δὲν ἔφερον καμμίαν ἀντίρρησιν. Διέταξαν μόνον αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσι ἔξω τοῦσυνεδρίου, αὐτοὶ δὲ συνεσκέφθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες. Τί θὰ τοὺς κάμωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους; Βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὸ ὑπ' αὐτῶν γενόμενον θαῦμα διότι τοῦτο ἐγένετο φανερὸν

εἰς πάντας τοὺς κατοικοῦντος τὴν Ἱερουσαλήμ· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ διαδοθῇ περισσότερον εἰς τὸν λαὸν, ἂς ἀπειλήσωμεν αὐτοὺς αὐστηρῶς νὰ μὴ λαλῶσι πλέον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ πρὸς μηδένα ἄνθρωπον. Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς τοὺ σπαρήγγειλαν νὰ μὴ ὁμιλῶσι καθολοκληρίαν οὐδὲ νὰ διδάσκωσιν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· Κρίνατε ἂν εἶναι δίκαιον νὰ ὑπακούωμεν εἰς σᾶς μᾶλλον ἢ εἰς τὸν Θεόν διότι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ λαλῶμεν ὅσα εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν. Ἐκεῖνοι τέλος ἀπειλήσαντες αὐτοὺς τοὺς ἀπέλυσαν μὴ εὑρίσκοντες αἰτίαν νὰ τιμωρήσωσιν αὐτοὺς διότι πᾶς ὁ λαὸς ἐδόξαζε τὸν Θεὸν διὰ τὸ γεγονὸς ἐπειδὴ ὁ θεραπευθεὶς χωλὸς ἦτο πλέον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των ἦλθαν καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τοὺς φίλους των ὅσα εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Πρεσβύτεροι· ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες ταῦτα ὁμοφώνως ὕψωσαν τὴν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον.

Δέσποτα, Σὺ εἶσαι ὁ Θεὸς ὅστις ἔκαμες τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὅστις εἶπες διὰ τοῦ στόματος τοῦ Δούλου σου Δαβίδ· «Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ·» διότι τῇ ἀληθείᾳ συνήχθησαν ἐναντίον τοῦ Ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχρισας διὰ νὰ κάμῃ ὅσα ἡ χείρ Σου καὶ ἡ βουλή Σου προώρισε νὰ γίνουν, ὁ Ἡρώδης καὶ ὁ Πόντιος Πιλᾶτος μετὰ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ τώρα Κύριε δέξου τὰς τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν καὶ ἐνδυνάμωσον τοὺς δούλους σου νὰ λαλῶσι μετὰ πάσης παρρησίας ἐκτείνων τὴν χεῖρά σου εἰς ἴασιν καὶ ἐπίτρεψον νὰ γίνωνται σημεῖα καὶ τέρατα διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἁγίου Παιδός σου Ἰησοῦ. Μετὰ δὲ τὴν δέησιν αὐτῶν ἐσείσθη ὁ τόπος ὅπου ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

Ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ τῶν πιστευσάντων εἰς τὸν Χριστὸν ἦτο μία, ὅλα δὲ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἦσαν κοινά· οὐδεὶς ἦτο ἐνδεής, διότι ἐπώλουν τοὺς ἀγροὺς ἢ τὰς οἰκίας των, τὸ δὲ ἀντίτιμον τῶν πωλουμένων κατέθετον εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων. Καὶ ὁ Ἰωσῆς ὁ ἐπονομασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων Βαρνάβας τὸ ὁποῖον σημαίνει υἱὸς παρηγορίας Λευΐτης καὶ

Κύπριος τὸ γένος, ἐπώλησε τὸν ἀγρόν του καὶ τὰ χρήματα ἔθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων. (Πράξ. Κεφ. 4).

ΠΩΣ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΑΠΦΕΙΡΗΣ

Μεταξὺ τῶν πιστῶν ἦτο καί τις ὀνομαζόμενος Ἀνανίας ὁ ὁποῖος ἐπώλησε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σαπφείρης τὸ κτῆμα αὐτοῦ ἀλλὰ ἐκράτησε μέρος τῆς ἀξίας ἐν γνώσει καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἔθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων· εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος: Διατὶ σὲ παρεκίνησεν ὁ Σατανᾶς νὰ ψευσθῇς εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νὰ κρατήσῃς μέρος τῆς τιμῆς τοῦ ἀγροῦ, ἐνῷ τὸν εἶχες εἰς τὴν ἐξουσίαν σου καὶ οὐδεὶς σὲ ἠνάγκασε νὰ τὸν πωλήσῃς; δὲν ἐψεύσθης εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν. Ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἀνανίας ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐξεψύχησε καὶ ἐπέπεσε φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα· οἱ νεώτεροι ἐκ τῶν παρισταμένων τότε ἐτύλιξαν αὐτὸν καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἔθαψαν· μετὰ τρεῖς περίπου ὥρας εἰσῆλθε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ γνωρίζουσα τὰ διατρέξαντα· ὁ Πέτρος τότε τὴν ἠρώτησε· εἰπέ μοι, τόσα μόνον χρήματα ἐπήρατε ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἀγροῦ; Ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη: Μάλιστα, τόσα· καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· διατί ἐσυμφωνήσατε νὰ πειράξητε τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου; Ἰδοὺ εἰς τὴν θύραν οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, οἵτινες θὰ πράξωσι τὸ ἴδιον καὶ εἰς σέ· καὶ ἔπεσε παρευθεὶς εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξεψύχησε. Εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον τὴν νεκράν, καὶ ἐκβαλόντες ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ταύτην. Καὶ ἐπέπεσε φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. (Πράξ. Κεφ. 5 Στίχ. 1-12).

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΛΕΙΣΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΑΞΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΚΑΙ ΣΑΔΔΟΥΚΑΙΩΝ

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγένοντο πολλὰ σημεῖα καὶ τέρατα εἰς τὸν λαὸν διὰ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων· καὶ ἦσαν ὅλοι ὁμοθυμαδὸν συνηθροισμένοι εἰς τὴν στοὰν τοῦ Σολομῶντος, πλήθη δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προσετίθεντο πιστεύσαντα εἰς τὸν Χριστὸν ὥστε ἔφερον ἐκεῖ τοὺς ἀσθενεῖς ἔξω τῆς πλατείας

καὶ ἔθετον ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων ἵνα ἐπισκιάσῃ κἂν τινὰ ἐξ αὐτῶν ἡ σκιὰ τοῦ ἐρχομένου Πέτρου· συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο πάντες.

Ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων ἐπληρώθησαν φθόνου καὶ συλλαβόντες τοὺς Ἀποστόλους τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν· ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς καὶ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς εἶπε. Πορεύεσθε καὶ σταθέντες ἐν τῷ ἱερῷ λαλεῖτε τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Οἱ Ἀπόστολοι τότε ἀκούσαντες ταῦτα εἰσῆλθον εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας καὶ ἐδίδασκον ἐλθὼν δὲ ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον διὰ νὰ φέρωσιν αὐτούς. Οἱ ὑπηρέται μεταβάντες εἰς τὴν φυλακὴν δὲν εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνήγγειλαν λέγοντες ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον μετὰ πάσης ἀσφαλείας καὶ τοὺς φύλακας ἱσταμένους ἔξω ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ οὐδένα εὗρον ἐντός. Ὁ Ἱερεύς, ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς εὑρίσκοντο ἐν ἀπορίᾳ περὶ τοῦ ποίαν ἔκβασιν θὰ εἶχε τὸ πρᾶγμα· τὴν στιγμὴν ταύτην κἄποιος ἐλθὼν ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἐφυλακίσατε ἵστανται ἐν τῷ ἱερῷ καὶ διδάσκουσι τὸν λαόν. Μετέβη τότε ὁ στρατηγὸς μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἔφερεν αὐτοὺς διὰ καλοῦ τρόπου διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαὸν μήπως λιθοβοληθῶσι· καὶ ἀφοῦ ἔφερον αὐτοὺς τοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἀρχιερεὺς λέγων· Δὲν σᾶς παρηγγείλαμεν ῥητῶς νὰ μὴ διδάσκητε ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ ἐγεμίσατε τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῆς διδαχῆς σας καὶ θέλετε νὰ φέρητε ἐπάνω μας τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ Ἀπόστολοι εἶπον· πρέπει νὰ πειθαρχῶμεν εἰς τὸν Θεὸν μᾶλλον παρὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦν τὸν ὁποῖον σεῖς ἐθανατώσατε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· τοῦτον ὁ Θεὸς ὕψωσε διὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ ἀρχηγὸν καὶ Σωτῆρα διὰ νὰ δώσῃ μετάνοιαν εἰς τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες αὐ-

τοῦ περὶ τῶν λόγων τούτων καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεός, εἰς τοὺς πειθαρχοῦντας εἰς αὐτόν.

Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες ἔτριζον τοὺς ὀδόντας καὶ ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσωσιν αὐτούς· λαβὼν ὅμως τὸν λόγον εἰς τὸ συνέδριον ὁ Φαρισαῖος Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος, τιμώμενος ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ, προσέταξε νὰ ἐκβάλωσι τοὺς Ἀποστόλους ἔξω δι' ὀλίγην ὥραν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, λάβετε κατάλληλα μέτρα ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων τούτων ὡς πρὸς ὅ,τι μέλλετε νὰ πράξητε· διότι πρό τινων ἡμερῶν παρουσιάσθη ὁ Θευδᾶς διακηρύττων ὅτι εἶναι μέγας τις κατώρθωσε δὲ ὥστε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν ἕως τετρακόσιοι, οὗτος ὅμως ἐφονεύθη διὰ τοῦτο, οἱ δὲ ὀπαδοί του διελύθησαν μέχρι μηδενός· μετὰ τοῦτον παρουσιάσθη ὁ Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπογραφῆς καὶ παρέσυρεν ὄπισθέν του πολὺ πλῆθος· καὶ ἐκεῖνος ἀπωλέσθη καὶ πάντες οἱ ὀπαδοί του διεσκορπίσθησαν· καὶ τώρα σᾶς λέγω σταθῆτε μακρὰν τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἀφήσατε αὐτοὺς διότι ἐὰν ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἐξ ἀνθρώπων θὰ ματαιωθῇ· ἐὰν ὅμως εἶναι ἐκ Θεοῦ δὲν δύνασθε νὰ ματαιώσητε αὐτὸ καὶ προσέχετε μήπως εὑρεθῆτε θεομάχοι.

Ὑπήκουσαν πάντες εἰς τοὺς λόγους τούτους καὶ προσκαλέσαντες τοὺς Ἀποστόλους τοὺς ἔδειραν καὶ ἔπειτα τοὺς ἀφῆκαν ἐλευθέρους παραγγείλαντες αὐτοῖς νὰ μὴ λαλῶσιν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ· οἱ δὲ Ἀπόστολοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ συνεδρίου χαίροντες διότι ἠξιώθησαν νὰ ἀτιμασθῶσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ καὶ καθημερινῶς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον ἀκαταπαύστως ἐδίδασκον καὶ εὐηγγελίζοντο Ἰησοῦν τὸν Χριστόν. (Πράξ. Κεφ. 5, Στίχ. 12-42).

ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.—ΟΙ ΕΠΤΑ ΔΙΑΚΟΝΟΙ.—Ο ΛΙΘΟΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπληθύνθησαν τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ θεραπευθῶσιν αἱ χρεῖαι τοῦ σώματος, ὡς πρότερον, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους ὅτι παρεβλέποντο ἐν τῇ καθημερινῇ διακονίᾳ αἱ χῆραι αὐτῶν διὰ τοῦτο οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι προσκαλέσαντες τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· Δὲν εἶναι ἀρεστὸν εἰς ἡμᾶς νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δια-

κονῶμεν εἰς τραπέζας. Σκεφθῆτε λοιπὸν νὰ ἐκλέξητε ἀπὸ σᾶς ἑπτὰ ἄνδρας μαρτυρουμένους, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας οἵτινες νὰ ἀναλάβωσι τὴν διακονίαν τῶν τραπεζῶν· ἡμεῖς δὲ θὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν διακονίαν τοῦ λόγου· καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος οὗτος εἰς ὅλον τὸ πλῆθος καὶ ἐξέλεξαν τὸν Στέφανον ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνωρα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα τοὺς ὁποίους ἔστησαν ἐνώπιον τῶν Ἀποστόλων· καὶ προσευχηθέντες ἐπέθεσαν ἐπ' αὐτοὺς τὰς χεῖρας· καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα καὶ πολὺ πλῆθος τῶν ἱερέων ὑπήκουον εἰς τὴν πίστιν.

Ὁ Στέφανος ὢν πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ εἰς τὸν λαόν· καὶ ἐσηκώθησαν τινὲς ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης τῶν Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζητοῦντες μὲ τὸν Στέφανον καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἐλάλει· τότε ἔβαλον ψευδομάρτυρας λέγοντας ὅτι ἠκούσαμεν αὐτὸν λαλοῦντα βλασφημίας κατὰ τοῦ τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Θεοῦ. Καὶ διήγειραν τὸν λαὸν καὶ τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ τοὺς Γραμματεῖς, ἐπιτεθέντες δὲ ἐναντίον αὐτοῦ τὸν ἥρπασαν καὶ τὸν ἔφερον εἰς τὸ συνέδριον ἔνθα οἱ ψευδομάρτυρες εἶπον· ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν παύει λαλῶν λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ ἁγίου τούτου τόπου καὶ τοῦ νόμου· διότι ἠκούσαμεν αὐτὸν λέγοντα ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος θὰ καταλύσῃ τὸν τόπον τοῦτον καὶ θὰ ἀλλάξῃ τὰ ἔθιμα τὰ ὁποῖα παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Μωϋσῆς· καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν πάντες οἱ καθήμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ἀγγέλου. (Πράξ. Κεφ. 6). Ὁ Ἀρχιερεὺς τότε ἠρώτησε τὸν Στέφανον ἂν ἀληθεύῃ ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία, οὗτος δὲ ἀπολογηθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἁγίων Γραφῶν ἤλεγξεν αὐτούς. (Πράξ Κεφ. 7 Στίχ. 1-51) εἰπών· Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὦτα, σεῖς πάντοτε ἀντιφέρεσθε κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅπως οἱ πατέρες σας οὕτω καὶ σεῖς· Ποῖον ἐκ τῶν Προφητῶν δὲν κατεδίωξαν οἱ πατέρες σας; μάλιστα ἐφόνευσαν ἐκείνους οἵτινες προκατήγγειλαν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου τοῦ ὁποίου τώρα σεῖς ἐγίνατε προδόται καὶ φονεῖς. Οἵτινες

ἐλάβατε τὸν νόμον ἐκ διαταγῶν ἀγγέλων καὶ δὲν τὸν ἐφυλάξατε.

Ὅταν τὸ συνέδριον ἤκουσε τὴν ἐλευθεροστομίαν ταύτην κατεκόπη τὴν καρδίαν ἐκ μίσους καὶ ἔτριζε τοὺς ὀδόντας κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Στέφανος πλήρης ὢν Ἁγίου Πνεύματος, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ἰησοῦν ἱστάμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἠνεωγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἱστάμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ· τότε φωνάξαντες μετὰ φωνῆς μεγάλης ἔφραξαν τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τοὺς πόδας νεανίου τινὸς ὀνομαζομένου Σαύλου· καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου· καὶ γονατίσας ἐφώναξε μετὰ φωνῆς μεγάλης· Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην· καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. (Πράξ. Κεφ. 7 Στίχ. 51-60).

ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.—ΕΞΑΠΛΩΣΙΣ ΑΥΤΗΣ

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐγένετο μέγας διωγμὸς ἐναντίον τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας καὶ πάντες διεσπάρησαν εἰς τοὺς τόπους τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας πλὴν τῶν Ἀποστόλων· ἔφερον δὲ τὸν Στέφανον εἰς τὸν τάφον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐθρήνησαν ἐπ' αὐτόν. Καὶ οὕτως ἐκεῖνοι μὲν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον· ὁ δὲ Φίλιππος καταβὰς εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυττεν εἰς αὐτοὺς τὸν Χριστόν. Καὶ οἱ ὄχλοι ὁμοθυμαδὸν προσεῖχον εἰς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἀκούοντες καὶ βλέποντες τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔκαμνε, διότι ἀπὸ πολλοὺς κατεχομένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ταῦτα μετὰ φωνῆς μεγάλης ἐξήρχοντο ἀπ' αὐτῶν καὶ πολλοὶ παραλυτικοὶ καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν καὶ ἔγινε χαρὰ μεγάλη ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει. Μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Σαμαρείας ἦτο καὶ κάποιος ὀνομαζόμενος Σίμων ὅστις διὰ μαγειῶν ἐξέπληττε τὸν λαόν ὁ ὁποῖος ἔδιδε μεγάλην προσοχὴν εἰς αὐτὸν λέγων ὅτι οὗτος εἶναι δύναμις Θεοῦ. Ὅτε ὅμως ἐπίστευσαν εἰς τὸν Φίλιππον εὐαγγελιζόμενον τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες καὶ γυναῖκες· ὁ δὲ Σίμων ἐπίστευσε καὶ βαπτισθεὶς ἔμενε

πάντοτε πλησίον τοῦ Φιλίππου, καὶ θεωρῶν τὰ γινόμενα μεγάλα σημεῖα καὶ θαύματα ἐξεπλήττετο.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀπόστολοι ὅτι ἡ Σαμάρεια ἐδέχθη τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην οἵτινες καταβάντες προσηυχήθησαν περὶ αὐτῶν διὰ νὰ λάβωσι Πνεῦμα Ἅγιον. Ὁ Σίμων τότε ἰδὼν ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον προσέφερεν εἰς αὐτοὺς χρήματα λέγων. Δότε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ὥστε εἰς ὅντινα ἐπιθέσω τὰς χεῖρας νὰ λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. Καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν. Τὸ ἀργύριόν σου εἶναι ἂς εἶναι μαζί σου πρὸς καταστροφήν σου διότι ἐνόμισας ὅτι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ ἀποκτᾶται διὰ χρημάτων· σὺ δὲν ἔχεις μερίδα οὐδὲ κλῆρον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, διότι ἡ καρδία σου δὲν εἶναι εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· μετανόησον λοιπὸν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης καὶ παρακάλεσον τὸν Θεὸν ἵνα σοῦ συγχωρηθῇ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου διότι βλέπω ὅτι εἶσαι εἰς χολὴν πικρίας καὶ δεσμὸν ἀδικίας· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· Δεήθητε σεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ ἐπ' ἐμὲ μηδὲν ἐξ ὅσων εἴπετε! (Ἡ ἀσυγχώρητος πρᾶξις αὐτοῦ ὠνομάσθη καὶ ὀνομάζεται ἔτι Σιμωνία, οἱ δὲ λαμβάνοντες τὸ ἀξίωμα τῆς ἐκκλησίας δηλαδὴ τὴν Ἱερωσύνην καὶ τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ χρημάτων λέγονται Σιμωνιακοί.) Οἱ Ἀπόστολοι ἀφοῦ ἐμαρτύρησαν καὶ ἐλάλησαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ κηρύξαντες τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς πολλὰς κώμας τῶν Σαμαρειτῶν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς τὸν Φίλιππον λέγων. Σηκώθητι καὶ ὕπαγε πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη εἶναι ἔρημος καὶ μετέβη καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος αἰθίοψ εὐνοῦχος ἄρχων τῆς Κανδάκης τῆς βασιλίσσης τῶν Αἰθιόπων ὅστις ἐφύλαττε τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς· οὗτος εἶχεν ἔλθει ἵνα προσκυνήσῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν καθήμενος ἐπὶ τῆς ἁμάξης αὐτοῦ ἀνεγίνωσκε τὸν Προφήτην Ἠσαΐαν· καὶ εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον πρὸς τὸν Φίλιππον· πλησίασον καὶ προσκολλήθητι εἰς τὴν ἅμαξαν ταύτην καὶ ὁ Φίλιππος ἔδραμε πλησίον καὶ ἤκουσε αὐτὸν ἀναγινώσκοντα τὸν Προφήτην Ἠσαΐαν καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· καὶ πῶς θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκω ἐὰν κανεὶς ἄλλος δὲν μὲ ὁδηγήσῃ; καὶ παρεκά-

λεσε τὸν Φίλιππον νὰ ἀναβῇ καὶ νὰ καθίσῃ μετ' αὐτοῦ· τὸ δὲ χωρίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὸ ὁποῖον ἀνεγίνωσκεν ἦτο τὸ ἑξῆς· «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἄμωμος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον. Σὲ παρακαλῶ ἐξήγησόν μου περὶ τίνος λαλεῖ ὁ Προφήτης; περὶ ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου τινός; ἀνοίξας τότε ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρχίσας ἀπὸ τῆς Γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν καὶ καθὼς ἐξηκολούθουν τὴν ὁδὸν ἔφθασαν εἴς τι ὕδωρ καὶ λέγει ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ; καὶ ὁ Φίλιππος εἶπεν· ἐὰν πιστεύῃς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας δύνασαι· καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε· πιστεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Υἱὸς Θεοῦ. Καὶ διέταξε νὰ σταθῇ ἡ ἅμαξα καὶ κατέβησαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ ὕδωρ ἔνθα ὁ Φίλιππος ἐβάπτισε τὸν εὐνοῦχον· ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος Πνεῦμα Κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον καὶ δὲν εἶδεν αὐτὸν πλέον ὁ εὐνοῦχος, ἀλλ' ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Ὁ δὲ Φίλιππος εὑρέθη εἰς Ἄζωτον καὶ διερχόμενος ἐκήρυττεν εἰς πάσας τὰς πόλεις ἕως ὅτου ἔφθασεν εἰς Καισάρειαν. (Πράξ. Κεφ. 8).

ΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ὁ Σαῦλος φανατικὸς ἐχθρὸς τοῦ χριστιανισμοῦ ἔλαβε μέρος εἰς τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Στεφάνου (Πράξ. Κεφ. 8 Στίχ. 1) εἶχε δὲ τόσον μῖσος κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, καὶ σύρων ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρέδιδεν εἰς τὴν φυλακήν. (Αὐτόθι Στίχ. 3). Οὗτος πνέων μένεα κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀρχιερέα καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐὰν εὕρῃ τινὰς ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἄνδρας καὶ γυναῖκας φέρῃ δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ· ἐνῷ δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Δαμασκόν, ἐξαίφνης ἤστραψεν περὶ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν πρὸς αὐτόν· Σαούλ, Σαούλ, τί μὲ διώκεις; καὶ εἶπεν ὁ Σαούλ· τίς εἶσαι Κύριε; καὶ ὁ Κύριος εἶπεν· Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Ἰησοῦς τὸν ὁποῖον σὺ καταδιώκεις· εἶναι σκληρὸν εἰς σὲ νὰ λακτίζῃς πρὸς κέντρα· ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς· οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἵσταντο ἄφωνοι

ἀκούοντες μὲν τὴν φωὴν, μηδένα ὅμως βλέποντες· ἐσηκώθη μετ' ὀλίγον ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ καίτοι εἶχεν ἀνεῳγμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν ἔβλεπεν οὐδένα· καὶ χειραγωγούμενος εἰσήχθη εἰς Δαμασκὸν καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὔτε ἔβλεπεν, οὔτε ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν.

Εἰς τὴν Δαμασκὸν τότε ἦτο μαθητής τις ὀνομαζόμενος Ἀνανίας πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος εἶπε δι' ὁράματος· Ἀνανία ὕπαγε εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ὀνομαζομένην εὐθεῖαν, καὶ ζήτησον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰούδα Σαῦλόν τινα ὀνομαζόμενον, Ταρσέα· οὗτος ταύτην τὴν στιγμὴν προσεύχεται καὶ εἶδε δι' ὁράματος ἄνθρωπον Ἀνανίαν ὀνομαζόμενον ὅτι εἰσῆλθε καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἀναβλέψῃ. Ὁ Ἀνανίας ἀπεκρίθη· Κύριε παρὰ πολλῶν ἤκουσα περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὅσα κακὰ ἔπραξεν εἰς τοὺς ἁγίους σου ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐδῶ ἔχει λάβει ἐξουσίαν παρὰ τῶν Ἀρχιερέων νὰ δέσῃ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά Σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· ὕπαγε διότι οὗτος εἶναι σκεῦος ἐκλογῆς εἰς ἐμὲ διὰ νὰ βαστάσῃ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων καὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· ἐγὼ θὰ δείξω εἰς αὐτὸν ὅσα πρέπει νὰ πάθῃ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου. Ὁ Ἀνανίας μετέβη εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑποδειχθεῖσαν οἰκίαν καὶ εἰσελθὼν ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἰπών· Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ Κύριος μὲ ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἐφάνη εἰς σὲ ἐν τῇ ὁδῷ ὅπου ἤρχεσο ἐνταῦθα, διὰ νὰ ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς Πνεύματος Ἁγίου. Καὶ ἀνέβλεψε καὶ ἐβαπτίσθη. Διέτριψε δὲ ὁ Σαῦλος ἡμέρας τινὰς μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ ἀδελφῶν κηρύττων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τὸν Χριστὸν ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐξεπλήττοντο πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον. Δὲν εἶναι οὗτος ὅστις ἐξωλόθρευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, ὁ ὁποῖος καὶ ἐδῶ διὰ τοῦτο εἶχεν ἔλθει διὰ νὰ φέρῃ αὐτοὺς δεδεμένους πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς; Ὁ δὲ Σαῦλος περισσότερον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχεε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ ἀποδεικνύων ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Χριστός. Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν οἱ Ἰουδαῖοι ἔλαβον ἀπόφασιν νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. Ἡ ἐπιβολὴ ὅμως αὕτη ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν Σαῦλον καθόσον προεφύλαττον τὰς πύλας ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. Λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτὸν τὸν κατεβίβασαν διὰ τοῦ τείχνους κρεμάσαντες αὐτόν. ἐντὸς κοφίνου:... Καὶ ἐλθὼν ὁ Σαῦλος εἰς Ἱεροσόλυμα προ-

σεπάθει νὰ προσκολληθῇ εἰς τοὺς μαθητάς· ἀλλ' ὅμως πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν μὴ πιστεύοντες ὅτι εἶναι μαθητής· ὁ δὲ Βαρνάβας παραλαβὼν αὐτὸν ἔφερεν εἰς τοὺς 'Αποστόλους καὶ διηγήθη πρὸς αὐτοὺς πῶς εἶδε τὸν Κύριον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅτι ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐκήρυξε μετὰ παρρησίας ἐν ὀνόματι τοῦ 'Ιησοῦ. Καὶ ἦτο μετ' αὐτῶν ἐν 'Ιερουσαλὴμ εἰσερχόμενος καὶ ἐξερχόμενος καὶ μετὰ παρρησίας, κηρύττων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου 'Ιησοῦ, καὶ ἐλάλει καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς 'Ελληνιστάς, οἵτινες προσεπάθουν νὰ τὸν θανατώσωσι. "Οταν ἔμαθον τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ, κατεβίβασαν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ τὸν ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Ταρσόν.

Αἱ μὲν λοιπὸν 'Εκκλησίαι καθ' ὅλην τὴν 'Ιουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν εἶχον εἰρήνην οἰκοδομούμεναι καὶ πορευόμεναι ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου καὶ ἐπληθύνοντο διὰ τῆς παρηγορίας τοῦ 'Αγίου Πνεύματος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΔΡΑΣΕΩΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ.— ΘΑΥΜΑΤΑ.—ΚΛΗΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ

'Ο 'Απόστολος Πέτρος μετέβη εἰς τοὺς 'Αγίους τοὺς κατοικοῦντας εἰς Λύδδαν καὶ εὗρεν ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ὅστις ἦτο παραλυτικός, κατακείμενος ἐπὶ κρεββάτου ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Αἰνέα σὲ θεραπεύει ὁ 'Ιησοῦς Χριστός, σήκω ἐπάνω καὶ στρῶσον τὴν κρίνην σου· καὶ ἀμέσως ἐσηκώθη καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα οἵτινες ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κύριον.

'Εν 'Ιόππῃ ἦτο μαθήτριά τις ὀνομαζομνέη Ταβιθὰ ἥτις διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς, ἡ ὁποία ἦτο πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν τὰς ὁποίας ἔπραττεν. Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας συνέπεσε νὰ ἀποθάνῃ, κατόπιν ἀσθενείας, καὶ λούσαντες αὐτὴν οἱ οἰκεῖοί της τὴν ἔθεσαν εἰς ἀνώγεων. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Λύδδα ἦτο πλησίον τῆς 'Ιόππης ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ὅτι ὁ Πέτρος εἶναι ἐκεῖ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν δύο ἄνδρας παρακαλοῦντας αὐτὸν ὅπως μεταβῇ πλησίον των ὅσον ἠδύνατο γρηγορώτερον καὶ σηκωθεὶς ὁ Πέτρος μετέβη πρὸς συνάντησίν των. 'Ωδηγήθη τότε εἰς ὑπερῷον καὶ τότε παρουσιάσθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ δεικνύουσαι χιτῶνας καὶ ἱμάτια κτεσκεύασεν αὐταῖς ἡ Δορκὰς

ὅτε ἔζη. Ὁ δὲ Πέτρος ἐκβαλὼν ἔξω πάντας ἐγονάτισε καὶ προσηχηύθη καὶ στραφεὶς πρὸς τὸ σῶμα εἶπε. Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἐκείνη δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. Ὁ Πέτρος ἔδωκε χεῖρα καὶ ἐσήκωσεν αὐτὴν καὶ φωνάξας τοὺς Ἁγίους καὶ τὰς χήρας τὴν παρουσίασεν εἰς αὐτοὺς ζῶσαν. Τ οτοιοῦτον ἐγένετο γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν Ἰόππην καὶ πολλοὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Κύριον. Καὶ ὁ Πέτρος ἔμεινεν ἀρκετὰς ἡμέρας πλησίον Σίμωνός τινος Βυρσοδέψου. (Πράξ. Κεφ. 9).

Ἐν Καισαρείᾳ ἦτο ἄνθρωπός τις ὀνομαζόμενος Κορνήλιος ἑκατόνταρχος ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ λεγομένου Ἰταλικοῦ, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὅστις καὶ ἔκαμνεν ἐλεημοσύνας εἰς τὸν λαὸν πολλὰς καὶ προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν πάντοτε. Οὗτος εἶδε φανερῶς ἐν ὁράματι περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας ὅτι ἄγγελος τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε: Κορνήλιε αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνόν σου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ τώρα πέμψον εἰς Ἰόππην ἀνθρώπους καὶ προσκάλεσον τὸν Σίμωνα ὅστις ἐπονομάζεται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσοδέψῃ, ὅστις ἔχει οἰκίαν πλησίον τῆς θαλάσσης· οὗτος θὰ σὲ ὁδηγήσῃ τί πρέπει νὰ κάμῃς. Ὅταν δὲ ἐγένετο ἄφαντος ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν πρὸς τὸν Κορνήλιον, ἐφώναξε δύο ἐκ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ καὶ ἕνα στρατιώτην εὐσεβῆ ἐκ τῶν διαμενόντων πάντοτε πλησίον του καὶ διηγηθεὶς πρὸς αὐτοὺς πάντα τοὺς ἀπέστειλεν εἰς Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐνῷ ἐκεῖνοι ὡδειπόρουν καὶ ἐπλησίαζον εἰς τὴν πόλιν ἀνέβη ὁ Πέτρος εἰς τὸ δῶμα διὰ νὰ προσευχηθῇ περὶ τὴν ἕκτην ὥραν καὶ πεινάσας ἤθελε νὰ φάγῃ. Ἐνῷ δὲ ἡτοίμαζον φαγητόν, ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ἔκτασις καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς σινδόνα μεγάλην, τὸ ὁποῖον ἦτο δεδεμένον ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἄκρων καὶ κατεβιβάζετο εἰς τὴν γῆν ἐντὸς δὲ αὐτοῦ ὑπῆρχον ὅλα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ φωνή τις ἐγένετο πρὸς αὐτόν. Πέτρε σήκω, σφάξον καὶ φάγε· ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· μή γένοιτο Κύριε· διότι οὐδέποτε ἔφαγον οὐδὲν βέβηλον ἢ ἀκάθαρτον· καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτὸν ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισσε σὺ μὴ τὰ ἀποκαλῇς βέβηλα· ἐγένετο δὲ τοῦτο τρίς, καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ὁ Πέτρος διετέλει ἐν ἀπορίᾳ περὶ τοῦ τί ἐσήμαινε τὸ ὅραμα τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Κορνηλίου ἐρωτήσαντες ἂν ὁ Σίμων ὁ ἐπονομαζόμενος Πέτρος ξενίζεται ἐνταῦθα. Ὅταν παρουσιάσθη ὁ Πέτρος ἐνώπιον αὐτῶν εἶπον πρὸς αὐτόν· Ὁ Κορνήλιος ὁ ἑκατόνταρχος, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν καὶ μαρτυρούμενος ὑπὸ ὅλου τοῦ Ἔθνους τῶν Ἰουδαίων διετάχθη Θεόθεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἀγγέλου νὰ σὲ προσκαλέσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ νὰ ἀκούσῃ λόγους παρὰ σοῦ. Τὴν ἑπομένην ὅταν μετέβη εἰς τὴν Καισάρειαν ὁ Πέτρος, ὁ Κορνήλιος συνεκάλεσε τοὺς συγγενεῖς καὶ οἰκείους, ἰδὼν δὲ αὐτὸν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ τὸν προσεκύνησεν, ἀλλ' ὁ Πέτρος ἐσήκωσεν αὐτὸν λέγων: Σηκώθητι διότι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι ἄνθρωπος καὶ ὅταν εἰσῆλθεν εὑρίσκει πολλοὺς συνηγμένους πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπε: γνωρίζετε ὅτι δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἄνθρωπον Ἰουδαῖον νὰ συναναστρέφηται ἢ νὰ πλησιάζῃ ἀλλόφυλον· ὁ Θεὸς ὅμως ἔδειξεν εἰς ἐμὲ νὰ μὴ λέγω μηδένα ἄνθρωπον βέβηλον ἢ ἀκάθαρτον διὰ τοῦτο καὶ προσκληθεὶς ἦλθον χωρὶς καμμίαν ἀντίρρησιν· καὶ τώρα θέλω νὰ μάθω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον μὲ προσεκαλέσατε. Ὁ Κορνήλιος τότε τοῦ λέγει. Ἀπὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἐνήστευον μέχρι τῆς ὥρας ταύτης καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσηυχόμην εἰς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἰδοὺ ἐστάθη ἐνώπιόν μου ἀνὴρ μὲ ἐνδύματα λαμπρὰ καὶ λέγει· Κορνήλιε εἰσηκούσθη ἡ προσευχή σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνημονεύθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· πέμψον λοιπὸν εἰς Ἰόππην καὶ προσκάλεσον τὸν Σίμωνα ὅστις ἐπονομάζεται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ Βυρσοδέψου πλησίον τῆς θαλάσσης ὅστις ὅταν ἔλθῃ θὰ λαλήσῃ. Τώρα λοιπὸν ποῦ ἦλθες παριστάμεθα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἀκούσωμεν πάντα ὅσα προσετάχθησαν εἰς σὲ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ Πέτρος ἀνοίξας τὸ στόμα εἶπεν. Τῇ ἀληθείᾳ γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι προσωπολήπτης, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει, ὅστις φοβεῖται αὐτὸν καὶ ἐργάζεται δικαιοσύνην εἶναι δεκτὸς εἰς αὐτόν. Τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἀπέστειλε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅστις, εἶναι Κύριος πάντων, τὸν γνωρίζετε· διότι ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκηρύχθη καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν μετὰ τό βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐκήρυξεν ὁ Ἰωάννης πῶς ὁ Θεὸς ἔχρισε τὸν Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ

Ναζαρὲτ μὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ μὲ δύναμιν, ὅστις διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ θεραπεύων πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, διότι ὁ Θεὸς ἦτο μετ' αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς εἴθα μάρτυρες πάντων ὅσα ἔκαμε καὶ εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀνέστησε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ οὐχὶ εἰς πάντα τὸν λαόν, ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προσδιωρισμένους μάρτυρας, εἰς ἡμᾶς, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν μετ' αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασίν του, ὅστις παρήγγειλεν εἰς ἡμᾶς νὰ κηρύξωμεν πρὸς τὸν λαὸν καὶ νὰ μαρτυρήσωμεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν· τοῦτο μαρτυροῦσι οἱ Προφῆται ὅτι ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ θὰ λάβῃ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ἐνῷ ἀκόμη ὡμίλει ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τούτους, ἐπῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον· καὶ ἐξεπλάγησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι ἦλθον μετὰ τοῦ Πέτρου, ὅτι ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐξεχύθη καὶ ἐπὶ τὰ δύο ἔθνη· διότι ἤκουον αὐτοὺς λαλοῦντας γλώσσας καὶ μεγαλύνοντας τὸν Θεόν· τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· Δὲν ὑπάρχει κανὲν ἐμπόδιον νὰ βαπτισθῶσιν οὗτοι οἵτινες ἔλαβον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμεῖς· καὶ προσέταξεν αὐτοὺς νὰ βαπτισθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ἐκεῖνοι δὲ τὸν παρεκάλεσαν νὰ μείνῃ πλησίον των ἡμέρας τινάς. (Πράξ. Κεφ. 10).

ΦΙΛΟΝΙΚΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΠΕΡΙΤΜΗΤΟΥΣ

Οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἤκουσαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα ἐφιλονείκουν μετ' αὐτοῦ οἱ ἐκ περιτομῆς λέγοντες ὅτι εἰσῆλθε καὶ συνέφαγε μετὰ ἀνθρώπων ἀπεριτμήτων· ὁ δὲ Πέτρος ἤρχισε καὶ ἐξέθετε πρὸς αὐτοὺς τὰ γενόμενα κατὰ σειρὰν λέγων. Ἐγὼ ἤμην προσευχόμενος ἐν τῇ πόλει Ἰόππῃ, καὶ εἶδον ὅραμα ἐν ἐκστάσει, σκεῦός τι καταβαῖνον ὡς σινδόνα μεγάλην ἥτις δεδεμένη ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἄκρων κατεβιβάζετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἦλθε μέχρις ἐμοῦ· εἰς τὴν ὁποίαν ὁποίαν ἀτενίσας παρετήρουν καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πε-

τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρὸς ἐμέ. Σηκωθεὶς Πέτρε, σφάξον καὶ φάγε· καὶ εἶπον· μὴ γένοιτο· Κύριε, διότι οὐδὲν βέβηλον ἢ ἀκάθαρτον εἰσῆλθέ ποτε εἰς τὸ στόμα μου· καὶ ἡ φωνὴ ἐπανελήφθη ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ λέγε βέβηλα· τοῦτο ἔγεινε τρὶς καὶ πάλιν ἀνεσύρθησαν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἰδοὺ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ τρεῖς ἄνθρωποι ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι πρὸς ἐμὲ ἐκ Καισαρείας. Εἶπε δὲ πρὸς ἐμὲ τὸ Πνεῦμα νὰ ὑπάγω μετ' αὐτῶν μηδόλως διστάζων· ἦλθον δὲ μετ' ἐμοῦ καὶ οἱ ἓξ οὗτοι ἀδελφοὶ καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπήγγειλε πρὸς ἡμᾶς πῶς εἶδε αὐτόν· ἀπόστειλον ἀνθρώπους εἰς Ἰόππην καὶ προσκάλεσον τὸν Σίμωνα τὸν ἐπωνομαζόμενον Πέτρον, ὅστις θέλει λαλήσει πρὸς σὲ λόγους δι' ὧν θέλεις σωθῇ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐνῷ ἤρχισα νὰ λαλῶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς καθὼς καὶ ἐφ' ἡμᾶς κατ' ἀρχάς· τότε ἐνεθυμήθην τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὅταν ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε ἐν ὕδατι, σεῖς ὅμως θὰ βαπτισθῆτε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἴσην δωρεὰν ὡς καὶ εἰς ἡμᾶς διότι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ ἐμποδίσω τὸν Θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· καὶ εἰς τὰ ἔθνη λοιπὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωήν.

Οἱ Ἀπόστολοι διεσκορπίσθησαν ἐκ τοῦ διωγμοῦ τοῦ γενομένου διὰ τὸν Στέφανον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας μὴ κηρύττοντες εἰς μηδένα ἄλλον τὸν λόγον εἰμὴ μόνον εἰς Ἰουδαίους. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦσαν Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύρον Ἰησοῦν· ὁ λόγος οὗτος ἠκούσθη εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας καὶ ἐξαπέστειλαν τὸν Βαρνάβαν διὰ νὰ διέλθῃ ἕως Ἀντιοχείας ὅστις ἐλθὼν καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη καὶ παρεκίνει πάντας νὰ ἐμμένωσιν ἐν σταθερότητι καρδίας εἰς τὸν Κύριον ἐπειδὴ ἦτο ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη εἰς τὸν Κύριον πλῆθος ἱκανὸν· τότε ἐξῆλθεν εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἵνα ἀναζητήσῃ τὸν Σαῦλον καὶ εὑνὼρ αὐτὸν ἔφερε εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συνελθόντες εἰς τὴν ἐκκλη σίαν ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος ἐδίδαξαν πλῆθος ἱκανὸν καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸ πρῶτον ὠνομάσθησαν οἱ μαθηταὶ Χριστιανοί.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων Προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· ἐξ αὐτῶν εἷς ὀνόματι Ἄγαβος προεφήτευσε διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅτι ἔμελλε νὰ γίνῃ μεγάλη πεῖνα καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἥτις καὶ ἔγινεν ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. Ὅθεν οἱ μαθηταὶ ἀπεφάσισαν ἵνα εκαστος ἀναλόγως τῆς περιουσιακῆς αὐτοῦ καταστάσεως πέμψῃ εἰς βοήθειαν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· τοῦτο δὲ καὶ ἐξετέλεσαν ἀποστείλαντες αὐτὴν διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου. (Πράξ. Κεφ. 11).

ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ.—ΦΥΛΑΚΙΣΙΣ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΥΠ' ΑΓΓΕΛΟΥ.—ΘΑΝΑΤΟΣ ΧΡΙΣΤΙΝΟΜΑΧΟΥ ΗΡΩΔΟΥ

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ Βασιλεὺς Ἡρώδης ἐπεχείρησε νὰ κακοποιήσῃ μέλη τινὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἐφόνευσε δὲ διὰ μαχαίρας τὸν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου, ἰδὼν δὲ ὅτι ἡ βδελυρὰ αὕτη πρᾶξίς του ἦτο ἀρεστὴ εἰς τοὺς Ἰουδαίους διέταξε νὰ συλλάβουν καὶ τὸν Πέτρον ὅστις συλληφθεὶς κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν φυλαττόμενος αὐστηρῶς ὑπὸ 4 τετράδων στρατιωτῶν μὲ σκοπὸν ὅπως τὸν παρουσιάσῃ μετὰ τὸ Πάσχα εἰς τὸν λαόν·κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τῇ φυλακῇ διαμονῆς αὐτοῦ ἡ ἐκκλησία ἀκαταπαύστως προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτε δὲ ἔμελλεν ὁ Ἡρώδης νὰ παρουσιάσῃ αὐτόν, τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Πέτρος ἐκοιμᾶτο μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος μὲ δύο ἁλύσεις, καὶ φύλακες ἔμπροσθεν τῆς θύρας ἐφύλαττον τὸ δεσμωτήριον. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἦλθεν ἐξαίφνης καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· κτυπήσας δὲ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ τὸν ἐξύπνησε λέγων. Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἔπεσον αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· περιζώσθητι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου· καὶ ἔκαμεν οὕτω· καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· φόρεσον τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι· καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτὸν χωρὶς θετικῶς νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ταῦτα τὰ διὰ τοῦ ἀγγέλου γινόμενα ἦσαν ἀληθῆ, διότι ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει ὅραμα. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν φρουρὰν ἦλθον εἰς τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις ἠνοίχθη ἀφ' ἑαυτῆς δι' αὐτούς, καὶ ἐξελθόν-

τες διεπέρασαν ὁδὸν μίαν καὶ εὐθὺς ὁ ἄγγελος ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ὁ Πέτρος. Τώρα γνωρίζω ἀληθῶς ὅτι ὁ Κύριος ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ μὲ ἠλευθέρωσεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς ἐλπίδος τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου τοῦ ἐπονομαζομένου Μάρκου ὅπου ἦσαν ἱκανοὶ συνηθρισμένοι καὶ προσευχόμενοι. Ὅτε δὲ ὁ Πέτρος ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ προαυλίου, προσῆλθε θεράπαινα ὀνομαζομένη Ρόδη καὶ νὰ ἀνοίξῃ, καὶ γνωρίσασα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τὴν χαράν της δὲν ἤνοιξε τὴν θύραν ἀλλὰ τρέξασα ἐντὸς ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Πέτρος ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς πύλης.

Ἐκεῖνοι τότε εἶπον εἰς αὐτήν· Μήπως ἐτρελλάθης; Ἐκείνη ὅμως ἐπέμενεν ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα· οὗτοι δὲ πάλιν ἔλεγον· ὁ ἄγγελος αὐτοῦ εἶναι· ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων τὴν θύραν· καὶ ἀνοίξαντες εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξεπλάγησαν, οὗτος δὲ διὰ ἐπιτακτικῆς τῆς χειρὸς κινήσεως τοὺς ἐπέβαλε σιγὴν καὶ διηγήθη πρὸς αὐτοὺς πῶς ὁ Κύριος ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ εἶπεν· καταστήσατε ταῦτα γνωστὰ εἰς τὸν Ἰάκωβον καὶ τοὺς ἀδελφούς· καὶ ἐξελθὼν μετέβη εἰς ἄλλον τόπον. Ὅταν ἐξημέρωσε μεγάλη ταραχὴ ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν μηδενὸς γνωρίζοντος πῶς ἔφυγεν ἐκ τῆς φυλακῆς ὁ Πέτρος. Ὁ Βασιλεὺς Ἡρώδης ἐρευνήσας εἰς ὅλα τὰ μέρη καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀνακαλύψῃ αὐτὸν διέταξε νὰ θανατωθῶσιν οἱ φύλακες, ἐκεῖνος δὲ μετέβη ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς Καισάρειαν καὶ διέτριβεν ἐκεῖ.

Ἦτο δὲ ὁ Ἡρώδης σφόδρα ὠργισμένος κατὰ τῶν Τυρίων καὶ Σιδωνίων οἵτινες ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν καὶ πείσαντες τὸν Βλαστὸν τὸν ἐντεταλμένον τὴν φροντίδα τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ἐζήτουν εἰρήνην· καὶ εἰς ὡρισμένην ἡμέραν ἐνδυθεὶς ὁ Ἡρώδης βασιλικὴν στολὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς· ὁ δὲ λαὸς ἐπεφώνει λέγων· Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐχὶ ἀνθρώπου· καὶ παρευθὺς ἐπέταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου διότι δὲν ἔδωκε τὴν δόξαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ πεσὼν κατὰ γῆς ἐξεψύχησε καταφαγωθεὶς ὑπὸ τῶν σκωλήκων. Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο· ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀφοῦ ἐξεπλήρωσαν τὴν διακονίαν αὐτῶν παραλαβόντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπονομασθέντα Μάρκον. (Πράξ. Κεφ. 12).

ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἦσαν προφῆταί τινες καὶ διδάσκαλοι, ὁ Βαρνάβας, ὁ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν, ὁ σύντροφος Ἡρώδου τοῦ Τετράρχου καὶ ὁ Σαῦλος. Καὶ ἐνῷ ὑπηρέτουν τὸν Κύριον καὶ ἐνήστευσαν εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφορίσατε δή μοι τὸν τούς. Τότε ἀφοῦ ἐνήστευσαν καὶ προσηυχήθησαν ἐπιθέσαντες ἐπ' αὐτοὺς τὰς χεῖρας τοὺς ἀπέλυσαν. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ πρώτη ἐπίσημος ἀποστολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μετὰ τοῦ Βαρνάβα ἐκπεφθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατέβησαν εἰς τὴν Σελεύκειαν καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον καὶ τότε ἦλθον εἰς Σαλαμῖνα ἐκήρυττον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων, ἔχοντες μετ' αὐτῶν καὶ τὸν Ἰωάννην ὑπηρέτην. Καὶ διελθόντες τὴν νῆσον μέχρι τῆς Πάφου εὗρον μάγον τινὰ ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ὀνομαζόμενον Βαριησοῦν, ὅστις ἦτο μετὰ τοῦ Ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου, ἀνδρὸς συνετοῦ, ὅστις προσκαλέσας τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον ἐζήτησε νὰ ἀκούσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὁ Ἐλύμας ὁ Μάγος ἀνθίστατο ζητῶν νὰ ἀποτρέψῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Τότε ὁ Σαῦλος ὅστις λέγεται καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν εἶπεν· «Ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ραδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου, τὰς εὐθείας; καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σὲ καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ· καὶ ἀμέσως ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος καὶ περιστρεφόμενος ἐζήτει χειραγωγούς· ὁ Ἀνθύπατος ἰδὼν τὸ γινόμενον ἐπίστευσεν, ἐκπληττόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου. Ἐκ Πάφου ὁ Παῦλος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἦλθον εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας, ἔνθα ὁ Ἰωάννης χωρισθεὶς ἀπ' αὐτῶν μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα, αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης ἔφθασαν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῳ ἐκάθισαν· καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχάγγελοι λέγοντες. Ἄνδρες, ἀδελφοί, ἐὰν ἔχητε λόγον τινὰ προτροπῆς πρὸς τὸν λαὸν λέγετε. Σηκωθεὶς τότε ὁ Παῦλος ἐκήρυξε τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ

τὴν σωτηρίαν ἐπὶ τῇ πίστει πρὸς αὐτόν, ἀποδείξας τὰ λεγόμενά του διὰ πολλῶν προφητικῶν μαρτυριῶν. Ἐνῷ δὲ ἐξήρχοντο ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων παρεκάλουν τὰ ἔθνη νὰ κηρυχθῶσιν εἰς αὐτοὺς οἱ λόγοι οὗτοι τὸ ἑπόμενον Σάββατον, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων καὶ εὐσεβῶν προσηλύτων ἠκολούθησαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, οἵτινες ὁμιλοῦντες πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἔπειθον νὰ ἐμμένωσιν εἰς τὴν χάρον τοῦ Θεοῦ· τὸ δὲ ἐρχόμενον Σάββατον ὅλη σχεδὸν ἡ πόλις συνήχθη διὰ νὰ ἀκούσωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἰδόντες τὰ πλήθη ἐπλήσθησαν φθόνου καὶ ἠναντιοῦντο εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγόμενα ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες· ὁ λόγος ὅμως τοῦ Κυρίου διεδίδετο εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν ἐκείνην, διὰ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι παρεκίνησαν τοὺς εὐλαβεῖς καὶ ἐπισήμους γυναῖκας καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως οἵτινες διήγειραν διωγμὸν κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν· ἐκεῖνοι δὲ ἐκτινάξαντες τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἐπ' αὐτοὺς ἦλθον εἰς τὸ Ἰκόνιον· καὶ οἱ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου. (Πράξ. Κεφ. 13).

Εἰς τὸ Ἰκόνιον ἐλάλησαν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, πολὺ δὲ πλῆθος ἐκ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων ἐπίστευσεν εἰς Χριστόν, ἐνῷ ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ μὴ πιστεύσαντες ἐξήγειραν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν τοὺς ὁποίους ἐκακοποίησαν. Παρ' ὅλον ὅμως τοῦτο διέτριψαν ἐκεῖ ἐπὶ πολὺ λαλοῦντες μετὰ παρρησίας περὶ τοῦ Κυρίου, τὸ δὲ πλῆθος τῆς πόλεως διεχωρίσθη εἰς δύο καὶ ἄλλοι μὲν ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν Ἀποστόλων, ἄλλοι δὲ μετὰ τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ὅτε ὥρμησαν κατ' αὐτῶν οἱ Ἐθνικοὶ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν διὰ νὰ ὑβρίσωσι καὶ λιθοβολήσωσιν αὐτούς, ἐννοήσαντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὰ περίχωρα καὶ ἐκεῖ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον. Εἰς τὴν Λύστραν ἐκάθητο ἀνήρ τις ἀδύνατος τοὺς πόδας, ὑπάρχων χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὅστις ποτὲ δὲν εἶχε περιπατήσει. Ὁ Παῦλος ἀτενίσας πρὸς αὐτὸν καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει πίστιν τοῦ λέγει. «Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός». Ἀμέσως οὗτος πηδῶν περιεπάτει.

Οἱ ὄχλοι ἰδόντες τὸν ἐκ γενετῆς χωλὸν θεραπευθέντα ἐφώναζον μὲ μεγάλην φωνὴν Λυκαονιστί· «Οἱ Θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς»· καὶ ὠνόμαζον τὸν μὲν Βαρ-

νάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν. Τὴ στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἠθέλησε νὰ προσφέρῃ θυσίαν· ἀλλ' ὁ Παῦλος καὶ Βαρνάβας διεμαρτυρήθησαν λέγοντες· Ἄνδρες διατὶ πράττετε αὐτά; καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι ὅμοιοι μὲ σᾶς, συγχρόνως δὲ ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἐξ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι ἐξεγείραντες τοὺς ὄχλους ἐλιθοβόλησαν τὸν Παῦλον, ἔπειτα δὲ τὸν ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως νομίσαντες ὅτι ἀπέθανεν· ὁ δὲ Παῦλος ὅτε τὸν περιεκύκλωσαν οἱ μαθηταί, σηκωθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε μετὰ τοῦ Βαρνάβα εἰς τὴν Δέρβην καὶ ἀφοῦ ἐκήρυξαν ἐκεῖ τὸ Εὐαγγέλιον ἐπέστρεψαν εἰς Λύστραν, Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ἀφοῦ δὲ ἐχειροτόνησαν εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας Πρεσβυτέρους διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς Παμφυλίαν, εἰς Πέργην καὶ Ἀττάλειαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐκεῖ ἐγεννήθη συζήτησις σφοδρὰ μεταξὺ τῶν Ἀποστόλων καί τινων ἀπὸ Ἰουδαίας ἐλθόντων, οἵτινες ἐκήρυττον ὅτι δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ σωθῶσιν ἐὰν δὲν περιετέμνοντο κατὰ τὸ ἔθος Μωσέως, ἐπειδὴ δὲ δὲν τοὺς ἔπεισαν ἀπεφασίσθη ὅπως ὁ Παῦλος, ὁ Βαρνάβας καί τινες ἄλλοι ἀναβῶσιν εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς Ἀποστόλους καὶ Πρεσβυτέρους ὅπως ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οὕτω διελθόντες τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἦλθον εἰς Ἱεροσόλυμα. (Πράξ. Κεφ. 14).

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΔΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ

Ἐπειδή τινες ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων ἐπέμενον εἰς τὸ ζήτημα τῆς περιτομῆς, συνηθροίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πρεσβύτεροι διὰ νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τούτου. Μετὰ δὲ πολλὴν συζήτησιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Πέτρος εἶπεν. «Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι· καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν· νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ

διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κακεῖνοι».

Σιγὴ βαθεῖα ἐπεκράτησε τότε πάντων ἀκροωμένων Βαρνάβα καὶ Παύλου διηγουμένων ὅσα σημεῖα καὶ τέρατα ἐποίησεν ὁ Θεὸς εἰς τὰ ἔθνη δι' αὐτῶν. Μετὰ τούτους ὁ Ἰάκωβος λαβὼν τὸν λόγον συνέστησεν ὅπως μὴ ἐνοχλῶσι τοὺς νεοφωτίστους εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ἀλλὰ νὰ τοὺς συστήσωσι νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τῶν μιασμάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. Τότε οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πρεσβύτεροι μεθ' ὅλης τῆς ἐκκλησίας ἐκλέξαντες ἐξ αὐτῶν τὸν Ἰούδαν, ἐπιλεγόμενον Βαρσαβᾶν καὶ Σίλαν, τοὺς ἔστειλαν μετὰ τοῦ Παύλου καὶ Βαρνάβα εἰς Ἀντιόχειαν μετ' ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐν ᾗ ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἑξῆς: Οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ ο ἱἀδελφοί, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν. Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ἡμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα, ἔδοξεν ἡμῖν γενόμενοι ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβα καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἔδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε».

ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἀπεφάσισαν ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰς ἐκκλησίας τὰς ὁποίας ἵδρυσαν, διεφώνησαν ὅμως, καθότι ὁ Παῦλος ἠρνήθη νὰ δεχθῇ ὅπως παραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπικαλούμενον Μάρκον ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τοὺς ἐγκατέλιπεν ἀπὸ Παμφυλίας, ὁ δὲ παροξυσμὸς ἔφθασε μέχρι σημείου νὰ μὴ ὑποχωρήσῃ οὐδεὶς καὶ διὰ τοῦτο ἀπεχωρίσθησαν καὶ ὁ μὲν Βαρνάβας μετὰ τοῦ Μάρκου ἐξέπλευσαν εἰς Κύπρον, ὁ δὲ Παῦλος παραλαβὼν τὸν

Σίλαν διῆλθε τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἔφθασεν εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν καὶ ἐκεῖθεν διελθόντες τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν ἠθέλησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Βιθυνίαν, ἀλλ' ἠμποδίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· διὰ τοῦτο κατέβησαν εἰς Τρωάδα καὶ ἐκεῖθεν μετέβησαν εἰς Σαμοθράκην, εἰς Νεάπολιν καὶ τέλος εἰς Φιλίππους, ἥτις ἦτο ἡ πρώτη πόλις τῆς Μακεδονίας. Μίαν ἡμέραν ὅτε μετέβαινον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θεοσεβοῦς Λυδίας, πορφυλοπώλιδος, καταγομένης ἐκ πόλεως Θυατείρων, ἠκολούθησεν αὐτοὺς μία παιδίσκη ἔχουσα πνεῦμα Πύθωνος, κράζουσα: «Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑφίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας». Στραφεὶς πρὸς τὰ ὀπίσω τότε ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς τὸν ἐν αὐτῇ οἰκοῦν πνεῦμα. Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς». Καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῆς τὸ Πνεῦμα αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. Οἱ κύριοι ὅμως αὐτῆς ἰδόντες ὅτι ἔχασαν πλέον τὴν ἐλπίδα νὰ κερδίζωσι χρήματα ἐκ τῆς μαντικῆς αὐτῆς τέχνης, ὀργισθέντες ἐξήγειραν κατ' αὐτῶν τὸν ὄχλον ὅστις ἐπετέθη κατ' αὐτῶν, οἱ δὲ στρατηγοὶ σχίσαντες τὰ ἱμάτιά των τοὺς ἐξυλοκόπησαν ἀνηλεῶς, τοὺς ἐπλήγωσαν καὶ τέλος τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν παραγγείλαντες εἰς τὸν δεσμοφύλακα ὅπως ἐπιβλέπῃ αὐτοὺς ἀγρύπνως· οὗτος δὲ λαβὼν τοιαύτην διαταγὴν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν προσέδεσεν εἰς ξύλον. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεὸν ἠκροῶντο δὲ αὐτοὺς οἱ δέσμιοι, ὅτε σεισμὸς ἐγένετο τοσοῦτον μέγας ὥστε ἐσαλεύθη ἐκ θεμελίων τὸ δεσμωτήριον, ἠνοίχθησαν πᾶσαι αἱ θύραι καὶ τὰ δεσμὰ ὅλων ἐλύθησαν. Ἐξυπνήσας ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἀνοικτὰς ἀνέσυρε μάχαιραν διὰ νὰ αὐτοκτονήσῃ διότι ἐνόμισεν ὅτι ἐδραπέτευσαν οἱ φυλακισμένοι, ἀλλὰ ὁ Παῦλος τὸν συνεκράτησε λέγων: Μὴ κάμῃς κανὲν κακὸν εἰς τὸν ἑαυτόν σου διότι ὅλοι εἴμεθα ἐδῶ. Ὅταν ὁ δεσμοφύλαξ ἐβεβαιώθη ὅτι ἦσαν ὅλοι παρόντες προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα λέγων· τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ; οἱ δὲ εἶπον. Πίστευσον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ θὰ σωθῇς καὶ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου· παραλαβὼν τότε αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν του ἐκαθάρισε τὰς πληγὰς αὐτῶν καὶ ἐβαπτίσθησαν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ οἰκεῖοί του ἀμέσως· εἶτα δὲ παρέθηκε τράπεζαν καὶ ηὐχαριστήθησαν ἅπαντες διότι ἐπί-

στευσαν εἰς τὸν Θεόν. Ὅταν ἐξημέρωσεν ὁ δεσμοφύλαξ ἔλαβε διαταγὴν νὰ ἀπολύσῃ αὐτούς, ὁ δὲ Παῦλος λέγει εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους· μᾶς ἔδειραν καὶ μᾶς ἐφυλάκισαν χωρὶς νὰ δικάσουν ἡμᾶς οἵτινες εἴμεθα ἄνθρωποι Ρωμαῖοι καὶ τώρα μᾶς ἀπολύουσι κρυφίως· αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ· ἀλλὰ ἂς ἔλθωσιν οἱ ἴδιοι νὰ μᾶς ἐκβάλουν. Ὅταν οἱ ραβδοῦχοι ἀνήγγειλαν ταῦτα εἰς τοὺς στρατηγοὺς οὗτοι ἐφοβήθησαν ὅταν ἤκουσαν ὅτι εἶναι Ρωμαῖοι καὶ τοὺς παρεκάλεσαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν πόλιν των. (Πράξ. Κεφ. 16).

Ἐκ Φιλίππων διοδεύσαντες τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ἔνθα ἐπὶ τρία Σάββατα ἀνέπτυσσεν ὁ Παῦλος τὰς Γραφὰς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι θορυβοῦντες κατεδίωξαν αὐτούς· διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐφυγάδευσαν αὐτοὺς εἰς Βέρροιαν· καὶ ἐκεῖ ὅμως οἱ ἐκ Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ἐλθόντες ἐξήγειραν κατ' αὐτῶν τοὺς ὄχλους, οἱ δὲ μαθηταὶ παρεκίνησαν τὸν Παῦλον νὰ φύγῃ διὰ θαλάσσης καὶ τοιουτοτρόπως ὁ μὲν Παῦλος συνοδευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ὁ δὲ Σίλας καὶ Τιμόθεος ἔμειναν εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἐν Ἀθήναις ὁ Παῦλος διελέγετο ἐν τῇ συναγωγῇ μὲ τοὺς Ἰουδαίους, τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων ἔλεγον: τί ἆρά γε θέλει νὰ εἴπῃ ὁ σπερμολόγος οὗτος; φαίνεται ὅτι θέλει νὰ εἰσαγάγῃ νέους Θεούς. Καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἔφερον εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ἀπαιτοῦντες ὅπως ἀναπτύξῃ αὐτοῖς τί ἐσήμαινεν ἡ διδαχὴ αὐτοῦ. Σταθεὶς τότε ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶπεν.

«Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ· διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο «Ἀγνώστῳ Θεῷ» ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμενος τινος αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέν τε ἐξ αἵματος πᾶν Ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἆρά γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα· ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα

καὶ ἐσμέν, ὥς καί τινες τῶν καθ' ἡμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι· τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον· τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν».

Τινὲς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἀκούσαντες τὸν Παῦλον ὁμιλοῦντα περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐχλεύαζον αὐτόν, ἄλλοι δὲ εἶπον· ἄλλοτε θὰ σὲ ἀκούσωμεν ὁμιλοῦντα περὶ τούτου καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν, πολλοὶ δὲ τὸν ἠκολούθησαν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης.

Ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Παῦλος μετέβη εἰς Κόρινθον ἔνθα εἰργάζετο ἐπί τινα χρόνον τὸ ἔργον τοῦ σκηνοποιοῦ μετὰ τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Πρισκίλλης· ὅταν δὲ κατῆλθεν ἐκ Μακεδονίας ὁ Τιμόθεος καὶ ὁ Σίλας ἐκήρυξε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἀντιτασσομένουςς καὶ βλασφημοῦντας· διὰ τοῦτο ἐκτινάξας τὰ ἱμάτιά του εἶπεν. «Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ Ἔθνη πορεύσομαι». Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὴν συνεχομένην τῇ συναγωγῇ οἰκίαν τοῦ θεοσεβοῦς Ἰούστου, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς Κορινθίους ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος μεθ' ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας του πιστεύσαντες ἐβαπτίζοντο. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος εἰς τὸν Παῦλον δι' ὁράματος· «Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε διότι λαὸς ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ». Ἐν Κορίνθῳ ὁ Παῦλος ἔμεινεν ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ ἓξ μῆνας διδάσκων μεταξὺ αὐτῶν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἐκ Κορίνθου ὁ Παῦλος ἐξέπλευσεν εἰς τὴν Συρίαν μετὰ τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης καὶ ἔπειτα εἰς Ἔφεσον ἔνθα ἀφῆκεν αὐτούς, ἀποχαιρετήσας δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἐπιμένοντας ὅπως μείνῃ παρ' αὐτοῖς πλειότερον χρόνον καὶ ἀποβιβασθεὶς εἰς Καισάρειαν ἀνῆλθεν ἔπειτα εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κετέβη εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐκεῖθεν διῆλθε τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ τὴν Φρυγίαν ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς. (Πράξ. Κεφ. 18).

ΤΡΙΤΗ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ.—ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΡΩΜΗΝ

Μετὰ πάροδον ἱκανοῦ χρόνου διελθὼν τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἦλθεν εἰς Ἔφεσον καὶ εὑρὼν μαθητάς τινας εἶπε πρὸς αὐτούς. «Εἰ πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβατε πιστεύσαντες; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα Ἁγιόν ἐστιν ἠκούσαμεν· εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον· εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα· εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοὐτέστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον ἦσαν δὲ ἄνδρες πάντες ὡσεὶ δέκα δύο. Εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός. (Πράξ. Κεφάλ. 19 Στίχ. 10). Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ δύο ἔτη, ὥστε ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου πάντες οἱ ἐν Ἀσίᾳ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Παύλου ὁ Θεὸς ἔπραττε πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα ὥστε οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο διὰ σουδαρίων καὶ μανδυλίων, τὰ ὁποῖα ἥπτοντο τοῦ σώματος τοῦ Παύλου καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα ἐξήρχοντο ἀπ' αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ἔλεγον πρὸς τὰ δαιμόνια. «Ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει». (Οἱ τοῦτο δὲ πράττοντες ἦσαν οἱ ἑπτὰ υἱοὶ τοῦ Ἀρχιερέως Ἰουδαίου Σκευᾶ), εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὸ πονηρὸν πνεῦμα· «Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;» καὶ ἐφορμήσας κατ' αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦτο τὸ δαιμόνιον ἐνίκησεν αὐτούς, ὥστε γυμνοὶ καὶ τραυματισμένοι ἔφυγον ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου.

Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν εἰς πάντας τοὺς Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἔφεσον καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰη-

σοῦ. Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν πιστευσάντων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ φανερώνοντες τὰς πράξεις αὐτῶν· ἐπίσης πολλοὶ πράττοντες μαγείας φέροντες τὰ βιβλία αὐτῶν τὰ ἔκαιον ἐνώπιον πάντων, ἡ δὲ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὸν ὑπολογισμόν των ἀνήρχετο εἰς πέντε μυριάδας ἀργυρίου. Τοιουτοτρόπως κραταιῶς ηὔξανε καὶ ἴσχυεν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου. (Πράξ. Κεφ. 19 Στίχ. 10—21).

Ὅταν ἐτελέσθησαν ὅλα ταῦτα ὁ Παῦλος ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ διέλθῃ τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, νὰ μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο ἐκ τῶν διακονούντων αὐτῷ, τὸν Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἔμεινεν ἐπί τινα εἰς τὴν Ἀσίαν. Τότε ὁ Δημήτριος ὁ κατασκευάζων ναοὺς ἀργυροῦς εἰς τὴν Ἄρτεμιν συναθροίσας τοὺς τεχνίτας τοὺς εἶπεν ὅτι ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Παύλου ὄχι μόνον ἡ τέχνη των κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ ἀλλὰ καὶ ἡ Μεγαλειότης τῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος, τὴν ὁποίαν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται μέλλει νὰ καταστραφῇ. Ἀκούσαντες ἐκεῖνοι τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐμπλησθέντες θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες· Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. Καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ὅλη ταραχῆς καὶ ὁρμήσαντες ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συνέλαβον τοὺς συνοδοιπόρους τοῦ Παύλου Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον· θόρυβος μέγας καὶ ταραχὴ ἐγένετο ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος διὰ κινήσεων τῆς χειρὸς κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν καὶ εἶπεν.

Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς δὲν γνωρίζει ὅτι ἡ πόλις τῶν Ἐφεσίων εἶναι λάτρις τῆς Μεγάλης Θεᾶς Ἀρτέμιδος; Ἐν τούτοις δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω διατὶ ἐπιτίθεσθε ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν τούτων οἵτινες εἶναι οὔτε Ἱερόσυλοι εἶναι, οὔτε τὴν θεάν σας βλασφημοῦσιν. Ἐὰν ὁ Δημήτριος καὶ οἱ συντεχνῖταί του ἔχουσι διαφορὰν μετ' αὐτῶν ὑπάρχουσι δικάσιμοι ἡμέραι καὶ Ἀνθύπατοι καὶ ἂς ἐγκαλέσωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ Δικαστήριον. Φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ διαλυθῶμεν διότι κινδυνεύομεν νὰ κατηγορηθῶμεν ὡς στασιασταὶ διὰ τὴν σημερινὴν ἡμῶν στάσιν χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ δικαιολογηθῶμεν. Οἱ ταραχοποιοὶ τότε καθησυχάσαντες διελύθησαν. (Πράξ. Κεφ. 19 Στίχ. 21-40).

Ὅταν ἔπαυσεν ὁ θόρυβος ὁ Παῦλος προσκαλέσας τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασθεὶς αὐτοὺς, διῆλθε τὰς ἐκκλησίας τῆς Μακεδονίας καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διατρίψας δὲ ἐν Κορίνθῳ μῆνας τρεῖς ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Συρίαν, ἀλλ'

ἔγινεν ἐπιβουλὴ κατ' αὐτοῦ παρὰ τῶν 'Ιουδαίων καὶ διὰ τοῦτο τῇ συνοδείᾳ Σωσιπέτρου τοῦ Βερροιαίου (μέχρι 'Ασίας), 'Αριστάρχου Θεσσαλονικέως, Σεκούνδου, Γαΐου τοῦ ἐκ Δέρβης, Τιμοθέου, καὶ ἐξ 'Ασίας καταγομένου Τυχικοῦ καὶ Τροφίμου οἵτινες ἐλθόντες πρότερον περιέμενον ἐν Τρωάδι, μετέβησαν εἰς Φιλίππους καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἐξέπλευσαν εἰς Τρωάδα ἔνθα παρέμειναν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. 'Εν δὲ τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν διὰ τὴν κλάσιν τοῦ ἄρτου, παρέτεινε τὸν λόγον μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Νεανίας δέ τις ὀνόματι Εὔτυχος καθήμενος ἐπὶ τοῦ παραθύρου ἀπεκοιμήθη καὶ πεσὼν κάτω ἀπὸ τοῦ τρίτου πατώματος ἀπέθανεν. Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἔπεσεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὸν εἶπεν. Μὴ θορυβεῖσθε· διότι ἡ ψυχή του εἶναι ἐντὸς αὐτοῦ· καὶ ἀνέστησεν αὐτὸν πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν μαθητῶν. 'Εκ τῆς Τρωάδος ὁ Παῦλος μετέβη πεζῇ εἰς ῎Ασσον, οἱ δὲ συνοδεύοντες αὐτὸν ἦλθον διὰ θαλάσσης καὶ παραλαβόντες τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Μυτιλήνην καὶ ἐκεῖθεν τὴν ἐπιοῦσαν ἀποπλεύσαντες ἔφθασαν ἀντικρὺ τῆς Χίου, τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἔφθασαν εἰς Σάμον καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ ἀντικρὺ τῆς Σάμου, τῇ ἑπομένῃ ἦλθον εἰς Μίλητον διότι ὁ Παῦλος ἀπεφάσισε νὰ παραπλεύσῃ τὴν ῎Εφεσον διὰ νὰ μὴ χρονοτριβήσῃ εἰς τὴν 'Ασίαν. Διότι ἔσπευδε νὰ φθάσῃ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς εἰς τὰ 'Ιεροσόλυμα.

'Απὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς ῎Εφεσον μετεκαλέσατο τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς 'Εκκλησίας πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν. «'Υμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν 'Ασίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν 'Ιουδαίων, ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος 'Ιουδαίοις τε καὶ ῞Ελλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν 'Ιησοῦν Χριστόν. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ Πνεύματι πορεύομαι εἰς 'Ιερουσαλὴμ τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ῞Αγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν. 'Αλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ

Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ μαρτύρομαι ἡμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο Ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο· ὅτι εἰσελαύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν· διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον· καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν· ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται· πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπε. Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν». Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα γονατίσας μεθ' ὅλων προσηυχήθη. Μεγάλη συγκίνησις κατέλαβε πάντας ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἔκλαυσαν μεγάλως καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ τὸν κατεφίλουν ὀδυνώμενοι ἔτι μᾶλλον διότι τοὺς εἶπεν ὅτι δὲν θὰ ἴδωσι πλέον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. (Πράξ. Κεφ. 20).

Ἐκ τῆς Μιλήτου μετέβησαν εἰς Κῶν, καὶ ἐκ ταύτης τὴν ἑπομένην εἰς Ρόδον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πάταρα, ἐπιβιβασθέντες δὲ πλοίου διαπερῶντος εἰς Φοινίκην ἔφθασαν εἰς Τύρον ἔνθα ἔμειναν ἑπτὰ ἡμέρας. Ἐκ τῆς Τύρου ἀπέπλευσαν εἰς Πτολεμαΐδα ἔνθα ἔμειναν μίαν ἡμέραν παρὰ τοῖς ἀδελφοῖς· τῇ δὲ ἐπαύριον ἦλθον εἰς Καισάρειαν καταλύσαντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φιλίππου ἑνὸς ἐκ τῶν ἑπτὰ διακόνων τῆς πρώτης ἐκκλησίας. Ἐκεῖ κατῆλθεν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας Προφήτης τις Ἄγαβος καλούμενος ὅστις διὰ τῆς ζώνης τοῦ Παύλου ἔδεσε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰπών· «Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν

Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας τῶν Ἐθνῶν». Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦτα παρεκάλεσαν τὸν Παῦλον νὰ μὴ μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀλλ' οὗτος ἀπεκρίθη· Διατὶ κλαίετε καὶ καταθλίβετε τὴν καρδίαν μου; Ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος ὄχι μόνον νὰ δεθῶ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνω ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Μετά τινας ἡμέρας ἑτοιμάσαντες τὰς ἀποσκευὰς αὐτῶν ἀνέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα ἔνθα μετὰ μεγάλης χαρᾶς ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς οἱ μαθηταὶ, ὁ δὲ Παῦλος ἐξήγησεν αὐτοῖς ἐν λεπτομερείᾳ ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. Οἱ ἀπὸ Ἀσίας Ἰουδαῖοι ὅμως ἰδόντες αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἐτάραξαν πάντα τὸν ὄχλον καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἔκραζον· «Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτος ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων. Ἔτι δὲ καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκε τὸν Ἅγιον τοῦτον τόπον. Καὶ ἐκινήθη ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο μεγάλη συρροὴ τοῦ λαοῦ, συλλαβόντες δὲ τὸν Παῦλον ἔσυραν αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀμέσως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. Ὁ χιλίαρχος μαθὼν ὅτι ὅλη ἡ Ἱερουσαλὴμ εἶναι τεταραγμένη καὶ ζητεῖ νὰ θανατώσῃ αὐτόν, παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους ἔτρεξε πρὸς αὐτούς· ἐκεῖνοι ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἔπαυσαν νὰ κτυπῶσι τὸν Παῦλον, ὁ δὲ χιλίαρχος διέταξε νὰ δεθῇ μὲ διπλᾶς ἁλύσεις καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ ποῖος εἶναι καὶ τί ἔκαμεν, λόγῳ ὅμως τοῦ ἐγερθέντος θορύβου μὴ δυνάμενος νὰ μάθῃ τίποτε διέταξε νὰ τὸν ὁδηγήσωσιν εἰς τὸ φρούριον. Ὅταν ἀνέβαινον τὰς βαθμίδας τοῦ φρουρίου ὁ Παῦλος λέγει εἰς τὸν Χιλίαρχον. Σὲ παρακαλῶ δόσε μου τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἄδειαν ἔκαμε σημεῖον διὰ τῆς χειρὸς νὰ ἡσυχάσωσι διότι θέλει νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ. Πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἑβραϊστί.

«Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες ἀκούσατε τὴν ἀπολογίαν μου. Ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος Ἰουδαῖος γεννηθεὶς ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας καὶ ἀνατραφεὶς ἐδῶ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὑπὸ τοῦ Γαμαλιὴλ διδαχθεὶς τὰ τοῦ πατροπαραδότου νόμου, ζηλωτὴς ὢν τοῦ Θεοῦ ὅπως καὶ σεῖς σήμερον. Κατέτρεξα μέχρι θανάτου τοὺς χριστιανοὺς δένων καὶ ρίπτων εἰς τὰς φυλακὰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ὅπως δύνασθε νὰ πληροφορηθῆτε παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ὅλου τοῦ Πρεσβυτερίου, παρὰ τῶν ὁποίων

λαβὼν ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς μετέβαινον εἰς Δαμασκὸν διὰ νὰ φέρω δεδεμένους εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς ἐκεῖ ὄντας διὰ νὰ τιμωρηθῶσι. Διαρκούσης τῆς ὁδοιπορίας ταύτης αἴφνης κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἤστραψε πέριξ ἐμοῦ φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔπεσον εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν: Σαούλ, Σαοὺλ τί μὲ διώκεῖς; ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶσαι Κύριε. καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ. Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις· οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες εἶδον μὲ τὸ φῶς καὶ ἐφοβήθησαν τὴν φωνὴν ὅμως ταύτην δὲν ἤκουσαν· καὶ ἐγὼ εἶπον: Τί νά κάμω Κύριε; καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς ἐμέ· Πήγαινε εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς ὅσα εἶναι τεταγμένα νὰ κάμῃς. Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς λαμπρότητος τοῦ φωτὸς ἐκείνου δὲν ἔβλεπον, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνοδῶν μου ἦλθον εἰς Δαμασκὸν ἔνθα παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου Ἀνανίας τις λέγων· Σαοὺλ ἀδελφὲ ἀνάβλεψον· καὶ ἐγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα, ἐκεῖνος δὲ εἶπεν. «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν σὲ διώρισε νὰ γνωρίσῃς τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ νὰ ἴδῃς τὸν δίκαιον καὶ νὰ ἀκούσῃς φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διότι θὰ μαρτυρήσῃς περὶ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους περὶ ὅσων εἶδες καὶ ἤκουσας· καὶ τώρα τί περιμένεις; σήκω ἐπάνω, διὰ νὰ βαπτισθῇς καὶ ἀπολουσθῇς ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ὅταν δὲ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐνῷ προσηυχόμην ἐν τῷ ἱερῷ ἦλθον εἰς ἔκτασιν καὶ εἶδον αὐτὸν λέγοντα πρὸς ἐμέ. Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει τῆς Ἱερουσαλὴμ διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ· καὶ ἐγὼ εἶπον. Κύριε αὐτοὶ γνωρίζουσιν ὅτι ἐγὼ ἐφυλάκιζον καὶ ἔδερον ἐν ταῖς συναγωγαῖς τοὺς πιστεύσαντας εἰς σέ· καὶ ὅτε ἐχύνετο τὸ αἷμα τοῦ Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου καὶ ἐγὼ ἤμην παρὼν καὶ σύμφωνος νὰ τὸν φονεύσωσι καὶ ἐφύλαττον τὰ ἱμάτια τῶν φονευόντων αὐτόν· καὶ εἶπε πρός με· Ὕπαγε διότι ἐγὼ θὰ σὲ ἐξαποστείλω εἰς ἔθνη μακράν.

Ὅταν ἐτελείωσε τοὺς λόγους τούτους ἐφώναζον δυνατὰ λέγοντες ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ ζῇ· καὶ ἐπειδὴ ἐκραύγαζον καὶ ἐτίναζον τὰ ἱμάτιά των καὶ ἔρριπτον κονιορτὸν εἰς τὸν ἀέρα ὁ χιλίαρχος διέταξε νὰ τὸν φέρουν εἰς τὸ φρούριον καὶ νὰ ἐξετασθῇ ἀφοῦ δαρῇ διὰ νὰ φανερώσῃ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐφώναζον οὕτω κατ' αὐτοῦ. Ὅταν δὲ τὸν ἐξήπλωσε κατὰ γῆς ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον· Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ μαστιγώνετε ἄνθρωπον Ρωμαῖον

ἀκατάκριτον· ὁ δὲ ἑκατόνταρχος ἀνέφερε πρὸς τὸν Χιλίαρχον τοῦτο, οὗτος δὲ προσελθὼν εἶπε πρὸς αὐτόν· Λέγε μοι εἶσαι Ρωμαῖος; ὁ δὲ εἶπε· Ναί. Ὁ χιλίαρχος ἐφοβήθη ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἦτο Ρωμαῖος θέλων δὲ νὰ μάθῃ ἀκριβῶς περὶ τίνος κατηγορεῖται αὐτὸν μὲν ἔλυσε τῶν δεσμῶν, ἐκάλεσε δὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν παρουσίασε δὲ καὶ τὸν Παῦλον. (Πράξ. Κεφ. 22).

Ὁ Παῦλος τότε εἶπεν. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔζησα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μὲ πᾶσαν καλὴν συνείδησιν μέχρι σήμερον. Ὁ Ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἀκούσας ταῦτα διέταξε νὰ κτυπήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸ στόμα ἀλλ' ὁ Παῦλος εἶπεν. Ὁ Θεὸς θὰ σὲ κτυπήσῃ τοῖχε ἀσβεστωμένε· σὺ κάθησαι νὰ μὲ κρίνῃς κατὰ τὸν νόμον καὶ παρανομῶν διατάσσεις νὰ μὲ κτυπῶσιν.

Θέλων δὲ νὰ φέρῃ σύγχυσιν μεταξὺ τῶν διωκτῶν του, ἐννοήσας ὅτι οἱ ἡμίσεις αὐτῶν ἦσαν Φαρισαῖοι, οἱ δὲ ἕτεροι ἡμίσεις Σαδδουκαῖοι οἵτινες δὲν ἐπίστευον ὅτι εἶναι ἀνάστασις, οὐδὲ ἄγγελος, οὐδὲ Πνεῦμα, ἔκραξε μεγαλοφώνως. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ εἶμαι Φαρισαῖος, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Θόρυβος καὶ σύγχυσις ἐγένετο τότε μέσα εἰς τὸ συνέδριον· σηκωθέντες οἱ Γραμματεῖς ἐκ μέρους τῶν Φαρισαίων διεπληκτίζοντο λέγοντες. Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· ἂν δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Πνεῦμα ἢ Ἄγγελος ἂς μὴ πολεμῶμεν μὲ τὸν Θεόν. Καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο μεγάλη διαίρεσις, φοβηθεὶς ὁ Χιλίαρχος μήπως διαμελισθῇ ὁ Παῦλος διέταξε τοὺς στρατιώτας ὅπως ἁρπάσωσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν καὶ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸ φρούριον. Τὴν δὲ ἑπομένην νύκτα παρουσιασθεὶς εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος εἶπεν· Θάρσει, Παῦλε, διότι καθὼς ἐμαρτύρησας περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, οὕτω πρέπει νὰ μαρτυρήσῃς καὶ εἰς Ρώμην. Ὅταν ἐξημέρωσε τινὲς τῶν Ἰουδαίων ὡρκίσθησαν λέγοντες ὅτι δὲν θὰ φάγωσιν οὐδὲ θὰ πίωσιν ἕως ὅτου φονεύσουν τὸν Παῦλον, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνήρχετο εἰς τεσσαράκοντα. Τοὺς λόγους ὅμως τούτους ἤκουσεν ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Παύλου ὅστις εἰσελθὼν εἰς τὸ φρούριον ἀπήγγειλε ταῦτα εἰς τὸν Παῦλον· καὶ ὁ Παῦλος καλέσας ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν. Ὡδήγησε τὸν νέον τοῦτον εἰς τὸν Χιλίαρχον διότι θὰ τοῦ εἴπῃ κάτι· ὅταν ὁ νέος ἐκεῖνος παρουσιάσθῃ πρὸ τοῦ Χιλιάρχου εἶπεν· οἱ Ἰουδαῖοι συνεφώνησαν νὰ σὲ παρακαλέσωσι νὰ καταβιβάσῃς αὔριον τὸν Παῦ-

λον εἰς τὸ συνέδριον διότι θέλουσι νὰ μάθωσιν ἀκριβέστερον περὶ αὐτοῦ. Σὺ ὅμως μὴ πεισθῇς εἰς αὐτούς, διότι καθ' ὁδὸν θὰ ἐνεδρεύωσιν ἐξ αὐτῶν περισσότεροι ἀπὸ τεσσαράκοντα οἵτινες ὡρκίσθησαν νὰ μὴ φάγωσιν οὐδὲ νὰ πίωσιν ἕως ὅτου φονεύσωσιν αὐτόν.

Ὁ Χιλίαρχος λαβὼν γνῶσιν τούτων τὸν μὲν νέον ἀπέλυσε συστήσας εἰς αὐτὸν ὅπως μὴ εἴπῃ τίποτε εἰς οὐδένα, καλέσας δὲ δύο ἐκ τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν· ἑτοιμάσατε διακοσίους στρατιώτας ὅπως πορευθῶσι μέχρι Καισαρείας καὶ ἑβδομήκοντα ἱππεῖς καὶ χιλίους λογχοφόρους ἀπὸ τρίτης ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἑτοιμάσατε δὲ καὶ ζῷα διὰ νὰ ἱππεύσῃ ὁ Παῦλος τὸν ὁποῖον νὰ φέρωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα. Ἔγραψε δὲ συγχρόνως καὶ τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

Κλαύδιος Λυσίας

Τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν.

Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτῷ, μαθὼν ὅτι Ρωμαῖος ἐστι. Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτόν, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξ αὐτῆς ἔπεμψα πρός σε παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο.

Οἱ στρατιῶται ὡδήγησαν οὕτω τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα ὅστις τὸν ἐνέκλεισεν εἰς τὸ Πραιτώριον τοῦ Ἡρώδου. Μετὰ πέντε δὲ ἡμέρας κατέβη ὁ Ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου καί τινος Τερτύλλου ῥήτορος· ὁ Παῦλος ἀπολογούμενος ἐξιστόρησε τὰ τῆς δράσεως αὐτοῦ, διεκόπη δὲ ἡ συνεδρίασις ὅπως ἔλθῃ ὁ Χιλίαρχος τῆς Λυσίας. Μετά τινας δὲ ἡμέρας ὁ Φῆλιξ μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Δρουσίλλης ἐκάλεσαν πρὸ αὐτῶν τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσαν περὶ αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Ὅταν δὲ ὡμίλει περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶπερὶ μελλούσης κρίσεως, ὁ Φῆλιξ ἔμφοβος γενόμενος ἀπεκρίθη. Ὕπαγε πρὸς τὸ παρὸν καὶ ὅταν λάβω καιρὸν θὰ σὲ καλέσω πάλιν. Ἤλπιζε δὲ ὅτι ὁ Παῦλος θὰ τοῦ ἔδιδε χρήματα διὰ νὰ τὸν ἀπολύσῃ· διὰ τοῦτο συχνότερον καλῶν αὐτὸν συνωμίλει μετ' αὐτοῦ. Τοῦτο διήρ-

κεσεν ἐπὶ δύο ἔτη ὅτε τὸν Φήλικα διεδέχθη ὁ Πόρκιος Φῆστος ὅστις διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς Ἰουδαίους ἐκράτησε τὸν Παῦλον εἰς τὰς φυλακάς. (Πράξ. Κεφ. 24).

Ὅταν παρῆλθον τρεῖς ἡμέραι ἀφ' ἧς ὁ ἡγεμὼν Φῆστος ἦλθεν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Καισαρείας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα, παρουσιάσθησαν δὲ πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων καὶ τὸν παρεκάλεσαν ὅπως ἀποστείλῃ τὸν Παῦλον εἰς Ἱεροσόλυμα ἔχοντες σκοπὸν ὅπως φονεύσωσιν αὐτὸν ἐξ ἐνέδρας κατὰ τὴν μεταφοράν του. Ἡ πρότασίς των δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἀποφασισθέντος ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι μεταβῶσιν εἰς Καισάρειαν ἵνα ἀπαγγείλωσι τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας.

Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν ὁ Φῆστος καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος διέταξεν ἵνα προσαγάγουν καὶ τὸν Παῦλον οἱ δὲ ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντες Ἰουδαῖοι κατηγοροῦν αὐτὸν διὰ πολλὰ καὶ βαρέα παραπτώματα τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποδείξουν. Ὁ Παῦλος ἀπολογούμενος ἰσχυρίσθη ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς τὸν Καίσαρα ἔπραξεν ἁμάρτημά τι. Ὁ δὲ Φῆστος πρὸς χάριν τῶν Ἰουδαίων ἐπρότεινεν εἰς τὸν Παῦλον ἵνα μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ δικασθῇ ἐνώπιόν του, ἀλλ' οὗτος ἀπεκρίθη. Ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ Καίσαρος παρίσταμαι, ὅπου πρέπει νὰ κριθῶ· δὲν ἠδίκησα κατ' οὐδὲν τοὺς Ἰουδαίους καθὼς καὶ σὺ γνωρίζεις κάλλιστα διότι ἂν ἔπραξα ἄξιόν τι θανάτου δὲν φεύγω τὸν θάνατον. Τὸν Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος συνομιλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη. Τὸν Καίσαρα ἐπικαλεῖσαι, πρὸς τὸν Καίσαρα θὰ σὲ στείλω.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας καὶ ἡ Βερενίκη ἦλθον εἰς Καισάρειαν διὰ νὰ χαιρετίσωσι τὸν Φῆστον, ὅστις διηγήθη εἰς αὐτοὺς ὅτι εἰς τὰς φυλακὰς εὑρίσκεται δέσμιός τις ὑπὸ Φήλικος τὸν ὁποῖον κατηγόρησαν οἱ Ἰουδαῖοι οὐχὶ διὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἀλλὰ διὰ ζητήματα τῆς δεισιδαιμονίας των καὶ περί τινος Ἰησοῦ ἀποθανόντος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Παῦλος ἰσχυρίζεται ὅτι ζῇ· ἐπειδὴ οὗτος ἐπεκαλέσθη νὰ φυλαχθῇ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σεβαστοῦ, διέταξα ὅπως φυλάσσηται ἕως ὅτου τὸν στείλω πρὸς τὸν Καίσαρα. Ὁ Ἀγρίππας εἶπε τότε πρὸς τὸν Φῆστον· ἤθελον καὶ ἐγὼ νὰ τὸν ἀκούσω.

Τὴν ἑπομένην ὁ Ἀγρίππας, ἡ Βερνίκη, μετὰ μεγάλης πομπῆς εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀκροατήριον μετὰ τῶν Χιλιάρχων καὶ τῶν

ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς πόλεως, ὁ δὲ Φῆστος διέταξε καὶ ἔφερον τὸν Παῦλον. (Πράξ. Κεφ. 25).

Ὁ Ἀγρίππας παρεκάλεσε τὸν Παῦλον ὅπως εἴπῃ περὶ ἑαυτοῦ· οὗτος δὲ διηγήθη ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰ τοῦ βίου του, καὶ πάντα τὰ κατ' αὐτόν, ὁμιλήσας συγχρόνως περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Μόλις ἐτελείωσεν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πάντες ἀναχωρήσαντες συνωμίλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔπραξεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπεν· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔπρεπε νὰ ἀπολυθῇ ἂν δὲν ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα. (Πράξ. Κεφ. 26).

Ἐπὶ τέλους ὡρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς εἰς Ρώμην μεταφορᾶς τοῦ Παύλου καὶ τότε συνοδεία ἐκ 276 ἀνθρώπων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἑκατόνταρχον Ἰούλιον μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας, κακουχίας καὶ νηστείαν ἔφθασεν εἰς Μελίτην ἔνθα παρέμειναν ἐπὶ τρεῖς μῆνας· ἐκεῖθεν ἐπιβιβασθέντες Ἀλεξανδρινοῦ πλοίου ἔφθασαν εἰς Ρώμην, ἔνθα ἀφέθη ὁ Παῦλος ἐλεύθερος μένων ἐκεῖ ἐπὶ διετίαν εἰς ἰδιαιτέραν μισθωτὴν οἰκίαν ἔνθα ἐδέχετο πάντας τοὺς ἐρχομένους πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Πράξ. Κεφ. 27, 28). Ἐκ Ρώμης μετέβη εἰς Ἱσπανίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ διελθὼν τὰς Κολασσάς, τὴν Ἔφεσον, τοὺς Φιλίππους καὶ τὴν Νικόπολιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Κόρινθον καὶ Ρώμην ἔνθα ἔλαβε τὸν μαρτυρικὸν θάνατον. Λέγεται δὲ ὅτι ἐτάφη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ρώμης καλουμένης Ὠστίας, ἔνθα ἀνήγειραν ναὸν σωζόμενον μέχρι σήμερον.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος κηρύξας εἰς Ἰουδαίαν, Ἀντιόχειαν καὶ πολλὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μετέβη εἰς Ρώμην ἔνθα ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον σταυρωθεὶς ἐπὶ Νέρωνος μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας κατήγετο ἀπὸ Βηθθαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου, ἐχρημάτισε δὲ καὶ μαθητὴς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἐκήρυ-

ξεν εἰς πολλὰ μέρη καὶ ἐμαρτύρησε σταυρωθεὶς ἐν Πάτραις ὑπὸ τοῦ Ἀνθυπάτου Ἀχαΐας Αἰγεάτου. Τὸ ἀθλητικόν του σῶμα ἐνεταφιάσθη ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέα χειροτονηθέντος Ἐπισκόπου Στρατοκλέους, τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ λείψανον μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει 357 ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίου καὶ κατετέθη εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως διενεμήθη εἰς χεῖρας πολλῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Εἰς Πάτρας παρέμεινε μόνον ἡ ἁγία κάρα τοῦ Ἀποστόλου μέχρι τοῦ ἔτους 1460, ὅτε ὁ Θωμᾶς Παλαιολόγος ὁ Δεσπότης τοῦ Μυστρᾶ, καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ τοῦ Β΄. τοῦ κατακτητοῦ, ἀνεχώρησεν εἰς Ρώμην πρὸς τὸν Πάπαν Πῖον τὸν Β΄ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἁγίαν κάραν, ἥτις κατετέθη εἰς τὸ Βατικανόν. Εἰς τὰς Πάτρας εὑρίσκεται μόνον εἷς δάκτυλος τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πολλὰ Ἔθνη, ὑπέμεινε σταυρικὸν θάνατον.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης κατήγετο ἐκ Βηθθαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου. Γενόμενος Ἀπόστολος ἦτο ἐπιστήθιος φίλος καὶ ἠγαπημένος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ. Ὅτε ὁ Σωτὴρ ἡμῶν συνελήφθη αὐτὸς ἀνδρεῖος καὶ ἀτρόμητος, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἐκρύπτοντο διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, παρακολουθεῖ τὴν ἀγωνίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κρεμαμένου Ἰησοῦ, ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοῦ· «Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου», ἀξιωθεὶς οὕτω τῆς ὑψίστης τιμῆς νὰ ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του, τὸ πολυτιμώτερον καὶ ἀγαπητότατον ὂν ὅπερ ὁ Ἰησοῦς κατέλιπεν ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν μητέρα του. Εἰς αὐτὸν πρῶτον ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῶν Μυροφόρων ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς εἶδε τὸν ἀναστάντα Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος καὶ κατέστησε τοῦτο γνωστὸν εἰς τὸν Πέτρον. Μετὰ τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κηρύττει ἀδιακόπως καὶ θαυματουργεῖ ἐν Ἱεροσολύμοις. Ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πᾶσαν τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ἔφεσον. Κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Δομιτιανοῦ κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸν συλληφθείς, ἤχθη δέ-

σμιος εἰς Ρώμην καὶ ἐκεῖ ἐβλήθη ἐντὸς λέβητος πλήρους ζέοντος ἐλαίου, ἐξαχθεὶς δὲ ἀβλαβής, ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον ἔνθα ἔγραψε τὴν Ἀποκάλυψιν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἐπανῆλθεν εἰς Ἔφεσον ἔνθα συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του καὶ τὰς τρεῖς Καθολικὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ, ἀπέθανε δὲ τῷ 100 μ. Χ. ἐπὶ Τραϊανοῦ εἰς ἡλικίαν 95 ἐτῶν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ἐγεννήθη καὶ οὗτος ἐν Βησθαϊδᾷ τῆς Γαλιλαίας, κηρύξας δὲ τὴν Χριστιανικὴν πίστιν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπέστη σταυρικὸν θάνατον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω εἰς Γεράπολιν τῆς Φρυγίας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΟΣ

Ὁ Βαρθολομαῖος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ Περσίαν καὶ ἰδίως εἰς τὰς Ἰνδίας ἔνθα ἔφερε τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον Ἑβραϊστὶ γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον μετὰ 100 ἔτη εὗρεν ἐκεῖ ὁ περίφημος διδάσκαλος καὶ Στωϊκὸς φιλόσοφος τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Χριστιανικῆς Σχολῆς Πάνταινος. Ἀπέθανεν ἐκδαρεὶς ζῶν εἰς Ἀλβανούπολιν τῆς Ἀρμενίας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, ἐκήρυξεν εἰς Πάρθους, Πέρσας, Μήδους καὶ Ἰνδούς, ὑπέστη δὲ μαρτυρικὸν θάνατον ἐν τῇ πόλει Μελιακούρ, κειμένῃ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Ἰνδικῆς Χερσονήσου Κορομανδέλ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ

Ὁ Ματθαῖος ἐκαλεῖτο καὶ Λευΐ, ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου, κατήγετο ἐκ Γαλιλαίας καὶ ἦτο τελώνης. Συνέγραψε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ κατ' ἄλλους 8 ἢ 9 καὶ κατ' ἄλλους 15 ἔτη μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΤΟΥ ΖΕΒΕΔΑΙΟΥ

Ὁ Ἰάκωβος ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Τὴν δρᾶσιν καὶ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τούτου ἐξιστορήσαμεν ἀρκούντως ἀνωτέρω ὡς ἐκτίθεται εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΟΥΔΑΣ

Ὁ Ἀπόστολος Ἰούδας ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰακώβου, ὑπὸ τοῦ

Εὐαγγελιστοῦ δὲ Ματθαίου καλεῖται Λεββαῖος καὶ Θαδδαῖος. Ἐκήρυξεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, Ἀραβίαν, Ἰδουμαίαν καὶ Συρίαν, συγγράψας καὶ καθολικὴν Ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν τῇ διασπορᾷ Ἰουδαίους Χριστιανούς, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἱεροσολύμων ὑπὸ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΙΜΩΝ Ο ΖΗΛΩΤΗΣ

Οὗτος ὑπὸ μὲν τοῦ Ματθαίου ὠνομάζετο Σίμων ὁ Κανανίτης, ὑπὸ δὲ τοῦ Λουκᾶ Σίμων ὁ Ζηλωτής. Τινὲς λέγουσιν ὅτι οὗτος ἦτο ὁ νυμφίος τοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας γάμου ἔνθα ὁ Ἰησοῦς ἐποίησε τὸ πρῶτον θαῦμα μεταβαλὼν τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Τὴν διὰ τόσων αἱμάτων, κόπων καὶ μόχθων ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θεμελιωθεῖσαν ἐκκλησίαν κατεδίωξαν λυσσωδῶς πλεῖστοι ὅσοι πολέμιοι αὐτῆς, οἵτινες ἐπεδίωξαν νὰ ἀποξενώσωσιν ἀπὸ τὰς Χριστιανκὰς καρδίας τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ἐμφανίσαντες τὴν θείαν μορφήν Του γυμνὴν Θεότητος, ἐπεδίωξαν νὰ ἀπομακρύνωσιν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἀπὸ τὸ ἀείζωον Πνεῦμα τῶν λόγων Του, καὶ νὰ ἐξουδετερώσωσι τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου πρὸς Αὐτὸν ὡς Θεόν, παρομοιάζοντες τὴν Θείαν Σοφίαν Του, ὡς σπερμολόγον καὶ δοκησίσοφον ἐπίνοιαν, ὅτι εἶναι Μέγας Σοφός. Προσεπάθησαν νὰ συσχηματίσωσι τὴν μορφήν Του πρὸς τὰ πρόσωπα μάγων δημαγωγῶν καὶ καινοτρόπων ματαρρυθμιστῶν κοινωνικῶν καταστάσεων, καὶ τὸν περιέβαλον μὲ τὴν σημαίαν κοινωνικοῦ ἐπαναστάτου, διὰ νὰ περιορίσωσι τὴν οὐράνιον ἀποστολήν Του εἰς τὸ στενὸν πλαίσιον τῆς ἐπιφανοῦς ἀνθρωπίνης δράσεως ἄνευ ὑπερτέρου θεϊκοῦ χαρακτῆρος. Ἐκίνησαν διὰ τῶν διαφόρων αἱρέσεων πάντα λίθον διὰ νὰ σβύσωσι διὰ παντὸς τρόπου τὸ θεϊκόν Του ὄνομα ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα χείλη, ἀμφισβητήσαντες τὴν ὕπαρξίν Του.

Καὶ ὅμως τὸ ἄφθαστον ὕψος τῶν λόγων Του καὶ τὸ ἄφθαστον κάλλος τῆς διδασκαλίας Του, ὄχι μόνον ἐπέπλευσαν τῶν αἰώνων, ἀλλὰ καὶ διετήρησαν τὴν ἀειλαμπῆ δύναμίν των, καὶ εἰς ἀκέραιον τὸ αἰώνιον κῦρός των. Καὶ ὅμως εἰς Αὐτὸν ἐπα-

ναπαύονται καὶ μόνον ἐν αὐτῷ κατασιγῶσι τοὺς ἀρρύθμους παλμοὺς τῆς ἀγωνίας καὶ μόνον ὑπὸ τὴν στοργήν Του θεραπεύουσι τὰς χαινούσας πληγὰς ὅσας παράγει ὁ τρικυμιώδης τοῦ βίου ἀγών. Καὶ ὅμως ἡ ζωή Του παρέμεινε πάντοτε ὑπερτέρα τῶν ἀνθρωπίνων ἀντινομιῶν καὶ οἱασδήποτε συμμετοχῆς εἰς τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. Καὶ ὅμως ζῇ καὶ θὰ ζῇ εἰς τοὺς αἰῶνας αἰνούμενον τὸ ὄνομά Του ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα χείλη καὶ γεραιρόμενον ἀπὸ μυριάδας στόματα. Οὐδὲν κατώρθωσαν οἱ ἀντίχριστοι πολέμιοι, ἀλλὰ πρὸς κέντρα ἐλάκτισαν καὶ εἰς μάτην ἔχυσαν τὰ δηλητηριασμένα βέλη των κατὰ τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΣΙΜΩΝΟΣ

Περὶ ταύτης ἀρκετὰ ἐξετέθησαν ἀνωτέρω. (Ἴδε σελίδα 30 καὶ 31).

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΒΙΩΝΟΣ

Ὁ Ἐβίων ἐδίδασκεν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κειμένην Περαίαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦτο Θεός, ἀλλ' ἄνθρωπος υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τῆς Μαρίας, διέφερε δὲ τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ συνίστα τὴν πολυγαμίαν. Ἐλθὼν εἰς τὴν Ρώμην ἐν ἔτει 120 ἐτέλει τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἐκχέων εἰς τὸ ποτήριον μόνον οἶνον, εἰς δὲ τὸ δισκάριον εἶχεν ἄζυμα. Ἰσχυρίζετο δὲ οὗτος καὶ οἱ ὀπαδοί του ὅτι ὁ Ἰησοῦς διῆλθε διὰ τὸν Ἀδὰμ εἰς τοὺς Πατριάρχας, εἰς τοὺς Προφήτας καὶ τέλος εἰς τὸν Ἰησοῦν.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ

Ὁ Ὠριγένης ἦτο βαθὺς ἑρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐν τούτοις ἐδογμάτιζεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο κτίσμα καὶ ἀλλότριος τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς καὶ ὅτι ὁ Υἱὸς δὲν βλέπει τὸν Πατέρα, οὔτε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Υἱόν. Πρὸς τούτοις ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔλαβε σάρκα χωρὶς ψυχὴν καὶ ὅτι ἀφῆκε τὴν σάρκα του ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ὅτι οἱ δαίμονες θέλουσιν ἐπιστρέψει εἰς τὴν ἀγγελικὴν στάσιν, ὅτι ἡ κόλασις εἶναι προσωρινὴ καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ δαίμονες θέλουσιν ἀποκατασταθῇ εἰς τὰ ἐννέα τάγματα τῶν ἀγγέλων.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΝΑΥΑΤΙΝΟΥ

Οὗτος ἦτο Χριστιανὸς ἐξ Ἰουδαίων, γενόμενος δὲ Ἐπίσκοπος Ρώμης ἐκήρυττεν ὅτι ὅσοι ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν καὶ

ἐθυσίασαν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ ἔπειτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν, δὲν ἔχουσιν ἐλπίδα σωτηρίας. Συνῆλθε τότε Σύνοδος εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἥτις ἀπεκήρυξεν αὐτὸν καὶ τοὺς ὀπαδούς του οἵτινες ἐπωνομάσθησαν ἀριστεροὶ καὶ καθαροί.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΑΒΕΛΛΙΟΥ

Ὁ Σαβέλλιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν. Ἐπρέσβευε δὲ ὅτι ἓν μόνον πρόσωπον ἀποτελεῖ τὴν Ἁγίαν Τριάδα καὶ ὡς μὲν Πατὴρ ὁ Θεὸς ἐξέδωκε τὸν νόμον εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, ὡς Πνεῦμα δὲ Ἅγιον ἐπεφοίτησεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Οἱ ὀπαδοί του ὠνομάσθησαν Σαβελλιανοί. Καὶ κατὰ τούτων συνεκροτήθησαν Σύνοδοι μία εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἄλλη εἰς Ρώμην καὶ κατεδίκασαν τὴν αἵρεσιν ταύτην.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΝΗΤΟΣ

Οὗτος ἠγοράσθη ὑπό τινος Περσίδος γυναικὸς πλουσίας, καὶ ὠνομάζετο Κούρβικος. Εἰς τὴν Περσίαν ἐδιδάχθη τὴν Περσικὴν γλῶσσαν καὶ ἐκήρυττεν ὅτι εἶναι Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ καὶ παρεδέχετο ὅτι εἶναι δύο Θεοί, ὁ εἷς καλὸς καὶ ὁ ἄλλος κακός. Παρεδέχετο τὴν μετεμψύχωσιν, ὡς ὁ Πυθαγόρας, ὅτι δηλαδὴ αἱ ψυχαὶ μεταβαίνουσιν ἀπὸ σώματος εἰς σῶμα καὶ ἠρνεῖτο τὴν Ἀνάτασιν, ὡς οἱ Σαδδουκαῖοι. Οἱ ὀπαδοί του ὠνομάσθησαν Μανιχαῖοι καὶ διῃροῦντο εἰς δύο τάξεις, εἰς ἐκλεκτοὺς καὶ εἰς ἀκροατάς. Δὲν ἔτρωγον κρέατα καὶ ὠὰ διότι, ὡς ἔλεγον, ἡ θεία οὐσία ἀποφεύγει τὰ φονευθέντα.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΝΑΤΟΥ

Ὁ Δονάτος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἀφρικήν, ἐχειροτόνησε δέ τινα Μωαρῖνον λεγόμενον λέγων ὅτι ἡ χειροτονία τοῦ Καικιλιανοῦ Ἀρχιερέως δὲν ἦτο νόμιμος, οἱ δὲ ὀπαδοί του ἀνεβάπτιζον τοὺς ὑπὸ τοῦ Καικιλιανοῦ βαπτισθέντας.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ

Ὁ Ἄρειος ἦτο ἀνὴρ πεπαιδευμένος· γενόμενος δὲ πρεσβύτερος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διωρίσθη ἑρμηνευτὴς τῶν Ἁγίων Γραφῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐγίνετο Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, ἀντ' αὐτοῦ ὅμως ἐχειροτονήθη ὁ Ἀλέξανδρος πρᾶγμα ὅπερ πολὺ ἐξηρέθισεν αὐτόν. Ἔκτοτε ἐγένετο αἱρετικὸς δογματίζων ὅτι ὁ Πατὴρ πρὶν γεννήσῃ τὸν Υἱὸν δὲν ἦτο Πατήρ, ὁ δὲ Υἱὸς δὲν εἶναι ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα, ἀλλ' ὁμοιού-

σιος. Ἀρκούντως ὅμως ἐτιμωρήθη διότι ἤνοιξεν ἡ κοιλία του καὶ ἀφοῦ ἐχύθησαν τὰ ἐντόσθιά του ἀπέθανεν ἐν μέσῳ φρικωδῶν πόνων.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΥ

Ὁ Μακεδόνιος ἦτο Ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐδογμάτιζεν ὅ,τι καὶ ὁ Ἄρειος πρὸς τούτοις δὲ ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἦτο κτίσμα ἀποκλειστικῶς Ὂν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Υἱοῦ, ἀκόμη δὲ ὅτι ὅσα λέγει τις περὶ τοῦ Υἱοῦ δὲν ἁμαρτάνει.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΥ

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἦτο ἱερεὺς καὶ ἀνὴρ πολυμαθέστατος, ἐδογμάτιζε δὲ ὅτι ἡ Θεότης τοῦ Ἰησοῦ συνέπαθε μὲ τὸ Σῶμα Αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ Πατὴρ ἦτο μέγιστος· ὁ Υἱὸς ὁ μείζων καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἁπλῶς μέγα. Οἱ ὀπαδοί του λέγονται Διμερῖται διότι ἐπρέσβευον τὸν Χριστὸν εἰς δύο μέρη, ἰσχυριζόμενοι ὅτι ὁ Χρστὸς ἐνηνθρώπησε χωρὶς ψυχὴν νοερὰν καὶ ὅτι δὲν ἔλαβε δούλου μορφήν. Ἐνῷ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπε «τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων» (Ἰωάν. Ι΄. 11) καὶ «Ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν». (Ἰωάν. Ι΄. 18) καὶ ἀλλαχοῦ· «Πάτερ εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ Πνεῦμά μου» (Λουκ. ΚΓ΄. 46)' Ἐνῷ πρὸς τούτοις ἀπεδείχθη ὅτι ἅμα τῇ Ἀναστάσει Αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἡνώθη μὲ τὸ σῶμα.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΛΑΓΙΟΥ

Ὁ Πελάγιος ἦτο Ἄγγλος, ἰσχυρίζετο δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει προπατορικὴ ἁμαρτία καὶ ὅτι ἂν οἱ προπάτορες ἥμαρτον, δὲν μετεδόθη ἡ ἁμαρτία ἐκείνη εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπιον γένος. Ἑπομένως ἕκαστος ἄνθρωπος γεννᾶται ἄνευ ἐνοχῆς καὶ ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ ζήσῃ τις ἐναρέτως. Διότι, ἔλεγεν, ἂν προαπαιτῆται ἡ Θεία βοήθεια, τότε δὲν ὑπάρχει τὸ αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ὀπαδοί του ὠνομάσθησαν Πελαγιανοί, ἐκ τούτων δὲ ἔγινεν ἄλλη αἵρεσις τῶν Ἡμιπελαγιανῶν λεγομένων, οἵτινες ἐκήρυττον ὅτι τὸ αὐτεξούσιον εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς πίστεως καὶ τὸ πρῶτον βῆμα τῆς ἀνθρωπίνης θελήσεως πρὸς τὸ ἀγαθόν, ἔπειτα δὲ ὁ Θεὸς ἐνισχύει καὶ αὐξάνει τὴν πίστιν.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ

Ὁ Νεστόριος κατήγετο ἀπὸ τὴν Συρίαν, ἐξεπαιδεύθη δὲ εἰς Ἀντιόχειαν ἔνθα ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος. Ἔπειτα ἐγένετο Ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. Οὗτος ἐδογμάτιζεν ὅτι ἡ Μαρία γεννήσασα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δὲν πρέπει νὰ λέγηται Θεοτόκος, ἀλλὰ Χριστοτόκος.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΥΤΥΧΟΥΣ

Οὗτος ἦτο Μοναχὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἐπιθυμῶν δὲ ὅπως πολεμήσῃ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου, περιέπεσεν εἰς ἄλλην αἵρεσιν, διότι ἐδογμάτιζεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἦλθεν ἐξ οὐρανοῦ μὲ οὐράνιον σῶμα καὶ διῆλθε διᾶ τῆς Παρθένου διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἐγεννήθη χωρὶς νὰ γεννηθῇ. Οἱ ὀπαδοί του ἐλέγοντο Εὐτυχιανοὶ καὶ ἐξ αὐτῶν προῆλθεν ἡ αἵρεσις τῶν Θεοπασχιτῶν οἱ ὁποῖοι ἔλεγον: «Ἅγιος Ἀθάνατος ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, ὧν ἦρχε Παῦλος ὁ Καφνεύς. Ἐπίσης ἡ αἵρεσις τῶν Σεβηριανῶν, τῶν Γαϊτανιτῶν, οἵτινες ὠνομάζοντο καὶ Κόπται καὶ Αἰγύπτιοι, τῶν Θεοδοσιανῶν, τῶν Τριθεϊτῶν καὶ τῶν ἀκεφάλων.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΜΟΝΟΘΕΛΗΤΩΝ

Τὴν πλάνην τοῦ Νεστορίου ηὔξησεν Ἰάκωβός τις ἐκ Σύρου, μετονομασθεὶς Ζάνζαλος, χρηματίσας μαθητὴς τοῦ αἱρετικοῦ Διοσκούρου. Οὗτος ἐκήρυττεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε μίαν μόνην φύσιν, μίαν θέλησιν, μίαν ἐνέργειαν, πρᾶγμα ὅπερ ἀνέτρεπε τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Διότι ἂν εἶναι μία φύσις ἢ εἰς Θεότητα μετεβλήθη ἡ ἀνθρωπότης, ὅπερ εἶναι δυσσεβές, ἢ ἡ Θεότης μετεβλήθη εἰς ἀνθρωπότητα, ὅπερ πάλιν εἶναι ἄθεον, ἐνῷ ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ ἡνωμένη μὲ τὴν ἀνθρωπίνην μένει ἀναλλοίωτος, οὐδὲ ὑπομένει σύγχυσιν. Ἀρχηγοὶ τῶν Μονοθελητῶν ἐχρημάτισαν οἱ Πύρρος, Ὀνώριος, Μακάριος καὶ Ζωόρας, οἱ ὀπαδοὶ δὲ τοῦ Ἰακώβου ὠνομάσθησαν Ἰακωβῖται οἱ καλούμενοι νῦν Ἀρμένιοι καὶ Τετραδῖται.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΩΝ

Ὁ Λέων ὁ Ἴσαυρος γενόμενος Αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως, διεκήρυττεν ὅτι ἡ προσκύνησις τῶν ἁγίων εἰκόνων εἶναι εἰδωλολατρεία, διέταξε δὲ νὰ καταβιβάσωσι τὰς εἰκόνας ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας, διὰ τοῦτο ὠνομάσθη εἰκονομάχος, ἐξορίσας

πάντας τοὺς ἐναντιωθέντας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς του. Οἱ εἰκονομάχοι ἐγένοντο ἄσπονδοι ἐχθροὶ τῶν μοναχῶν, ἐχθροὶ τῶν ἁγίων, ἐχθροὶ τῶν λειψάνων τῶν Ἁγίων.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚ ΤΘΥ ΥΙΟΥ

Ἐπὶ Κάρλου τοῦ Μάγνου, Βασιλέως τῆς Γαλλίας, ἀνεφάνησαν αἱρετικοί τινες μοναχοὶ Λατῖνοι, πρεσβεύοντες ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ Πατρὸς ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ καὶ ὅτι ἡ ἀναίμακτος θυσία πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἄζυμα καὶ αὐτὸ ἐκηρύττετο εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν ἐν ἔτει 795. Εἰς μάτην ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία συνεβούλευσε νὰ παύσωσι διακηρύττοντες τὰς ἀνωτέρω ἀσεβεῖς δοξασίας ἀλλ' οὗτοι δὲν ὑπήκουσαν.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΩΝ ΩΣ ΦΘΑΡΤΟΝ ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Γεωργίου τοῦ Ξιφιλίνου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἠγέρθη αἵρεσις παρὰ μοναχοῦ τινος Σιδικίου, ἰσχυριζομένου ὅτι τὸ μεταλαμβανόμενον σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι φθαρτὸν καὶ ἐκ τούτου ἠκολούθησε μέγα σχίσμα. Τότε ὁ Ἰωάννης ὁ Καματηρὸς, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, συνεκρότησε Σύνοδον καὶ κατέκρινε καὶ ἀπέβαλεν ἐκείνους ὅσοι ἔλεγον ὅτι τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου εἶναι φθαρτὸν καὶ οὕτως ἔπαυσεν ἡ φιλονικία. Τὴν αἵρεσιν ταύτην ἠκολούθησεν ὁ Καλβῖνος.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΩΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΕΔΙΔΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΟΥΣ ΑΥΤΩΝ ΜΟΝΟΝ ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΟΥΧΙ ΔΕ ΚΑΙ ΤΟ ΑΙΜΑ

Κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα διεδόθη ὅτι ἐγεννήθη ὁ Ἀντίχριστος, ματαίως δὲ ὁ Πάπας Πασχάλης ὁ Β΄. ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν φήμην, συγκαλέσας Σύνοδον. Τότε εἰσήχθη ἡ συνήθεια νὰ μεταλαμβάνωσιν οἱ Χριστιανοὶ μόνον ἄρτον, ἰσχυριζόμενοι ὅτι τὸ Σῶμα «εἶναι καὶ τὸ αἷμα, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου εἰπόντος. «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου».

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΕΩΣ, ΕΑΝ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ Ή ΘΕΤΟΣ ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἀφοῦ οἱ Λατῖνοι ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν περιέπεσον εἰς πολλὰς αἱρέσεις. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἐπὶ Καρόλου ἠγέρθη ἔρις, ἂν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦναι κατὰ σάρκα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ,, ἢ θετὸς Υἱὸς Αὐτοῦ. Πολλοὶ Λατῖνοι Ἐπίσκοποι ἐπίστευον ὅτι ὁ Χριστὸς ἦτο θετὸς καὶ οὐχὶ Υἱὸς αὐτοῦ.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΛΔΟΥ

Ὁ Πέτρος Βάλδος καταγινόμενος εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐν ἔτει 1770 ἤρχισε νὰ ἀποδεικνύῃ ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ ἐκκλησία εἶναι ἀσύμφωνος καὶ ἐναντία τῶν ἐντολῶν καὶ δογμάτων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐδογμάτιζε δὲ τὰ ἑξῆς: 1) Ἡ Ἁγία Γραφὴ συντελεῖ εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. 2) Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπικαλώμεθα τοὺς ἁγίους διὰ νὰ μᾶς βοηθήσωσιν εἰς τὴν σωτηρίαν. 3) Ὅτι τὸ καθαρτήριον πῦρ εἶναι πλάσμα. 4) Ὅτι δύο μυστήρια ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς, τὸ βάπτισμα καὶ τὴν Θείαν κοινωνίαν. 5) Ὁ ἔννομος γάμος τῶν ἱερέων εἶναι δεκτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν. 6) Αἱ συγχωρήσεις τοῦ Πάπα εἶναι ἐφεύρεσις τῆς χρηματολογίας. 7).Τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ καὶ 8) Τὸν Πάπαν ἐκάλει Ἀντίχριστον, τὴν δὲ Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν Βαβυλωνίαν. Ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος Γ΄ συγκαλέσας Σύνοδον ἀνεθεμάτισε τοὺς Βαλδικούς, ἐν τούτοις οὗτοι ἐπολλαπλασιάζοντο καθ' ἑκάστην, ἐξωλοθρεύθησαν δὲ ἅπαντες μὲ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΡΛΑΑΜ

Ἐν ἔτει 1341 μοναχός τις Βαρλαὰμ ἐκ Καλαβρίας τῆς Ἰταλίας καταγόμενος μεταβὰς εἰς Θεσσαλονίκην περιέπαιζε τοὺς μοναχούς, ἰσχυρίζετο δὲ ὅτι τὸ ἐν τῷ Θαβωρίῳ κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν λάμψαν φῶς δὲν ἦτο θεϊκόν, οὔτε ἀγγελικόν, ἀλλὰ κατώτερον καὶ τῆς ἡμετέρας νοήσεως. 2) Ὅτι δὲν εἶναι διαφορὰ οὐσίας Θεοῦ καὶ ἐνεργείας Θεοῦ. 3) Ὅτι εἶναι δύο Θεότητες, μία ἄκτιστος καὶ ἡ ἄλλη κτιστή, καὶ 4) Ὅτι ἡ προσευχὴ τῶν μοναχῶν «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με», δὲν εἶναι ἱκανὴ πρὸς σωτηρίαν. Πρὸς ταῦτα ἠναντιώθη ὁ Θεῖος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καὶ Συνόδου γενομένης ἀνεθεματίσθη ὁ Βαρλαὰμ καὶ ἡ αἵρεσίς του.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΛΟΥΘΗΡΟΥ

Οὗτος ἦτο μοναχός. Ἐδιδάχθη τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, κατεγίνετο δὲ εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῆς Θεολογίας ἐν Βυττεμβέργῃ κατὰ τὸ ἔτος 1483. Ἰδὼν τοὺς μοναχοὺς πωλοῦντας ἀφέσεις ἁμαρτιῶν τοῦ Πάπα, καλούμενα ἰνδουλένσιας, ὡμίλει κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας. Παρεκίνησε δὲ τοὺς ἡγεμόνας νὰ καταλάβωσι τὰ μοναστηριακὰ κτήματα ἱδρύοντες νοσοκομεῖα καὶ σχολεῖα. Ἀπεκήρυξε δὲ πρὸς τούτοις καὶ Συνόδους καὶ παραδόσεις καὶ πᾶν μὴ ἀπορρέον ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, κηρύττων ὅτι αἱ νηστεῖαι, αἱ ἐξομολογήσεις, αἱ λειτουργίαι καὶ τὰ μνημόσυνα εἶναι δεισιδαιμονίαι. Ἀποβαλὼν ἔπειτα τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἔλαβεν ὡς σύζυγον μίαν μοναχὴν Αἰκατερίνην. Τοῦτον ὁ Πάπας Λέων ἀφώρισεν ἐν τούτοις ἡ φατρία του ηὔξανε.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΑΒΑΠΤΙΣΤΩΝ

Οὗτοι ἦσαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Λουθήρου. Οὗτοι ἔλεγον ὅτι τὰ νήπια δὲν πρέπει νὰ βαπτίζωνται πρὶν φθάσωσιν εἰς ἡλικίαν διὰ νὰ ἐννοῶσι περὶ τοῦ βαπτίσματος, ὅσοι δὲ παῖδες ἦσαν βαπτισμένοι, οὗτοι τοὺς ἀνεβάπτιζον. Ἀρχηγοὶ τούτων ἦσαν Νκόλαός τις Στορέσιος καὶ ἕτερός τις Θωμᾶς. Ἐγένετο πόλεμος κατ' αὐτῶν ἀντιταξάντων τριακοσίας χιλιάδας Ἀναβαπτιστάς, οἵτινες γενναίως πολεμήσαντες ἀπωλέσθησαν ἅπαντες.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΛΒΙΝΟΥ

Ὁ Καλβῖνος ἦτο πεπαιδευμένος καὶ Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν Γενεύῃ. Ἐν ἔτει 1541 ἐξέδωκε βιβλίον περιέχον τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς του. Ἐκήρυττεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο μεσίτης πρὸς τὸν πατέρα πρὶν σαρκωθῇ καὶ πρὶν ἁμαρτήσῃ ὁ Ἀδάμ, ὅτι καταβὰς ὁ Χριστὸς εἰς Ἅδην ὑπέστη πολλὰ πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι αἱ ἀγαθαὶ πράξεις δὲν ἔχουσι τιμὴν παρὰ τῷ Θεῷ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦται ἐκ μόνης τῆς πίστεως, ὅτι μόνον ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἶχε τὸ αὐτεξούσιον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πράττει καλὰ ἢ κακὰ καθὼς ὁ Θεὸς τὸν παρακινεῖ, ὅτι πᾶσα ἁμαρτία γίνεται διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὰ μυστήρια ἰσχύουσι μόνον εἰς ἐκλεκτούς, ὅτι μόνον τρία μυστήρια εἶναι, τὸ βάπτισμα, ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ χειροτονία, ὅτι ἡ ἐξομολόγησις δὲν διετάχθη ἀπὸ τὸν Θεόν,

ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ εἰκόνες, οὔτε νὰ ἐπικαλώμεθα τοὺς Ἁγίους. Οὔτε τὸν Πάπαν ἤθελεν, οὔτε Ἐπισκόπους, οὔτε Πρεσβευτέρους, οὔτε ἑορτάς, οὔτε ἐξωτερικὴν λατρείαν, οὔτε τὰς ἱερὰς τελετάς.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΟΠΑΔΩΝ ΤΟΥ ΚΑΛΒΙΝΟΥ

Οὗτοι ὀνομάζονται Πουριτάνοι, ἤτοι καθαροί, καὶ μισοῦσιν ὅσους δὲν παραδέχονται τὰς δοξασίας των, πρὸ παντὸς ὅμως μισοῦσι τὸν Πάπαν, δὲν δέχονται τὴν προσευχήν, οὔτε τὸ Πάτερ ἡμῶν.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ

Οὗτοι μεταλαμβάνουσι κάθε Κυριακὴν, δὲν δέχονται ὅμως ἄλλον ξένης θρησκείας.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΙΑΝΩΝ

Οὗτοι ἰσχυρίζονται ὅτι αἱ ἐκκλησίαι πρέπει νὰ διοικῶνται ἀπὸ Πρεσβυτέρους καὶ οὐχὶ ἀπὸ Ἐπισκόπους, εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲ ἔχουσι μεγίστην ἰσχύν.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΥΑΚΕΡΩΝ

Οὗτοι ὀνομαζόμενοι καὶ τρέμοντες προσποιοῦνται ὅτι ἔχουσιν ἀποκαλύψεις, ἀπορρίπτοντες πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐξωτερικὴν τελετήν, μὴ χαιρετῶντες οὐδένα καθ' ὁδόν. Ἐπίσης οἱ Κουάκεροι δὲν προσηύχοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐπίστευον μετὰ θάνατον οὔτε κόλασιν οὔτε παράδεισον.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΩΝ

Οὗτοι λέγονται Ρεβελλέριοι. Θέλουσι νὰ ἦναι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἰσότιμοι καὶ νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Διὰ τοῦτο ἐπανεστάτησαν πολλάκις κατὰ τῶν ἡγεμόνων.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΟΚΑΛΒΙΝΩΝ

Οὗτοι ἤθελον τὴν διατήρησιν τοῦ Ἐπισκοπιανοῦ ἀξιώματος, τὴν χειροτονίαν τῶν ἱερέων, καὶ ἔκαμνον τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ· παρέδιδον ὅμως εἰς τὸν Βασιλέα πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν.

ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΣΟΥΚΙΝΙΑΝΩΝ

Σούκινοι ἐχρημάτισαν δύο, Λαίλιος ὁ πρῶτος καὶ Φαῦστος

ὁ δεύτερος. Ἦσαν Ἰταλοὶ καὶ ἔζων κατὰ τὸ ἔτος 1594. Ἐπρέσβευον ὅτι ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς θρησκείας δὲν ἀποκτᾶται διὰ μελέτης, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως, καὶ ἐκήρυξαν τὰ δόγματά των εἰς Ἑλβετίαν, Γερμανίαν, Ἀγγλίαν καὶ Πολωνίαν.

ΠΛΗΘΩΡΑ ΑΛΛΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

65 ἄλλαι αἱρέσεις ἀναφέρονται προερχόμεναι ἀπὸ τὸν Παπισμὸν καὶ Λουθηροκαλβινισμόν, ἤτοι, Λουθηρανοί, Καλβινισταί, Ζουΐγλιανοί, Σακραμεντάριοι, Ἐπισκοπιανοί, Πρεσβυτεριανοί, Διαμαρτυρόμενοι, Ἀναμορφωταί, Συνεδριανοί, Ἀνεξάρτητοι, Διαφωνοῦντες, Παραινοῦντες, Καθαιριανοί, (Μανιχαῖοι πρότερον), Βινκλεαφῖται, Ἀναβαπτισταί, Παιδοβαπτισταί, Ἀλφαβητάριοι, Χιλιετηταί, Πεμπτομονάρχιοι, Σαββατιανοί, Βαπτισταί, τῶν Ἐξαρχῶν, Ἀρμενιανοί, Αὐτονομιανοί, Βαξτεριανοί, Χουσῖται, Βροουνισταί, Βεσλευανοί, ἢ Μεθοδισταί, Χερνοῦται, Θεωρητικοί, Κλαῦσται, Χορευταί, Ἐνορκισταί, Λολάρδοι, Καμερονιανοί, Φαμιλλισταί, Μεμνονῖται, Θαβωρῖται, Καλλαιστινοί, Λαββαδισταί, Μουγγλετονιανοί, Ὀσιανδρινοί, Ἀδαμῖται Κουάκεροι, Μυστικοί, Σουδεμβοργιανοί, Σανδημανιανοί, Ἰονσιανοί, Καταστρεπτικοί, Τόγκεροι, Πηδοχορευταί, Σχάκεροι, Γκιόμπροι, Σοκινιανοί, Μοναδῖται, Εὐνουχισταί, ἢ Οὐαλήσιοι, ἀρχαῖοι Οἰκουμενικοί, Χριστιανοί, Λογισταί„ Θεϊσταί, οἱ Σὰτ Ριμωνίσται τῶν Παρισίων, οἱ Λιμποβάνοι τῆς Ρωσσίας καὶ Μολδαυΐας. Ἅπασαι αἱ αἱρέσεις αὗται ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τὴν Παπικὴν ἐκκλησίαν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙ

ΠΡΩΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Αὕτη συνεκροτήθη ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας ἐπὶ Βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάδου καὶ Μητροφάνους, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει 325 ὑπὸ 318 Θεοφόρων Πατέρων. Αἱρεσιάρχης ἦτο ὁ Ἄρειος ὁ Πρεσβύτερος, δογματίζων ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι κτίσμα καὶ οὐχὶ ὁμοούσιος τῷ Θεῷ καὶ Πατρί.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Πατέρων ἐδογμάτισεν ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ φύσεως μὲ τὸν Πατέρα καὶ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὅτι εἶναι Ἄναρχος, ὡς

ἀνάρχως γεννηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἄναρχον Αὐτοῦ Πατέρα. Θεὸς ἀληθινὸς καὶ Ποιητὴς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων. Ἡ Σύνοδος αὕτη συνέταξε τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως ἤτοι τὸ «Πιστεύω εἰς Ἕνα Θεόν» κλπ. μέχρι τοῦ «Εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον».

ΔΕΥΤΕΡΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Αὕτη ἐγένετο ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπὶ Βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου καὶ Νεκταρίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει 381 ὑπὸ 150 Θεοφόρων Πατέρων ἐν οἷς ἦσαν οἱ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ Ἰκονίου Ἀμφιλόχιος, ὁ Μελέτιος, ὁ Ἀντιοχείας Εὐστάθιος, ὁ Ἀλεξανδρείας Τιμόθεος, ὅπως καταδικάσῃ τὴν αἵρεσιν τοῦ Μακεδονίου, δογματίζοντος ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι κτίσμα τοῦ Θεοῦ, μὴ Ὂν ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ φύσεως μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν, ἀλλὰ ἄλλης κατωτέρας καὶ κτιστῆς. Ἡ Οἰκουμενικὴ αὕτη Σύνοδος ἐδογμάτισεν ὅτι τὸ Πανάγιον Πνεῦμα εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ φύσεως μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρός, ἀχώριστον καὶ ἀδιαίρετον τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ὅτι δηλαδὴ ὁ μὲν Πατὴρ ἐγέννησεν ἀνερμηνεύτως τὸν Υἱόν, ὁ Υἱὸς ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρός, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται ἀχρόνως. Πρὸς τούτοις προσέθηκεν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως τὸ «Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον» κλπ. ἕως τέλους.

ΤΡΙΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Αὕτη συνεκροτήθη ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας, ἐπὶ Βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ καὶ Κυρίλλου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Προέδρου τῆς Συνόδου ἐν ἔτει 431 ὑπὸ 200 Θεοφόρων Πατέρων, ὅπως καταδικάσῃ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου. (Ἰδὲ αἵρεσιν Νεστορίου).

Ἡ Σύνοδος αὕτη ἐδογμάτισεν ὅτι ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, λαβὼν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐκ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἥτις εἶναι Θεοτόκος ὡς γεννήσασα Θεὸν σεσαρκωμένον, συνεργείᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅτι σταυρωθεὶς ἔσωσεν αὐτήν, ὅτι ἀνελήφθη σωματικῶς εἰς τοὺς οὐρανεὺς ἔμπροσθεν τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ καὶ ὅτι θὰ ἔλθῃ πάλιν ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον καὶ ἀποδώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Τετάρτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἔλαβε χώραν ἐν Χαλκηδόνι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας καὶ Ἀνατολίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει 451 ὑπὸ 630 Πατέρων, ἵνα καταδικάσῃ τὴν αἵρεσιν τοῦ Διοσκούρου Ἀλεξανδρείας καὶ τὸν Πρεσβύτερον Εὐτυχῆ.

Οἱ αἱρετικοὶ οὗτοι οἱ καὶ Μονοφυσῖται λεγόμενοι, ἐδογμάτιζον ὅτι ἀφ' ὅτου ἡνώθη ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀνθρωπότητα, συνεχωνεύθησαν καὶ ἐσυγχίσθησαν αἱ δύο φύσεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἤτοι ἡ φύσις τῆς Θεότητος καὶ ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἔγειναν μία, ὥστε μὲ τὴν σταύρωσιν συνέπαθε καὶ ἡ Θεότης. Πρὸς τούτοις ὅτι ἡ σάρξ δὲν ἦτο ὁμοία μὲ τὴν ἰδικήν μας, οὐδὲ μετέσχε τῶν αἱμάτων τῆς τεξάσης μητρὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐσαρκώθη ἀκαταλήπτως καὶ Θεϊκῶς. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐδογμάτισεν ὅτι ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει μίαν ὑπόστασιν καὶ δύο φύσεις, τελείαν Θεότητα καὶ τελείαν ἀνθρωπότητα. Καὶ ὡς ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς ἐπείνασεν, ἐδίψησε καὶ ἔπαθεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, μεινάσης ἀπαθοῦς τῆς Θείας Αὐτοῦ φύσεως, ὡς Θεὸς δὲ ἐθαυματούργει ἀνιστῶν νεκρούς, θεραπεύων σωματικὰς ἀσθενείας καὶ συγχωρῶν ἁμαρτίας, πρὸς τούτοις δὲ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις μετέλαβε τῆς Θείας, ἀλλ' ἡ Θεία οὐδὲν μετέλαβε τῆς ἀνθρωπίνης.

ΠΕΜΠΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Σύνοδος αὕτη συνεκροτήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπὶ Βασιλέως Ἰουστινιανοῦ καὶ Εὐτυχίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει 553 ὑπὸ 165 Θεοφόρων Πατέρων ἵνα καταδικάσῃ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου, Διοδώρου, Ὠριγένους, Διδύμου, Εὐαγρίου, Σεβήρου, Ζωρου καὶ Εὐτυχιανοῦ, οἱ ὁποῖοι διεκήρυττον ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων εἶχον πλασθῇ πρὶν ἀπὸ τὰ σώματα, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ ἐξερχομένη μετὰ θάνατον ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐμβαίνει εἰς ἄλλο ἢ καὶ εἰς πολλὰ σώματα καὶ ὅτι ἡ κόλασις ἔχει τέλος, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ θὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὴν κόλασιν καὶ θὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν παράδεισον καὶ ὅτι αἱ ψυχαὶ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν θὰ ἀναστηθῶσι χωρὶς τὰ σώματα. Ἡ Οἰκουμενικὴ ὅμως ἐκείνη Σύνοδος ἐδογμάτισεν ὅτι ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα γίνονται ἐντὸς τῆς μήτρας τῆς μητρός, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀποχωριζομένη τοῦ σώματος με-

ταβαίνει εἰς ὡρισμένον τόπον ἀναμένουσα τὴν κοινὴν ἀνάστασιν τῶν σωμάτων καὶ τότε εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὸ ἴδιον σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ πρότερον καὶ οἱ μὲν δίκαιοι θὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν διὰ νὰ εὐφραίνωνται πάντοτε, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ εἰς κόλασιν αἰώνιον χωρὶς ἐλπίδα μεταβολῆς ἢ ἀπαλλαγῆς.

ΕΚΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Αὕτη συνεκλήθη ἐν Τρούλλῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου καὶ Γεωργίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει 680 ὑπὸ 170 Θεοφόρων Πατέρων ἥτις λέγεται καὶ Πανθέκτη καὶ κατεδίκασε τοὺς αἱρεσιάρχας Σέργιον, Πύρρον, Πέτρον, Παῦλον Β'. Πατριάρχην, τὸν Πάπαν Ὠνάριον Κῦρον Ἀλεξανδρείας, Θεόδωρον Μακάριον, Στέφανον καὶ Πολυχρόνιον, οἵτινες ἰσχυρίζοντο ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει μόνον μίαν θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Σύνοδος ἐδογμάτισεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε δύο θελήσεις καὶ δύο ἐνεργείας, θεϊκῆς καὶ ἀνθρωπίνης καὶ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ὑπήκουσεν εἰς τὸ θέλημα τῆς θεϊκῆς.

ΕΒΔΟΜΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Αὕτη συνεκροτήθη ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας, ἐπὶ βασιλείας τῶν Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ταρασίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τῶν εἰκονομάχων ἐν ἔτει 783 ὑπὸ 365 Θεοφόρων Πατέρων, ἵνα καταδικάσῃ τοὺς αἱρεσιάρχας Ἀναστάσιον, Κωνσταντῖνον καὶ τὸν πρώην Πατριάρχην Νικήταν, καὶ τοὺς ὀπαδοὺς αὐτῶν οἵτινες δὲν ἤθελον νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, τῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἰσχυριζόμενοι ὅτι αἱ εἰκόνες εἶναι εἴδωλα. Ἡ Ἁγία Σύνοδος ἀνεθεμάτισε τοὺς αἱρετικοὺς τούτους καὶ ἐδογμάτισεν ὅτι «Ὁρίζομεν σὺν πάσῃ ἐπιμελείᾳ καὶ ἀκριβείᾳ ἀνατίθεσθαι τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις καὶ ταύταις τιμητικὸν ἀσπασμὸν καὶ τιμητικὴν προσκύνησιν ἀπονέμειν· ἡ γὰρ τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ πρωτότυπον μεταβαίνει καὶ ὁ προσκυνῶν τὴν εἰκόνα προσκυνεῖ ἐν αὐτῇ τοῦ ὑπογραφομένου τὴν ὑπόστασιν.

ΟΓΔΟΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Αὕτη συνεκροτήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος ἐν ἔτει 879 καὶ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Σοφοῦ ἐναντίον τῶν διακηρυττόντων ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, παραδεχομένων ἅμα τὴν νηστείαν τοῦ Σαββάτου, τὴν κατάλυσιν τῶν ὠῶν, τοῦ τυροῦ καὶ τοῦ γάλακτος κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς Τυρινῆς καθὼς καὶ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὡς καὶ τὴν ἀγαμίαν τῶν ἱερέων. Κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην ὠνομάσθη ὁ Πατριάρχης Φώτιος, Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ δὲ ἐπίσκοπος Ρώμης Πάπας. Ἀλλὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Οἰκουμενικῆς ταύτης Συνόδου δὲν ἐπεκυρώθησαν ἀκόμη ἀπὸ ἄλλην Σύνοδον. (Διότι αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἐπεκύρουν τὰ πρακτικὰ τῶν προηγουμένων Συνόδων· μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο τὸ σχίσμα καὶ ὁ χωρισμὸς τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, διότι οἱ Λατῖνοι ἤθελον νὰ λάβωσι τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Ἰλλυρίαν). Ἡ δὲ Σύνοδος αὕτη λέγεται πρώτη καὶ δευτέρα, καὶ ἔλαβον μέρος 389 Ἐπίσκοποι Ἕλληνες καὶ Λατῖνοι.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥΣ

Τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων συμμετέσχον οἱ κάτωθι Πάπαι καὶ Τοποτηρηταὶ αὐτῶν. Εἰς τὴν πρώτην Σύνοδον ἔλαβον μέρος οἱ Πάπας Σιλβέστρος καὶ Βίτων καὶ Βικεντίων. Εἰς τὴν δευτέραν, ὁ Δάμαισος Παρών. Εἰς τὴν Τρίτην, ὁ Κελεστῖνος. Εἰς τὴν Τετάρτην, ὁ Πασχῖνος καὶ ὁ Λουκιανός. Εἰς τὴν Πέμπτην ὁ Βιργίλιος Παρών. Εἰς τὸν Ἕκτην, ὁ Ἀγάθων, ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Γεώργιος. Εἰς τὴν Ἑβδόμην, ὁ Ἀδριανός, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Πέτρος.

ΙΕΡΑΙ ΤΟΠΙΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙ

Ἐκτὸς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἔλαβον χώραν καὶ αἱ κάτωθι Τοπικαὶ Σύνοδοι.

1) Ἡ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν ἔτει 879 ἐπὶ Φωτίου Πατριάρχου καὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος ὑπὸ 383 Πατέρων, ὅπως παύσῃ τὰ σκάνδαλα μεταξὺ Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν περὶ τῆς Βουλγαρίας καὶ ἀνακηρύξῃ

τὴν Ἑβδόμην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐκθέσασα μόνον τρεῖς κανόνας.

2) Ἡ ἐν Καρχηδόνι τῆς Ἀφρικῆς, γενομένη ἐν ἔτει 255, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὅπως ἀναβαπτίζωνται οἱ αἱρετικοὶ Ναυατιανοί, ἐπειδὴ τὸ βάπτισμα τῶν αἱρετικῶν καταχρηστικῶς λέγεται βάπτισμα. Ἐκεῖ ἔλαβον χώραν τρεῖς τοπικαὶ Σύνοδοι περὶ ἀναβαπτισμοῦ ἐπὶ τοῦ Κυρπιανοῦ (Ἱερομάρτυρος) τῷ αὐτῷ ἔτει.

3) Ἡ ἐν Ἀγκύρᾳ τῆς Ἀσίας ἐν ἔτει 315 ὑπὸ 18 Πατέρων.

4) Ἡ ἐν Νεοκαισαρείᾳ τῆς Ἀσίας γενομένη ἐν ἔτει 315 ὑπὸ 23 Πατέρων.

5) Ἡ ἐν Γάγγρᾳ τῆς Ἀσίας τοπικὴ Σύνοδος ἐν ἔτει 340 ὑπὸ 13 Πατέρων.

6) Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Ἀσίας ἐν ἔτει 341 ὑπὸ 90 Πατέρων.

7) Ἡν ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Φρυγίας ἐν ἔτει 364.

8) Ἡ ἐν Σαρδικῇ, πόλει τῆς Ἰλλυρίας, ἐν ἔτει 347 ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Κώνσταντου ὑπὸ 376 Πατέρων.

9) Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου Βασιλέων, ἐν ἔτει 394, ὑπὸ 20 Πατέρων.

10) Ἡ ἐν Καρθαγένῃ τῆς Ἀφρικῆς ἐν ἔτει 418 ἐπὶ βασιλέως Ὀνωρίου ὑπὸ 225 Πατέρων.

11) Ἡ ἐν τῷ ναῷ τΑν Ἁγίων Ἀποστόλων πρώτη καὶ δευτέρα τοπικὴ Σύνοδος ἐπὶ Φωτίου Πατριάρχου καὶ Μιχαὴλ Βασιλέως ἐν ἔτει 861 ὑπὸ 318 Πατέρων.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.—ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΚΑΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ.—ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ.—ΠΟΙΑ ΤΑ ΑΙΤΙΑ

Μόλις ἀντήχησε τὸ πρῶτον χριστιανικὸν κήρυγμα, εὐθὺς ἐκινήθησαν δέκα τρομεροὶ διωγμοί, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἔρρευσαν χείμαρροι χριστιανικῶν αἱμάτων καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἔπλευσεν εἰς ἀπέραντον λίμνην αἵματος. Ἡ τρικυμιώδης αὕτη κατάστασις ἐξηκολούθησε μέχρις ὅτου ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος καὶ Ἰσαπόστολος ἐξέδωκεν ἐν ἔτει 313 μ. Χ. τὸ πρῶτον Βασιλικὸν Διάταγμα τὸ ὁποῖον ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν ῥοὴν τῶν αἱμάτων. Διὰ τοῦ διατάγματος τούτου ἐκηρύσσετο ἡ ἀνεξιθρησκεία καθ' ἅπαν τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος

καὶ ἐνῷ ὁ χριστιανισμὸς κατεδιώκετο, ἤδη κατέστη ἡ ἐπίσημος θρησκεία τοῦ κράτους, εἰσελθοῦσα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀνάκτορα. Πᾶς τις τότε ἐπίστευεν ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία θὰ ἔμενεν ἀνενόχλητος. Δυστυχῶς ὅμως οὐ μόνον αἱ τρομεραὶ αἱρέσεις παρουσιάσθησαν, ἀλλὰ καὶ μέγας κίνδυνος ἐκ μέρους τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας. Ὁ Πάπας διεννοήθη νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς μίαν ἀπέραντον Ἐκκλησιαστικὴν αὐτοκρατορίαν, τῆς ὁποίας αὐτὸς μὲν νὰ εἶναι ὁ ἀνώτατος Θρησκευτικὸς τύραννος, οἱ δὲ ἁπανταχοῦ Ἐπίσκοποι, Μητροπολῖται καὶ Πατριάρχαι νὰ εἶναι ἁπλῶς Παπικοὶ ἀντιπρόσωποι, μὴ δυνάμενοι νὰ πράξωσι τίποτε ἄνευ τῆς διαταγῆς αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγον δὲ ὅτε ὁ Πάπας διεμοίραζε τὰ βασιλικά του σκῆπτρα, εἰσήγαγε καὶ δογματικὰς καινοτομίας. Ἐδογμάτιζε δηλαδὴ ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ καὶ εἰσήγαγε κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἄζυμον ἄρτον· ἔπειτα πρὸς διατήρησιν τῶν Παπικῶν στρατῶν καὶ στόλων ἐπώλει τὸν παράδεισον εἰς τιμὰς τὰς ὁποίας ὥριζε τὸ χρηματιστήριόν του· καὶ ἔπειτα ἐφεῦρε τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν διὰ τῆς ὁποίας ἐθυσίασε εἰς τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Παπισμοῦ τετρακοσίας χιλιάδας ἀνθρώπων.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης Βίκτωρ ἀγωνιζόμενος περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης κατὰ τὸ ἔτος 200 μ. Χ. ἠθέλησεν αὐθαιρέτως νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσιας τὴν τέλεσιν τοῦ Πάσχα κατὰ τὴν αὐτὴν Κυριακήν, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 250 μ. Χ. ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης Στέφανος ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἄλλους Ἐπισκόπους νὰ μὴ ἀναβαπτίζωσι τοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῶν διωγμῶν ἀρνουμένους τὸν Χριστὸν καὶ ἔπειτα μετανοοῦντας. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς δύο ταύτας περιστάσεις ἐπετέθησαν σύσσωμοι οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι κατὰ τῶν Παπῶν καὶ ὑπενθύμισαν εἰς αὐτοὺς τὰ ὅρια τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης. Ἐν τούτοις οἱ Πάπαι ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἐξηκολούθουν νὰ καλλιεργῶσι τὸ πρωτεῖον καὶ προσεπάθουν νὰ καθυποτάξωσι πάντα Ἐπίσκοπον καὶ τὴν μανίαν αὐτῶν ἤρχισαν νὰ πολλαπλασιάζωσι ἰδίως μετὰ τὸ ἔτος 381 ὁπότε ἡ δευτέρα ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀπένειμε πρωτεῖα τιμῆς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Ρώμης πρῶτον καὶ δεύτερον εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἧναψε τὴν πυρκαϊὰν τῆς φιλοδοξίας τῶν Παπῶν, οἵτινες διεκήρυττον ὅτι ἐκτὸς τοῦ Πάπα, ἐξουσιάζοντος ὅλην

τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς ἦτο ἀδύνατος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μάλιστα τοῦ φοβεροῦ Πάπα Νικολάου τοῦ Δευτέρου, οἱ Πάπαι ἦσαν ἐκκλησιαστικοὶ αὐτοκράτορες καθ' ὅλην τὴν Δύσιν, ἀποκτήσαντες καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν. Πρῶτος ὅστις ἀπέκτησε πολιτικὴν ἐξουσίαν ἦτο ὁ Πάπας Ρώμης Στέφανος ὁ Τρίτος, ὅστις χορηγήσας εἰς τὸν Πιπῖνον, βασιλέα τῶν Φράγκων, τὸν τίτλον τοῦ Πατρικίου, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὡς δῶρον τὴν ἐξαρχίαν τῆς Ραβέννης. Μετ' αὐτὸν ὁ Πάπας Λέων ὁ Τρίτος χορηγήσας εἰς τὸν Πάπαν Κάρολον τὸν Μέγαν τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὡς δῶρον τὴν Σικελίαν, τὴν Σαρδηνίαν, τὴν Κορσικὴν καὶ τὴν Σαξωνίαν ἐν ἔτει 800 μ. Χ.

Ἔκτοτε οἱ Πάπαι διήγειρον πανταχοῦ ἐπαναστάσεις ὅπως ἀποκτῶσι περισσότερα ἐδάφη καὶ κατώρθωσαν σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἀποσπάσωσιν ὅλην τὴν Ἰταλίαν ἐκ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Μετὰ ταῦτα ἐγένοντο κύριοι ὅλης τῆς Εὐρώπης καὶ ἔγιναν τόσον πανίσχυροι καὶ ἐπίφοβοι, ὥστε ἀνεβίβαζον καὶ κατεβίβαζον βασιλεῖς καὶ Αὐτοκράτορας ἐκ τῶν θρόνων καὶ ὅταν ἐνώπιον αὐτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἱππεύσῃ ὁ Πάπας, ἔπρεπεν ὁ βασιλεὺς ἢ ὁ Αὐτοκράτωρ, τρέμων ἐκ τοῦ φόβου, νὰ κρατῇ τὸν ἀναβολέα τοῦ ἵππου αὐτοῦ. Τοιουτοτρόπως ὁ Πάπας ἠνόει νὰ καθυποτάξῃ πᾶσαν ἀνεξάρτητον ἐκκλησίαν καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς μίαν μεγάλην ἐκκλησιαστικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα νὰ κυβερνῶνται ὑπὸ τοῦ Ποντίφηκος καὶ Πάπα Ρώμης.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπῆρχε συνεργασία μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς (νῦν Ὀρθοδόξου) καὶ τῆς Δυτικῆς (νῦν Καθολικῆς) ἐκκλησίας καὶ μάλιστα ἡ Ἀνατολικὴ ὁσάκις παρουσιάζοντο αἱρετικοὶ δογματίζοντες κατὰ τῶν ἀναλλοιώτων δογμάτων τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας συνεκάλουν συνόδους τὰς ὁποίας ὠνόμαζον Οἰκουμενικὰς διὰ τῶν ὁποίων ἀνέτρεπον τὰς αἱρέσεις εἰς ταύτας δὲ ἐλάμβανον μέρος καὶ οἱ πάπαι καὶ Τοποτηρηταὶ αὐτῶν. Οὕτως εἰς τὴν πρώτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἔλαβον μέρος ὁ Πάπας Σίλβεστρος καὶ οἱ Βίτων καὶ Βικεντίων. Εἰς τὴν Δευτέραν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἔλαβον μέρος ἐκ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας ὁ Δάμαισος. Εἰς τὴν Τρίτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐκ μέρους τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας ἔλαβε μέρος ὁ Κελεστῖνος. Εἰς τὴν Τετάρτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἔλαβε μέρος ἐκ μέρους τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας ὁ Πασχῖ-

νος καὶ ὁ Λουκιανός. Εἰς τὴν Πέμπτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἔλαβε μέρος ἐκ μέρους τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας ὁ Βιργίλιος. Εἰς τὴν Ἕκτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐκ τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας ἔλαβον μέρος ὁ Ἀγάθων, ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Γεώργιος. Εἰς τὴν ἑβδόμην γενομένην ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας εἰς τὸ ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐπὶ βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ Ταρσίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἔλαβε μέρος ὁ Ἀδριανός, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Πέτρος.

Ὅταν ὅμως ἡ Ὀρθόδοξος ἐκκλησία εὑρέθη πρὸ κινδύνου ἀπέναντι τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας, ἔλαβε μέτρα ἀμύνης κατὰ τῆς δεσποτείας τῶν Παπῶν, πρώτη δὲ ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν ἐπῆλθεν ὅταν οἱ Πάπαι διὰ πάντων τῶν μέσων ἠθέλησαν νὰ ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τὴν Βουλγαρίαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁπόθεν ἐδέχθη τὸν Χριστιανισμόν. Διεμαρτυρήθη τότε ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος πρὸς τὸν Πάπαν ὅστις ἔγραψεν ἐπιστολὰς κατὰ μῆνα Μάρτιον τοῦ ἔτους 862 πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους Πατριάρχας Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων καὶ πρὸς ὅλους τοὺς Ἐπισκόπους καὶ Χριστιανοὺς τῆς Ἀνατολῆς καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Φώτιον τὸν ὁποῖον ἀποκαλεῖ ὄχι Ἐπίσκοπον, ἀλλὰ συνετώτατον ἄνδρα, μὲ πολλὰς ἀξιώσεις, ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν εἰσηκούσθη καὶ διὰ τοῦτο ὁ Πάπας συνεκάλεσε Σύνοδον, διὰ τῆς ὁποίας καθήρεσε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Συρακουσῶν Γρηγόριον καὶ τὸν Φώτιον καὶ ἅπαντας τοὺς ὀπαδούς των, ἀπειλήσας ὅτι θὰ τοὺς ἀφορίσῃ ἐὰν ἐπιμένωσιν εἰς τὴν κακοβουλίαν αὐτῶν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ Κηρουλάριος ἔστειλε τότε ὑβριστικὴν ἀπάντησιν εἰς τὸν Πάπαν, πρὸς δὲ τὸν Λουδοβῖκον ἑτέραν ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίζετο Αὐτοκράτωρ τῆς Ἰταλίας ἐὰν ὑπογράψῃ τὰ πρακτικὰ τῆς τελευταίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ συντελέσῃ εἰς τὴν περιστολὴν τοῦ ἀγερώχου Πάπα Ρώμης. Ὁ Λουδοβῖκος ἐφάνη πρόθυμος, ἀλλὰ εὐθὺς ἀμέσως ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τῆς Βουλγαρίας καὶ αἱ συνεννοήσεις διεκόπησαν. Οὕτω δὲ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 867 συνεκλήθη Σύνοδος ἐκ χιλίων Θεολόγων ἥτις καθήρεσε καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν Πάπαν Νικόλαον, καὶ ἀπέκρουσε πᾶσαν κυριαρχικὴν ἐπέμβασιν τοῦ Πάπα εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἔκτοτε ἔχουσι τε-

λείως διακοπῇ αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Καθολικῆς καὶ Ὀρθοδόξου. Ἔκτοτε πλεῖσται ἐνέργειαι ἐγένοντο πρὸς ἕνωσιν ἀλλὰ τοῦτο κατέστη ἀδύνατον καὶ οὔτε ποτὲ θὰ καταστῇ τοῦτο δυνατὸν, διότι καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ Ὀρθόδοξος ἐκκλησία ὑφίσταται ἐπιθέσεις ἐκ τῆς Καθολικῆς ἕνεκα τῶν σκανδαλωδῶν ἐπεμβάσεων αὐτῆς πρὸς προσηλυτισμὸν Ὀρθοδόξων εἰς τὴν Καθολικὴν θρησκείαν, διὰ τοῦ λεγομένου Τάγματος τῶν Οὐνιτῶν. Τὸ Τάγμα τοῦτο ἑδρεῦον ἐν Ἀνατολῇ ἐκπαιδεύει κληρικοὺς εἰς τὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐξαποστέλλει ἔπειτα κατ' αὐτῆς. Ἰδίως μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁπότε 3,000,000 Ὀρθοδόξων φεύγοντα τὴν καταδίωξιν τοῦ Τούρκου εἰσέρρευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν κράτος ἐφάνη ἀδύνατον εὐθὺς ἀμέσως νὰ στεγάσῃ τόσον πλῆθος, πρὸς δὲ τὰ οἰκονομικά του δὲν εὑρίσκοντο ἐν ἀνθηρῇ καταστάσει, παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τῶν πεινώντων καὶ γυμνῶν Ὀρθοδόξων προσφύγων οἱ Οὐνῖται, ἐνέδυσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν καὶ τοὺς ἐξηπάτησαν διότι οὗτοι ὑπέθεσαν ὅτι εἶναι Ὀρθόδοξοι, διότι ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ ὀρθόδοξον ἱερατικὴν στολήν, διότι τοὺς ὡμίλουν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, διότι ἡ λειτουργία ἐγένετο ἀκριβῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὰ Ὀρφανοτροφεῖα καὶ νοσοκομεῖα τοὺς κατήχουν εἰς τὴν Καθολικὴν ἐκκλησίαν, διότι οἱ ἀποτελοῦντες τὰ Τάγματα τῶν Οὐνιτῶν εἶναι Καθολικοί, πολλοὶ δὲ ἀπεσκίρτησαν, ἀλλὰ δυστυχῶς πολλοὶ εὑρόντες ἄσυλον καὶ ὑποστήριξιν ἀφωμοιώθησαν μὲ αὐτούς. Κυρίως ὅμως εἰς τὴν ἐξαγορὰν τῶν ὀρθοδόξων συνειδήσεων ἐπέδρασε τὸ χρῆμα τὸ ἄφθονον· χρῆμα τὸ ὁποῖον τοὺς ἀπεστέλλετο ἀπὸ τὴν Καθολικὴν ἐκκλησίαν ὅλου τοῦ κόσμου. Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη μηνῶν κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πάπα ἐνηργήθη ἔρανος ἐξ ὅλων τῶν Καθολικῶν τῆς Ἀμερικῆς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Τάγματος τῶν Οὐνιτῶν τῆς Ἑλλάδος, Ἐπίσκοπος τῶν ὁποίων εἶναι ὁ ἐν Ἀθήναις Γεώργιος Χαλαβατζῆς. Τοῦτον ἐπεσκέφθη ὁ Ἕλλην δημοσιογράφος κ. Κονταρᾶτος κατὰ τὸν Αὔγουστον 1926 καὶ διεμαρτυρήθη διὰ τὰς προπαγανδιστικὰς ἐνεργείας του, ἀλλ' οὗτος ἐγέλασε μὲ τὰς ἀντιδράσεις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Παγκληρικῆς Ἑνώσεως καὶ εἶπεν: «Ταχέως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ προσχωρήσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Καθολικῆς Θρησκείας», προσθέσας ἀκόμη: «Ἔχομεν ἀγῶνα σκληρὸν νὰ διεξαγάγωμεν μὲ ἐπιμονὴν καὶ πε-

ποίθησιν ὅτι ταχέως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἐννοήσῃ τὸ συμφέρον του, ἐγκαταλείπων τὴν Ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ ἀσπαζόμενος τὴν Καθολικὴν καὶ διὰ τοῦτο δὲν θὰ μείνωμεν μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας».

Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἑλλάδι, θὰ παραθέσωμεν τὴν ἀπάντησιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Καθολικὸν Οὐνίτην Ἐπίσκοπον Θεοδωρουπόλεως Γεώργιον Χαλβατζῆν, ἀναπτύσσοντα τὴν θεωρίαν ὅτι ἡ Οὐνία εἶναι ἐκκλησιαστικὸν σύστημα ὑφιστάμενον ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὴν ἀπάντησιν ταύτην τοῦ Ἀρχιεπισκόπου παραλαμβάνομεν ἐκ τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 Ὀκτωβρίου 1928.

«Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, λέγει ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ρώσσου Οὐνίτου κληρικοῦ Καρλοβέσκη, διακρίνομεν τοὺς ὅρους ἕ ν ω σ ι ς καὶ ο ὐ ν ί α, τὴν αὐτὴν δὲ διάκρισιν ποιοῦνται πάντες οἱ λαοί. Ἕνωσις εἶναι ἡ πλήρης μετὰ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἕνωσις καὶ ἀφομοίωσις κατά τε τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν, ο ὐ ν ί α δὲ ἡ ἀπατηλή, πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἁπλουστέρων, ἕνωσις, καθ' ἣν ὁ ἑνούμενος μετὰ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἀποδέχεται μὲν τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα καὶ ἅπασαν τὴν διδασκαλίαν τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας, διατηρεῖ ὅμως τὴν ἰδίαν λειτουργικὴν τάξιν καί τινα ἤθη καὶ ἔθιμα, κατὰ τὸ ἰησουϊτικὸν δόγμα «**unite dans la foi, variete dans les rites**», πρὸς βαθμιαίαν καὶ οὐχὶ ἀπότομον ἀφομοιίωσιν πρὸς τὴν λατινικὴν ἐκκλησίαν τῶν ἑνουμένων. Ἡ λέξις καθιερώθη μόλις ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 16ου αἰῶνος ὡς ὅρος ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐν τοῖς παπικοῖς ἐγγράφοις, καὶ ἤρξατο ἀποκτῶσα εἰς πάσας τὰς γλώσσας τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῆς ἔννοιαν. Ο ὐ ν ῖ τ α ι, ο ὐ ν ι ᾶ τ α ι ἐκλήθησαν τότε οἱ ἑνωθέντες μετὰ τῆς Ρώμης, ὑφ' ὃν τύπον καὶ ὑμεῖς εἶσθε ἡνωμένος, λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Ὑπάρχουσι δὲ νῦν χαλδαῖοι οὐνῖται, κόπται οὐνῖται, σῦροι οὐνῖται, ἀρμένιοι οὐνῖται, ρωμοῦνοι, ρῶσσοι, πολωνοί, βούλγαροι, Ἕλληνες οὐνῖται, οὓς πάντας δὲν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ «ἑλληνορρύθμους». Ἑπομένως δὲν εἶναι δόκιμοι οἱ ὑμέτεροι ὅροι «ἑλληνόρρυθμος» καὶ «ἑλληνορρυθμία» οἱ παραχθέντες κατὰ μετάφρασιν τῆς λέξεως RITUS διὰ τῆς λέξεως ρυθμός. Διότι πάντες οἱ ἀνωτέρω οὐνῖται δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν

σχέσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν λειτουργίαν καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Οἱ χαλδαῖοι καὶ οἱ κόπται καὶ οἱ σῦροι καὶ οἱ ἀρμένιοι ἔχουσιν ἰδίας λειτουργίας καὶ ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν οἱ λοιποί. Πάντες ὅμως οἱ ἀνωτέρω ἀνήκουσν εἰς τὴν Οὐνιτικὴν Ἐκκλησίαν, ENGLISE UNIATE, κατὰ τὸν καθιερωμένον ὅρον. Προσθέτετε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ὡς «ἑλληνόρθυμοι» ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ συμμορφῶσθε πρὸς τὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τότε πῶς συμβαίνει ὑμεῖς ὁ «ἑλληνόρρυθμος» νὰ ἡγῆσθε ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ Πειραιῶς τῆς λιτανείας τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς, περιβεβλημένος μάλιστα τὴν ἀμφίεσιν ὀρθοδόξου Ἀρχιερέως πρὸς σκανδαλισμὸν τῶν ὀρθοδόξων; Τίνα σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ τελετὴ καθαρῶς λατινικὴ πρὸς τὴν «ἑλληνορρθυμίαν»; Πῶς συμβαίνει ὥστε μέλη τῆς «ἑλληνορρύθμου» Ἐκκλησίας σας νὰ κοινωνῶσι τῆς θείας Εὐχαριστίας ἀδιαφόρως πότε παρ' ὑμῖν καὶ πότε παρὰ τοῖς δυτικοῖς; Γνωρίζομεν ὅτι ὁρκίζετε ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τοὺς ἐκ τῶν ὀρθοδόξων προσηλυτιζομένους νὰ μὴ εἰσέρχωνται πλέον εἰς ὀρθοδόξους ναούς. Ὁ ὑφ' ὑμᾶς ἱερεὺς Γεώργιος Ξενόπουλος εἶπεν εἰς προσυλητισθεῖσαν γυναῖκα, μεταβᾶσαν μετὰ τὸν προσυλητισμόν, χάριν προσκυνήσεως καὶ παρακλήσεως διὰ τὸ ἀσθενὲς τέκνον της, εἰς ὀρθόδοξον ναόν, ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ μεταβῇ εἰς τ ζ α μ ὶ παρὰ εἰς τοιοῦτον ναόν! Ὁ αὐτὸς ἱερεὺς ἐτέλεσεν ἐκ νέου τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου ἐπὶ προσηλυτισθέντος ὀρθοδόξου ζεύγους!!! ὡς Διευθυντὴς δὲ τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἐπετίμησεν αὐστηρότατα μικροὺς ὀρθοδόξους προσφυγόπαιδας τροφίμους αὐτοῦ, διότι ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν διελθόντος τῆς ὁδοῦ Εὐτυχίας ὀρθοδόξου ἱερέως καὶ κατ' αὐτὸν ἐμιάνθησαν! Ὁ αὐτὸς ἐβεβαίου τοὺς ἁπλοϊκοὺς παῖδας ὅτι ὁ εἰσερχόμενος εἰς Ὀρθόδοξον ναὸν ἀποκλείεται ἀπὸ τὸν Παράδεισον καὶ προορίζεται πλέον διὰ τὴν Κόλασιν. Καὶ ὅμως, καίτοι, ὡς λέγετε, δὲν ἀνήκετε εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἔχετε ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τοὺς δυτικοὺς ναοὺς καὶ τελεῖτε δυτικὰς ἑορτὰς καὶ λιτανείας.

Ἀφοῦ ἰσχυρίζεσθε ὅτι εἶσθε ἡνωμένος μετὰ τῆς συνεχιζομένης ἀνέκαθεν «Καθολικῆς Ἐκκλησίας», οὐχὶ δὲ μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, διατὶ παραδέχεσθε μὲ τὴν διδασκαλίαν ταύτης, ἣν ἠγνόει ἡ ἀρχαία Καθολικὴ Ἐκκλησία, πράττετε δὲ ἀντίθετα πρὸς αὐτήν; Παραδέχεσθε βεβαίως ὡς ὀρθὴν τὴν διδασκαλίαν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ FILIOQUE,

ἣν ἠγνόει ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀπαγορεύσασα διαρρήδην πᾶσαν εἰς τὸ Σύμβολον προσθήκην ἢ ἀφαίρεσιν ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπαγγέλλετε τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἄνευ αὐτοῦ· παραδέχεσθε ὡς ὀρθὴν τὴν διδασκαλίαν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν ὁ καθαγιασμένος τῶν τιμίων δώρων ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ γίνεται διὰ τῶν Κυριακῶν λογίων, ἀλλ' ὅμως ἀπαγγέλλετε καὶ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἧς μνείαν ποιεῖται καὶ αὐτὸς ὁ Εἰρηναῖος Λογδούνου· παραδέχεσθε ὡς ὀρθὴν τὴν μεταγενεστέραν καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν διδασκαλίαν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καθ' ἣν ἡ μετάδοσις τῆς θείας Εὐχαριστίας γίνεται μόνον δι' ἀζύμων, καὶ ὅμως μεταχειρίζεσθε ἔνζυμον ἄρτον καὶ ἐπινοεῖτε διαφόρους περιέργους τρόπους πρὸς μετάδοσιν τῆς Εὐχαριστίας ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Παρατρέχομεν τὸν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς σας εἰς τὴν Ἑλλάδα παραχθέντα τραγέλαφον καὶ τὴν σύγχυσιν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας, σημειοῦντες μόνον ὅτι ἐνῷ χιλιάδες συμπολιτῶν μας Ἑλλήνων ὀπαδῶν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς νήσοις, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς Ἕλληνας Ἐπισκόπους, ἀκολουθοῦσι κατὰ πάντα τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν, ὑμεῖς μετὰ Γάλλων ἀσσομπτσιονιστῶν μετεσχηματισμένων ὀρθοδόξως ἀκολουθεῖτε οὐχὶ τὴν λατινικήν, ἀλλὰ τὴν «καθολικὴν» Ἐκκλησίαν, ἐμφανίζεσθε δὲ μετὰ τῶν ξένων μοναχῶν ὡς ἕλληνες, ἐνῷ οἱ ὑπὸ τοὺς ἄλλους Ἐπισκόπους ἕλληνες καθ' ὑμᾶς εἶναι «δυτικοὶ» καὶ «λατῖνοι». Δύο, ὑπὸ τὸν αὐτὸν Πάπαν Ρώμης τελοῦντες ἕλληνες Ἐπίσκοποι, παρὰ πάντα νόμοι ἐγκαθιδρυθέντες ἐν Ἀθήναις, εἶσθε ὁ μὲν «δυτικὸς» ὁ δὲ «καθολικός». Ἀληθεῖς καὶ γνήσιοι Ἕλληνες συμπολῖταί μας ἐν Ἀθήναις ὡς εἰλικρινεῖς λατῖνοι κληρικοὶ φέρουσι λατινικὴν ἀμφίεσιν, οἱ δὲ Γάλλοι «ἑλληνόρρυθμοί» σας, φέρουσιν ἀμφίεσιν ὀρθοδόξων κληρικῶν! Τραγελαφικὴ σύγχυσις καὶ κυκεών. Ἀλλὰ διατὶ νὰ μὴ λεχθῇ ἡ ἀλήθεια; Κατ' οὐδὲν διαφέρετε τῶν ἄλλων ὀπαδῶν τοῦ Πάπα Ρώμης, εἶσθε δυτικὸς καὶ λατῖνος, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἁπλοϊκοὺς πρόσφυγας ἕλληνας ἐμφανίζεσθε ὡς «ἑλληνόρρυθμος», ἵνα δείξητε εἰς αὐτοὺς ὅτι διὰ τῆς ἑνώσεώς των μετὰ τοῦ Πάπα θὰ διατηρήσωσι πᾶν ὅ,τι ἔχουσιν ὡς ὀρθόδοξοι, ἐνῷ πράγματι ἀποβάλλουσι τὴν ὀρθοδοξίαν. Δὲν δικαιούμεθα βεβαίως νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν συνείδησίν σας, ἀλλὰ δὲν θεωροῦμεν εἰλικρινὲς τὸ σύστημα τῆς οὐνίας. Εἶναι

σύστημα δόλιον, ὑποκριτικόν, χάριν σκοπιμότητος, ὡς γέφυρα ἄγουσα εἰς τὸν παπισμόν, ἐπιτρέπον ὅσα ὑμεῖς καὶ οἱ ὑφ' ὑμᾶς πράττετε καὶ ὅσα ἰσχυρίζεσθε, πρὸς συγκάλυψιν τῶν προπαγανδιστικῶν σκοπῶν σας... Ἡ οὐνία δὲν ὑπῆρχε κατὰ τοὺς μέσους χρόνους ὡς σύστημα ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐφηρμόσθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐπεδίωξε τὴν ἀποσύνθεσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας... Ὁ Πάπας ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς τέως Ὀρθοδόξους νὰ ἔχωσι καὶ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα, ἅτινα συμφωνοῦσι πρὸς τὰ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἤθη καὶ ἔθιμα. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ γένεσις τῆς ο ὐ ν ί α ς!...Ὁ ὑμέτερος «ρυθμὸς» δὲν εἶναι ἁπλοῦν ζήτημα γλώσσης, ἐν ᾗ τελεῖτε τὰ τῆς θείας λατρείας. Ἐὰν ἦτο ζήτημα γλώσσης, διατὶ ὁ Πάπας δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὰς χιλιάδας Ἑλλήνων ὀπαδῶν του νὰ τελῶσι τὰ τῆς θείας λατρείας ἐν τῇ πατρίῳ αὐτῶν γλώσσῃ; Ὁ ὑμέτερος «ρυθμὸς» εἶναι ἴδιον σύστημα ἐκκλησιαστικόν, διευκρινιζόμενον διὰ τοῦ ὅρου οὐνία. Ἐάν ποτε γίνῃ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἡ ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν θὰ ὑποχρεώσωμεν βεβαίως ἡμεῖς οἱ Ἀνατολικοὶ τοὺς Δυτικοὺς νὰ δεχθῶσι τὴν γλῶσσαν ἡμῶν εἰς τὴν θείαν των λατρείαν, οὔτε οἱ Δυτικοὶ θὰ ἔχωσι παρομοίαν ἀξίωσιν. Ἀλλὰ τότε θὰ ἔχωμεν ἕνωσιν καὶ οὐχὶ οὐνίαν, κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν ἤδη ἔννοιαν τῶν ὅρων τούτων. Ἡ οὐνία δὲν ἐπιδιώκει εἰλικρινῆ ἕνωσιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ζητεῖ δολίως νὰ ὑπαγάγῃ τοὺς λαοὺς ὑπὸ τὸν παπισμὸν καὶ βαθμιαίως καὶ ἀνεπαισθήτως νὰ ἐκλατινίσῃ αὐτούς· ἡ οὐνία, ἀσχολουμένη ἰδίως περὶ τὸν κατ' ἄτομον προσηλυτισμόν, ζητεῖ νὰ παραπλανήσῃ τὰ ἄτομα. Ὡς παρατηρεῖ ὁ Κορολέβσκης, ἐν τῇ εἰρημένῃ πραγματείᾳ του περὶ τοῦ «οὐνιτισμοῦ»,πάντων τῶν ἐθνῶν οἱ οὐνῖται ἐκλατινίζονται, ἀποβάλλοντες σὺν τῷ χρόνῳ τὸν πολιτισμόν των, τὰς παραδόσεις, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα... Ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας ἑλληνικῆς οὐνίας, ἣν ἤλθετε ὑμεῖς ἀπὸ τοῦ 1922 νὰ ἐγκαθιδρύσητε καὶ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι, ἀγνοούσῃ μέχρι τοῦδε τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς, ὀφείλεται εἰς τὰς συντόνους ἐνεργείας τῶν τελευταίων Παπῶν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως, καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῶν Ἀσσομπσιονιστῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει... Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἀνανέωσιν τῆς οὐνίας παρὰ τοῖς Βουλγάροις διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγκαθιδρυμένων Ἀσσομπσιονιστῶν Γάλλων μοναχῶν ἐγένετο καὶ ἡ πρώτη εἰσαγωγὴ τῆς Οὐνίας παρὰ τοῖς

Ἕλλησι Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Θράκης... Δὲν ἀντιπροσωπεύετε, ὡς θέλετε νὰ φαντάζησθε, τὴν ἀρχαίαν πρὸ καὶ μετὰ τὸ σχῖσμα «ἑλληνόρρυθμον», δηλαδὴ οὐνιτικὴν Ἐκκλησίαν, διότι τοιαύτη Ἐκκλησία οὔτε κὰν ὑπῆρχε πρὸ τοῦ 16ου αἰῶνος, ἀλλ' ἀντιπροσωπεύετε σύστημα προπαγανδιστικὸν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ὑπήρξατε τέκνον λατινικῆς οἰκογενείας καὶ μετεσχηματίσθητε εἰς οὐνίτην, διὰ χειροτονίας Βουλγάρου οὐνίτου, ὅπως μετεσχηματίσθησαν οἱ ἀσσομπσιονισταί, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς προπαγάνδας. Οὗτος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς μεταμφιέσεώς των, ὁ σκοπὸς δι' ὃν ὑμεῖς καὶ οἱ κληρικοί σας φέρετε τὸ σχῆμα τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν...Ὑμεῖς φέρετε τὸ σύγχρονον σχῆμα τῶν Ἑλλήνων κληρικῶν διὰ προσηλυτικοὺς σκοπούς. Λέγετε ὅτι ἐκ πατριωτισμοῦ, ὡς Ἕλλην, φέρετε τὸ σχῆμα ὅπερ φέρετε, ἀλλ' ἔπαυσαν λοιπόν, καθ' ὑμᾶς, νὰ εἶναι Ἕλληνες ὁ Σεβ. Ι. Φιλιππούσης καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν κληρικοί, διότι φέρουσι τὸ ἔνδυμα λατινῶν κληρικῶν; Ὀρθόδοξος, συμφώνως πρὸς τὴν ὁμολογαίν σας, δὲν εἶσθε· διατὶ φέρετε λοιπὸν τὴν τοῦ ὀρθοδόξου κληρικοῦ σύγχρονον καὶ ἐξιδιασμένην περιβολήν, τὴν ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένην ὡς περιβολὴν τοῦ ὀρθοδόξου κληρικοῦ, τὴν ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτὸν ἀνήκουσαν καὶ χρησιμεύουσαν ὡς διακριτικὸν γνώρισμα αὐτοῦ; Ἐὰν λατῖνος Ἐπίσκοπος ἀποσκιρτήσας ἀπὸ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐξακολουθήσῃ νὰ φέρῃ τὸ ὅπερ ἔφερεν ἔνδυμα καὶ νὰ προπαγανδίζῃ εἰς βάρος αὐτῆς, θὰ ἦτο τοῦτο ἀνεκτόν;... Τὰ χρονικὰ τῆς οὐνίας εἶναι πλήρη ἀξιοθρηνήτων ἐπεισοδίων καὶ αἱματηρῶν σκηνῶν, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν οὐνιτῶν χρησιμοποιήσεως τοῦ ὀρθοδόξου σχήματος.... Ἐὰν δὲν ἀνακοπῇ ἐγκαίρως τὸ ἔργον σας, δὲν θ' ἀπαλλαγῇ τούτων καὶ ἡ Ἑλλάς, διότι ὑμεῖς ἤλθετε νὰ διαδώσητε τὴν οὐνίαν, διακηρύσσοντες μὲν ὅτι εἶσθε ἀκραιφνὴς Ἕλλην, ἀλλ' ἐργαζόμενοι πρὸς διάσπασιν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἑνότητος καὶ μὴ διστάζοντες νὰ προκαλῆτε ξένας ἐπεμβάσεις, ὡς ἐπράξατε διὰ τὸ ζήτημα ἀκριβῶς τῆς περιβολῆς. Καὶ τοῦτο διότι ἐργάζεσθε ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Βατικανοῦ ὑπὲρ τοῦ προσηλυτισμοῦ ὡρισμένης μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, δὲν θὰ εἶναι δὲ παράδοξον ἂν θὰ ἔχωμεν ἐν τῷ μέλλοντι ἐπεμβάσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ μόνον τοῦ Πάπα τῆς Ρώμμης, ἀλλὰ καὶ ξένων πολιτικῶν προσώπων λίαν ἐπικινδύνων.

«Δὲν ὀνομάζομεν προσηλυτισμὸν τὴν ἐν χριστιανικῷ πνεύ-

ματι ἔκθεσιν τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, διότι ἄλλως τε δὲν θὰ ἐδημοσιεύομεν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας. Προσηλυτισμὸν ὀνομάζομεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὡς κύριον προορισμὸν ἔχει ἡ οὐνία κατὰ τὴν ἀπερίφραστον ὁμολογίαν αὐτῶν τῶν λατίνων, τὴν μετὰ δόλου καὶ ἀπάτης προσαγωγὴν τῶν ἁπλοϊκῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν λατινισμόν, τὸν δι' ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς πιέσεως ἐξαναγκασμὸν πτωχῶν ἀνθρώπων πρὸς προσέλευσιν εἰς τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸν τοιοῦτον προσηλυτισμὸν ἀπαγορεύει καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, τὸ παρ' ὑμῶν, δυστυχῶς, παραβιαζόμενον. Προσηλυτισμὸς εἶναι νὰ συλλέγῃ τις ὀρφανοὺς παῖδας ὀρθοδόξων προσφύγων οἰκογενειῶν πρὸς σκοπὸν δῆθεν μορφώσεως αὐτῶν καὶ προστασίας, πράγματι ὅμως πρὸς ἐκφανατισμὸν καὶ ἀποστολὴν εἰς Ρώμην, ὁπόθεν μέλλουσι νὰ ἐπανέλθωσι συνεχισταὶ τοῦ ἔργου σας. Προσηλυτισμὸς εἶναι νὰ κτίζῃ τις κατοικίας, νὰ συλλέγῃ πτωχοτάτας προσφυγικὰς οἰκογενείας καὶ κατόπιν οὐ μόνον δι' ἠθικῶν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ἀλλὰ καὶ δι' ὑλικῶν πιέσεων, δι' ἀπειλῶν περὶ στερήσεως τῆς κατοικίας, ν' ἀναγκάζῃ αὐτὰς ὅπως δι' ὅρκου ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου προσέρχωνται εἰς τὸν παπισμόν. Ὑπὲρ τὰς εἴκοσιν οἰκογενείας, πάσας προηγουμένως ὀρθοδόξους, εἱλκύσατε κατὰ τοιοῦτον τρόπον μέχρι σήμερον ἐν τῷ παρὰ τὴν ὁδὸν Λάρνακος ἱδρυομένῳ παρ' ὑμῶν ἐπ' ὀνόματι στενοῦ συγγενοῦς, λατίνου, οὐχὶ δὲ «ἑλληνορρύθμου», συνοικισμῷ. Συνέβη κατ' αὐτὰς τὸ θλιβερὸν ἐπεισόδιον τοῦ ὑμετέρου ἱερέως Πούλου Δαέλη. Τοῦτον συνώδευεν ὡς ὑπηρέτρια ἡ Χρυσῆ χήρα Δημητρίου Ντουλαψῆ, ἥτις ἐγεννήθη ὀρθόδοξος ἐν Τσιφλίκιοϊ τῆς Θράκης, ἐν τῷ ὁποίῳ μόνον ὀρθόδοξοι ὑπῆρχον, ἐβαπτίσθη καὶ ἐστεφανώθη κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, ἀπέκτησε δὲ τρία τέκνα ἐκ τοῦ μακαρίτου συζύγου της, βαπτισθέντες ὀρθοδόξως. Κατὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατέφυγεν εἰς Κιανιστὰ μετὰ τῶν τέκνων της. Προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐκεῖ οὐνιτῶν. Καὶ τὸ μὲν ἓν κοράσιόν της ἐτῶν 17 εἰσηγάγατε εἰς τὴν ἐνταῦθα σχολὴν τῶν οὐνίτιδων καλογραιῶν, τὸν υἱόν της ἐτῶν 13 εἰσηγάγατε εἰς τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν Ἀχαρνῶν ὑμέτερον Ὀρφανοτροφεῖον, τὴν τρίτην κόρην της ἡλικίας 12 ἐτῶν ἀπεστείλατε εἰς τὴν ἐν Τήνῳ Σχολὴν καλογραιῶν. Τὰ τέκνα της προσηλυτίσθησαν ἤδη. Ἀλλὰκαὶ ἡ ἰδία μεθ' ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς οὐνίταις ὑπεχρεώθη νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν λατινικὴν Ἐκκλη-

σίαν, δοῦσα ὁμολογίαν πίστεως ἐνώπιον δύο οὐνιτῶν ἱερέων καὶ ἄλλων προσώπων ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἀστυνομίαν καταθέσεώς της ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς: «μὲ παρέλαβον καὶ μὲ εἰσήγαγον εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐκεῖ ἐνώπιον καὶ ἄλλων μοὶ προσεκόμισαν Εὐαγγέλιον καὶ μὲ διέταξαν νὰ ἐπιθέσω τὴν χεῖρα. Θέσασα τὴν δεξιὰν ἐπανελάμβανον τὰς λέξεις τὰς ὁποίας αὐτοὶ μοὶ ὑπηγόρευον, δηλαδὴ ὅτι ἀποκηρύσσω τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθην καὶ ἐβαπτίσθην, μὲ ὅλην αὐτῆς τὴν διδασκαλίαν καὶ τοὺς ποιμένας της καὶ συντάσσομαι τῇ Καθολικῇ, ὁμολογοῦσα καὶ ἀναγνωρίζουσα τά τε δόγματα καὶ τοὺς ποιμένας αὐτῆς». Εἰς τοιαύτην ὁμολογίαν ὑποχρεοῦνται καὶ ὑποβάλλονται πάντες οἱ προσηλυτιζόμενοι. Ἰδοὺ λοιπὸν κατάφωρος ὁ προσηλυτισμός! Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα πλείστας περιπτώσεις προσηλυτισμοῦ, νὰ παραθέσωμεν αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων μαρτυρίας, παρευρεθέντων κατὰ τὰς ὁμολογίας τῶν προσηλυτισθέντων, ἀλλὰ τὰ εἰρημένα ἀρκοῦσι νομίζομεν νὰ πιστοποιήσωσι τὸ γεγονὸς ὅτι διεξάγετε συστηματικὴν προπαγάνδαν. Ἄλλως τε οὗτος εἶναι ὁ προορισμός, αὕτη ἡ ἀποστολὴ τῆς οὐνίας.

«Λυπούμεθα διότι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ἕνεκα τῶν δεινῶν περιστάσεων, ἃς διῆλθε ὑπὸ μακραίωνα δουλείαν, δὲν ἔχει σήμερον ἱεραποστολὰς καὶ χαίρομεν διότι, ὡς γράφετε ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας, ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία ἔχει τοιαύτας ἱεραποστολὰς εἰς διαφόρους ἰδίως βαρβάρους χώρας. Ἀλλὰ νὰ ἔρχησθε ὑμεῖς ἐν μέσῃ Ἑλλάδι ὅπως διεξάγητε ἔργον, οἷον διεξάγουσιν οἱ ἱεραπόστολοι μεταξὺ βαρβάρων καὶ μὴ χριστιανῶν, εἶναι φρικῶδες καὶ ἀποτρόπαιον, εἶναι αὐτόχρημα ἀντιχριστιανικόν. Δὲν θὰ δημιουργήσητε, λέγετε ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας, δυσχερείας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἀσχέτως πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ὄψιν τοῦ ζητήματος, τὸ ἔργον σας τί ἄλλο εἶναι παρὰ ἔργον ἐσωτερικῆς διαιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Ἔχει οὗτος μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν τῆς ὑφηλίου τὸ ἐξαίρετον καὶ μοναδικὸν εὐτύχημα νὰ εἶναι θρησκευτικῶς ἡνωμένος, ἀλλ' ἔρχεσθε ὑμεῖς, ἵνα διὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐνσπείρητε ζιζάνια, προκαλέσητε θρησκευτικὴν σύγχυσιν καὶ ἀναρχίαν, ἐσωτερικὰς διαιρέσεις καὶ ἀνωμαλίας, ἐμβάλητε μῖσος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν προσηλυτιζομένων διὰ δόλου καὶ ἀπάτης, δι' ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν πιέσεων ὀρθοδόξων πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, προκαλέσητε ἀπαραιτήτους διαμαρτυρίας καὶ ἐξεγέρσεις τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, ὡς συνέβη καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν

Θράκη ὅπου μετέβησαν οὐνῖται. Οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ μέμφηται ὑμᾶς διότι ἀνήκετε εἰς τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὸ ὑποκριτικὸν καὶ δόλιον οὐνιτικὸν σύστημα, εἰς ὃ ἀνήκετε, καὶ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖτε εἶναι ἄξια βαρυτάτης μομφῆς. Δὲν προξενεῖ δὲ τὸ ἔργον σας βλάβην μόνον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος,, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἔργον τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ ὑπὲρ τῆς οὐνίας ἔργον σας, ἐὰν δὲν ἀνακοπῇ, δὲν θὰ προαγάγῃ, ἀλλὰ μᾶλλον θὰ βλάψῃ τὸ ἔργον τῆς ἑνώσεως. Διότι ἡ ἕνωσις θὰ ἐπιτευχθῇ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, μόνον δι' εἰλικρινοῦς συνεννοήσεως καὶ ἀντικειμενικῆς ἐξετάσεως τῶν χωριζόντων τὰς Ἐκκλησίας ζητημάτων καὶ διὰ τῆς ἄρσεως τῶν αἰτιῶν τοῦ ἀξιοθρηνήτου σχήματος. Ἐνῷ τὸ ὀλέθριον ἔργον σας εἶναι προωρισμένον νὰ προκαλέσῃ νέα μίση κατὰ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἐκθέσῃ καὶ ἐξευτελίσῃ μᾶλλον αὐτήν, νὰ διανοίξῃ εὐρύτερον τὸ ὑφιστάμενον, δυστυχῶς, χάσμα, ν' ἀπομακρύνῃ, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὴν παρὰ πᾶσι ποθητὴν εἰλικρινῆ καὶ γνησίαν ἕνωσιν».

Ἐκ τοῦ ἰδίου ὀργάνου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» μηνὸς Σεπτεμβρίου 1928, παραλεβάνομεν τὰ κάτωθι:

ΕΡΑΝΟΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΟΥΝΙΤΩΝ

Ὁ Ἰησουΐτης BARY DOYLE, ὅστις πρὸ διετίας περίπου συνέλεγεν ἐράνους ἐν Ἀμερικῇ ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι Οὐνιτῶν καὶ «πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν Ἑλλήνων σχισματικῶν εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Ἁγίου Πέτρου» (Πρβλ. «Ἐκκλησία» Δ, 1926, ἀριθ. 8), κατ' ἰδιαιτέρας ἡμῶν πληροφορίας εὑρίσκεται ἀπό τινος ἐν Αὐστραλίᾳ συλλέγων καὶ ἐκεῖ ἐράνους διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Κατά τινα διάλεξιν ἐν BRISBAINE τῆς Αὐστραλίας παρίστατο, δυστυχῶς, καὶ ὁ Ἕλλην Πρόξενος κ. Χρ. Φρολῖγκος, ἀγνοῶν τὸν καταχθόνιον σκοπὸν τῶν ὑπὲρ τῶν Οὐνιτῶν ἐράνων, εἰς οὓς οὐκ ὀλίγα συνεισέφερον καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Αὐστραλίας. Ὅθεν ὁ ἐν Σίδνεϋ ὀρθόδοξος Ἕλλην Ἀρχιμανδρίτης καὶ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Θεοφύλακτος Παπαθανασόπουλος ἠναγκάσθη νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Αὐστραλίας τίς εἶναι ὁ BARY DOYLE καὶ διὰ τίνα σκοπὸν διενεργεῖ τοὺς ἐράνους. Δυστυχῶς εἶναι τόση ἡ ἄγνοια τῶν ἁρμοδίων ἑλληνικῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, ὥστε ὁ ἰησουΐτης προπαγανδιστὴς φέρει κατὰ ὰτς διαλέξεις του παράσημον Ἑλληνικόν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΟΡΤΑΙ

Δεσποτικαί, Θεομητορικαὶ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, Ὁσίων καὶ Δικαίων Ἀνδρῶν καὶ Γυναικῶν καθ' ὅλον τὸ Ἔτος.

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1.—Ἡ Περιτομὴ τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς Ἡμῶν Βασιλείου, Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας, Καπαδοκίας, Οὐρανοφάντορος τοῦ Μεγάλου, τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου, Πατρὸς τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Θεοδότου.

Η ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἤγαγον Αὐτὸν εἰς τὸ μέρος ἔνθα οἱ Ἰουδαῖοι περιέτεμνον τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας τῶν ἀρρένων τέκνων, ὡς διέτασσεν ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος (Λευϊτικὸν Παλ. Διαθ, Κεφ. ΙΒ'. Στίχ. 2-3), ἐκεῖ δὲ ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀγγέλου, πρὶν ἢ συλληφθῇ ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Παρθένου Μαρίας (Ματθ. Κεφ. Α'. Στίχ. 21, καὶ Λουκᾶ Κεφ. Α'. Στίχ. 31).

ΤΡΟΠΑΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ

Μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην προσέλαβες, Θεὸς ὢν κατ' οὐσίαν, πολυεύσπλαχνε Κύριε, καὶ Νόμον ἐκληρῶν περιτομήν, θελήσει καταδέχῃ σαρκικήν, ἵνα παύσῃς τὰ σκιώδη καὶ περιέλῃς τὸ κάλυμμα τῶν παθῶν ἡμῶν. Δόξα τῇ ἀγαθότητι τῇ Σῇ, δόξα τῇ εὐσπλαχνίᾳ Σου· δόξα τῇ ἀνεκφράστῳ Λόγε συγκαταβάσει Σου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ὁ ἐν Ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος ἦτο υἱὸς γονέων εὐσεβῶν, τοῦ Βασιλείου καὶ τῆς Ἐμμελείας, ἐχρημάτισε δὲ μαθητὴς τοῦ σοφοῦ Λιβανίου ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἔπειτα πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του μετέβη εἰς Ἀθήνας ἔνθα συνεδέθη δι' ἀδιαρρήκτου φιλίας μετὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἐπανῆλθε εἰς τὴν πατρίδα του Καισάρειαν ἔνθα ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Δικηγόρου. Λίαν ὅμως ἐνωρὶς ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Γρηγορίου εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Πόντου ἔνθα ἐπεδόθη εἰς προσευχὴν καὶ μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐτάραττε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἀρειανισμός, ὁ δὲ Βασίλειος πεισθεὶς εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου ἐπανῆλθεν εἰς Καισάρειαν καταστηλιτεύσας τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ἀρείου, τῷ δὲ 370 καὶ εἰς ἡλικίαν 41 ἐτῶν ἀνῆλθεν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Καισαρείας, διηύθυνε δὲ ἁπάσας τὰς ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὑπερασπισθεὶς ὑπερανθρώπως τὴν Ὀρθοδοξίαν. Αὐτοκράτωρ τότε ἦτο ὁ Ἀρειανόφιλος Οὐάλης, ὅστις ἀπέστειλε τὸν ἔπαρχον Μόδεστον ἵνα ἀπειλήσῃ τὸν Βασίλειον ὅπως παύσῃ ἀντιδρῶν κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, ἀπειλήσας συγχρόνως αὐτὸν ὅτι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ τοῦ κάμῃ κατάσχεσιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, θὰ τὸν ἐξορίσῃ, θὰ τὸν ὑποβάλῃ εἰς βασάνους καὶ τέλος θὰ τὸν φονεύσῃ. Ὁ Βασίλειος ἀτάραχος ἀκούσας τὴν ἀπειλὴν ἀπεκρίθη. Δὲν φοβοῦμαι ἁρπαγὴν τῆς περιουσίας μου διότι ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα βιβλία καὶ ὀλίγα εὐτελῆ ἐνδύματα τίποτε ἄλλο δὲν ἔχω· ἐξορίαν δὲν φοβοῦμαι διότι πανταχοῦ ἐν τῷ κόσμῳ εἶμαι ξένος. Μαρτύρια δὲν φοβοῦμαι διότι καὶ ἡ ἐλαχίστη μαρτυρικὴ ποινὴ θὰ θανατώσῃ

τὸ ἀσθενικόν μου σῶμα. Ἔκπληκτος διὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἀπάντησιν, ὁ Ἔπαρχος Μόδεστος διεβίβασε ταύτην πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Οὐάλεντα, ὅστις ἦλθεν αὐτοπροσώπως εἰς Καισάρειαν μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ πατάξῃ τὸν Βασίλειον ἂν ἐξακολουθῇ ἀψηφῶν τὴν διαταγήν του. Εἰσελθὼν ὅμως εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων, ἔμεινε κατάπληκτος πρὸ τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ ἱερουργοῦντος Ἱράρχου ἐνώπιον χιλιάδων ἐκκλησιαζομένων καὶ ὄχι μόνον δὲν τὸν ἐξώρισεν, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα δῶρα ἔδωσεν εἰς τὴν Μητρόπολν τῆς Καισαρείας, ὁ δὲ Βασίλειος ποιμάνας ἐπὶ ὀκταετίαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀπέθανε τῇ 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 379, ἐπονομασθεὶς Μέγας καὶ Οὐρανοφάντωρ διὰ τὴν πολυμάθειαν, σοφίαν καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγῶνάς του.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου ὡς δεξαμένην τὸν λόγον σου. Δι' οὗ θεοπρεπῶς ἐδογμάτισας, τὴν φύσιν τῶν ὄντων ἐτράνωσας, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἤθη κατεκόσμησας. Βασίλειον ἱεράτευμα, Πάτερ Ὅσιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

2.—Μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Σιλβέστρου, Πάπα Ρώμης.

3.—Τοῦ Ἁγίου Προφήτου Μαλαχίου καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Γορδίου.

4.—Ἡ Σύναξις τῶν Ἁγίων ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων καὶ τοῦ Ἁγίου Θεοκτίστου τοῦ ἐν Κουκούμῳ τῆς Σικελίας Ἡγουμένου.

5.—Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ καὶ τῆς Ὁσίας Συγκλητικῆς, τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ, τοῦ Ὁσίου Φωστηρίου καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Σάϊς.

6.—Τὰ Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ἡλικίᾳ 30 ἐτῶν ἔρχεται ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης διεμαρτυρήθη λέγων.

Ἐγὼ ἔχω χρείαν νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρός με; Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπεκρίθη. Ἄφες ἄρτι. Βάπτισόν με, διότι πρέπει νὰ πληρωθῇ πᾶσα δικαιοσύνη. Καὶ τότε ἐβαπτίσθη καὶ ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἠνεώχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν. Ἠκούσθη δὲ φωνὴ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ λέγουσα. «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει σοι, ἀγαπητόν σε Υἱὸν ὀνομάζουσα. Καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανεὶς Χριστὲ ὁ Θεὸς καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι·

7.—Ἡ Σύναξις τοῦ Τιμίου Ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν ὁ Βαπτιστὴς καὶ Πρόδρομος Ἰωάννης (κατὰ ἓξ μῆνας μεγαλύτερος τοῦ Χριστοῦ) ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας διατρίβων ἐν τῇ ἐρήμῳ, διαταχθεὶς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἦλθεν εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου, ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, περιεζωσμένος ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ τρώγων χόρτα καὶ μέλι ἄγριον, ἐκήρυττε βάπτισμα μετανοίας λέγων: «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων· σοί δε ἀρκέσει ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου, Πρόδρομε. Ἀνεδείχθης γὰρ ὄντως καὶ προφητῶν σεβασμιώτερος, ὅτι καὶ ἐν ρείθροις βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. Ὅθεν τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας χαίρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἅδῃ, Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί, τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

8.—Τῆς Ὁσίας Δομνίκης, τοῦ Ὁσίου Γεωργίου τοῦ Χο-

ζεβίτου, τῶν Ἁγίων μαρτύρων Ἰουλιανοῦ καὶ Βασιλίσσης, Κελσίου, Ἀντωνίου καὶ Καρτερίου.

9.—Τῶν Ἁγίων Πολυεύκτου καὶ Εὐστρατίου.

10.—Τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου, Ἐπισκόπου Νύσσης, ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, καὶ τῶν Ἁγίων Δομετιανοῦ Ἐπισκόπου Μελιτινῆς, Μαρκιανοῦ καὶ Ἀμμωνίου.

11.—Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, Στεφάνου τοῦ ἐν Πλακιδιναῖς, Θεοδώρου, Ἀγαπίου, Μαΐρου καὶ Βιταλίου.

12.—Τατιανῆς, Πέτρου τοῦ Ἀβεσαλαμίτου, Μερτίου καὶ τῶν ὀκτὼ μαρτύρων τῶν ἀπὸ Νικαίας ξίφει τελειωθέντων.

13.—Τῶν Ἁγίων μαρτύρων Ἑρμύλου, Στρατονίκου, Ἀθανασίου, Παχωμίου, Παπυρίνου καὶ τοῦ ὁσίου Ἰακώβου.

14.—Τῶν Ἁγίων Ἀββάδων τῶν ἐν Σινᾷ ὄρει ἀναιρεθέντων, τῶν Ἁγίων τριάκοντα τριῶν Πατέρων τῶν ἐν τῇ Ραϊθῷ ἀναιρεθέντων, τῶν Ὁσίων Θεοδούλου καὶ Στεφάνου καὶ Ἁγνῆς Μάρτυρος.

15.—Τῶν Ὁσίων Παύλου, Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, Πανσοφίου Μάρτυρος καὶ 6 Πατέρων ξίφει τελειωθέντων.

16.—Ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἁλύσεως τοῦ Ἐνδόξου Ἀποστόλου Πέτρου καὶ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Πευσίππου, Ἐλασίππου, Νεονίλλης καὶ Δάνακτος.

17.—Τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου.

Ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος ἐγεννήθη ἐν Αἰγύπτῳ ἐν ἔτει 261 ἐκ γονέων εὐσεβῶν, ὑπερέβη δὲ πάντας κατὰ τὸν ἀσκητικὸν βίον, παραμείνας ἐν τῇ ἐρήμῳ 20 ἔτη. Τοσοῦτον δὲ ἐξηπλώθη ἡ φήμη τῶν ἐναρέτων αὐτοῦ πράξεων, ὥστε ἄπειρον πλῆθος ἔτρεχον εἰς τὴν ἔρημον νὰ τὸν μιμηθῇ, ἡ ἔρημος μετεμορφώθη εἰς πόλιν, παντὸς δὲ τοῦ ἀσκητικοῦ ἐκείνου πλήθους προΐστατο ἐν πᾶσιν ὁ Ἀντώνιος. Ὅταν βραδύτερον ἐν ἔτει 312 ἠγέρθη διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν οιτινες συλλαμβανόμενοι ἐθανατοῦντο ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Μαξιμίνου, ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ τοὺς βοηθήσῃ καὶ τοὺς παρηγορήσῃ. Τῷ 355 μετέβη εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἠγωνίσθη γενναίως κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, πολλοὺς δέ ἐκ τῶν εἰδωλολατρῶν ἐπέστρεψεν εἰς Χριστὸν διὰ τῆς χάριτος τῶν λόγων του.

Τοιουτοτρόπως ζήσας καὶ γενόμενος τύπος ἀρετῆς, ἐτελεύτησε τῇ 17 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 356 εἰς ἡλικίαν 105 ἐτῶν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν τοῖς τρόποις μιμούμενος, τῷ Βαπτιστῇ εὐθείαις ταῖς τρίβοις ἑπόμενος, Πάτερ Ἀντώνιε, τῆς ἐρήμου γέγονας οἰκιστής, καὶ τὴν οἰκουμένην ἐστήριξας εὐχαῖς σου. Δι' ὃ πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

18.—Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας, καὶ Μαρτύρων Θεοδούλης καὶ Ξένης.

ΒΙΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ἔζησεν ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἐγεννήθη δὲ ἐν ἔτει 296, Διάκονος ἔτι ὢν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν Α'. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐν ἔτει 325, ἐν ᾗ διέπρεψεν ὑπὲρ πάντας διὰ τοῦ ζήλου αὐτοῦ. Τῷ 326 ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας, ὅταν δὲ ὁ αἱρεσιάρχης Ἱερεὺς Ἄρειος προσῆλθεν ἵνα μεταλάβῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἠρνήθη ὁ Ἀθανάσιος νὰ τὸν μεταλάβῃ. Διὰ τοῦτο ἐκμανεὶς ὁ Ἄρειος καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρειανίζοντες Ἐπίσκοποι, ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν συκοφαντίας καὶ ἐπιβουλὰς κατ' αὐτοῦ πλειστάκις δὲ ἐξωρίσθη ὑπὸ τῶν βασιλέων Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, Κωνσταντίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου καὶ Οὐάλεντος. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐξώρισεν αὐτὸν τὴν πρώτην φορὰν εἰς Αὐγοῦσταν ἐν ἔτει 336, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὸν ἀνεκάλεσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἀλλ' οἱ ἐχθροί του τὸν ἐσυκοφάντησαν ἐπὶ φόνῳ καὶ μοιχείᾳ. Συνέρχονται τότε εἰς Τύρον πολλοὶ Ἐπίσκοποι ἵνα δικάσωσι τὸν Ἀθανάσιον ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ ὅτι διέφθειρε μίαν παρθένον. Ὁ Ἀθανάσιος καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἑδωλίου τοῦ κατηγορουμένου ἐσιώπα, ἀλλ' ὁ ἱερεὺς Τιμόθεος, φίλος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἠρώτησε τὴν γυναῖκα: «Πότε ἦλθον ἐγὼ ὦ γύναι εἰς τὴν οἰκίαν σου;». Ἐκείνη δὲ κινοῦσα ἀπειλητικῶς τὴν χεῖρα λέγει πρὸς τὸν Τιμόθεον. «Ναί, σὺ μὲ ἐβίασας». Ἐγέλασαν τότε παταγωδῶς ὅλοι καὶ κατενόησαν τὴν ἐπινοηθεῖσαν διαβολήν. Ἐπίσης κατηγόρησαν αὐτὸν ὅτι ἐφόνευσεν Ἀναγνώστην τινὰ Ἀρσένιον, τοῦ ὁποίου τὴν χεῖρα ἀπέκοψε δῆθεν καὶ μετεχειρίζετο εἰς μαγείας. Ὁ Ἀρσένιος εἶχε γίνει ἄφαντος ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὁ δὲ Ἀθανάσιος ἐρευνήσας ἀνεῦρεν αὐτὸν

καὶ τὸν παρουσίασεν εἰς τὸ δικαστήριον ἔχοντα καὶ τὰς δύο χεῖρας καὶ οὕτως ἠθωώθη πανηγυρικῶς. Φεύγων μετέπειτα τὴν καταδίωξιν τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίου, ἐκρύπτετο ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐντὸς ξηροῦ φρέατος μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἀνεκάλεσεν αὐτὸν πάλιν ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος, μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κώνσταντος, ἐν ἔτει 356, ἐξώρισε πάλιν αὐτὸν διὰ τῆς βίας. Τοιουτοτρόπως τῇ 9 Φεβρουαρίου ὅτε ὁ Ἀθανάσιος καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐτέλουν ἀγρυπνίαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Θεωνᾶ, κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ Στρατηγὸς Συριανὸς ἐπὶ κεφαλῆς 5000 στρατιωτῶν φερόντων ὅπλα, ξίφη καὶ ρόπαλα, ἐπετέθησαν καὰ τοῦ ἐκκλησιάσματος, πολλοὶ δὲ ἐφονεύθησαν ἢ κατεπατήθησαν. Ὁ Ἱεράρχης Ἀθανάσιος ἐν μέσῳ ἐκείνου τοῦ θορύβου, τῆς συγχύσεως καὶ τοῦ φόβου, διέταξε νὰ ψαλῇ ὁ Στίχος «Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ», τοὺς δὲ ἐκκλησιαζομένους νὰ ἐξέλθωσι τοῦ ναοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ στρατιῶται ἔφθασαν μέχρι τοῦ ἱεροῦ ὅπως συλλάβωσιν αὐτόν, ἀλλὰ το πλῆθος τὸ ὁποῖον τὸν ἐλάτρευε τὸν ἀνήρπασε καὶ τὸν ἔσωσεν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν καταδιωκόντων αὐτόν. Φεύγων τὴν καταδίωξιν περιεπλανᾶτο ἀπὸ ἐρήμου εἰς ἔρημον καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων καὶ κρυπτόμενος εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἄνω Αἰγύπτου. Ἐκεῖ συνέγραψε τὰ πλεῖστα τῶν ἀριστουργηματικῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ καὶ ὡς ἀόρατος Πατριάρχης διηύθυνεν ἐκεῖθεν καὶ ἐποίμαινε τὰς ἐκκλησίας. Ὅταν ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης ἀνεκάλεσε πάντας τοὺς ἐξορισθέντας Ἐπισκόπους διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰς μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἔριδας. Ἐπανέρχεται τότε ὁ Ἀθανάσιος εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐν πομπῇ καὶ θριάμβῳ, πάσης τῆς Αἰγύπτου δεχομένης τὸν πολυπαθῆ ἥρωα τῆς Ὀρθοδοξίας, τὸν ὑπέρμαχον τῆς εὐσεβείας, ἐπιβαίνων ἐπὶ πώλου, ἡ δὲ εἴσοδος αὐτοῦ παρωμοίαζε μὲ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος εἰς Ἱεροσόλυμα, καθότι ὁ λαὸς κατὰ ἡλικίας καὶ γένη καὶ τέχνας ὑπεδέχετο αὐτὸν κρατῶν ἐν χερσὶν ὑφάσματα ποικίλα καὶ πολυτελῆ ἁπλώνων κατὰ γῆς καὶ διὰ παντὸς τρόπου τὴν ἄμετρον αὐτοῦ χαρὰν ἐκδηλῶν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς καταπλαγεὶς πρὸ τοιούτου θριάμβου, ἀγνώστου εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος ἀπὸ τῆς καταργήσεως τῶν ἀρχαίων θριάμβων, φοβηθεὶς μήπως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀθανασίου στηριχθῇ ὁ Χριστιανισμός, ἐξώρισεν αὐ-

τὸν ἐν ἔτει 362, ἔδωσε μάλιστα μυστικὴν διαταγὴν νὰ τὸν φονεύσωσιν, διὰ τοῦτο ἀπέπλευσεν εἰς Θηβαΐδα, καταδιωκόμενος ἀπὸ Αὐτοκρατορικὰ πλοῖα, ἐπέστρεψεν ὅμως εἰς 'Αλεξάνδρειαν καὶ ἐκεῖ ἔζη κρυπτόμενος. 'Εν ἔτει 363 ἀποθνήσκει ὁ 'Ιουλιανὸς, ὁ δὲ 'Αθανάσιος ἐπανέρχεται εἰς τὸν θρόνον του. Μετ' ὀλίγον καταδιώκειται ὑπὸ τοῦ Οὐάλετος καὶ μένει ἐπὶ τέσσαρας μῆνας κρυπτόμενος εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ πατρός του, μέχρις ὅτου ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνεκάλεσεν αὐτὸν ἐν ἔτει 367.

Ἔκτοτε ὁ Θεῖος 'Ιεράρχης ἐποίμανε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ, ἀπέθανε δὲ τῇ 2 Μαΐου τοῦ ἔτους 373 εἰς ἡλικίαν 78 ἐτῶν.

'Ο Κύριλλος ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ 'Επισκόπου 'Αλεξανδρείας Θεοφίλου, διεδέχθη δὲ αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον 'Αλεξανδρείας ἐν ἔτει 412. Ἔλαβε μέρος εἰς τὴν Τρίτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐναντίον τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου, μετά τι ὅμως χρονικὸν διάστημα ἐξωρίσθη ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ. 'Εποίμανε δὲ τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ 32 ἔτη καὶ ἀπέθανε τῷ 444, καταλιπὼν πλεῖστα συγγράμματα διὰ τῶν ὁποίων ἀπεδείκνυε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ ἤλεγχε τὴν πλάνην τῶν αἱρέσεων.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΟΥ

Ἔργοις λάμψαντες ὀρθοδοξίας, πᾶσαν σβέσαντες κακοδοξίαν, νικηταὶ τροπαιοφόροι γεγόνατε· τῇ εὐσεβείᾳ τὰ πάντα πλουτίσαντες, τὴν ἐκκλησίαν μεγάλως κοσμήσαντες, ἀξίως εὕρατε Χριστὸν τὸν Θεόν, δωρούμενον πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

19.—'Η εἰς τὸν ναὸν τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Νικαίᾳ μεγίστου θαύματος, ὅτε ὁ Μέγας Βασίλειος διὰ προσευχῆς ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τοὺς 'Ορθοδόξους, μνήμη τῶν ὁσίων Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ 'Αναχωρητοῦ καὶ Μακαρίου 'Αλεξανδρέως καὶ τῆς ἁγίας Μάρτυρος Εὐφρασίας.

20.—Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, καὶ μαρτύρων Βάσου, Εὐσεβίου, Εὐτυχίου, Βασιλίδου, 'Ιννᾶ, Πιννᾶ καὶ Ριμμᾶ, καὶ Πέτρου τοῦ Τελώνου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ὁ Ἅγιος Εὐθύμιος ἐγεννήθη ἐν Μελιτινῇ τῆς Ἀρμενίας ἐν ἔτει 377, ἐκ γονέων εὐσεβῶν Παύλου καὶ Διονυσίας, ὠνομάσθη δὲ Εὐθύμιος, διότι μεγάλην εὐθυμίαν καὶ χαρὰν ἠσθάνθησαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ γεννήσει του, διότι πρότερον ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἦτο στεῖρα. Ἐχειροτονήθη Ἱερεὺς ὑπὸ Εὐτρωΐου Ἐπισκόπου Μελιτινῆς καὶ διωρίσθη ἐπιμελητὴς τῶν ἱερῶν ἀσκητηρίων καὶ Μοναστηρίων. Μετέβη ἔπειτα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ζῶν ἐντὸς σπηλαίου, ἔνθα πολλοὺς ἐθεράπευσεν ἀπὸ πολλὰς ἀσθενείας. Λέγεται δὲ ὅτι ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου δι' ὀλίγων καὶ μικρῶν ἄρτων διέθρεψε τετρακοσίους, πολλὰς στείρας γυναῖκας διὰ προσευχῆς εὐτέκνους κατέστησε, κατεπολέμησε τὴν αἵρεσιν τῶν Νεστοριανῶν, Εὐτυχιανῶν καὶ Μανιχαίων καὶ ἐπανέφερεν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τὴν Εὐδοκίαν, τὴν Βασίλισσαν Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, ἥτις ἠκολούθησε τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοφυσιτῶν, ἀπέθανε δὲ τῇ 20 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 437 ἐν ἡλικίᾳ 96 ἐτῶν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Εὐφραίνου ἔρημος ἡ οὐ τίκτουσα, εὐθύμησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι ἐπλήθυνέ σοι τέκνα, ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν τοῦ πνεύματος, εὐσεβείᾳ φυτεύσας, ἐγκρατείᾳ ἐκθρέψας, εἰς ἀρετῶν τελειότητα· ταῖς αὐτοῦ ἱκεσίαις Χριστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

21.—Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Μαρτύρων Νεοφύτου, Εὐγενίου, Οὐαλλεριανοῦ, Κανδίδου, Εἰρήνης Ἁγνῆς, Ἀκύλα καὶ ὁσίου Ζωσίμου.

22.—Τιμοθέου Ἀποστόλου, μαθητοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου καὶ Μαρτύρων Μανουὴλ, Γεωργίου, Πέτρου, Λέοντος, Σιωνίου, Γαβριήλ, Ἰωάννου, Λέοντος Παρόδου καὶ λοιπῶν 377.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΙΜΟΘΕΟΥ

Χρηστότητα ἐκδιδαχθεὶς καὶ νήφων ἐν πᾶσιν, ἀγαθὴν συνείδησιν ἱεροπρεπῶς ἐνδυσάμενος, ἤντλησας ἐκ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς τὰ ἀπόρρητα· καὶ τὴν πίστιν τηρήσας, τὸν ἴσον δρόμον τετέλεκας, Ἀπόστολε Τι-

μόθεε, Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

23.—Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Κλήμεντος καὶ Μάρτυρος Ἀγαθαγγέλου καὶ Ὁσίου Εὐσεβίου καὶ Σαλαμάνου τοῦ Ἡσυχαστοῦ, ὡς καὶ τῶν δύο μαρτύρων τῶν βληθέντων καὶ τελειωθέντων ἐντὸς λάκκου ἐν Παρίῳ.

24.—Ξένης, Παύλου, Παυσιρίου, Θεοδοτίωνος, Βαβύλα, Μακεδονίου, Ἑρμογένους, Μηνᾶ, Φίλωνος, Φιλίππου Πρεσβυτέρου, Βαρσίμου καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν του, Ἑλλαδίου τοῦ Κομενταρησίου καὶ Ζωσιμᾶ.

25.—Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Πουπλίου, Μάρη, Μεδούλης, Δημητρίου Σκευοφύλακος καὶ Ἀπολλώ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος κατήγετο ἐκ Ναζιανζοῦ, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἐλέγοντο Γρηγόριος καὶ Νόννα. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐπιστημονικῶν σπουδῶν του ἐν Ἀθήναις, οἱ ἐκεῖ σοφοὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν κρατήσωσιν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας καὶ ρητορικῆς, ἀλλ' οὗτος ἐπανῆλθεν εἰς Ναζιανζόν, ἔνθα ὁ πατήρ του ἦτο Ἐπίσκοπος. Βραδύτερον ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Βασιλείου εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Πόντου ἔνθα ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ εἰς τὴν προσευχήν, ἐπανῆλθεν ὅμως εἰς Ναζιανζὸν κατόπιν παρακλήσεως τῶν γονέων του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου διὰ χριστιανικῶν συγγραμμάτων καὶ στηλιτευτικῶν λόγων κατεκεραύνωσε τὸν Ἰουλιανὸν, ὅστις ἀπεκλήθη Ἀποστάτης καὶ Παραβάτης. Ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὑπὸ δὲ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου προεχειρίσθη Ἐπίσκοπος Σασίμων καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν προσκληθεὶς εἰς τὸν μικρὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τὴν ὁποίαν καὶ μόνην κατεῖχον οἱ Ὀρθόδοξοι, τῶν λοιπῶν κατεχομένων ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν. Ἐν ἔτει 380 ὁ Αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ὁ Μέγας ἀπέδωκεν εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους πάσας τὰς ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ Γρηγόριος ὡδηγήθη ἐν θριάμβῳ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐκεῖ δὲ ἐξεφώνησε τοὺς λαμπροὺς αὐτοῦ θεολογικοὺς λόγους καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τὴν ἔξοχον αὐτοῦ εὐγλωττίαν διὰ τὴν ὁποίαν πανταχόθεν τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἔσπευδον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα ἀκούσωσι καὶ

θαυμάσωσι τὸν μέγαν τῆς οἰκουμένης ῥήτορα. Οἱ φθονεροὶ ὅμως δὲν ἔπαυον νὰ γεννῶσι σκάνδαλα κατ' αὐτοῦ· διωκόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ φθόνου ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἔνθα ἔμεινε μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ, ἀσχολούμενος εἰς τὴν συγγραφὴν καὶ τὴν ποίησιν καὶ ἀπέθανεν ἐν ἔτει 391, εἰς ἡλικίαν πλέον τῶν 80 ἐτῶν. Κατέλιπε πλεῖστα συγγράμματα δεικνύοντα τὴν λαμπρὰν καὰ γλαφυρὰν εὐγλωττίαν του καὶ τὸ πομπῶδες, ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς ὕφος του, ὑπερτερεῖ δὲ πάντας τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, φερόμενος ἐφάμιλλος τοῦ Εὐρυπίδου. Ἐκ τῶν λόγων του ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ὁ ὑμνογράφος Κοσμᾶς ἔλαβον οὐ μόνον φράσεις, ἀλλὰ καὶ περιόδους ὁλοκλήρους καὶ ἐξ αὐτῶν συνέταξαν τὰ ὑψηλότερα καὶ θελκτικώτερα τῶν ἀσμάτων τῆς ἐκκλησίας. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Γρηγόριος ἐπαξίως κληθεὶς Θεολόγος διὰ τὴν εὐρυτάτην θεολογικήν του πολυμάθειαν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς τῆς θεολογίας σου, τὰς τῶν ῥητόρων ἐνίκησε σάλπιγγας· ὡς γὰρ τὰ βάθη τοῦ πνεύματος ἐκζητήσαντι, καὶ τὰ κάλλη τοῦ φθέγματος προσετέθη σοι· Ἀλλὰ πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, Πάτερ Γρηγόριε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

26.—Ξενοφῶντος, Μαρίας, Ἀρκαδίου, Ἰωάννου, Συμεὼν τοῦ παλαιοῦ, Ἀνανίου Πρεσβευτέρου καὶ Πέτρου δεσμοφύλακος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἑπτὰ στρατιωτῶν Ἀμωνᾶ, Γαβριὴλ ὁσίου.

27.—Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Μαρκιανῆς Βασιλίσσης, Κλαυδίνου καὶ ὁσίου Πέτρου τοῦ Αἰγυπτίου.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΜΙΔΗΣ

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καταδιωκόμενος ὑπὸ τῆς Εὐδοξίας, τὸν ἀκόλαστον βίον τῆς ὁποίας ἤλεγχεν, ἐξορίζεται εἰς Κουκουσὸν, εἶτα εἰς Ἀραβισσόν, εἶτα εἰς Πιτυοῦντα, ἔνθα καταβεβλημένος ἐκ τῶν κόπων τῆς μακρᾶς ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ τὰς χαράδρας ὁδοιπορίας ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῶν βασιλέων Πουλχερίου καὶ Εὐδοξίας, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως Θεοδοσίου ὁ μαθητὴς τοῦ Χρυσο-

στόμου Πατριάρχης Πρόκλος καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μεταφέρῃ τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰσέρχεται ἐντὸς βασιλικοῦ πλοίου ὁ Βασιλεύς, ἡ Σύγκλητος καὶ ὁ Πατριάρχης μετὰ τοῦ κλήρου καὶ παρέλαβον τὴν σορὸν τοῦ Ἁγίου. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐγένετο καταιγὶς καὶ τὰ μὲν ἄλλα πλοῖα διεσκορπίσθησαν ἀλλαχόθεν, τὸ δὲ πλοῖον τὸ φέρον τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἐξώκειλεν εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς χήρας τὸν ὁποῖον ἐσφετερίσθη ἡ Εὐδοξία. Μόλις ἀπεδόθη ὁ ἀγρὸς εἰς τὴν χήραν ἐπεκράτησε γαλήνη εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ λείψανον τοῦ Ἁγίου ὁδηγεῖται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ, ἔπειτα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, τέλος δὲ ἐπὶ βασιλικοῦ ὀχήματος μεταφέρεται εἰς τὰν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ ἐκεῖ ἐτέθη εἰς τὴν ἱερὰν καθέδραν, ὅπου ἐπεφώνησε τῷ ποιμνίῳ τὸ Εἰρήνη πᾶσι· εἶτα ἐτέθη εἰς τὸ μέρος ἔνθα καὶ νῦν εὑρίσκεται.

28.—Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου, Ἰακώβου ἀσκητοῦ καὶ Ἁγίας Χάριτος.

29.—Ἡ Ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, Φιλοθέου, Ὑπερεχίου, Ἀβίβου, Ἰουλιανοῦ, Ρωμανοῦ, Ἰακώβου, Παρηγορίου, Σιλουανοῦ Ἐπισκόπου, Λουκᾶ Διακόνου, Μωκίου Ἀναγνώστου, Σαρβίλου, Βεβαίας, Βαρσιμαίου καὶ Ἀφραάτου.

30.—Τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Μεγάλων Διδασκάλων καὶ Ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

(Ὅρα τὸν βίον ἑνὸς ἑκάστου ἔμπροσθεν).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου Θεότητος, τοὺς τὴν Οἰκουμένην ἀκτῖσι δογμάτων θείων πυρσεύσαντας· τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας, τοὺς τὴν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίαν νάμασι καταρδεύσαντας. Βασίλειον τὸν Μέγαν καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορρήμονι. Πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν. Αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσιν.

31.—Τῶν Ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων, Κύρου καὶ Ἰωάννου καὶ τῶν Ἁγίων Ματύρων Ἀθανασίας, Θεοδότης, Θεοκτίστης, Εὐδοξίας, Οὐϊκτωρίνου, Οὐΐκτωρος, Νικηφόρου, Κλαδίου, Διοδώρου, Σαραπίνου, Παπία καὶ Τρυφαίνης.

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1.—Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Τρύφωνος, Θεΐωνος, Καρίωνος, Περπετούας, Σαύρου, Ρευκάτου, Σατορλίνου, Σεκούνδου, Φιληκητάτης, Ἀναστασίου τοῦ ἐκ Ναυπλίου καὶ ὁσίων Πέτρου, Βενδιμιανοῦ, καὶ Βασιλείου Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Ἀθηναίου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Ὁ Ἅγιος Τρύφων κατήγετο ἐκ Λαμψάκου, ἐπαρχίας τῶν Φρυγῶν καὶ ἔζη ἐπὶ τῆς Βασιλείας Γορδιανοῦ. Κατὰ τὴν νεανικήν του ἡλικίαν ἔβοσκε χῆνας, πλησθεὶς δὲ Θείου Πνεύματος ἐθεράπευε πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ ἐξεδίωκε τοὺς δαίμονας. Ἐθεράπευσε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως κατεχομένην ὑπὸ τοῦ δαίμονος, λέγεται δὲ μάλιστα ὅτι ἔδειξε τὸν δαίμονα εἰς τοὺς παρόντας, ὡς κύνα μέλανα, καὶ διὰ τοῦ θαύματος τούτου πολλοὺς ἐκ τῆς εἰδωλολατρικῆς πλάνης εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν μετέστησεν.

Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Δεκίου διεβλήθη εἰς τὸν Ἔπαρχον τῆς Ἀνατολῆς Ἀκυλῖνον ὅτι δὲν λατρεύει τὰ εἴδωλα. Προσαχθεὶς διὰ τοῦτο ἐνώπιόν του ἐν Νικαίᾳ καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστόν, πρῶτον κτυπᾶται διὰ σπάθης, δεθεὶς εἰς ἵππους φέρεται ἐν καιρῷ χειμῶνος εἰς ὀρεινὰ καὶ δυσπρόσιτα ὄρη, σύρεται ἐπάνω εἰς σιδηροῦς ἥλους, μαστίζεται, κατακαίεται τὰς πλευρὰς λαμπάδων καὶ τέλος φονεύεται διὰ ξίφους.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Ὁ Μάρτυς σου, Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτοῦ, τὸ στέφος ἐκομίσατο τῆς ἀφθαρσίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἔχων γὰρ τὴν ἰσχύν σου τοὺς τυράννους καθεῖλεν, ἔθραυσε καὶ δαιμόνων, τὰ ἀνίκητα θράση. Αὐτοῦ ταῖς ἱκεσίαις Χριστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν·

2.—Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ 40 ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-

σοῦ Χριστοῦ, ὡδήγησεν Αὐτὸν ἡ Μήτηρ Αὐτοῦ Μαρία εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἵνα παραστήσῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ὅστις ὥριζεν ὅτι πᾶν ἄρρεν τέκνον πρωτότοκον πρέπει νὰ ἀφιεροῦται εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ προσφέρῃ τὴν νενομισμένην θυσίαν, ζεῦγος τρυγώνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁδηγηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θείου Πνεύματος εὑρέθη παρὼν ἐκεῖ ὁ εὐλαβὴς, δίκαιος καὶ ὑπέργηρως Συμεών, ὅστις πληροφορηθεὶς ἐκ Θείας ἀποκαλύψεως ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνῃ πρὶν ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου, ἰδὼν αὐτὸν βασταζόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτήν. Πῶς ἐν ἀγκάλαις, ἁγνή, κρατεῖς ὡς βρέφος Ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὁ κορυφαῖος τῶν Προφητῶν Ἡσαΐας, εἶδε συμβολικῶς καθήμενον ἐν θρόνῳ ἐπηρμένῳ; Ἂν ὁ Ἠσαΐας ἰδὼν τὰ σύμβολα ἐκεῖνα ἐγένετο ἐκτὸς ἑαυτοῦ, πολὺ περισσότερον ἐγὼ βλέπων τὴν ἔκβασιν τῶν συμβόλων κατέχομαι ὑπὸ τρόμου καὶ οὐδόλως τολμῶ νὰ δεχθῶ ἐν ἀγκάλαις τὸ προαιώνιον τοῦτο βρέφος.

Πρὸς τοῦτον ἡ Παρθένος ἀπεκρίθη. Μὴ φοβοῦ, Πρεσβῦτα. Ὁ Θεῖος οὗτος ἄνθραξ τὸν ὁποῖον κατέχω ἐν ἀγκάλαις, δὲν κατακαίει, δὲν φλογίζει, ἀλλὰ φωτίζει καὶ καθαρίζει ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν. Ταῦτα εἰποῦσα παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Συμεὼν ὅστις ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ εἰπὼν (Εὐαγγέλ. Λουκ. Κεφ. 2 Στίχ. 25-32). Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου Δέσποτα τὸ σωτήριόν Σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ

Χαῖρε κεχαριτωμένη, Θεοτόκε Παρθένε, ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φωτίζων τοὺς ἐν σκότει. Εὐφραίνου καὶ σὺ Πρεσβῦτα δίκαιε, δεξάμενος ἐν ἀγκάλαις, τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, χαριζόμενον ἡμῖν καὶ τὴν Ἀνάστασιν.

3.—Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς Προφήτιδος, τῶν Μαρτύρων Ἀνδριανοῦ, Εὐβύλου, Βλασίου, Βουκόλου, Σίμωνος, Παύλου, Κλαυδίου καὶ τοῦ Προφήτου Ἀζαρία.

4.—Ὁσίου Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου, Νικολάου Ὁμολογητοῦ, Ἰωάννου τοῦ ἐν Εἰρηνουπόλει, Ἰασίμου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ Ἱερομάρτυρος Ἀβραμίου καὶ Θεοκτίστου.

5.—Μαρτύρων Ἀγάθης, Πολυεύκτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Ἀντωνίου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ὁσίου Θεοδοσίου.

6.—Βουκόλου, Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐν Ἐμέσῃ, Φαύστης, Εὐϊλασίου, Μαξίμου, Φωτίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Βαρσανουφίου, Ἰωάννου τοῦ ἐν Λυκῷ, Νικηφόρου, Στεφάνου, Φιλαδέλφου, Πολυκάρπου, Μακαρίου Ἐπισκόπου Πάφου.

7.—Τῶν ἁγίων Παρθενίου, Ἐπισκόπου Λαμψάκων, Λουκᾶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι, Χιλίων τριῶν μαρτύρων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρησάντων, 6 Μαρτύρων τῶν ἐν Φρυγίᾳ πυρὶ τελειωθέντων, Πέτρου τοῦ ἐν Μονοβάτοις, καὶ Θεοπέμπτου.

8.—Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Προφήτου Ζαχαρίου, Νικηφόρου, Στεφάνου, Μάρθας, Μαρίας καὶ Λυκαρίωνος.

ΒΙΟΣ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΛΑΤΟΥ

Οὗτος κατήγετο ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου, οἱ δὲ ἐχθροί του τὸν διέβαλον πρὸς τὸν βασιλέα Λικίνιον, ὅστις καλέσας ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον καὶ βεβαιωθεὶς παρὰ τούτου ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, δέχεται ἐπὶ τῶν νώτων 700 πληγὰς διὰ νεύρων βοῶν καὶ 50 ἐπὶ τῆς κοιλίας, εἶτα ξέεται τὰς σάρκας, καταφλέγεται διὰ λαμπάδων, καὶ ρίπτεται εἰς τὴν φυλακήν, ἔνθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτά, μετὰ τὴν πάροδον τῶν ὁποίων σταυροῦται χεῖρας καὶ πόδας, τρυπᾶται διὰ περόνης καὶ τοξεύεται κατὰ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῶν παρισταμένων παίδων. Ὅλην τὴν νύκτα διῆλθεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἄγγελος ὅμως Κυρίου τὸν ἔλυσε τῶν δεσμῶν καὶ οὕτως ἐθεραπεύθη αἰνῶν καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Τὴν ἑπομένην διέταξεν ὁ Λικίνιος νὰ ρίψωσι τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐνόμισεν ὅτι ἀπέθανεν. Ὅταν ὅμως οἱ ἀπεσταλμένοι εἶδον ὅτι ἔζη θεραπευμένος ἀπὸ τὰς πληγάς, ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν ἐν ὅλῳ 385, καὶ τότε ὁ Λικίνιος διέταξε νὰ τοῦ ἀποκόψουν τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ ξίφους. Οὕτως ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Στρατολογίας ἀληθεῖ ἀθλοφόρε, τοῦ οὐρανίου στρατηγὸς Βασιλέως, περικαλλὴς γεγέννησαι, Θεόδωρε, ὅπλοις γὰρ τῆς πίστεως, παρετάξω ἐμφρόνως καὶ κατεξωλόθρευσας τῶν δαιμόνων τὰ στίφη, καὶ νικηφόρος ὤφθης ἀθλητής· ὅθεν σὲ πίστει ἀεὶ μακαρίζομεν.

9.—Τῶν ἁγίων Νικηφόρου, Ρωμανοῦ τοῦ Κίλικος, Μαρκέλλου, Φιλαγρίου, Παγκρατίου καὶ Πέτρου Δαμασκηνοῦ.

10.—Τῶν ἁγίων Χαραλάμπους Ἱερομάρτυρος, Βάπτου, Πορφυρίου, Ἐνναθᾶς, Οὐαλεντίνης, Παύλου, Ἀναστασίου καὶ Ζήνωνος.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος ἦτο ἱερεύς· ἦτο δὲ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Σεβήρου καὶ Λουκιανοῦ ἡγεμόνος ἐν Μαγνησίᾳ. Διαταχθεὶς παρὰ τῶν τυράννων ἐξεδύθη τὴν ἱερατικὴν στολήν, εἶτα ἐξεδάρη ὅλον τὸ δέρμα τοῦ σώματος. Ὁ ἡγεμὼν Λουκιανὸς ἰδὼν ὅτι ἀντεῖχεν εἰς τὰ βασανιστήρια, ἐθύμωσε καὶ ἀπεπειράθη νὰ τὸν βασανίσῃ αὐτοπροσώπως, ἀλλὰ ἀπεκόπησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ καὶ ἔμειναν κρεμάμεναι ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ μάρτυρος Χαραλάμπους, ὅστις διὰ προσευχῆς κατέστησεν αὐτὸν ὑγιῆ. Οἱ δήμιοι Πορφύριος καὶ Βάπτος ἰδόντες τὸ θαῦμα ἠρνήθησαν τὰ εἴδωλα καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὁμοίως καὶ τρεῖς γυναῖκες παρευρισκόμεναι ἐκεῖ. Πάντας τούτους ὁ ἡγεμὼν τοὺς ἀπεκεφάλισεν ἀφοῦ τοὺς ἐβασάνισεν. Ἂν καὶ ἰατρεύθη, ἐν τούτοις ἐνέμεινεν εἰς τὴν ἀπιστίαν.

11.—Βλασίου Ἱερομάρτυρος καὶ Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης.

12.—Τῶν Ἁγίων Μελετίου Ἀντιοχείας, Μαρίας, Ἀντωνίου Κωνσταντινουπόλεως, Σατωρνίνου, Πλωτίνου καὶ Χρήστου.

13.—Τῶν Ἁγίων Μαρτινιανοῦ, Ἀκύλα, Πρισκίλλης, Εὐλογίου καὶ Συμεών.

14.—Τῶν Ἁγίων Αὐθεντίου, Μάρωνος, Ἀβραὰμ καὶ Γεωργίου.

15.—Τῶν Ἁγίων Ὀνησίμου, Μαΐωρος, Εὐσεβίου.

16.—Τῶν Ἁγίων Παμφίλου, Οὐάλεντος, Παύλου, Σελεύκου, Πορφυρίου, Ἰουλιανοῦ, Θεοδούλου, Ἠλία, Ἱερεμίου, Ἠσαΐου, Σαμουήλ, Δανιήλ, Μαρουθᾶ Φλαβιανοῦ, καὶ Φλαβιανοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ρωμανοῦ τοῦ ἐκ Σοβολὰκ τοῦ Καρπενησίου.

17.—Τῶν Ἁγίων Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, Μαριάμνης ἀδελφῆς τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου, Αὐξιβίου, Θεοστηρίκτου, Μαρκιανοῦ, Πουλχερίας καὶ Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου.

18.—Τῶν Ἁγίων Λέοντος Πάπα Ρώμης, μαρτύρων Λέοντος, Παπαγρηγορίου, ὁσίου Ἀγαπητοῦ.

19.—Τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Ἀρχίππου Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας, μαρτύρων Μαξίμου, Θεοδότου, Ἡσυχίου, Ἀσκληπιοδότου, ὁσίων Ραβουλᾶ, Εὐγενίου Μακαρίου, Κόνωνος καὶ Φιλοθέης.

20.—Τῶν Ἁγίων Λέοντος, Σαδώκ, Ἀγάθωνος, Κινδέου.

21.—Τῶν Ἁγίων Τιμοθέου, Εὐσταθίου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, Γεωργίου Ἐπισκόπου Ἀμάστριδος, Ἰωάννου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ζαχαρία Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

22.—Τῶν Ἁγίων Ἀθανασίου τοῦ ἐν Παυλοπετρίῳ, Ἀνθούσης, Συνετοῦ, Θαλασσίου, Λιμναίου, Τελεσφόρου καὶ Βαραδάτου.

23.—Τῶν Ἁγίων Πολυκάρπου, Γοργονίας, Θεῆς, Ζεβινᾶ, Πολυχρονίου, Μωσέως, Δαμιανοῦ, Κλήμεντος.

24.—Μνήμη τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

25.—Τῶν Ἁγίων Ταρασίου, Ρηγίνου, Ἀντωνίου, Θεοδώρου καὶ Μαρκέλλου.

26.—Τῶν Ἁγίων Πορφυρίου, Φωτεινῆς Φωτοῦς, Φωτίδος, Παρασκευῆς, Κυριακῆς, Ἰωσῆ, Φωτεινοῦ, Σεβαστιανοῦ, καὶ Ἰωάννου Κλάφα.

27.—Τῶν Ἁγίων Προκοπίου Δεκαπολίτου, Γελασίου, Θαλλελαίου, Στεφάνου, Νησίου, Ἀσκληπιοῦ, Ἰακώβου, καὶ Τιμοθέου.

28.—Βασιλείου Ὁμολογητοῦ, Προτερίου, Νέστωνος, Κύρας, Μαράνας, Νυμφᾶ Εὐβούλου, Βάρσου, Ἀβιρκίου καὶ Κυράννας.

29.—Κασσιανοῦ Ὁμολογητοῦ.

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ

1.—Τῶν Ἁγίων Εὐδοκίας, Δομνίνης, Ἀντωνίνης, Μαρκέλλου, Ἀντωνίου, Σιλβέστρου, Σωφρονίου, Νεστοριανοῦ, Χαρισίου, Νικηφόρου, Ἀγαπίου.

2.—Ἡσυχίου, Θεοδότου, Κοΐντου, Νέστορος, Τρωαδίου, Εὐθαλίας, Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας.

3.—Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου, Θεοδωρήτου, Ζήνωνος, Ζωΐλου, καὶ Πιαμοῦν.

4.—Γερασίμου, Παύλου, Ἰουλιανῆς, Κοδράτου, Ἀκακίου, Στρατονίκου, Γρηγορίου, Ἐπισκόπου.

5.—Κόνωνος, Μάρκου, Εὐλογίου, Εὐλαμπίου, Ἀρχελάου, καὶ Νεομάρτυρος Ἰωάννου.

6.—Θεοδώρου, Κωνσταντίνου, Καλλίστου, Βασσώη, Ἀρκαδίου, Μαξίμου, Εὐφροσύνου, Ἰουλιανοῦ καὶ Εὐβούλου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Ἁγία Ἑλένη εὗρε τὸν Τίμιον Σταυρὸν καὶ τοὺς ἥλους δι' ὧν τὸ Ἄχραντον τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προσηλώθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ.

7.—Ἐφραίμ, Βασιλέως, Εὐγενίου, Ἀγαθοδώρου, Ἐλπιδίου, Καπίτωνος, Αἰθερίου, Νέστορος, Ἀρκαδίου, Παύλου τοῦ ἁπλοῦ καὶ Ἐφραὶμ Πατριάρχου Ἀντιοχείας.

8.—Θεοφυλάκτου, Παύλου, Πλουσιάδος, Ἑρμοῦ Ἀποστόλου, Δίωνος καὶ Δομετίου.

9.—Μνήμη τῶν Ἁγίων μεγάλων Τεσσαράκοντα μαρτύρων καὶ Ἁγίων Οὐρπασιανοῦ, Καισαρείου.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Οὗτοι κατήγοντο ἐκ διαφόρων πατρίδων καὶ ἦσαν στρατιῶται ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ ἴδιον τάγμα. Ἐπειδὴ δὲ ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν, συλληφθέντες, ἐξετασθέντες καὶ τὴν πίστιν αὐτῶν βεβαιώσαντες, πρῶτον λιθοβολοῦνται, ἔπειτα ρίπτονται ἐν καιρῷ παγετῶνος καὶ ψύχους δριμυτάτου ἐντὸς τῆς πλησίον λίμνης ἔνθα ἔμειναν ὁλόκληρον τὴν νύκτα. Ἐκ τούτων μόνον εἷς δειλιάσας ἔφυγεν· ἀντὶ τούτου ὅμως ὁ φυλάττων αὐτοὺς δήμιος κατέλαβε τὴν θέσιν ἐκείνου, καὶ τοῦτο διότι κατὰ τὴν νύκτα εἶδε φῶς καὶ στεφάνους κατερχομένους ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἑκάστου αὐτῶν.

Τὴν ἑπομένην ἑτοιμοθάνατοι ἔτι ὄντες συνετρίθησαν τὰ σκέλη καὶ οὕτω μαρτυρικὸν θάνατον ἐδέξαντο, ἐν ἔτει 320 ἐπὶ τῆς βασιλείας Λικινίου. Τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἀγγίας, Εὐτυχής, Γοργόνιος, Ἡλιανός, Ἀγλάϊος, Δόμνος, Ἀέτιος, Ἡσύχιος, Μελίτων, Κυρίων, Ἀλέξανδρος, Ἡλίας, Κύριλλος, Ἀκάκιος, Θεόφιλος, Σισίνιος, Ἡράκλειος, Ξανθίας, Ἀθανάσιος, Βιβιανός, Σακερδών, Φιλοκτήμων, Σεβηριανός, Γοργόνιος, Οὐάλης, Πρῖσκος, Σμάραγδος, Γάϊος, Φλάβιος, Εὐτύχιος, Ἰωάννης, Δομετιανός, Κλαύδιος, Χουδίων, Ἐκδίκιος, Θεόδουλος, Νικόλαος, Οὐαλέριος καὶ Λυσίμαχας.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ

Τὰς ἀλγηδόνας τῶν Ἁγίων ἃς ὑπὲρ σοῦ ἔπαθον δυσωπήθητι Κύριε, καὶ πάσας ἡμῶν τὰς ὀδύνας, ἴασαι φιλάνθρωπε δεόμεθα.

10.—Ἁγίων Κοδράτου, Ἀνέκτου, Παύλου, Διονυσίου, Κυπριανοῦ, Κρήσκεντος, Ἀναστασίας, Μαρκιανοῦ, καὶ Νεομάρτυρος Μιχαήλ.

11.—Τῶν Ἁγίων Σωφρονίου, Πιονίου, Γεωργίου Θεοφόρου, Τροφίμου, Θαλλοῦ καὶ Γεωργίου τοῦ Σιναΐτου.

12.—Θεοφάνους, Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, Φινεὲ καὶ Συμεὼν Θεολόγου.

13.—Ἡ Ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν Ἁγίων Πουπλίου, Ἀφρικανοῦ, Τερεντίου, Ἀβίβου καὶ Χρηστίνης.

14.—Βανεδίκτου, Ἀλεξάνδρου καὶ Εὐσχήμονος.

15.—Ἀγαπίου, Πλησίου, Ρωμύλου, Τιμολάου, δύο Ἀλεξάνδρων καὶ δύο Διονυσίων, Ἀποστόλου Ἀριστοβούλου,, Νικάνδρου καὶ Μανουήλ.

16.—Σαβίνου, Πάπα, Ἰουλιανοῦ, Ἰωάννου, Ρωμανοῦ, Ἀλεξανδρίωνος Ἀνάνα καὶ Χριστοδούλου.

17.—Ἀλεξίου, Παύλου, Θεοστηρίκτου.

18.—Κυρίλλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, Τροφίμου καὶ Εὐκαρπίωνος.

19.—Χρυσάνθου, Δαρείας, Ἰάσωνος, Μαύρου, Παγχαρίου, Διοδώρου, Μαριανοῦ καὶ Νεομάρτυρος Δημητρίου Τορναρᾶ.

20.—Μνήμη Ἁγίων Ἀβδάδων, Νικήτα, Κλαυδίας, Εὐφρασίας, Ματρώνης, Ἰουλιανῆς Εὐφημίας Θεοδοσίας, Ροδιανοῦ, Ἀκύλα, Λολλίωνος, Ἐμμανουήλ, Μύρωνος.

21.—Ἰακώβου, Θωμᾶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Φιλήμονος, Δομνίνου, Βηρίλλου καὶ Σεραπίωνος.

22.—Βασιλείου Πρεσβυτέρου, Καλλινίκης, Βασιλίσσης, Δροσίδος καὶ Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης τῆς Γορτυνίας.

23.—Ἁγίου Νίκωνος, Δομετίου, ὁσιομάρτυρος Λουκᾶ.

24.—Ἀρτέμονος, ὁσίου Ζαχαρία, Μαρτίνου καὶ Παρθενίου Πατριάρχου Κωνσατντινουπόλεως, ἀπαγχονισθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει.

25.—Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ.

Ἡ ἀνθρωπότης διατελοῦσα ὑπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν δουλείαν τῆς ἀρχαίας ἀρᾶς, ἀνέμενε πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων Σωτῆρα καὶ Λυτρωτήν, ὅστις ἔμελλε, κατὰ τὴν παράδοσιν, νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτὴν καθημένην ἐν σκιᾷ θανάτου. Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ εἰς ὃν ὁ Ὕψιστος ἐνεπιστεύθη τὴν ἀνεξιχνίαστον ἐκείνην βουλήν, καταλιπὼν τὰς οὐρανίους ἁψῖδας, ἓξ μῆνας πρὸ τῆς συλλήψεως τοῦ Προδρόμου, ἔρχεται εἰς Ναζαρέτ, ἐν φόβῳ δὲ καὶ χαρᾷ, ἀπευθύνει πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ Παρθένον Μαρίαν τὸν ἀσπασμὸν «Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ Σοῦ». Ἡ Παρθένος ἐταράχθη μὴ δυναμένη νὰ ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου. Τὴν ταραχὴν ἐκείνην ἀντελήφθη ὁ Ἀρχάγγελος καὶ ἔσπευσε νὰ τὴν ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς ταραχῆς ἣν ἠσθάνθη ἐκ τῆς παρουσίας αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀσπασμοῦ καὶ τῆς λέγει. «Μὴ φοβεῖσαι, Μαριάμ, εἶμαι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένος νὰ σοῦ εἴπω ὅτι «Εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρί, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ βασιλεύσει ἐπὶ οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος». (Λουκ. Α΄. 31-33). Ἡ ἀπορία τῆς Παρθένου δὲν ἐξηλείφθη ὁλοσχερῶς καὶ ἐρωτᾷ τὸν Ἀρχάγγελον. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γεννήσω υἱὸν ἀφοῦ δὲν γνωρίζω ἄνδρα; Ὁ δὲ Ἀρχάγγελος τότε ἀποκρίνεται. «Πνεῦμα Ἅγιον ἐλεύσεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι».

Ἡ Παρθένος μυσταγωγηθεῖσα τὸν τρόπον τῆς συλλήψεως, ἀφιέρωσεν ἑαυτὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἰποῦσα: «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου». Εὐθὺς ἀμέσως ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ τελειώσας τὴν ἀποστολήν του ἐγένετο ἄφαντος· ὁ δὲ λόγος του ἐγένετο ἔργον καὶ ἡ γαστὴρ τῆς Παρθένου ἐχώρησεν Ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὁ οὐρανὸς δὲν χωρεῖ, ἐχώρησε τὸν πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὑπάρχοντα.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν

εὐαγγελίζεται. Δι' ὃ καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν. Χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

25.—Σύναξιστοῦ 'Αρχαγγέλου Γαβριὴλ καὶ ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων 26 Μαρτύρων ἐξ ὧν δύο ἱερεῖς Βαθούσις καὶ Οὐΐρκας μετὰ τῶν δύο υἱῶν του καὶ τριῶν θυγατέρων, καὶ εἷς μοναχὸς 'Αρπύλλας, λαϊκοὶ δὲ 'Αβήπας, Ἁγνᾶς, Ρύαξ, Ἡγάθραξ, Ἡσκόος, Σύλας, Σίγητζας, Σουηρίλας, Σεΐμβλας, Θέρμας, Φίλγας, καὶ ἐκ τῶν γυναικῶν Ἄννα, 'Αλλάς, Βάρις, Μωϊκώ, Μαμύκα, Οὐΐρκώ, καὶ 'Αννιμαΐς, καὶ ἐκ τῶν μαρτύρων Κοδράτου, Θεοδοσίου, 'Εμμανουὴλ καὶ Στεφάνου ὁμολογητοῦ.

27.—Ματρώνης, Κηρίκου, Φίλη, Λυδίας, Μακεδόνος, Θεοπρεπίου, Κρονίδου, Κομενταρησίου, 'Αμφιλοχίου, 'Ιωάννου, Βαρουχίου, 'Ανανία Προφήτου, Παύλου 'Επισκόπου Κορίνθου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγιωτάτου 'Επισκόπου Ἄργους.

28.—Ἱλαρίωνος, Ἡρωδίωνος.

29.—Μάρκου 'Επισκόπου, Κυρίλλου, 'Ιωνᾶ, Βαραχησίου, Εὐσταθίου Ὁμολογητοῦ.

30.—'Ιωάννου τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος, Προφήτου 'Ιωάδ, Ὁσίου 'Ιωάννου, Εὐβούλης, 'Ιωάννου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ Ἱερομάρτυρος Ζαχαρία.

31.—Ὑπατίου, 'Ακακίου, Αὐδᾶ, Βενιαμίν, Μενάνδρου, Βλασίου, καὶ Στεφάνου τοῦ Θαυματουργοῦ.

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1.—Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, Μακαρίου, Γεροντίου, Βασιλείδου.

2.—Τίτου, 'Αμφιανοῦ, Αἰδεσίου, Πολυκάρπου, Γρηγορίου Ὁσίου, καὶ Θεοδώρας Παρθενομάρτυρος.

3.—Νικήτα Ὁμολογητοῦ, 'Ιωσὴφ Ὑμνογράφου, 'Ελπιδοφόρου, Δίου, Βυθονίου, Γαλύκου, 'Ιλλυριοῦ καὶ Νεομάρτυρος Παύλου τοῦ Ρώσσου.

4.—Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεσσῷ, Φερβούθης, Ποπλίου, Πλάτωνος, Θεωνᾶ, Συμεών, Φερβίνου, Ζωσιμᾶ.

5.—Κλαυδίου, Διοδώρου, Οὐΐκτωρος, Οὐϊκτωρίνου, Παππίου, Σεραπίωνος, Νικηφόρου, Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ, Διδύμου, Θέρμου, Πομπηΐου, Ζήνωνος, Μαξίμου, Τερεντίου καὶ Νεομάρτυρος Γεωργίου.

6.—Εὐτυχίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Πλατωνίδος, Γρηγορίου Σιναΐτου καὶ Γρηγορίου Ὁσίου.

7.—Καλλιοπίου, Γεωργίου Ἐπισκόπου Μυτιλήνης, Ρουφίνου, Ἀκυλίνης.

8.—Ἡρωδίωνος, Ἀγάβου, Ρούφου, Φλέγοντος, Ἀσυγκρίτου, Ἑρμοῦ ἁπάντων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων, Κελεστίνου καὶ Νεομάρτυρος Ἰωάννου.

9.—Εὐψυχίου, Βαδίμου καὶ Αὐδιησοῦ.

10.—Τερεντίου, Ἀφρικανοῦ, Μαξίμου, Πομπηΐου, Προφήτιδος Ὀλδᾶς, Ἰακώβου Πρεσβυτέρου καὶ Νεομάρτυρος Δήμου.

11.—Ἀντίπα, Τρυφαΐνης, Φαρμουθίου.

12.—Βασιλείου Ἐπισκόπου Παρίου καὶ μνήμη τῆς ἀνακομισθείσης τιμίας ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἀπὸ τῆς Ἐπισκοπῆς Ζήλας εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ἀνθούσης, Δήμη, Πρωτίωνος, Ἀρτέμονος, Μηνᾶ, Δαβίδ, Ἰωάννου καὶ Ἀκακίου.

13.—Μαρτίνου Ὁμολογητοῦ, Μαξίμου, Κυντιλλιανοῦ, Δάδα, Ἐλευθερίου τοῦ Πέρσου, Θεοδοσίου καὶ Ζωΐλου.

14.—Ἀριστάρχου, Πούδη, Τροφίμου, Ἀρδαλίωνος, Θωμαΐδος, Δημητρίου τοῦ Πελοποννησίου.

15.—Κρήσκεντος, Βασιλίσσης, Ἀναστασίας, Λεωνίδου, Θεοδώρου Πεσβυτέρου καὶ Παυσολυπίου.

16.—Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας, Φήλικος, Ἰανουαρίου Πρεσβυτέρου, Φουρτουνάτου Σεπτεμίνου, Λεωνίδου, Χαρίσσης, Νίκης, Γαληνῆς, Καλλίδος, Νουνεχίας, Βασιλίσσης Θεοδώρας.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ὁ μάρτυς Χρυσόγονος ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ὑπὸ Διοκλητιανοῦ, πλησίον λίμνης τινὸς ἔνθα ἔμενον αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ αὐτοῦ Εἰρήνη, Ἀγάπη καὶ Χιονία μετὰ Χριστιανοῦ τινος Ζωΐλου. Ὁ Διοκλητιανὸς μαθὼν ὅτι πλὴν τοῦ Χρυσογόνου καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν, παρέδωκεν αὐτὰς εἰς τὸν ἄρχοντα Σισίνιον, ὅστις τὴν μὲν Ἀγάπην καὶ Χιονίαν ἔκαυσεν εἰς τὸ πῦρ, τὴν δὲ Εἰρήνην εἷς τῶν στρατιωτῶν ἐφόνευσε διὰ βέλους.

17.—Συμὼν Ἐπισκόπου Περσίδος, Αὐδελᾶ, Γοθαζάτ, Φουσίκ, Ἀδριανοῦ, Ἀγαπητοῦ.

18.—Ἰωάννου Δεκαπολίτου, Σάββα Στρατηλάτου, Κοσμᾶ

Ἐπισκόπου Χαλκηδόνος, Ἀθανασίας θαυματουργοῦ, Ἰωάννου Νεομάρτυρος καὶ Κουλικᾶ.

19.—Παφνουτίου, Θεοδώρου τοῦ ἐν Πέργῃ, Φιλίππης, Σωκράτους, Διονυσίου Γεωργίου Ἐπισκόπου Πισιδίας, Τρύφωνος Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Συμεὼν Ἡγουμένου.

20.—Θεοδώρου Τριχινᾶ, Βίκτωρος, Ζωτικοῦ, Ζήνωνος, Ἀκινδύνου, Καισαρείου, Σεβηριανοῦ, Χριστοφόρου, Θεωνᾶ, Ἀντωνίνου, Ἰωάννου Παλαιολαυρίτου, Ἀναστασίου, Ἀποστόλου Ζακχαίου, Ὁσίου Ἀθανασίου (τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν τῶν Μετεώρων ἐν Θεσσαλίᾳ).

21.—Προκούλου, Ἰανουαρίου Ἐπισκόπου, Σώσσου, Φαύστου, Δισιδερίου, Ἀναγνώστου, Εὐτυχίου, Ἀκουτίωνος, Ἀλεξάνδρας, Ἀπολλώ, Ἰσαακίου, Κοδράτου, Μαξιμιανοῦ, Ἀναστασίου Σιναΐτου.

22.—Θεοδώρου Ἐπισκόπου Ἀναστασιουπόλεως, Νεάρχου, Ἀποστόλου Ναθαναὴλ (Σίμωνος Ζηλωτοῦ).

23.—Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, Οὐαλερίου, Ἀνατολίου, Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ Μάγων, Γλυκερίου, Δονάτου, Θερινοῦ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΥ

Ὁ ἔνδοξος καὶ θαυμαστὸς Μάρτυς Γεώργιος, ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἦτο δὲ κόμης τὸ ἀξίωμα. Ὅταν ὁ βασιλεὺς ἔμαθεν ὅτι ὁ Γεώργιος ἦτο Χριστιανός, προσεπάθησε διὰ κολακειῶν, ὑποσχέσεων κατ' ἀρχὰς καὶ δι' ἀπειλῶν ἔπειτα νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εἰδωλολατρικὴν πλάνην, ἀλλ' ἰδὼν ὅτι διὰ τῶν μέσων τοῦτο ἦτο ἀμετάπειστος τὸν προσέδεσεν εἰς σιδηροῦν αἰχμηρὸν τρογὸν μέχρι τοῦ σημείου ὥστε πολλὰ τεμάχια ἀπεκόπησαν ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτοῦ· ἄγγελος ὅμως θεῖος κατέστησεν αὐτὸν ὑγιῆ. Ὅταν ἐνεφανίσθη ὑγιὴς ἐνώπιον τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαγνεντίου ἐν τῷ συνεδρίῳ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν, οἵτινες διαταγῇ τοῦ βασλέως ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλὰς ἔξω τῆς πόλεως. Μεταξὺ δὲ τῶν πιστευσάντων συγκαταλέγεται καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα. Μετὰ ταῦτα προσετέθησαν πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστὸν ὁ Γλυκέριος, τοῦ ὁποίου τὸν βοῦν θανόντα ὁ Γεώργιος ἤγειρε. Ὁ Ἅγιος ἔπειτα ὁδηγεῖται εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων στὰς δὲ ἐνώπιον ἑνὸς τῶν ξοάνων ἠρώτησεν αὐτὸ ἐὰν εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ἂν πρέπῃ νὰ τὸν προσκυνῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ὁ δὲ ἐν τῷ

ξοάνῳ κατοικῶν δαίμων ὀλοφυρόμενος ἀπήντησεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος Θεός, πάντα δὲ τὰ εἴδωλα ταὐτοχρόνως πεσόντα κατὰ γῆς συνετρίβησαν. Οἱ λάτρεις τότε τῶν εἰδώλων συλλαβόντες τὸν Ἅγιον ὡδήγησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ὅστις διέταξε νὰ θανατωθοῦν καὶ αὐτὸς καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα, εὐθὺς δὲ ὁ μὲν ἅγιος ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν, ἐν ἔτει 396 τὸ δὲ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον κομισθὲν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Λύδδαν, κατετέθη εἰς τὸν ἐκεῖ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐγερθέντα ναόν, ἡ δὲ Ἁγία Ἐκκλησία ὠνόμασεν αὐτὸν Μεγαλομάρτυρα καὶ Τροπαιοφόρον.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΊΟΥ

Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτὴς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστής, ἀσθενούντων ἰατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, Τροπαιοφόρε Μεῷαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

24.—Ἐλισάβετ τῆς θαυματουργοῦ, Σάββα Στρατηλάτου, Εὐσεβίου, Νέωνος, Λεοντίου, Λογγίνου, Νεομάρτυρος Δούκα τοῦ Μυτιληναίου καὶ Νεομάρτυρος Νικολάου τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ.

25.—Μνήμη τοῦ Ἁγίου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, Μακεδονίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἁγίας Νίκης.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Ὁ Ἅγιος καὶ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἦτο Ἕλλην καὶ κατήγετο ἐκ Κυρήνης τῆς κατὰ Λιβύην Πενταπόλεως καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησε μέχρι Ρώμης, ἔνθα κατὰ προτροπὴν τοῦ Πέτρου καὶ κατ' αἴτησιν τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν συνέγραψε τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον Ἑλληνιστί. Εἶτα μεταβὰς εἰς Αἴγυπτον, ἔνθα πρῶτον ἵδρυσε τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς τὴν Λιβύην, εἰς Βαρβαρικήν, καὶ εἰς Πεντάπολιν, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου Καίσαρος, συλληφθεὶς δὲ παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον ἐν ἔτει 64.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Ἅγιε καὶ Εὐαγγελιστὰ Μᾶρκε, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

26.—Βασιλέως Ἐπισκόπου Ἀμασείας, Γλάφυρας, Ἰούστας καὶ Νέστωρος.
27.—Συμεὼν Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, Ἰωάννου Ὁμολογητοῦ, Ποπλίωνος, Εὐλογίου καὶ Λολλίωνος.
28.—Θεόγνιδος, Ρούφου, Ἀντιπάτρου, Θεοστίχου, Ἀρτεμᾶ, Μάγνου, Θεοδότου, Θαυμασίου, Φιλήμονος καὶ Μέμνονος.
29.—Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων Ἁγίας Κερκύρας, Ζήνωνος, Βιταλίου καὶ Εὐσεβίου,
30.—Ἀποστόλου Ἰακώβου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Κλήμεντος, Μαξίμου, Δονάτου.

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ

1.—Ἱερεμίου Προφήτου, Βατᾶ.
2.—Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Ἑσπέρου, Ζωῆς, Κυριακοῦ καὶ Θεοδούλου. (Τὸν βίον τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ὅρα Ἰανουαρίου 18).
3.—Τιμοθέου μάρτυρος, Μαύρας, Διοδώρου, Ροδοπιανοῦ, Πέτρου τοῦ Θαυματουργοῦ Ἐπισκόπου Ἄργους.
4.—Πελαγίας, Ἱλαρίου Θαυματουργοῦ.
5.—Εἰρήνης Μεγαλομάρτυρος.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ἡ Ἁγία Εἰρήνη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Λικινίου βασιλίσκου καὶ τῆς Λικινίας καὶ κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Μαγεδώ, ὠνομάζετο δὲ πρότερον ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς Πηνελόπη. Εἰς ἡλικίαν 6 ἐτῶν ὁ πατήρ της, διακρινόμενος διὰ τὸν πλοῦτον, ἔβαλεν αὐτὴν νὰ διάγῃ εἰς πύργον ὑψηλὸν μαζὶ μὲ ἄλλα δεκατρία παιδιά, ἀφοῦ ἐτοποθέτησε παιδαγωγὸν παρ' αὐτῇ τὸν γέροντα σοφὸν Ἀπελλιανόν. Ἐπίσης ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσίν της πλοῦτον ἄφθονον, ὁ δὲ θρόνος, ἡ τράπεζα καὶ ἡ λυχνία ἦσαν κατεσκευασμένα ἐκ χρυσοῦ. Μίαν νύκτα εἶδεν ἓν ὄνειρον· ὅτι μία περιστερὰ ἐλθοῦσα ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης κάρφος ἐλαίας, εἷς ἀετὸς φέρων στέφανον ἀφῆκεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, εἶτα δι' ἄλλης θυρίδος κόραξ εἰσελθὼν ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ὄφιν. Τὴν ἑπομένην διηγήθη τὸ ὄνειρόν της εἰς τὸν παιδαγωγόν της ὅστις ἐξήγησε τὸ ὄνειρον ὅτι θὰ διανύσῃ τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου διὰ τὸν Χριστόν. Ἄγγελος δὲ παρου-

σιασθεὶς τὴν ὠνόμασεν Εἰρήνην καὶ τῆς κατέστησε γνωστὸν ὅτι ὁ Τιμόθεος, ὁ μαθητὴς τοῦ Παύλου, θὰ τὴν βαπτίσῃ, ὅτι θὰ ὑποστῇ μαρτυρικὸν θάνατον διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ὅτι μυριάδες ψυχαὶ θὰ σωθῶσι δι' αὐτῆς. Τὴν ἑπομένην συνέτριψε τὰ εἴδωλα τοῦ πατρός της, ὅστις θυμωθεὶς διέταξε νὰ καταπατηθῇ ὑπὸ ἵππων, ἀλλ' εἷς ἐκ τῶν ἵππων ἐπιπεσὼν κατὰ τοῦ πατρός της τοῦ ἔθραυσε τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν ἐφόνευσε. Ἀμέσως ἐλύθη τῶν δεσμῶν καὶ διὰ προσευχῆς ἀνέστησε τὸν πατέρα της, ὅστις ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τριῶν χιλιάδων ἀνδρῶν.

Ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ βασιλεὺς Σεδέκιος διετάχθη ἡ ἁγία νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ ἐπειδὴ ἠρνήθη ρίπτεται ἐντὸς λάκκου βαθέος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦσαν ἑρπετὰ ἰοβόλα. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἀβλαβὴς ἐκεῖθεν ἐξελθοῦσα πριονίζεται τοὺς πόδας, ἀλλὰ θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. Ἔπειτα δένεται εἰς τροχὸν κινούμενον δι' ὕδατος, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀβλαβὴς τηρεῖται. Ὀκτὼ χιλιάδες παρατηροῦντες τὴν βασανιζομένην καὶ μὴ βλαπτομένην σωματικῶς Εἰρήνην, ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Τὸν βασιλέα Σεδέκιον διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σαβώριος, τὸν ὁποῖον συναντήσασα πρὸ τῆς πόλεως διὰ προσευχῆς ἐτύφλωσε μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ στρατοῦ του, εἶτα δὲ διὰ προσευχῆς πάλιν ἀπέδωκεν εἰς ἅπαντας τὴν ὅρασιν. Καθήλωσαν τότε εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς ἥλους καὶ ἐπιθέσαντες ἐπ' αὐτῆς σάκκον πλήρη ἄμμου τὴν ἠνάγκασαν νὰ περιπατήσῃ ἐπὶ τρία μίλλια. Αἴφνης ἡ γῆ ἀνοίξασα κατέπιε δέκα χιλιάδας ἄνδρας, προσῆλθον δὲ εἰς Χριστὸν ἕτεραι τριάκοντα χιλιάδες, ἀφοῦ ἄγγελος ἐπάταξε τὸν τύραννον ἐμμένοντα εἰς τὴν ἀπιστίαν. Ἐπεσκέφθη ἔπειτα ἡ ἁγία τὸν πύργον τοῦ πατρὸς καὶ διδάξασα τὸν Χριστὸν προσείλκυσεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν 5 μυριάδας ψυχὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ 33 ἄνδρας τοὺς φυλάσσοντας τὸν πύργον. Ἔπειτα μετέβη εἰς πόλιν καλουμένην Καλλίνικον ἔνθα παρουσιασθεῖσα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσασα τίθεται ἐναλλὰξ ἐντὸς τριῶν πεπυρακτωμένων ἀγαλμάτων ἐχόντων τὸ σχῆμα βοός. Παραδόξως ὅμως ὁ τρίτος βοῦς ἐκινήθη καὶ περιεπάτησεν, ἔπειτα διερράγη καὶ ἐκ τοῦ ρήγματος ἐξῆλθεν ἀβλαβὴς ἡ ἁγία, δύο δὲ μυριάδες θεατῶν ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Θανόντος ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ βασιλέως, ὁ Ἔπαρχος δέσας αὐτὴν τὴν ἔρριψεν εἰς πυρκαϊὰν

ἔνθεν ἀβλαβὴς καὶ πάλιν διεσώθη, θείου ἀγγέλου κατασβέσαντος τὴν πυράν. Ἰδὼν τὰ γενόμενα ὁ Ἔπαρχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐπίστευσαν καὶ οὗτοι εἰς τὸν Χριστόν. Ἡ δὲ φήμη αὐτῆς ἔλαβε διαστάσεις, ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Σαβώριος διέταξε νὰ ἀποκόψωσι τὴν κεφαλὴν αὐτῆς διὰ ξίφους. Μόλις ὅμως ἀπεκόπη διὰ ξίφους ἡ κεφαλή της καὶ ἐτέθη ἐντὸς μνήματος ἄγγελος Θεοῦ ἀνέστησεν αὐτὴν ἐκ νεκρῶν.

Μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασίν της, λέγεται, ὅτι κλάδον ἐλαίας ἔχουσα εἰς χεῖρα, εἰσῆλθεν εἰς Μεσημβρίαν καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις πιστεύσας εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθη μετὰ πολλῶν μυριάδων λαοῦ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Τιμοθέου. Μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα της Μαγεδώ, ἀνελήφθη δὲ ὑπὸ νεφέλης καὶ μετηνέχθη εἰς Ἔφεσον, ἔνθα ἐπετέλεσε πλεῖστα θαύματα λεγομένη ἰσαπόστολος.

Παραλαβοῦσα εἶτα μεθ' ἑαυτῆς τὸν διδάσκαλόν της Ἀπελλιανὸν καὶ ἓξ ἄνδρας εἰσῆλθεν εἰς μίαν λάρνακα διὰ νὰ κοιμηθῇ, διατάξασα νὰ μὴ μετακινήσῃ κανεὶς τὸν ἐπικείμενον λίθον πρὶν ἢ παρέλθωσι 4 ἡμέραι. Μετὰ πάροδον ὅμως δύο ἡμερῶν ὁ λίθος εὑρέθη ἠρμένος ἐπίσης δὲ καὶ τὸ σῶμα τῆς Μάρτυρος Εἰρήνης. Τοιαῦτα περὶ τοῦ βίου τῆς Ἁγίας Εἰρήνης παρεδόθησαν ἡμῖν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὁ Χριστὸς ἡ εἰρήνη σὲ Εἰρήνην ἐκάλεσε· σὺ γὰρ τὴν εἰρήνην βραβεύεις τοῖς τελοῦσι τὴν μνήμην σου, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς προστρέχουσι τῷ θείῳ σου ναῷ, καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ πάντων τῇ τρισηλίῳ παρισταμένη Θεότητι. Ἅπαντες οὖν χαρμονικῶς, τὴν μνήμην αὐτῆς τελέσωμεν, τὸν ἀντιδοξάσαντα αὐτὴν Χριστὸν μεγαλύνοντες.

6.—Ἰὼβ τοῦ Προφήτου, Μάμα, Παχωμίου, Δάνακος, Μεσίρου, Δονάτου καὶ Βαρβάρου καὶ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Συμεών.

7.—Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἐπὶ Κωνσταντίου βασιλέως, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, Ἀκακίου, Κοδράτου, Ἰωάννου Ψυχαΐτου καὶ Μαξίμου.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἐν ἔτει 346 κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς τῇ 7ῃ Μαΐου καὶ ὥρᾳ 3ῃ τῆς ἡμέρας, ἐφάνη διὰ λαμπρῶν ἀστέρων ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ ζωοποιὸς σταυρὸς ἡπλωμένος ἀπὸ Γολγοθᾶ ἕως ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ὅστις διὰ τῆς λαμπρότητος αὐτοῦ ἐκάλυψε τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας. Χιλιάδες πλήθους τότε πάσης ἡλικίας, νέοι καὶ γέροντες, μετὰ νηπίων καὶ θηλαζόντων προσῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔνθα ἐν ἀμέτρῳ χαρᾷ καὶ θερμῇ κατανύξει ἀνέπεμψαν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ, ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τούτῳ θεάματι.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τοῦ σταυροῦ σου ὁ τύπος νῦν ὑπὲρ ἥλιον ἔλαμψεν, ὅνπερ ἐξ ὄρους ἁγίου, τόπῳ Κρανίου ἐφήπλωσας, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ σου Σῶτερ ἰσχὺν ἐτράνωσας, διὰ τούτου κρατύνας καὶ τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν. Οὓς καὶ περίζωσαι διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

8.—Τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ἐπιστηθίου, ἠγαπημένου καὶ Παρθένου, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἤτοι ἡ σύναξις τῆς ἁγίας κόνεως τῆς ἐκπεμπομένης ἐκ τοῦ τάφου αὐτοῦ.

(Τὸν βίον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἰδὲ 26 Σεπτεμβρίου)

Εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἐτάφη ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης κατ' ἔτος τὴν 8ην Μαΐου ἀναβρύει κόνις ἁγία τὴν ὁποίαν οἱ ἐγχώριοι ἀποκαλοῦσι Μάννα, τὴν ὁποίαν οἱ προσερχόμενοι λαμβάνοντες μεταχειρίζονται εἰς ἀπολύτρωσιν ἐκ παντοίων παθῶν, εἰς θεραπείαν ψυχῶν καὶ εἰς ῥῶσιν σώματος, δοξολογοῦντες τὸν Θεὸν καὶ γεραίροντες τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἰωάννην.

9.—Ἡσαΐου Προφήτου, Χριστοφόρου, Ἐπιμάχου, Γορδιανοῦ, Καλλινίκης, Ἀκυλίνης.

10.—Ἀποστόλου Σίμωνος τοῦ Ζηλωτοῦ, Ἀλφειοῦ, Φιλαδέλφου, Ἡσυχίου καὶ Λαυρεντίου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΙΜΩΝ

Οὗτος ἦτο ἐκ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, ἦτο δὲ ὁ νυμφίος

ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας ἔκαμε τὸ πρῶτον θαῦμα, μεταβαλὼν τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον. Μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Μαυριτανίαν, εἰς τὴν Ἀφρικήν, ὕστερον δὲ ἐλθὼν εἰς Βρετανίαν πολλοὺς εἰς τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου φωτίσας ὑπὸ τῶν ἀπίστων σταυρωθεὶς θάπτεται ἐκεῖ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Ἅγιε Σίμων, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

11.—Μωκίου καὶ Διοσκούρου ἢ Διοσκορίδου.

12.—Ἐπιφανίου, Γερμανοῦ.

13.—Γλυκερίας, Σεργίου, Παυσικάκου, Λαοδικίου, Ἀλεξάνδρου, Εὐθυμίου τοῦ νέου, Γαβριὴλ τοῦ Ἴβηρος.

14.—Ἰσιδώρου Θεράποντος καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν Κεντουκέλλαις.

15.—Παχωμίου τοῦ Μεγάλου, Ἀχιλλίου, Βαρβάρου τοῦ Μυροβλήτου.

16.—Θεοδώρου τοῦ Ἡγιασμένου, Ἀλεξάνδρου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, Αὐδᾶ, Αὐδιησοῦ, Παπηλίνου, Μάρτυρος Πέτρου, Νικολάου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Εὐφημίας.

17.—Ἀνδρονίκου, Ἰουνίας, Σολόχωνος, Παμφαμὴρ καὶ Παμφυλών.

18.—Πέτρου, Διονυσίου, Χριστίνης παρθένου, Ἀνδρέου, Παύλου, Βενεδίμου, Παυλίνου Ἡρακλείου, Κλαυδίας, Φαεινῆς, Εὐφρασίας, Ματρώνης, Ἰουλίας καὶ Θεοδότου.

19.—Πατρικίου, Μέμνωνος, Ἀκολούθου, Κυριακῆς καὶ Θεοτίμης.

20.—Θαλλελαίου, Ἀσηλᾶ, Νικήτα, Ἰωάννου, Ἰωσήφ, Θαλασσίου καὶ Ὁσίου Μάρκου τοῦ Ἐρημίτου.

21.—Τῶν Ἁγίων ἐνδόξων, Θεοστέπτων καὶ Ἰσαποστόλων μεγάλων Βασιλέων, Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

Ὁ Μέγας καὶ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος, ὁ πρῶτος Χριστιανὸς βασιλεύς, ἦτο υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ, βασιλέως τῶν δυτικωτάτων μερῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ τῆς μακαρίας Ἑλένης. Ἐγεννήθη ἐν ἔτει 272 ἐν Ναίσσῳ τῆς

Δαρδανίας, παλαιᾷ πόλει τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐν ἔτει δὲ 306 ἀποθανόντος τοῦ πατρός του διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον. Μετὰ ἓξ μαθὼν ὅτι ὁ Μαξέντιος καὶ ὁ Μαξιμιανός, σφοδροὶ πολέμιοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡνώθησαν κατ' αὐτοῦ, ἐξεστράτευσεν εἰς Ἰταλίαν· καθ' ὁδὸν ὅμως βαίνων ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ του εἶδεν ἐν τῷ οὐρανῷ μετὰ μεσημβρίαν, κάτωθεν τοῦ ἡλίου δι' ἀστέρων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ δι' οὗ ἦτο γεγραμμένον: «Ἐν τούτῳ νίκα». Τὴν ἑπομένην νύκτα φανεὶς αὐτῷ καθ' ὕπνον ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ παρήγγειλε νὰ θέσῃ τὸν Σταυροειδῆ ἐκεῖνον τύπον εἰς τὰς σημαίας αὐτοῦ· καὶ ὄντως τὴν ἑπομένην πρωΐαν διέταξεν ἀμέσως νὰ κατασκευάσωσι τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ καὶ νὰ τοποθετήσωσιν αὐτὸν εἰς τὰς σημαίας, τὸ ὠνόμασε δὲ λάβαρον, τὸ ὁποῖον σημαίνει σημαίαν πρὸς νίκην καὶ λαφυραγωγίαν τοῦ ἐχθροῦ, ἔχουσαν γεγραμμένον τὸ ὄνομα Ι. Χ. (Ἰησοῦς Χριστός). Ἐπετέθη τότε κατὰ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων καὶ κατὰ τὴν μάχην τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 312 ἔτους ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Μαξέντιον, ὅστις καταδιωκόμενος ἐρρίφθη εἰς τὸν Τιβέριον ποταμὸν καὶ ἐπνίγη. Ὁ Κωνσταντῖνος εἰσελθὼν τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν Ρώμην μετὰ θριάμβου, ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῆς γερουσίας Αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως, ἐνῷ εἰς τὴν Ἀνατολὴν βασιλεὺς ἦτο ὁ Λικίνιος. Βραδύτερον ὅμως ὅτε ὁ Λικίνιος ἤγειρε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, κηρύξας πόλεμον κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐξωλόθρευσεν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 323. Οὕτως ὁ Κωνσταντῖνος ἔμεινε μονάρχης Ἀνατολῆς καὶ Δύσωες, εἰσήγαγε δὲ ὡς ἐπίσημον θρησκείαν καθ' ἅπασαν τὴν ἀπέραντον αὐτοκρατορίαν του τὴν Χριστιανικήν. Ἔπαυσαν τότε πάντες οἱ διωγμοὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας, ἐθριάμβευσεν ὁ Χριστιανισμὸς καὶ κατελύθη ἡ εἰδωλολατρεία.

Ἐν ἔτει 326 συνεκάλεσεν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας τὴν Α΄. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, καὶ ἐν ἔτει 328 κατὰ τὴν 29ην Νοεμβρίου κατέθεσε τὰ θεμέλια τῆς ἐπωνύμου αὐτοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις ὠνομάσθη καὶ Νέα Ρώμη, μετακομισθέντος ἐκεῖ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου. Ἀσθενήσας εἰς Νικομήδειαν, ἐζήτησε καὶ ἐβαπτίσθη καὶ μετέλαβε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἀπέθανε δὲ τὴν 21ην Μαΐου τοῦ ἔτους 337 κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν, βασιλεύσας ἐπὶ 31 ἔτη. Τὸ λείψανον αὐτοῦ μετεφέρθη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ κατετέθη εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ὅστις εἶχεν ἀνεγερθῇ ὑπ' αὐτοῦ καὶ σώζεται μέχρι σήμερον. Ἄλλοι

πάλιν λέγουσιν, ὅτι ἐβαπτίσθη ἐν Ρώμῃ ἐν ἔτει 324 ὑπὸ τοῦ Σιλβέστρου. Ἐβασίλευσε ἐν τῇ πρεσβευτέρᾳ Ρώμῃ κατὰ τὸ πεντακισχιλιοστὸν ὀκτακοσιοστὸν δέκατον ὄγδοον ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου, χρηματίσας τριακοστὸς δεύτερος βασιλεὺς ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος. (Περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἁγίας Ἑλένης, ἴδε περὶ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τοῦ Σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος καὶ ὡς Παῦλος τὴν κλῆσιν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων δεξάμενος, ὁ ἐν Βασιλεῦσιν Ἀπόστολός σου Κύριε, βασιλεύουσαν πόλιν τῇ χειρί σου παρέθετο. Ἣν περίσωζε διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου μόνε φιλάνθρωπε.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

Κωνσταντῖνος σήμερον σὺν τῇ μητρὶ τῇ Ἑλένῃ, τὸν σταυρὸν ἐμφαίνουσι τὸ πανσεβάσμιον ξύλον, πάντων μὲν τῶν Ἰουδαίων εἰσχύνην ὄντα, ὅπλον δὲ πιστῶν Ἀνάκτων κατ' ἐναντίον. Δι' ἡμᾶς γὰρ ἀνεδείχθη, σημεῖον μέγα, καὶ ἐν πολέμοις φρικτόν·

22.—Βασιλίσκου, Μαρκέλλου, Κόδρου καὶ Ἰωάννου τοῦ Βλαδιμήρου.

23.—Μιχαὴλ τοῦ Ὁμολογητοῦ, τῆς Ἁγίας Μυροφόρου Μαρίας τοῦ Κλωπᾶ, Σαλωνᾶ καὶ Σελεύκου.

24.—Ὁσίου Συμεών, Μελετίου τοῦ Στρατηλάτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἰωάννου, Στεφάνου, Σεραπίωνος τοῦ Αἰγυπτίου, Καλλινίκου, κομήτων καὶ Τριβούνων 12, Μαρκιανῆς, Παλλαδίας, Σωσάνης, Κυριακοῦ καὶ Χριστιανοῦ.

25.—Μνήμη τῆς τρίτης εὑρέσεως τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Κελεστίνου καὶ Ἀλβιανοῦ.

26.—Τοῦ Ἁγίου καὶ Ἐνδόξου Ἀποστόλου Κάρπου, ἑνὸς ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀλφαίου καὶ Μαρτύρων Ἀβερκίου καὶ Ἑλένης.

27.—Ἑλλαδίου, Θεράποντος, Εὐσεβιώτου καὶ Ἀλυπίου.
28.—Εὐτυχοῦς, Ἑλικώνιδος.
29.—Θεοδοσίας καὶ ἱερομάρτυρος Ὀλβιανοῦ.
30.—Ἰσαακίου, Ναταλίου, Βαρλαάμ, Ρωμανοῦ καὶ Μελετίου.
31.—Ἁγίου Μάρτυρος Ἑρμείου.

ΜΗΝ ΙΟΥΝΙΟΣ

1.—Ἰουστίνου, Χαρίτωνος, Χαριτοῦς, Εὐελπίστου, Ἱέρακος, Πέωνος, Βαλλεριανοῦ Φίρμου, Θεσπεσίου, Πύρρου.
2.—Νικηφόρου, Ἐράσμου, Ἰωάννου Νεομάρτυρος καὶ Δημητρίου Νεομάρτυρος.
3.—Λουκιλλιανοῦ, Παύλης, Κλαυδίου, Ὑπατίου, Παύλου, Διονυσίου, καὶ Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Θαυματουργοῦ.
4.—Μητροφάνους, Σοφίας, Ὁσιομάρτυρος Ἰωάννου, Ἀλωνίου καὶ τῶν Ἁγίων Μαρίας καὶ Μάρθας ἀδελφῶν toῦ Λαζάρου.
5.—Δωροθέου, Μαρκιανοῦ, Νικάνδρου, Ὑπερεχίου, Ἀπόλλωνος, Λεωνίδου, Ἀρείου, Γοργίου, Σεληνιάδος, Εἰρήνης, Πάμβωνος, Χριστοφόρου, Κόνωνος καὶ Νεομάρτυρος Μάρκου
6.—Ἱλαρίωνος, Ἀττάλου τοῦ θαυματουργοῦ.
7.—Θεοδότου, Ζηναΐδος, Αἰσίας, Σωσάνης, Λυκαρίωνος, Ταρασίου, Ἰωάννου, Ὁσίων Στεφάνου καὶ' Ανθίμου καὶ Σεβαστιανῆς.
8.—Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, καὶ τῶν ἁγίων Νικάνδρου, Μαρκιανοῦ καὶ Καλλιόπης.
(Τὸν βίον τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Στρατηλάτου ἰδὲ Φεβρουαρίου 8).
9.—Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.
10.—Ἀλεξάνδρου, Ἀντωνίνης, Τιμοθέου, Κανίδου, Θεοφάνους, Πανσέμνης, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀλεξίου.
11.—Ἀποστόλων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα.
(Τὸν βίον τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα ἰδὲ εἰς τὰὸ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων).
Ὁ Βαρνάβας ἦτο ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων, ἀποκαλεῖται δὲ εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ Ἰωσῆς. Ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔπειτα εἰς Ρώμην καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Μεταβαίνει μετὰ ταῦτα εἰς Κύπρον ἔνθα ἐλιθοβολήθη καὶ ἐκάη ἐπὶ πυρᾶς, ἐτάφη δὲ ἔν τινι σπηλαίῳ ὑπὸ τοῦ Ἀπο-

στόλου Μάρκου, ὅστις ἐπιβὰς πλοίου μετέβη εἰς Ἔφεσον ἔνθα ἀνήγγειλε εἰς τὸν Παῦλον τὸν θάνατον τοῦ Βαρνάβα. Λέγεται δὲ ὅτι ὁ Βαρνάβας ἐτάφη μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου ὅπερ εἶχε γράψει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος, καὶ ὅπερ εὑρέθη βραδύτερον μετὰ τοῦ Ἀποστολικοῦ σώματος. Διὰ τοῦτο οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου ἔλαβον τὸ προνόμιον νὰ μὴ ὑπόκειται ἡ νῆσος αὕτη εἴς τινα τῶν ἄλλων ἐπισκόπων ἀλλὰ νὰ χειροτονῶνται ὑπὸ ἰδίου Ἐπισκόπου.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ἀπόστολοι Ἅγιοι πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

12.—Ὀνουφρίου, Πέτρου τοῦ ἐν Ἄθῳ, Ἀντωνίνης, Ἰωάννου τοῦ στρατιώτου, Ζήνωνος, Τριφυλλίου καὶ Ἰουλιανοῦ.

13.—Ἀκυλίνης, ὁσίας Ἄννης καὶ Ἰωάννου υἱοῦ αὐτῆς.

14.—Ἐλισσαίου Προφήτου, Μεθοδίου, Κυρίλλου Ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης.

15.—Προφήτου Ἀμώς, Δουλᾶ, Νερσῆ.

16.—Τύχωνος Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος τῆς Κύπρου.

17.—Ἰσαύρου, Βασιλείου, Ἰννοκεντίου, Φήλικος, Ἑρμείου Περεγρίνου, Μανουήλ, Σαβέλ, Ἰσμαήλ, Ὑπατίου.

18.—Λεοντίου, Ὑπατίου, Θεοδούλου καὶ Αἰθερίου.

19.—Ἀποστόλου Ἰούδα, Ζωσίμου, Ζήνωνος. (Τὸν βίον τοῦ Ἀποστόλου Ἰούδα ἰδὲ σελὶς...)

20.—Μεθοδίου, Ἐπισκόπου Πατάρων.

21.—Ἰουλιανοῦ, Θφροδισίου, Τερεντίου.

12.—Εὐσεβίου, Ζήνωνος, Ζηνᾶ.

23.—Ἀγριππίνης, Ἀριστοκλέους, Δημητρίου, Διακόνου, Ἀθανασίου Ἀναγνώστου.

24.—Ἡ γέννησις τοῦ τιμίου, καὶ ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Ἡ Σύλληψις τοῦ Προδρόμου ἐγένετο 15 μῆνας πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, μετὰ τὴν ἀγγελικὴν ὀπτασίαν ἣν εἶδεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου ὁ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου, ἱερατεύων ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας, δηλαδὴ τῇ Τετάρτῃ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, ὡς ἡ παράδοσις μαρτυρεῖ. Εἰς τὴν ὀπτασίαν ταύτην φανεὶς ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς τὸν Ζαχαρίαν. Εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου,

καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.

Ὁ Ζαχαρίας ὅμως γνωρίζων τὴν στείρωσιν τῆς Ἐλισάβετ καὶ ὅτι καὶ οἱ δύο ἦσαν γέροντες, δὲν ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη ὑπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ἕως ὅτου πληρωθῶσιν οἱ λόγοι οὗτοι. Καὶ ὄντως τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου συνηθροίσθησαν πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ περίοικοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἐπέμενον νὰ ὀνομασθῇ τὸ παιδίον Ζαχαρίας ὡς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἡ Ἐλισάβετ διετείνετο ὅτι πρέπει νὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης· οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον κανεὶς ἐκ τῶν συγγενῶν σου δὲν ἔχει τοιοῦτον ὄνομα, ἔδωσαν δὲ καὶ εἰς τὸν Ζαχαρίαν πινακίδα νὰ γράψῃ ἐπ' αὐτῆς πῶς ἤθελε νὰ ὀνομασθῇ τὸ παιδίον. Οὗτος πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν πάντων ἔγραψε τὸ ὄνομα Ἰωάννης καὶ ἀμέσως ἐλύθη ἡ γλῶσσά του καὶ ὡμίλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. Πάντες τότε κατελήφθησαν ὑπὸ φόβου, ἡ δὲ εἴδησις αὕτη διεδόθη εἰς ἅπασαν τὴν ὀρεινὴν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ὁ Ζαχαρίας πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου προεφήτευσε λέγων. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτε ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Καὶ σὺ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσει· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Προφῆτα καὶ Πρόδρομε, τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἀξίως εὐφημῆσαί σε οὐκ εὐποροῦμεν ἡμεῖς οἱ πόθῳ τιμῶντές σε· στείρωσις γὰρ τεκούσης, καὶ πατρὸς ἀφωνία, λέλυνται τῇ ἐνδόξῳ καὶ σεπτῇ σου γεννήσει, καὶ σάρκωσις υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κόσμῳ κηρύττεται.

25.—Φεβρωνίας, Ὀρεντίου, Φαρνακίου, Ἔρωτος, Φίρμου, Φιρμίνου, Κυριακοῦ καὶ Λογγίνου.

26.—Ὁσίου Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἰωάννου Ἐπισκόπου Γοτθίας.

27.—Σαμψὼν τοῦ Ξενοδόχου καὶ Μάρτυρος Ἀνέκτου.

28.—Μνήμη τῆς εὑρέσεως τῶν τιμίων λειψάνων τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου, καὶ μάρτυρος Παππίου.

29.—Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων καὶ πρωτοκορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου.

(Τὸν βίον ἀμφοτέρων ἰδὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος βιβλίου ἐν τῇ ἐξιστορήσει τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Οἱ τῶν Ἀποστόλων Πρωτόθρονοι, καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι, τῷ Δεσπότῃ τῶν ὅλων πρεσβεύσατε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

30.—Τῶν Ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων. (Τὸν βίον αὐτῶν ἰδὲ σελίδα 58-61).

ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ

1.—Τῶν Ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καὶ ὁσίων Βασιλείου, Πέτρου καὶ Λέοντος.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

Οὗτοι ἔζησαν ἐπὶ Καρίνου τοῦ βασιλέως, ἦσαν δὲ ἰατροὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐθεράπευον δωρεὰν τοὺς ἀσθενεῖς ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ ὑπ' αὐτῶν θεραπευόμενοι ἔπρεπε νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Χριστόν· Τοὺς διέβαλον ὅμως εἰς τὸν βασιλέα ὅτι θεραπεύουν τοὺς ἀσθενεῖς διὰ μαγικῆς τέχνης, συλληφθέντες δὲ καὶ βιασθέντες ὅπως ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον δὲν ἔπραξαν τοῦτο, ἀλλὰ προσείλκυσαν εἰς τὴν πίστιν καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν βασιλέα Καρῖνον θεραπεύσαντες ἀπὸ τῆς σωματικῆς του ἀσθενείας, διότι ὅταν τοὺς ἐβίαζε νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του ἐκτραχηλισθεῖσα ἐστράφη πρὸς νότον, ἐθεραπεύθη δὲ ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, οἵτινες ἐπανέφερον τὴν κεφαλήν του εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῆς θέσιν, οὐ μόνον δὲ ὁ βασιλεὺς ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι ἐκ τῶν παρευρεθέντων ἰδόντες ταῦτα ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Βραδύτερον ὅμως φθονήσας αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τοὺς ὡδήγησεν εἴς τι ὄρος πρὸς συλλογὴν ἰαματικῶν δῆθεν βοτάνων, ἐπιτεθεὶς δὲ κατ' αὐτῶν τοὺς ἐφόνευσε διὰ λίθων, ἐν ἔτει 284.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἅγιοι Ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοί, ἐπισκέψασθε

τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, δωρεὰν ἐλάβατε, δωρεὰν δότε ἡμῖν.

2.—Μνήμη τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ καταθέσεως τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις ἐπὶ Λοντος τοῦ Μεγάλου καὶ Βηρίνης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Ἐπίσης τοῦ μάρτυρος Κοΐντου καὶ Ἰουβελαλίου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

Η ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΙΜΙΑΣ ΕΣΘΗΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ὁ Γάλβιος καὶ Κάνδιδος, ἀδελφοί, μετέβησαν εἰς Παλαιστίνην ὅπως προσκυνήσωσι τοὺς Ἁγίου Τόπους. Ὅταν ἔφθασαν εἰς Γαλιλαίαν ἀνεκάλυψαν τὴν ;σθῆτα τῆς Θεοτόκου κατεχομένην ὑπό τινος γυναικὸς Ἑβραίας, παραλαβόντες δὲ τὸ θεῖον ἔνδυμα μετὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων μετέβησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ κατέθεσαν αὐτὸ ἐν ἔτει 458 ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Θρακὸς εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις (προαστείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως) περικαλλῆ ναὸν τῆς Θεοτόκου, οἰκοδομηθέντα, κατά τινας, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Λέοντος, κατ' ἄλλους δὲ ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐτοῦ βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας, περίφημον μετὰ ταῦτα γενόμενον διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἀβάρων. Ὁ ναὸς οὗτος κεῖται εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῶν παραθαλασσίων τοῦ Κερατίου Κόλπου, ὅπου καὶ ἀνάκτορα ἐκτίσθησαν ἔπειτα καὶ πύλη τῆς πόλεως ὑπῆρχε καλουμένη πύλη τῶν Βλαχερνῶν, νῦν δὲ ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἐϊβὰν Σεράϊ Καπουσὶ λεγομένη. Εἰς τὸν ναὸν τοῦτον ἐστέφθη βασιλεὺς ὁ Ἰωάννης Καντακουζηνὸς ἐν ἔτει 1345 καὶ ἡ κατὰ τοῦ Ἀκινδύνου τοῦ Βαρθολομαίου Σύνοδος ἐκεῖ συνηθροίσθη.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Θεοτόκε Ἀειπάρθενε τῶν ἀνθρώπων ἡ σκέπη, Ἐσθῆτα καὶ ζώνην τοῦ ἀχράντου σου σώματος, κραταιὰν τῇ πόλει σου περιβολὴν ἐδωρήσω, τῷ ἀσπόρῳ τόκῳ σου ἄφθαρτα διαμείναντα. Ἐπὶ σοὶ γὰρ καὶ φύσις καινοτομεῖται καὶ χρόνος· διὸ δυσωποῦμέν σε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

3.—Ὑακίνθου, Ἀνατολίου, Θεοδάτου, Θεοδότης, Διομήδους, Εὐλαμπίου, Ἀσκληπιάδου καὶ Δολινχούρ.

4.—Ἀνδρέου Κρήτης, Κυρίλλου, Ἀρόα, Λουκίας, Ἀσκληπιάδος, Θεοφίλου, Μένιγνος, Θεοδώρου Ἐπισκόπου Κυρήνης,

5.—Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ, Λαμπαδοῦ.

6.—Σισώη τοῦ μεγάλου, Λουκίας, Βήξου Βικαρίου, Ἀστείου, Ἀποστόλων Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου Ἀπολλιναρίου, Ἀλεξανδρίωνος καὶ Ἐπιμάχου.

7.—Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεῷ, Κυριακῆς, Περεγρίνου, Λουκιανοῦ, Πομπηΐου, Ἡσυχίου, Παππίου, Σατορνίνου, Γερμανοῦ, Εὐσταθίου, Πολυκάρπου καὶ Εὐαγγέλου.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Κυριακῆς ὠνομάζετο Δωρόθεος, ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς Εὐσέβεια καὶ κατήγετο ἐξ Ἰταλίας. Κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ ἐγερθέντα διωγμόν, ἔρχονται εἰς τὸ Δυρράχιον μετὰ τῶν Περεγρίνου, Λουκιανοῦ, Πομπηΐου, Ἡσυχίου, Παππίου, Σατορνίνου καὶ Γερμανοῦ, ἰδόντες δὲ τὸν Ἐπίσκοπον Ἄστειον κρεμάμενον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν, συλλαμβάνονται τῇ διαταγῇ τοῦ Ἀνθυπάτου Ἀγρικολάου καὶ ρίπτονται εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Καλλιέρημα ὤφθης καὶ θῦμα ἅγιον, προσενεγκοῦσα τῷ Πλάστῃ τὴν καθαράν σου ψυχὴν ἣν ἐδόξασε Χριστός, ὦ καρτερόψυχε. Ὅθεν καὶ βρύει διὰ σοῦ, τοῖς τιμῶσί σε πιστοῖς τὰς χάριτας ὑπὲρ ψάμμον· Κυριακὴ ἀθλοφόρε, ὡς ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος.

8.—Μεγαλομάρτυρος Προκοπίου καὶ Θεοδοσίας.

9.—Παγκρατίου καὶ μαρτύρων Ἀνδρέα καὶ Πρόβου.

10.—Τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας μαρτυρησάντων, Βιάνορος, Σιλουανοῦ, Ἀπολλωνίου.

11.—Μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας, Κινδέου, Λέοντος, Μαρκιανοῦ, Μαρτυροκλῆ καὶ Νικοδήμου.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΥΦΗΜΙΑΣ

Ἡ Ἁγία καὶ πανένδοξος μάρτυς Εὐφημία ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ Ἀνθυπάτου Πρίσκου, ἐγεννήθη δὲ ἐν Χαλκηδόνι ἐκ γονέων εὐσεβῶν. Διαβληθεῖσα εἰς τὸν βασιλέα ὡς χριστιανή, ὑπέστη γενναίως φοβερὰ βασανιστήρια καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον διεσώζετο ἐν Χαλκηδόνι παρὰ εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἔνθα ᾠκοδομήθη περικαλλὴς ναὸς πρὸς τιμὴν αὐτῆς. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας, ἐν ἔτει 451, συνεκροτήθη ἐν Χαλκηδόνι ἡ Τετάρτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐξ 630 Θεοφόρων Πατέρων, κατὰ τῶν Μονοφυσιτῶν Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκούρου, μετὰ πολλὰς δὲ διαλέξεις οἵ τε ὑπερασπισταὶ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ οἱ τὰ ἐναντία φρονοῦντες συνεφώνησαν νὰ γράψωσιν ἀμφότερα τὰ μέρη τὸ δόγμα τῆς πίστεως αὐτῶν εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον καὶ νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν περὶ τούτου ψῆφον. Τοῦτο ποιήσαντες ἤνοιξαν τὴν λάρνακα τῆς πανευφήμου Μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας καὶ ἔθεσαν καὶ τοὺς τόμους ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς λειψάνου ἐσφραγισμένους ἀμφοτέρους, σφραγίσαντες δὲ τὴν λάρνακα ἀπῆλθον. Μετὰ τριῶν ἡμερῶν παννυχίους δεήσεις, ἀνοίξαντες αὐτὴν, παρόντος καὶ τοῦ βασιλέως, εὗρον τὸν μὲν τόμον τῶν αἱρετικῶν παρὰ τοὺς πόδας τῆς Ἁγίας ἐρριμένον, τὸν δὲ τῶν ὀρθοδόξων κρατούμενον εἰς τὴν δεξιὰν αὐτῆς χεῖρα.

Τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον μετεκομίσθη ἀκέραιον ἐκ Χαλκηδόνος εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸ τῆς ἁλώσεως αὐτῆς, ὅπου ὁ τότε Πατριάρχης Κωνσταντῖνος ἤγειρεν ναὸν ἐν Βυζαντίῳ εἰς τιμὴν τῆς ἁγίας· μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν μετατεθέντων πάντων τῶν ἱερῶν λειψάνων εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἔνθα ἦτο τότε τὸ Πατριαρχεῖον, μετεφέρθη ἐκεῖ καὶ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας. Ἐκεῖθεν μετατεθέντος τοῦ Πατριαρχείου εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, μετηνέχθη καὶ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας ἐν αὐτῷ ἔνθα σώζεται μέχρι σήμερον καὶ μάλιστα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ναοῦ καθιερώθη καὶ παρεκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας, ἔνθα εἶναι κατατεθειμένον καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον, πολλῶν ὀρθοδόξων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν περιχώρων προσερχομένων ἐπὶ τῇ μνήμῃ καὶ πανηγύρει αὐτῆς, μετ' εὐλαβείας ἀσπα-

ζομένων τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον καὶ πολλῶν ἰαμάτων ἀξιουμένων.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Λίαν εὔφρανας τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ κατήσχυνας τος κακοδόξους, Εὐφημία Χριστοῦ καλλιπάρθενε· Τῆς γὰρ Τετάρτης συνόδου ἐκύρωσας, ἃ οἱ πατέρες καλῶς ἐδογμάτισαν. Μάρτυς ἔνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

12.—Πρόκλου, Ἱλαρίου, Μιχαὴλ τοῦ Μαλεΐνου, Σεραπίωνος, Ἀνδρέα τοῦ στρατηλάτου, Ἡρακλείου, Φαύστου, Μηνᾶ, Μάμαντος καὶ Βερονίκης τῆς αἱμορροούσης τὴν ὁποίαν ἐθεράπευσεν ὁ Χριστός.

13.—Ἡ Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ καὶ μάρτυρος Γολινδοὺχ τῆς ἐπονομασθείσης Μαρίας.

14.—Ἀποστόλου Ἀκύλα, Ὀνησίμου, Ἰλαρίου, Πέτρου, καὶ Ἡρακλείου.

15.—Κηρύκου, Ἰουλίτης, Λολλιανοῦ, Ἀβουδίμου.

16.—Ἀθηνογένους, Φαύστου, Ἀντιόχου, καὶ τῶν 15,000 μαρτύρων τῶν ἐν Πισιδείᾳ ξίφει τελειωθέντων.

17.—Τῆς ἁγίας καὶ Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης καὶ τῶν ἁγίων Σπεράτου καὶ Βηρονίκης.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ

Ἡ Ἁγία Μαρίνα κατήγετο ἐκ Πισιδίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἦτο μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ Αἰδεσίου, ἱερέως τῶν εἰδώλων μονογενής. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός της, δωδεκατὴς τὴν ἡλικίαν ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν πίστιν παρά τινων χριστιανῶν· μόλις ὅμως ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ ἡγεμὼν Ὀλύμβριος τὴν συνέλαβε καὶ τὴν ἀφοῦ τὴν ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακήν, μετά τινας ἡμέρας τὴν παρουσίασαν ἐνώπιόν του, καταπλαγεὶς δὲ ἐπὶ τῷ σωματικῷ αὐτῆς κάλλει τὴν ἠρώτησε πῶς ἐλέγετο καὶ τί ἦτο. Ἀπεκρίθη τότε· Μαρίνα καλοῦμαι, τῆς Πισιδίας γέννημα καὶ θρέμμα, καὶ τὸ τοῦ Κυρίου μου ὄνομα ἐπικαλουμένη. Εἰς μάτην ὁ ἡγεμὼν τὴν προτρέπει νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, ἰδὼν δὲ ὅτι οὐδὲν κατορθοῖ διὰ τῆς πειθοῦς, διέταξε νὰ τὴν ὑποβάλουν εἰς βασανιστήρια καὶ τότε δεκαπενταετὴς οὖσα τὴν ἡλικίαν κατακόπτεται τὰς σάρκας διὰ σιδηρῶν ὀξέων ὀρ-

γάνων καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀξιοθρηνήτῳ καταστάσει ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν ὅπου σεισμὸς μέγας ἐγένετο, ὅστις ἐσάλευσε τὸ δεσμωτήριον καὶ δράκων ἕρπων περιεφέρετο πέριξ αὐτῆς· ἡ δὲ Μαρίνα φοβηθεῖσα συνέλαβε τὸν δράκοντα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐχούσης μορφὴν μέλανος κυνὸς καί διά τινος σφυρίου ἐκτύπα αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸ σῶμα, τὴν δὲ ἑπομένων καίεται διὰ λαμπάδων πυρός, ἐμβάλλεται μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω ἐντὸς κάδου πλήρους ὕδατος. Ἀβλαβὴς δὲ φυλαχθεῖσα πολλοὺς προσείλκυσεν εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν οἱ ὁποῖοι ἐθανατώθησαν. Ἐπὶ τέλους θυμωθεὶς ὁ ἡγεμὼν ἀπέκοψε διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, ἐν ἔτει 270.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἡ ἀμνὰς τοῦ Ἰησοῦ κράζει μεγάλῃ τῇ φωνῇ· Σὲ νυμφίε μου ποθῶ, καὶ Σὲ ζητοῦσα ἀθλῶ καὶ συσταυροῦμαι καὶ συνθάπτομαι τῷ βαπτισμῷ σου·καὶ πάσχω διὰ Σὲ ὡς βασιλεύσω σὺν σοί, καὶ θνήσκω ὑπὲρ σοῦ, ἵνα ζήσω ἐν σοί. Ἀλλ' ὡς θυσίαν ἄμωμον προσδέχου τὴν μετὰ πόθου τυθεῖσά σοι. Αὐτῆς πρεσβείαις ὡς ἐλεήμων σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

18.—Αἰμιλιανοῦ, Παύλου, Θεῆς, Οὐαλεντίνης, Ὑακίνθου, Μαρκέλλου, Μάρωνος, Δασίου, Παμβώ.

19.—Μακρίνης, Δίου, Θεοδώρου τοῦ ἀσκητοῦ.

20.—Μνήμη τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναβάσεως τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Ἠλιοὺ τοῦ Θεσβίτου.

Ὁ Προφήτης Ἠλίας ἦτο υἱὸς τοῦ Σωβὰκ καὶ κατῴκει εἰς Γαλαὰδ τῆς Θέσβης τῆς Ἀραβίας, κατήγετο δὲ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀαρών. Μόλις ἐγεννήθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σωβὰκ εἶδε λευκοφοροῦντας ἄνδρας νὰ προσαγορεύωσιν αὐτὸν καὶ νὰ τῷ δίδωσι νὰ φάγῃ φλόγα πυρός, ἐλθὼν δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνήγγειλε ταῦτα εἰς τοὺς ἱερεῖς οἵτινες προεφήτευσαν εἰπόντες αὐτῷ' Μὴ δειλιάσῃς ἄνθρωπε· ἔσται γὰρ ἡ εἴκησις τοῦ παιδίου φῶς, καὶ λόγος αὐτοῦ ἀπόφασις καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ κατὰ Κύριον καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ εὐάρεστος τῷ Κυρίῳ. Καὶ κρινεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἐν ρομφαίᾳ καὶ πυρί. Καὶ ὄντως ὅταν ἐμεγάλωσε ἦτο ἐρημικὸς καὶ ἀσκητικοῦ χαρακτῆρος, ἐνδεδυμένος δέρμα προβάτου καὶ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, ὁ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ δὲ ζῆλος αὐτοῦ συγκρίνεται πρὸς

τὸ πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ εἰς διδασκαλίαν καὶ ἔλεγχον, πρὸς λαμπάδα καιομένην ἐξ οὗ ὠνομάσθη καὶ ζηλωτής. Οὗτος ὑπὸ ζήλου πυρούμενος ἤλεγξεν αὐστηρῶς τὴν ἀσέβειαν καὶ παρανομίαν τοῦ βασιλέως Ἀχαὰβ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἰεζάβελ. Ἔκλεισε τὸν οὐρανὸν διὰ προσευχῆς καὶ δὲν ἔβρεξεν ἐπὶ τρία ἔτη καὶ ἓξ μῆνας. Κόρακες ἔφερον εἰς αὐτὸν τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα διὰ προσταγῆς Θεοῦ ὅτε ἐκρύπτετο παρὰ τὸν χείμαρρον Χορράθ. Ἐπλήθυνε τὸ ἄλευρον καὶ τὸ ἔλαιον τῆς πτυχῆς ἐν Σερεφθᾶ χήρας, ἥτις ἐφιλοξένησεν αὐτὸν ἐν καιρῷ λιμοῦ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, τῆς ὁποίας τὸν υἱὸν θανόντα ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. Κατεβίβασε πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος καὶ ἔκαυσε τὴν θυσίαν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ πρὸς γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Κατέσφαξεν εἰς τὸν χείμαρρον Κισσὼν 450 ψευδοπροφήτας ἱερεῖς προσκυνοῦντας τὰ εἴδωλα καὶ διαστρέφοντας τὸν λαόν. Ἐδέχθη τροφὴν διὰ χειρὸς ἀγγέλου καὶ ὑπὸ τῆς τροφῆς ἐκείνης ἐνδυναμωθεὶς περιεπάτησε 40 ἡμερονύκτια. Εἶδε τὸν Θεὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Χωρήβ, προεῖπε τὴν καταστροφὴν τοῦ οἴκου Ἀχαὰβ καὶ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ὀχοζίου, καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ ἀποσταλέντας δύο πεντηκοντάρχους κατέκαυσε πρὸς τιμωρίαν, δὶς καταβιβάσας πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἔσχισε τὸ ρεῦμα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ διέβη αὐτὸς καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἐλισαῖος. Καὶ τελευταῖον ἐνῷ συνωμίλει μετ' αὐτοῦ, ἁρπαγεὶς αἰφνιδίως ὑπὸ πύρινος ἅρματος ἐν ἔτει 895 πρὸ Χριστοῦ ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖθεν μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἤλεγξε δι' ἐπιστολῆς του τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν του Ἰωσαφάτ, ἐφάνη δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβὼρ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, παραστὰς ἐν τῇ μεταμορφώσει τοῦ Χριστοῦ μετὰ Μωσέως.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος τῶν Προφητῶν ἡ κρηπὶς ὁ δεύτερος Πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ, Ἠλίας ὁ ἔνδοξος ἄνωθεν καταπέμψας Ἐλισσαίῳ τὴν χάριν, νόσους ἀποδιώκει καὶ λεπροὺς καθαρίζει· Διὸ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν βρύει ἰάματα.

21.—Ἰωάννου καὶ Συμεὼν τῶν ἐξ Ἐδέσσης, Ἀκακίου, Θεοφίλου, Ἰούστου, Τροφίμου, Ματθαίου, Γεωργίου, Θεοδώρου καὶ Εὐγενίου.

22.—Τῆς Ἁγίας Μυροφόρου καὶ Ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.

Αὕτη κατήγετο ἐκ Μαγδάλων τῆς Συρίας. Προσελθοῦσα δὲ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὑπὸ ἑπτὰ δαιμόνων ὀχλουμένη ἐθεραπεύθη ὑπ' αὐτοῦ ἔκτοτε δὲ ἠκολούθησεν αὐτὸν μέχρι τοῦ πάθους Του καὶ Μυροφόρος ἐγένετο, καὶ δραμοῦσα εἰς τὸ μνημεῖον εἶδεν ὀψὲ Σαββάτων τὸν ἄγγελον τὴν δὲ πρωΐαν δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, πρώτη ἔπειτα εἶδε τὸν ἀναστάντα Ἰησοῦν καὶ ἤκουσε παρ' αὐτοῦ τὸ «Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου». Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος μετέβη εἰς Ἔφεσον πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴν καὶ Ἀπόστολον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον καὶ ἐκεῖ ἀνεπαύθη. Βραδύτερον δὲ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λέοντος τὸ λείψανον αὐτῆς μεταφερθὲν κατετέθη εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ συσταθεῖσαν μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαζάρου.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Χριστῷ τῷ δι' ἡμᾶς, ἐκ παρθένου τεχθέντι, σεμνὴ Μαγδαληνή, ἠκολούθεις Μαρία, αὐτοῦ τὰ δικαιώματα καὶ τοὺς νόμους φυλάττουσα· ὅθεν σήμερον, τὴν παναγίαν σου μνήμην, ἑορτάζοντες, ἀνευφημοῦμέν σε πίστει καὶ πόθῳ γεραίρομεν.

23.—Φωκᾶ, Ἄννης τῆς ἐν Λευκάτῃ, Ἰεζεκιὴλ τοῦ Προφήτου, Ἀπολλιναρίου, Βιταλίου, Ἀπαλλωνίου.

24.—Μεγαλομάρτυρος Χριστίνης, Καπίτωνος, Ὑμεναίου, καὶ Ἑρμογένους.

25.—Ἡ Κοίμησις τῆς Ἁγίας Ἄννης, μητρὸς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἡ μήτηρ τῆς Θεοτόκου Μαρίας κατήγετο ἐκ τῆς φυλῆς Λευΐ, καὶ ἦτο θυγάτηρ τοῦ ἱερέως Ματθὰν, ἱερατεύοντος ἐπὶ τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας καὶ Σαβωρίου, βασιλέως Περσῶν καὶ τῆς βασιλείας Ἡρώδου τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς Μαρίας. Οἱ γονεῖς τῆς Ἁγίας Ἄννης ὁ Ματθὰν καὶ ἡ Μαρία ἀπέκτησαν τρεῖς θυγατέρας, τὴν Μαρίαν, τὴν Σοβὴν καὶ τὴν Ἄνναν. Ἡ Μαρία ἐνυμφεύθη ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐγέννησε τὴν Σαλώμην, ἡ Σοβὴ ἐνυμφεύθη ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐγέννηδοσιν ἡ Ἄννα ἔζησεν 69 ἔτη, . δὲ Ἰωακεὶμ 80. Τίς ἐκ τῶν πεισθῇς μοι καὶ θύσῃς τοῖς θεοῖς, πολλῶν δωρεῶν ἔσῃ κληροσάβετ καὶ ἡ Θεοτόκος ἦσαν πρῶται ἐξαδέλφαι. Κατὰ τὴν παρά-

δοσιν ἡ Ἄννα ἔζησεν 69 ἔτη, ὁ δὲ Ἰωακεὶμ 80. Τίς ἐκ τῶν δύο ἀπέθανε πρῶτος εἶναι ἄγνωστον, γνωστὸν μόνον εἶναι ὅτι ἡ Θεοτόκος ἀπωρφανίσθη ἀμφοτέρων τῶν γονέων της εἰς ἡλικίαν 11 ἐτῶν, ὅτε διέτριβεν ἐν τῷ ναῷ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ζωὴν τὴν κυήσασαν ἐκυοφόρησες, ἁγνὴν Θεομήτορα θεόφρων Ἄννα, διὸ πρὸς λῆξιν οὐράνιον ἔνθα εὐφραινομένων, κατοικίᾳ ἐν δόξῃ χαίρουσα νῦν μετέστης, τοῖς τιμῶσι σε πόθῳ. Πταισμάτων αἰτουμένη ἱλασμὸν θεομακάριστε.

26.—Ἑρμολάου, Ἑρμίππου, Ἑρμοκράτους, Παρασκευῆς, Ἰγνατίου καὶ Ἀππίωνος.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Ἡ Ἁγία Παρασκευὴ κατήγετο ἔκ τινος κώμης τῆς Ρώμης καὶ ἦτο θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν τοῦ Ἀγάθωνος καὶ τῆς Πολιτείας, οἵτινες ὄντες ἄτεκνοι παρεκάλουν νυχθημερὸν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ τέκνον. Ὁ Πανάγαθος Θεὸς εἰσήκουσε τὴν δέησίν των καὶ ἐδωρήσατο εἰς αὐτοὺς τέκνον θῆλυ τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη τὴν Παρασκευὴν τῆς ἑβδομάδος καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Παρασκευή. Μόλις ἐμεγάλωσε ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἁγίων Γραφῶν, διάγουσα βίον μοναχικὸν καὶ πολλοὺς ὁδηγοῦσα εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων της διένειμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὑπάρχοντά της καὶ περιβληθεῖσα τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἐξῆλθε κηρύττουσα τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τοῦτο πληροφορηθεὶς ὁ βασιλεὺς Ἀντωνῖνος διέταξε καὶ ἔφερον αὐτὴν ἐνώπιόν του. Καταπλαγεὶς δὲ ἐκ τῆς συνέσεως καὶ τῆς καλλονῆς της τῆς εἶπεν. Ἐὰν πεισθῇ μοι καὶ θύσῃς τοῖς θεοῖς, πολλῶν δωρεῶν ἔσῃ κληρονόμος· εἰδὲ μή, εἰς πολλὰς βασάνους σὲ παραδώσω. Ἡ Παρασκευὴ τότε ἀπήντησε. Μή μοι γένοιτο ἀρνήσασθαι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου· θεοὶ γὰρ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν μὴ ποιήσαντες ἀπολέσθωσαν. Θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς διέταξε καὶ ἔθεσαν ἐπὶ κεφαλῆς της περικεφαλαίαν πεπυρακτωμένην, ἥτις οὐδόλως ἔβλαψεν αὐτὴν καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο πολλοὶ ἰδόντες ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Ἔπειτα διατάσσει νὰ θέσω-

σιν αὐτὴν ἐντὸς λέβητος πλήρους ζέοντος ἐλαίου καὶ πίσσης, ἀμέσως ὅμως ὁ βασιλεὺς ἐτυφλώθη καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ λέγων. Ἐλέησόν με δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ δός μοι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ πιστεύσω εἰς τὸν Θεὸν ὃν κηρύττεις. Καὶ ἀναβλέψας παραχρῆμα ἐπίστευσεν ὄχι μόνον ὁ βασιλεὺς ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ὑπήκοοί του καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ἐκεῖθεν ἡ ἁγία μετέβη εἴς τινα πόλιν ἐν ᾗ ἐβασίλευεν Ἀσκληπιός τις ὅστις συλλαβὼν αὐτὴν τὴν ἔπεμψεν πρὸς τὸν ἔξω τῆς πόλεως ἐμφωλεύοντα φοβερώτατον δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἰδὼν αὐτὴν ἐξέβαλεν ὀξύτατον συριγμὸν καὶ ἐκ τοῦ στόματος ἐξήνεγκε καπνὸν πολύν. Ὅταν ἡ Ἁγία ἔφθασε πλησίον αὐτοῦ, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀμέσως δὲ ὁ δράκων διερράγη εἰς δύο καὶ ἐγένετο ἄφαντος, ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πάντες ἰδόντες ἐπίστευσαν.

Μετέβη ἔπειτα ἡ Ἁγία Παρασκευὴ εἰς ἑτέραν πόλιν, ἔνθα βασιλεὺς ἦτο ὁ Ταράσιος ὅστις ὅταν ἤκουσεν αὐτὴν ὁμολογοῦσαν ὅτι ἦτο χριστιανή, διατάσσει νὰ τὴν θέσωσιν ἐντὸς λέβητος πλήρους χαλκοῦ, ἐλαίου, πίσσης καὶ μολύβδου, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἠνάφθη πυρά, ἐπειδὴ ὅμως οὐδόλως ἐκ τούτου ἐβλάβη διέταξεν ὅπως ἐπιβάλωσι κατ' αὐτῆς ἑτέρας βασάνους καί, τέλος ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς διὰ ξίφους.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τὴν σπουδήν σου τῇ κλήσει κατάλληλον, ἐργασαμένη φερώνυμε, τὴν ὁμώνυμόν σου πίστιν εἰς κατοικίαν κεκλήρωσαι, Παρασκευὴ ἀθλοφόρε· ὅθεν προχέεις ἰάματα καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

27.—Μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος καὶ ἰαματικοῦ Παντελεήμονος, καὶ ὁσίας Ἀνθούσης.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Ὁ Παντελεήμων ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ, κατήγετο ἐκ Νικομηδείας, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἐλέγοντο Εὐστόργιος καὶ Εὐβούλη. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην παρά τινος Εὐφροσύνου μεγίστην ἰσχὺν καὶ δόξαν ἔχοντος, τὴν δὲ εἰς τὸν Χριστὸν πίστιν ἐδιδάχθη παρὰ ἱερέως τινὸς Ἑρμολάου, καὶ ἰδοὺ παῖδά τινα ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα, νεκρόν κείμενον παρὰ τὴν ὁδὸν ἐξανέστησεν, ἐπικαλεσάμενος τὸν Χριστόν. Μετ' ὀλί-

γον τυφλός τις προσελθὼν πρὸς αὐτὸν ἐθεραπεύθη, ὅταν δὲ ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τίς τὸν ἐθεράπευσεν ἀπεκρίθη. Ὁ Παντελεήμων (διότι τοιοῦτον ἦτο τὸ ὄνομά του) ἐπικαλεσθεὶς τὸν Χριστὸν τὸν ὁποῖον καὶ ἐγὼ πιστεύω. Καὶ ἐκεῖνος ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν, ὁ δὲ Παντολέων ὡδηγήθη πρὸς τὸν βασιλέα ὅστις ἰδὼν τὴν στερρὰν καὶ ἀκλόνητον αὐτοῦ πίστιν διέταξε καὶ ἐπέβαλλον εἰς αὐτὸν βασανιστήρια φρικώδη καὶ ἀνήκουστα φλέγεται διὰ λαμπάδων, βάλλεται ἐντὸς λέβητος πλήρους ζέοντος ἐλαίου, μολύβδου καὶ χαλκοῦ, ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, δίδοται ὡς τροφὴ εἰς τὰ θηρία, ἀλλὰ ἀβλαβὴς ἐκ πάντων διαφυλαχθεὶς καθ' ἣν ὥραν οἱ δήμιοι ἦσαν ἕτοιμοι νὰ ἀποκόψουν διὰ ξίφους τὴν κεφαλήν του, ἀκούει φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὀνομάζουσαν αὐτὸν Παντελεήμονα, ὁ δὲ σίδηρος τοῦ ξίφους τοῦ δημίου ἐτάκη ὡς κηρὸς καὶ οἱ στρατιῶται ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ Ἅγιος ἑκουσίως τὸν αὐχένα προτείνας ἐτμήθη τὴν κεφαλήν. Λέγεται δὲ ὅτι ἀντὶ αἵματος ἔρρευσε γάλα, καὶ τὸ φυτὸν τῆς ἐλαίας εἰς τὸ ὁποῖον προσεδέθη ἐκαρποφόρησεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀθλοφόρε Ἅγιε καὶ ἰαματικὲ Παντελεήμων, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

28.—Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Διακόνων, Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος καὶ Παρμενᾶ, Ἁγίων Εὐσταθίου, Εἰρήνης τῆς ἐκ Καπαδοκίας, Δροσίδος Ἀκακίου.

29.—Καλλινίκου, Θεοδότης, Μάμαντος, Βασιλίσκου, Βενιαμίν, Βηρίου, Κωνσταντίνου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Θεοδοσίου τοῦ Νέου.

30.—Ἁγίων Ἀποστόλων (ἐκ τῶν 70) Σίλα Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος, Ἐπαινετοῦ, Ἀνδρονίκου καὶ τῆς Ἁγίας μάρτυρος Ἰουλίττης.

3γ.—Εὐδοκίμου, Ἰωσὴφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας.

ΜΗΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1.—Μνήμη τῶν ἑπτὰ μαρτύρων Μακαβαίων Ἀβείμ, Ἀντωνίνου, Γουρία, Ἐλεαζάρου, Εὐσεβωνᾶ, Ἀχείμ, Μαρκέλλου, τῆς μητρὸς αὐτῶν Σολομονῆς καὶ Ἐλεαζάρου τοῦ διδασκάλου

αὐτῶν, μαρτύρων Λεοντίου Ἄττου, Ἀλεξάνδρου, Κινδέου, Μνησιθέου, Κυριακοῦ, Μηναίου, Κατούνου, Εὐκλέου, Πάπα τοῦ νέου, Κήρυκος, Θεοθώρου, Πολυεύκτου, καὶ Τιμοθέου Επισκόπου Προκοννήσου τοῦ θαυματουργοῦ.

2.—Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, μνήμη τῆς εὑρέσεως τῶν λειψάνων τῶν Ἁγίων μαρτύρων Μαξίμου, Δάδα καὶ Κυντιλιανοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Φωκᾶ.

Η ΑΝΑΚΟΜΙΔΗ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ὅταν ὁ πρῶτος Χριστιανὸς βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ροὴν τῶν χριστιανικῶν αἱμάτων καὶ καὶ εἰσήγαγε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ὡς ἐπίσημον θρησκείαν τοῦ κράτους, καὶ ἔπαυσαν οἱ διωγμοί, Λουκιανός τις εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου Ἰωάννου καὶ τοῦ ἀνέφερεν ὅτι εἴς τινα τόπον παρουσιάσθη τρὶς ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ Πρωτομάρτυς Στέφανος· ὁ δὲ Ἐπίσκοπος Ἰωάννης μετὰ χαρᾶς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κλήρου μετέβη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ ἀνορύξας εὗρε λάρνακα ἐφ' ἧς ἦτο Ἑβραϊστὶ γεγραμμένη ἡ λέξις Στέφανος. (Τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ἄγνωστον διότι μετὰ τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Στεφάνου ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων (ἰδὲ σελὶς) ὁ διδάσκαλός του Γαμαλιὴλ ἐνεθάρρυνέ τινας τῶν Χριστιανῶν, ἵνα ἐλθόντες ἐν καιρῷ νυκτὸς παραλάβωσι τὸ σῶμα τοῦ Στεφάνου καὶ τὸ ἐνταφιάσωσιν εἰς τὸν ἀγρόν του, ἀπέχοντα 20 μίλλια ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ καλούμενον ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ Καφὰρ Γαμαλᾶ, ὅπου καὶ αὐτὸς ὁ Γαμαλιὴλ μετὰ ταῦτα ἐτάφη). Φωνὴ δὲ ἐξ οὐρανοῦ ἠκούσθη λέγουσα. Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, ταὐτοχρόνως δὲ πλεῖσται θεραπεῖαι παθῶν καὶ ἀσθενειῶν ἐγένοντο. Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων μετὰ δύο ἄλλων ἐπισκόπων, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ προσκυνήσαντες ἐν εὐφροσύνῃ τὸ ἅγιον ἐκεῖνο σῶμα, τὸ μετέφερον καὶ τὸ κατέθηκαν εἰς τὴν Ἁγίαν Σιὼν μετὰ φώτων καὶ ὕμνων καὶ θυμιαμάτων, μετὰ ταῦτα δὲ ναὸς περικαλλὴς ᾠκοδομήθη ὑπό τινος Ἀλεξάνδρου Συγκλητικοῦ ἔνθα κατετέθη τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ Ἁγίου. Μετὰ πάροδον 5 ἐτῶν ἀπέθανεν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὸ σῶμά του κατε-

τέθη πλησίον τοῦ τοῦ Ἁγίου, ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ μὴ θέλουσα νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς ἐνοχλήσεις πολλῶν ὅπως νυμφευθῇ ἐσκέφθη νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτῆς τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός της καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνθα ἔμενον οἱ γονεῖς της· κατὰ λάθος ὅμως παρέλαβε τὸ σῶμα τοῦ Στεφάνου, καθ' ὁδὸν δὲ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ὕμνος θεοπρεπὴς ἀγγέλων ἠκούετο, καὶ τὰ πέριξ ἐπληροῦντο ὀσμῆς εὐώδους καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα γοερὰς κραυγὰς ἐξέβαλλον λέγοντα. Στέφανος μέσον ἡμῶν παράγει μαστίζων ἡμᾶς. Οὐαὶ ἡμῖν. Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἴς τινα μικρὰν παράλιον πόλιν Ἀσκάλωνα καλουμένην, εὑρόντες δὲ πλοῖον τὸ ἐνοικίασαν καὶ ἔφθασαν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅταν ἤκουσε ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν ἐνώπιόν του τὴν γυναῖκα ἐκείνην ἥτις διηγήθη εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ διατρέξαντα ἀπ ἀρχῆς ἕως τέλους τοῦ ταξειδίου, ὁ δὲ παρεκάλεσε τὸν Ἀρχιερέα ἵνα μετὰ παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ὑποδεχθῶσι τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου καὶ μετὰ πλείστης τιμῆς καὶ εὐλαβείας νὰ φέρωσιν αὐτὸ εἰς τὰ ἀνάκτορα. Τὰ τελεσθέντα θαύματα ἀδύνατον νὰ περιγραφῶσι ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡμίονοι εἷλκον τὸ ἅρμα μέχρις ὅτου ἔφθασαν εἰς τόπον καλούμενον Κωνσταντιανά, ἔνθα καὶ κατετέθη, ὅταν δὲ ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος φωνὴ ἀοράτως ἠκούσθη λέγουσα. «Ἐνταῦθα δεῖ τὸν Ἅγιον κατατεθῆναι». Ἐθαύμασαν οἱ παρεστῶτες, διὰ τοῦτο δὲ ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀνῳκοδόμησεν ναὸν σεβάσμιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Βασίλειον διάδημα ἐστέφθη σὴ κορυφή, ἐξ ἄθλων ὧν ὑπέμεινας ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ Μαρτύρων πρωτόαθλε, Σὺ γὰρ τῶν Ἰουδαίων ἀπελέγξας μανίαν, εἶδές σου τὸν Σωτῆρα τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν. Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει ἀεί, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

3.—Δαλμάτου, Φαύστου, Ἰσακίου, Στεφάνου Πάπα Ρώμης, Ἰωάννου ὁσίου ἡγουμένου Μονῆς Παταλαραίας καὶ τῆς ἁγίας Σαλώμης τῆς Μυροφόρου.

4.—Μαξιμιλιανοῦ, Ἐξακουστωδιανοῦ, Ἰαμβλίχου, Μαρτινιανοῦ, Διονυσίου, Ἰωάννου, Κωνσταντίνου, Εὐδοκίας (ἀνακομιδὴ λειψάνων) Θαθουὴλ, καὶ μάρτυρος Ἴας.

5.—Καττιδίου, Καττιδιανοῦ, Νόννας, Σόλλεβ, καὶ Φαβίου.

6.—Ἀνάμνησις τῆς Θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν θέλων ἵνα πληροφορήσῃ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ περὶ τῆς δόξης ἐκείνης ἥτις εἶναι ἡτοιμασμένη διὰ τοὺς μέχρι τέλους ὑπομείναντας, παραλαμβάνει τοὺς τρεῖς προκρίτους αὐτοῦ μαθητάς, τὸν Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ ἀναβιβάσας αὐτοὺς κατὰ μόνας εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ, μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον Αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Αἴφνης ἐν μέσῳ τῆς ἐξαισίου ἐκείνης λαμπρότητος, ἐπιφαίνονται οἱ Προφῆται Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ μέλλοντος σωτηρίου πάθους, ὁ μὲν Μωϋσῆς ἐλθὼν ἀπὸ τοῦ Ἅδου ὡς ἀποθανὼν πρὸ πολλῶν αἰώνων, ὁ δὲ Ἠλίας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου ζῶν ἔτι ἀνελήφθη (ἰδὲ 20 Ἰουλίου σελ.   ). Μετ' ὀλίγον ἐπεσκίασεν αὐτοὺς νεφέλη φωτεινὴ καὶ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης ἀκούεται. «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε». (Ματθ. 17 Στίχ. 1-5). Τὰ διαδραματισθέντα ταῦτα εἶναι εἰκὼν καὶ προτύπωσις τῆς μελλούσης καταστάσεως τῶν δικαίων, ὧν τὴν λαμπρότητα ἐδήλωσεν ὁ Κύριος εἰπών. «Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος». (Ματθ. Κεφ. 13 Στίχ 43).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου καθὼς ἠδύναντο. Λάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ ἀΐδιον. Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Φωτοδότα δόξα σοι·

7.—Δομετίου, Νικάνορος, Ὥρ, Ποταμίας, Ναρκίσσου, Ἀστερίου, Σώζοντος, καὶ Ὑπερεχίου.

8.—Αἰμιλιανοῦ, Μύρωνος, Θεοδώρου Ἡγουμένου Ὀρόβων, Τριανταφύλλου, Ἀναστασίου, Ἐλευθερίου, Λεωνίδου.

9.—Ἀποστόλου Ματθία, Ἰουλιανοῦ, Μαρκιανοῦ, Ἰωάννου, Ἰακώβου, Ἀλεξίου, Δημητρίου, Φωτίου, Πέτρου, Λεοντίου καὶ Μαρίας τῆς Πατρικίας ἁπάντων ἀθλησάντων ἐν τῇ ἐν Χαλκῇ πύλῃ. Ὁσίου Ψόη καὶ μάρτυρος Ἀντωνίου.

10.—Λαυρεντίου, Ξύστου, Ἱππολύτου, Ἥρωνος.

11—.Εὔπλου, Νήφωνος, Νεοφύτου, Ζήνωνος, Δαΐπου, Μάρκου, Μακαρίου καὶ Δαϊανοῦ.

12.—Φωτίου, Ἀνικήτου, Κάστορος, Παλάμωνος, Παμφίλου, Καπίτωνος, Σεργίου καὶ Στεφάνου.

13..—Μαξίμου, καὶ Εἰρήνης τῆς μετονομασθείσης διὰ τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ξένης Μοναχῆς.

14.—Προφήτου Μιχαίου, Ἱερομαρτύρων Μαρκέλλου καὶ Οὐρσικίου.

15.—Ἡ Κοίμησις τῆς Ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ηὐδόκησεν ἵνα παραλάβῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν μητέρα του, τὴν εἰδοποίησε δι' ἀγγέλου πρὸ τριῶν ἡμερῶν ὅτι θὰ μεταστῇ ἀπὸ τῆς προσκαίρου ζωῆς εἰς τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος ἀκούσασα τοῦτο ἀνέβη μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν ὅπου ἀπήρχετο συνεχῶς καὶ προσηύχετο, εὐχαριστήσασα δὲ τὸν Θεὸν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ ἡτοίμασε τὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ της. Καθ' ὃν χρόνον ἐλάμβανον χώραν ταῦτα, νεφέλαι ἁρπάσασαι τοὺς Ἀποστόλους ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἔνθα ἕκαστος εὑρίσκετο κηρύττων, ἔφερον αὐτοὺς διὰ μιᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Θεομήτορος, ἥτις ἀφοῦ κατέστησεν εἰς αὐτοὺς γνωστὴν τὴν ἐντὸς ὀλίγου μετάστασίν της, τοὺς παρηγόρησε μητρικῶς διὰ τὴν θλῖψίν των, ἐδεήθη ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου, εὐλόγησε τοὺς Ἀποστόλους, εἶτα δὲ ἀναπεσοῦσα ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς εὐπρεπῶς ἐπ' αὐτῆς τοποθετήσασα, παρέδωκε τὴν παναγίαν αὐτῆς ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς καὶ Θεοῦ.

Οἱ Ἀπόστολοι ἄραντες μετ' εὐλαβείας καὶ λαμπαδηφορίας πολλῆς τὸ θεοδόχον τοῦτο σῶμα, καὶ ψάλλοντες ὕμνους ἐπιταφίους, τὸ ἔφερον εἰς τὸ μνῆμα, ἐνῷ καὶ ἄγγελοι συνέψαλλον οὐρανόθεν προπέμποντες τὴν ἀνωτέραν τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ. Εἷς ὅμως τῶν Ἰουδαίων ἀσεβῶς καὶ αὐθαδῶς ἁπλώσας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐτιμωρήθη αὐτοστιγμεὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι ἀπεκόπησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ καὶ ἔμειναν ἀπῃωρημέναι ἐπ' αὐτῆς, καὶ τότε μόνον ἀπεκατεστάθησαν εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν ὅταν ἰδὼν τὴν τιμωρίαν καὶ μετανοήσας ἐπίστευσεν ἐξ ὅλης ψυχῆς θεραπευθείς. Οἱ δὲ Ἀπόστολοι ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον Γεθσημανῆ, ἔθαψαν τὸ πανάχραντον καὶ ζωαρχικὸν τῆς Θεοτόκου σῶμα, ἀφοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οἱ παραμείναντες εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἤκουον ἀκαταπαύστως ἀγγελικὰς φωνάς.

Τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὁ Ἀπό-

στολος Θωμᾶς μὴ παρευρεθεὶς εἰς τὴν ταφὴν αὐτῆς, ἦτο ἀπαρηγόρητος ὡς μὴ ἀξιωθεὶς νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὸς ὅσα καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, διὰ τοῦτο ἀνοίγεται ὁ τάφος κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως ὅπως καὶ ὁ Θωμᾶς ἀσπασθῇ τὸ ζωαρχικὸν ἐκεῖνο σῶμα· ἀλλὰ ὁποία ἔκπληξις· ὁ τάφος εὑρέθη κενός, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἐν αὐτῷ εἰμὴ μόνον τὰ ἐντάφια. Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ καθ' ἣν ὥραν μέλλοντες νὰ φάγωσιν ὕψωσαν, ὡς συνήθως, τὸν ἄρτον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἰδοὺ αἴφνης ἡ Παρθένος ἐπιφαίνεται ζῶσα ἐν μέσῳ ἀγγέλων εἰς τὸν ἀέρα καὶ λέγει εἰς αὐτούς. «Χαίρετε, ὅτι ἐγὼ μεθ' ἡμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας». Οἱ Ἀπόστολοι ἐκπλαγέντες ἐκ τοῦ θαύματος ἀνεκραύγασαν. «Παναγία Θεοτόκε βοήθει ἡμῖν».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἐν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ Κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωήν, μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν·

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον, καὶ προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα, τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν, ὡς γὰρ ζωῆς μητέρα πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν, ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον.

16.—Ἡ ἐξ Ἐδέσης ἀνακομιδὴ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν Ἁγίων Διομήδους, Χαιρήμονος.

Η ΑΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟΣ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ὁ Αὔγαρος ὁ Τοπάρχης τῆς Ἐδέσσης ἀκούων περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὅτι ἔκαμνε πολλὰ θαύματα καὶ ἐπιθυμῶν ὅπως ἴδῃ αὐτὸν καὶ μὴ δυνάμενος διότι ἔπασχεν ἀπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους ἀσθενείας καθότι μέλαινα λέπρα ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ σώματός του ἐξηπλωμένη κατέτρωγεν αὐτόν, ὡσαύτως δὲ καὶ ἀρθρῖτις ὀξεῖα προὐξένει αὐτῷ ἀφορήτους ἀλγηδόνας, ἔγραψε τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-

στόν, τὴν ὁποίαν τῷ ἔστειλε διὰ τοῦ Ἀνανίου, δώσας εἰς αὐτὸν ἐντολὴν ἵνα ζωγραφήσῃ τὴν ἡλικίαν, τὴν τρίχα, τὸ πρόσωπον, καὶ ὅλον τὸν σωματικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἰησοῦ μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὴν μορφὴν τοῦ Χριστοῦ διότι ὁ Ἀνανίας ἐφημίζετο ὡς ἄριστος ζωγράφος.

Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο ἡ ἑξῆς:

Αὔγαρος ὁ Τοπάρχης πόλεως Ἐδέσσης, Ἰησοῦ Σωτῆρι ἀγαθῷ ἰατρῷ ἀναφανέντι ἐν Ἱεροσολύμοις.

Ἤκουσταί μοι τὰ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν ἰαμάτων, τῶν ἄνευ φαρμάκων ὑπὸ σοῦ γινομένων· ὡς γὰρ λόγος, τυφλοὺς ἀναβλέπειν ποιεῖς· χωλοὺς περιπατεῖν κατασκευάζεις· λεπροὺς καθαρίζεις· καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ δαίμονας ἐλαύνεις· καὶ τοὺς ἐν μακρονοσίᾳ βασανιζομένους θεραπεύεις· καὶ νεκροὺς ἐγείρεις· καὶ ταῦτα πάντα ἀκούσας περὶ σοῦ, κατὰ νοῦν ἐθέμην τὸ ἕτερον τῶν δύο, ἢ ὅτι Θεοῦ Υἱὸς εἶ, ποιῶν ταῦτα ἢ Θεός. Διὰ τοῦτο τοίνυν γράψας ἐδεήθην σου σκυλῆναι, καὶ ἐλθεῖν πρός με, ἵνα καὶ τὸ πάθος, ὃ ἔχω θεραπεύσεις, καὶ μετ' ἐμοῦ ἐνταῦθα συνέσῃ. Καὶ γὰρ ἤκουσα ὅτι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καταγογγύζουσί σου, καὶ βούλονται κακῶσαί σε. Πόλις δὲ σμικροτάτη μοι ἐστὶ καὶ σεμνή, ἥτις ἀρκέσει ἀμφοτέροις ἡμῖν τοῦ κατοικεῖν ἐν εἰρήνῃ.

Ὁ Ἀνανίας μεταβὰς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ δοὺς τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Κύριον, παρετήρει αὐτὸν μετὰ προσοχῆς, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ τὸν πλησιάσῃ λόγῳ τοῦ συρρεύσαντος πλήθους καὶ διὰ τοῦτο ἀνέβη ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, ὀλίγον ἐξέχουσαν τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκεῖθεν ἐκίνει μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν δὲ χεῖρα ἐστήριζεν ἐπὶ χάρτου καὶ κατέγραφε τὴν μορφὴν τοῦ Ἰησοῦ. Οὐδὲν ὅμως κατώρθωσε διότι ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἤλασσεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ διεισδύων εἰς τὰ βάθη τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν ἠννόησε ποίας ἀπεγνωσμένας προσπαθείας κατέβαλλεν ὁ Ἀνανίας, ἐζήτησε νὰ νιφθῇ. Καὶ ὅταν ἐνίφθη τοῦ ἔδωκαν ράκος δεδιπλωμένον εἰς τέσσαρα μέρη ὅπως σπογγισθῇ. Ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ ράκους ἐνετυπώθη ἡ Θεία Αὐτοῦ μορφή, τὸ ἔδωκε δὲ εἰς τὸν Ἀνανίαν εἰπών: «Ἀπελθὼν ἀπόδος αὐτῷ τῷ ἀποστείλαντί σε. Τοῦ ἔδωκε δὲ καὶ ἐπιστολὴν εἰς τὸν Αὔγαρον ἔχουσαν οὕτω:

Μακάριος εἶ, Αὔγαρε, πιστεύσας ἐν ἐμοὶ καὶ μὴ ἑωρακώς· γέγραπται γὰρ περὶ ἐμοῦ, τοὺς ἑωρακότας μὴ πιστεύειν ἐν

ἐμοί, ἵνα μὴ οἱ ἑωρακότες με αὐτοὶ πιστεύσωσι καὶ ζήσονται. Περὶ δὲ οὗ ἔγραψάς με ἐλθεῖν πρός σε, δέον ἐστὶ πάντα δι' ἃ ἀπεστάλην, πληρῶσαί με· καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι, ἀναληφθῆναι πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με Πατέρα. Καὶ ἐπειδὰν ἀναληφθῶ, ἀποστελῶ σοι ἕνα τῶν μαθητῶν μου, ὀνόματι Θαδδαῖον, ὅστις καὶ τὸ πάθος σου θεραπεύσει, καὶ ζωὴν αἰώνιον σοί τε καὶ τοῖς σύν σοι, καὶ εἰρήνην παρέξει, καὶ ποιήσει τῇ πόλει σου τὸ ἱκανόν, πρὸς μηδένα τῶν ἐχθρῶν κατισχύσαι αὐτῆς.

Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ἐπιστολῆς ἐπέθηκεν ἑπτὰ σφραγῖδας, διὰ Ἑβραϊκῶν γραμμάτων σεσημασμένας, αἱ ὁποῖαι ἐξηγοῦνται Θεοῦ θέα, θεῖον θαῦμα.

Ὁ Αὔγαρος δεχθεὶς περιχαρῶς τὸν Ἀνανίαν καὶ πεσὼν καὶ προσκυνήσας τὴν Ἄχραντον εἰκόνα τοῦ Κυρίου πίστει καὶ πόθῳ, ἐθεραπεύθη τελείως ὑπὸ τῶν κατεχουσῶν αὐτὸν νόσων καὶ μόνον εἰς τὸ μέτωπόν του ἔμειναν ὑπόλειμμά τι λέπρας. Μετὰ δὲ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ἀπόστολος Θαδδαῖος μεταβὰς εἰς Ἔδεσσαν ἐβάπτισε τὸν Αὔγαρον καὶ πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θεραπευθέντος τοῦ Αὐγάρου τοῦ ὑπολείμματος τῆς λέπρας. Σεβόμενος παντοιοτρόπως τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου καὶ ἐπιθυμῶν ὅπως πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν τιμῶσιν αὐτήν, διέταξε καὶ ἐκρήμνισαν τὸ πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει εἰσερχόμενοι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ προσκυνῶσι, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀνεστήλωσεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ σανίδος ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔγραψε τὰ ἑξῆς: Χριστὲ ὁ Θεός, ὁ εἰς σὲ ἐλπίζων, οὐκ ἀποτυγχάνει ποτέ. Διέταξε δὲ ὅπως πᾶς εἰσερχόμενος διὰ τῆς πύλης ἐκείνης ἀπονέμῃ τὸ προσῆκον σέβας καὶ προσκύνησιν εἰς τὴν θαυματουργὸν ἐκείνην εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔπειτα εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἡ διαταγὴ αὐτὴ ἐτηρήθη ὄχι μόνον μέχρι τοῦ θανάτου του, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὁ ἔγγονός του διαδεχθεὶς εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν πατέρα του ἠσπάσθη τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ διέταξε νὰ καταστρέψωσι τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως ἐκείνης μαθὼν ἐκ θείας ἀποκαλύψεως τὴν δυσσεβῆ ἐκείνην ἀπόφασιν μεταβὰς ἐτοποθέτησε κέραμον ἀπέναντι τῆς εἰκόνος, ἔθεσε πρὸ αὐτῆς θριαλλίδα ἀνημμένην καὶ ἔπειτα ἔκτισε διὰ πλίνθων τὸν κυλινδροειδῆ τόπον ἐν ᾧ ἦτο ἡ εἰκὼν καὶ οὕτως ἀπεφεύχθη ἡ καταστροφὴ αὐτῆς.

Πολὺ χρονικὸν διάστημα ἐν τῷ μεταξὺ παρῆλθε καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐλησμόνησαν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο κεκρυμμένον τὸ θεῖον ἐκεῖνο ἀπεικόνισμα. Ὅταν ὅμως ὁ Χοσρόης, Βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐκπορθήσας τὰς πόλεις τῆς Ἀσίας, κατέλαβε καὶ τὴν Ἔδεσσαν, οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἰς τὸν Θεὸν καταφυγόντες καὶ μετὰ δακρύων ἱκετεύσαντες ἐσώθησαν· διότι μιᾷ νυκτὶ γυνή τις ἐνδοξοτάτη παρουσιάζεται εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Εὐλάβιον καὶ τοῦ λέγει. «Τὴν ἐπάνω τῆς δε τῆς πύλης τῆς πόλεως κατακεκρυμμένην (καὶ ἔδειξε συγχρόνως τὸν τόπον) θείαν μορφὴν τοῦ Σωτῆρος ἀχειροποίητον, λαβών, πάντα αἰσίως πράξεις». Ὁ Ἐπίσκοπος μεταβὰς καὶ σκάψας εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος ἀνεῦρε τὴν εἰκόνα καὶ τὴν θρυαλλίδα ἀκόμη ἀνημμένην, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀπέναντι τῆς εἰκόνος τοποθετημένης κεράμου ἦτο ἀποτυπωμένον ἕτερον ὁμοίωμα ἀπαραλλάκτως ὡς τὸ πρωτότυπον, λιτανεύσας δὲ καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεὸν ἦλθεν εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἤνοιγον οἱ Πέρσαι προχώματα, ἀπέσταξεν ἔλαιον ἀπὸ τῆς λυχνίας ἐκείνης ἐπὶ τοῦ εὐτρεπισθέντος πυρὸς καὶ διὰ τῆς γενομένης πυρκαϊᾶς καταδιωκούσης τοὺς Πέρσας, τοὺς ἠνάγκασε νὰ φύγωσιν ἄπρακτοι.

Βραδύτερον ὁ βασιλεὺς Ρωμανὸς θέλων νὰ πλουτίσῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν τοῦ Θείου ἐκείνου θησαυροῦ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν ἀπεσταλμένους μὲ χρυσίον πολὺ καὶ διακοσίους Σαρακηνοὺς καὶ ἐπὶ τέλους ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου καὶ ὅταν ὁ Ἀμηρᾶς παρεχώρησε τὴν Εἰκόνα, οἱ Ἐπίσκοποι τῶν Σαμοσάτων καὶ τῆς Ἐδέσσης λαβόντες αὐτὴν καὶ τὴν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Αὔγαρον μετέβησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔνθα περιχαρῶς προσεκύνησαν αὐτὴν πάντες οἱ πιστοί, τὴν δὲ ἑπομένην λαβόντες αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων ὁ Ἀρχιερεὺς Θεοφύλακτος καὶ οἱ νεαροὶ βασιλεῖς, ἀκολουθούσης τῆς Γερουσίας, μετὰ παντὸς τοῦ πληρώματος τῆς ἐκκλησίας, μετὰ ψαλμῶν, καὶ ὕμνων καὶ λαμπάδων καὶ φώτων ἦλθον εἰς τὸν περίφημον ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, καὶ ἐκεῖθεν μετέβησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θοετόκου τὸν καλούμενον τοῦ Φάρου, ἔνθα κατέθεσαν τὸ Ἅγιον Ἐκτύπωμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν ἀγαθέ, αἰτούμενοι συγχώρησιν τῶν πταισμάτων ἡμῶν, Χριστὲ ὁ

Θεός· βουλήσει γὰρ ηὐδόκησας ἀνελθεῖν ἐν τῷ σταυρῷ ἵνα ρύσῃ οὓς ἔπλασας ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ. Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι. Χαρᾶς ἐπλήρωσας τὰ πάντα ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, παραγενόμενος εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον.

17.—Τῶν Ἁγίων Μύρωνος, Στράτωνος, Φιλίππου, Εὐτυχιανοῦ, Κυριανοῦ, Παύλου, Ἰουλιανῆς, Θύρσου, Λευκίου καὶ Κορωνάτου.

18.—Τῶν Ἁγίων Φλώρου, Λαύρου, Ἕρμου, Σεραπίωνος, Πολυαίνου, Λέοντος καὶ Ἰωάννου καὶ Γεωργίου Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

19.—Ἀνδρέου Στρατηλάτου, Τιμοθέου, Ἀγαπίου, Θέκλης, Εὐτυχιανοῦ, Στρατηγίου καὶ Θεοφάνους.

20.—Προφήτου Σαμουήλ, καὶ Ἁγίων Σεβήρου, Μέμνονος, Κεντυρίωνος, Ἡλιοδώρου καὶ Δοσᾶ.

21.—Ἀποστόλου Θαδδαίου (ἰδὲ τὸν βίον του σελ.) καὶ Ἁγίων Βάσσης, Θεογνίου, Ἀγαπίου, Πιστοῦ.

12.—Ἀγαθονίκου, Ζωτικοῦ, Ζήνωνος, Θεοπρεπίου, Ἀκινδύνου, Σεβηριανοῦ, Ἀνθούσης, Ἀθανασίου, Ἐπισκόπου, Χαρισίμου, Νεοφύτου, Εἰρηναίου, Ὥρ, καὶ Ὀρόψιδος,

23.—Ἁγίων Λούπου, Εἰρηναίου, καὶ Καλλινίκου.

24.—Ἁγίων Εὐτυχοῦς, Τατίωνος, Γεωργίου τοῦ Λιμνιώτου, καὶ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰσαποστόλου Κοσμᾶ τοῦ ἀπαγχονισθέντος ἐν Ἀλβανίᾳ ἐν ἔτει 1779.

25.—Μνήμη τῆς ἐπανόδου τοῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Βαρθολομαίου, καὶ τῶν Ἁγίων Τίτου, Μηνᾶ, Ἐπιφανίου, Γενναδίου καὶ Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Ἀπόστολος Βαρθολομαῖος κηρύξας εἰς πολλὰ μέρη τὸ Εὐαγγέλιον (ἰδὲ σελ.), ἀπέθανε σταυρωθεὶς εἰς Ἀλβανούπολιν τῆς Ἀρμενίας, ἔνθα οἱ χριστιανοὶ τὸν ἐνεταφίασαν, καταθέσαντες τὸ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα ἐντὸς λιθίνης λάρνακος.

Οἱ πολέμιοι ὅμως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδόντες τὰς γενομένας πλείστας θαυματουργίας, εἰς τὸ μέρος ἔνθα εὑρίσκετο τὸ λείψανον τοῦ Ἀποστόλου, ἔρριψαν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τεσσάρων ἄλλων λαρνάκων Ἁγίων Μαρτύρων, αἵτινες λάρνακες ἅπασαι τῶν ἁγίων Παππιανοῦ, Λουκιανοῦ, Γρηγορίου καὶ Ἀκακίου, διέπλευσαν τὰ στενὰ βάθη τοῦ Ἑλλησπόντου,

τὸ Αἰγαῖον καὶ τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος καὶ ἦλθον εἰς Σικελίαν εἰς νησῖδα καλουμένην Λίπαριν, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἐπισκόπου Λιπάρεως κατετέθησαν εἰς παρακειμένην τινὰ νησῖδα καλουμένην Βουλκᾶνος, βραδύτερον δὲ τὸ ἅγιον λείψανον τοῦ Ἀποστόλου Βαρθολομαίου μετετέθη εἰς πόλιν Βένονδον.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΙΤΟΥ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΓΟΡΤΥΝΗΣ ΜΑΘΗΤΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Τίτος κατήγετο ἐκ Κρήτης ὅπως ἀναφέρει ὁ Ζηνᾶς ὁ Νομικὸς ὁ συγγράψας τὸν βίον αὐτοῦ διὰ σπουδῆς ἀπέκτησε μεγάλην σοφίαν. Εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν ἀκούει οὐρανόθεν φωνὴν λέγουσαν. «Τίτε, δεῖ σε ἐντεῦθεν ἐκδημῆσαι καὶ τὴν ψυχήν σου σῶσαι· οὐ γὰρ ὀνήσει σε ἡ παιδεία αὕτη». Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ θεῖος τοῦ Ἀποστόλου Τίτου μαθὼν περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἰησοῦ τὰ ὁποῖα ἐποίει ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἀλλαχοῦ, ἔστειλε τοὺς πρώτους ἐκ τῶν ἐν Κρήτῃ ὡς συμβούλους ἵνα μεταβάντες ἀκούσωσι καὶ ἴδωσι τὸν Ἰησοῦν. ἐπιστρέψαντες δὲ εἴπωσιν αὐτῷ ὅ,τι εἶδον. Μετ' αὐτῶν ἀπέστειλε καὶ τὸν ἀνεψιόν του Τίτον λόγῳ τῆς παιδείας του δυνάμενον νὰ ἐννοήσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Τίτος μετὰ τῶν λοιπῶν μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα, προσεκύνησαν τὸν Δεσπότην Χριστόν, εἶδον τὰ θαύματα αὐτοῦ, εἶδον τὰ σωτήρια αὐτοῦ πάθη, τὴν ταφήν, τὴν Ἀνάστασιν, τὴν Θείαν Ἀνάληψιν, τὴν κάθοδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς Ἁγίους μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους αὐτοῦ, πιστεύσας δὲ ὁ Τίτος συνηρίθμη μὲ τοὺς 120 καὶ τοὺς τρισχιλίους οἵτινες τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον κατόπιν τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Ἔπειτα ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος καὶ ἀπεστάλη μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἔρχεται μετ' αὐτοῦ εἰς Ἀντιόχειαν, εἰς Σελεύκειαν, εἰς Κύπρον, εἰς Σαλαμῖνα, εἰς Πάφον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας, εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, εἰς τὸ Ἰκόνιον, εἰς Λύστραν, εἰς Δέρβην καὶ πανταχοῦ, κηρύττων μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖθεν μετέβη μετ' αὐτοῦ εἰς Κρήτην ἔνθα ἦτο ἡγεμὼν ὁ Ρουστίλλος, γαμβρὸς ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ Τίτου καὶ ἐκεῖ ἵδρυσαν Ἐκκλησίαν. Ἐκ Κρήτης ἦλθον εἰς Ἀσίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην ἔνθα ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 94 ἐτῶν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολοι Ἅγιοι πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

26.—Ἁγίων Ἀδριανοῦ, Ναταλίας, Ἀττικοῦ, Σισινίου, Ἰβιστίωνος, Ἰαάσαφ καὶ Τιθόη.

27.—Ἁγίων Λιβερίου, Ἀνθούσης, Φανουρίου.

28.—Ἁγίων Μωσέως τοῦ Αἰθίοπος, Ἀκακίου τοῦ Νέου, Διομήδους, Λαυρεντίου, Ἐζεκίου, Ἄννης θυγατρὸς Φανουήλ.

29.—Ἡ ἀποτομὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ Τιμίου, Ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Ἡρώδης ὁ ἐπικαλούμενος Ἀντύπας, Τετράρχης ἤτοι βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας, ἄνευ ἀφορμῆς ἐξεδίωξε τὴν νόμιμον σύζυγόν του καὶ συνέζη παρανόμως μὲ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του καλουμένην Ἡρωδιάδα ἔχουσα καὶ θυγατέρα εἰς ἡλικίαν γάμου ὀνόματι Σαλώμην. Τὴν ἁμαρτίαν ταύτην τῆς μοιχείας ἐκ καθήκοντος ἤλεγχεν ὁ Πρόδρομος καλῶν εἰς μετάνοιαν τὸν παρανομοῦντα Ἡρώδην, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔλεγεν. «Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. «Ὁ παράνομος ὅμως οὗτος βασιλεὺς, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῶν γυναικοκρατουμένων ἀκολάστων βασιλέων τῆς γῆς, ἀρεσκόμενος νὰ κυλίεται εἰς τὸν βόρβορον τῆς αἰσχρᾶς ταύτης ἁμορτίας καὶ μὴ ἀνεχόμενος τὸν σωτήριον δι' αὐτὸν ἔλεγχον τῆς παρανομίας του, ἐνέκλεισεν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἐλεγκτὴν τῆς κακίας του καὶ θὰ τὸν ἐφόνευεν ἀμέσως ἂν δὲν ἐφοβεῖτο τὸν ὄχλον ὅστις ηὐλαβεῖτο τὸν Πρόδρομον ὡς ἅγιον ἄνδρα. Ἀλλὰ μετά τινα καιρὸν ἐνῷ ἑώρταζε τὰ γενέθλιά του, ἐχόρευσεν ἡ Σαλώμη καὶ τοσοῦτον ἤρεσεν ὁ χορός της εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ συμποζιάζοντας ὥστε ὑπεσχέθη μεθ' ὅρκου ὅτι θὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι δήποτε ἐζήτει μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ βασιλείου του ὡς ἀμοιβὴν τῆς ὀρχήσεως. Καὶ ἡ μὲν ἀναιδὴς ὀρχήστρια συμβουλευθεῖσα τὴν μητέρα της ζητεῖ ἀμέσως τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ πίνακι, ὁ δὲ ἄνομος Ἡρώδης ὑποκρινόμενος ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν ὑποχρεωμένον νὰ τηρήσῃ τὸν ὅρκον τὸν ὁποῖον ἔκαμε, πραγματοποιεῖ τὴν πονηρὰν διάθεσιν τῆς ψυχῆς του καὶ πληροῖ τὸ ἐναγὲς συμπόσιον αἱμάτων προφητικῶν. Τοιουτοτρόπως ἡ πάντιμος ἐκείνη κεφαλὴ δίδεται ὡς βραβεῖον βεβήλου ὀρχήσεως ἀκολάστου θυγατρὸς καὶ μητρὸς μοιχαλίδος, τὸ δὲ σπετὸν τοῦ Ἰωάννου σῶμα παραλαβόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν μνημείῳ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, σοὶ δὲ ἀρκέσει ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου Πρόδρομε· ἀνεδείχθης γὰρ ὄντως καὶ Προφητῶν σεβασμιώτερος ὅτι καὶ ἐν ρείθροις βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. Ὅθεν τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας χαίρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἅδῃ Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκὶ τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

30.—Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καὶ Παύλου τοῦ Νέου Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Ἁγίου Φαντίνου.

31.—Ἀνάμνησις τῆς καταθέσεως τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων Μηνᾶ, Φαύστου, Ἀνδρέου, Ἡρακλείου, ἑπτὰ παρθένων ἐκ Γάζης, τεσσάρων ἐκ Πέργης, τῆς Παμφυλίας καὶ 366 ἐκ Νικομηδείας, ξίφει τελειωθέντων.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ὁ Ἀρκάδιος ὁ υἱὸς τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, παραλαβὼν τὴν Ζώνην τῆς Θεοτόκου φυλαττομένην ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ παρθένου τινὸς γυναικὸς μετὰ τῆς ἐσθῆτος, μετεκόμισεν αὐτὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ κατέθηκεν ἐντὸς θήκης ἣν ἐκάλεσεν Ἁγίαν Σορόν. Μετὰ πάροδον 310 ἐτῶν ὁ βασιλεὺς Λέων ἤνοιξε τὴν Ἁγίαν ταύτην σορὸν διὰ τὴν βασίλισσαν Ζωήν, ὀχλουμένην ὑπὸ ἀκαθάρτου πνεύματος, ἥτις εἶδε θείαν ὀπτασίαν ὅτι θὰ θεραπευθῇ ὅταν τεθῇ ἐπ' αὐτῆς ἡ Ζώνη τῆς Θεοτόκου. Ἠνοίχθη τότε ἡ λαμπρὰ θήκη ἡ δὲ ζώνη τῆς Θεοτόκου ἀποστίλβουσα ὡς νεοΰφαντος, ἔχουσα σφραγῖδα διὰ χρυσῆς βούλλης καὶ κωδίκελλον ἐμφαίνοντα λεπτομερῶς τὸν χρόνον καὶ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν προσεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξ Ἱεροσολύμων. Ὁ βασιλεὺς ἀσπασθεὶς αὐτὴν διὰ χειρὸς τοῦ Πατριάρχου ἄνωθεν τοῦ σώματος τῆς βασιλίσσης συζύγου του, ἐφαπλώσας, ἐπέτυχε τὴν πλήρη θεραπείαν αὐτῆς.

ΤΡΟΠΑΡΙΟΝ (Τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ)

Τίμιον διάδημα, οἱ εὐσεβῶς βασιλεύοντες, τὴν σὴν Ζώνην Πανάχραντε, φαιδρῶς περικείμενοι, ἐν τοῖς

σοῖς καυχῶνται, θείοις μεγαλείοις, καὶ φοβερώτατοι ἐχθροῖς, τοῖς πολεμοῦσιν ἀεὶ γνωρίζονται· καὶ σὲ ὑμνοῦντες κράζουσι, τῷ ὑπὲρ λόγον τεχθέντι ἐκ σοῦ Ἰησοῦ Παντοδύναμε, σῶσον πάντας ὡς εὔσπλαγχνος.

ΜΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1.—Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ τῶν Ἁγίων Συμεὼν τοῦ Στυλίτου Ὁσίας Μάρθας, Εὐόδου, Καλλίστης, Ἑρμογένους, Μελετίου τοῦ Νέου καὶ Νεομάρτυρος Ἀγγελῆ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ.

ΑΡΧΗ ΙΝΔΙΚΤΟΥ

Οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Ρώμης πρὸς διατήρησιν τῶν στρατευμάτων (ἕκαστος Ρωμαῖος πολίτης ὑπεχρεοῦτο νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἐπὶ 15 ἔτη), διέτασσον διὰ θεσπίσματος ἵνα ἕκαστος ὑπήκοος τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους πληρώνῃ φόρον τινὰ γενικῶς εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν, κατ' ἔτος. Τὸ Αὐτοκρατορικὸν τοῦτο θέσπισμα ὠνομάζετο INDICTIS, ὅπερ οἱ Βυζαντῖνοὶ Αὐτοκράτορες διετήρησαν ὀνομάσαντες αὐτὸ ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον Ἰνδικτιών. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην πρῶτος εἰσαγαγὼν τοὺς Ἰνδικτιῶνας φέρεται ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, ὅτε νικήσας τὸν Μαξέντιον ἐν ἔτει 312 ἀνηγορεύθη Αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως. Τινὲς ὅμως φρονοῦσιν ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου τρία ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν 1 Σεπτεμβρίου τὴν Ἰνδικτιῶνα διότι ἐθεωρήθη καλὸν νὰ ἑορτάζηται ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς Ἰνδικτιῶνος, πρὸς τούτοις δὲ διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, ἀνοίξας δὲ τῷ ἐπιδοθὲν αὐτῷ βιβλίον τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου εὗρε τὸ μέρος ὅπου ἦτο γεγραμμένον «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμὲ οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίσασθε πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ· κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν· ἀποστεῖλαι τετραυσμένους ἐν ἀφέσει· κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. Ἡσαΐου Κεφ. 61 Στίχ. 1-2). Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀνωτέρω ἔδωκε τὸ βιβλίον εἰς ὑπηρέτην τινὰ καὶ καθίσας εἶπεν. «Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν»· ὅτε καὶ ἐθαύμαζον οἱ ὄχλοι ἐπὶ τοῖς

λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ (Εὐαγγέλ. κατὰ Λουκᾶν Κεφ. 4 Στίχ. 16-22).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὁ πάσης δημιουργὸς τῆς κτίσεως, ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, Κύριε, φυλάττων ἐν εἰρήνῃ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὴν πόλιν σου, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσον ἡμᾶς.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΥΛΙΤΟΥ

Οὗτος ἐγεννήθη ἐν ἔτει 392 ἔν τινι κώμῃ καλουμένῃ Σισὰν εὑρισκομένῃ εἰς τὰ ὅρια Συρίας καὶ Κιλικίας. Ἠσπάσθη τὸ μοναχικὸν στάδιον ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Μεγάλου καὶ Μαρτυρίου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἔζησε δὲ ἐπὶ πολὺ κατὰ μόνας εἰς τὴν ἔρημον καὶ τελευταῖον ἀναβὰς εἰς τὰ ὄρη τῆς Συρίας ἐπί τινος ὑψηλοῦ στύλου (ἐξ οὗ ὠνομάσθη καὶ Στυλίτης), ἔμεινεν ἐπ' αὐτοῦ 47 ἔτη ὄρθιος κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀποθανὼν τῷ ἔτει 461 εἰς ἡλικίαν 69 ἐτῶν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὑπομονῆς στῦλος γέγονας, ζηλώσας τοὺς προπάτορας ὅσιε, τὸν Ἰὼβ ἐν τοῖς πάθεσι, τὸν Ἰωσὴφ ἐν τοῖς πειρασμοῖς, καὶ τὴν τῶν ἀσωμάτων πολιτείαν, ὑπάρχων ἐν σώματι. Συμεὼν Πατὴρ ἡμῶν Ὅσιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

Οὗτος ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1654 πρὸ Χριστοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, γενόμενος διάδοχος τοῦ Μωϋσέως τοῦ νομοθέτου τῶν Ἑβραίων, εἰς ἡλικίαν 85 ἐτῶν. Ἀνεχαίτισε τὸ ρεῦμα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, ὡς ἄλλοτε ὁ Μωϋσῆς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ διεβίβασε τοὺς Ἰσραηλίτας πεζούς, ἐκυρίευσε τὴν Ἱεριχώ, καὶ ἰδὼν τὸν Ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ κρατοῦντα ρομφαίαν προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Πολεμῶν ἐναντίον τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἰδὼν ὅτι ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ προσευχηθεὶς εἰς τὸν Θεὸν τὸν διέταξε νὰ σταθῇ εἰς

τὸ μέρος ἔνθα εὑρίσκετο καὶ ἐστάθη ἕως ὅτου ἐνίκησε τοὺς ἀλλοφύλους κατὰ κράτος. Στρατηγήσας τοῦ Ἰσραηλτικοῦ λαοῦ διαγαγὼν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ διαμερίσαν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἐκυβέρνησε τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ 25 ἔτη. Συνέγραψε τὸ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπιγραφόμενον ἕκτον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ζήσας 110 ἔτη ἀπέθανε τῷ 1544 πρὸ Χριστοῦ.

2.—Ἁγίων Μάμαντος, Διομήδους, Ἰουλιανοῦ, Φιλίππου, Εὐτυχιανοῦ, Ἡσυχίου, Λεωνίδα, Εὐτυχίου, Φιλαδέλφου, Μελανίππου, Παρθαγάπης καὶ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ.

3.—Ἁγίων Ἀνθίμου, Θεοκτίστου, Ζήνωνος, Ἀριστίωνος, Χαρίτωνος, Ἀρχοντίωνος καὶ Πολυδώρου.

3.—Ἁγίων Βαβύλα, Προφήτου Μωϋσέως, Ἑρμιόνης, Θεοτίμου, Θεοδούλου, Κεντυρίωνος, Θεοδώρου, Ἀμιανοῦ, Αἰμυλιανοῦ, Πετρωνίου, Χαριτίνης, Ζαρβήλου καὶ Βεβαίας.

5.—Τοῦ Ἁγίου Προφήτου Ζαχαρίου πατρὸς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, καὶ τῶν Ἁγίων Ἀβδαίου, Μεδίμνου, Οὐρβανοῦ, Θεοδώρου καὶ Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἀθήρᾳ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΟΥ

Τὸν Ζαχαρίαν τὸν πατέρα τοῦ Προδρόμου ἐφόνευσαν οἱ Ἰουδαῖοι μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅπως βεβαιοῖ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 23 Στίχ. 35) διὰ δύο αἰτίας. Πρῶτον διότι ὁ Ζαχαρίας μετὰ τὴν κύησιν τῆς Παρθένου Μαρίας τὴν ὠνόμαζε πάλιν παρθένον συναριθμῶν αὐτὴν μετὰ τῶν λοιπῶν παρθένων, καὶ δεύτερον διότι ὅταν ὁ Ἡρώδης διέταξε νὰ σφαγῶσιν ἅπαντα τὰ νήπια τῆς Βηθλεὲμ καὶ περιχώρων, δὲν εὑρέθη ὁ Ἰωάννης ὁ υἱός αὐτοῦ διὰ νὰ θανατωθῇ, διότι ἡ γραῖα Ἐλισάβετ παραλαβοῦσα αὐτὸν μετέβη εἰς ἔρημον ὅπου ὅπως βλέπομεν εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον(Κεφ. 1 Στίχ 80), τὸ παιδίον ηὔξανε καὶ καὶ ἐκραταιοῦτο Πνεύματι καὶ ἦν ἐν τοῖς ἐρήμοις, ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν εὑρέθη ὁ υἱός ἐφόνευσαν τὸν πατέρα αὐτοῦ κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἡρώδου.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἱερωσύνης στολισμὸν περιβαλόμενος σοφέ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὁλοκαυτώματα δεκτά, ἱεροπρε-

πῶς προσενήνοχας, Ζαχαρία· καὶ γέγονας φωστὴρ καὶ θεατὴς μυστικῶν τὰ σύμβολα ἐν σοὶ τὰ τῆς χάριτος, φέρων ἐκδήλως, πάνσοφε· καὶ ξίφει ἀναιρεθεὶς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, Χριστοῦ Προφῆτα σὺν τῷ Προδρόμῳ, πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

6.—Ἡ ἀνάμνησις τοῦ γενομένου παραδόξου θαύματος ἐν Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ καὶ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Εὐδοξίου, Ζήνωνος, Ρωμύλου, Μακαρίου, Φαύστου, Μακαρίου, Ἀνδρέα, Βίβου, Κυριακοῦ, Διονυσίου, Ἀνδρονίκου, Ἀνδροπελαγίας, Θέκλας καὶ Θεοκτίστου.

7.—Ἁγίων Σώζοντος, Εὐόδου, Ὀνησιφόρου, Λουκᾶ ἡγουμένου.

8.—Τὸ γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀπειπαρθένου Μαρίας καὶ τῶν Ἁγίων Ρούφου, Ρουφιανοῦ, Σεβήρου, Ἀρτεμιδώρου, καὶ νεομάρτυρος Ἀθανασίου.

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ὁ πατὴρ τῆς Θεοτόκου Μαρίας ἐλέγετο Ἰωακεὶμ καὶ κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους τοῦ Δαβὶδ φυλῆς Ἰούδα, ἡ δὲ μήτηρ της ἐλέγετο Ἄννα καὶ κατήγετο ἐκ τῆς ἱερατικῆς φυλῆς τοῦ Λευῒ καὶ ἦτο θυγάτηρ τοῦ ἱερέως Ματθὰν καὶ τῆς Μαρίας. Οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου ἦσαν εὐσεβεῖς, ζῶντες ἐν ὁσιότητι, σωφροσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ ἐκτελοῦντες πάσας τὰς θείας ἐντολάς. Ἦσαν ὅμως ἄτεκνοι καὶ ὡς ἐκ τούτου βαρέως ἔφερον τὸ ὄνειδος τῆς ἀτεκνίας· διότι παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἡ ἀτεκνία ἐθεωρεῖτο ὄνειδος καὶ καταισχύνη, ἀντιθέτως πρὸς τὴν πολυτεκνίαν ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς θεία εὐλογία, ὡς ἔνδειξις ἀγάπης καὶ εὐλογίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἀκαταπαύστως δὲ παρεκάλουν τὸν Θεὸν ἵνα δώσῃ αὐτοῖς τέκνον ἕως ὅτου ἐπέτυχον τοῦ ποθουμένου.

Καὶ ὁ μὲν σώφρων Ἰωακεὶμ ἀναχωρεῖ κατὰ μόνας εἰς τὴν ἔρημον καὶ στήσας ἐκεῖ τὴν σκηνήν του ἀγωνίζεται ἀπαύστως μὲ προσευχὰς καὶ νηστείας παρακαλῶν θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ γίνῃ πατὴρ τέκνου, καὶ δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν του εἰμὴ μόνον ὅταν ἄγγελος Θεοῦ τῷ ἔδωκε τὴν χαροποιὰν εἴδησιν ὅτι εἰσηκούσθη παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡ αἴτησίς του. Ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ Ἄννα κλείεται εἰς τὸν οἶκόν της καὶ ἀφανὴς ἀπὸ τὰ

βλέμματα τῶν ἀνθρώπων προσεύχεται θερμῶς μετὰ καρδίας ὀδυνωμένης καὶ παλλούσης ἐκ φλογεροῦ πόθου πρὸς ἀπόκτησιν τέκνου καὶ μετὰ δακρύων θερμῶν βοᾷ πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν λέγουσα. «Ἐπάκουσόν μου ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου καὶ εὐλόγησόν με ὡς ηὐλόγησας τὴν μήτραν Σάρρας». Καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν ὁ Θεὸς καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ οὕτως ἐξ αὐτῶν ἐγεννήθη ἡ Θεογεννήτρια ἡ θεώσασα τὸ ἀνθρώπινον γένος.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἡ Γέννησίς σου Θεοτόκε χαρὰν ἐμήνυσε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ λύσας τὴν κατάραν ἔδωκε τὴν εὐλογίαν καὶ καταργήσας τὸν θάνατον, ἐδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

9.—Τῶν Ἁγίων καὶ Δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, Θεοφάνους τοῦ Ὁμολογητοῦ, καὶ Χαρίτωνος.

10.—Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας, Βαρυψαβᾶ, Πουλχερίας, Ἴας, καὶ Ἀποστόλων Ἀπελλοῦ, Λουκᾶ καὶ Κλήμεντος.

11.—Ὁσίας Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Εὐφροσύνου, Διοδώρου, Διομήδους, Διδύμου, Ἴας, Δημητρίου, Εὐανθίας, καὶ Δημητριανοῦ.

12.—Αὐτονόμου, Κουρνούτου, Θεοδώρου, Ἰουλιανοῦ, Μακεδονίου, Τατιανοῦ, Θεοδούλου, καὶ Δανιήλ.

13.—Κορνηλίου, Κρονίδου, Λεοντίου, Σεραπίωνος, Στράτωνος, Σελεύκου, Μακροβίου, Γορδιανοῦ, Ζωτικοῦ, Ἠλειί, Λουκιανοῦ, Οὐαλεριανοῦ, Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἀγρέᾳ καὶ Ἱεροθέου.

14.—Ἡ Ὕψωσις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, ὁ Ἰσαπόστολος καὶ πρῶτος Χριστιανὸς βασιλεὺς εἶχε μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀνεύρῃ τὸν Σταυρὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπέθανεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν μητέρα αὐτοῦ μακαρίαν Ἑλένην ἥτις ἐρευνήσασα δραστηρίως καὶ ἐπιμόνως ἀνεῦρεν αὐτὸν κεχωσμένον ἐντὸς λοφίσκου τινὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔρριπτον ἀκαθαρσίας οἱ Ἑβραῖοι, ἄνωθεν δὲ τοῦ σταυροῦ ἐφύτρωνε κατὰ θείαν οἰκονομίαν τὸ εὐῶδες φυτὸν βασιλικός, καὶ διὰ τοῦτο

μεταχειριζόμεθα βασιλικὸν εἰς τοὺς ἁγιασμούς, καὶ εἰς ὅλας τὰς ἱεροτελεστίας τῆς ἐκκλησίας. Ὁμοῦ ὅμως μὲ τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἦσαν, καὶ οἱ σταυροὶ τῶν δύο ληστῶν τῶν συσταυρωθέντων μὲ τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ἡ δὲ ἁγία Ἑλένη θέλουσα νὰ γνωρίζῃ τίς ἐκ τῶν τριῶν ἦτο ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, ἐπέθηκε τὸ λείψανον ἀποθανούσης κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γυναικὸς καὶ εἰς τοὺς τρεῖς σταυροὺς καὶ μόλις ἐτέθη ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου ἀμέσως ἀνεστήθη ἡ νεκρά, ἡ δὲ Ἁγία Ἑλένη προσκυνήσασα αὐτὸν μεθ' ὅλης τῆς ἀκολουθίας της τὸν μετέφερεν ἔπειτα εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν ἔνθα συνέρρευσεν ἅπαν τὸ χριστιανικὸν πλῆθος ἵνα τὸν προσκυνήσῃ σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἐπειδὴ δὲ τὸ τοιοῦτον ἦτο ἀδύνατον λόγῳ τοῦ μεγάλου συνωστισμοῦ τοῦ πλήθους, ὁ Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριος (ἐν ἔτει 325) ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος ὕψωσεν αὐτόν, ὁ δὲ λαὸς ἰδὼν τὸ ἄχραντον ξύλον ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν ἐξηπλώθη ἐβόησε· «Κύριε ἐλέησον». Ἔκτοτε δὲ καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑψώσεως ἐκείνης ἐπεκράτησεν ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως. Μετὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μέρος αὐτοῦ ἐφέρθη εἰς Κωνσταντινούπολιν χάριν εὐλογίας· τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐγκαταλειφθὲν ἐν Ἱεροσολύμοις διέμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ ἔτους 614 ὅτε οἱ Πέρσαι κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως των Χοσρόη τοῦ Β΄. κυριεύσαντες τὰ Ἱεροσόλυμα, κατέκαυσαν τὰς ἐκκλησίας, ἔσφαξαν πάντα τὸν κλῆρον καὶ τὸν αἰχμαλωτισθέντα λαὸν ἀνερχόμενον εἰς 90,000, ἐπώλησαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ αὐτὸν τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἐκόμισαν εἰς Περσίαν, μετὰ 14 ὅμως ἔτη ἤτοι τῷ 628 ἐκστρατεύσας ὁ Αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος κατὰ τῶν Περσῶν καὶ κατατροπώσας αὐτοὺς ἔλαβεν ἐκ τῆς Περσίας καὶ τὸν Τίμιον Σταυρὸν τὸν ὁποῖον ἔφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. Νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸν σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ ἑκουσίως, τῇ ἐπωνύμῳ

σου καινῇ πολιτείᾳ, τοὺς οἰκτιρμούς σου δώρησαι Χριστὲ ὁ Θεός, εὔφρανον ἐν τῇ δυνάμει σου τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν νίκας χορηγῶν αὐτοῖς κατὰ τῶν πολεμίων· τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σήν, ὅπλον εἰρήνης ἀήττητον τρόπαιον·

15.—Νικήτα Μεγαλομάρτυρος, Φιλοθέου, Πορφυρίου, Ἀκακίου, Μαξίμου, Βησαρίωνος, Γερασίμου, νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Κρητός.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΝΙΚΗΤΑ

Οὗτος ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν βαρβάρων Γότθων, πέραν τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ. Εἶχε πλοῦτον πολὺν καὶ ἐσχετίζετο καὶ μετὰ τῶν χριστιανῶν, παρ' ὧν προσειλκύσθη εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Τοῦτο πληροφορηθεὶς ὁ ἄρχων τῶν Γότθων Ἀθηναρίχος τὸν ὑπέβαλε εἰς φρικώδη βασανιστήρια καὶ τέλος μὴ δεχόμενος νὰ ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου, ρίπτεται ἐντὸς τοῦ πυρὸς καὶ κατακαίεται ἐν ἔτει 330.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τῆς πλάνης τεμών, τὸ κράτος ἐν ἐνστάσει σου, καὶ τῆς νίκης λαβών, τὸ στέφος ἐν τοῖς ἄθλοις σου, τοῖς ἀγγέλοις ἔνδοξε, συναγάλῃ Νικήτα φερώνυμε, σὺν αὐτοῖς Χριστῷ τῷ Θεῷ, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

16.—Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος καὶ Πανευφήμου Εὐφημίας (ἰδὲ Ἰουλίου 11), Μελατινῆς.

17.—Πίστεως, Ἀγάπης, Ἐλπίδος, (ἀδελφῶν), Σοφίας, (μητρὸς αὐτῶν), Ἀγαθοκλείας, Μαξίμου, Θεοδότου, Ἀσκληπιοδότου, Λουκίας, Γεμινιανοῦ,Χαραλάμπους, Παντολέοντος, Ἡρακλείδου, καὶ Μύρωνος.

18.—Εὐμενίου, Σοφίας, Εἰρήνης, Ἀριάδνης, καὶ Κάστορος.

19.—Τροφίμου, Σαββατίου, Δορυμέδοντος.

20.—Εὐσταθίου, Ὑπατίου, Θεοπίστης, Ἀνδρέου Πρεσβυτέρου, Μαρτίνου, Μαξίμου, Ἀρτεμιδώρου, Θυλοῦ, Μελετίου, Ἰωάννου Αἰγυπτίου, καὶ Ἱλαρίωνος

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Οὗτος ἦτο στρατηγὸς τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ, ἐκαλεῖτο δὲ Πλακίδας καὶ ἦτο πολὺ πλούσιος. Μίαν ἡμέραν ἐξελθὼν εἰς κυνήγιον εἶδεν ἔλαφον τὴν ὁποίαν κατεδίωξε, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ τὴν συλλάβῃ βλέπει ἐπὶ τῶν κεράτων τῆς ἐλάφου σταυρὸν καὶ ἀκούει φωνὴν λέγουσαν. Ὦ Πλακίδα τί μὲ διώκεις; ἐγώ εἶμι ὁ Χριστός. Εἶτα ἐβαπτίσθη καὶ μετὰ προθυμίας καὶ ζήλου μετεχειρίσθη τὸν πλοῦτόν του εἰς ἐλεημοσύνας καὶ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν. Ὁ βασιλεὺς πληροφορηθεὶς ὅτι ἐγένετο χριστιανὸς τὸν καθυπέβαλεν εἰς πολλὰ βασανιστήρια καὶ οὕτως ἀποθνήσκει ἐντὸς βοὸς χαλκίνου πεπυρακτωμένου.

21.—Ἀποστόλου Κοδράτου.

22.—Φωκᾶ τοῦ Θαυματουργοῦ, Ἰσαὰκ (μάρτυρος), Μαρτίνου.

23.—Ἡ Σύλληψις τοῦ Προδρόμου, καὶ μαρτύρων Ἀνδρέου, Ἰωάννου, Πέτρου, Ἀντωνίου, Ραΐδος καὶ νεομάρτυρος Νικολάου.

24.—Θέκλης, Κοπρίου.

25.—Εὐφροσύνης, Παφνουτοίυ, μαρτύρων Παύλο, Τάτης, Σαβινιανοῦ, Μαξίμου, Ρούφου, Εὐγενίου.

26.—Ἡ Μετάστασις τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ φίλου ἐπιστηθίου, παρθένου, ἠγαπημένου, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. (Ἰδὲ σελ. 58 καὶ 59).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Χριστῷ τῷ Θεῷ ἠγαπημένε, ἐπιτάχυνον ῥῦσαι λαὸν ἀναπολόγητον· δέχεταί σε προσπίπτοντα ὁ ἐπιπεσόντα τῷ στήθει καταδεξάμενος· ὃν ἱκέτευε Θεολόγε, καὶ ἐπίμονον νέφος ἐθνῶν διασκεδάσαι, αἰτούμενος ἡμῖν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

27.—Καλλιστράτου, Ἐπιχάρεως, Ἰγνατίου, Μάρκου, Ἀριστάρχου, Ζήνωνος, Φιλήμονος, Φορτουνιανοῦ, καὶ Γαϊανῆς.

28.—Χαρίτωνος, Βαροὺχ (Προφήτου), Ἀλεξάνδρου, Ἀλφειοῦ, Ζωσίμου, Μάρκου, Νίκωνος, Νέωνος, Ἡλιοδώρου, Εὐσταθίου, καὶ Ἀλεξάνδρου.

20.—Κυριακοῦ Ἀναχωρητοῦ, Τρύφωνος, Τροφίμου, Δορυ-

μέδοντος, Κασδόου, Κασδόας, Δάδα, Γοβδελαᾶ, καὶ μάρτυρος Πετρωνίας.

30.—Ἱερομάρτυρας Γρηγορίου (Ἀρμενίας), Ριφιμίας, Γαϊανῆς, Στρατονίκου, Μαρδονίου.

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1.—Ἀποστόλου Ἀνανίου, Ρωμανοῦ, Μιχαὴλ Μοναχοῦ, Δομνίνου, Γρηγορίου τοῦ Δομεστίκου καὶ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΑΝΙΟΥ

(Ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων)

Οὗτος κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Δαμασκοῦ καὶ ἦτο Ἐπίσκοπος, ἐβάπτισε δὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Ὁ ἡγεμὼν ὅμως Λουκιανὸς πληροφορηθεὶς ὅτι πλείστας ἰάσεις ἐτέλει ἔν τε τῇ Δαμασκῷ καὶ τῇ Ἐλευθερουπόλει, ὑφίσταται πολλὰ βασανιστήρια καὶ τέλος λιθοβοληθεὶς ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Ἅγιε πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν·

2.—Κοπριανοῦ, Ἰουστίνης, Θεοφίλου, Γεωργίου (Καρατζασοῦ).

3.—Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, Ρουστικοῦ, Ἐλευθερίου, Θεοκτίστου, Θεαγένους, καὶ Ἀδαύκτου.

4.—Ἱεροθέου Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν, Ἱερομάρτυρος Πέτρου (Καπιτωλίων), Δομνίνης, Βερίνης, Προσδόκης, Αὐδάκτου, Καλλισθένους, Ἀμμοῦν, Φαύστου, Γαΐου, Εὐσεβίου, καὶ Χαιρήμονος.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΕΡΟΘΕΟΥ

Οὗτος ἦτο ἐκ τῶν 9 Βουλευτῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, προσήχθη δὲ εἰς τὴν εἰς τὴν Χριστὸν πίστιν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου παρ' οὗ ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. (Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρειοπαγίτης διεδέχθη τὸν Ἱερόθεον).

Ὁ Ἱερόθεος παρεγένετο εἰς τὴν κηδείαν τῆς Θεοτόκου καὶ ἦτο προεξάρχων τῶν θείων ὑμνωδιῶν.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

Τὸν ἱεράρχην 'Αθηνῶν ἀνευφημοῦμέν σε, ὡς μυηθέντες διὰ σοῦ ξένα καὶ ἄρρητα· ἀνεδείχθης γὰρ θεόληπτος ὑμνολόγος. 'Αλλὰ πρέσβευε παμμάκαρ Ἱερόθεε, ἐκ παντοίων συμπτωμάτων ἡμᾶς ρύσασθαι, ἵνα κράζωμεν· Χαῖρε, Πάτερ Θεόσοφε.

ΒΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ

Οὗτος ἦτο βουλευτὴς τοῦ 'Αρείου Πάγου καὶ διεκρίνετο διὰ τὸν πλοῦτον, σοφίαν καὶ σύνεσιν. Προσειλκύσθη εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν ὑπὸ τοῦ 'Αποστόλου Παύλου, βαπτισθεὶς δὲ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀποθνήσκει μαρτυρικῶς ἐν 'Αθήναις ἐν ἔτει 96.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Χρηστότητα ἐκδιδαχθεὶς, καὶ νήφων ἐν πᾶσιν, ἀγαθὴν συνείδησιν ἱεροπρεπῶς ἐνδυσάμενος, ἤντλησας ἐκ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς τὰ ἀπόρρητα, καὶ τὴν πίστιν τηρήσας τὸν ἴσον δρόμον τετέλεκας, Ἱερομάρτυς Διονύσιε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

5.—Χαριτίνης, Μαμέλχης, Κοσμᾶ μοναχοῦ.

6.—'Αποστόλου Θωμᾶ, (ἰδὲ σελ.   ), Ἐρωτηΐδος.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

'Απόστολε Ἅγιε πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

7.—Σεργίου, Βάκχου, 'Ιουλιανοῦ, Καισαρίου καὶ Πολυχρονίου.

8.—Πελαγίας, Ταϊσίας.

9.—'Αποστόλου 'Ιακώβου τοῦ 'Αλφαίου. ('Ιδὲ σελὶς 155). 'Ανδρονίκου, 'Ακανασίας, Δωροθέου, 'Αβραὰμ καὶ Λώτ.

10.—Εὐλαμπίου, Εὐλαμπίας, Βασιανοῦ, Θεοφίλου ὁμολογητοῦ.

11.—'Αποστόλου Φιλίππου (ἰδὲ σελ. 59), Θεοφάνους, Θεο-

δώρου τοῦ Γραπτοῦ, Ζηναΐδος, Φιλονίλλας, Νεκταρίου, Ἀρσακίου καὶ Σισινίου.

12.—Πρόβου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου, Δομνίνης, καὶ Ἀναστασίας.

13.—Φλωρεντίου, Διοσκούρου, Νικήτα ὁμολογητοῦ, Βενιαμὶν (διακόνου), Ἀντιγόνου.

14.—Ναζαρίου, Γερβασίου, Προτασίου, Κελσίου, Κοσμᾶ (ποιητοῦ), Σιλβανοῦ, καὶ Πέτρου (Αὐσελάμου).

15.—Λουκιανοῦ, Σαβίνου, Βάρσου.

16.—Λογγίνου ἑκατοντάρχου, Λεοντίου, Δομετίου, Τερεντίου, Δομνίνου, Μαλοῦ.

17.—Προφήτου Ὠσηέ, Ὁσιομάρτυρος Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ Κρίσει, τῶν αὐταδέλφων καὶ μαρτύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Λεοντίου, Ἀνθίμου καὶ Εὐτροπίου.

18.—Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ τῶν Ἁγίων Μαρίνου καὶ Ἰουλιανοῦ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

Ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς κατήγετο ἐξ Ἀντιοχείας καὶ ἦτο ἰατρὸς καὶ μαθητὴς καὶ συνοδοιπόρος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῇ ὑπαγορεύσει τοῦ ὁποίου συνέγραψε τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον Ἑλληνιστὶ μετὰ τὸν Ματθαῖον καὶ Μᾶρκον κατὰ τὸ 60 ἔτος μετὰ Χριστόν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀφιερώσας καὶ τὰ δύο συγγράμματα εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀχαΐας Θεόφιλον (κατά τινας). Ὅταν ὁ Παῦλος τὸν ἐγκατέλιπεν, ὁ Λουκᾶς ἐδίδαξεν εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τέλος ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ κατ' ἄλλους μὲν ἐν Θήβαις τῆς Βοιωτίας κατ' ἄλλους δὲ ἐν Πάτραις.

Ὁ Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου μετεκόμισε τὸ λείψανον αὐτοῦ διὰ τοῦ μεγάλου Ἀρτεμισίου, Δουκὸς τῆς Αἰγύπτου καὶ μάρτυρος καὶ τὸ κατέθεσεν ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Τραπέζης τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μετὰ τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου.

Ὁ Ἀπόστολος Λουκᾶς ἔφερε καὶ ἔδειξεν εἰς τὴν Θεοτόκον τὴν εἰκόνα αὐτῆς κρατούσης ἐν ἀγκάλαις τὸν Υἱὸν αὐτῆς κατεσκευασμένην ἐκ κηροῦ τῆς ἀρέσῃ. Ἡ Θεοτόκος ἐπεδοκίμασε τὸ ἔργον εἰποῦσα. Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος εἴη δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν.

Ὡσαύτως κατεσκεύασε τὰς εἰκόνας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ κορυφαίων, καὶ ἐξ ἐκείνων μετεδόθησαν εἰς τὸν κόσμον αἱ πάντιμοι ἐκεῖναι μορφαί.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Ἅγιε καὶ Εὐαγγελιστὰ Λουκᾶ, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

19.—Προφήτου Ἰωήλ, Οὐάρου καὶ Σαδώθ.

20.—Ἀρτεμίου, Μεγαλομάρτυρος.

21.—Ἱλαρίωνος, Γαΐου, Δασίου, Ζωτικοῦ, νεομαρτύρων Ἀνδρέου, Στεφάνου, Παύλου, Πέτρου, Θεοδότης καὶ Εὐκράτους.

22.—Ἀβερκίου, Μαξιμιλιανοῦ, Ἰαμβλίχου, Μαρτινιανοῦ, Διονυσίου, Ἀντωνίου, Ἐξακοστουδιανοῦ, Ἰωάννου, Ἀλεξάνδρου, Ἡρακλείδου, Θεοδότης, Γλυκερίας, Ἄννης καὶ Θεοδότης.

23.—Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου, Μακαρίου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος κατά τινας ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος ἐκ τῆς γυναικὸς ἣν εἶχε πρὶν μνηστευθῇ τὴν Ἀειπάρθενον, εἶχε δὲ καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς τὸν Ἰωσῆν, Σίμωνα καὶ Ἰούδαν, οἵτινες ἐλέγοντο καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ (Ματ. Κεφ. 13 Στίχ. 55). Κατ' ἄλλους ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Ἰωσήφ, υἱὸς δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κλεώπα ἢ Κλωπᾶ, ὅστις ἐκαλεῖτο καὶ Ἀλφαῖος, ἡ δὲ μήτηρ του ὠνομάζετο Μαρία ἥτις ἦτο πρώτη ἐξαδέλφη τῆς Θεοτόκου· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γενεαλογίας ταύτης ἐλέγετο πάλιν ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου διὰ τὴν συγγένειαν ταύτην κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος ἐγένετο πρῶτος Ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων, χειροτονηθεὶς παρ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, καὶ ἔγραψε πρῶτος τὴν Θείαν Λειτουργίαν διδαχθεὶς ταύτην παρὰ τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἐσυντόμευσεν ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ μετέπειτα ἐσυντόμευσεν αὐτὴν ἔτι περισσότερον ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἐπωνομάσθη ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, Ὀβλίας τουτέστι Δίκαιος διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ὁσιότητα

καὶ δικαιοσύνην. Ἀναβὰς κἄποτε εἰς τὸ ἐξέχον μέρος τῆς στέγης τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, κατόπιν παρακινήσεως πολλῶν ἐκήρυξε φωνῇ μεγάλῃ λέγων ὅτι ὁ Ἰησοῦς κάθηται ἐκ δεξιῶν τῆς μεγάλης δυνάμεως καὶ ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἀνεβόησαν. «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ». Ἀλλ' οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔκραξαν. Ὢ! καὶ ὁ Δίκαιος ἐπλανήθη. Καὶ κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἀρχιερέως Ἀννάνου κρημνισθεὶς ἐκεῖθεν ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος καὶ βαλλόμενος διὰ λίθων, συνετρίβη τὴν κεφαλὴν ὑπὸ ξύλου Γραφέως τινὸς καὶ οὕτως ἐξέπνευσεν ἐν ἔτει 62, καταλιπὼν τὴν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ πρώτην Καθολικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν διασπορᾷ Ἰουδαίους.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὡς τοῦ Κυρίου μαθητής, ἀνεδέξω δίκαιε τὸ Εὐαγγέλιον· ὡς μάρτυς ἔχεις τὸ ἀπαράτρεπτον· τὴν παρρησίαν ὡς ἀδελφόθεος· τὸ πρεσβεύειν ὡς Ἱεράρχης· Ἱκέτευε Χριστὸν τὸν Θεόν, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

24.—Ἀρέθα, καὶ Σεβαστιανῆς. ὁ

25.—Νοταρίωνος, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου, Ἀναστασίου, Οὐαλλερίνου, Σαβίνου, Οὐαλλερίου, Χρυσάφου, καὶ Ταβιθᾶς.

26.—Τοῦ Ἁγίου καὶ Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου καὶ Θαυματουργοῦ καὶ τῶν Ἁγίων Ἀρτεμιδώρου, Βασιλείου, Λεπτίνης, καὶ Γλύκωνος.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

Οὗτος ἔζη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, κατήγετο ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἦτο υἱὸς γονέων εὐσεβῶν, εὐσεβέστατος καὶ διδάσκαλος τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ μέγας διώκτης τῶν Χριστιανῶν, ὁ φοβερὸς πολέμιος τῆς ἐκκλησίας, Αὐτοκράτωρ Μαξιμιανός, ὁ ἔχων τὴν μορφὴν ἀνθρώπου ἀλλὰ καρδίαν θηρίου ἀγρίου καὶ αἱμοβόρου, ὑποτάξας τοὺς Σκύθας εἰσῆλθεν ἐν ἔτει 290 εἰς Θεσσαλονίκην ἐν θριάμβῳ, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ πολλὴν φαντασίαν καὶ λαμπρότητα, ἀλλὰ καὶ θηριωδίαν καὶ ἀγριότητα πολλήν. Ἐμαίνετο κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ ᾐσθάνετο εὐχαρίστη-

σιν ἀγρίαν νὰ χύνῃ τὸ αἷμα αὐτῶν μόνον καὶ μόνον διότι ἦσαν χριστιανοὶ καὶ προθύμως ἐδέχοντο νὰ ὑποστῶσι πολυώδυνα βάσανα δι' Αὐτόν. Ἅμα τῇ ἀφίξει του εἰς Θεσσαλονίκην, εὐθὺς ὡς ἐβεβαιώθη ὅτι ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ Χριστιανοί, ἤγειρε φοβερὸν κατ' αὐτῶν διωγμὸν καὶ ἔδωκεν αὐστηρὰς διαταγὰς ὅπως πάντας τοὺς παραδεχομένους τὸν Χριστὸν συλλαμβάνωσι καὶ ρίπτωσιν εἰς τὰς φυλακάς, καὶ ἀνηλεῶς ἐκεῖ νὰ τοὺς βασανίζωσι. Κατὰ τὴν τρικυμιώδη ἐκείνην περίοδον ὁ Ἅγιος Δημήτριος ὡς γενναῖος στρατηγὸς ἐν ὥρᾳ μάχης διέτρεχε τὰς χριστιανικὰς τάξεις, προτρέπων καὶ συμβουλεύων τοὺς πιστοὺς ὅπως θεωρῶσι μεγίστην δόξαν καὶ τιμὴν τὸ νὰ ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ Ἐκείνου ὅστις εἶπε: «Ὅστις θέλεί ὀπισω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι». Ὑπενθύμιζε δὲ καὶ τὰ βραβεῖα καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς ὁποίους θὰ ἐλάμβανον ἐν τῇ αἰωνιότητι ἂν ὑφίσταντο μαρτυρικὸν θάνατον ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ Μαξιμιανὸς ἐπληροφορήθη περὶ τοῦ Δημητρίου ἐκινητοποίησε στρατὸν ὁλόκληρον μὲ αὐστηροτάτας διαταγὰς πρὸς τοὺς στρατηγοὺς καὶ στρατιώτας ὅπως τὸν συλλάβωσι καὶ τὸν παρουσιάσωσι πρὸς αὐτόν.

Τμῆμα στρατοῦ εὗρεν αὐτὸν διδάσκοντα πολὺν λαόν. Τὸν συλλαμβάνουσι καὶ τὸν ὁδηγοῦσι πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα ὅστις ὅταν ἤκουσεν ἰδίοις ὠσὶν αὐτὸν ὁμολογοῦντα τὸν Χριστόν, ἀπορρίπτοντα τὰς ὑποσχέσεις καὶ μὴ πτοούμενον πρὸ τῶν ἀπειλῶν, διέταξε καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακὰς ἵνα ἀποθάνῃ ἐκεῖ ἐκ πείνης.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ Μαξιμιανὸς προεκήρυξεν ἀγῶνας εἰς τὸ εὐρύχωρον στάδιον τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του ἐθεᾶτο τοὺς ἀγῶνας καὶ ἐβράβευε τοὺς νικητάς. Ὅταν ἐτελείωσαν οἱ ἀγῶνες παρουσιάσθη πρὸ τοῦ πλήθους εἷς πελώριος ἐξ ἐπαγγέλματος ἀθλητὴς ὅπως προὐκάλεσε πάντας ὅπως τολμήσωσι νὰ παλαίσωσι μετ' αὐτοῦ. Ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ ἀθλητὴς αὐτὸς Λυαῖος δίδει μεγάλας τιμὰς καὶ βραβεῖα εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐπάλαιε μὲ αὐτόν. Ἀλλὰ οὐδεὶς τολμᾷ. Τότε ὁ Αὐτοκράτωρ διατάσσει τὸν κήρυκα νὰ φωνάζῃ δυνατά, ἂν κανεὶς ἐκ τῶν Χριστιανῶν ἔχει τὸ θάρρος νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν εἰδωλολάτρην Λυαῖον διὰ νὰ καταδειχθῇ ποία θρησκεία εἶναι καλλιτέρα ἡ εἰδωλολατρικὴ ἢ ἡ Χριστιανική. Μόλις ἐτελείωσεν ὁ κήρυξ τὴν πρόσκλησιν ἐκείνην, καὶ ἰδοὺ διασχίζει τὰς τάξεις

τῶν θεατῶν νεανίσκος τις εἰκοσαετὴς περίπου τὴν ἡλικίαν Νέστωρ καλούμενος, φωνάζων μεγαλοφώνως ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ παλαίσῃ μὲ τὸν γίγαντα Λυαῖον. Ὅταν ἤκουσε τὸν κήρυκα νὰ προκαλῇ τοὺς χριστιανούς, σπεύδει ἀμέσως εἰς τὴν φυλακὴν ὅπου ἐκρατεῖτο ὁ Δημήτριος καὶ ζητεῖ τὰς εὐχάς του ὅπως καταρρίψῃ τὸν εἰδωλολάτρην κολοσσὸν πρὸς θρίαμβον τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος σφραγίζει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου του διὰ σταυροῦ καὶ τοῦ λέγει προφητικῶς. «Καὶ τὸν Λυαῖον νικήσεις καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρήσεις». Ἐπανέρχεται τότε πλήρης δυνάμεως εἰς τὸ στάδιον καὶ ζητεῖ ὅπως μονομαχήσῃ μὲ τὸν Λυαῖον. Ὁ Αὐτοκράτωρ συνεπάθησε τὸν νέον ἐκεῖνον καὶ ὢν βέβαιος περὶ τοῦ θανάτου του τὸν ἐκάλεσε καὶ τοῦ λέγει: «Σὲ συμβουλεύω νέε μου, νὰ μὴ παλαίσῃς μὲ τὸν Λυαῖον διότι θὰ φονευθῇς». «Βασιλεῦ, ἀπαντᾷ ὁ Νέστωρ, ὁ Λυαῖος εἶναι τὸ καύχημα τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἐγὼ ὁ ἀσθενὴς θέλω νὰ καταρρίψω τὸν γίγαντα τοῦτον διὰ νὰ καταδείξω τὴν μεγάλην δύναμιν τοῦ Χριστοῦ».

Πλήρης ὀργῆς ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν διατάσσει νὰ παλαίσῃ μὲ τὸν Λυαῖον βέβαιος ὢν ὅτι θὰ ἐφονεύετο. Καγχάζει ὁ Λυαῖος, ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ ὅπως τὸν πνίξῃ διὰ τῶν στιβαρῶν χειρῶν του μὲ μῖσος ἄσπονδον διότι ἔμελλε νὰ παλαίσῃ μὲ ἕνα χριστιανόν.

Αἴφνης ἀλαλαγμὸς διασείει τὸ στάδιον· ὁ Αὐτοκράτωρ πηδᾷ ὡς μανιακὸς ἀπὸ τοῦ θρόνου του. Ὁ κολοσσὸς Λυαῖος κτυπηθεὶς εἰς τὴν καρδίαν διὰ τοῦ μικροῦ ξιφιδίου τοῦ Νέστωρος κατέπεσεν ὡς βράχος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἔξω φρενῶν ὁ Αὐτοκράτωρ διέταξε καὶ ἀπετμήθη ὁ Νέστωρ τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ ἰδίου ξίφους δι' οὗ ἐφόνευσε τὸν Λυαῖον. Μετ' ὀλίγον εἰσέρχονται στρατιῶται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἀγγέλουσιν εἰς τὸν Δημήτριον ὅτι ἀπεφασίσθη καὶ διετάχθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος ἡ εἰς θάνατον καταδίκη του, διότι ὁ Λυαῖος ἀπέθανεν ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν τοῦ Δημητρίου, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν σφαγὴν τοῦ Λυαίου. Περιχαρὴς καὶ ἀτρόμητος ὁ Δημήτριος ἐπρότεινε τὰ στῆθος καὶ ἐκτυπήθη διὰ ξίφους εἰς τὴν δεξιὰν πλευράν, εἰς τὸ μέρος δηλονότι εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Σωτὴρ εἶχε κτυπηθῇ συνεπείᾳ δὲ τοῦ λογχισμοῦ τούτου παρέδωκεν εἰς τὸν Πλάστην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

Τὸ ἀθλητικὸν σῶμα τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου κατέκειτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καθῃμαγμένον, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν χριστιανοί τινες ἔθαψαν αὐτό· εἷς δέ τις Λοῦπος καλούμε-

νος, ὑπηρέτης τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, λαβὼν τὸ ἐπανωφόριον καὶ τὸ δακτυλίδιον αὐτοῦ ἔκαμε πλεῖστα θαύματα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Τοῦτο μαθὼν ὁ Αὐτοκράτωρ διέταξε καὶ ἐθανάτωσαν καὶ τὸν Λοῦπον.

Ὁ Θεὸς ὅμως μετέβαλε τὸ μαρτυρικὸν σῶμα τοῦ Δημητρίου εἰς μύρον εὐωδέστατον καὶ ἀνέβλυσεν ἐξ αὐτοῦ κρουνοὺς μυροβόλους οἵτινες κατεπλημμύρισαν τὴν οἰκουμένην μέχρι τῆς σήμερον.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Μέγαν εὕρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον ἡ οἰκουμένη, ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροπούμενον, ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα. Οὕτως Ἅγιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

27.—Νέστορος, Καπιτωλίνης, Ἐρωτηΐδος, Κυριακοῦ.

28.—Τερεντίου, Νεολλίνης, Νιτᾶ, Σαρβίλου, Ἱέρακος, Θεοδούλου, Φωκᾶ, Βήλης, Εὐνίκης, Στεφάνου τοῦ Σαββαΐτου, Τερεντίου, Μαξίμου, Πομπηΐου, Φιρμιλιανοῦ, Μελχίωνος, Φεβρωνίας, Κυριακοῦ καὶ Ἄννης (μητρὸς τοῦ Κυριακοῦ).

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Οὗτος ἐφανέρωσεν εἰς τὴν Ἁγίαν Ἑλένην τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ὁ Τίμιος Σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος. Μετὰ δὲ τὴν ἀνεύρεσιν αὐτοῦ, πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς ἐγένετο Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων διαδεχθεὶς τὸν Μακάριον. Ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης τότε ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Περσῶν ἐβάδισε καὶ κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὅταν ἔμαθε περὶ τοῦ Κυριακοῦ συλλαβὼν αὐτὸν ἀπέκοψε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι διὰ τῆς χειρὸς ταύτης ἔγραψε πολλὰς ἐπιστολάς, αἵτινες ἀπέτρεψαν πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Θεοὺς (τῶν εἰδώλων). Ἔπειτα ἔχυσε μόλυβδον εἰς τὸ στόμα του, τὸν ἐτοποθέτησεν ἐπὶ πεπυρακτωμένου κραββάτου καὶ τέλος τὸν ἐθανάτωσε διὰ ξίφους.

29.—Ἀναστασίας, Ἀβραμίου, Μαρίας, Κυρίλλου, καὶ Μελιτινῆς.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν βασιλέων Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Πρόβου, ἔζη μοναχή τις νεαρά, Ἀναστασία

ὀνομαζομένη ἥτις ὁμολογήσασα μετὰ παρρησίας ὅτι ἦτο Χριστιανή, ῥαπίζεται κατὰ πρόσωπον, τοποθετεῖται ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθράκων, μαστιγοῦται διὰ ῥάβδων, κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου, διὰ σιδηρῶν ὀξέων ὀργάνων ξέεται τὰς σάρκας, ἐκτέμνεται τοὺς μαστούς, ἐκριζοῦται τὰς τρίχας, ἀκρωτηριάζεται χεῖρας καὶ πόδας, ἐκριζοῦται τοὺς ὀδόντας καὶ τέλος ἀποτέμνεται τὴν κεφαλὴν διὰ ξίφους, ἐν ἔτει 255.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἡ ἀμνάς σου Ἰησοῦ κράζει μεγάλῃ τῇ φωνῇ· Σὲ Νυμφίε μου ποθῶ καὶ σὲ ζητοῦσα ἀθλῶ καὶ συσταυροῦμαι καὶ συνθάπτομαι τῷ βαπτισμῷ σου· Καὶ πάσχω διὰ σὲ ὡς βασιλεύσω σὺν Σοί, καὶ θνήσκω ὑπὲρ σοῦ ἵνα καὶ ζήσω ἐν Σοί. Ἀλλ' ὡς θυσίαν ἄμωμον προσδέχου τὴν μετὰ πόθου τυθεῖσάν Σοι. Αὐτῆς πρεσβείαις ὡς ἐλεήμων σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν·

30.—Ζηνοβίου, Ζηνοβίας, Μαρκιανοῦ, Ἀλεξάνδρου, Κρονίωνος, Ἰουλιανοῦ Μακαρίου, Εὐτροπίας, Ἀποστόλου Κλεώπα, Ἰωσὴφ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Ἀστερίου, Κλαυδίου, Νέωνος.

31.—Νεονίλλης, Στάχυος, Ἀπελλοῦ, Ἀμπλία, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσσου, Ἀριστοβούλου, Ἐπιμάχου, Ἰακώβου Ἐπισκόπου Μυγδονίας, καὶ Τερτίου, Μάρκου, Ἰούστου καὶ Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων.

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1.—Τῶν Ἁγίων Θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ καὶ τῶν Ἁγίων Κυριανοῦ, Ἰουλιανῆς, Ἱερομάρτυρος Ἰακώβου, μοναχοῦ Ἰακώβου, Διονυσίου μοναχοῦ καὶ Δαβίδ.

2.—Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀναεμποδίστου, Εὐδοξίου, Ἀγαπίου, Μαρκιανοῦ, Κυριακῆς, Δομνίνης καὶ Δόμνης.

3.—Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶ, Θεοδώρου Ἐπισκόπου

4.—Ἰωαννικίου, Νικάνδρου, Ἑρμαίου, Πορφυρίου, Ἰωάν-
Ἀγκύρας, Δασίου, Σεβήρου, Ἀνδρωνᾶ Ἀχεμενίδου.
νου τοῦ Βατάτζη.

5.—Γαλακτίωνος, Ἐπιστήμης, Ἑρμᾶ, Πατρόβα, Λίνου,

Γαΐου, Φιλολόγου, Δομνίνου, Τιμοθέου, Θεοφίλου, Θεοτίμου, Δωροθέου, Εὐψυχίου, Καρτερίου, Σιλβανοῦ, Παμφίλου, Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, Ἀγαθαγγέλου, Ἰωνᾶ Ἀρχιεπισκόπου.

6.—Παύλου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Ὁσίου Λουκᾶ.

7.—Ὁσίου Λαζάρου, Μελασσίπου, Κασίνης, Ἀντωνίου, Αὔκτου, Ταυρίωνος, Ἀθηνοδώρου καὶ Ἀλεξάνδρου.

8.—Ἡ Σύναξις τῶν Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπουρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων καὶ οὐρανίων Ταγμάτων.

Ὁ Μιχαὴλ ὁ διαπρεπέστατος Ταξίαρχος τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων, καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ καὶ ἐν τῇ Νέᾳ πολλὰς εὐεργεσίας παρέσχε καὶ παρέχει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὅταν ὁ πρῶτος τῶν ἀγγέλων, ὁ λαμπρὸς Ἑωσφόρος ἐφιλοδόξησε νὰ γίνῃ Θεὸς εἰπών: «Τὸν θρόνον μου ἐπάνω τῶν νεφελῶν θήσομαι, καὶ τῷ Ὑψίστῳ ὅμοιος ἔσομαι» καὶ ἐγείρας εἰς ἀποστασίαν τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀγγελικὸν τάγμα, ἐξέπεσε τοῦ ἀξιώματος. «Ἐθεώρουν, λέγει, τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα» (Λουκᾶ Κεφ. 10 Στίχ. 18), κατακρημνισθεὶς εἰς τὴν ἄβυσσον μετὰ τῶν ὀπαδών του. Ὁ Ἀρχάγγελος ὅμως Μιχαὴλ διαφυλάττων τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεόν, ὡς πιστὸς οἰκέτης, ἰδὼν τὸν Ἑωσφόρον πεσόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ μετὰ τῶν ὀπαδῶν του ὡς ἀστραπήν, συνήγαγε τὰς Ἀρχαγγελικὰς τάξεις, ὧν προΐστατο, καὶ εἰπὼν: «Πρόσχωμεν», ὕμνησε τὸ τῶν ὅλων Δεσπότην καὶ Κύριον, ἐννοῶν διὰ τοῦ Πρόσχωμεν, ἂς προσέξωμεν τί ἔπαθον οἱ μέχρι τοῦ νῦν μεθ' ἡμῶν φῶς ὑπάρχοντες καὶ νῦν γενόμενοι σκότος.

Ἡ Συνάθροισις ἐκείνη ὠνομάσθη Σύναξις τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων ἤτοι προσοχή, ὁμόνοια, ἕνωσις. Ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ἐφάνη εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ Ἰακώβ, ἔσωσεν ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρων τὸν Λώτ, προεπορεύετο τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν νεφέλῃ καὶ στήλῃ πυρός, φωτίζων τὴν νύκτα καὶ δροσίζων αὐτοὺς τὴν ἡμέραν, ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ ἔχων μορφὴν Ἀρχιστρατήγου, λέγων εἰς αὐτόν. «Ἐγὼ Ἀρχιστράτηγος Κυρίου νυνὶ παραγέγονα», ἐφάνη εἰς τὸν Ἠλιοὺ καὶ τὸν Δαβίδ, καὶ ἔσωσε πολλοὺς ἐκ τῶν πιστευόντων εἰς Χριστὸν διατρέχοντας κίνδυνον θανάτου ἐκ δυσσεβῶν.

Ὁ δὲ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Δανιὴλ

τὴν μετὰ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδας ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη εἰς τὸν Ἰωακεὶμ καὶ τὴν Ἄνναν ἵνα εὐαγγελίσηται αὐτοῖς τὴν γέννησιν τῆς Παρθένου καὶ μητρὸς τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν Ζαχαρίαν ἀνήγγειλε τὴν γέννησιν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, εἰς τὴν Κεχαριτωμένην Μαρίαν ἐκόμισε τὰ εὐαγγέλια τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτος ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἀγραυλοῦντας ποιμένας τὴν μεγάλην χαρὰν τοῦ κόσμου, οὗτος παρήγγειλεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ ὅπως παραλάβῃ τὴν Θεοτόκον καὶ τὸ γεννηθὲν παιδίον καὶ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον διότι κινδυνεύει ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ, οὗτος κατὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἀπεκύλισεν ἐκ τοῦ μνημείου τὸν λίθον καὶ λευχειμονῶν ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐνεθάρρυνε τὰς μυροφόρους, πρῶτος δὲ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἐκήρυξε.

Πλὴν τῶν Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, ἄπειρος πληθὺς ἀγγέλων συντελεῖ πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἑκάστου ἔθνους προΐσταται Ἀρχάγγελος καὶ δι' ἕκαστον ἄτομον ὑπάρχει φύλαξ ἄγγελος. Ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει: «Ἔστησαν ὅρια ἐθνῶν κατ' ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ» (Δευτερ. 38, Στίχ. 8). Ἐν τῇ βίβλῳ Δανιὴλ γίνεται λόγος περὶ ἀγγέλων ὡς ἀρχόντων Περσῶν καὶ Ἑλλήνων, περὶ δὲ τοῦ Μιχαὴλ ἀναφέρεται ὅτι εἶχεν ἀναλάβει τὴν προστασίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Θεοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύλαξιν καὶ προστασίαν τῶν ἀτόμων ὑπὸ τῶν ἀγγέλων ὁ Προφητάναξ Δαβὶδ λέγει: «Παρεμβαλεῖ ἄγγελος κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ρύσεται αὐτούς. (Ψαλμ. 33, Στίχ. 8), καὶ ἀλλαχοῦ, «τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου». (Ψαλμ. 90, Στίχ. 11). Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συνιστᾷ ἡμῖν λέγων. Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, λέγω γὰρ ἡμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 18, Στίχ. 10). Ὅταν ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἠλευθερώθη ἐκ τῆς φυλακῆς ὑπὸ ἀγγέλου καὶ ἔκρουε τὴν θύραν τῆς οἰκαίς, ἔνθα οἱ ἀδελφο! ἦσαν συνηγμένοι, (ἰδὲ σελὶς) ἀκούσαντες οὗτοι τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἔλεγον. «Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν». (Πράξ. Κεφ. 12, Στίχ. 15). Οἱ Πατέρες ἡμῶν παρεδέχοντο ὅτι εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον δίδεται παρὰ τοῦ Θεοῦ εἷς ἄγγελος, διὰ τοῦτο καὶ ἡ εὐχὴ λέγει. Ἅγιε ἄγγελε ὁ ἐφεστὼς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ ταλαιπώρου μου ζωῆς, μὴ ἐγκαταλίπῃς με τὸν ἁμαρτωλόν, μηδὲ ἀποστῇς ἀπ'

διὰ τὴν ἀκρασίαν μου· μὴ δώῃς χώραν τῷ πονηρῷ δαίμονι κατακυριεῦσαί μου τῇ καταδυναστείᾳ τοῦ θνητοῦ τούτου σώματος· κράτησον τῆς ἀθλίας καὶ παρειμένης χειρός μου καὶ ὁδήγησόν με εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ναί, Ἅγιε ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ὁ φύλαξ καὶ σκεπαστὴς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, πάντα μοι συγχώρησον, ὅσα σοὶ ἔθλιψα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου καὶ εἴτι ἥμαρτον τὴν σήμερον ἡμέραν· σκέπασόν με ἐν τῇ παρούσῃ νυκτὶ καὶ διαφύλαξόν με ἀπὸ πάσης ἐπηρείας τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα μὴ ἔν τινι ἁμαρτήματι παροργίσω τὸν Θεὸν καὶ πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον τοῦ ὑποστηρίξαι με ἐν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἄξιον ἀναδεῖξαί με δοῦλον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος Ἀμήν.

Ἡμεῖς δὲν βλέπομεν τοὺς ἀγγέλους, ἐν τούτοις αὐτοὶ μᾶς παρακολουθοῦσι, μᾶς βοηθοῦσι, μᾶς προτρέπουσιν εἰς τὸ ἀγαθόν, μᾶς ἀποτρέπουσιν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, μᾶς προφυλάττουσιν ἀπὸ πολλῶν κινδύνων, ἀκαταπαύστως ἱκετεύουσι τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ οὐδέποτε μᾶς ἐγκαταλείπουσιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγγέλων δὲν εἶναι ὡρισμένος. Χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεσαν αὐτῷ (Δανιὴλ Κεφ. 7. Στίχ. 10). Πάντες ὅμως οἱ ἄγγελοι διαιροῦνται εἰς ἐννέα τάγματα καλούμενα Θρόνοι, Χερουβίμ, Σεραφίμ, Κυριότητες, Δυνάμεις, Ἐξουσίαι, Ἀρχαί, Ἀρχάγγελοι καὶ Ἄγγελοι.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν Ἀρχιστράτηγοι, δυσωποῦμεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι. Ἵνα ταῖς ἡμῶν δεήσεσι τειχίσητε ἡμᾶς, σκέπῃ τῶν πτερύγων τῆς ἀΰλου ἡμῶν δόξης, φρουροῦντες ἡμᾶς προσπίπτοντας ἐκτενῶς καὶ βοῶντας. Ἐκ τῶν κινδύνων λυτρώσασθε ἡμᾶς ὡς Ταξιάρχαι τῶν ἄνω δυνάμεων·

9.—Ὀνησιφόρου, Πορφυρίου, Ματρώνης, Θεικτίστης, Εὐστολίας, Σωπάτρας, Ἀντωνίου, Χριστοφόρου, Μαύρας, Ἰωάννου τοῦ Κολοβοῦ, Ἑλλαδίου, Συμεὼν Μεταφραστοῦ, Εὐθυμίου καὶ Νεοφύτου.

10.—Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Σωσιπάτρου, Τερτίου, Ἐράστου, Κουάρτου, (ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα), Ὀρέστου, Θεοστηρίκτου, Νόνου, Μαρτίνου, Μίλου, Καλλιοπίου, Νίρου καὶ Ὠρίωνος.

11.—Μηνᾶ, Βίκτωρος, Βικεντίου, Θεοδώρου καὶ Μαξίμου.

12.—Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος, Νείλου, Μαρτίνου, Προφήτου Ἀχιά, Ἀντωνίου, Λέοντος, Σάββα τοῦ Νιγδελῆ, καὶ Νεομάρτυρος Νικολάου.

ΒΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Οὗτος κατήγετο ἐξ Ἀμαθοῦντος τῆς Κύπρου, ἦτο υἱὸς τοῦ Ἐπιφανίου ἄρχοντος Κύπρου καὶ ἐγεννήθη ἐν ἔτει 555. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του, ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ἐν ἔτει 608 καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 64 ἐτῶν τῷ 619.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἐν τῇ ὑπομονῇ σου ἐκτήσω τὸν μισθόν σου, Πάτερ Ὅσιε, ταῖς προσευχαῖς ἀδιαλείπτως ἐγκαρτερήσας, τοὺς πτωχοὺς ἀγαπήσας, κα τούτους ἐπαρκέσας. Ἀλλὰ πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, Ἰωάννῃ ἐλεῆμον, μακάριε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

13.—Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ Δαμασκηνοῦ Κωνσταντινοπολίτου. (Τὸν βίον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἰδὲ σελ. 97·

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἡ ἐκ τοῦ στόματός σου καθάπερ πυρσὸς ἐκλάμψασα χάρις εἰς τὴν οἰκουμένην ἐφώτισεν· ἀφιλαργυρία τῷ κόσμῳ θησαυροὺς ἐναπέθετο, τὸ ὕψος ἡμῖν τῆς ταπεινοφροσύνης ὑπέδειξεν· Ἀλλὰ σοῖς λόγοις παιδεύων, πάτερ Ἰωάννη Χρυσόστομε· πρέσβευε τῷ λόγῳ Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

14.—Τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου Φιλίππου. (Ἰδὲ σελ. 59).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Ἅγιε Φίλιππε, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

15.—Γουρία, Σαμμωνᾶ, Ἀβίδου, Κυντιριανοῦ, Ἰουστίνου, Θεοδώρας, Θωμᾶ, Ἐλπιδίου, Μαρκέλλου, Εὐστοχίου καὶ μάρτυρος Δημητρίου.

16.—Ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, (Ἰδὲ σελ. 59).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἀπόστολε Ἅγιε καὶ Εὐαγελιστὰ Ματθαῖε πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν·

17.—Γρηγορίου Ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας, τοῦ θαυματουργοῦ, Λαζάρου τοῦ Ζωγράφου, Γενναδίου, Λογγίνου, Μαξίμου καὶ Ἰουστίνου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Νεοκαισαρείᾳ τῆς Καπαδοκίας ἐκ γονέων ἀπίστων, ἐσπούδασε δὲ ἐν Ἀθήναις, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν Βηρυττῷ καὶ τέλος ἐν Καισαρείᾳ ἐπὶ 5 ἔτη ὑπὸ τὸν Ὠριγένην, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Κατὰ τὸ ἔτος 240 γενόμενος Ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας εὗρεν ἐλαχίστους Χριστιανούς. Ὅτε δὲ ἀπέθανεν ἐν ἔτει 265, ἀφῆκεν ἐλαχίστους ἀπίστους. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπισκοπικῆς αὐτοῦ περιόδου διέπραξε πλεῖστα θαύματα, διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη Θαυματουργός, καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν του ὀνομαζόμενος Δεύτερος Μωϋσῆς.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἐν προσευχαῖς γρηγορῶν, ταῖς τῶν θαυμάτων ἐργασίαις ἐγκαρτερῶν, ἐπωνυμίαν ἐκτήσω τὰ κατορθώματα. Ἀλλὰ πρέσβυεε Χριστῷ τῷ Θεῷ, Πάτερ Γρηγόριε, φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, μήποτε ὑπνώσωμεν ἐν ἁμαρτίαις εἰς θάνατον·

18.—Πλάτωνος, Ρωμανοῦ, Ζακχαίου, καὶ Ἀλφαίου μαρτύρων.

19.—Προφήτου Ἀβδιού, Βαρλαάμ, Ἄζη, Ἀγαπίου, Ἡ-

λιοδώρου, Ἀνθίμου, Θαλλελαίου, Χριστοφόρου, Εὐφημίας καὶ Παγχαρίου.

20.—Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου, Πρόκλου, Δασίου, Νιρσᾶ, Ἰωσὴφ (μαθητοῦ αὐτοῦ), Εὐσταθίου, Θεσπεσίου, Ἀνατολίου, καὶ Θεοκτίστου.

21.—Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.

Ὁ Ἰωακεὶμ καὶ ἡ Ἄννα τὸν μέγαν θησαυρὸν τὸν δωρηθέντα αὐτοῖς ἐξ ἐπαγγελίας (ἰδὲ σελ. 147) εὐθὺς μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν χαίροντες φέρουσιν αὐτὴν εἰς τὸν ναὸν καὶ προσφέρουσιν αὐτὴν εἰς τὸν Θεόν, ἐνῷ νεάνιδες λαμπαδηφοροῦσαι προπέμπουσιν αὐτὴν ἐν πομπῇ καὶ φαιδρότητι προδηλοῦσαι τὴν μεγάλην ταύτης δόξαν. Τὴν παρθενικὴν ταύτην πομπὴν ὁ ἐστεμμένος τῆς Ἰουδαίας ἀοιδὸς Δαβὶδ ὁ Θεοπάτωρ ἐμελώδησεν εἰς τοὺς ψαλμοὺς αὐτοῦ λέγων. «Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς τὸν ναὸν βασιλέως». (Ψαλμ. 44 Στίχ. 15-16).

Ὁ Προφήτης Ζαχαρίας ἱερατεύων κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τῷ ναῷ, ὅταν ἡ παρθενικὴ ἐκείνη πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ, ὅταν εἶδε τὴν τριετίζουσαν ἐκείνην κόρην προπορευομένην τῆς παρθενικῆς ἐκείνης χορείας, ἐσκίρτησεν ἀπὸ χαρᾶς, ὑπεδέξατο αὐτὴν φαιδρῶς λέγων τὸ τοῦ Προφητάνακτος Δαβίδ: «Ἄκουσιν θυγάτερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου». (Ψαλμ. 44 Στίχ. 11).

Τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ἠνοίχθησαν τότε, εἰσήγαγον εἰς τὸ ἐσώτατον τῶν ἀδύτων ἐκείνην ἐξ ἧς ἔμελλε νὰ προέλθῃ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου, ἔκπληξις δὲ κατέσχε πολλοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐννοήσωσι πῶς ἐπετράπη εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην κόρην ἡ εἴσοδος πρὸς διαρκῆ παραμονὴν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ἔνθα οὐδεὶς ἄλλος εἰσήρχετο εἰμὴ ὁ Ἀρχιερεὺς μόνος καὶ οὗτος μόνον ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐξιλασμοῦ. Ἐκεῖ ἔμεινεν ἐπὶ δώδεκα ὅλα ἔτη ὑπηρετουμένη καὶ τρεφομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ δι' οὐρανίου ἄρτου, μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐμνηστεύθη ταύτην ὁ Ἰωσήφ. Ὁ σοφὸς Σολομὼν ἐξύμνησεν αὐτὴν ὡς ἐκλελεγμένην ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν καὶ προωρισμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς μητέρα αὐτοῦ λέγων: «Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν· Σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας. (Παροιμ. Σο-

λομ. Κεφ. 29 Στίχ. 29). Ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει: «Περίελθε ἄνθρωπε πᾶσαν τὴν κτίσιν τῷ λογισμῷ καὶ βλέπε, εἰ ἔστιν ἴσον τι τῆς Θεοτόκου Μαρίας· αὕτη τῶν ὑπὲρ νοῦν ἀληθειῶν ἀρχή τε καὶ τέλος, αὕτη τῶν χαρίτων τιμιωτέρα. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐκκλησία κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων δι' ὕμνων ἐξαίρει τὴν εἴσοδον τῆς Θεοτόκου λέγουσα: «Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον τῆς Παρθένου ὁρῶντες ἐξεπλήττοντο, πῶς μετὰ δόξης εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Ὡς ὑπέρλαμπρος Θεοτόκε ἁγνή, ψυχῆς τὸ καθαρὸν ἔχουσα κάλλος, χάριτος Θεοῦ δ' ἐμπιπλαμένη οὐρανόθεν, φωτὶ ἀϊδίῳ καταυγάζεις ἀεί, τοὺς ἐν εὐφροσύνῃ βοῶντας. Ὄντως ἀνωτέρα πάντων, ὑπάρχεις παρθένε ἁγνή».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Σήμερον τῆς εὐδοκίας Θεοῦ τὸ προίμιον καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις. Ἐν ναῷ τοῦ Θεοῦ τρανῶς ἡ Παρθένος δείκνυται καὶ τὸν Χριστὸν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Αὐτῇ καὶ ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν. Χαῖρε τῆς οἰκονομίας τοῦ κτίστου ἡ ἐκπλήρωσις.

22.—Φιλήμονος, Ἀρχίππου, Ἀπφίας, Ὀνησίμου, (ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων), Κικιλίας, Βαλλεριανοῦ, Τιβουρτίου, μαρτύρων Μάρκου, Στεφάνου, Προκοπίου, Μενίγνου, Ἀββᾶ, Χριστοφόρου, Εὐφημίας, Θαλλελαίου, Ἀνθίμου, Καλλίστου, Θαδδαίου, Ἀγαπίωνος, Σισινίου, καὶ Ἀγαπίου.

23.—Ἀμφιλοχίου, Γρηγορίου (Ἐπισκόπου Ἀκραγαντίνων) Σισινίου, Ἰσχυρίωνος καὶ Ἑλένου.

24.—Κλήμεντος, Ἱερομάρτυρος Πέτρου, Μάλχου, Καρίωνος, Ἑρμογένους, Φιλουμένου, Χριστοφόρου, Εὐγείνου, Προκοπίου, Ἀλεξάνδρου, Γρηγορίου (ἀσκητοῦ) καὶ μάρτυρος Θεοδώρου.

25.—Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης, Πορφυρίου, Μερμουρίου, καὶ Πέτρου τοῦ (ἡσυχαστοῦ).

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Αὕτη κατήγετο ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ ἦτο θυγάτηρ Βασιλίσκου τινὸς Κώστου, ὡραιοτάτη κατὰ τὸ κάλλος καὶ ὑπερμεγέ-

θης τὸ ἀνάστημα. Λόγῳ τοῦ πλούτου τὸν ὁποῖον διέθετεν ὁ πατήρ της εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ρωμαϊκὴν παιδείαν, καὶ ἐδιδάχθη τὰ συγγράμματα τοῦ Ὁμήρου, τοῦ μεγίστου ποιητοῦ Βιργιλίου, τῶν ἰατρῶν Ἀσκληπιοῦ, Ἱπποκράτους, Γαληνοῦ, τῶν φιλοσόφων Ἀριστοτέλους, Πλάτωνος, Φιλιστίωνος καὶ Εὐσεβίου, τῶν Μεγάλων Μάγων Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ, Διονύσου καὶ Συβίλλης, καὶ πᾶσαν ρητορικὴν τοῦ κόσμου ἐκείνου καὶ πολλὰς γλώσσας.

Πλεῖστοι ἄρχοντες ἐξ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας καταγόμενοι, περιβεβλημένοι ὑψηλὸν ἀξίωμα καὶ καυχώμενοι διὰ τὸν πλοῦτόν των προὐτάθησαν αὐτῇ ὡς νυμφίοι, ἀλλ' ἡ Αἰκατερίνη φίλη τῆς παρθενίας οὖσα καὶ μὴ θέλουσα νὰ ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν ἐπροφασίζετο ὅτι ἐκεῖνον μόνον θὰ ἐδέχετο ὡς σύζυγόν της, ὅστις ἦτο ἴσος κατὰ τὰ προτερήματα τοῦ σώματος καὶ τῆς σοφίας καὶ παιδείας μὲ αὐτήν.

Παρουσιάσθησαν τότε βασιλόπαιδες, εὐγενεῖς καὶ πλουσιώτεροι αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν σοφίαν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτήν. Κατὰ τὴν διάρκειαν διωγμοῦ ἡ μήτηρ αὐτῆς, χριστιανὴ ἐν τῷ κρυπτῷ οὖσα, μετέβη μετὰ τῆς θυγατρός της Αἰκατερίνης εἴς τινα ἐρημίτην ἅγιον διαμένοντα ἔξωθεν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅστις ἰδὼν τὴν ὡραίαν κόρην καὶ θαυμάσας διὰ τὴν σοφίαν αὐτῆς τὴν κατηχεῖ εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν λέγων ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀσυγκρίτως ὑπέρτερος αὐτῆς κατὰ τὴν σοφίαν, τὴν καλλονὴν καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ ὅτι Οὗτος εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Αἰκατερίνη ἐκπλαγεῖσα περὶ ὅσων ἤκουσεν ἐζήτει περισσοτέρας πληροφορίας περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ γέρων ἐρημίτης λαβὼν ἀφορμὴν ἐξιστόρησεν εἰς αὐτὴν ὅσα θαύμττα ἐποίησεν ὁ Σωτὴρ ἐπὶ τῆς γῆς. Φλογίζεται τότε ἡ καρδία τῆς βασιλόπαιδος Αἰκατερίνης ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ ἔκτοτε ἐπεδόθη νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Κατὰ τὴνἐ ποχὴν ἐκείνην ὁ βασιλεὺς Μαξιμῖνος κατέχων τὰς Ἀνατολικὰς χώρας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ ἑδρεύων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, σφοδρὸς διώκτης τῶν χριστιανῶν, διέταξεν ὅπως τελεσθῇ μεγαλοπρεπῶς ἡ ὑπ' αὐτοῦ καθιερωθεῖσα εἰδωλολατρικὴ ἑορτή· κατ' αὐτὴν δὲ ἡ Αἰκατερίνη, λησμονήσασα ὅτι εἶναι γυνή, ἔρχεται εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἐτελεῖτο ἡ θυσία καὶ μὲ παράστημα ἀνδρικὸν ἐλέγχει τοὺς ἐκπεπληγμένους συγκλητικοὺς καὶ ἄρχοντας τοὺς προϊσταμένους τῆς

τελετῆς καὶ διακηρύττει ὅτι μόνη ἡ εἰς Χριστὸν πίστις ὁδηγεῖ εἰς σωτηρίαν.

Ὁ Βασιλεὺς κατεπλάγη πρὸς τῆς σοφίας τῆς νεάνιδος ταύτης καὶ μὴ δυνάμενος οὔτε αὐτὸς, οὔτε τις τῶν λοιπῶν παρισταμένων ὅπως διὰ λόγου ἀποστομώσῃ αὐτήν, διέταξεν ἵνα τὴν θέσωσιν ὑπὸ κράτησιν, προσεκάλεσε δὲ πάντας τοὺς σοφοὺς καὶ ῥήτορας τοῦ βασιλείου του ὅπως ἔλθωσιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀνατρέψωσι τὸ κήρυγμα αὐτῆς. Προσῆλθον τότε 50 ἄνδρες σοφοί, οἵτινες δημοσίᾳ διελέγοντο μετ' αὐτῆς ἥτις δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων ἐξήλεγχε τὴν πλάνην των μέχρις ὅτου τοὺς ἀπεστόμωσεν. Εἰς μάτην ὁ βασιλεὺς ταραχθεὶς τοὺς προτρέπει νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν ἀγῶνα· ἐκεῖνοι ὡμολόγησαν μετὰ παρρησίας ὅτι ὄχι μόνον δὲν θέλουσι νὰ ἀντιτείνωσιν, ἀλλὰ καὶ πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν τὸν ὑπ' αὐτῆς κηρυττόμενον. Ἔξω φρενῶν γενόμενος ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεὺς Μαξιμῖνος διέταξεν ὅπως ἀνάψωσι μεγάλην πυρὰν ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔρριψε καὶ κατέκαυσε τοὺς 50 ἐκείνους σοφοὺς καὶ ῥήτορας, τὴν δὲ ἁγίαν διὰ κολακειῶν καὶ ὑποσχέσεων προσεπάθησε νὰ πείσῃ ὅπως θύσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ὅταν καὶ πάλιν ἀπέρριψε τὰς προτάσεις του, καὶ δὲν ἐπτοήθη πρὸ τῶν ἀπειλῶν του, τὴν ὑπέβαλεν εἰς πολλὰ καὶ φρικώδη βασανιστήρια, μέχρις ὅτου τελείως ἐξηντλημένη ἐκ τοῦ ῥέοντος αἵματος παρέδωκε τὸ πνεῦμα εἰς τὸν πλάστην, ἐν ἔτει 305.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τὴν πανεύφημον νύμφην Χριστοῦ ὑμνήσωμεν, Αἰκατερίνην τὴν Θείαν καὶ πολιοῦχον Σινᾶ, τὴν βοήθειαν ἡμῶν καὶ ἀντίληψιν· ὅτι ἐφίμωσε λαμπρῶς, τοὺς κομψοὺς τῶν ἀσεβῶν, τοῦ Πνεύματος τῇ μαχαίρᾳ· καὶ νῦν ὡς μάρτυς στεφθεῖσα, αἰτεῖται πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

26.—Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε, Ἀλυπίου, Στυλιανοῦ, Ἀκακίου, Ἰακώβου, Σίλου, καὶ Ἰακώβου Ἀναχωρητοῦ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΩΝΟΣ

Ὁ Ἅγιος Νίκων κατήγετο ἐξ Ἀρμενίας καὶ ἦτο υἱὸς μεγιστᾶνός τινος. Καταλιπὼν γονεῖς καὶ πατρίδα περιῆλθε τὴν Ἀνατολὴν βοῶν πρὸς πάντας τὸ Μετανοεῖτε, ἐξ οὗ ἔλαβε καὶ

τὴν ἐπωνυμίαν.

Τέλος ἔφθασεν εἰς Λακεδαίμονα ἔνθα ἀνήγειρε ναὸν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν, καὶ ἐν αὐτῷ μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ μονάσας, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον περὶ τὰ μέσα τοῦ Θ΄. αἰῶνος.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Χαίρει ἔχουσα ἡ Λακεδαίμων, θείαν λάρνακα τῶν σῶν λειψάνων, ἀναβρύουσαν πηγὰς τῶν ἰάσεων, καὶ διασώζουσαν πάντας ἐκ θλίψεων, τοὺς σοὶ προστρέχοντας Πάτερ ἐκ πίστεως Νίκων ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

27.—Ἰακώβου τοῦ Πέρσου, Πινουφρίου, καὶ Ναθαναήλ.

28.—Στεφάνου Ὁμολογητοῦ, μαρτύρων Ἀνδρέα, Πέτρου, Ἄννης, Εἰρηνάρχου, Τιμοθέου, Θεοδώρου, Πέτρου, Ἰωάννου, Στεργίου, Θεοδώρου, Νικηφόρου, Βασιλείου, Θωμᾶ Ἱεροθέου, Δανιήλ, Χαρίτωνος, Σωκράτους, Κομασίου καὶ Εὐσεβίου.

29.—Παραμόνου, Φιλουμένου, Νικολάου (Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης), Ἰωάννου (Ἱερομάρτυρος), Οὐρβανοῦ, Διονυσίου (Ἐπισκόπου Κορίνθου), Παγκοσμίου, Πιτυροῦντος, Οὐαλλερίνου καὶ Φαίδρου.

30.—Τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου, Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου. (Τὸν βίον του ἰδὲ σελ. 57).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὡς τῶν Ἀποστόλων πρωτόκλητος, καὶ τοῦ Κορυφαίου αὐτάδελφος, τὸν Δεσπότην τῶν ὅλων Ἀνδρέα ἱκέτευε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1.—Προφήτου Ναούμ, Ἀνανίου, Ἀντωνίου καὶ Ὀνησίμου.

2.—Προφήτου Ἀβακοὺμ, Ἰωάννου, Ἡρακλαίμονος, Ἀνδρέου, Θεοφίλου, Μυρόπης, Κυρίλλου καὶ Ἀβίβου.

3.—Προφήτου Σοφονίου, Θεοδώρου (Ἱερομάρτυρος), Θεοδούλου, Ἰωάννου, Ἀγαπίου, Σελεύκου, Μάμαντος, Γαβριὴλ (Ἱερομάρτυρος), καὶ Ἀγγελῆ.

4.—Τῆς Ἁγίας καὶ Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Ἰωάννου (Ἐπισκόπου Πολυβότου) τοῦ Θαυματουργοῦ, Ἰουλιανῆς, Χριστοδούλου, Χριστοδούλης, καὶ Σεραφίμ.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

Ἡ Ἁγία Βαρβάρα κατήγετο ἐκ Νικομηδείας καὶ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Διοσκόρου καὶ ἔζη ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ χριστιανομάχου Μαξιμιανοῦ. Οἱ γονεῖς της θέλοντες ἵνα προφυλάξωσιν ἀπὸ πάσης ἐξωτερικῆς ἐπιβλαβοῦς ἐπιδράσεως μέχρις ὅτου ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν γάμου, ὁπότε θὰ ἠδύναντο νὰ τὴν νυμφεύσωσι μέ τινα κατέχοντα θέσιν κοινωνικὴν καὶ πλούσιον, ἔκτισαν πύργον ὑψηλὸν ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὴν ἐνέκλεισαν. Ὅταν ἦλθεν εἰς ἡλικίαν γάμου παρουσιάσθησαν πλεῖστοι μνηστῆρες ἐξ ἐπιφανοῦς γένους καταγόμενοι καὶ τὴν ἐζήτησαν εἰς γάμον, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἀπαράμιλλον καλλονήν της, εἰς τὸν πλοῦτόν της καὶ εἰς τὴν εὐγενῆ καταγωγήν της, ἀλλ' αὕτη ἀσυζητητεὶ ἀπέρριψε τὰς προτάσεις πάσας, διότι χριστιανὴ κατὰ βάθος οὖσα κατ' ἀντίθεσιν τῶν γονέων της, οἵτινες ἦσαν εἰδωλολάτραι, ἀπεφάσισε νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν λατρείαν αὐτοῦ ἀσκοῦσα παρθενίαν διὰ βίου. Μίαν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπουσίαζεν ὁ πατήρ της δι' ὑπηρεσίαν ὡς τοπάρχης, διατάσσει τοὺς κτίστας οἵτινες ἔκτιζον λουτρὸν ἔξωθι τοῦ πύργου νὰ κατασκευάσωσι τρία παράθυρα, εἰς τιμὴν τοῦ Τρισυποστάτου Θεοῦ, ἀντὶ δύο ὅπως εἶχε διταάξει ὁ πατήρ της. Ἡ ὑπηρεσία ἔληξε καὶ ὁ πατήρ της ἐπανελθὼν καλεῖ τοὺς κτίστας καὶ ἐρωτᾷ ὀργίλως νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν δι' ἣν παρέβησαν τὴν διαταγήν του κατασκευάσαντες τρία παράθυρα ἀντὶ δύο· παρουσιασθεῖσα τότε ἡ Βαρβάρα λέγει. Πάτερ μου, ἐγὼ ἔδωσα τὴν διαταγὴν ταύτην, πρῶτον διότι τρία παράθυρα φωτίζουσι τὸ λουτρὸν καλλίτερον καὶ δεύτερον διότι τρία φῶτα φωτίζουσι πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ πατήρ της ἔκπληκτος ἵστατο ὡς ἀπολιθωμένος καὶ ἐφαίνετο ὡς μὴ ἐννοῶν τίποτε ἐξ ὅσων τῷ ἔλεγεν, ἥνωσε τὸν ἀντίχειρα, τὸν δείκτην καὶ τὸν μέσον τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ ποιήσασα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ προσέθηκεν. Πρόσεχε πάτερ· Ἰδού· Πατήρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα ἡ Τρίφωτος Θεότης, ἥτις καταυγάζει νοερῶς πᾶσαν φύσιν λογικήν.

Ἐκτὸς ἑαυτοῦ γενόμενος ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος πατὴρ ἀνασπᾷ τὸ ξίφος καὶ καταδιώκει τὴν φεύγουσαν θυγατέρα του διὰ νὰ τὴν θανατώσῃ. Τὴν συλλαμβάνει τῇ προδοσίᾳ ποιμένος τινὸς εἴς τι παρακείμενον ὄρος καὶ τὴν παραδίδει εἰς τὸν ἄρχοντα Μαρκιανόν, ὅστις εἰς μάτην προσεπάθησεν ὅπως τὴν πείσῃ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα. Ὀργισθεὶς τότε διέταξεν ὅπως τὴν γυμνόσωσι καὶ τὴν δέρωσιν ἀνηλεῶς μὲ βούνευρα καὶ νὰ τρίβωσι μὲ τρίχινα ράσα τὸ πληγωμένον σῶμά της ὅπως αἰσθάνηται τοὺς πόνους δριμυτέρους, ἐν τοιαύτῃ δὲ οἰκτρᾷ καταστάσει τὴν ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακάς. Τὴν ἑπομένην ἤλπισεν ὁ Μαρκιανὸς ὅτι θὰ ὑπέκτυπτε καὶ θὰ ἔθυεν εἰς τὰ εἴδωλα· ἀλλὰ ὁποία ἦτο ἡ ἔκπληξίς του ὅταν εἶδεν ὅτι ἦτο θεραπευμένη ἐντελῶς. Τὴν ἠρώτησε πῶς ἐθεραπεύθη καὶ ἀπήντησεν ὅτι περὶ τὸ μεσονύκτιον φῶς ἄπλετον ἐφώτισε τὸ δεσμωτήριον πανταχόθεν, ὁ δὲ Σωτὴρ ἡμῶν ἄνωθεν τοῦ φωτὸς ἱστάμενος τῆς λέγει. «Μὴ φοβηθῇς Βαρβάρα πρὸ τῶν βασάνων· στῆθι ἀκλόνητος ἐν τῇ πίστει σου, ἐγὼ δὲ θὰ σὲ διαφυλάττω πάντοτε ὑπὸ τὴν σκέπην μου. Θυμωθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων ὁ ἡγεμὼν διατάσσει νὰ τὴν φέρωσι πάλιν εἰς τὸ δικαστήριον καὶ τῆς λέγει εἰς ἐπήκοον πάντων. Βαρβάρα, σὲ ἐθεράπευσαν οἱ Θεοὶ τοὺς ὁποίους περιεφρόνησες ἐξ οἴκτου πρὸς σὲ διὰ νὰ μὴ θανατωθῇς· σύνελθε λοιπὸν καὶ προσπάθησε νὰ τοὺς σέβεσαι εἰς τὸ μέλλον διὰ νὰ μὴ ἐπισύρῃς τὴν ὀργήν των. Πρὸς ταῦτα θαρραλέως ἀπήντησεν ἡ Ἁγία Βαρβάρα.

Οἱ Θεοί σου, βασιλεῦ, εἶναι ἀγάλματα ἄψυχα τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ θαυματουργήσουν· ἐμὲ μὲ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν ὁποῖον λατρεύω καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς Παντοδύναμος· σὺ πρέπει νὰ ἐξυπνήσῃς ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἀσεβείας εἰς τὸν ὁποῖον εἶσαι βυθισμένος καὶ νὰ ἴδῃς τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ καταυγάζον τὰς καρδίας πάντων τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων.. Ἔκπληκτος ἀλλὰ καὶ πλήρης ὀργῆς ὁ ἡγεμὼν διὰ τὴν θαρραλέαν αὐτὴν ἀπάντησιν διέταξεν ὅπως καταξεσχίσωσι τὸ σῶμα αὐτῆς διὰ ὀξέων σιδηρῶν ὀργάνων, νὰ καίωσι διὰ λαμπάδων ἀνημμένων τὸ καταξεσχισμένον σῶμα αὐτῆς καὶ νὰ τὴν κτυπῶσι μὲ σφύραν εἰς τὴν κεφαλήν. Ἐπειδὴ δὲν ὑπέκυπτεν εἰς τὸν θάνατον, ὁ παριστάμενος καὶ θεώμενος τὸ μαρτύριον τῆς Ἁγίας πατήρ της Διόσκορος τὴν ἀπεκεφάλισε διὰ ξίφους ἰδίαις χερσίν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Βαρβάραν τὴν ἁγίαν τιμήσωμεν· ἐχθροῦ γὰρ τὰς παγίδας συνέτριψε, καὶ ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐξ αὐτῶν, βοηθείᾳ καὶ ὅπλῳ τοῦ Σταυροῦ ἡ πάνσεμνος.

ΒΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Οὗτος ἔζη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Βασιλέων Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Δαμασκοῦ καὶ ἦτο υἱὸς τοῦ Σεργίου, πρωτοσυμβούλου τοῦ εἰδωλολάτρου ἄρχοντος Ἀμηρᾶ. Ὅταν δὲ οἱ Σαρακηνοὶ, ἐκ τῶν μερῶν τῆς Ἰταλίας ἐπιδραμόντες συνέλαβον πολλοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ διαφόρους τόπους τῶν μερῶν ἐκείνων ὡς αἰχμαλώτους, μεταξὺ καὶ ἄλλων συνέλαβον καὶ μοναχόν τινα Κοσμᾶν ὀνομαζόμενον, ὅστις εἶχε σπουδάσει ρητορικήν, διαλεκτκιήν, φιλοσοφίαν, ἀριθμητικήν, γεωμετρίαν, μουσικήν, ἀστρονομίαν καὶ Θεολογίαν. Ὁ Σέργιος ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ τὸν κατέστησε διδάσκαλον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, ὅστις ἔχων τοιοῦτον διδάσκαλον ἐγένετο μέγας φιλόσοφος καὶ φωστὴρ τοῦ αἰῶνος ἐκείνου. Τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν διαδόχων τοῦ Μωάμεθ Χαλιφῶν μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ Συμβούλου, κατέλιπεν αὐτὸ μετ' ὀλίγον καὶ περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα ἔνθα ἐχειροτονήθη καὶ Πρεσβύτερος. Ἠγωνίσθη σθεναρῶς κατὰ τῶν εἰκονομάχων βασιλέων Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου (ὅστις ὠνομάσθη οὕτω διότι ἐκοπρίσθη ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ ὅταν ἐβαπτίζετο) διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ καὶ ἐπωνομάσθη Χρυσορρόας διὰ τὴν εὐφράδειαν αὐτοῦ καθ' ὁμωνυμίαν τοῦ παρὰ τὴν Δαμασκὸν ρέοντος ποταμοῦ Χρυσορρόα καὶ τούτου καλουμένου, ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς συστηματικῆς Θεολογίας καὶ ὁ πατὴρ τῆς Σχολαστικῆς καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν ἐν εἰρήνῃ ἐν ἔτει 790 εἰς ἡλικίαν 84 ἐτῶν. Κατέλιπε πλεῖστα Θεολογικὰ συγγράμματα καὶ μελίρρυτα ᾄσματα, ἅτινα κοσμοῦσι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ὀρθοδοξίας ὁδηγέ, εὐσεβείας διδάσκαλε καὶ σεμνότητος, τῆς οἰκουμένης ὁ φωστήρ, τῶν μοναζόντων θεόπνευστον ἐγκαλλώπισμα, Ἰωάννη σοφέ, ταῖς διδα-

χαῖς σου πάντας ἐφώτισας, λύρα τοῦ πνεύματος. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

5.—Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου, Ἀναστασίου, Διογένους, Ἀβερκίου, Νόννου, Νεκταρίου καὶ Φιλοθέου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΣΑΒΒΑ ΤΟΥ ΗΓΙΑΣΜΕΝΟΥ

Οὗτος ἐγεννήθη ἐν ἔτει 439 ἐν Μουταλάσκῃ, μικρᾷ κώμῃ τῆς Καππαδοκίας, ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ Ἰωάννου καὶ Σοφίας, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ. Ἐκπαιδευθεὶς δὲ δεόντως ἐγένετο καθηγητὴς τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Μοναστηρίων. Ἀπῆλθεν ὡς Πρέσβυς πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει βασιλεῖς Ἀθανάσιον καὶ Ἰουστινιανὸν ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τῶν δογμάτων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, καὶ ζήσας 91 ἔτη ἐτελεύτησε τῷ 533.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς, τῆς ἐρήμου τὸ ἄγονον ἐγεώργησας· καὶ τοῖς ἐκ βάθους στεναγμοῖς εἰς ἑκατὸν τοὺς πόνους ἐκαρποφόρησας· καὶ γέγονας φωστὴρ, τῇ οἰκουμένῃ λάμπων τοῖς θαύμασι, Σάββα Πατὴρ ἡμῶν ὅσιε· Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

6.—Μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ Θαυματουργοῦ.

Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ἐγεννήθη ἐν Πατάροις τῆς Λυκίας ὑπὸ γονέων εὐσεβῶν ἅμα καὶ πλουσίων. Ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας ἐφαίνετο ὁποῖος θὰ ἀπεδεικνύετο βραδύτερον, διότι κατὰ τὰς νηστισίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, τὴν Τετάρτην δηλονότι καὶ τὴν Παρασκευήν, ἠρνεῖτο νὰ θηλάσῃ τὸ μητρικὸν γάλα παρ' ὅλην τὴν ἐπιμονὴν τῆς μητρός του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον περιτράνως ἀπεδείκνυεν πῶς ἔμελλε νὰ εὐαρεστήσῃ τὸν Θεόν. Ἐξεπαιδεύθη βραδύτερον ἀρκούντως καὶ κατὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ἀπέφευγε τὰς συναναστροφὰς τῶν νέων τῆς ἡλικίας του, ἠρέσκετο δὲ μᾶλλον εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν γερόν-

των παρ' ὧν ἐδιδάσκετο πολλὰ ὠφέλιμα πράγματα, ἐφοίτα τακτικώτατα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵστατο μετ' εὐλαβείας ἐν αὐτῇ καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἠκροᾶτο τοῦ Θείου λόγου, διὰ τοῦτο ὁ 'Αρχιερεὺς Μιχαήλ, ἀδελφὸς τοῦ πατρός του, λόγῳ τῆς φρονήσεώς του τὸν ἐχειροτόνησεν ἱερέα. Καὶ ἰδοὺ ὁ νεοχειροτονηθεὶς ἱερεὺς Νικόλαος ἐξήσκησε πᾶσαν ἀρετήν, ὁ δὲ θεῖός του 'Αρχιερεὺς βλέπων τὰς ἀρετάς του ταύτας, ὅταν μετ' ὀλίγον μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς προσκύνησιν τῶν Ἁγίων Τόπων, τὸν ἄφησεν ὡς 'Επίτροπον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς του καὶ ἐπόπτην τῆς Μονῆς τῆς Νέας Σιὼν τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἔκτισεν. 'Εν τῷ μεταξὺ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, ὁ δὲ Νικόλαος κατὰ τὸ τοῦ Προφητάνακτος Δαβίδ: «'Εσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα (Ψαλμ. 111, Στίχ. 9), διένειμε τὸν πατρικὸν πλοῦτον εἰς πτωχούς, ἀπόρους, χῆρας καὶ ὀρφανά». Τὴν μεγάλην του ἀγαθοεργίαν πιστοποιεῖ καὶ τὸ ἑξῆς γεγονός. 'Ανήρ τις ἀπὸ πλουσίου καὶ ἐνδόξου λόγῳ ἐμπορικῶν ἀποτυχιῶν ἐγένετο πτωχὸς καὶ ἄσημος, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ νυμφεύσῃ τὰς θυγατέρας του διότι δὲν εἶχε χρήματα ὅπως δώσῃ εἰς αὐτὰς ὡς προῖκα, ἰδὼν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς πενίας, ἐσκέφθη καὶ ἀπεφάσισε ὅπως εἰσαγάγῃ αὐτὰς εἰς οἶκον διαφθορᾶς, ἐλπίζων οὕτω ὅτι θὰ ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ διὰ νὰ ζῇ ὅπως εἶχε συνειθίσει πρὶν πτωχύνῃ. Ὅταν ὁ Ἅγιος Νικόλαος ἐπληροφορήθη τὸ τοιοῦτον, σπεύδει κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός ἐκείνου καὶ ἀθορύβως διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ρίπτει ἐντὸς τοῦ δωματίου του 300 χρυσᾶ νομίσματα. Τὴν ἑπομένην ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του ὅταν εἶδε τὸ σεβαστὸν ἐκεῖνο χρηματικὸν ποσόν, συγχρόνως δὲ δάκρυον ἐκυλίσθη ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του. Προσεπάθησε νὰ ὑποθέσῃ τίς ἦτο ὁ πράξας τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη. 'Εντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐνύμφευσε τὴν μεγαλειτέραν του θυγατέρα διὰ τῶν χρημάτων ἐκείνων. Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν, ὁ ἱεροφάντης τῆς ἀγαθοποιΐας θαυμαστὸς Νικόλαος, ἐλθὼν ἔρριψε διὰ δευτέραν φορὰν διὰ τοῦ παραθύρου ἕτερον χρηματικὸν ποσόν, ὅπερ εὑρὼν τὴν ἑπομένην ὁ πατὴρ ἐκεῖνος ἔνδακρυς ἀνατείνει τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν λέγων: «Θεὲ καὶ θελητὰ τοῦ ἐλέους, οἰκονόμε τῆς ἡμῶν σωτηρίας, ὁ καὶ πρότερον διὰ τὴν ἐμὴν ἐνανθρωπήσας παρακοήν, καὶ νῦν με τῆς παγίδος τοῦ ἀλλοτρίου μετὰ τῶν παίδων ρυόμενος, αὐτός μοι τὸν τῷ σῷ θελήματι διακονούμενον τὸν ἐν ἀνθρώποις τῆς σῆς χρηστότητος, ἄγγελόν τε καὶ μιμητὴν ἀνά-

δειξον· τίς οὗτος ὁ καὶ τῆς πιεζούσης πενίας ἡμᾶς ἐξελόμενος, καὶ τῶν ἀτόπων λύσας ἐπινοιῶν, φυγοῦσαν ἤδη τὸ θήραμα γενέσθαι τῷ διαβόλῳ καὶ κέρδος ἐμοὶ προσφέρειν, πολλῆς οἴμοι ζημίας βαρύτερον». Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐτέλει τὸν γάμον καὶ τῆς δευτέρας του θυγατρός. Δὲν παρέρχονται δὲ πολλαὶ ἡμέραι ὅτε ὁ πατὴρ ἐκεῖνος ἀγρυπνῶν, κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἀκούει εἰς τὸ παράθυρον ἐλαφρὸν κρότον κατ' ἀρχὰς καὶ βλέπει μικρόν τινα ὄγκον πίπτοντα ἐντὸς τοῦ δωματίου του. Ἠνόησεν ὅτι ἡ ἀγαθοποιὸς χεὶρ ἔρριπτεν ὅπως καὶ κατὰ τὰς δύο προηγουμένας φορὰς χρήματα καὶ θέλων νὰ μάθῃ τίς ἦτο ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ σπεύσας ἐπρόλαβεν αὐτὸν πρὶν ἐξαφανισθῇ, εὐθὺς δὲ ὡς τὸν ἀνεγνώρισεν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του λέγων: «Εἰμὴ γαρ τοὺς σοὺς οἰκτιρμοὺς ὁ μέγας, ἐν ἐλέει διανέστησε Κύριος, πάλαι ἂν ἀπωλώλειν πατὴρ ἄθλιος μετὰ θυγατέρων, οἴμοι! τριῶν ἀλλὰ νῦν σέσωκεν ἡμᾶς διὰ σοῦ κα ὶτοῦ πικροῦ τῆς ἁμαρτίας ἐρρύσατο πτώματος».

Ὁ Νικόλαος ἰδὼν ὅτι ἀνεκαλύφθη ἡ πρᾶξίς του, ἐσήκωσε τὸν παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κείμενον ἄνδρα καὶ ἐξώρκισεν αὐτὸν ὅπως μὴ εἴπῃ οὐδὲν τῶν γεγενημένων εἰς οὐδένα. Ἠθέλησεν ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὅπως μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα ὅπως ἴδῃ τοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ προσκυνήσῃ τὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος. Ἐπιβιβασθεὶς ὅθεν πλοίου ἔπλεεν ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἱεροσόλυμα. Κατὰ τὴν διάρκτιαν τοῦ ταξειδίου ἐνῷ ἐπεκράτει ἐν τῇ θαλάσσῃ νηνεμία, ἐκάλεσε τὸν πλοίαρχον καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐγίνετο τρικυμία, διότι τὴν παρελθοῦσαν νύκτα εἶδε καθ' ὕπνον ὅτι ὁ Σατανᾶς ἐπεβιβάσθη τοῦ πλοίου καὶ ἔκοπτε διὰ μαχαίρας τὰ καλώδια τοῦ ἱστοῦ καὶ τῶν πηδαλίων. Καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἡ θάλασσα ἤρχισε νὰ ἀναταράσσηται καὶ τρικυμία ἀγρία ἐμαίνετο εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ Ἅγιος Νικόλαος τότε παρηγορεῖ τοὺς πάντας καὶ προλέγει ὅτι μετὰ πάροδον ὀλίγης ὥρας ἡ τρικυμία θὰ ἔχῃ κοπάσει· καὶ ὄντως ἡ θάλασσα ἡμεροῦτο καὶ γαλήνη ἐγένετο· εἷς ὅμως τῶν ναυτικῶν ἀνελθὼν εἰς τὸ ὑψηλότατον σημεῖον τῆς μεσαίας κεραίας, διολισθήσας καταπίπτει νεκρὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ πλοίου. Ἐνῷ πᾶν τὸ πλήρωμα περικυκλῶσαν αὐτὸν ὑπὸ λύπης συνείχετο, ὁ ἅγιος Νικόλαος διὰ προσευχῆς ἀνέστησεν αὐτὸν ὡς ἀπὸ ὕπνου, οὐ μόνον τοῦτο δὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε πάσχοντας ἐκ παντοίων νοσημάτων.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς τὴν πατρίδα του κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἀνέρχεται εἰς τὸν

ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Μυρέων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ θηριώδεις Αὐτοκράτορες Μαξιμιανὸς καὶ Διοκλητιανὸς ἤγειραν σφοδρὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὁ δὲ Ἅγιος Νικόλαος μετὰ πολλῶν ἄλλων συλληφθεὶς, ξυλοκοπηθεὶς καὶ ποικιλοτρόπως βασανισθείς, ρίπτεται εἰς τὰς φυλακάς, μέχρις ὅτου ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος Χριστιανὸς βασιλεὺς δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος διέταξε τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῶν φυλακῶν πάντων τῶν Χριστιανῶν. Μετὰ πάροδον ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος συνεκροτήθη ἡ Α΄. Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (ἰδὲ σελ. 69) κατὰ τοῦ Ἀρείου εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος. Ἡ συζήτησις μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων (τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν Ἀρειανῶν) ὑπῆρξε ζωηροτάτη, αἱ δὲ ἀντεγκλήσεις ἑκατέρωθεν διήρκεσαν ἐπὶ πολύ· ὁ δὲ Νικόλαος ἐν στιγμῇ παραφορᾶς ὅταν ἤκουεν τὸν Ἄρειον δογματίζοντα ἐπιμόνως ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι κτίσμα καὶ οὐχὶ Θεὸς ἐρράπισε τοῦτον ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος. Διαμαρτύρεται τότε ὁ Ἄρειος πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον, ὅστις, κατόπιν προσωρινῆς συσκέψεως μετὰ τῶν λοιπῶν Πατέρων τὸν ἐφυλάκισαν, ἐπιφυλαχθέντες νὰ ἀποφασίσωσιν ὁριστικῶς περὶ τῆς πράξεώς του ταύτης μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου. Τὴν νύκτα παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ὁ Χριστὸς καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν Εὐαγγέλιον καὶ Ἀρχιερατικὸν Ὠμοφόριον. Ὅταν τὴν ἑπομένην ἐγνώσθη τὸ τοιοῦτον τὸν ἐξήγαγον ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ τοῦ ἐζήτησαν ἅπαντες συγγνώμην, μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου, καθ' ἣν ἀνεθεματίσθη ὁ Ἄρειος, ἐπανέρχεται εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπήν του ἀναδειχθεὶς προστάτης τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν, ὑπερασπιστὴς τῶν καταδικασθέντων εἰς θάνατον καὶ φυλακισθέντων ἀδίκως, καὶ παρήγορος ἄγγελος τῶν ἀπηλπισμένων, μέχρι τοῦ ἔτους 330 ὁπότε ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατον προσέρχεται ἀρωγὸς τῶν θλιβομένων, προστάτης καὶ ἀντιλήπτωρ τῶν μετὰ πίστεως θερμῆς ἐπικαλουμένων αὐτόν, βοηθὸς τῶν γυμνῶν, τῶν πεινώντων καὶ τῶν πτωχῶν, ἐλευθερωτὴς τῶν τεθλιμμένων, ἀπολυτρουμένων τῶν περιστοιχούντων αὐτοὺς δεινῶν, προστάτης τῶν πλεόντων, οἵτινες ἔχουσιν ἐπὶ τῆς πρώρας τοῦ πλοίου αὐτῶν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, σωτὴρ τῶν ἐν τρικυμιώδει πελάγει κινδυνευόντων καὶ θαυματουργὸς τῶν ἀσθενῶν, τῶν ὑψούντων πρὸς αὐτὸν τὰ ὄμματα καὶ θεραπευομένων.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πρᾳότητος, ἐγκρατείας διδάσκαλον, ἀνέδειξέ σε τῇ ποίμνῃ σου, ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια· διὰ τοῦτο ἐκτήσω τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά, τῇ πτωχείᾳ τὰ πλούσια· Πάτερ Ἱεράρχα Νικόλαε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟΝ (ΠΡΟ ΤΗΣ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑΣ)

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἀσμάτων· σκιρτήσωμεν ἑόρτια καὶ χορεύσωμεν ἀγαλλόμενοι, τῇ ἐτησίῳ πανηγύρει τοῦ Θεοφόρου Πατρός. Βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὸν δι' ὀνείρου φρικτῆς ἐπιστασίας, βασιλέα πείθοντα, ἀναίτιους κρατουμένους τρεῖς, ἀπολῦσαι στρατηλάτας ἀνυμνείτωσαν. Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι, τὸν τοῦ καλοῦ ποιμένος, ὁμόζηλον Ποιμένα, συνελθόντες εὐφημήσωμεν. Οἱ ἐν νόσοις τὸν ἰατρόν· οἱ ἐν κινδύνοις τὸν ῥύστην· οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸν προστάτην· οἱ πένητες τὸν θησαυρόν· οἱ ἐν θλίψεσι τὴν παραμυθίαν· τὸν συνοδίτην οἱ ὁδοιπόροι· οἱ ἐν θαλάσσῃ τὸν κυβερνήτην· οἱ πάντες τὸν πανταχοῦ θερμῶς προφθάνοντα, μέγιστον ἱεράρχην, ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἴπωμεν· Πανάγιε Νικόλαε, πρόφθασον, ἐξελοῦ ἡμᾶς τῆς ἐνεστώσης ἀνάγκης καὶ σῶσον τὴν ποίμνην σου ταῖς ἱκεσίαις σου.

7.—Ἀβροσίου, Ἀθηνοδώρου, Νεοφύτου, Ἰσιδώρου, Ἀκεψιμᾶ, Ἀμμοῦν, Γαϊαννοῦ, Γαΐου, Ἰγνωτίου, Παύλου (μοναχοῦ), Πρίσκου, Μαρτίνου, Νικομούα.

8.—Παταπίου, Ἀποστόλων (ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα), Σωσθένους, Ἀπολλώ, Κηφᾶ, Τυχικοῦ, Ἐπαφροδίτου, Καίσαρος, Ὀνησιφόρου καὶ Σωφρονίου.

9.—Ἡ σύλληψις τῆς Ἁγίας Ἄννης, τῆς Ἁγίας Προφήτιδος Ἄννης τῆς μητρὸς τοῦ Σαμουὴλ τοῦ Προφήτου, Στεφάνου τοῦ γεολαμποῦς, Σωσιθέου, Ναρσοῦ, καὶ Ἰσαὰκ (μαρτύρων).

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΗΣ (ΜΗΤΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΣΑΜΟΥΗΛ)

Ἡ Ἁγία Ἄννα ἡ προφῆτις, κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Ἀρμαθαίμ, ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ καὶ ἦτο σύζυγος τοῦ Ἐλκανά, ἐκ φυλῆς Λευΐ. Ὁ σύζυγός της ἐπειδὴ ἦτο στεῖρα ἐτεκνογόνησε μετὰ τῆς ἀντιζήλου αὐτῆς καὶ ἠγάλλετο· βαρέως δὲ τὸ ὄνειδος τῆς ἀτεκνίας φέρουσα ἀφ' ἑνὸς ὀνειδιζομένη, ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ συζύγου της παρ' αὐτοῦ τῆς ἀντιζήλου καὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν καὶ φίλων, διὰ θερμῶν δακρύων καὶ ὁλονυκτίων δεήσεων παρεκάλει τὸν Θεὸν ὅπως λύσῃ τὴν ἀτεκνίαν.

Μετά τι χρονικὸν διάστημα ἀνῆλθε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐν Σιλωὰμ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Παντοκράτορος, ἵνα τελέσῃ θυσίας διὰ χειρὸς Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως· μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν θυσιῶν, ἐνῷ πάντες ἐλάμβανον διπλᾶς μερίδας ἡ Ἄννα ἔλαβε μίαν διότι δὲν εἶχεν υἱὸν ἢ θυγατέρα, θλιβεῖσα δὲ διὰ τοῦτο, ἀπέστειλε τὸν ἄνδρα αὐτῆς εἰς τὸν οἶκόν των, αὕτη ὅμως παρέμεινεν ἐν τῷ ναῷ, πεσοῦσα εἰς τὰ γόνατα προσηύξατο θερμῶς πρὸς τὸν Θεὸν λέγουσα. «Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων μου, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν δούλην σου καὶ τὴν ταπείνωσίν μου, δώῃς μοι καρπὸν κοιλίας, σοὶ αὐτὸν δίδωμι τοῦ δουλεύειν σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ». Ἐπανελθοῦσα τότε εἰς τὸν οἶκόν της συνέλαβε καὶ ἔτεκεν παιδίον ἄρρεν τὸ ὁποῖον ὠνόμασεν Σαμουήλ. Μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμόν, ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς Σιλωὰμ ἵνα ἀπονείμῃ τὰς εὐχαριστηρίους δεήσεις τῷ Θεῷ· ὁ ἱερεὺς Ἠλεὶ ηὐλόγησεν αὐτὴν λέγων: «Δώῃ σοι ὁ Θεὸς καρπὸν κοιλίας ἕτερον, ἀντὶ Σαμουὴλ τοῦ υἱοῦ σου». Καὶ ὅταν ἐγένετο μειράκιον, τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Παντοκράτορος καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν ἱερέα Ἠλεί. Πλὴν τοῦ Σαμουὴλ ἀπέκτησε πρὸς τούτοις τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας, ἀπέθανε δὲ ἐν βαθεῖ γήρατι.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΤΗΣ ΣΥΛΛΗΨΕΩΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΗΣ

Σήμερον τῆς ἀτεκνίας δεσμὰ διαλύονται· τοῦ Ἰωακεὶμ γὰρ καὶ τῆς Ἄννης εἰσακούων ὁ Θεός, παρ' ἐλπίδα τεκεῖν αὐτοὺς σαφῶς, ὑπισχνεῖται Θεόπαιδα, ἐξ ἧς αὐτὸς ἐτέχθη ὁ ἀπερίγραπτος, βροτὸς γεγονώς, δι' ἀγ-

γέλου κελεύσας, βοῆσαι αὐτῇ· Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

10.—Μηνᾶ, Ἑρμογένους Εὐγρόου, Γεμέλου, Θωμᾶ (Δεφουρκινοῦ), Θεοτέκνου, Μαριανοῦ καὶ Εὐγενίου, καὶ μνήμη τῶν Ἁγίων Προπατόρων.

11.—Δανιὴλ τοῦ Στυλίτου, Ἀκεψεῆ, Ἀειθαλλᾶ, Βαρσαβᾶ, Τερεντίου, Βικεντίου, Αἰμιλιανοῦ, Βεβαίας.

12.—Τοῦ Ἁγίου καὶ Θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος καὶ ἁγίων Συνετοῦ, Ἀλεξάνδρου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, Ἀμωναθᾶ καὶ Ἄνθου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων κατήγετο ἐκ Κύπρου· ἤκμασεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἦτο ἁπλοῦς τὸν τρόπον καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν· κατ' ἀρχὰς ἦτο ποιμὴν καὶ ἔβοσκε πρόβατα, ἔπειτα ἐνυμφεύθη καὶ ἀπέκτησε θυγατέραν ὀνομαζομένην Εἰρήνην, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του κατέστη Ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος. Ἔκαμε πλεῖστα θαύματα ἐξ οὗ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν θαυματουργὸς ἤτοι προσευχηθεὶς κατήγαγεν ἐπὶ τὴν γῆν βροχήν, ἔσωσε τὸν λαὸν ἀπὸ λιμοῦ, μετέβαλε τὸν ὄφιν εἰς χρυσοῦν διὰ νὰ πληρωθοῦν αἱ ἀνάγκαι πτωχοῦ τινος, καὶ τότε πάλιν μετέβαλε τὸν χρυσὸν εἰς ὄφιν, καὶ πάλιν ὅτε ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ του Εἰρήνη τὴν ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν διὰ προσευχῆς, διὰ νὰ μάθῃ ποῦ αὕτη εἶχε τὴν παρακαταθήκην μιᾶς πτωχῆς γυναικὸς καὶ μετὰ τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτήν: «Κοιμήθητι, τέκνον μου, ἕως οὗ ἀναστήσῃ σε ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ ὁ Σωτήρ», καὶ πλεῖστα ἄλλα θαύματα ἔκαμεν εἰς δόξαν Θεοῦ. Μετά τινα χρόνον συνεκροτήθη ἡ ἐν Νικαίᾳ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἰς τὴν ὁποίαν λαβΕν καὶ οὗτος μέρος, ἀπεστόμωσε διὰ τῶν ἁπλῶν αὐτοῦ λόγων τὴν σοφίαν τῶν διαστροφέων τῆς ἀληθείας Ἀρειανῶν. Ποιμάνας δὲ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως, ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ ἐν ἔτει 350 ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι ἔνθα ἐτάφη τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 7ου αἰῶνος, ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρβάρων μετεκομίσθη τὸ λείψανον αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνθα παρέμεινεν ἐπὶ 700 περίπου ἔτη, τιμώμενον παρὰ πάντων. Πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γενομένης ὡς γνωστὸν τῇ 29η Μαΐου τοῦ ἔτους

1453, ἱερεύς τις Γεώργιος Καλοχαιρίτης λεγόμενος, ἐφημέριος τοῦ ναοῦ ἔνθα κατέκειτο τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος παραλαβὼν αὐτὸ καὶ τὸ τῆς Ἁγίας Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης λόγῳ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου ἀναχωρήσεως ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἦλθε μέσῳ τῆς Σερβίας εἰς Ἄρταν, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Κέρκυραν κατὰ τὸ ἔτος 1460, καὶ τὸ μὲν λείψανον τῆς Ἁγίας Θεοδώρας ἐδωρήθη εἰς τὸ κοινὸν τῶν Κερκυραίων, τὸ δὲ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος μένει μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ ὁμώνυμον ναόν, ἔνθα τελοῦνται κατ' ἔτος πολλὰ θαύματα, τὸ δὲ παραδοξώτερον καὶ ὑπερφυέστατον εἶναι ὅτι μέχρι τῆς σήμερον διατηρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἐλαστικότητα τοῦ δέρματος καίτοι ἀπὸ τοῦ θανάτου παρῆλθον 1578 ἔτη.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τῆς Συνόδου τῆς πρώτης ἀνεδείχθης ὑπέρμαχος, καὶ Θαυματουργὸς Θεοφόρε Σπυρίδων Πατὴρ ἡμῶν· διὸ νεκρᾷ σὺ ἐν τάφῳ προσφωνεῖς καὶ ὄφιν εἰς χρυσοῦν μετέβαλες· καὶ ἐν τῷ μέλπειν τὰς ἁγίας σου εὐχὰς ἀγγέλους ἔσχες συλλειτουργοῦντάς σοι Ἱερώτατε. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι· δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι· δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

13.—Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου, Ὀρέστου, Λουκίας, Ἀρσενίου, καὶ Γαβριὴλ μαρτυρήσαντος ἐν Προύσῃ.

14.—Θύρσου, Λευκίου, Καλλινίκου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ.

15.—Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου, Ἀνθίας (μητρὸς αὐτοῦ) Κορέμμωνος τοῦ Ἐπάρχου, Σωσάννης καὶ Παύλου τοῦ Νέου (ἀσκήσαντος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου).

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος ἦτο Ρωμαῖος τὴν καταγωγήν· ἀπορφανισθεὶς ἐκ παιδικῆς ἡλικίας προσηνέχθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Ρώμης Ἀνίκητον, ὑφ' οὗ ἐδιδάχθη τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ νεώτατος τὴν ἡλικίαν κατέ-

στη Ἐπίσκοπος Ἰλλυρικοῦ, λόγῳ δὲ τῆς ὑπερβαλλούσης ἀρετῆς αὐτοῦ πολλοὺς ἐκ τῶν ἀπίστων διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ προσείλκυσεν εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Μετ' ὀλίγον ὅταν ἠγέρθη σφοδρὸς διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν ἀπίστων καὶ πολλὰς ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ὑπομείνας βασάνους, φονεύεται τέλος ὑπὸ δύο στρατιωτῶν. Ἡ δὲ Χριστιανὴ μήτηρ αὐτοῦ Ἀνθία, ἐναγκαλισθεῖσα τὸ λείψανον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ μητρικῶς αὐτὸ καταφιλοῦσα, ἀποτέμνεται διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἐν ἔτει 226.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Καὶ τρόπων μέτοχος καὶ θρόνων διάδοχος, τῶν Ἀποστόλων γενόμενος, τὴν πρᾶξιν εὗρες θεόπνευστε, εἰς θεωρίας ἐπίβασιν· διὰ τοῦτο τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομῶν καὶ τῇ πίστει ἐνήθλησας μέχρις αἵματος, Ἱερομάρτυς Ἐλευθέριε, Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

16.—Προφήτου Ἀγγαίου, Μαρίνου, Πρόβου, Ἱλαρίωνος, Μοδέστου, Θεοφανοῦς, Νικολάου (Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως) καὶ Μέμνωνος (Ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου).

17.—Τῶν Ἁγίων τριῶν Παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου καὶ Μιχαήλ· τοῦ Ἁγίου Προφήτου Δανιὴλ, Παρτεμουθίου, Κόπρι, Ἀλεξάνδρου, Δουναλέ, Ἰάκχου καὶ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου Ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης, τοῦ ἐκ Ζακύνθου.

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος κατήγετο ἐκ τῆς ὡραίας καὶ ἀνθοστολισμένης Ζακύνθου καὶ ἦτο υἱὸς τοῦ Μωκίου καὶ Παυλίνας, εὐσεβῶν, ἐναρέτων καὶ πλουσίων ἀνθρώπων. Ἐκ νεανικῆς ἡλικίας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα εἰς τὴν Βασιλικὴν Μονὴν τῶν Στροφάδων νήσων, ἔπειτα προεχειρίσθη Ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης, τῆς ὁποίας τὸν θρόνον ἐκόσμησεν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον. Μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα, τὴν μυροβόλον Ζάκυνθον, ἐτελεύτησεν ἐν εἰρήνῃ ἐν ἔτει 1624. Ὁ βίος τοῦ διαπρεποῦς Ἁγίου Διονυσίου ἦτο πλήρης θαυμάτων οὐ μόνον ὅταν ἔζη, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον· καὶ νῦν εἶναι προστάτης καὶ φρουρὸς οὐ μόνον τῆς νήσου Αἰγίνης τὴν ὁποίαν ἐπὶ μακρὸν ἐποίμανεν, ἀλλὰ καὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, τὴν ὁ-

ποίαν πολλάκις διεφύλαξεν ἀπὸ πλείστας δοκιμασίας καὶ κινδύνους, ἀναδειχθεὶς μέχρι σήμερον κραταιὸς προστάτης καὶ βοηθὸς κατὰ τὰς σοβαράς, κρισίμους καὶ κινδυνώδεις περιστάσεις τοῦ βίου, εἴτε ἐν ξηρᾷ καὶ ἐν θαλάσσῃ διότι πᾶς ὁ ἐκ βάθους καρδίας ἐπικαλούμενος αὐτὸν καὶ λέγων. «Ἅγιε Διονύσιε βοήθει με», λαμβάνει ἀπαλλαγὴν καὶ ἀπολύτρωσιν τῶν καττρυχόντων αὐτὸν δεινῶν διὰ τοῦτο ἄπειρα καὶ βαρύτατα ἀναθήματα καὶ ἀφιερώματα στολίζουσι τὸν ἐν Ζακύνθῳ ἱερὸν ναόν του, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπὶ ἀργυρᾶς καὶ βαρυτίμου θήκης εὑρίσκεται ὁλόκληρον τὸ Ἅγιον αὐτοῦ λείψανον.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Τῆς Ζακύνθου τὸν γόνον, καὶ Αἰγίνης τὸν Πρόεδρον, τὸν φρουρὸν τῆς Μονῆς τῶν Στροφάδων, Διονύσιον ἅπαντες τιμήσωμεν συμφώνως οἱ πιστοί, βοῶντε πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῶς. Σαῖς λιταῖς τοὺς τὴν σὴν μνήμην ἐκτελοῦντας σῶσον, καὶ βοῶντάς σοι. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ δωρησαμένῳ σε ἡμῖν, πρέσβυν ἀκοίμητον.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Μνήμη τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος κατὰ γενεαλογίαν. Ὁμοίως καὶ τῶν Προφητῶν καὶ Προφητίδων, Ἀδὰμ καὶ Εὔας, Ἄβελ, Σήθα, Ἐνώς, Καϊνάν, Μαλελεήλ, Ἰάρεδ, Ἐνώχ, Μαθουσάλα, Λάμεχ, Νῶε, Σήμ, Ἰάφεθ, Ἀρφαξάδ, Καϊνᾶν, Σάλα, Ἔβερ, Φάλεκ, Ραγάβ, Σερούχ, Ναχώρ, Θάρρα, Πατριάρχου Ἀβραάμ, Πατριάρχου Ἰσαάκ, Πατριάρχου Ἰακώβ, Πατριάρχου Ρουβίμ, Πατριάρχου Συμεών, Πατριάρχου Λευΐ, Πατριάρχου Ἰούδα (υἱοῦ Ἰακὼβ) οὗ ἐκ τῆς τυφλῆς ἐστίν ὁ Χριστός), Πατριάρχου Ζαβουλών, Πατριάρχου Ἰσάχαρ, Πατριάρχου Δάν, Πατριάρχου Γάδ, Πατριάρχου Ἀσήρ, Πατριάρχου Νεφθαλείμ, Πατριάρχου Ἰωσήφ, Πατριάρχου Βενιαμίν, Φαρές καὶ Ζαρὰ (Διδύμων), Ἐσρώμ, Ἀμιναδάβ, Ναασών, Σαλμών, Βοόζ, Ὠβὴδ, Δαυΐδ (προφητάνακτος), Σολομῶντος, Ροβοάμ, Ἀβιά, Ἀσά, Ἰωράμ, Ὀζίου, Ἰωάθαμ, Ἄχαζ, Ἐζεκίου, Μανασσῆ, Ἀμμών, Ἰωσίου, Ἰεχονίου, Σαλαθιήλ, Γοροβάβελ, Ἀβιούδ, Ἐλιακείμ, Ἀζώρ, Σαδώκ,

'Αχείμ, 'Ελιούδ, 'Ελεάζαρ, Ματθάν, 'Ιακώβ, 'Ιωσὴφ τοῦ Μνηστῆρος, Μελχισεδέκ, 'Ιώβ, Μωϋσέως, Ὢρ καὶ 'Ιαρών, 'Ιησοῦ τοῦ Ναυῆ, Προφήτου Σαμουήλ, Προφήτου Νάθαν, Προφήτου Δανιήλ, Τριῶν Παίδων, Σάρρας (γυναικὸς 'Αβραὰμ), Ρεβέκκας (γυναικὸς 'Ισαάκ, Λείας (πρώτης γυναικὸς 'Ιακώβ), Ραχὴλ (δευτέρας γυναικὸς 'Ιακώβ), 'Ασινὲθ (γυναικὸς 'Ιωσὴφ τοῦ Παγκάλου), Μαρίας (ἀδελφῆς Μωϋσέως), Δεβόρρας, Ρούθ, Σεραφθείας, Σωμανίτιδος, 'Ιουδήθ, 'Εσθήρ, Ἄννης (μητρὸς Σαμουήλ), καὶ Σωσάννης.

18.—Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς, Τραγκυλίνου, Νικοστράτου, Κάστορος, Τιβουρτίου, Καστούλου, Μαρκελλίνου, Μάρκου, Εὐβιότου, Φλώρου, Φωκᾶ, Ἑρμύλου, Ζακχαίου, 'Αλφειοῦ, Σοφίας, καὶ Μιχαὴλ Ὁμολογητοῦ.

19.—Βονιφατίου, 'Ηλία, Πρόβου, Ἄρεως, Πολυεύκτου, Εὐτυχίου, Γρηγεντίου, καὶ Τρύφωνος.

20.—'Ιγνατίου Θεοφόρου, Φιλογονίου, καὶ Νεομάρτυρος 'Ιωάννου.

21.—'Ιουλιανῆς, καὶ Θεμιστοκλέους.

22.—'Αναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, Χρυσογόνου, Θεοδότης, Ζωΐλου.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ

Ἡ Ἁγία καὶ γενναιοτάτη μάρτυς 'Αναστασία κατήγετο ἐκ Ρώμης, ἦτο παρθένος περικαλλής, πλουσία καὶ ἐνάρετος, θυγάτηρ τοῦ Προπεξάστου καὶ Φαύστης ὑφ' ἧς ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἔζη ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ ὠμοῦ Χριστιανομάχου Διοκλητιανοῦ, ἐδιδάχθη δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα παρὰ τοῦ Θεοπνεύστου καὶ εὐσεβοῦς Χρυσογόνου. Νυμφευθεῖσα μὲ τὸν ἀσεβῆ καὶ ἄσωτον Πατρίκιον Πούπλιον καὶ μὴ δυνηθεῖσα νὰ προσηλυτίσῃ αὐτὸν εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, δὲν ἤρχετο μετ' αὐτοῦ εἰς συζυγικὴν συνάφειαν προφασιζομένη διαρκῶς ὅτι ἦτο ἀσθενής. 'Ενδυομένη μετρίαν καὶ πενιχρὰν ἐνδυμασίαν συνανεστρέφετο πάντοτε μὲ γυναῖκας ἐνδεεῖς καὶ κρυφίως περιεποιεῖτο τοὺς διὰ Χριστὸν ἐναθλοῦντας εἰσερχομένη τῇ ἀκολουθίᾳ μιᾶς θεραπαινίδος ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐν αἷς ἐκρατοῦντο, τῶν δεσμῶν τούτους ἐλευθεροῦσα, δι' ἐλαίου τὰς πληγὰς αὐτῶν ἐπαλείφουσα καὶ καταλλήλους τροφὰς εἰς τούτους παρέχουσα.

Ὅταν ὁ σύζυγός της ἐπληροφορήθη ταῦτα, ἔταξε φρουρὰν περὶ αὐτήν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον κατεποντίσθη ἐν τῇ θαλάσσῃ

καὶ τότε ἀποκτήσασα τὴν ἐλευθερίαν της ἡ Ἀναστασία διένειμε τὴν περιουσίαν της εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ ἀφοβώτερον ἐθεράπευσε τοὺς ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλοῦντας (διὰ τοῦτο ὠνομάσθη καὶ Φαρμακολύτρια), καὶ τοὺς ἀποθνήσκοντας παρέδιδε πρὸς ταφήν. Ὁ Διοκλητιανὸς πληροφορηθεὶς περὶ τῶν πράξεων αὐτῆς τούτων, ἔρριψε ταύτην μετ' ἄλλων γυναικῶν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔπειτα ὑπεβλήθη εἰς πολλὰ βασανιστήρια καὶ τέλος ἐτελεύτησε διὰ πυρὸς στεφθεῖσα διὰ τοῦ στεφάνου τοῦ μαρτυρίου ἐν ἔτει 290.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Οἱ ἐν πειρασμοῖς, καὶ θλίψεσιν ὑπάρχοντες, πρὸς τὸν σὸν ναόν, προστρέχοντες λαμβάνουσι, τὰ σεπτὰ δωρήματα, τῆς ἐν σοὶ ἐνοικούσης θείας χάριτος, Ἀναστασία· σὺ γὰρ ἀεὶ τῷ κόσμῳ πηγάζεις τὰ ἰάματα.

23.—Παύλου, Ἀρχιεπισκόπου Νεοκαισαρείας, καὶ Ναοὺμ τοῦ Θαυματουργοῦ.

24.—Εὐγενίας Παρθενομάρτυρος, Βασίλλας (μητρὸς τῆς Ἁγίας Εὐγενίας), Πρωτᾶ καὶ Ὑακίνθου (εὐνούχων καὶ συνασκητῶν τῆς Ἁγίας Εὐγενίας), Νικολάου μοναχοῦ, Ἀχαϊκοῦ, Βιτιμίωνος καὶ Ἀφροδισίου.

ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ

Ἡ Ἁγία Εὐγενία κατήγετο ἐκ γονέων ἐπισημοτάτων καὶ εὐγενῶν Φιλίππου καὶ Εὐγείνας. Διαφυγοῦσα δὲ τὴν προσοχὴν αὐτῶν μετὰ τῶν δύο εὐνούχων ὑπηρετῶν αὐτῆς Πρωτᾶ καὶ Ὑακίνθου, ἐξῆλθε τῆς πατρικῆς οἰκίας ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐνδυθεῖσα μὲ ἀνδρικὴν ἐνδυμασίαν καὶ μετονομασθεῖσα Εὐγένιος, ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν καὶ ἐμόνασεν εἰς μοναστήριον ἀνδρῶν. Ἐτελεύτησαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς μαρτυρικῶς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κομόδου, βασιλεύσαντος ἀπὸ τοῦ ἔτους 180—192.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ (ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ)

Ἀπεγράφετο ποτέ, σὺν τῷ Πρεσβύτῃ ,Ἰωσήφ, ὡς ἐκ σπέρματος Δαβίδ, ἐν Βηθλεὲμ ἡ Μαριὰμ κυοφοροῦσα τὴν ἄσπορον κυοφορίαν. Ἐπέστη δὲ καιρὸς ὁ τῆς

γεννήσεως καὶ τόπος ἦν οὐδεὶς τῷ καταλύματι· ἀλλ' ὡς τερπνὸν παλάτιον τὸ Σπήλαιον, τῇ Βασιλίδι ἐδείκνυτο· Χριστὸς γεννᾶται, τὴν πρὶν πεσοῦσαν, ἀναστήσων εἰκόνα.

25.—Ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἀκατάληπτος καὶ ἀνερμήνευτος Γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν ἔτει 5508 ἀπὸ κτίσεως κόσμου, βασιλεύοντος τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου, ὅστις κατεδυνάστευε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν ἐπὶ 83 ὁλόκληρα ἔτη, κατήγετο δὲ ἐκ τοῦ γένους Ἰακώβ. Ὅταν ἐγεννήθη ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας ἐπληρώθη ἡ Προφητεία τοῦ Πατριάρχου Ἰακὼβ τὴν ὁποίαν εἶπε πρὸ 1807 ἐτῶν. «Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ, ᾧ ἀπόκειται καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν». (Γένεσις Παλ. Διαθ. Κεφ. 49, Στίχ. 10).

Ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, παρέλαβε τὴν Μαριὰμ τὴν μνηστὴν αὐτοῦ, ἔγκυον οὖσαν, ἵνα ἀπογραφῶσι καὶ οὗτοι εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὑπηκόων τοῦ τότε μοναρχοῦντος Αὐγούστου Καίσαρος, συμφώνως πρὸς τὴν ἐκδοθεῖσαν διαταγήν. Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ γεννήσῃ ἡ Μαρία, ἐπειδὴ λόγῳ τοῦ συρρεύσαντος πλήθους δὲν εὕρισκον τόπον νὰ μείνωσιν εἰς τὸ δημόσιον κατάλυμα, ἠναγκάσθησαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς σπήλαιον, κείμενον πλησίον τῆς Βηθλεέμ, πόλεως τῆς Ἰουδαίας. Ἐγέννησε τότε ἡ Μαρία καὶ σπαργανώσασα τὸ βρέφος τὸ ἀνέκλινεν ἐπάνω εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων ζώων. Λέγεται δὲ ὅτι ἐγεννήθη μεταξὺ δύο ζώων, βοὸς καὶ ὄνου, ὅπερ φαίνονται δικαιολογοῦντες καὶ ο ἱλόγοι τῶν Προφητῶν. «Ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ». (Ἀββακοὺμ Κεφ. 3, Στίχ. 2), καί «Ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ Κυρίου αὐτοῦ» (Ἡσαΐου Κεφ. 1, Στίχ. 3), ἂν καὶ τὰ ζῷα ταῦτα ὑπὸ τῶν ἑρμηνευτῶν ἐκλαμβάνονται ἀντὶ τῶν ἐξ Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐξ ἐθνῶν πιστευσάντων εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Κύριον. Ἐνῷ δὲ ἡ γῆ πενιχρῶς ὑπεδέχετο τὸν γεννηθέντα Σωτῆρα, ὁ οὐρανὸς ἐπανηγύριζε μεγαλοπρεπῶς τὴν κοσμοσωτήριον αὐτοῦ γέννησιν. Ποιμένες τινὲς φυλάσσοντες τὰ πρόβατά των εἰς τὰ πέριξ τῆς Βηθλεὲμ, περιελάμφθησαν αἰφνιδίως ὑπὸ θείου καὶ ἐξαισίου φωτός, εἶδον δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄγγελον, εὐαγγελιζόμενον αὐτοῖς τὴν Γέννησιν τοῦ Κυρίου. Εὐθὺς ἀμέσως δὲ

ἤκουσαν ὁλόκληρον στρατιὰν οὐρανίων ἀγγέλων ὑμνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων: «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». (Λουκ. Κεφ. 2, Στίχ. 8—24)

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἡ γέννησίς σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ Κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες, ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο, σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους Ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοι.

26.—Ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Εὐθυμίου (Ἐπισκόπου Σάρδεων), Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἰουδαίων, καὶ Εὐαρέστου.

27.—Τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου (τὴν δρᾶσίν του ἰδὲ εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος βιβλίου τὸ ἐξιστοροῦν τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων), Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ, Μαυρικίου (Ἱερομάρτυρος), καὶ Λουκᾶ τοῦ Τριγλινοῦ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ὁ Στέφανος ἦτο Ἰουδαῖος τὸ γένος, μαθητὴς τοῦ Νομοδιδασκάλου Γαμαλιὴλ, καὶ πρῶτος τῶν ἑπτὰ διακόνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθηκαν οἱ Ἀπόστολοι ἐν Ἱεροσολύμοις τὴν διανομὴν τῶν ἐλεημοσυνῶν εἰς τοὺς πτωχούς. Ἦτο ἀνὴρ πλήρης πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου ποιῶν σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά. Συζητήσεως γενομένης μιᾷ τῶν ἡμερῶν μεταξὺ Ἰουδαίων, Σαδδουκαίων, Φαρισαίων καὶ Ἑλλήνων περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνῷ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι εἶναι Προφήτης, ἄλλοι ὅτι εἶναι πλάνος, ἄλλοι ὅτι εἶναι Υἱὸς Θεοῦ, ὁ Στέφανος ἀναβὰς ἐπὶ ὑψηλοῦ τόπου εὐηγγελίσατο εἰς πάντας τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰπών: «Ἄνδρες ἀδελφοί, ἵνα τί ἐπληθύνθησαν ἡμῶν αἱ κακίαι καὶ συγκέχυται πᾶσα Ἱερουσαλήμ; Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἐδίστασεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν· οὗτος γὰρ ἐστιν ὁ κλίνας οὐρανοὺς, καὶ καταβὰς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ τεχθεὶς ἐκ Παρθένου Ἁγίας καὶ καθαρᾶς καὶ ἐκλελεγμένης πρὸ καταβολῆς κόσμου. Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασε. Τυφλοὺς γὰρ

ἐποίησεν ἀναβλέψαι, λεπροὺς ἐκαθάρισε καὶ τοὺς δαίμονας ἀπήλασεν».

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν σοφίαν καὶ τὸ Πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἐλάλει, συκοφαντεῖται ὡς βλάσφημος καὶ σύρεται εἰς τὸ συνέδριον τῶν Πρεσβυτέρων. Πολλοὶ τότε παρουσιασθέντες ὡς μάρτυρες εἶπον. «Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ρήματα βλάσφημα κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου, καὶ τοῦ Νόμου». Ὁ Στέφανος ἀπολογούμενος μετὰ παρρησίας ἀπέδειξεν ἐκ τῶν Θείων Γραφῶν τὴν ἔλευσιν τοῦ δικαίου Ἰησοῦ, οὗτινος αὐτοὶ προδόται καὶ φονεῖς ἐγένοντο, ἤλεγξε δὲ τὴν ἀπιστίαν καὶ σκληροκαρδίαν αὐτῶν. Καὶ τελευταῖον ἀτενίσας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ θτασάμενος τὴν θείαν δόξαν εἶπεν: «Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ». Οἱ φονεῖς τοῦ Ἰησοῦ ἀκούσαντες ταῦτα ἔφραξαν τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν μεθ' ὁρμῆς ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν αὐτὸν ἐπικαλούμενον τὸν Ἰησοῦν καὶ λέγοντα: «Κύριε Ἰησοῦ δέξαι τὸ πνεῦμά μου». Εἶτα μιμούμενος τὴν ἀνεξικακίαν τοῦ Ἰησοῦ, κλίνας τὰ γόνατα, προσηύξατο μεγαλοφώνως ὑπὲρ τῶν λιθοβολούντων αὐτὸν λέγων: «Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην». Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη ἐν ἔτει 36. (Πράξ. Κεφ. 6, Στίχ. 7).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Βασίλειον διάδημα ἐστέφθη σὴ κορυφή, ἐξ ἄθλων ὧν ὑπέμεινας ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Μαρτύρων Πρωτόαθλε· σὺ γὰρ τὴν Ἰουδαίαν ἀπέλεγξας μανίαν, εἶδες σοῦ τὸν Σωτῆρα τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν. Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει ἀεί, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

28.—Τῶν ἁγίων δυσμυρίων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων Ἴνδη, Γοργονίου, Πέτρου, Ζήνωνος, Μαρδονίου, Δωροθέου, Θεοφίλου, Μυγδονίου, Γλυκερίου καὶ Δόμνας.

29.—Μαρκέλλου, Θαδδαίου Ὁμολογητοῦ, Γεωργίου, Βενιαμίν, Ἀθηνοδώρου καὶ μνήμη τῶν δεκατεσσάρων χιλιάδων Ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων.

Ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων προστάξας τοὺς Μάγους ἵνα ἐπιστρέψωσι καὶ ἀναγγείλωσιν εἰς αὐτὸν τὰ περὶ τοῦ γεννηθέντος Βασιλέως, τὸν ὁποῖον ὁ ἀστήρ, ὃν ἠκολού-

θουν ἐμήνυεν, ὅπως, δῆθεν, προσκυνήσῃ αὐτὸν σὺν ἐκείνοις, ἰδὼν ὅτι δὲν ἐπέστρεψαν διότι ἄγγελος Κυρίου παρήγγειλεν αὐτοῖς νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς Ἡρώδην, ἀλλὰ νὰ ἀναχωρήσωσι δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, ἐθυμώθη καὶ ἀποστείλας στρατιώτας ἐφόνευσε πάντα τὰ νήπια τῆς Βηθλεεὲμ καὶ τῶν πέριξ ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, νομίζων ὅτι μετ' ἐκείνων ἐθανατώθη καὶ ὁ τεχθεὶς βασιλεύς, ἀλλ' ἠπατήθη διότι ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας καὶ τοῦ Ἰωσὴφ ἔφυγον εἰς Αἴγυπτον κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἀγγέλου. Καὶ τὰ μὲν ἀθῶα ἐκεῖνα νήπια ἐγένοντο τὰ πρῶτα μαρτυρικὰ σφάγια ὑπὲρ Χριστοῦ, ὁ δὲ αἱμοβόρος αὐτῶν δήμιος καὶ διώκτης τοῦ Χριστοῦ Ἡρώδης ἀσθενήσας ἐξ ὑδροπικίας, καὶ ὅλος σαπεὶς καὶ ὑπὸ σκωλήκων ζῶν καταφαγωθεὶς ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν.

30.—Ἀνυσίας, Θεοδώρας τῆς ἀπὸ Καισαρείας, Φιλεταίρου καὶ Λέοντος.

31.—Μελάνης τῆς Ρωμαίας, Ζωτικοῦ, Γελασίου, Ὀλυμπιοδώρας, Γαΐου, Βουσίριδος, Γαυδεντίου καὶ Νέμη.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΝΑΟΥ

Ὁ ναὸς εἶναι οἶκος τοῦ Θεοῦ, ἅπαξ δὲ ἐγκαινιαζόμενος δὲν εἶναι ὅμοιος μὲ τοὺς λοιποὺς οἴκους, ἀλλὰ ἀποκλειστικῶς καθιερωμένος εἰς λατρείαν καὶ δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐντὸς αὐτοῦ τελοῦνται τὰ ὑπερφυέστατα μυστήρια, ἐκεῖ γίνονται ἐμφανίσεις ἀγγέλων καὶ ἁγίων, ἐκεῖ γίνονται θαύματα, παρέχονται ἰάματα καὶ γίνονται θεραπεῖαι πάσης ἀσθενείας εἰς τοὺς μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας προσερχομένους.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶχον μεγαλοπρεπεῖς ναούς, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἰδιαιτέρους εὐκτηρίους οἴκους, διότι κατεδιώκοντο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν· διὰ τοῦτο πρὸς τέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων συνήρχοντο εἴτε εἰς τοὺς οἴκους των, εἴτε εἰς ἐρήμους τόπους μακρὰν τῶν διωκτῶν των, εἴτε εἰς τὰ σπήλαια, τὰς ὀπὰς τῆς γῆς, ἢ εἰς τὰς κατακόμβας. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα ὁ ἄγρυπνος ὀφθαλμὸς τῶν ἀπηνῶν καὶ αἱμοβόρων διωκτῶν των καὶ μέχρις ἐκεῖ διεισέδυε, οἱ δὲ χριστιανοὶ συλλαμβανόμενοι ἐτιμωροῦντο διὰ θανάτου. Ἀνέτειλεν ἐν τούτοις ἡ λαμπρὰ τῶν χριστιανῶν ἡμέρα καθ' ἣν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ πρῶτος χριστιανὸς βασιλεύς, δι' Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ροὴν τῶν αἱμάτων καὶ ἀνεγνώρισεν ὡς μόνην ἐπίσημον θρησκείαν τὴν χριστιανικήν, ὁπότε οἱ χριστιανοὶ ἤρχισαν νὰ ἀνοικοδομῶσιν ἰδιαιτέρους οἴκους, ἀποκλειστικῶς ἀφιερωμένους εἰς λατρείαν καὶ δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ, ἔνθα συνερχόμενοι ἐτέλουν τὰ θρησκευτικά των καθήκοντα, τοὺς ὁποίους ἐκάλουν ναοὺς (ἐκ τοῦ ναίω-κατοικῶ) εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ.

ΡΥΘΜΟΙ ΤΩΝ ΝΑΩΝ

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνεγέρσεως τῶν ναῶν διακρίνομεν τρεῖς ρυθμοὺς (σχέδια). 1) Τὸν ρυθμὸν τῆς Βασιλικῆς, 2) Τὸν Βυζαντινὸν ρυθμὸν καὶ 3) Τὸν Γοτθικὸν ρυθμόν.

1.—ΡΥΘΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

Οὕτως ὀνομάζονται μακραὶ στοαὶ μὲ ἐπιμήκη οἰκοδομὴν στηριζομένην ἐπὶ ξυλίνης στέγης, ὑποβασταζομένης ὑπὸ κιόνων (στύλων). (Τοιοῦτος ναὸς ὑπάρχει σήμερον ἐν Βηθλεὲμ κάτωθι τοῦ ποίου εἶναι τὸ σπήλαιον ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ Χριστός).

2.—ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΡΥΘΜΟΣ

Ὁ ρυθμὸς οὗτος εἰσήχθη εἰς τὸ Βυζάντιον ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ὅστις ὅταν ἐκάη ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας (ρυθμοῦ Βασιλικῆς), ὁ ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἀνήγειρε τὸν ναὸν τοῦτον μεγαλύτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον διὰ τῶν περιφήμων ἀρχιτεκτόνων Ἀνθεμίου καὶ Ἰσιδώρου, μετὰ ἐργασίαν μιᾶς ὁλοκλήρου πενταετίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 532—537, μὲ ρυθμὸν Βυζαντινὸν λεγόμενον· δηλαδὴ ἀντεκατεστάθη ἡ ξυλίνη στέγη ὑπὸ θόλου (ἐκ πλίνθων καὶ ἐλαφρῶν λίθων), καλύπτοντος τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὁποίου καλύπτεται ὑπὸ ψηφιδωτῶν εἰκόνων ἁγίων θαυμασίας τέχνης. Εἰς τὸ μέσον δὲ τοῦ παμμεγίστου ἐκείνου θόλου κατεσκευάσθη ὁ τροῦλλος, διαμέτρου 106 ποδῶν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου μετὰ θαυμασίας ἐπίσης τέχνης εἰκονίζεται ὁ Παντοκράτωρ καὶ παριστῶσιν ἅπασαι αἱ εἰκονογραφίαι τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἀπογεγραμμένων πρωτοτόκων. Κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ρυθμοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐκτίσθησαν καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν πλεῖστοι μικρότεροι περικαλλεῖς ναοί, γενικῶς δὲ οἱ Ὀρθόδοξοι, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων ἀνεγείρουσι ναοὺς Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ.

Ἐξαίρεσιν ἐν τούτοις ἀποτελεῖ ὁ ἐν Ρώμῃ ναὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου ὅστις θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος καὶ μεγαλοπρεπέστερος χριστιανικὸς ναός, ρυθμοῦ μικτοῦ Βασιλικῆς καὶ Βυζαντινοῦ, ἀνοικοδομηθεὶς τῇ ἐπιστασίᾳ τῶν μεγαλυτέρων Ἀρχιτεκτόνων τοῦ κόσμου Μιχαὴλ, Ἀγγέλου καὶ Ραφαὴλ πρὸ 300 περίπου ἐτῶν.

3.—ΓΟΤΘΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ

Ὁ ρυθμὸς οὗτος ἀπαντᾶται ἀπὸ τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἐν Γερμανίᾳ παρὰ τοῖς Γότθοις (ἀρχαίοις Γερμανοῖς), ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία. Αἱ τοιούτου ρυθμοῦ ἐκκλησίαι εἶναι μεγάλαι καὶ ὑψηλαὶ, μὲ παράθυρα μεγάλα ἐκ χρωματιστῶν ὑάλων. Ὁ θόλος εἶναι ὀξὺς καὶ τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν τόξα ἀπολήγουσιν εἰς ὀξεῖαν γωνίαν, οἱ δὲ παμμεγέθεις στύλοι αὐτῶν κοσμοῦνται διὰ σκαλιστῶν ἀνθέων καὶ φύλλων.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Ὁ ναὸς διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. 1) Εἰς τὸν Πρόναον ἢ Νάρθηκα, 2) Εἰς τὸν κυρίως ναὸν καὶ 3) Εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα, ἡ δὲ εἰς τρία μέρη διαίρεσις τοῦ ναοῦ παριστᾷ τὴν Ἁγίαν Τριάδα καὶ τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ Τριαδικὰς τάξεις.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΗΜΑ

Τὸ Ἅγιον Βῆμα εἶναι προωρισμένον διὰ τοὺς κληρικοὺς, διὰ τοῦτο λέγεται Ἱερατεῖον ἢ Πρεσβυτέριον. Πλὴν τῶν κληρικῶν καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων, οὐδεὶς ἕτερος δύναται νὰ εἰσέλθῃ καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Ἱερόν, Ἄδυτον καὶ Ἅγιον Βῆμα, ἐν αὐτῷ δὲ τελεῖται τὸ ὑπερφυέστατον μυστήριον τῆς ἀναιμάκτου θυσίας καὶ διὰ τοῦτο λέγεται καὶ Θυσιαστήριον.

Τὸ Ἅγιον Βῆμα εἰκονίζει τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν καὶ διὰ τοῦτο κεῖται ὑψηλότερον τοῦ κυρίως ναοῦ, ὅστις παριστᾷ τὰ ἐπίγεια, εἶναι δὲ κυκλοτερὲς καὶ δηλοῖ τὸ ὑπερουράνιον αὐτοῦ. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Ἁγίου Βήματος, χωριζόμενον τοῦ κυρίως ναοῦ διὰ τοῦ εἰκονοστασίου δὲν φαίνεται καὶ παριστᾷ τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἀπρόσιτον οὖσαν τῇ οὐσίᾳ προσιτὴν δὲ τῇ διανοίᾳ. Ἐπίσης εἰκονίζει τὴν ὑπερουράνιον σκηνὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶναι οἱ δῆμοι καὶ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ ἡ χορεία τῶν δικαίων. Ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Βήματος εἶναι:

1.—Η ΑΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἡ Ἁγία Τράπεζα εἰκονίζει τὸν Δεσπότην τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ καλεῖται φρικτὸν Θυσιαστήριον, Τόπος Θεοῦ, Καθέδρα, Ἱλαστήριον τοῦ μεγάλου Θαύματος, Τάφος Χριστοῦ καὶ σκήνωμα Θείας δόξης.

Εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς Ἁγίας Τραπέζης εἶναι τέσσαρα μέρη ὑφάσματος ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ὑφασμένα τὰ ὀνόματα τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν, Ματθαίου, Μάρκου, Λουκᾶ καὶ Ἰωάννου, διότι δι' αὐτῶν καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῶν γραφέντος Εὐαγγελίου, ἐκηρύχθη ἡ εἰς Χριστὸν πίστις εἰς ὅλον τὸν κόσμον, πρὸς τούτοις δὲ διότι τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν ἀπετελέσθη ἀπὸ τὰ τέσσαρα πέρατα τῆς οἰκουμένης. Ἄνωθεν αὐτῶν εἶναι τὸ κατὰ Σάρκα ἢ Κατασάρκιον, τὸ ὁποῖον εἰκονίζει τὴν σινδόνα μὲ τὴν ὁποίαν ἐτυλίχθη τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἄνωθεν ἐπίσης αὐτοῦ εἶναι τὸ Τραπεζοφόριον τὸ ὁποῖον εἰκονίζει τὸν Τάφον καὶ τὸν Θρόνον τοῦ Χριστοῦ καὶ θεωρεῖται ὡς ἔνδυμα δόξης. Ἐπ' αὐτοῦ εἶναι τετυπωμέναι αἱ εἰκόνες τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν καὶ τὰ φρικτὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ λέγεται καὶ εἰλητὸν διότι κατὸ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἁπλοῦται ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ εἰκονίζει τὸ σουδάριον τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἰησοῦ ὅπερ κατὰ τὴν Ἀνάστασιν εὑρέθη ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον μακρὰν τῶν ὀθονίων. Ἄνωθεν ὅλων τούτων τίθεται τὸ Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον εἰκονίζει τὸν Ἰησοῦν. Ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τίθεται ὁ Σταυρὸς ὅστις ὑπομιμνήσκει καὶ εἰκονίζει τὴν θυσίαν τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τὸ Ἀρτοφόριον, τὸ ὁποῖον εἶναι σκεῦος ἀργυροῦν, χρυσοῦν ἢ ξύλινον ἐντὸς τοῦ ὁποίου τίθεται Ἅγιος Ἄρτος μετουσιωμένος φυλασσόμενος ἐν ἐκτάκτῳ περιστάσει εἰς μετάληψιν βαρέως ἀσθενῶν.

Ἡ Ἁγία Τράπεζα εἶναι λιθίνη καὶ εἰκονίζει τὸν Χριστὸν, ὅστις εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος, ἡ πέτρα ἥτις μᾶς ποτίζει μὲ τὰ νάματα τῆς οὐρανίου ζωῆς, ὅπως ἄλλοτε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ δι' ὕδατος ἐξαχθέντος ἐξ αὐτῆς, καὶ στηρίζεται ἐπὶ στύλων ἄλλοτε τεσσάρων, ἄλλοτε πολλῶν, οἵτινες εἰκονίζουσι τοὺς Προφήτας καὶ Ἀποστόλους οἵτινες ἐθυσιάσθησαν διὰ τὸν Χριστόν, καὶ ἄλλοτε ἐφ' ἑνὸς ὅστις εἰκονίζει τὸν Ἰησοῦν καὶ λέγεται Κάλαμος διότι ὁ Ἰησοῦς ἐκτυπήθη εἰς τὴν κεφαλὴν διὰ καλάμου.

Τὸ καταπέτασμα εἰκονίζει τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἐπουράνιον σκηνὴν καὶ στηρίζεται ἐπὶ τεσσάρων στύλων διότι ὅσοι ζῶσιν ἐκ τῆς Ἁγίας ἐκείνης Τραπέζης συνηθροίσθησαν ἐκ τῶν τεσσάρων περάτων τῆς οἰκουμένης καὶ διότι τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια (Ματθαίου, Μάρκου, Λουκᾶ καὶ Ἰωάννου), ἐκήρυξαν τὰ μυστήρια τῆς χάριτος εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

2.—Η ΠΡΟΘΕΣΙΣ Ἢ ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗ

Ἡ οὕτω καλουμένη εἶναι μικρὰ κοίλη τράπεζα, ἀριστερᾷ τῆς Ἁγίας Τραπέζης κειμένη, ἥτις εἰκονίζει τὸ ἐν Βηθλεὲμ σπήλαιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Τίθεται δὲ ἐν γωνίᾳ καὶ εἰκονίζει τὴν πτωχείαν τῆς πρώτης παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, τὴν πενιχρότητα τοῦ χωρίου Βηθλεὲμ καὶ τὸ κοῖλον καὶ ἀφανὲς τοῦ σπηλαίου, καὶ ὀνομάζεται Προσκομιδὴ διότι ἐν αὐτῇ προσκομίζονται, προσφέρονται τὰ δῶρα, ἤτοι ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος· ἐπίσης ὀνομάζεται Πρόθεσις διότι ἐν αὐτῇ προτίθενται τὰ διὰ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν καθιερωμένα ἱερὰ σκεύη ἤτοι:

1) Τὸ Ἅγιον Δισκάριον ὅπερ εἶναι στρογγύλον καὶ εἰκονίζει τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπ' αὐτοῦ τίθεται ὁ Ἅγιος Ἄρτος, ἤτοι ὁ Δεσπότης τοῦ οὐρανοῦ.

2) Τὸ Ἅγιον Ποτήριον (δισκοπότηρον), ὅπερ εἰκονίζει τὸ ποτήριον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἔδωκε τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις εἰπών: «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν», ἐν τῷ Μυστικῷ Δείπνῳ.

3) Ὁ Ἀστερίσκος, ὅστις ἐπιτιθέμενος ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ Δισκαρίῳ Ἁγίου Ἄρτου διὰ τῆς εὐχῆς: «Καὶ ἐλθὼν ὁ ἀστὴρ ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ Παιδίον μετὰ Μαρίας, τῆς μητρὸς Αὐτοῦ» (ἰδὲ Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 1, Στίχ. 9), εἰκονίζει τὸν ἀστέρα ἐκεῖνον ὑφ' οὗ ὁδηγούμενοι οἱ Μάγοι ἀνεῦρον τὸν γεννηθέντα Χριστόν.

4) Τὰ καλύμματα τὰ ὁποῖα εἰκονίζουσι τὰ σπάργανα τὰ κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἁγία Λόγχη δι' ἧς ἐξάγεται ἐκ τῆς προσφορᾶς ὁ Ἅγιος Ἄρτος, αἱ μερίδες τῆς Θεοτόκου, καὶ τῶν 9 Ἀγγελικῶν Ταγμάτων καὶ αἱ μερίδες τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων, ἅτινα ἐπιτίθενται ἐπὶ τοῦ Δισκαρίου.

6) Ἡ Λαβὶς διὰ τῆς ὁποίας μεταδίδεται εἰς τοὺς πιστοὺς τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

7) Τὰ ριπίδια δι' ὧν ἐρρίπιζον οἱ Διάκονοι τὰ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τοποθετούμενα Τίμια Δῶρα, ἵνα μὴ πέσῃ ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου ἔντομόν τι καὶ εἰκονίζουν τὰ Ἑξαπτέρυγα Σεραφεὶμ ἅτινα ἀοράτως παρίστανται ἐν τῇ Θείᾳ Εὐ-

χαριστίᾳ. Βραδύτερον ἐτοποθετήθησαν ὄπισθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης τὰ ἑξαπτέρυγα ἐφ' ὧν εἶναι ἐζωγραφισμέναι μορφαὶ ἀγγέλων, τὰ δὲ καταργηθέντα ριπίδια ἀντικατέστησεν ὁ Ἀήρ.

8) Ὁ Ἀὴρ εἶναι ὕφασμα δι' οὗ καλύπτονται τὰ προσκομιζόμενα Τίμια Δῶρα, καὶ εἰκονίζει τὸν τεθέντα ἐπὶ τοῦ μνήματος λίθον· ἡ δὲ ἄρσις αὐτοῦ τὸν σεισμὸν καθ' ὃν ἀπεκυλίσθη ὁ λίθος ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου.

9) Τὸ Ζέον ὅπερ εἶναι μικρὸν σκεῦος δι' οὗ ἐκχύνεται ἐν τῷ Ἁγίῳ Ποτηρίῳ ζέον ὕδωρ ψαλλομένου τοῦ Κοινωνικοῦ ἤτοι ὅταν οἱ ἱερουργοῦντες μέλλωσι νὰ μεταλάβωσι τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω σκεύη εἶναι χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ καὶ εἰκονίζουν τὸν χρυσὸν τὸν ὁποῖον οἱ Μάγοι προσέφερον εἰς τὸν γεννηθέντα Σωτῆρα, τὸ δὲ θυμίαμα τὴν σμύρναν.

3.—ΤΟ ΣΥΝΘΡΟΝΟΝ

Τὸ Σύνθρονον (ἤτοι τὰ καθίσματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκάθηντο οἱ ἱερουργοῦντες Ἐπίσκοποι μετὰ τῶν συλλειτουργούντων Πρεσβυτέρων καθ' ἣν ὥραν ἀνεγινώσκοντο οἱ Ψαλμοί), εἰκονίζει τὸν εἰς τοὺς οὐρανεὺς καθήμενον Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ.

4.—ΤΟ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΚΙΟΝ

Τοῦτο εἶναι διαμέρισμά τι, ἢ κιβώτιον, ἢ ἑρμάριον ἐντὸς τοῦ ὁποίου φυλάσσονται τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ τὰ ἱερὰ ἄμφια.

ΑΙ ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ Ἅγιον Βῆμα ὑπέρκειται τοῦ κυρίως ναοῦ, αἱ δὲ βαθμῖδες δι' ὧν ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται οἱ κληρικοί, σημαίνουν τὴν τάξιν τῶν ἱερωμένων καὶ τὴν ἀνάβασιν καὶ κατάβασιν τῶν ἀγγέλων.

ΚΥΡΙΩΣ ΝΑΟΣ

Ὁ κυρίως Ναὸς εἰκονίζει τὸν φαινόμενον οὐρανὸν καὶ τὰ ἐπίγεια, καλεῖται δὲ οὕτως ὁ μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Βήματος καὶ τοῦ Νάρθηκος τετράγωνος χῶρος, ὅστις εἶναι προωρισμένος διὰ τοὺς πιστοὺς δι' οὓς εἶναι ἐπίσης προωρισμένα καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καθίσματα ἢ στασείδια.

Ἐντὸς τοῦ κυρίως ναοῦ εἶναι 1) ἡ Σολέα καὶ 2) ὁ Ἄμβων καὶ ὁ Δεσποτικὸς Θρόνος.

1.—Η ΣΟΛΕΑ

Ἡ λέξις Σολέα εἶναι λατινικὴ καὶ δηλοῖ ἕδραν, θρόνον. Εἰς τοὺς πρὸ ἡμῶν χρόνους ἡ Σολέα ἦτο ὕψωμά τι πρὸ τοῦ Ἁγίου Βήματος, ἐφ' οὗ ἐτίθεντο οἱ θρόνοι τῶν Αὐτοκρατόρων καὶ Βασιλέων καὶ ἐκαλεῖτο καὶ Βουλευτικὸν διότι ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἑδρῶν ἐκάθηντο οἱ Βουλευταὶ καὶ οἱ Γερουσιασταί. Ἡ Σολέα κατηργήθη κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ κυκλοτεροῦς προεκτάσεως πρὸ τῆς Μεσαίας (Ὡραίας) Πύλης τοῦ Ἁγίου Βήματος.

2.—Ο ΑΜΒΩΝ

Ὁ Ἄμβων εἶναι μέρος κυκλοτερὲς καὶ ὑψηλόν· λέγεται δὲ οὕτω διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀνέρχεταί τις διὰ βαθμίδων καὶ εἰκονίζει τὸν λίθον τὸν ἀποκυλισθέντα τοῦ μνήματος, ἐπ' αὐτοῦ δὲ οἱ ἀγγελικὸν τύπον παριστῶντες Διάκονοι ἀναγινώσκουσι τὸ Εὐαγγέλιον. Κατ' ἀρχὰς ἦτο εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ καὶ εἶχε δύο κλίμακας, μίαν ἐξ ἀνατολῶν καὶ μίαν ἐκ δυσμῶν· βραδύτερον καὶ ἰδίως ὅτε κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἐτέθη εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ὁ θρόνος τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ Ἄμβων μετεφέρθη εἰς τὸ Ἀριστερόν.

3.—Ο ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΣ ΘΡΟΝΟΣ

Ἐπὶ τοῦ Δεσποτικοῦ Θρόνου κάθηται ὁ Ἀρχιερεὺς ὅστις παριστᾷ τὸν ἐπὶ θρόνου καθήμενον Μέγαν Ἀρχιερέα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

ΠΡΟΝΑΟΣ Ἢ ΝΑΡΘΗΞ

Οὕτω καλεῖται ὁ μεταξὺ τοῦ κυρίως ναοῦ καὶ τοῦ Προπύλου χῶρος, ὅστις εἶναι προωρισμένος διὰ τοὺς κατηχουμένους (Κατηχούμενοι ἐθεωροῦντο 1) Τὰ ἀβάπτιστα βρέφη. 2) Οἱ ἀποφασίσαντες νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν καὶ μὴ χρισθέντες διὰ μύρου ἔτι, καὶ 3) Οἱ διαπράξαντες φόνον ἢ ἄλλο ἁμάρτημα διὰ τὸ ὁποῖον δὲν τοὺς ἐπιτρέπεται ἡ μετάληψις τῶν ἀχράντων μυστηρίων).

Οἱ κατηχούμενοι μετεῖχον διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὁράσεως τῶν θείων, ὡμολόγουν μὲ τὰ χείλη καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν πίστιν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἵστανται μαζὺ μὲ τοὺς πιστοὺς ὡς ἀκοινώνητοι καὶ κεχωρισμένοι ἀπ' αὐτῶν.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν κατηργήθη ἡ τάξις τῶν κατηχου-

μένων, οἱ δὲ ἀνεγειρόμενοι ναοὶ διαιροῦνται εἰς δύο, εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ τὸ ἔξωθι τούτου καὶ εἰκονίζουν τὸν Χριστόν, ὄντα διπλοῦν τὴν φύσιν Θεὸν καὶ ἄνθρωπον ἢ τὸν ἄνθρωπον διπλοῦν ὄντα ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΙΕΡΑ ΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Πλὴν τοῦ εἰκονοστασίου, εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ ναοῦ τοποθετοῦνται εἰκόνες Ἁγίων, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς διδασκαλίαν τῶν πιστῶν καὶ πρὸς μίμησιν τοῦ βίου αὐτῶν, χρησιμοποιοῦνται δὲ ἐπίσης διὰ τὰς ἱεροπραξίας καὶ ἱεροτελεστίας τὰ κάτωθι ἱερὰ σκεύη καὶ ἀντικείμενα.

1) Τὸ Θυμιατήριον τὸ ὁποῖον εἶναι δοχεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετοῦνται Ἄνθρακες ἀνημμένοι (οἵτινες εἰκονίζουσι τὸ πῦρ τῆς Θεότητος: «Πῦρ γὰρ ὁ Θεὸς καταναλίσκον») μετὰ θυμιάματος τὸ ὁποῖον προσφέρεται ὡς δῶρον ἡμῶν εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ. Τὸ θυμίαμα εἶναι εὐῶδες, διὰ τοῦτο μὲ τὴν εὐωδίαν του μᾶς εὐωδιάζει καὶ καθαγιάζει τὸν ἀέρα, τὴν πνοὴν καὶ τὴν ὄσφρησιν ἡμῶν καὶ εἰκονίζει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, διὰ τοῦτο οἱ ἱερουργοῦντες σφραγίζοντες αὐτὸ λέγουσι: «Θυμίαμά σοι προσφέρομεν Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς· ὃ προσδεξάμενος εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος».

Διὰ τοῦ θυμιάματος θυμιῶμεν τὸ Θυσιαστήριον καὶ ἔπειτα τοὺς ἐκκλησιαζομένους πιστούς· τοῦτο εἶναι δηλωτικὸν τῆς Θείας ἀγάπης καὶ τῆς εὐωδίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς μεταδιδομένης ἐκ τοῦ Θυσιαστηρίου (ὅπερ ὡς εἴπομεν εἰκονίζει τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ὑπὲρ τὸν οὐρανόν) εἰς τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν.

Ἡ χρῆσις τοῦ θυμιάματος εἰσήχθη εἰς τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας κατ' ἀπομίμησιν τῆς λατρείας τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, προσέφερον εἰς τὸν ναὸν θυμίαμα συντεθειμένον ἀπὸ εὐώδεις οὐσίας (Ἐξόδ. Παλ. Διαθ. Κεφ. 30, Στίχ. 34-37). «Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν. Λάβε, σεαυτῷ ἡδύσματα, στάκτην, ὄνυχα, χαλβάνην ἡδυσμοῦ καὶ λίβανον διαφανῆ. Ἴσον ἴσῳ ἔσται καὶ ποιήσουσιν ἐν αὐτῷ θυμίαμα μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον, καθαρὸν ἔργον, ἅγιον· καὶ συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτὸν καὶ θήσεις ἀπέναντι

τῶν μαρτυρίων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ὅθεν γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν. Ἅγιον ἁγίων ἔσται ὑμῖν θυμίαμα». Ἐπίσης αὐτόθι Στίχ. 7—9· «Καὶ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρὼν θυμίαμα σύνθετον λεπτὸν τὸ πρωῒ πρωῒ, ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους, θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ· καὶ ὅταν ἐξάπτῃ Ἀαρὼν τοὺς λύχνους ὀψὲ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ. Θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διὰ παντὸς ἔναντι Κυρίου εἰς γενεὰς γενεῶν».

2) Αἱ Κανδῆλαι. Αὗται εἶναι σκεύη φωτοδόχα ἅτινα καίουσι πρὸ τῶν εἰκόνων τῶν Ἁγίων. Τὸ δὲ ἐντὸς αὐτῶν ἔλαιον εἰκονίζει τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ. Αἱ ὄπισθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ ἔμπροσθεν τῆς Ὡραίας Πύλης λέγονται ἀκοίμητοι διότι καίουσιν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ εἰκονίζουσι τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου ὅπερ ἀκοιμήτως ἤτοι ἀπὸ αἰώνων φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

Αἱ πρὸ τῶν Ἁγίων εἰκόνων καιόμεναι λυχνίαι δηλοῦσι τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὀφειλομένην τιμὴν πρὸς τούτοις καὶ τὴν θερμὴν ἡμῶν πίστιν.

Ὁ φωτισμὸς τῆς ἐκκλησίας διὰ τῶν πρὸ τῶν Ἁγίων καιομένων κανδηλῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποκρεμαμένων φωτοδόχων σκευῶν (πολυελαίων κλπ.) εἰκονίζει τὸν φαινόμενον οὐρανὸν μὲ τοὺς ἀστέρας· καὶ ὅσα φωτοδόχα σκεύη ἔχουσι ἓν φῶς σημαίνουν τὸ ἑνιαῖον τῆς Ἁγίας Τριάδος ἢ ἕνα ἀπὸ τοὺς Ἁγίους ἐνώπιον τῶν ὁποίων κρέμονται διότι ὅπως καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἡ λυχνία λάμπει. Ὅσα ἔχουν δύο φῶτα σημαίνουν τὴν διπλῆν φύσιν τοῦ Σωτῆρος, τὴν θείαν καὶ ἀνθρωπίνην. Ὅσα ἔχουν τρία καὶ εἰκονίζουν τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἄλλα ἑπτάλυχνα καὶ εἰκονίζουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος τῶν παρεχομένων διὰ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων καὶ ἄλλα δωδεκάφωτα παριστῶντα τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων εἶναι λυχνία μεγαλυτέρα εἰς τύπον τοῦ Μεγάλου φωτὸς, τοῦ Ἰησοῦ.

3) Τὰ Κηροπήγια, ἅτινα χρησιμεύουσιν ἵνα ἐπ' αὐτῶν τοποθετῶνται αἱ ἐκ κηροῦ λαμπάδες. Ὁ κηρὸς εἶναι μῖγμα καθαρὸν καὶ δηλοῖ τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς, εὐῶδες διότι ἀποτελεῖται ἐκ μυρίων ἀνθέων εὐωδῶν καὶ εἰκονίζει τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ὅτι ὑφ' ὅλων καὶ δι' ὅλων γίνεται ἡ προσφορά, καὶ εὐκόλως καιόμενον καὶ δηλοῖ τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὸν Θεόν. Πρὸς τούτοις ὁ κηρὸς εἶναι μῖγμα εὔπλαστον καὶ δηλοῖ τὸ εὐμάλακτον ἡμῶν πρὸς

διόρθωσίν μας, κατασκευαζόμενος δὲ εἰς λαμπάδας στερεὰς δεικνύει τὴν στερεότητα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης. Τὰ κηροπήγια ταῦτα ὀνομάζονται συνήθως Μανουάλια.

4) Τὰ Σήμαντρα (Καμπάναι ἢ Κώδωνες) δι' ὧν καλοῦνται οἱ πιστοὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

5) Ἡ Κολυμβήθρα ἥτις εἰκονίζει τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἐβαπτίσθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἐπίσης δὲ τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ εἰς τὴν ὁποίαν ἐθεραπεύοντο οἱ πάσχοντες.

6) Τὸ μυροδοχεῖον ὅπερ εἶναι μικρὸν δοχεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου φυλάσσεται τὸ Ἅγιον Μύρον.

7) Τὸ Ἀρτοφόριον ἐν τῷ ὁποίῳ φυλάσσεται ὁ δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας Ἅγιος Ἄρτος καὶ εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης.

8) Τὸ Δίπτυχον ὅπερ ἔχει δύο πτυχὰς (φύλλα χάρτου) καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς πτυχῆς εἶναι γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων, ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης τῶν τεθνεώτων καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν Πρόθεσιν.

Τὰ Ἀναλόγια εἶναι ὑψηλαὶ τετράγωνοι ἐκ ξύλου τράπεζαι ἐντὸς τῶν ὁποίων τοποθετοῦσι τὰ βιβλία οἱ ψάλται ἢ στηρίζονται τὰ βιβλία ἐφ' ὧν παρατηροῦντες ψάλλουσιν. Ἐπίσης Ἀναλόγια λέγονται ἐπικλινεῖς τράπεζαι ἐφ' ὧν τοποθετοῦνται εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, τῶν Ἁγίων, ἢ ἐκεῖθεν ἀναγινώσκονται πολλάκις τὰ Εὐαγγέλια.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΝΑΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΥΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ὅταν ἡ ἀνεγερθεῖσα ἐκκλησία εἶναι ἑτοίμη καθ' ὅλα πρὸς ἐγκαινιασμόν, ὁ Ἐπίσκοπος δίδει παραγγελίαν πρὸς προμήθειαν τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαιούντων διαφόρων εἰδῶν ἅτινα εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Κηρίον καθαρὸν μία ὀκᾶ.
2) Μαστίχη 20 δράμια.
3) Σμύρνα 20 δράμια.
4) Ἀλόη 20 δράμια.
5) Θυμίαμα 20 δράμια.
6) Ρητίνη 20 δράμια.
7) Λάδανον 20 δράμια.

8) Δύο καινουργεῖς Χύτραι.
9) Ἀρκετὸς χάρτης.
10) Ἀρκετὸν λεπτὸν σχοινίον.
11) Μάρμαρον τετριμμένον πολὺ ψιλὸν, μία λίτρα.
12) Λείψανα Ἁγίων Μαρτύρων καὶ μικρὰ ἀργυρᾶ θήκη.
13) Ἅγιον Μύρον.
14) Δέκα πήχεις λινοῦ ὑφάσματος.
15) Δύο καινουργῆ μανδύλια.
16) Τέσσαρα νίτρα λευκὰ (μαρμαροσάπωνες).
17) Εἷς καινουργὴς σπόγγος.
18) Τέσσαρα λινὰ ὑφάσματα τετράκογχα, (ἅτινα τίθενται εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ἔχοντα τετυπωμένους τοὺς Ἱεροὺς Εὐαγγελιστὰς Ματθαῖον, Μάρκον, Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην, ἢ μόνα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· ἢ ἀντὶ τούτων τέσσαρα χαρτία ἔχοντα γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν Εὐαγγελιστῶν).
19) Δοχεῖον πλῆρες οἴνου, οἰνάνθης, ἢ Ροδοστάμου.
20) Κατασάρκιον τῆς Ἁγίας Τραπέζης, κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς, ἐκ λινοῦ ὑφάσματος, ἔχον προσηρτημένα λεπτὰ σχοινία εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα.
21) Κανδήλα καινουργὴς καὶ
22) Ἀντιμήνσια.

Τῇ προηγουμένῃ ἡμέρᾳ τῶν ἐγκαινίων ἔρχεται ὁ Ἀρχιερεὺς μετὰ τοῦ κλήρου εἰς τὸν νέον ναὸν καὶ καταρτίζει ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τὰ Ἅγια λείψανα εἰς τρεῖς μερίδας, ἅτινα θέτει ἐντὸς τοῦ Δισκαρίου καὶ ἄνωθεν τοῦ Ἀστερίσκου καὶ καλύπτει διὰ τοῦ Ἀέρος (ἰδὲ σελ. 195).

Μετὰ τὴν κεκανονισμένην ἀκολουθίαν εἰσφέρει ταῦτα μετὰ τοῦ κλήρου ἐν ἑτέρῳ ἐγκαινιασθέντι ναῷ καὶ πρὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τοποθετεῖ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ἀνάπτεται δὲ κηρὸς φωτίζων καθ' ὅλην τὴν νύκτα· ψάλλεται εἶτα Λυχνικὸν καὶ παννυχὶς καὶ μετὰ ταῦτα εἰσέρχονται εἰς τὸν μέλλοντα νὰ ἐγκαινιασθῇ ναὸν ἔνθα τελεῖται Ἑσπερινὸς καὶ Ἀγρυπνία.

Τῇ ἐπαύριον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ὄρθρου, ὁ Ἀρχιερεύς, ὁ Κλῆρος καὶ ὁ Διάκονος εἰσέρχονται εἰς τὸν νέον ναὸν καὶ ἐκεῖ φέρουσι πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως τὰ προετοιμασθέντα εἴδη τοῦ Ἐγκαινιασμοῦ καὶ θέτουσιν ἐπὶ τῆς πυρᾶς καὶ τὰς δύο χύτρας ἐντὸς τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων ρίπτονται τὸ κηρίον, ἡ μαστίχη, ἡ Σμύρνα, ἡ Ἀλόη ,τὸ θυμίαμα, ἡ ρητίνη καὶ τὸ λάδανον ὥστε νὰ διαλυθῶσιν, ἐντὸς δὲ ἑτέρας τὸ ὕδωρ πρὸς

θέρμανσιν διὰ νὰ πλύνωσιν ἔπειτα τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν. Εἶτα καταβιβάσαντες τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν δένουσι τὸν χάρτην εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κίονος ὥστε νὰ ἐξέχουν αὐτοῦ ὀλίγον. Ἔπειτα φέρουσι τὸ τετριμμένον μάρμαρον, γεμίζουσι ἔσωθεν τὸν γύρον τοῦ χάρτου διὰ νὰ μὴ χυθῇ ἡ κηρομαστίχη, τὰ δὲ λοιπὰ εἴδη τοποθετοῦσιν εἰς ἓν μέρος τοῦ Ἁγίου Βήματος, διὰ νὰ τὰ χρησιμοποιήσωσιν ὅταν πρέπῃ. Ὁ ἱερεὺς τότε λαμβάνει καιρὸν καὶ ποιεῖ Προσκομιδὴν, ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἀπέρχεται εἰς τὸν ναὸν ἔνθα ἐτέθησαν τὰ Ἅγια Λείψανα καὶ ἐκεῖ ἐνδυθεὶς ἅπασαν τὴν Ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν ποιεῖ Εὐλογητὸν κλπ. καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ἐπιτάττει ἵνα γίνῃ Θεία Λειτουργία καὶ ἐν τῷ ναῷ ἐκείνῳ ἐνῷ ἐτέθησαν τὰ Ἅγια Λείψανα. Εἶτα αἴρει αὐτὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἁγίου Δίσκου· καὶ προπορευομένων τῶν Ἱερέων καὶ Κλήρου μετὰ τῶν Εὐαγγελίων καὶ ἀκολουθοῦντος τοῦ λαοῦ μετὰ λαμπάδων φαεινῶν ἔρχονται εἰς τὸν νέον ναὸν ψάλλοντες τὰ τροπάρια ταῦτα.

Ἅγιοι Μάρτυρες, οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ στεφανωθέντες, πρεσβεύσατε πρὸς Κύριον ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεός, Ἀποστόλων καύχημα, Μαρτύρων ἀγαλλίαμα, ὧν τὸ κήρυγμα, Τριὰς ἡ ὁμοούσιος.

Ἔρχονται τότε γύρω τοῦ ναοῦ ψάλλοντες τροπάριά τινα καὶ ὅταν φθάσωσιν ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, τίθενται τὰ Ἱερὰ Λείψανα ἐπὶ τοῦ Τετραποδίου καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκεται περικοπὴ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Κεφ. 2, Στίχ. 11-18), καὶ ὁμοία τοῦ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγελίου (Κεφ. 16, Στίχ. 13-20). Εἶτα ἔρχονται πάλιν γύρω τοῦ ναοῦ μετὰ τῶν Ἁγίων Λειψάνων ψάλλοντες τὴν Γ΄. Ὠδὴν τοῦ Κανόνος· καὶ ὅταν φθάσωσιν ἔμπροσθεν τῶν Πυλῶν τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκουσιν περικοπὴν τῆς ἰδίας ἐπιστολῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου (Κεφ. 9, Στίχ. 1-8) καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου (Κεφ. 10, Στίχ. 38) καὶ πάλιν πορεύονται γύρωθεν τοῦ ναοῦ ψάλλοντες τὴν 6ην Ὠδὴν τοῦ κανόνος καὶ ὅταν ἔλθωσι πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ ὁ Ἀρχιερεὺς ἐκφωνεῖ Εὐλογητὸς εἶ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν. Εἶτα ψάλλουσι τὸ κάτωθι τροπάριον.

Ὁ ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως οἰκοδομήσας τὴν ἐκκλησίαν σου Χριστὲ ὁ Θεός, ἐν αὐτῇ κατεύθυνον τὰς ἱκεσίας ἡμῶν καὶ πρόσδεξαι λαόν, ἐν πίστει βοῶντά σοι· Σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Καθ' ἣν ὥραν ψάλλεται τὸ τροπάριον τοῦτο, ὁ 'Αρχιερεὺς ἀποθέτει τὰ Ἅγια Λείψανα ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ μετὰ δὲ τὰς ἀναγινωσκομένας δύο εὐχάς, ὁ 'Αρχιερεύς, οἱ Ψάλται καὶ οἱ Κληρικοί, κεκλεισμένων τῶν πυλῶν ψάλλουσιν ἔξωθεν τὸ ἑξῆς Τροπάριον:

Ἄρατε Πύλας οἱ ἄρχοντες ἡμῶν καὶ ἐπάρθητε Πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης.

Ἔσωθεν ἕτεροι ἀντιφωνοῦσι λέγοντες:

Τίς ἐστιν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης;

Οἱ αὐτοὶ πάλιν ἔξωθεν λέγουσιν.

Κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός, Κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ, Κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης.

Ταῦτα ψάλλονται ἐκ τρίτου καὶ εὐθὺς ὁ 'Αρχιερεὺς αἴρει τὰ Ἅγια Λείψανα μετὰ τοῦ Δίσκου, θέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ σφραγίζει τρεῖς τὰς πύλας μετ' αὐτῶν καὶ ὅταν ἀνοιχθῶσιν αἱ πύλαι καὶ εἰσέλθωσι πάντες ψάλλεται τὸ τροπάριον:

Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν κάτω συναπέδειξας ὡραιότητα τοῦ ἁγίου σκηνώματος τῆς δόξης σου Κύριε· κραταίωσον αὐτὸν εἰς αἰῶνα αἰῶνος καὶ πρόσδεξαι ἡμῶν τὰς ἐν αὐτῷ ἀπαύστως προσαγομένας σοι δεήσεις, διὰ τῆς Θεοτόκου, ἡ πάντων ζωὴ καὶ ἀνάστασις.

Καὶ εἰσερχομένων τοῦτε 'Αρχιερέως καὶ τῶν ἱερέων εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα ἀποτίθενται τὰ Ἅγια Λείψανα εἰς τὴν ἡτοιμασμένην αὐτοῖς θήκην· ἐπὶ τούτων ἐπιχέεται ἅγιον Μύρον καὶ λέγουσιν ἐκ τρίτου τό:

Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν κτιτόρων τοῦ 'Αγίου τούτου οἴκου (ἢ τῆς 'Αγίας Μονῆς ταύτης). Καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δύο εὐχῶν ἐκχέουσι τὴν κηρομαστίχην καὶ λαβόντες τὴν 'Αγίαν Τράπεζαν τοποθετοῦσιν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ κίονος (στύλου). Καθ' ἣν δὲ ὥραν ξέουσι τὴν ρεύσασαν ἔξω κηρομαστίχην καὶ καθαρίζουσι τὸν τόπον ἐφ' οὗ ἔρρευσε λέγουσι τοὺς 144 καὶ 22 Ψαλμούς, ὁ δὲ 'Αρχιερεὺς ἐκφωνεῖ:

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Φέρουσι τότε σινδόνα λευκὴν διὰ τῆς ὁποίας περιβάλλουσι τὸν 'Αρχιερέα ἀπὸ τῶν ὤμων μέχρι τῶν ποδῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν οὕτως ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται τὰ 'Αρχιερατικὰ αὐτοῦ ἄμφια τὴν ὁποίαν δένουσι μὲ τρεῖς ζῶνας ὄπισθεν τοῦ τραχήλου, κάτωθι τῶν μασχαλῶν καὶ περὶ τὴν ὀσφὺν καὶ ἥτις εἰκο-

νίζει τὴν σινδόνα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ τάφῳ. Ἐπίσης περιτυλίσσουσι τοὺς βραχίονας αὐτοῦ διὰ ὑφασμάτων ἐν εἴδει μανικίων μακρῶν ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει τρεῖς ζώνας· αἱ δὲ ἐννέα αὗται ζῶναι (τῆς σινδόνος καὶ τῶν μανικίων) δηλοῦσι τὰ ἐννέα ἀγγελικὰ τάγματα· καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Ἀρχιερεὺς στολισθεὶς καὶ τοῦ Διακόνου εἰπόντος: Ἔτι καὶ ἔτι κλίναντες τὰ γόνατα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, γονατίσας λέγει τὴν κάτωθι εὐχήν:

Ὁ Θεὸς ὁ ἄναρχος καὶ ἀΐδιος, ὁ ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών· ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, καὶ θρόνον ἔχων τὸν οὐρανόν, τὴν δὲ γῆν ὑποπόδιον· ὁ τῷ Μωϋσῇ πρόσταγμα δοὺς καὶ ὑπογραμμόν· τῷ δὲ Βεσελεὴλ πνεῦμα σοφίας ἐνθεὶς καὶ ἱκανώσας αὐτοὺς πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς τοῦ μαρτυρίου σκηνῆς, ἐν ᾗ λατρείας δικαιώματα ἦν, τῆς ἀληθείας εἰκόνες καὶ προχαράγματα· ὁ τῷ Σολομῶντι πλάτος καὶ χῦμα καρδίας δωρησάμενος καὶ δι' αὐτοῦ τὸν πάλαι ναὸν ἀναστήσας, τοῖς Ἁγίοις δὲ καὶ πανευφήμοις Ἀποστόλοις τὴν ἐν Πνεύματι λατρείαν καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς ἐγκαινιάσας τὴν χάριν καὶ δι' αὐτῶν τὰς ἁγίας σου ἐκκλησίας καὶ τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ἐν πάσῃ τῇ γῇ καταφυτεύσας, εἰς τὸ προσάγεσθαί σοι τὰς ἱερὰς καὶ ἀναιμάκτους θυσίας· ὁ καὶ τοῦτον τὸν ναὸν νῦν εὐδοκήσας ἐπ' ὀνόματι οἰκοδομηθῆναι τοῦ Ἁγίου (τοῦ δεῖνος) πρὸς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· αὐτὸς ἀθάνατε, μεγαλόδωρε Βασιλεῦ, μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσι· καὶ μὴ βδελύξῃς ἡμᾶς πλήθει μεμολυσμένους ἁμαρτιῶν, καὶ μὴ βεβηλώσῃς τὴν διαθήκην σου διὰ τὴν ἡμετέραν ἀκαθαρσίαν· ἀλλὰ πάριδε καὶ νῦν τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἐνίσχυσον ἡμᾶς καὶ ἱκάνωσον τῇ χάριτι καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ Ἁγίου σου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος, ἐκτελέσαι ἀκατακρίτως τὸν Ἐγκαινιασμὸν τοῦ Ναοῦ τούτου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ Θυσιαστηρίου ποιήσασθαι τὴν καθιέρωσιν· ἵνα καὶ ἐν τούτῳ εὐλογοῦντές σε ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ μυστικαῖς λειτουργίαις, τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν διὰ παντὸς μεγαλύνωμεν. Ναί, Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς,ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δεομένων σου καὶ κατάπεμψον τὸ Παναγιόν σου Πνεῦμα, τὸ προσκυνητὸν καὶ Παντοδύναμον καὶ ἁγίασον τὸν οἶκον τοῦτον· πλήρωσον αὐτὸν φωτὸς ἀϊδίου· αἱρέτισον αὐτὸν εἰς κατοικίαν σήν· ποίησον αὐτὸν σκήνωμα δόξης σου· κατα-

κόσμησον αὐτὸν τοῖς Θείοις σου καὶ ὑπερκοσμίοις χαρίσμασι· κατάστησον αὐτὸν λιμένα χειμαζομένων, ἰατρεῖον παθῶν, καταφυγὴν ἀσθενῶν, δαιμόνων φυγαδευτήριον, ἐν τῷ εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπ' αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν δέησιν τῶν ἐν φόβῳ σου καὶ εὐλαβείᾳ ἐν αὐτῷ εἰσιόντων, καὶ ἐπικαλουμένων τὸ πάντιμον καὶ προσκυνητὸν ὄνομά σου· ὅσα ἂν αἰτήσωνταί σε καὶ σὺ ἀκούσεις ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ποιήσεις ἔλεος καὶ ἵλεως ἔσῃ αὐτοῖς. Φύλαξον αὐτὸν ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀσάλευτον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ Θυσιαστήριον Ἅγιον Ἁγίων ἀνάδειξον, τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος· δόξασον αὐτὸν ὑπὲρ τὸ κατὰ νόμον ἱλαστήριον, ὥστε, τὰς ἐν αὐτῷ τελουμένας ἱερουργίας, εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον καὶ νοερόν σου Θυσιαστήριον καταντᾶν καὶ τὴν χάριν ἡμῖν κομίζειν τῆς σῆς ἀχράντου ἐπισκιάσεως· θαρροῦμεν γάρ, οὐκ εἰς τὴν τῶν ἡμετέρων ἀναξίων χειρῶν ὑπουργίας ἀλλ' εἰς τὴν σὴν ἄφατον ἀγαθότητα».

Μετὰ δὲ τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἐκφώνησιν ὁ Ἀρχιερεὺς ἐρχόμενος ἔμπροσθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ λαβὼν τοὺς σάπωνας σφραγίζει τούτους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν μὲ τὸν τύπον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τοὺς ρίπτει εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν σταυροειδῶς· φέρουσι τότε τὰ ἀγγεῖα τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, πεπληρωμένα ὕδατος χλιαροῦ, ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς κλίνας τὴν κεφαλὴν καὶ τοῦ Διακόνου εἰπόντος «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», λέγει τὴν κάτωθι εὐχήν.

«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἁγιάσας τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου διὰ τῆς σωτηριώδους σου ἐπιφανείας, αὐτὸς καὶ νῦν κατάπεμψον τὴν χάριν τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος ἐπὶ τὸ παρόν σου θυσιαστήριον καὶ εὐλόγησον ἡμᾶς καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο,, πρὸς ἁγιασμὸν καὶ τελείωσιν τοῦ Ἁγίου σου Θυσιαστηρίου· Ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Καὶ τότε χύνει ὕδωρ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης λέγων:

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», καὶ πλύνει διὰ τῶν σαπώνων τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν· εἶτα σπογγίζει αὐτὴν διὰ τοῦ καινουργοῦς σπόγγου, τὸν δὲ κίονα (στύλον) ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ καθαρίσῃ διὰ τῶν χειρῶν, πλύνει καὶ ἐκμάσει αὐτὸν διὰ τοῦ σπόγγου ψαλλομένου ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ 83 Ψαλμοῦ (Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κλπ.) Καὶ ὅταν πληρωθῶσι πάντα ταῦτα ὁ Ἀρχιε-

ρεὺς δοξάζει τὸν Θεὸν λέγων: «Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας».

Οἱ ἱερεῖς ἐπιθέτουσι τότε τὰ ἀντιμίνσια εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς λαμβάνει τὸ πλῆρες Οἰνάνθης ἢ Ροδοστάμου ἢ οἴνου δοχεῖον καὶ ἐπιχύνων πλύνει τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ ἐκμάσσει (σκουπίζει) αὐτὴν διὰ τῶν ἀντιμινσίων λέγων: «Ραντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὀστέα τεταπεινωμένα» ἐκ τρίτου καὶ ἔπειτα καὶ τὸν λοιπὸν ψαλμόν. Εἶτα λαμβάνει τὸ πλῆρες μύρου καθαροῦ ἢ μετ' ἐλαίου μεμιγμένου δοχεῖον καὶ λέγων τρὶς τὸ «Ἀλληλούϊα» ὡς καὶ κατὰ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα ἐπιχέει ποιῶν τρεῖς σταυροὺς ἕνα εἰς τὸ μέσον καὶ δύο ἑκατέρωθεν διὰ δὲ τῶν τριῶν ἐκείνων σταυρῶν διὰ τῆς χειρὸς ἀλείφει πᾶσαν τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν. Ὡσαύτως ποιεῖ σταυροὺς εἰς τὸν κίονα τῆς Ἁγίας Τραπέζης δι' αὐτοῦ λέγων τὸν 132 Ψαλμόν:

«Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό; Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα τὸν πώγωνα τοῦ τοῦ Ἀαρὼν τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Ὡς δρόσος Ἀερμών, ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιὼν ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο Κύριος τὴν εὐλογίαν, ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος». Αἰρομένων ἀκολούθως τῶν ἀντιμινσίων τοποθετοῦνται τὰ ὑφάσματα ἢ ὁ χάρτης ἐφ' ὧν εἶναι, ὡς προείπομεν αἱ εἰκόνες ἢ τὰ ὀνόματα τῶν Τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν προσκολλώμενα μετὰ τῆς κηρομαστίχης. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἁπλώνει ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τὸ κατασάρκιον καὶ δένει σταυροειδῶς διὰ τῶν σχοινίων ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Τραπέζης εἰς τὸν κίονα, ψαλλομένου τοῦ 131 ψαλμοῦ, «Μνήσθητι Κύριε τοῦ Δαυῒδ» κλπ. καὶ μετὰ τὸ τέλος τούτου νίπτει τὰς χεῖρας ἐντὸς καινουργοῦς δοχείου ἢ ἐν τῷ χωνευτηρίῳ μετὰ μεγάλης προσοχῆς ὥστε νὰ μὴ χυθῇ ἔξωθεν οὔτε μία ρανίς, καθαρίζει ταύτας καὶ λαβὼν τὸν ἐπενδύτην ἐφαπλοῖ τοῦτον ἐπὶ τοῦ κατασαρκίου ψαλλομένου τοῦ 93 Ψαλμοῦ. Ἔπειτα ἐφαπλοῖ τὰ ἀντιμίνσια τοποθετῶν τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου. Εἶτα τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀντιμίνσιον καὶ ἐπ' αὐτοῦ θέτει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Θυμιᾷ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ τὸ Ἱερατεῖον ψαλλομένου τοῦ 25 Ψαλμοῦ· μετὰ τοῦτο εἷς τῶν Ἀρχιερέων ἢ Ἱερέων ἀκολουθεῖ ὄπισθεν βαστάζων τὸ δοχεῖον τοῦ Μύρου καὶ ποιεῖ διὰ τοῦ Μύρου σταυροὺς εἰς τοὺς κίονας καὶ

μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν εὐχῶν τινων καὶ περικοπῆς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Κεφ. 3, Στίχ. 1-5) καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννου Εὐαγγέλιον (Κεφ. 10, Στίχ. 22-31), φέρεται εἰς τὸν Ἀρχιερέα κανδήλα καινουργής, θρυαλλὶς καὶ ἔλαιον καὶ αὐτὸς ἰδίαις χερσὶ πληρῶν ἐλαίου τὴν κανδήλαν, ἀνάπτει τὴν θρυαλλίδα καὶ ἀποθέτει εἰς τὸ Ἅγιον Θυσιαστήριον. Ἐπίσης ἀποθέτει τὴν σινδόνα δι' ἧς εἶναι ἐνδεδυμένος καὶ ἐπιτρέπει τὴν εἰσαγωγὴν κανδηλῶν καὶ κηροῦ καὶ οὕτω κοσμεῖται ὁ ναός. Μετὰ ταῦτα ἐξακολουθεῖ ἡ Θεία Λειτουργία. Ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Ἐγκαινιασμοῦ τελεῖται λειτουργία· μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν αἴρονται τὰ ἀναμίνσια τὰ κείμενα ἐπὶ τοῦ ἁπλώματος τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ἐπ' αὐτῶν δὲ ἐπιγράφονται τὰ ἑξῆς:

ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΥΡΓΗΘΕΝ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΣΘΑΙ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΤΑΣ ΘΕΙΑΣ ΙΕΡΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΘΙΕΡΩΘΕΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ.........ΚΥΡΙΟΥ .... ΕΝ ΕΤΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ.... ΜΗΝΙ...... ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ.........

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΥΠΟΔΙΑΚΟΝΟΥ

Πρὶν ἀρχίσῃ ἡ Θεία Λειτουργία ὁ Ἀρχιερεὺς ἵσταται ἐπὶ τῆς Ὡραίας Πύλης, προσάγεται δὲ εἰς αὐτὸν ὁ μέλλων νὰ χειροτονηθῇ Ὑποδιάκονος, ἂν μὲν κοσμικὸς μετὰ φελονίου, ἂν δὲ μοναχὸς μετὰ μανδύου. Κελεύει τότε νὰ ἀποδυθῇ τὸ Φελόνιον ἢ τὸν Μανδύαν καὶ νὰ ἐνδυθῇ τὸ Στοιχάριον καὶ νὰ ζωσθῇ. Εἶτα σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τρὶς καὶ ἐπιθεὶς τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ Διακόνου λέγοντος: «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», ὁ Ἀρχιερεὺς λέγει:

«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ διὰ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Πνεύματος διαιρῶν ἑκάστῳ, ὧν ἐξελέξω τὰ χαρίσματα· ὁ τάγματα διάφορα τῇ ἐκκλησίᾳ σου δωρησάμενος καὶ βαθμοὺς λειτουργίας καταστησάμενος ἐν αὐτῇ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν Ἁγίων σου καὶ Ἀχράντων μυστηρίων· ὁ τῇ σῇ ἀρρήτῳ προγνώσει ὁρίσας καὶ τοῦτον τὸ δοῦλόν σου ἄξιον εἶναι τοῦ ὑπηρετεῖν τῇ Ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ αὐτὸς Δέσποτα ἀκατάγνωστον αὐτὸν ἐν πᾶσι διαφύλαξον· καὶ δὸς αὐτῷ ἀγαπᾶν εὐπρέπειαν Οἴκου σου, παρεστάναι ταῖς θύραις τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου σου, ἀνάπτειν λύχνον σκηνώματος δόξης σου· καὶ φύτευσον αὐτὸν

ἐν τῇ ἁγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐλαίαν κατάκαρπον, καρποφοροῦντα καρπὸν δικαιοσύνης· καὶ τέλειον ἀνάδειξον δοῦλόν σοι ἐν καιρῷ τῆς παρουσίας σου, τῆς τῶν εὐαρεστησάντων σοι ἀπολαῦσαι ἀμοιβῆς. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ κεὶ τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Μετὰ τοῦτο λαβὼν μανδύλιον (προσόψιον) θέτει ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ὁμοίως λεκάνην μεθ' ὕδατος τὴν ὁποίαν λαβὼν ἀσπάζεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ρίπτει ὕδωρ διὰ νὰ νιφθῇ ὁ Ἀρχιερεύς· ὁ χειροτονύμενος λέγει: Ὅσοι πιστοί, τρίς· εἶτα ἀπέρχεται καὶ ἵσταται πρὸ τῶν Ἁγίων Θυρῶν καὶ λέγει τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον, Πιστεύω εἰς Ἕνα Θεόν, τὸ Ἄνες ἄφες, συγχώρησον καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλει μυστικῶς. Μετὰ τὴν Μεγάλην Εἴσοδον ὅταν ὁ Διάκονος θυμιᾷ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, πάλιν νίπτεται ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν λεκάνην τὴν ὁποίαν κρατεῖ ὁ μέλλων νὰ χειροτονηθῇ. Εἰσοδεύει καὶ οὗτος εἰς τὴν Μεγάλην Εἴσοδον τελευταῖος ὅλων κρατῶν τὴν λεκάνην καὶ τὸ προσώψιον, καὶ μετὰ τὴν Εἴσοδον, εἰσέρχονται δὲ ὅλοι εἰς τὸ Ἅγιον Θυσιαστήριον πλὴν αὐτοῦ ἱστάμενοι πάλιν εἰς τὴν προτέραν του θέσιν.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

Προχωρούσης τῆς Θείας Λειτουργίας ὅταν ὁ Ἀρχιερεὺς ἐκφωνήσῃ τὸ «Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ἡμῶν», ἐξελθόντες δύο Διάκονοι λαμβάνουσι τὸν Ὑποδιάκονον τὸν μέλλοντα νὰ χειροτονηθῇ Διάκονον ἱστάμενον εἰς τὴν Σολέαν καὶ εἰσάγουσιν αὐτὸν εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ ἔρχονται τρὶς κύκλῳ τῆς Ἁγίας Τραπέζης ψάλλοντες τὸ Ἅγιοι μάρτυρες, οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ στεφανωθέντες πρεσβεύσατε πρὸς Κύριον ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Εἶτα προσάγουσιν αὐτὸν εἰς τὸν Ἀρχιερέα ὅστις σφραγίζει αὐτὸν τρὶς εἰς τὴν κεφαλήν· μετὰ τοῦτο αἰρομένου τοῦ προσοψίου, κλίνοντος τοῦ χειροτονουμένου τὸ δεξιὸν γόνυ, στηρίζοντος τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ τοῦ Διακόνου ἢ Ἀρχιδιακόνου ἐκφωνήσαντος τὸ «Πρόσχωμεν», ὁ Ἀρχιερεὺς ἔχων ἐπικειμένην τὴν δεξιὰν αὐτοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ χειροτονουμένου λέγει ἐκφώνως.

«Ἡ Θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, προχειρίζεται (τὸν δεῖνα) τὸν εὐλα-

βέστατον Ὑποδιάκονον εἰς Διάκονον· εὐξώμεθα οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵνα ἔλθῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος».

Καὶ εὐθὺς ψάλλεται τὸ Κύριε ἐλέησον παρὰ τῶν ἐν τῷ Βήματι καὶ τῶν Ψαλτῶν. Εἶτα ὁ Διάκονος λέγει «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς λέγει τὴν ἑξῆς εὐχὴν μυστικῶς.

«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ προγνώσει τῇ σῇ τὴν τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος χορηγίαν κατάπεμψον ἐπὶ τοὺς ὡρισμένους ὑπὸ τῆς σῆς ἀνεξιχνιάστου δυνάμεως, λειτουργοὺς γενέσθαι καὶ ἐξυπηρετεῖσθαι τοῖς ἀχράντοις σου μυστηρίοις· αὐτός, Δέσποτα, καὶ τοῦτον ὃν ηὐδόκησας προχειρισθῆναι παρ' ἐμοῦ εἰς τὴν τῆς διακονίας λειτουργίαν ἐν πάσῃ σεμνότητι διατήρησον, ἔχοντα τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. Δώρησαι δὲ αὐτῷ τὴν χάριν, ἣν ἐδωρήσω Στεφάνῳ τῷ Πρωτομάρτυρί σου, ὃν καὶ ἐκάλεσας πρῶτον εἰς τὸ ἔργον τῆς διακονίας σου· καὶ καταξίωσον αὐτόν, ὃν καὶ ἐκάλεσας πρῶτον εἰς τὸ ἔργον τῆς διακονίας σου· καὶ καταξίωσον αὐτὸν, κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον οἰκονομῆσαι τὸν παρὰ τῆς σῆς ἀγαθότητος δεδωρημένον αὐτῷ βαθμόν· οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ τέλειον ἀνάδειξον δοῦλόν σου. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Εἶτα λέγει ὁ Ἀρχιδιάκονος ἢ ὁ Διάκονος τὰ Διακονικὰ καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

«Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ τῇ ἀφθάρτῳ σου φωνῇ τοῖς Ἀποστόλοις σου θεσπίσας τὸν τῆς Δακονίας νόμον καὶ τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον τοιοῦτον ἀναδείξας καὶ πρῶτον αὐτὸν κηρύξας τὸ τοῦ Διακόνου πληροῦντα ἔργον, καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἁγίῳ Εὐαγγελίῳ σου. Ὅστις θέλει ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔστω ὑμῶν διάκονος· σὺ Δέσποτα τῶν ἁπάντων, καὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον, ὃν κατηξίωσας τὴν τοῦ Διακόνου ὑπεισελθεῖν λειτουργίαν, πλήρωσον πάσης πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ δυνάμεως καὶ ἁγιασμοῦ καὶ ἐπιφοιτήσει, τοῦ Ἁγίου καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος· οὐ γὰρ ἐν τῇ ἐπιθέσει τῶν ἐμῶν χειρῶν, ἀλλ' ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τῶν πλουσίων σου οἰκτιρμῶν δίδοται χάρις τοῖς ἀξίοις σου ἵνα καὶ οὗτος, πάσης ἁμαρτίας ἐκτὸς γενόμενος, ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεώς σου ἀμέμπτως σοι παραστῇ καὶ τὸν μισθὸν τὸν ἀδιάψευστον τῆς σῆς ἐπαγγελίας κομίσηται. Σὺ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν

ἀναπέμπομεν σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ τοῦτο περιβάλλει διὰ τοῦ Ὡραρίου τὸν ἀριστερόν του ὦμον λέγων: Ἄξιος, ψάλλεται δὲ τοῦτο ἐκ τρίτου ἐκ τῶν ἐν τῷ βήματι καὶ τῶν ψαλτῶν. Εἶτα δίδει εἰς αὐτὸν τὸ ἅγιον Ριπίδιον λέγων ὁμοίως Ἄξιος. Οὗτος τότε λαβὼν τὸ Ριπίδιον ἵσταται πλαγίως τῆς Ἁγίας Τραπέζης ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους καὶ ριπίζει ἐπάνω ἀπὸ τὰ Ἅγια Δῶρα. Ὁ δὲ ἕτερος Διάκονος ἵσταται ἔξω τοῦ Βήματος εἰς τὸν συνήθη τόπον καὶ λέγει: «Πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» κλπ. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς Μεταλήψεως ὁ χειροτονηθεὶς Διάκονος πρῶτος τῶν ἄλλων κοινωνεῖ τῶν Ἁγίων Μυστηρίων καὶ λέγει τὸ «Ὀρθοὶ μεταλαβόντες» κλπ.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ (ΙΕΡΕΩΣ)

Μετὰ τὸν Χερουβικὸν ὕμνον ὁ μέλλων νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς ἵσταται ἐν τῇ Σολέᾳ· δύο διάκονοι τότε λαμβάνουσι αὐτὸν καὶ τὸν φέρουσι μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν. Ἐκεῖ ἀπολύουσιν αὐτὸν οἱ Διάκονοι καὶ τὸν λαμβάνουσι δύο ἱερεῖς καὶ ἔρχονται κύκλῳ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τρὶς ψάλλοντες τὸ «Ἅγιοι μάρτυρες οἱ καλῶς ἀθλήσαντες» (ὅρα ἀνωτέρω). Τούτου ψαλλομένου ὁ Ἀρχιερεὺς κάθηται ἔμπροσθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ ὅταν εἰς ἕκαστον κύκλον ἔρχονται πρὸ αὐτοῦ ποιοῦσιν μετάνοιαν, ὁ δὲ χειροτονούμενος ἀσπάζεται τὸ γόνυ τοῦ Ἀρχιερέως ἐπὶ τοῦ Ὠμοφορίου. Εἶτα ἀνισταμένου τοῦ Ἀρχιερέως προσάγεται εἰς αὐτὸν ὁ χειροτονούμενος καὶ σφραγίζεται τρὶς τὴν κεφαλὴν παρ' αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα στηρίξας τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης, κλίνει ἀμφότερα τὰ γόνατα. Ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ τότε «Πρόσχωμεν», ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἔχων ἐπικειμένην τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ λέγει.

Ἡ Θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, προχειρίζεται (τὸν δεῖνα) τὸν εὐλαβέστατον Διάκονον, εἰς Πρεσβύτερον· εὐξώμεθα οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵνα ἔλθῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Καὶ λέγουσι τὸ «Κύριε ἐλέησον» ἐκ τρίτου οἱ ἐντὸς τοῦ Βήματος, ὁμοίως καὶ οἱ Ψάλται. Εἶτα ὁ Ἀρχιερεὺς σφραγίζει αὐτὸν πάλιν καὶ τοῦ Διακόνου εἰπόντος «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς:

«Ὁ Θεὸς ὁ ἄναρχος καὶ ἀτελεύτητος, ὁ πάσης κτίσεως πρεσβύτατος ὑπάρχων, ὁ τῇ προσηγορίᾳ τοῦ Πρεσβυτέρου τιμή-

σας τοὺς ἐν τῷ βαθμῷ τούτῳ ἀξιωθέντας ἱερουργεῖν τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας· αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἁπάντων, καὶ τοῦτον, ὃν εὐδόκησας προχειρισθῆναι παρ' ἐμοῦ, ἐν ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ καὶ ἀκλινεῖ τῇ πίστει, εὐδόκησον ὑποδέξασθαι τὴν μεγάλην ταύτην χάριν τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος καὶ τέλειον ἀνάδειξον δοῦλόν σου, ἐν πᾶσιν εὐαρεστοῦντά σοι καὶ ἀξίως πολιτευόμενον τῆς δωρηθείσης αὐτῷ, ὑπὸ τῆς προγνωστικῆς δυνάμεως, μεγάλης ταύτης Ἱερατικῆς τιμῆς. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Εἶτα λέγονται τὰ Διακονικὰ ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἔχων ἔτι τὴν χεῖρα ἐπικειμένην τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ εὔχεται πάλιν μυστικῶς:

«Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐν δυνάμει καὶ ἀνεξιχνίαστος ἐν συνέσει, ὁ θαυμαστὸς ἐν βουλαῖς, ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· αὐτός, Κύριε, καὶ τοῦτον, ὃν εὐδόκησον τὸν τοῦ Πρεσβευτέρου ὑπεισελθεῖν βαθμόν, πλήρωσον τῆς τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος δωρεᾶς· ἵνα γένηται ἄξιος παρεστάναι ἀμέμπτως τῷ Θυσιαστηρίῳ σου, κηρύσσειν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας σου, ἱερουργεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας σου, προσφέρειν σοι δῶρα καὶ θυσίας πνευματικάς, ἀνακαινίζειν τὸν λαόν σου διὰ τῆς τοῦ λουτροῦ παλιγγενεσίας· ὅπως καὶ αὐτὸς ἀπαντήσας ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπιδημίᾳ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Μονογενοῦς σου Υἱοῦ, δέξηται τὸν μισθὸν τῆς ἀγαθῆς οἰκονομίας τοῦ οἰκείου ταάγματος, ἐν τῷ πλήθει τῆς ἀγαθότητός σου. Ὅτι ηὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Καὶ μετὰ τὸ Ἀμὴν ἀνιστᾷ αὐτὸν καὶ φέρει τὸ ὄπισθεν τοῦ Ὡραρίου αὐτοῦ εἰς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ δεξιοῦ μέρους λέγων: Ἄξιος.. Εἶτα ἐνδύει αὐτῷ τὸ Φελόνιον ἐκφωνῶν καὶ πάλιν τὸ Ἄξιος, τοῦτο δὲ ψάλλουσιν καὶ οἱ ἐντὸς τοῦ βήματος καὶ οἱ Ψάλται. Καὶ οὕτως ἀσπάζεται τὸν Ἀρχιερέα καὶ τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ ἀπερχόμενος ἵσταται μετὰ τῶν Πρεσβευτέρων ἀναγινώσκων τὸ Κοντάκιον, ὁ δὲ Διάκονος λέγει ἱστάμενος εἰς τὸν συντήθη τόπον τὸ «Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ» κλπ.

Ὅταν δὲ τελειωθῶσι τὰ Ἅγια καὶ μέλλει νὰ εἴπῃ «Ὥστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν κλπ., προσέρχεται ὁ χειροτο-

νηθεὶς εἰς τὸν Ἀρχιερέα ὅστις ἐπιδίδει εἰς αὐτὸν τὸν Ἅγιον Ἄρτον λέγων:

«Λάβε τὴν παρακαταθήκην ταύτην, καὶ φύλαξον αὐτήν, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτε παρ' αὐτοῦ μέλλεις ἀπαιτεῖσθαι ταύτην».

Οὗτος δὲ λαβὼν τοῦτον, ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρχιερέως καὶ μεταβαίνει τὴν προτέραν θέσιν ἔχων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸ Κύριε ἐλέησον καὶ τὸ Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ὅταν δὲ εἴπῃ τὰ Ἅγια τοῖς Ἁγίοις, τότε ὁ χειροτονηθεὶς ἀποδίδει τὸν Ἅγιον Ἄρτον καὶ παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως μεταλαμβάνει πρῶτος τῶν ἄλλων καὶ λέγει τὴν Ὀπισθάμβωνον Εὐχήν.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Οἱ Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι παρὰ τοῦ πρώτου τῶν Ἀρχιερέων εὐλογίαν λαβόντες, εἰσέρχονται ἐν τῷ Βήματι καὶ ἐνδύονται τὰς ἱερατικὰς αὐτῶν στολάς. Εἷς τούτων προσκομίζει, ἐνῷ οἱ Διάκονοι μετὰ τοῦ τρικηρίου ἐξέρχονται καὶ περικυκλοῦσι τὸν ἐπὶ τοῦ Θρόνου Ἀρχιερέα, ὅστις κατερχόμενος ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν Ἁγίων Πυλῶν, λαμβάνων καιρὸν (ἰδὲ σελ. 215). Ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ καὶ καθίσῃ εἰς τὸν ἑτοιμασθέντα τόπον, ἔρχονται καὶ οἱ δύο συλλειτουργοὶ Ἀρχιερεῖς, ποιοῦντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ σχῆμα μετανοίας καὶ οὕτως εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ ἐνδύονται τὰ Ἀρχιερατικὰ αὐτῶν ἄμφια. Ἔρχεται δὲ καὶ ὁ Ὑποψήφιος λαμβάνων παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως εὐλογίαν καὶ εἰσερχόμενος ἐν τῷ βήματι ἐνδύεται καὶ οὗτος Ἐπιτραχήλιον καὶ Φελόνιον. Τότε ὁ Ἀρχιερεὺς ἀνιστάμενος ἐνδύεται ἅπασαν τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν. Εἶτα οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Ἱερεῖς ἐξερχόμενοι τοῦ Ἁγίου Βήματος ἵστανται κατὰ τάξιν αὐτῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, πλησίον τοῦ Ἀρχιερέως. Ἑτοιμάζεται τότε ὁ Ἀετὸς ὅστις τίθεται ἔμπροσθεν τῶν Ἁγίων Πυλῶν καὶ δύο Διάκονοι εἰσερχόμενοι διὰ τῆς μεσαίας Πύλης ἐξάγουσι τὸν Ὑποψήφιον ὅστις κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸ Εὐαγγέλιον ἵσταται ἐπὶ τοῦ Ἀετοῦ, καὶ ὅταν οἱ Διάκονοι ἐκφωνήσωσι τὸ «Πρόσχωμεν» ἀνοίγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ λέγει μεγάλῃ τῇ φωνῇ.

Ὁ............... ἐλέῳ Θεοῦ, Ὑποψήφιος τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως.........οἰκείᾳ χειρὶ προέταξα.

Εἶτα ὁλόκληρον τὸ «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν» καὶ τὰς λοιπὰς

ἐν τῷ εὐχολογίῳ ἀναφερομένας εὐχάς. Ὁ δὲ Ὑποψήφιος ἀνοίγων τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον λέγει:

Ὁ.........ἐλέῳ Θεοῦ, Ὑποψήφιος τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως.........οἰκείᾳ χειρὶ ὑπέταξα.

Λαμβάνουσι ἔπειτα παρ' αὐτοῦ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοποθετοῦσιν ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης, οἱ δὲ Διάκονοι φέρουσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀρχιερέως λέγοντες τὸ «Κέλευσον Κελεύσατε», οὗτος δὲ εὐλογῶν αὐτὸν λέγει:

Ἡ χάρις τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος ἔστω μετὰ σοῦ, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οἱ Ψάλται ψάλλουσι τὸ «Εἰς πολλὰ Ἔτη», οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς ἀσπάζονται αὐτὸν καὶ πάλιν ὡς καὶ πρότερον. Εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ ἐνδύεται ἅπασαν τὴν ἱερατικὴν αὐτοῦ στολήν, καὶ ἄρχονται τῆς Θείας Λειτουργίας δίδονται δὲ κηρία εἰς πάντας τοὺς ἐν τῷ Ναῷ κληρικοὺς καὶ Λαϊκούς. Μετὰ δὲ τὸ Τρισάγιον καὶ τοὺς Πολυχρονισμοὺς λαμβάνουσιν αὐτὸν ἑκατέρωθεν δύο Ἱερεῖς καὶ διὰ τῆς βορείας θύρας ἐρχόμενοι εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ λέγουσι τὸ «Κέλευσον, Κελεύσατε, Κέλευσον Δέσποτα Ἅγιε» καὶ ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν Ὡραίαν Πύλην λαμβάνουσιν αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν οἱ δύο συλλειτουργοὶ Ἐπίσκοποι καὶ περιάγουσιν αὐτὸν κυκλοῦντες τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν τρὶς καὶ ψάλλοντες τὰ τροπάρια: «Ἅγιοι Μάρτυρες, τὸ Δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεὸς καὶ τὸ Ἠσαΐα χόρευε. Μετὰ ταῦτα ὁ πρῶτος Ἀρχιερεὺς ἀνέρχεται εἰς τὴν πρὸ τῆς Ἁγίας Τραπέζης κρηπῖδα, προσάγεται δὲ αὐτῷ παρὰ τῶν συλλειτουργῶν Ἀρχιερέων ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους ὁ μέλλων νὰ χειροτονηθῇ καὶ κλίνας ἀμφότερα τὰ γόνατα θέτει τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης καὶ ἐπ' αὐτῶν στηρίζει εὐλαβῶς τὸ μέτωπον αὐτοῦ. Ὁ Ἀρχιερεὺς ἐπιθέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ χειροτονουμένου τὸ Ὠμιομόρφιον καὶ τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὁ δὲ Χαρτοφύλαξ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους δίδει εἰς αὐτὸν χάρτην ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένα, ἐὰν μὲν ὁ χειροτονῶν εἶναι Πατριάρχης τὰ ἑξῆς:

Ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων.

Ἐὰν δὲ ὁ χειροτονῶν εἶναι Μητροπολίτης τὰ ἑξῆς:

Ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων καὶ τῶν Ὁσιωτάτων Πρεσβυτέρων.

Ἡ Θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, προχειρίζεται.........τὸν Θεοφι-

λέστατον Πρεσβύτερον, Ἐπίσκοπον τῆς Θεοσώστου Πόλεως .... εὐξώμεθα οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵνα ἔλθῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ὁ Ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ταῦτα ἐνῷ δὲ οἱ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Βήματος ψάλλουσι τὸ Κύριε ἐλέησον, ἀνοίγει τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ ἐπιθέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ τραχήλου τοῦ χειροτονουμένου, συνεφαπτομένων καὶ τῶν ἄλλων Ἀρχιερέων· εἶτα ποιῶν τρεῖς σταυροὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔχων ἐπικειμένην τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπ' αὐτῆς λέγει μυστικῶς τὴν κάτωθι εὐχήν.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ νομοθετήσας ἡμῖν διὰ τοῦ πανευφήμου σου Ἀποστόλου Παύλου, βαθμῶν καὶ ταγμάτων τάξιν, εἰς τὸ ἐξυπηρετεῖσθαι καὶ λειτουργεῖν τοῖς σεπτοῖς καὶ ἀχράντοις σου μυστηρίοις ἐν τῷ Ἁγίῳ σου Θυσιαστηρίῳ, πρῶτον Ἀποστόλους, δεύτερον Προφήτας, τρίτον Διδασκάλους, αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἁπάντων καὶ τοῦτον τὸν ψηφισθέντα καὶ ἀξιωθέντα ὑπεισελθεῖν τὸν Εὐαγγελικὸν ζυγὸν καὶ τὴν Ἀρχιερατικὴν ἀξίαν, διὰ τῆς χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ τῶν συμπαρόντων Λειτουργῶν καὶ Συνεπισκόπων, τῇ ἐπιφοιτήσει καὶ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνίσχυσον, ὡς ἐνίσχυσας τοὺς Ἁγίους σου Ἀποστόλους καὶ Προφήτας· ὡς ἔχρισας τοὺς βασιλεῖς· ὡς ἡγίασας τοὺς Ἀρχιερεῖς· καὶ ἀνεπίληπτον αὐτοῦ τὴν Ἀρχιερωσύνην ἀπόδειξον καὶ πάσῃ σεμνότητι κατακοσμῶν, ἅγιον ἀνάδειξον, εἰς τὸ ἄξιον γενέσθαι, τοῦ αἰτεῖν αὐτὸν τὰ πρὸς σωτηρίαν τοῦ λαοῦ καὶ ἐπακούειν σε αὐτοῦ. Ὅτι ἡγίασταί σου τὸ ὄνομα καὶ δεδόξασταί σου ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα εἷς τῶν Ἀρχιερέων λέγει τὰ Διακονικὰ καὶ μετά τινα ἑτέραν ἀναγινωσκομένην εὐχὴν ὁ Ἀρχιερεὺς αἴρει τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ θέτει ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης· ἐπιθέτει τῷ χειροτονηθέντι τὸ Ὠμοφόριον λέγων: «Ἄξιος».

Μετὰ ταῦτα ὁ χειροτονήσας καὶ οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι ἀσπάζονται τὸν χειροτονηθέντα καὶ μετὰ τὴν συνήθη εὐφημίαν ἀνέρχονται εἰς τὸ Σύνθρονον. Καὶ καθεζόμενος πρῶτος ὁ χειροτονηθεὶς λέγει τὸ «Εἰρήνη πᾶσι» εἰς τὸν Ἀπόστολον· καὶ πρῶτος τῶν ἄλλων μεταλαμβάνει τοῦ Τιμίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς δὲ μεταδίδει αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν χειροτονήσαντα καὶ εἰς τοὺς λοιπούς.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΛΑΤΡΕΙΑ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ὁ Μέγας δημιουργὸς καὶ Πλάστης ἡμῶν διὰ τοῦ Μωϋσέως ἐνετείλατο εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ μετὰ τὴν ἔξοδον αὐτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὅπως κατὰ καθῆκον ἐπιβεβλημένον ἀπονέμωσι λατρείαν πρὸς τὸν Θεόν. «Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ· οὗτος καύχημά σου καὶ οὗτος Θεός σου ὅστις ἐποίησε ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα ἃ ἴδωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου» (Δευτερονόμιον Παλ. Διαθ. Κεφ. 10, Στίχ. 20 καὶ 21). Ἐπίσης ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὅταν ὁ Διάβολος παραλαβὼν αὐτὸν εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰπών: «Ταῦτα πάντα σοὶ δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι», ἀπήντησεν: «Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνον λατρεύσεις». (Ματθ. Κεφ. 4, Στίχ. 8-11) καὶ Λουκ' Κεφ. 4, Στίχ. 8).

Διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουσι διὰ τῆς λατρείας πρὸς τὸν Θεὸν νὰ ἐπικοινωνῶσι μετ' Αὐτοῦ, ἐκδηλοῦντες δι' αὐτῆς τὸν σεβασμόν, τὴν ὑπακοήν, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς Αὐτὸν ὡς Δημιουργὸν τοῦ σύμπαντος καὶ Πλάστην ἡμῶν ὡς πλήρη ἀγάπης Πατέρα, Ὅστις διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην ἔπεμψεν εἰς τὸν κόσμον καὶ παρέδωκε τὸν μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱὸν εἰς σταυρικὸν θάνατον

Τὴν πρὸς τὸν Θεὸν δὲ λατρείαν ἐκδηλοῦμεν διὰ μελέτης τῶν Ἁγ. Γραφῶν, διὰ προσευχῆς, διὰ τῆς ἐξασκήσεως τῆς ἀρετῆς καὶ διὰ τακτικῆς φοιτήσεως εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔνθα τελεῖται ἡ

θεία λειτουργία καὶ καθ' ἣν γίνεται ἀναίμακτος ἀναπαράστασις τοῦ φρικτοῦ δράματος τοῦ Γολγοθᾶ καὶ διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ Σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁπότε γινόμεθα κοινωνοὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς σταυρικῆς Του θυσίας ἑνούμενοι μετ' Αὐτοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος (ἰδὲ 23 Ὀκτωβρίου) χειροτονηθεὶς Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἔγραψε πρῶτος τὴν Θείαν Λειτουργίαν διδαχθεὶς ταύτην παρὰ τοῦ Σωτῆρος· ἐπειδὴ δὲ ἡ Λειτουργία αὕτη ἦτο μακρᾶς διαρκείας ἐσυντόμευσε ταύτην ὁ Ἅγιος Βασίλειος κατὰ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος· τελεῖται δὲ ἡ Λειτουργία αὕτη δεκάκις τοῦ ἔτους, ἤτοι τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, ὁπότε ἑορτάζεται καὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ, τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων, τὰς πρώτας πέντε Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὴν Μεγάλην Πέμπτην, τὸ Μέγα Σάββατον καὶ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους τελεῖται ἡ Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὅστις ἐσυντόμευσε τὴν Λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ ἰδίως κατὰ τὰς εὐχὰς τῆς Θείας Εὐχαριστίας· πλὴν τούτων καὶ διάφορος εἶναι ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, ἥτις τελεῖται κατὰ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ κατὰ τὴν Μεγάλην Δευτέραν, Μεγάλην Τρίτην καὶ Μεγάλην Τετάρτην καὶ ὀναμάζεται Προηγιασμένη Λειτουργία, κατ'αὐτὴν δὲ δὲν γίνεται μετουσίωσις τῶν Τιμίων Δώρων, διότι ταῦτα προσφερόμενα εἰς τοὺς πιστοὺς πρὸς μετάληψιν ἔχουν ἁγιασθῇ ἀπὸ τῆς προηγουμένης Κυριακῆς, ἡ δὲ Λειτουργία αὕτη δὲν εἶναι Λειτουργία, ἀλλὰ ἑσπερινὴ ἀκολουθία ἐν συνδυασμῷ μετὰ μεταλήψεως τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος καὶ γίνεται διὰ νὰ μὴ στερηθοῦν μεταλήψεως οἱ πιστοὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὁπότε δὲν γίνεται λειτουργία εἰμὴ μόνον κατὰ Σάββατον καὶ Κυριακήν. Ἡ Λειτουργία διαιρεῖται εἰς τὸν Ὄρθρον, εἰς τὴν Λειτουργίαν τῶν κατηχουμένων καὶ εἰς τὴν Λειτουργίαν τῶν πιστῶν.

Η ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗ

Ὅταν ψάλλωνται τὰ Καθίσματα τοῦ Ὄρθρου ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος κεκλεισμένων τῶν Βημοθύρων ἵστανται πρὸ τῆς Ὡραίας Πύλης ἔνθα ὁ Διάκονος λέγει: Εὐλόγησον Δέσποτα, ὁ δὲ Ἱερεὺς ἀνταποκρίνεται: Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν

πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Διὰ τούτου ἐκφράζεται ὅτι ὁ Οὐράνιος Πατὴρ πρέπει νὰ εὐλογῆται ὑπὸ τῶν κτισμάτων αὐτοῦ πάντοτε, τώρα, εἰς τὸ μέλλον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας. Μετὰ ταῦτα ὁ Διάκονος λέγει τὸ «Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ Θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς χορηγὸς ἐλθὲ καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλῖδος καὶ σῶσον ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν». Ἡ προσευχὴ αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, διὰ ταύτης δὲ ἐπικαλεῖται ὅπως Τοῦτο ὡς Θεὸς ἀληθινὸς πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, καὶ ζωῆς χορηγὸς ἔλθῃ καὶ κατοικήσῃ ἐντὸς ἡμῶν, καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλῖδος καὶ πάσης ἁμαρτίας καὶ σώσῃ ὡς ἀγαθὸς τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἶτα λέγουσι τὰ ἑξῆς Τροπάρια:

Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς· πάσης γὰρ ἀπολογίας ἀποροῦντες ταύτην Σοι τὴν ἱκεσίαν ὡς Δεσπότῃ οἱ ἁμαρτωλοὶ προσφέρομεν ἐλέησον ἡμᾶς.

Διὰ τούτου παρακαλοῦμεν τὸν Κύριον καὶ Πλάστην ἡμῶν ὅπως ἐλεήσῃ ἡμᾶς διότι στερούμενοι πάσης ἄλλης ἀπολογίας διὰ τὰ πολλὰ ἡμῶν ἁμαρτήματα μόνον μίαν παράκλησιν ἀπευθύνομεν πρὸς Αὐτόν: Νὰ ἐλεήσῃ ἡμᾶς. Εἶτα λέγουσι:

Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ Σοὶ γὰρ πεποίθαμεν· μὴ ὀργισθῇς ἡμῖν σφόδρα μηδὲ μνησθῇς τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν· ἀλλ' ἐπίβλεψον καὶ νῦν ὡς εὔσπλαγχνος καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν· Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἡμεῖς λαός Σου· πάντες ἔργα χειρῶν Σου καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικεκλήμεθα.

Διὰ τῆς προσευχῆς ταύτης δέονται τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὅπως ἐλεήσῃ ἡμᾶς διότι μόνον εἰς Αὐτὸν πιστεύομεν, πρὸς τούτοις νὰ μὴ ὀργισθῇ διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, ἀλλ' ὅπως, ὡς πολυεύσπλαχνος καὶ οἰκτίρμων ἐπιβλέψῃ ἐξ Ἁγίου κατοικητηρίου Του καὶ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἐκ τῶν παγίδων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν διότι μόνον Αὐτὸς εἶναι Θεὸς ἡμῶν καὶ ἡμεῖς λαός Του, καὶ ὡς πλάσματα τῶν χειρῶν Του ἐπικαλούμεθα τὸ ὄνομά Του. Εἶτα λέγουσι:

Τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πύλην ἄνοιξον ἡμῖν εὐλογη-

μένη Θεοτόκε· ἐλπίζοντες εἰς σὲ μὴ ἀστοχήσωμεν· ρυσθείημεν διὰ Σοῦ τῶν περιστάσεων· Σὺ γὰρ ἡ σωτηρία τοῦ γένους τῶν Χριστιανῶν.

Διὰ ταύτης παρκαλοῦμεν τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ὅπως ὡς μεσίτρια μᾶς ἀνοίξῃ τὴν πύλην τῆς εὐσπλαχνίας καὶ διὰ νὰ μὴ ἀποτύχῃ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν πρὸς Αὐτὴν νὰ σώσῃ ἡμᾶς ἐκ τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου διότι αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου.

Εἶτα ἀσπάζονται τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων τοῦ εἰκονοστασίου λέγοντες τὰ ἀπολυτίκια ἑκάστου καὶ ἔπειτα ἱστάμενοι εἰς τὸ μέσον καὶ κλίνοντες τὴν κεφαλὴν λέγουσι μυστικῶς τὴν ἑξῆς εὐχήν:

Κύριε ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά Σου ἐξ ὕψους κατοικητηρίου Σου καὶ ἐνίσχυσόν με εἰς τὴν προκειμένην διακονίαν Σου, ἵνα ἀκατακρίτως παραστὰς τῷ φοβερῷ Σου βήματι τὴν ἀναίμακτον ἱερουργίαν ἐπιτελέσω. Ὅτι Σοῦ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Διὰ ταύτης παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως διὰ τῆς κραταιᾶς Αὐτοῦ χειρὸς ἐνισχύσῃ αὐτὸν ἐν τῇ διακονίᾳ του, ὅπως ἄνευ ἐνοχῆς τινὸς παραστῇ ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ Αὐτοῦ βήματος ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Τραπέζης διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν ἀναίμακτον ἱερουργίαν, διότι εἰς Αὐτὸν καὶ μόνον ἀνήκει ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας.

Καὶ οὕτω προσκυνοῦντες τρίς, ὑποκλίνονται πρὸ τοῦ λαοῦ καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα ὁ μὲν Ἱερεὺς διὰ τῆς βορείου θύρας, ὁ δὲ Διάκονος διὰ τῆς νοτίου, λέγοντες ἕκαστοὸς τό:

Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν Ἅγιον οἶκόν Σου, προσκυνήσω μίαν Θεότητα προσκυνουμένην τρισυποστάτως ἐν Πατρί τε καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἀσπάζονται εἶτα τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν.

Μετὰ ταῦτα ἐνδύονται τὰ ἱερατικὰ αὐτῶν ἄμφια λέγοντες εἰς ἕκαστον στίχους ἐκ τῶν Ψαλμῶν καὶ ἐρχόμενοι εἰς τὸ χω-

νευτήριον νίπτουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν λέγοντες τοὺς στίχους ἐκ τῶν Ψαλμῶν τοῦ Δαβίδ:

«Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν Σου, Κύριε, τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς αἰνέσεώς Σου καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά Σου. Κύριε ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου Σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης Σου. Μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου, ὧν ἐν χερσὶν αἱ ἀνομίαι. Ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων, ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην. Λύτρωσαί με, Κύριε καὶ ἐλέησόν με. Ὁ ποῦς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι. Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογήσω Σε, Κύριε.

Διὰ τῆς νίψεως τῶν χειρῶν συμβολίζεται ἡ ἀπὸ παντὸς ρύπου ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ καθαριότης τοῦ Λειτουργοῦ, ὅστις μέλλων νὰ προσφέρῃ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ὁμολογεῖ ὅτι ἠγάπησεν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, Ὃν παρακαλεῖ ὅπως προφυλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀσεβῶν καὶ αἱμοχαρῶν, λυτρώσῃ καὶ ἐλεήσῃ καὶ καταστήσῃ ἄκακον εἰς τὴν διακονίαν του.

Εἶτα ἐρχόμενος πρὸ τῆς Προσκομιδῆς προσκυνεῖ τρὶς λέγων:

«Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» καὶ οὕτως ἐκτυλίσσει τὸ Ἅγιον Ποτήριον λέγων: «Ἑτοιμάζου Βηθλεὲμ ἤνοικται, πᾶσιν ἡ Ἐδέμ· εὐτρεπίζου Εὐφραθᾶ ὅτι τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐξήνθησαν ἐκ τῆς Παρθένου. Παράδεισος καὶ γὰρ ἡ ἐκείνης γαστὴρ ἐδείχθη νοητόν, ἐν ᾧ τὸ Θεῖον φυτόν, ἐξ οὗ φαγόντες ζήσομεν οὐχὶ δὲ ὡς ὁ Ἀδὰμ τεθνηξόμεθα· Χριστὸς γεννᾶται τὴν πρὶν πεσοῦσαν ἀναστήσων εἰκόνα, ὅπερ εἶναι ἀπολυτίκιον τῶν Προεορτίων τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στρώνει εἶτα τὸ κάλυμμα καὶ ἐπ' αὐτοῦ θέτει τὸ Ἅγιον Δισκάριον καὶ τὴν Ἁγίαν Λόγχην, ἐξάγει τὸν Ἅγιον σπόγγον ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ τοποθετεῖ αὐτὸν ἀντικρὺ τοῦ Δισκαρίου μὲ τὴν Ἁγίαν Λαβίδα· εἶτα θέτει τὸ Ἅγιον Ποτήριον δεξιὰ τοῦ Δισκαρίου, τὰ δὲ καλύμματα μετὰ τοῦ Ἀέρος καὶ τοῦ Ἀστερίσκου εἰς τὰ ἀριστερά, καὶ λαβὼν τὴν προσφορὰν καὶ τὴν

Ἁγίαν Λόγχην διὰ τῶν δύο χειρῶν ὑψώνει αὐτὴν μέχρι τοῦ μετώπου του καὶ λέγει:

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Νόμου τῷ τιμίῳ Σου αἵματι· τῷ σταυρῷ προσηλωθεὶς καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθεὶς τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις Σωτὴρ ἡμῶν δόξα Σοι.

Διὰ τούτων ὁμολογεῖται καὶ κηρύσσεται ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν ἡμᾶς ἐκ τῆς πατρικῆς ἁμαρτίας διότι προσηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ κεντηθεὶς εἰς τὴν πλευρὰν Αὐτοῦ διὰ λόγχης, διὰ τοῦ ἐκ ταύτης ρεύσαντος τιμίου αἵματος παρέσχεν ἀθανασίαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Λέγει μετὰ ταῦτα τό: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνα τῶν αἰώνων», καὶ κρατῶν τὴν μὲν προσφορνν μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τὴν δὲ Λόγχην μὲ τὴν Δεξιὰν τοῦ Διακόνου λέγοντος: «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, Κύριε ἐλέησον», ποιεῖ Σταυρὸν διὰ τῆς Λόγχης ἄνω τῆς προσφορᾶς λέγων: «Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΔΙΑΚΟΝΟΣ.—Πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Τοῦτο ποιεῖ ἐκ τρίτου εἶτα ὁ Ἱερεύς, ἐμπηγνύει τὴν Λόγχην εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς προσφορᾶς καὶ κόπτων αὐτὴν λέγει: «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη», εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν λέγει: «Καὶ ὡς ἀμνὸς ἄμωμος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐ ἀνοίγει τὸ στόμα Αὐτοῦ». Ἐν τῷ ἄνω μέρει τῆς σφραγῖδος λέγει. «Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη», κόπτων δὲ καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς σφραγῖδος λέγει: «Τὴν δὲ γενεὰν Αὐτοῦ τίς διηγήσεται;» (,Ιδὲ Παλ. Διαθ. Ἡσαΐου Κεφ. 53, Στίχ. 7-8). Τοὺς λόγους τούτους εἶπεν ὁ Προφήτης Ἡσαΐας 800 ἔτη πρὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, προϊδὼν ὅτι ὡς ἄκακον ἀρνίον ἀγόμενον ἐπὶ σφαγὴν οὕτω δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα Αὐτοῦ ὅταν παραδίδεται ἵνα σταυρωθῇ. Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὴν Θείαν καταγωγὴν οὐδεὶς δύναται νὰ διηγηθῇ.

Τότε λαμβάνει τὸ ἀποκοπὲν τεμάχιον τῆς σφραγῖδος ὅπερ θέτει ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Δισκαρίου λέγων: «Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ Αὐτοῦ». Θεὶς δὲ αὐτὸν ὕπτιον θύει (χαράσσει) αὐτὸν σταυροειδῶς λέγων: «Θύεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Σταυρωθέντος Σου Χριστέ, ἀνηρέθη ἡ τυραννίς, ἐπα-

τήθη ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ, οὔτε γὰρ ἄγγελος, οὔτε ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς· δόξα σοι». Ἀναστρέφει εἶτα τὸν ἄρτον τοῦτον ὅστις εἰκονίζει τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ διὰ τῆς λόγχης νύττει αὐτὸν ἄνωθεν τῶν γραμμάτων τῆς σφραγῖδος ΝΙ λέγων: «Εἷς τῶν σρατιωτῶν λόγχῃ τὴν πλευρὰν Αὐτοῦ ἔνυξε καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἁγίας αὐτοῦ πλευρᾶς αἷμα καὶ ὕδωρ, καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε καὶ ἀληθινή ἐστιν ἡ ματρυρία αὐτοῦ». Ταῦτα δὲ λέγονται εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος ἐκείνου ὁπότε εἷς τῶν στρατιωτῶν καθ' ἣν ὥραν ἐκρέματο ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἔνθα κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα, διὰ λόγχης ἐτρύπησε τὴν πλευρὰν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ ἐκ ταύτης ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ, ὅπως γράφει καὶ τὸ ὁμώνυμον Εὐαγγέλιον ὁ παριστάμενος κατὰ τὴν σταύρωσιν Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Καὶ ταὐτοχρόνως ἐκχέει ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς οἶνον, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς ὕδωρ· εὐλογῶν δὲ λέγει: «Εὐλογημένη ἡ ἕνωσις τῶν Ἁγίων σου πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». Εἶτα λαμβάνει τὴν δευτέραν προσφορὰν καὶ ἐγχαράττων αὐτὴν διὰ τῆς Ἁγίας λόγχης ἐξάγει τὴν μερίδα τῆς Θεοτόκου λέγων: «Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἧς ταῖς πρεσβείαις πρόσδεξαι Κύριε τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὸ ὑπερουράνιόν Σου Θυσιαστήριον». Τὴν μερίδα τῆς Θεοτόκου τιμητικῶς θέτει εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, συγχρόνως δὲ λέγει τὸν ἑξῆς στίχον ἐκ τῶν Ψαλμῶν τοῦ Δαβίδ. Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν Σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη (Ψαλμ. 44 Στίχ. 10).

Ἐξάγει εἶτα ἐκ τῆς ἰδίας προσφορᾶς τὰ ἐννέα τάγματα εἰς τρεῖς στάσεις ὡς ἀκολούθως.

Αἴρων τὴν πρώτην μερίδα λέγει:

Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ πασῶν τῶν Ἐπουρανίων Δυνάμεων.

Καὶ θέτει αὐτὴν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος πλησίον τοῦ ἄρτου.

Εἶτα αἴρει τὴν δευτέραν μερίδα λέγων:

Τοῦ Τιμίου καὶ ἐνδόξουν Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων Προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἀαρών, Ἠλιού, Ἐλισαίου, Δαβὶδ καὶ

Ἰεσσαί· τῶν ἁγίων τριῶν παίδων καὶ Δανιὴλ τοῦ Προφήτου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Προφητῶν.

Εἰς τὴν τρίτην μερίδα λέγει:

Τῶν Ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου τῶν δώδεκα καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Αἴρει εἶτα τὴν τετάρτην μερίδα λέγων:

Τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Μεγάλων Διδασκάλων καὶ Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν.

Εἶτα αἴρει τὴν πέμπτην μερίδα λέγων:

Τοῦ Ἁγίου Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, τῶν Ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων Μαρτύρων, Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, Θεοδώρων, Τύρωνος καὶ Στρατηλάτου καὶ πάντων καὶ πασῶν τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

Εἰς τὴν ἕκτην μερίδα λέγει:

Τῶν ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, Εὐθυμίου, Παϊσίου, Σάββα, Ὀνουφρίου, Πέτρου καὶ Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ, Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἐν ἀσκήσει λαμψάντων.

Εἶτα αἴρει τὴν ἑβδόμην μερίδα λέγων:

Τῶν Ἁγίων ἐνδόξων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Διμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου, Θαλαλαίου, Τρύφωνος καὶ Χριστοφόρου καὶ πάντων καὶ πασῶν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

Εἶτα αἴρει τὴν ὀγδόην μερίδα λέγων:

Τῶν Ἁγίων καὶ Θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος καὶ Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου καὶ

τοῦ Ἁγίου (τῆς ἡμέρας) οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν καὶ πάντων Σου τῶν Ἁγίων.

Εἶτα ἐξάγων αἴρει καὶ τὴν ἐνάτην μερίδα λέγων:

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, (ἢ ἂν τελῆται ἡ Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου λέγει: Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας, Καππαδοκίας, Οὐρανοφάντορος τοῦ Μεγάλου), οὗ καὶ τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἐπιτελοῦμεν Ἅγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Σημειωτέον ὅτι ἡ μερὶς τῆς Θεοτόκου εἶναι μεγαλύτερον τρίγωνον, ὁμοίως καὶ τῶν Ἁγίων, ἀλλὰ ταῦτα εἶναι μικρότερα καὶ τίθενται καὶ αἱ ἐννέα μερίδες εἰς τρεῖς σειράς.

Ἔπειτα κόπτει ἐκ τῆς προσφορᾶς μίαν σφραγῖδα καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξάγει ἐκ μὲν τοῦ ἑνὸς μέρους τὰς μερίδας τῶν ζώντων, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου τὰς μερίδας τῶν τεθνεώτων κρατῶν μὲ τοὺς τρεῖς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς προσφορᾶς, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς τὴν Ἁγίαν Λόγχην. Καὶ ὑπὲρ τῶν ζώντων ἐξάγων μερίδας καὶ τοποθετῶν κάτωθι τοῦ Ἁγίου Σώματος (τοῦ ἀμνοῦ) λέγει:

Μνήσθητι Δέσποτα φιλάνθρωπε πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), τοῦ Τιμίου Πρεσβυτερίου τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος. Μνήσθητι Κύριε κα ἰπάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ συλλειτουργῶν ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν, μοναζουσῶν, οὓς προσκαλέσω εἰς τὴν σὴν κοινωνίαν, διὰ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας, Πανάγαθε Δέσποτα·

Μνήσθητι, Κύριε, Βασιλέων, Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακόνων, Μοναχῶν, Μοναζουσῶν,οὓς προσκαλέσω εἰς τὴν σὴν κοινωνίαν, Πανάγαθε Δέσποτα.

Μνήσθητι Δέσποτα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου (μνημονύει τὸ ὄνομα τοῦ χειροτονήσαντος ἅὐτὸν Ἐπισκόπου), μνη-

μονεύει εἶτα τὰ ὀνόματα τῶν ὑπὲρ ὧν τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία καὶ πάντων ὧν βούλεται. Ἔπειτα τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων λέγων: Μνήσθητι, Κύριε, τῶν μακαρίων κτιτόρων τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης. Μνήσθητι, Κύριε, Βασιλέων, Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακόνων, Μοναχῶν, Μοναζουσῶν, καὶ πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου τῶν τῇ σῇ κοινωνίᾳ κεκοιμημένων Ὀρθοδόξων Πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, Φιλάνθρωπε Κύριε.

Μνημονεύει εἶτα τὰ ὀνόματα τῶν ὧν βούλεται τεθνεώτων καὶ τελευταῖον εὔχεται καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγων:

Μνήσθητι Κύριε καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος καὶ συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Δίδει τότε εἰς αὐτὸν τὸ θυμιατὸν ὁ Διάκονος λέγων:

Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὸ θυμίαμα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον.

Ὁ δὲ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸ θυμίαμα λέγει:

Θυμίαμά σοι προσφέρομεν Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ὃ προσδεξάμενος εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος.

Εἶτα τοῦ Διακόνου λέγοντος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ὁ ἱερεὺς λαβὼν τὸν Ἀστερίσκον τὸν θέτει ἐπὶ τοῦ Δισκαρίου ἐπάνω εἰς τὸν Ἅγιον ἄρτον καὶ ἀσπαζόμενος αὐτὸν λέγει:

Καὶ ἐλθὼν ὁ ἀστὴρ ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ Παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς Μητρὸς Αὐτοῦ. (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ· 2, Στίχ. 9) (ἰδὲ σελ. . . .)

Εἶτα σκεπάζει τὸ Ἅγιον Δισκάριον λέγων:

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο ὁ Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο· καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

(Ψαλμοὶ Δαβὶδ 91, Στίχ. 1).

Ἔπειτα θυμιᾷ ἕτερον κάλυμμα δι' οὗ καλύπτει τὸ Ἅγιον Ποτήριον λέγων:

Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετή Σου, Χριστέ, καὶ τῆς αἰνέσεώς Σου πλήρης ἡ γῆ.

('Ιδὲ Παλ. Διαθ. Ἀββακοὺμ Κεφ. 3, Στίχ. 3).

Εἶτα διὰ τοῦ Ἀέρος καλύπτει τὸ Δισκάριον καὶ τὸ Ἅγιον Ποτήριον λέγων:

Σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέψει τῶν πτερύγων σου. Ἀποδίωξον ἀφ' ἡμῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον· εἰρήνευσον ἡμῶν τὴν ζωήν. Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ τὸν κόσμον σου καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

(Ψαλμοὶ Δαβὶδ Κεφ. 16, Στίχ 9 καὶ 60 Στίχ 5).

Θυμιᾷ τότε ὁλόκληρον τὴν Ἁγίαν Πρόθεσιν καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν λέγει:

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ οὕτως εὐδοκήσας· δόξα Σοι.

Εἶτα ὑψῶν τὰς χεῖρας πρὸς τὰ ἄνω λέγει:

Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον, τὴν τροφὴν τοῦ παντὸς κόσμου, τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξαποστείλας Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν καὶ Εὐεργέτην, εὐλογοῦντα καὶ ἁγιάζοντα ἡμᾶς, Αὐτὸς εὐλόγησον τὴν Πρόθεσιν ταύτην καὶ πρόσδεξαι αὐτὴν εἰς τὸ ὑπερουράνιόν Σου θυσιαστήριον. Μνημόνευσον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος τῶν προσενεγκότων καὶ δι' οὓς προσήγαγον· καὶ ἡμᾶς ἀκατακρίτους διαφύλαξον ἐν τῇ ἱερουργίᾳ τῶν θείων Σου μυστηρίων. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά Σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀπεκάλεσεν ἑαυτὸν ἄρτον τῆς ζωῆς εἰπών: «Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με οὐ μὴ πεινάσῃ καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ διψήσῃ πώποτε». (Εὐαγγέλ.

Ἰωάν. Κεφ. 6, Στίχ. 35), καὶ ἀλλαχοῦ: «ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστιν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τοῦ κόσμου τῆς ζωῆς». (Αὐτόθι Στίχ. 51). Διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης παρακαλεῖ τὸν Πατέρα καὶ Θεὸν ὅπως Αὐτὸς ὁ ἀποστείλας εἰς τὸν κόσμον τὸν οὐράνιον ἄρτον τὴν τροφὴν παντὸς κόσμου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν καὶ Εὐεργέτην εὐλογοῦντα καὶ ἁγιάζοντα τὸ ἀνθρώπινον γένος, εὐλογήσῃ ὡσαύτως καὶ τὰ προτεθέντα Τίμια Δῶρα καὶ δεχθῇ ταῦτα εἰς τὸ ὑπερουράνιόν Του θυσιαστήριον· ἐπίσης ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος νὰ ἐλεήσῃ τοὺς προσενεγκόντας τὰ Τίμια Δῶρα ὡς καὶ ἐκείνους δι' τὰ προσέφερον. Δέεται δὲ καὶ ὅπως διαφυλάξῃ πάντας τοὺς ἱερουργοὺς τῶν Θείων Μυστηρίων ἀκατακρίτους ἐν τῇ ἱερουργίᾳ αὐτῶν. Ποιεῖ τότε ἀπόλυσιν λέγων τὴν εὐχήν:

Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακληθεὶς διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν (ἂν εἶναι Κυριακή) Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς Παναχράντου καὶ Παναμώμου Ἁγίας Αὐτοῦ Μητρός, τοῦ Τιμίου ἐνδόξου Προφήτου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τοῦ Ἁγίου (τῆς ἡμέρας), τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου (ἢ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ Μεγάλου (ἂν τελῆται ἡ λειτουργία αὐτοῦ) καὶ πάντων Σου τῶν Ἁγίων ἐλέησαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος·

Καὶ τότε ὁ μὲν ἱερεὺς ἀσπάζεται τὰ Ἅγια σταυροειδῶς λέγων:

Ἅγιος ὁ Θεός, Πατὴρ ὁ Ἄναρχος· Ἅγιος Ἰσχυρός, ὁ Υἱὸς ὁ Συνάναρχος· Ἅγιος Ἀθάνατος, τὸ Παναγιον Πνεῦμα· Τριὰς Ἁγία δόξα Σοι.

Ὁ δὲ Διάκονος ἀσπάζεται τὸ κάτωθι μέρος τοῦ Ἀέρος. Μόλις δὲ τελειώσουν καὶ ἄλλα τινὰ τροπάρια καὶ θυμιάσῃ τὰς Δεσποτικὰς εἰκόνας, τὸν Θρ νον τοῦ Δεσπότου καὶ τὸν λαὸν εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερόν, ἀποθέτει τὸ θυμιατόν, (ἀσπάζονται δὲ

ἀμφότεροι τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον λέγοντες μυστικῶς τὸ Βασιλεῦ Οὐράνιε κτλ. καὶ στίχους ἐκ τῶν Ψαλμῶν (Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία (τρὶς) καὶ τὸ Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν Σου (δὶς) καὶ ὁ μὲν Διάκονος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ναοῦ καὶ ὑψῶν τὸ Ὡράριον διὰ τῶν δύο δακτύλων τῆς δεξιᾶς λέγει Εὐλόγησον Δέσποτα, ὁ δὲ Ἱερεὺς ἀνυψῶν διὰ τῶν δύο χειρῶν τὸ Εὐαγγέλιον λέγει μεγαλοφώνως:

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ ἐκφώνησις αὕτη ἀναφέρεται πρὸς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ πίστις ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς ὁποίας ἡ Βασιλεία εἶναι εὐλογημένη τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οἱ ψάλται ψάλλουσι τὸ «Ἀμὴν» τὸ ὁποῖον σημαίνει ἐπιβεβαίωσιν καὶ εὐχήν. Ὁ διάκονος εἶτα λέγει τὰ ΕΙΡΗΝΙΚΑ.

Ἐν Εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Διὰ τούτου προτρέπονται οἱ πιστοὶ ὅπως προσευχηθῶσιν μὲ ἠρεμίαν πνεύματος καὶ ψυχικὴν γαλήνην, ὄντες προσηλωμένοι εἰς τὸν Θεόν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Συνιστᾶται διὰ τούτου ὅπως παρακαλέσωμεν ὅλοι τὸν Θεὸν ὅπως δώσῃ ἐξ ὕψους κατοικητηρίου Του ἔνθεν πηγάζει «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον» (Ἰακ. Κεφ. 1, Στίχ. 17), ΕΙΡΗΝΗΝ τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη ὁ Σωτὴρ πρὸς τοὺς μαθητάς Του εἰπών: «Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν εμην δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. (Ἰδὲ Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 14, Στίχ. 27 καὶ Κεφ. 20, Στίχ. 19, 21 καὶ 26) ΕΙΡΗΝΗΝ ἀπηλλαγμένην ἀνησυχίας, ταραχῆς καὶ φόβου, ΕΙΡΗΝΗΝ διὰ τῆς ὁποίας ἀπολυτροῦται ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας καὶ συμφιλιοῦται μετὰ τοῦ Θεοῦ,

ὅπως λέγει καὶ ὁ Οὐρανοβάμων Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν αὐτοῦ (Κεφ. 5 καὶ Στίχ. 1 καὶ 2). «Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως ΕΙΡΗΝΗΝ ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν καὶ καυχόμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ», διότι τότε καὶ μόνον λαμβάνομεν ὅ,τι καὶ ἂν αἰτήσωμεν. «Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ' Αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς Αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον Αὐτοῦ ποιοῦμεν». (Καθολ. Α'. Ἐπιστολὴ Ἰωάν. Κεφ. 3, Στίχ. 21 καὶ 22), ἐνῷ τοὐναντίον ἡ προσευχὴ ἡμῶν δὲν εἶναι εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεὸν ἂν δὲν ἔχωμεν ΕΙΡΗΝΗΝ μὲ τὸν πλησίον ἡμῶν. «Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχῃ τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου». (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 5, Στίχ. 23 καὶ 24). Καὶ τότε ἐν ἠρεμίᾳ πνεύματος ἐν ψυχικῇ γαλήνῃ προσευχόμενοι κατορθοῦμεν τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Τρία τινὰ διὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης προσκαλοῦνται οἱ πιστοὶ ὅπως ζητήσουν παρὰ τοῦ Θεοῦ.

1) Τὴν εἰρήνην τοῦ σύμπαντος κόσμου διὰ τῆς καταπαύσεως τῶν διχονοιῶν, διαιρέσεων, καὶ τῶν καταστρεπτικῶν πολέμων μεταξὺ τῶν ἐθνῶν.

2) Τὴν εὐστάθειαν τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, τὴν σταθερότητα καὶ τὴν ἕνωσιν δηλονότι ὅλων τῶν κατὰ τόπους ἐκκλησιῶν εἰς μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, πρᾶγμα ὅπερ θὰ γίνῃ ἂν καταπαύσουν τὰ ἐκκλησιαστικὰ σκάνδαλα, αἱ ἐκκλησιαστικαὶ διαιρέσεις, ἀφοῦ ἐννοεῖται ἐκλείψουν οἱ πολυάριθμοι ἐξωτερικοὶ (ἄθεοι πολεμοῦντες τὸν Χριστιανισμὸν) καὶ ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ (οἱ αἱρετικοί, οἱ προσπαθοῦντες ὅπως διαστρεβλώσωσι τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου) καὶ ἀποτελεσθῇ οὕτω ΜΙΑ ΕΚΚΛΗ-

ΣΙΑ μὲ κεφαλὴν τὸν Χριστόν, μέλη δὲ ἅπαντες οἱ Χριστιανοί· καὶ

3) Τὴν ΕΝΩΣΙΝ τῶν πάντων διὰ τῆς καταπαύσεως τῶν διαιρέσεων, ἐθνικῶν καὶ πολιτικῶν, θρησκευτικῶν, κοινωνικῶν καὶ διαιρέσεων συμφεροντολογικῶν· τὴν ΕΝΩΣΙΝ τῶν πάντων, ἡ ὁποία θὰ φέρῃ τὴν μεγάλην καὶ πραγματικὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος δι' ἧς θὰ εὐλογῆται καὶ θὰ δοξάζηται ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ τὸ ὑπερύμνητον καὶ ὑπερευλογημένον ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἀποτελεσθῇ μία ποίμνη ὑπὸ ἕνα Ποιμένα τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεόν. «Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, εἶπεν ὁ Κύριος, ἃ οὐκ ἔστι ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι καὶ γενήσεται μία ποίμνη καὶ εἷς ποιμήν». ('Ιδὲ Εὐαγγέλ. 'Ιωάν. Κεφ. 10, Στίχ. 16).

Ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Διὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης προσκαλοῦνται οἱ Χριστιανοὶ ὅπως δεηθῶμεν ὑπὲρ τοῦ ναοῦ ἔνθα γίνεται ἡ Θεία Λειτουργία καὶ τὰ λοιπὰ μυστήρια δι' ὧν ἁγιάζονται οἱ πιστοί, ὅπως διατηρῆται μακρὰν κινδύνων καὶ καταστροφῶν· πρὸς τούτοις ὅπως δεηθῶσιν ὑπὲρ τῶν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσερχομένων ἐν αὐτῷ καὶ παρισταμένων κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας λατρείας.

Ὑπὲρ τοῦ 'Αρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Διὰ ταύτης συνιστᾶται ὅπως οἱ πιστοὶ δεηθῶσιν ὑπὲρ τοῦ ἀνωτέρου ἐκκλησιαστικοῦ ἄρχοντος καθ' ἅπασαν τὴν ἐπισκοπικὴν περιφέρειαν, 'Αρχιεπισκόπου, ὑπὲρ τῶν κεχειροτονημένων Κληρικῶν οἵτινες ὡς Πνευματικοὶ Πατέρες ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν Χριστιανῶν, «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο». ('Ιδὲ τὴν πρὸς 'Εβραίους ἐπιστολὴν τοῦ 'Αποστόλου

Παύλου Κεφ. 13, Στίχ. 17), ὡς καὶ ὑπὲρ τοῦ χριστιανικοῦ λαϊκοῦ πληρώματος.

Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης (ἢ Μονῆς ταύτης, ἂν ἡ Θεία Λειτουργία γίνεται εἰς Μονήν), πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Διὰ ταύτης προσκαλοῦνται νὰ δεηθῶσιν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐν ᾗ κατοικοῦσιν, ὡς καὶ ὑπὲρ πάσης πόλεως, χώρας καὶ τῶν μετὰ πίστεως ἐν αὐταῖς κατοικούντων, διότι ἡ ἀγάπη ἡμῶν δὲν πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς τὰ στενὰ συγγενικὰ καὶ φιλικὰ ὅρια, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπεκτίνηται καὶ πρὸς πᾶσαν χριστιανικὴν κοινωνίαν, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ δεόμεθα λέγοντες:

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἀπὸ ὀργῆς, λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρός, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, ἐμφυλίου πολέμου καὶ αἰφνηδίου θανάτου· ὑπὲρ τοῦ ἵλεων, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἡμῶν, τοῦ ἀποστρέψαι καὶ διασκεδάσαι πᾶσαν ὀργὴν τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην καὶ ρύσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐπικειμένης δικαίας αὐτοῦ ἀπειλῆς καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς·

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπεν· «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 6, Στίχ. 33) πρέπει δηλονότι νὰ ζῶμεν κατὰ τὸ Θεῖόν Του θέλημα μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κληρονομίαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τότε ὁ Θεὸς θὰ μᾶς παρέχῃ ἄφθονα τὰ ἐπίγεια ἀγαθά. Καὶ εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν συνεστήθη ἡμῖν ὅπως προσευχόμενοι ζητῶμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον. Διὰ τῆς αἰτήσεως δὲ ταύτης πρέπει νὰ δεώμεθα τοῦ Θεοῦ, ὅπως δίδῃ καιροὺς καὶ ἀέρας συντελοῦντας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καρποφορίαν τῶν καρπῶν, τῶν φυτῶν καὶ τῶν δένδρων καὶ εὐφορίαν τῶν καρπῶν τῶν ἀγρῶν τοὺς ὁποίους σπείρομεν καὶ καλλιεργοῦ-

μεν πρὸς συντήρησιν καὶ διατροφήν μας, ἐπίσης καιροὺς εἰρηνικούς, ἀπηλλαγμένους ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πολέμων καὶ διχασμῶν, διότι τότε καὶ μόνον αἱ χεῖρες τῶν ἀγροτῶν ἀπερίσπαστοι ἀπὸ πᾶν ἐμπόδιον ἐπιδίδονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, εἰς τὴν βιομηχανίαν, ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἡ ἀνθρωπότης.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καλούμεθα ἐπίσης ὅπως παρακαλέσωμεν τὸν Πανάγαθον Θεὸν ὅπως διαφυλάξῃ ἀπὸ τρικυμιῶν, θυελλῶν καὶ δυστυχημάτων τοὺς ταξειδεύοντας ἀδελφούς μας Χριστιανούς, ὅπως σώσῃ τοὺς ἐπὶ κλίνης ὀδυνηρᾶς κατακειμένους ἀσθενεῖς, ὅπως κατευθύνῃ τὰ διαβήματα τῶν ὁδοιπορούντων ἐν τῇ ξηρᾷ, ὅπως βοηθήσῃ τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἔργα βαρέα πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων καὶ ἀπαλλάξῃ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς δοκιμάζοντας τὰς πικρὰς τῆς αἰχμαλωσίας ταλαιπωρίας καὶ θλίψεις διὰ τῆς ἐπανόδου των εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ἑστίαν.

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Διὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης παρακαλοῦμεν ὅπως σώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς θείας, κινδύνου καὶ ἀνάγκης.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Διὰ τούτων παρακαλοῦμεν ὅπως λαμβάνων ὁ Θεὸς ὑπ' ὄψιν Του ὅσα ἐζητήσαμεν διὰ τῶν ἀνωτέρω αἰτήσεων, σώσῃ καὶ διαφυλάξῃ ἡμᾶς ὡς Παντοδύναμος καὶ Πανάγαθος καὶ ἐλεήσῃ ὡς Πολυεύσπλαγχνος καὶ οὕτω καταστήσῃ ἱκανοὺς διὰ τὴν οὐράνιον βασιλείαν Του.

Τῆς Παναγίας ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ἡ Θεοτόκος Μαρία καλεῖται Π α ν α γ ί α διότι ἦτο τε-

λεία κατά τε τὴν ἁγιότητα καὶ ἀρετήν· ἦτο Ἄ χ ρ α ν τ ο ς ἤτοι ἀμόλυντος καὶ ἄνευ ἁμαρτίας. Ἦτο Ὑ π ε ρ ε υ λ ο γ η μ έ ν η ἀπέναντι τῶν γυναικῶν ὅλων τῶν γενεῶν διότι ἐξ αὐτῆς προῆλθε καρπὸς εὐκλεής, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἦτο Ἔ ν δ ο ξ ο ς διότι ἐξ αὐτῆς ἐγεννήθη ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος τῆς δόξης. Ὀνομάζομεν αὐτὴν Δ έ σ π ο ι ν α ν ἤτοι Κυρίαν ἡμῶν· Ἀ ε ι π ά ρ θ ε ν ο ν διότι ἐξ ὅλων τῶν γυναικῶν πασῶν τῶν γενεῶν μόνη αὕτη ἔμεινε παρθένος καὶ μετὰ τόκον.

Διὰ τῶν λόγων τούτων καλοῦνται οἱ Χριστιανοὶ ὅπως ἐνθυμηθῶσι τὴν Παναγίαν καὶ Ἄχραντον καὶ Ὑπερευλογημένην καὶ Ἔνδοξον Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον καὶ Ἀειπάρθενον Μαρίαν ἥτις ἀνεδείχθη σκεῦος ἐκλογῆς ἐξ ἧς ἐπήγασεν ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ἐπίσης καλούμεθα νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν βίον τῶν ἁγίων, οἵτινες διὰ τῆς πίστεως αὐτῶν ἔπραξαν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ καὶ ἐθυσίασαν καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν των πρὸς ἐπικράτησιν τῶν εὐαγγελικῶν ἀληθειῶν καὶ διὰ τοῦτο ἠξιώθησαν τῆς αἰωνίου βασιλείας. Συνιστᾶται δὲ εἰς ἡμᾶς ὅπως ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν ἐνάρετον αὐτῶν βίον καὶ κατορθώματα παραδώσωμεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν διὰ νὰ ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς τῆς αὐτῆς ὡς ἐκεῖνοι δόξης καὶ ἀμοιβῆς.

Ὁ Ἱερεὺς τότε λέγει τὴν ἐκφώνησιν:

Ὅτι πρέπει Σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ ἐκφώνησις αὕτη εἶναι ὕμνος καὶ δοξολογία πρὸς τὴν Ἁγίαν Τριάδα καὶ ἐπίσημος ὁμολογία ὅτι εἰς αὐτὴν ἁρμόζει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ψάλλονται τότε τὰ Ἀντίφωνα ἤτοι ὁ 102 Ψαλμὸς τοῦ Δαβὶδ «Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον κτλ. ἢ ταῖς Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος, οὗ τὸ ἔλεος ἀμέτρητον καὶ ἡ φιλανθρωπία ἄφατος· αὐτὸς Δέσποτα, κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν Σου ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν ἅγιον οἶκον

τοῦτον. Καὶ ποίησον μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν συνευχομένων ἡμῖν πλούσια τὰ ἐλέη Σου καὶ τοὺς οἰκτιρμούς Σου.

Διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης παρακαλεῖ τὸν Πανάγαθον Θεόν, τὸν Κύριον τῶν πάντων, τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις εἶναι ἀκατανόητος καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος καὶ ἡ φιλανθρωπία ἀνέκφραστος, ὅπως ὡς πολυεύσπλαγχνος ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τοὺς παρισταμένους πιστούς, καὶ ἐπὶ τὸν Ἅγιον οἶκον ἐν ᾧ τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία καὶ παράσχῃ εἰς πάντας ὡς Παντοδύναμος πλούσια τὰ ἐλέη Του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς Του.

Ὅταν τελειώσῃ τὸ πρῶτον Ἀντίφωνον ὁ Διάκονος λέγει:

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, Ἀντιλαβοῦ σῶσον ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς τῇ Σῇ χάριτι. Τῆς Παναγίας Ἀχράντου κλπ. ὡς ἀνωτέρω.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς λέγει τὴν δευτέραν ἐκφώνησιν, ἥτις καὶ αὕτη εἶναι ὕμνος καὶ δοξολογία πρὸς τὴν Ἁγίαν Τριάδα:

Ὅτι Σὸν τὸ κράτος καὶ Σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ψάλλεται εὐθὺς τὸ δεύτερον Ἀντίφωνον ἤτοι ὁ 145 Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ.

Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον· αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ ἕως ὑπάρχω» κλπ, ἢ ἀντὶ τούτου τὸ «Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν (ἂν εἶναι Κυριακή, ἢ τὸ ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός, ἂν εἶναι ἑορτὴ Ἁγίου), ψάλλοντάς Σοι ἀλληλούϊα».

Μετὰ τοῦτο δὲ ψάλλεται ὁ θαυμάσιος ὕμνος ὅστις θεωρεῖται ὅτι εἶναι ποίημα τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου.

Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀθάνατος ὑπάρχων καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι ἐκ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, σταυρωθείς τε Χριστὸς ὁ Θεὸς θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἱς

ὢν τῆς Ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι· σῶσον ἡμᾶς.

Διὰ τοῦ ὕμνου τούτου κηρύσσεται ὅτι ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, Ἀθάνατος ὑπάρχων κατεδέχθη διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν νὰ κατέλθῃ ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ νὰ λάβῃ σάρκα ἐκ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, γενόμενος ἄνθρωπος, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν Θείαν αὐτοῦ φύσιν καθόσον ἡ Θεία φύσις ἡνώθη ἀσυγχύτως μὲ τὴν ἀνθρωπίνην, ἦτο δηλαδὴ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Καὶ ὡς μὲν Θεὸς ἀνίστα νεκρούς, ἐθεράπευε πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ ἐξέβαλλε δαιμόνια, ὡς ἄνθρωπος δὲ ὑφίστατο πάσας τὰς ταλαιπωρίας. Πρὸς τούτοις ὁμολογεῖται ὅτι ὑπέστη σταυρικὸν θάνατον καὶ κατήργησε τὸν θάνατον διὰ τοῦ θανάτου Του καὶ ὅτι εἶναι εἷς ἐκ τῆς Ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι. Ταῦτα δὲ πάντα ὁμολογοῦντες παρακαλοῦμεν Αὐτὸν ὅπως μᾶς σώσῃ ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἁμαρτίας καὶ καταστήσῃ κοινωνοὺς τῆς Βασιλείας Του.

Τούτων ψαλλομένων ὁ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν Σου. Τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας Σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου Σου. Σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ Σου δυνάμει καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ Σέ.

Διὰ ταύτης παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως σώσῃ τὸν λαόν Του καὶ εὐλογήσῃ τὴν κληρονομίαν Του, τοὺς πιστοὺς δηλονότι ὀπαδούς Του τοὺς ὁποίους ἐξηγόρασε διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Υἱοῦ Του ἀντιδοξάζων αὐτοὺς διὰ τῆς θεϊκῆς Του δυνάμεως καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃ ἀπροστατεύτους τοὺς εἰς Αὐτὸν πιστεύοντας.

Ὅταν τελειώσῃ τὸ «Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ», ὁ Διάκονος λέγει: Ἔτι καὶ ἔτι...Ἀντιλαβοῦ, σῶσον ...τῆς Παναγίας ἀχράντου...κλπ. ὡς ἀνωτέρω, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν τρίτην ἐκφώνησιν:

Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ

καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι,, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ ἐκφώνησις αὕτη, ὡς καὶ αἱ ἀνωτέρω δύο τοιαῦται, εἶναι ἐπίσης δοξολογία πρὸς τὴν Ἁγίαν Τριάδα καὶ ὁμολογία ὅτι ζητοῦμεν τὰ ἀγαθά του διότι εἶναι Θεὸς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος καὶ διὰ τοῦτο ἀναπέμπομεν δόξαν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων εἰς τρία πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Εἶτα λέγει μυστικῶς·

Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους ἡμῖν χαρισάμενος προσευχάς, ὁ καὶ δυσὶ καὶ τρισὶ συμφωνοῦσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί Σου τὰς αἰτήσεις παρέχειν πλήρωσον, χορηγῶν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ζωὴν αἰώνιον χαριζόμενος.

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὑπεσχέθη εἰπών: «οὐ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν» (Εὐαγγέλ. Ματθ., Κεφ. 18, Στίχ. 20). Διὰ τῆς ἀνωτέρω εὐχῆς ὁ ἱερεὺς λέγει πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· Κύριε Σὺ ὅστις ἠξίωσας ὅπως συναχθῶμεν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ναῷ Σου, ἐν τῷ ὀνόματί Σου, Σὺ ὅστις ὑπεσχέθης ὅτι θὰ εἶσαι ἐν τῷ μέσῳ δὺο ἢ τριῶν συνηγμένων ἐν τῷ ὀνόματί Σου, ἐκπλήρωσον τὰ αἰτήματα τῶν δούλων Σου συμφώνως μὲ τὸ πραγματικὸν αὐτῶν συμφέρον, χορηγῶν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι βίῳ τὴν κατανόησιν τῆς ἀληθείας Σου, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι χαρίζων ζωὴν αἰώνιον.

Η ΜΙΚΡΑ ΕΙΣΟΔΟΣ

Ὅταν τελειώσουν ὅλα ταῦτα ὁ Ἱερεὺς λαβὼν τὸ Εὐαγγέλιον δίδει εἰς τὸν Διάκονον καὶ οὕτως ἀμφότεροι ἐξέρχονται ἐκ τῆς βορείας θύρας καὶ ἔρχονται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἔνθα ὁ Ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν κάτωθι εὐχήν:

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα καὶ στρατιὰς ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, εἰς λειτουργίαν τῆς Σῆς δόξης, ποίησον σὺν τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν εἴσοδον ἁγίων Ἀγγέλων γενέσθαι συλλειτουργούντων τὴν Σὴν ἀγαθότητα. Ὅτι πρέποι Σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ

Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ Εἴσοδος τοῦ Εὐαγγελίου ἐσήμαινε τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου διὰ τῶν Ἀποστόλων εἰς τὰ μὴ ἀσπασθέντα τὸν Χριστιανισμὸν ἔθνη, σημαίνει δὲ ἡ Εἴσοδος αὕτη ἥτις λέγεται καὶ μικρὰ ὅτι πρῶτον ἐμφανίζεται ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Εὐαγγελίου τὸ ὁποῖον περιέχει τὰ ἔργα καὶ τὴν διδασκαλίαν Του καὶ βραδύτερον διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας προσφέρει τὴν σταυρικήν Του θυσίαν ὅπως ἐξιλεώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν του.

Διὰ δὲ τῆς εὐχῆς ταύτης πρὸς τὴν Ἁγίαν Τριάδα ἀπευθυνομένης λέγει:

Σὺ Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ὅστις κατέστησας εἰς τὸν οὐρανὸν τάγματα καὶ στρατιὰς ἀγγέλων καὶ Ἀρχαγγέλων, διὰ νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὴν θείαν δόξαν Σου, εὐδόκησον ὅπως μαζὶ μὲ τὴν εἴσοδον ἡμῶν παρασταθῶσιν ἀοράτως καὶ οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι συλλειτουργοῦντες τὴν Σὴν ἀγαθότητα. Διότι εἰς Σὲ ἀνήκει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις καὶ τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος τότε λέγει:

Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν Ἁγίαν εἴσοδον.

Ὁ δὲ ἱερεὺς εὐλογῶν λέγει:

Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων Σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἀσπάζεται τὸ Εὐαγγέλιον, ὁ δὲ Διάκονος ὑψώνων αὐτὸ λέγει μεγαλοφώνως:

Σοφία· Ὀρθοί·

Ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ περιέχεται ἡ διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὅστις ἦτο ἡ ἀπὸ Θεοῦ σοφία. («Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγεννήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις· ἵνα, καθὼς γέγραπται, ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω». (Α΄ πρὸς Κορινθ. ἐπιστολὴ Ἀποστ. Παύλου, Κεφ. 1, Στίχ.

30 καὶ 31). Διὰ δὲ τοῦ 'Ο ρ θ ο ὶ συνιστᾷ εἰς τοὺς πιστοὺς ὅπως σταθῶσιν ὄρθιοι διὰ νὰ ἀπονείμωσι τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν εἰς τὴν σ ο φ ί α ν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ὑποδεικνύων λοιπὸν τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Διάκονος εἰς τὸν λαὸν προτρέπει αὐτὸν ὅπως ἐγερθῇ ὄρθιος διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Σωτῆρα 'Ιησοῦν· διὰ τοῦτο ψάλλεται εὐθὺς τό:

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ· Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς Σοι ἀλληλούϊα.

Καὶ οὕτως εἰσέρχονται εἰς τὸ ἱερόν· ψάλλεται εἶτα τὸ 'Αναστά:ιμον ἀπολυτίκιον ἢ τῆς ἑορτῆς, τοῦ 'Αγίου τοῦ Ναοῦ καὶ τὸ Κοντάκιον, ὁ δὲ Διάκονος λέγει ἀπὸ τῆς 'Ωραίας Πύλης:

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

'Ο δὲ ἱερεὺς λέγει:

Ὅτι Ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ 'Αγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

'Αμέσως δὲ ψάλλεται τό:

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος 'Ισχυρός, Ἅγιος 'Αθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

'Ο ὕμνος οὗτος ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὕμνου τὸν ὁποῖον οἱ ἄγγελοι ἀκαταπαύστως λέγουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ πρὸ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης τοῦ Θεοῦ.

«Καὶ Σεραφεὶμ εἱστήκεσαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον· ταῖς δὲ δυσὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. Καὶ ἐκέκραγεν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης Σου».

('Ιδὲ Παλ. Διαθ. 'Ησαΐα Κεφ. 6, Στίχ. 2 καὶ 3).

'Ο δὲ Εὐαγγελιστὴς 'Ιωάννης εἰς τὴν 'Αποκάλυψιν λέγει: «Καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα, ἓν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες. Ἅγιος· Ἅγιος, Ἅ-

γιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. ('Αποκάλ. Κεφ. 4, Στίχ. 8).

'Εξ αὐτῶν λοιπὸν προῆλθεν ὁ ὕμνος "Αγιος ὁ Θεός, "Αγιος 'Ισχυρός, "Αγιος 'Αθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς. Διὰ τούτου δὲ ὁμολογεῖται ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι "Α γ ι ο ς διότι εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἁγιότητος. «'Εγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἅγιοι ἔσεσθε ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν» (ἰδὲ Παλ. Διαθ. Κεφ. 11, Στίχ. 44).

"Α γ ι ο ς ἰ σ χ υ ρ ὸ ς λέγεται ὁ Θεὸς διότι εἶναι ἡ ἄπειρος δύναμις ἥτις ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ τὸν διευθύνει διὰ τῆς παντοδυνάμου αὐτοῦ δεξιᾶς.

"Α γ ι ο ς ἀ θ ά ν α τ ος διότι δὲν ἐγεννήθη παρ' ἄλλου ἀλλὰ ἔσχε τὴν ὕπαρξίν Του ἐξ ἑαυτοῦ μόνου, καὶ θὰ εἶναι ὁ ἀπόλυτος Κυβερνήτης τοῦ κόσμου εἰς τοὺς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας. «Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας καὶ ἔργα τῶν χειρῶν Σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, Σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντας ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς καὶ ἀλλαγήσονται. Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη Σου οὐκ ἐκλείψουσιν. (Καιν. Διαθ. πρὸς 'Εβραίους ἐπιστολὴ 'Αποστ. Παύλου Κεφ. 1, Στίχ. 10-13). Καὶ ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἔχει τὰς ἀνωτέρω ἰδιότητας Τὸν παρακαλοῦμεν νὰ ἐ λ ε ή σ ῃ ἡ μ ᾶ ς ἤτοι συγχωρῶν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν μᾶς δώσῃ τὸν καθαρισμὸν τῶν σωμάτων καὶ τὸν ἁγιασμὸν τῆς ψυχῆς εἰ δυνατὸν τῇ βοηθείᾳ 'Εκείνου γίνωμεν καὶ ἡμεῖς "Αγιοι. «"Αγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ "Αγιοός εἰμι· καὶ εἰ Πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ἡμᾶς τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν». ('Ιδὲ Καιν. Διαθ. Α' ἐπιστ. Πέτρ. Κεφ. 1, Στίχ. 16-22).

Τοῦ ὕμνου τούτου ψαλλομένου ὁ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν θαυμασίαν εὐχήν:

'Ο Θεὸς ὁ "Αγιος, ὁ ἐν 'Αγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ τρισαγίᾳ φωνῇ ὑπὸ τῶν Σεραφεὶμ ἀνυμνούμενος καὶ

ὑπὸ τῶν Σεραφεὶμ δοξολογούμενος καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως προσκυνούμενος, ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα, ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ παντί σου χαρίσματι κατακοσμήσας, ὁ διδοὺς αἰτοῦντι σοφίαν καὶ σύνεσιν καὶ μὴ παρορῶν ἁμαρτάνοντα, ἀλλὰ θέμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ μετάνοιαν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δούλους Σου καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ στῆναι κατενώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου Σου θυσιαστηρίου καὶ τὴν ὀφειλομένην Σοι προσκύνησιν καὶ δοξολογίαν προσάγειν Αὐτὸς, Δέσποτα, πρόσδεξαι καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὸν Τρισάγιον Ὕμνον καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ χρηστότητί Σου. Συγχώρησιν ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον· ἁγίασον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ὁσιότητι λατρεύειν Σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· πρεσβείαις τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνός Σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης ὁ ἱερεὺς ἔχει ὑπ' ὄψιν του ὅτι ὁ Θεὸς ὁ Ἅγιος ἀναπαύεται καὶ κατοικεῖ ἐντὸς ψυχῶν ἁγίων καθότι Αὐτὸς εἶπεν. Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει καὶ ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μόνην παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν»' (Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 14, Στίχ 23) καὶ Β'. πρὸς Κορινθίους ἐπιστ. Ἀποστ. Παύλου Κεφ. 6, Στίχ. 16), ἐπίσης ὅτι ἀκαταπαύστως ἀνυμνεῖται καὶ δοξάζεται ἐν οὐρανῷ ὑπὸ τῶν Σεραφεὶφ καὶ Χερουβὶμ καὶ προσκυνεῖται ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως, ὅτι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, ὅτι ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα Αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν καὶ κατεκόσμησεν αὐτὸν διὰ πολλῶν χαρισμάτων Του, ὅτι δίδει εἰς τὸν αἰτοῦντα σοφίαν καὶ σύνεσιν καὶ δὲν παρορᾷ τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλὰ προσκαλεῖ αὐτοὺς εἰς σωτηρίαν καὶ με-

τάνοιαν, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην κατηξίωσεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς παρισταμένους ἀναξίους καὶ ταπεινοὺς δούλους Του ἵνα παραστῶσι ἔμπροσθεν τῆς δόξης τοῦ ἁγίου Του Θυσιαστηρίου διὰ νὰ προσφέρωσι τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν καὶ δοξολογίαν· διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως δεχθῇ καὶ ἐκ στόματος αὐτῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὸν Τρισάγιον Ὕμνον, νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς ἐν τῇ χρηστότητί Του, νὰ συγχωρήσῃ πᾶν πλημμέλημα αὐτῶν ἑκούσιον καὶ ἀκούσιον, νὰ ἁγιάσῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ τὰ σώματα καὶ νὰ ἀξιώσῃ αὐτοὺς ἵνα λατρεύωσιν Αὐτὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των μὲ ὑποταγὴν καὶ ἀφοσίωσιν. Παρακαλεῖ δὲ τὸν Θεὸν ὅπως παράσχῃ ταῦτα πάντα διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν εὐαρεστησάντων Αὐτὸν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον.

Ὁ Διάκονος τότε λέγει:

Κέλευσον Δέσποτα.

Ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς Ἁγίας Τραπέζης μεταβαίνων εἰς τὴν Πρόθεσιν καὶ προσκυνῶν λέγει:

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἦσαν ὁ ὕμνος τὸν ὁποῖον ἔλεγον οἱ ὄχλοι κρατοῦντες κλάδους βαΐων καὶ φοινίκων κατὰ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπὶ πώλου ὄνου καθημένου. Ἐπαναλαμβάνει δὲ αὐτὸν πάλιν τὴν ὥραν ἐκείνην διότι ὅπως τότε ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἤρχετο εἰς Ἱεροσόλυμα ἐν γνώσει ὅτι θὰ ὑποστῇ τὸ σταυρικὸν πάθος, διὰ νὰ σώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, οὕτω καὶ τώρα ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἤρχετο ἵνα προσφέρῃ ἑαυτὸν θυσίαν ἵνα διὰ τοῦ Αἵματος καὶ Σώματός Του καθαρίσῃ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ὀπαδῶν.

Εἶτα ὁ Διάκονος προτρέπει τὸν ἱερέα ὅπως εὐλογήσῃ καὶ δοξολογήσῃ τὸν ἐπὶ θρόνου δόξης καθήμενον Βασιλέα Χριστὸν λέγων:

Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν ἄνω καθέδραν.

Ὁ δὲ ἱερεὺς στρεφόμενος πρὸς τὸν ὄπισθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης θρόνον λέγει:

Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς Βασιλείας Σου, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἤτοι εὐλογημένος καὶ δεδοξασμένος εἶσαι, Ἰησοῦ Βασιλεῦ, Ὅστις ἀναληφθεὶς ἐν δόξῃ ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐκάθισες ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης Σου, ἐπὶ θρόνου Χερουβὶμ αἰνούμενος καὶ εὐλογούμενος τώρα καὶ πάντοτε καὶ ἐπὶ τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

ΣΗΜ.—Τῇ 14 Σεπτεμβρίου, ἑορτῇ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ καὶ τῇ τρίτῃ Κυριακῇ τῶν νηστειῶν, τῇ λεγομένῃ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ἀντὶ τοῦ «Ἅγιος ὁ Θεός Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς», ψάλλεται ὁ ὕμνος:

Τὸν Σταυρόν Σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, καὶ τὴν Ἁγίαν Σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.

Κατὰ δὲ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανείων, τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου, τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Πεντηκοστῆς ψάλλεται τό:

Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε, ἀλληλούϊα.

(Ἰδὲ τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν Ἀπ. Παύλου Κ. 3, Σ. 27).

Ἀναγινώσκεται εἶτα περικοπὴ ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ἢ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν ὁ δὲ Διάκονος προκαλεῖ τὴν προσοχὴν τῶν πιστῶν λέγων:

Πρόσχωμεν. Σοφία. Πρόσχωμεν.

Ἤτοι ἂς ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὴν ἀναγνωσθησομένην περικοπὴν τῶν ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπάρχει ΣΟΦΙΑ ὁδηγοῦσα εἰς σωτηρίαν. Εἶτα ψάλλεται τὸ Ἀ λ λ η λ ο ύ ϊ α ὅπερ εἶναι δοξολογία πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ μὲν Διάκονος θυμιᾷ, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Ἔλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλάνθρωπε Δέσποτα, τὸ τῆς σῆς θεογνωσίας ἀκήρατο φῶς καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν διάνοιξον ὀφθαλμούς, εἰς τὴν τῶν εὐαγγελικῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν. Ἔνθες ἡμῖν καὶ τὸν τῶν μακαρίων σου ἐντολῶν φόβον, ἵνα τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας καταπατήσαντες πνευματικὴν πολιτείαν μετέλθωμεν, πάντα τὰ πρὸς εὐαρέστησιν τὴν Σὴν καὶ φρονοῦντες καὶ πράττοντες. Σὺ γὰρ εἶ ὁ φωτι-

σμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ Σου Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ Ζωοποιῷ Σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Διὰ τῶν λόγων τούτων πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπευθυνομένων, ζητεῖ ὅπως λάμψῃ ἐντὸς τῶν καρδιῶν ἡμῶν τὸ ἀθάνατον φῶς τῆς πραγματικῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ διανοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν πρὸς πλήρη κατανόησιν τῶν εὐαγγελικῶν κηρυγμάτων. Ζητεῖ πρὸς τούτοις ὅπως ἐμβάλῃ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν τὸν φόβον τῶν μακαρίων Του ἐντολῶν, ἵνα καταπατήσωμεν τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας καὶ ζήσωμεν βίον πνευματικόν, φρονοῦντες καὶ πράττοντες ὅσα συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐαρέσκειάν Του. Διότι Αὐτὸς εἶναι ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ πρὸς Αὐτὸν ἀναπέμπομεν δοξολογίας καὶ εἰς τὸν ἄνευ ἀρχῆς χρονικῆς Πατέρα Του καὶ τὸ Παναγιον καὶ ἀγαθὸν καὶ Ζωοποιὸν Αὐτοῦ Πνεῦμα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ Διάκονος κρατῶν τὸ Εὐαγγέλιον ἀνέρχεται εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ λέγει μεγαλοφώνως:

Σοφία. Ὀρθοί. Ἀκούσωμεν τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου.

Διὰ τούτων συνιστᾷ εἰς τοὺς πιστοὺς ὅπως ἐγερθῶσιν ὄρθιοι διὰ νὰ ἀκούσωσι τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον εἶναι σοφία τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει:

Εἰρήνη πᾶσι.

Εὔχεται δηλαδὴ ὅπως ἔλθῃ εἰς τὰς καρδίας πάντων ΕΙΡΗΝΗ ἵνα ἥσυχοι καὶ ἀπερίσπαστοι ἀπὸ τῶν βιωτικῶν φροντίδων καὶ ἄνευ τεταραγμένης συνειδήσεως ἀκούσωσι μετὰ προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου.

Εὐθὺς δὲ ὁ Διάκονος ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἢ Μάρκον, κλπ. Μετὰ τοῦτο δὲ λαμβάνει χώραν τὸ θεῖον κήρυγμα ἤτοι ἀνάπτυξις τῆς Εὐαγγελικῆς ἢ Ἀποστολικῆς περικοπῆς. Διὰ τοῦ κηρύγματος ἀναπτύσσονται καὶ ἁπλοποιοῦνται αἱ ὑψηλαὶ εὐαγγελικαὶ ἀλήθειαι, προτρέπονται δὲ οἱ πιστοὶ νὰ ἐφαρμόσουν ἐν ἑαυτοῖς τὴν Θείαν διδασκαλίαν καὶ τὰς εὐαγγελικὰς παραινέσεις καὶ ζήσωσι βίον ἐνάρετον. Μετὰ τὸ κήρυγμα ὁ Διάκονος λέγει:

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας εἴπωμεν.

Διὰ τῶν λόγων τούτων προτρέπει τοὺς πιστοὺς ὅπως ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἀπευθύνουν πρὸς τὸν Θεὸν τὰς ἀκολούθους δεήσεις:

Κύριε Παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά Σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου, δεόμεθά Σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ὁ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν ἑξῆς εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τῶν σῶν δούλων καὶ ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου· καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρὰ Σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Διὰ ταύτης παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως δεχθῇ τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν τῶν δούλων Του καὶ ἐλεήσῃ αὐτοὺς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους Του, καταπέμψῃ δὲ τοὺς οἰκτιρμούς Του ἐπὶ πάντα τὸν λαόν Του τὸν ὁποῖον ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Υἱοῦ Του καὶ ὅστις λαὸς περιμένει τὸ παρ' Αὐτοῦ πλούσιον ἔλεος.

Ἔξωθεν ὁ Διάοκνος ἐξακολουθεῖ τὰς αἰτήσεις λέγων:

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, (δεῖνος).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἱερέων, ἱερομονάχων καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων κτιτόρων τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας (ἢ Μονῆς ταύτης) καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἐνοριτῶν, ἐπιτροπῶν καὶ συνδρομητῶν τοῦ Ἁγίου Ναοῦ τούτου.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ Ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ Σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος·

Ἐπισφραγίζω δὲ τὰς αἰτήσεις ταύτας ὁ ἱερεὺς λέγει:

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαμβάνει τότε ὁ ἱερεὺς τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ ποιεῖ σταυρὸν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ἀντιμινσίου (ἰδὲ σελ. 193), τὸ ὁποῖον ἁπλώνει καὶ ἄρχονται αἱ εὐχαὶ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων τὰς ὁποίας λέγει κατ' ἰδίαν διότι κατηργήθη ἡ τάξις τῶν κατηχουμένων· (ἰδὲ σελ. 196) καὶ οὕτως ἄρχεται ἡ Λειτουργία τῶν πιστῶν, τοῦ διακόνου λέγοντος:

Ὅσοι πιστοὶ ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Εὐχαριστοῦμέν Σοι, Κύριε τῶν δυνάμεων, τῷ καταξιώσαντι ἡμᾶς παραστῆναι καὶ νῦν τῷ ἁγίῳ Σου θυσιαστηρίῳ καὶ προσπεσεῖν τοῖς οἰκτιρμοῖς Σου ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Πρόσδεξαι ὁ Θεὸς τὴν δέησιν ἡμῶν· ποίησον ἡμᾶς ἀξίους γενέσθαι τοῦ προσφέρειν Σοι δεήσεις καὶ ἱκεσίας καὶ θυσίας ἀναιμάκτους ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ Σου· καὶ ἱκάνωσον ἡμᾶς, οὓς ἔθου εἰς τὴν διακονίαν Σου ταύτην, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός Σου τοῦ Ἁγίου, ἀκαταγνώστως καὶ ἀπροσκόπτως, ἐν καθαρῷ

τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ἐπικαλεῖσθαί σε ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, ἵνα εἰσακούων ἡμῶν, ἵλεως ἡμῖν εἴης ἐν τῷ πλήθει τῆς Σῆς ἀγαθότητος.

Διὰ τῶν λόγων τούτων ὁ ἱερεὺς εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν διότι κατηξίωσεν αὐτὸν ὅπως παρίσταται ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Του Θυσιαστηρίου καὶ νὰ προσπέσῃ εἰς τοὺς οἰκτιρμούς Του, διὰ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν οὐ μόνον τῶν ἁμαρτιῶν του, ἀλλὰ καὶ τῶν πλημμελημάτων τοῦ λαοῦ καὶ παρακαλεῖ Αὐτὸν ὅπως εἰσακούσῃ τὴν δέησίν του, καὶ καταστήσῃ αὐτὸν ἄξιον ὅπως προσφέρῃ δεήσεις καὶ ἱκεσίας ἀναιμάκτους τῆς Θείας Εὐχαριστίας θυσίας ὑπὲρ πάντων τῶν πιστῶν, οἵτινες εἶναι λαός Του, πρὸς τούτοις ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν ἱκανόν, ἐφ' ὅσον ἔταξεν αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν λειτουργῶν Του, ἵνα, διὰ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Ἁγίου Του Πνεύματος, ἄνευ καταδίκης τινὸς καὶ ἐμποδίου ἐξ ἁμαρτίας προερχομένου καὶ μὲ καθαρὰν συνείδησιν ἐπικαλῆται τὸ Ἅγιον ὄνομά Του ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, εἰσακούων αὐτοῦ, καὶ παρέχων τὸ ἔλεός Του κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀγαθότητός Του.

Ἔξωθεν ὁ Διάκονος συνεχίζει λέγων:

Ἀντιλαβοῦ σῶσον ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ Σῇ χάριτι· Σοφία.

Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει:

Ὅτι πρέπει Σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος λέγει:

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Πάλιν καὶ πολλάκις Σοὶ προσπίπτομεν καὶ Σοῦ δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, ὅπως ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν καθαρίσῃς ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος καὶ δώῃς ἡμῖν ἀνένοχον καὶ ἀκατάκριτον τὴν παράστασιν τοῦ ἁγίου Θυσιαστηρίου. Χάρισαι δέ, ὁ Θεὸς καὶ τοῖς

συνευχομένοις ἡμῖν προκοπὴν βίου καὶ πίστεως καὶ συνέσεως πνευματικῆς· δός αὐτοῖς πάντοτε μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης λατρεύειν Σοι ἀνενόχως καὶ ἀκατακρίτως μετέχειν τῶν ἁγίων ου μυστηρίων καὶ τῆς ἐπουρανίου Σου βασιλείας ἀξιωθῆναι.

Διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης προσπίπτων πάλιν καὶ πολλάκις εἰς τὸν Θεόν, παρακαλεῖ Αὐτὸν ὅπως ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν του καὶ καθαρίσῃ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα αὐτοῦ καὶ τῶν συλλειτουργῶν του ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἵνα παραστῇ ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Θυσιαστηρίου ἄνευ ἐνοχῆς καὶ κατακρίσεως, πρὸς τούτοις δέ, ὅπως χαρίσῃ εἰς τοὺς συνευχομένους πιστοὺς πρόοδον εἰς τὸν βίον των, πίστιν καὶ πνευματικὴν σύνεσιν ἣν καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος ηὔχετο ὑπὲρ τῶν Κολασσαέων λέγων διὰ τῆς ἐπιστολῆς του. «Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος Αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ». (Κολασ. ἐπιστ. Κεφ. 1, Στίχ. 9 καὶ 10). Πρὸς τούτοις παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως καταστήσῃ τοὺς πιστοὺς ἀξίους ἵνα λατρεύωσιν Αὐτὸν πάντοτε μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης καὶ ὅπως ἄνευ ἐνοχῆς καὶ κατακρίσεως μεταλαμβάνωσι τῶν Ἁγίων Του μυστηρίων καὶ ἀξιωθῶσι τῆς ἐπουρανίου Του βασιλείας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Διάκονος λέγει:

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ Σῇ χάριτι· Σοφία.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς λέγει:

Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους Σου πάντοτε φυλαττόμενοι, Σοὶ δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οἱ ψάλται τότε ψάλλουσι τὸν Χερουβικὸν ὕμνον.

Οἱ τὰ Χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι τὸν Τρσάγιον ὕμνον προσάδοντες πᾶσαν

τὴν βιοτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν, ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων ὑποδεξόμενοι ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον τάξεσιν. Ἀλληλούϊα.

Διὰ τοῦ ὕμνου τούτου ὑπενθυμίζεται ὅτι ὅπως εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ Βασιλεὺς τῶν ὅλων ὑμνεῖται ἀκαταπαύστως ὕμνοις ἀσιγήτοις ὑπὸ τῶν Χερουβὶμ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων, οὕτω καὶ οἱ πιστοὶ ἐν τῇ τελεέσει τῆς Θείας Εὐχαριστίας εἰκονίζουσι μυστικῶς τὰ τάγματα μυστηριωδῶς τὰ Χερουβίμ. Καὶ ὅπως ἐκεῖνα περικυκλώνουν τὸν θρόνον τῆς μεγαλωσύνης Αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς, περικυκλοῦντες τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, ἥτις εἰκονίζει τὸν οὐράνιον θρόνον, ψάλλοντες ὡς ἐκεῖνα τὸν τρισάγιον ὕμνον εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα καὶ μέλλοντες νὰ ὑποδεχθῶμεν ἐν τῇ Θείᾳ εὐχαριστίᾳ τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων, ἂς ἀποβάλωμεν τὰς βιοτικὰς μέριμνας καὶ φροντίδας ἀφοσιούμενοι εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Χριστοῦ.

Τούτου ψαλλομένου ὁ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι ἢ προσεγγίζειν ἢ λειτουργεῖν Σοι, Βασιλεῦ τῆς δόξης, τὸ γὰρ διακονεῖν Σοι μέγα καὶ φοβερὸν καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπουρανίαις δυνάμεσιν. Ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν Σου φιλανθρωπίαν, ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱερουργίαν παρέδωκας ἡμῖν ὡς Δεσπότης τῶν ἁπάντων· Σὺ γὰρ μόνος, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δεσπόζεις τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων ὁ ἐπὶ θρόνου Χερουβικοῦ ἐποχούμενος, ὁ τῶν Σεραφὶμ Κύριος καὶ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ μόνος Ἅγιος καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Σὲ τοίνυν δυσωπῶ, τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ εὐήκοον. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δοῦλόν Σου καὶ καθάρισόν μου τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ ἱκάνωσόν με τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς ἱερατείας χάριν παραστῆναί Σοι τῇ Ἁγίᾳ ταύτῃ Τραπέζῃ καὶ ἱε-

ρουργῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντόν Σου Σῶμα καὶ τὸ Τίμιον Αἷμα. Σοὶ γὰρ προσέρχομαι, κλίνας τὸν ἐμαυτοῦ αὐχένα καὶ δέομαί Σου. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν Σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδὲ ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων Σου, ἀλλ' ἀξίωσιν προσενεχθῆναί Σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου Σου τὰ δῶρα ταῦτα. Σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος καὶ διαδιδόμενος, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ εὐχὴ αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Διὰ ταύτης δὲ ὁ Ἱερεὺς ὁμολογεῖ ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τῶν συνδεδεμένων μὲ τὰς ἐπιθυμίας καὶ ἡδονὰς τῆς σαρκὸς εἶναι ἄξιος νὰ προσέρχηται, ἢ πλησιάζῃ ἢ ὑπηρετῇ ὡς Λειτουργὸς τοῦ ἐνδόξου Βασιλέως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ τοῦτο συμβαίνει διότι τὸ νὰ ὑπηρετῇ τις τὸν Αὐτὸν εἶναι μέγα καὶ ἐμπνέει φόβον καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἡγιασμένα καὶ ἐπουράνια ἀγγελικὰ τάγματα. Καὶ ἐν τούτοις ἡμεῖς τολμῶμεν νὰ ὑπηρετῶμεν Αὐτὸν διότι Οὗτος ἕνεκα τῆς ἀρρήτου καὶ ἀμετρήτου φιλανθρωπίας Του, ἐγένετο ἄνθρωπος χωρὶς ἡ Θειότης Του νὰ ὑποστῇ τροπὴν ἢ ἀλλοίωσιν καὶ διότι Ἀρχιερεὺς ἡμῶν χρηματίσας παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς ὡς Δεσπότης τῶν ἁπάντων τὴν ἱερουργίαν τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας, διότι μόνος ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν δεσπόζει τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, Αὐτὸς ἔχει θρόνον τὰ τάγματα τῶν Χερουβὶμ, ὁ Κύριος τῶν Σεραφὶμ καὶ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ μόνος Ἅγιος Ὅστις κατοικεῖ εἰς ψυχὰς ἐκλεκτὰς καὶ ἡγιασμένας. Παρακαλεῖ λοιπὸν ὁ ἱερεὺς Αὐτὸν, ὅπως ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους Του ἐπιβλέψῃ οὐρανόθεν ἐπ' αὐτὸν τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δοῦλόν Του καὶ καθαρίσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν του ἀπὸ πονηρᾶς συνειδήσεως καὶ καταστήσῃ αὐτὸν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Του Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν στολὴν τοῦ ἱερατικοῦ χαρίσματος ἱκανὸν νὰ παρασταθῇ ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν ἱερουργίαν τοῦ ἀχράντου Αὐτοῦ Σώματος καὶ Αἵματος. Διὰ τοῦτο προσέρχεται πρὸς Αὐτὸν ἐν ταπεινώσει κλίνων τὸν αὐχένα καὶ παρακαλῶν Αὐτόν, ὅπως μὴ ἀποτρέψῃ τὸ πρόσωπόν

Του μετ' ὀργῆς ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲ τὸν ἀποδοκιμάσῃ, ὡς ἀνάξιον, ἀλλὰ νὰ καταστήσῃ ἱκανὸν αὐτὸν ὅπως προσφέρῃ ἐνώπιόν Του τὰ τίμια δῶρα τὰ ὁποῖα διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ μεταβληθῶσιν εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα Αὐτοῦ. Ὁμολογεῖ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ προσφέρων τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ προσφερόμενος ὡς θυσία. Ἐπίσης ὅτι ὁ προσδεχόμενος τὴν θυσίαν ταύτην ὡς Θεὸς καὶ διαδιδόμενος εἰς τοὺς πιστοὺς εἶναι ὁ ἴδιος Σωτὴρ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ὁποῖον ἀναπέμπομεν δοξολογίας, σὺν τῷ ἄνευ ἀρχῆς χρονικῆς Πατρὶ Αὐτοῦ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Αὐτοῦ Πνεύματι, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μόλις τελειώσῃ τὴν εὐχὴν ταύτην καί τινα ἄλλα τροπάρια, θυμιᾷ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, κυκλοτερῶς, εἶτα ἵσταται εἰς τὴν Ὡραίαν Πύλην λέγων μυστικῶς τὸ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» κλπ. ἐκ τρίτου καὶ τὸν 50 Ψαλμὸν τοῦ Δαβὶδ «Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν Σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου» κλπ., ἕως τὸ «Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνην ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα».

Εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα, θυμιᾷ πάλιν τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, τὴν Ἁγίαν Πρόθεσιν καὶ ὅλον τὸ ἱερατεῖον, ἀποθέτει τὸ Θυμιατήριον εἰς τὴν θέσιν του, ἀμφότεροι δὲ ὅτε Ἱερεὺς καὶ Διάκονος ἵστανται ἔμπροσθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης λέγοντες τροπάριά τινα καὶ μετὰ τὸ τέλος τούτων προσκυνοῦντες ἀμφότεροι ἐκ τρίτου τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, ἀσπάζονται τὸ Ἅγιον Ἀντιμήνσιον, στρέφονται εἶτα πρὸς τὸν λαὸν καὶ ὑποκλινόμενοι ἀπέρχονται εἰς τὴν Ἁγίαν Πρόθεσιν καὶ μετά τινα τροπάρια ἀσπάζονται τὰ Ἅγια λέγοντες:

Ἅγιος ὁ Θεὸς ὁ Πατὴρ ὁ Ἄναρχος· Ἅγιος Ἰσχυρός, ὁ Υἱὸς ὁ Συνάναρχος· Ἅγιος Ἀθάνατος τὸ Παράκλητον Πνεῦμα, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον, Τριὰς Ἁγία δόξα Σοι.

Καὶ ὁ μὲν Διάκονος λέγει τῷ Ἱερεῖ: Ἔπαρον Δέσποτα. Ὁ δὲ ἱερεὺς λαβὼν τὸν Ἀέρα τὸν ἐπιθέτει ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Διακόνου λέγων:

Ἐν εἰρήνῃ ἐπάρατε τὰς χεῖρας ἡμῶν εἰς τὰ Ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

Εἶτα λαβὼν τὸ Ἅγιον Δισκάριον ἐπιθέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διακόνου λέγων:

Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.

Λαμβάνει δὲ καὶ ὁ Ἱερεὺς τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ ἐξέρχονται τῆς ἀριστερᾶς Πύλης, προπορευομένων τοῦ Θυμιατηρίου καὶ λαμπάδων ὅταν οἱ Ψάλται ψάλλουσι τὸ τοῦ Χερουβικοῦ ὕμνου. «Ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων ὑποδεξόμενοι» τοῦ Διακόνου λέγοντος ἐκφώνως.

Πάντων ἡμῶν μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Αὐτοῦ πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Τὸ τοιοῦτον λέγεται ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΣΟΔΟΣ καὶ δηλοῖ ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται οὐχὶ διὰ νὰκηρύξῃ πλέον τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ διὰ νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν ὡς ἐξιλαστήριον θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας.

Διὰ τούτων εὔχεται ὅπως ὁ οὐράνιος Βασιλεὺς ὅταν ἔλθῃ ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ Αὐτοῦ ἵνα ἀποδώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐνθυμηθῇ καὶ ἡμᾶς, καθιστῶν κληρονόμους τῆς Βασιλείας Του. Παρακαλοῦμεν Αὐτὸν ὅπως μᾶς ἐνθυμῆται πάντοτε· καὶ τώρα ὁπότε διερχόμεθα τὸν ἐπίγειον βίον, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μνημονεύει εἶτα ὁ Ἱερεὺς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων καὶ οὕτως εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ ὁ μὲν Διάκονος ἵσταται ἐκ δεξιῶν τῆς Ἁγίας Τραπέζης κρατῶν τὸ Δισκάριον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του λέγων τῷ Ἱερεῖ:

Τῆς ἱερωσύνης σου μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Αὐτοῦ πάντοτε κλπ.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς λέγει αὐτῷ:

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱεροδιακονίας σου κλπ

Καὶ ὁ μὲν Ἱερεὺς ἀποθέτει τὸ Ἅγιον Ποτήριον ἐπὶ τοῦ Ἀντιμινσίου πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος, λαβὼν δὲ τὸ Ἅγιον Δισκάριον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ Διακόνου ἀποθέτει εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος λέγων τροπάριά τινα. Εἶτα λαβὼν τὸν Ἀέρα ἀπὸ τῶν ὤμων τοῦ Διακόνου καὶ θυμιάσας αὐτὸν σκεπάζει τὰ ἅγια καὶ ἀσπάζονται αὐτὰ καὶ ὁ μὲν Διάκονος λέγει: Ἀγάθυνον Δέσποτα, ὁ δὲ Ἱερεὺς λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιάσας τὰ ἅγια λέγει τὸ τέλος τοῦ 50 Ψαλμοῦ.

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Εἶτα μνημονεύουσιν ἀμφότεροι ἀλλήλων καὶ ὁ Διάκονος ἀσπαζόμενος τὴν δεξιὰν τοῦ ἱερέως ἐξέρχεται τοῦ ἱεροῦ Βήματος καὶ ἐκ τῆς συνήθους αὐτοῦ θέσεως λέγει τὰς ἀκολούθους αἰτήσεις:

Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων Τιμίων δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Συνιστᾷ διὰ τούτων εἰς τὸν λαὸν ὅπως συμπληρώσωσι τὴν δέησιν αὐτῶν παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν ὅπως δεχθῇ τὰ προτεθέντα ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης Τίμια Δῶρα.

Ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου οἴκου τούτου κλπ.

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως κλπ. (ἰδὲ σελ.).

Ἀντιλαβοῦ σῶσον ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ Σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ καὶ καλὴν ἀπολογίαν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ αἰτησώμεθα.

Διὰ τούτων παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν ὅπως μᾶς ἀθιώσῃ νὰ διέλθωμεν ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, ἐπίσης προτρέπονται οἱ πιστοὶ ὅπως ζητήσωσι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἄγγελον εἰρήνης (καὶ οὐχὶ πονηρὰ πνεύματα), ὁ

ὁποῖος νὰ εἶναι πιστὸς ὁδηγὸς καὶ φύλαξ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καθ' ἅπαντα τὸν βίον μας. Ἐπίσης νὰ ζητήσωμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ Σ υ γ γ ν ώ μ η ν, συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν σοβαρῶν ἁμαρτημάτων τὰ ὁποῖα διεπράξαμεν· ἐπίσης νὰ ζητήσωμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μᾶς εἶναι συμφέροντα εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον, τὴν κατάπαυσιν δηλονότι τῶν ταραχῶν καὶ πολέμων οἱ ὁποῖοι φέρουν δυστυχίαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Πρὸς τούτοις προτρεπόμεθα ὅπως ζητήσωμεν τὴν Θείαν ἐνίσχυσιν ὅπως διέλθωμεν τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν μὲ εἰρήνην εἰς τὴν ψυχήν μας καὶ ἐν εἰλικρινῇ μετανοίᾳ διὰ τὰς διαπραχθείσας ὑφ' ἡμῶν ἁμαρτίας. Ἐπίσης μᾶς συνιστᾶται ὅπως ζητήσωμεν νὰ διέλθωμεν τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν χωρὶς ὀδύνην καὶ θλῖψιν, χωρὶς νὰ ἀφίνουν εἰς τοὺς ἐπιζῶντας ἀναμνήσεις προκαλούσας ἐντροπὴν διὰ τὸν βίον μας καὶ πλήρη εἰρήνης διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ ἀπολογηθῶμεν καλῶς ὅταν παρουσιασθῶμεν πρὸ τοῦ φοβεροῦ Βήματος τοῦ Χριστοῦ.

Τῆς Παναγίας Ἀχράντου, Ὑπερευλογημένης ἐνδόξου κλπ. (ἰδὲ σελ· 230).

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως παρὰ τῶν ἐπικαλουμένων Σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν δέησιν καὶ προσάγαγε τῷ ἁγίῳ Σου θυσιαστηρίῳ. Καὶ ἱκάνωσον ἡμᾶς προσενεγκεῖν Σοι δῶρά τε καὶ θυσίας πνευματικὰς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Καταξίωσον ἡμᾶς εὑρεῖν χάριν ἐνώπιόν Σου, τοῦ γενέσθαι Σοι εὐπρόσδεκτον τὴν θυσίαν ἡμῶν καὶ ἐπισκηνῶσαι τὸ πνεῦμα τῆς χάριτός Σου τὸ ἀγαθὸν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν Σου.

Ἡ εὐχὴ αὕτη λέγεται εὐχὴ τῆς Προσκομιδῆς, διότι λέγεται τὴν στιγμὴν ταύτην ὁπότε προσεκομίσθησαν καὶ ἐναπετέθησαν τὰ Τίμια Δῶρα ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης, διὰ ταύτης δὲ παρακαλεῖ τὸν Κύριον, τὸν Θεόν, τὸν Παντοκράτορα, Ὅστις δέχεται δοξολογίας καὶ ὕμνους παρὰ τῶν ἐπικαλουμένων Αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ὅπως δεχθῇ καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν

δέησιν καὶ δεχθῇ αὐτὴν εἰς τὸ Ἅγιον Θυσιαστήριόν Του τὸ ὁποῖον κεῖται ἐνώπιον τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης Αὐτοῦ. (Ἰδὲ Ἀποκάλυψιν Κεφ. 8 Στίχ. 2-6) «Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ Θυσιαστηρίου ἑστήκασι καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες· καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ Θυσιαστηροίυ ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. Καὶἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ Θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. «Δέεται Αὐτοῦ πρὸς τούτοις ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν ἄξιον ἵνα προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίας, δηλονότι τὴν ἀναίμακτον θυσίαν Ἐκείνου ὅστις ὑπέστη σταυρικὸν θάνατον ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Τὴν θυσίαν δὲ ταύτην προσφέρομεν εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτημάτων ἡμῶν καὶ τοῦ λαοῦ. Παρακαλεῖ ἐπίσης Αὐτόν, ὅπως εὕρῃ χάριν ἐνώπιόν Του, ἵνα ἡ θυσία αὕτη γίνῃ εὐπρόσδεκτος καὶ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πλουσίως ἐπισκηνώσῃ εἰς τὸν ἱερουργοῦντα ἱερέα, εἰς τὰ Τίμια Δῶρα, ὅπως τὰ ἁγιάσῃ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαόν Του.

Ἐκφώνως εἶτα λέγει:

Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς Σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ ἐκφώνησις αὕτη εἶναι ἡ συνέχεια καὶ τὸ τέλος τῆς ἀνωτέρω εὐχῆς. Ἀφοῦ ἐπεκαλέσθη τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπ' αὐτόν, καὶ τὰ Τίμια Δῶρα καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν Του, ζητεῖ ὅπως πάντα ἐκπληρωθῶσι ταῦτα λόγῳ τῆς μεγάλης ἀγάπης καὶ εὐσπλαγχνίας τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν καὶ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦς Χριστός, μετὰ τοῦ ὁποίου Αὐτὸς ὁ Θεὸς ὑμνεῖται καὶ δοξάζεται μαζὶ μὲ τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα λέγει:

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ δὲ Διάκονος προσθέτει:

Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.

Διὰ τούτων ὁ μὲν ἱερεὺς συνιστᾷ εἰς ὅλους εἰρήνην διότι ἄνευ αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ βασιλεύσῃ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ὁ δὲ Διάκονος συνιστᾷ νὰ ἀγαπήσωμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον· διότι ὅταν εἴμεθα ἡνωμένοι διὰ τῶν δεσμῶν τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς χωρίσουν ἀντιπάθειαι καὶ ἔχθραι, ἀλλὰ ὁμόνοια καὶ ἡ ἀληθὴς ἀγάπη διὰ τῆς ὁποίας ἀποτελοῦμεν ὅλοι ἓν σῶμα πνευματικόν. Ὅταν δὲ ἤμεθα ἡνωμένοι ὅλοι, τότε καὶ μόνον θὰ ὁμολογήσωμεν πίστιν εἰς τὸν Οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα. Οἱ Ψάλται τότε ψάλλουσι τό:

Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

Θὰ ὁμολογήσωμεν δηλονότι τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἤτοι τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Τριαδικὸν Θεὸν ἀποτελούμενον ἀπὸ τρία πρόσωπα ὁμοούσια καὶ ἀχώριστα. Γίνεται δὲ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀσπασμὸς μεταξὺ τῶν ἱερουργούντων ἱερέων.

Μετὰ τοῦτο ὁ Διάκονος λέγει:

Τὰς θύρας, τὰς θύρας· ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

Διὰ τοῦ παραγγέλματος Τὰς θύρας· τὰς θύρας ἐφιστᾶτο ἡ προσοχὴ τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκκλησίᾳ θυρωρῶν ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν ἄπιστοι ἐντὸς τοῦ ναοῦ διότι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπρόκειτο νὰ ἀπαγγελθῇ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἀποκάλυψις τῶν κεκαλυμμένων μέχρι τότε Τιμίων Δώρων καὶ ὁ ἁγιασμὸς αὐτῶν. Μεταγενεστέρως ὅμως ὁπότε αἱ θύραι τοῦ ναοῦ μένουσι πάντοτε ἀνοικταὶ, δὲν ὑπάρχουσι δὲ θυρωροὶ διότι ἐπιτρέπεται εἰς πάντας ἡ εἴσοδος, τὸ παράγγελμα τοῦτο σημαίνει ὅτι πρέπει ἐν σοφίᾳ νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως τὸ ὁποῖον διατυποῖ κεφαλαιώδεις χριστιανικὰς ἀληθείας, ἐκ τῆς ὁμολογίας δὲ ταύτης διακρίνεται ὁ χριστιανισμός, ἀνοίγοντες τὰς θύρας τῆς ψυχῆς μας εἰς τὰ τελούμενα ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ.

Λέγεται τότε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως.

Πιστεύω εἰς Ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, Ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Καὶ εἰς Ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.

Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.

Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός.

Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, καὶ τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν Προφητῶν.

Εἰς Μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁμολογῶ Ἓν Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν·

Προσδοκῶ Ἀνάστασιν νεκρῶν.

Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

Ἐπειδὴ πολλοὶ αἱρετικοὶ διέστρεφον τὴν Εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν καὶ ἠρνοῦντο τὰς θεμελιώδεις ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, οἱ Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας συνελθόντες εἰς δύο Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ἐν Νικαίᾳ ἐν ἔτει 325 καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 381, συσκεφθέντες

ὁμοφώνως καθώρισαν καὶ διετύπωσαν τὰ ὀρθὰ δόγματα ἅτινα πρέπει νὰ ὁμολογοῦν τὰ γνήσια μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἅτινα περιέχονται εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως.

Διὰ τούτου ὁμολογοῦμεν καὶ κηρύττομεν ὅτι Πιστεύομεν εἰς Ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, Ὅστις εἶναι 1) Πατὴρ ἡμῶν, διότι μᾶς ἔπλασε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Αὐτοῦ. 2) Παντοκράτωρ, ἤτοι Παντοδύναμος καὶ ἀπόλυτος Κύριος ὅλης τῆς Κτίσεως. 3) Ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων, ὅτι ἔκαμε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ ὅλα ὅσα βλέπομεν καὶ ὅσα δὲν βλέπομεν. Ἐπίσης πιστεύομεν τὸ δεύτερον πρόσῶπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ, Ὅστις ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, καὶ Ὅστις Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι φῶς φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον· τὸ Φῶς δὲ τοῦτο προῆλθεν ἐκ Φωτὸς τοῦ Πατρός. Ἐπίσης ὁμολογοῦμεν ὅτι εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ὅτι δὲν ἐπλάσθη ὅπως ὅλα τὰ κτίσματα ἀλλ' ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρός, ὅτι εἶναι ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας μὲ τὸν Πατέρα καὶ ὅτι δι' Αὐτοῦ ἐγένοντο ὅλα τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ.

Πιστεύομεν ἀκόμη ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην ἣν εἶχε πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν κατῆλθεν ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ ἔλαβεν ἀνθρωπίνην σάρκα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος, ὅτι πρὸς χάριν ἡμῶν ὑπέμεινε σταυρικὸν θάνατον ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἰουδαίας Ποντίου Πιλάτου καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς προρρήσεις τῶν θεοπνεύστων Ηροφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ ὅτι ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός, λαβὼν πάλιν τὴν δόξαν τὴν ὁποίαν εἶχε πρὶν γίνῃ ὁ κόσμος καὶ πάντοτε.

Ἐπίσης πιστεύομεν ὅτι θὰ ἔλθῃ πάλιν ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ Αὐτοῦ διὰ νὰ κρίνῃ ὄχι μόνον ἐκείνους οἵτινες θὰ ζῶσι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς νεκροὺς καὶ ὅτι θὰ ἔχῃ τέλος ἡ ἐπουράνιος Αὐτοῦ Βασιλεία.

Ἐπίσης ὁμολογοῦμεν πίστιν εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι πάσης κτίσεως καὶ ζωοποιόν, διότι δίδει ζωὴν εἰς πάντα ἄνθρωπον καὶ ζωογονεῖ τὴν ψυχὴν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ὁδηγούντων εἰς σωτηρίαν. Ἐπίσης παραδεχόμεθα ὅτι

τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται, ἀποστέλλεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐπειδὴ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι Θεὸς τέλειος, διὰ τοῦτο προσκυνεῖται καὶ δοξάζεται ὅπως ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός, τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ Ἅγιον ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνέπνευσε τοὺς Προφήτας καὶ δι' αὐτῶν ἐλάλησε καὶ προεῖπε τὰ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐπίσης διακηρύττομεν τὴν πίστιν ἡμῶν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ὁποίαν παραδεχόμεθα ΜΙΑΝ, ἱδρυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῆς ὁποίας μέλη εἶναι πάντες οἱ πιστοὶ Αὐτοῦ ὀπαδοί, οἱ παραδεχόμενοι Αὐτὸν ὡς κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας. ΑΓΙΑΝ διότι ὁ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς εἶναι ἅγιος, διότι οἱ πιστοὶ ἐν αὐτῇ διδάσκονται καὶ καδηγοῦνται εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν. ΚΑΘΟΛΙΚΗΝ διότι ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς πιστοὺς ἀνεξαρτήτως ἔθνους, φυλῆς καὶ γλώσσης. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ διότι τὴν ἐκήρυξαν πανταχοῦ οἱ Ἀπόστολοι.

Πρὸς τούτοις ὁμολογοῦμεν ὅτι τὸ ΒΑΠΤΙΣΜΑ εἶναι ἀπαραίτητον πρὸς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Δηλοῦμεν ἐπίσης ὅτι περιμένομεν τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν μὲ πνευματικὰ καὶ ἄφθαρτα σώματα καὶ μετὰ ταῦτα θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ Κρίσις καὶ μισθαποδοσία, καὶ ΖΩΗΝ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἤτοι ὅτι ἡ ζωὴ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἰσέλθουν οἱ ἐκλεκτοὶ θὰ εἶναι αἰωνία καὶ ἀτελεύτητος.

Τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως διαιρεῖται εἰς 12 ἄρθρα· ἐκ τούτων δὲ τὸ πρῶτον ἄρθρον ἀναφέρεται εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος· τὸν Πατέρα· τὰ ἑπόμενα 6 ἀναφέρονται εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον, τὸν Υἱόν· τὸ ὄγδοον εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· τὰ δὲ λοιπὰ 4 περὶ βαπτίσματος, περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ μελλούσης αἰωνίου ζωῆς.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀπαγγέλλεται τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, ὁ ἱερεὺς κινεῖ τὸν Ἀέρα, δι' οὗ καλύπτονται τὰ Τίμια Δῶρα, ὑπεράνω αὐτῶν, λέγων συγχρόνως καὶ οὗτος τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐπεκράτησεν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας, ὁπότε οἱ Διάκονοι διὰ ριπιδίων ἀπεδίωκον τὰ πτερωτὰ ἔντομα ἵνα μὴ ἐμπέσωσιν ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου.

Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ:

Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν τὴν Ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Διὰ τούτων συνιστᾷ εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους πιστοὺς νὰ σηκωθῶσιν ὄρθιοι καὶ νὰ σταθῶσι μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας, νὰ σταθῶσι μὲ φόβον, διὰ τὴν ἱερότητα τῶν μελλόντων νὰ γίνωσι μετ' ὀλίγον, ὁπότε θὰ μεταβληθῇ ὁ ἄρτος εἰς Σῶμα καὶ ὁ οἶνος εἰς Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Προτρέπει ἐπίσης τοὺς πιστοὺς νὰ προσέξουν ἵνα προσφέρουν τὴν θυσίαν τῆς Θείας εὐχαριστίας ἐν ἠρεμίᾳ πνεύματος καὶ εἰρήνῃ ψυχικῇ.

Οἱ ψάλται τότε ψάλλουσι τό:

Ἔλεον εἰρήνης, θυσίαν αἰνέσεως.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Διακόνου λεχθέν:

Πρόσχωμεν τὴν Ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Διὰ τούτων ἐννοεῖται ὅτι ἡ προσφερομένη θυσία τῆς Θείας Εὐχαριστίας εἶναι ἐκδήλωσις τοῦ ἀνεξαντλήτου Θείου ἐλέους ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων εἰρήνη. Πρὸς τούτοις ἡ Θεία Εὐχαριστία, ἀναπαριστῶσα τὴν μεγάλην τοῦ Γολγοθᾶ θυσίαν, εἶναι Θυσία αἰνέσεως, θυσία, διὰ τὴν ὁποίαν ἀναπέμπομεν αἴνεσιν καὶ δοξολογίαν πρὸς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν.

ΙΕΡΕΥΣ.—Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὴν δευτέραν πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Κεφ. 13 καὶ Στίχ. 13. Διὰ τούτων εὔχεται ὅπως ἔλθῃ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πιστοὺς ἡ ἐκ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν πηγάζουσα Θεία χάρις καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ὅπως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατασκηνώσῃ, κατοικήσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν καὶ τοιουτοτρόπως γίνωσι κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τῆς ἐπουρανίου Αὐτοῦ βασιλείας.

ΨΑΛΤΑΙ.—Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

Εὔχονται καὶ οὗτοι ὅπως ἔλθῃ καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἱερέως ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἶτα ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς Ὡραίας Πύλης ἱστάμενος καὶ ὑψῶν πρὸς τὰ ἄνω τὰς χεῖρας καὶ τὰ βλέμματα λέγει:

ΙΕΡΕΥΣ.—Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας·

Διὰ τῶν λόγων τούτων προτρέπει τοὺς πιστοὺς νὰ ἀνυψώσωσι τὰς καρδίας πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὸν Θεόν, ἀποσπῶντες τὴν προσοχήν των ἀπὸ τὰς κοσμικὰς φροντίδας.

ΨΑΛΤΑΙ.—Ἔχομεν πρὸς τὸν Κύριον.

Ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἀπαντῶντες εἰς τὴν προτροπὴν ταύτην τοῦ ἱερέως, βεβαιοῦσιν ὅτι ἔχουσιν ὄντως ἀνυψώσει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Κύριον.

Καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς προτρέπει τοὺς πιστοὺς λέγων:

ΙΕΡΕΥΣ.—Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ἤτοι ἂς εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον διὰ τὰ καλὰ τὰ ὁποῖα μᾶς παρέχει.

ΨΑΛΤΑΙ.—Ἄξιον καὶ δίκαιον.

Ἤτοι εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ εὐχαριστήσωμεν ὁλοψύχως τὸν Κύριον διὰ τὰ ἄπειρα ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα πάντοτε ἀπολαμβάνομεν παρ' Αὐτοῦ.

Ὁ ἱερεὺς τότε λέγει μυστικῶς τὴν ἑξῆς εὐχήν:

Ἄξιον καὶ δίκαιον. Σὲ ὑμνεῖν, Σὲ εὐλογεῖν, Σὲ δοξάζειν, Σοὶ εὐχαρστεῖν, Σὲ προσκυνεῖν ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας Σου· Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἀνέκφραστος, ἀπερινόητος, ἀόρατος, ἀκατάληπτος, ἀεὶ ὤν, ὡσαύτως ὤν, Σὺ καὶ ὁ Μονογενής Σου Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἅγιον. Σὺ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς παρήγαγες καὶ παραπεσόντας πάλιν καὶ οὐκ ἀπέστης πάντα ποιῶν, ἕως ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγες καὶ τὴν βασιλείαν Σου ἐχαρίσω τὴν μέλλουσαν. Ὑπὲρ τούτων ἁπάντων εὐχαριστοῦμέν Σοι καὶ τῷ Μονογενεῖ Σου Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματί Σου τῷ Ἁγίῳ, ὑπὲρ πάντων ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσχεν, τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν, τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων. Εὐχαριστοῦμέν Σοι καὶ ὑπὲρ τῆς Λειτουργίας ταύτης, ἣν ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν δέξασθαι κατηξίωσας καίτοι Σοι παρειστήκασι χιλιάδες Ἀρχαγγέλων καὶ μυριάδες ἀγγέλων, τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφίμ, ἑξαπτέρυγα, πολυόμματα, μετάρσια, πτερωτά.

Διὰ τῆς θαυμασίας ταύτης εὐχῆς πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Θεὸν ἀπευθυνομένης, ὁ ἱερεὺς λέγει ὅτι εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ ὑμνῶμεν, νὰ εὐλογῶμεν, νὰ δοξολογῶμεν, νὰ εὐχαριστῶμεν καὶ νὰ προσκυνῶμεν Αὐτόν, ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἤμεθα. Καὶ τοῦτο διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὴν μεγαλωσύνην καὶ τελειότητά Του, διότι δὲν περιλαμβάνεται ἐντὸς τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, δὲν δυνάμεθα νὰ Τὸν ἴδωμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ σώματος ἡμῶν, διότι δὲν εἶναι καταληπτὸς εἰς ἡμᾶς, Ὅστις πάντοτε ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει καὶ Αὐτὸς καὶ ὁ Μονογενὴς Αὐτοῦ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Αὐτοῦ Πνεῦμα.

Πρὸς τούτοις εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ ὑμνῶμεν, νὰ εὐλογῶμεν, νὰ δοξολογῶμεν, νὰ εὐχαριστῶμεν καὶ νὰ προσκυνῶμεν Αὐτόν, διότι ἐνῷ δὲν ὑπήρχομεν μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἐνῷ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν μας ἐξεκλίναμεν τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ παρεπέσαμεν μᾶς ἀνώρθωσε, καὶ δὲν παρέλειψε νὰ πράξῃ τὰ πάντα ἕως ὅτου διὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος, σταυρωθέντος, ἀναστάντος καὶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀναληφθέντος Υἱοῦ Αὐτοῦ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς πιστεύσαντας εἰς Αὐτὸν καὶ ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὴν μέλλουσαν βασιλείαν Του. Δι' ὅλας τὰς ὑπ' αὐτοῦ παρασχεθείσας ἡμῖν εὐεργεσίας, φανερὰς καὶ ἀφανεῖς, εὐχαριστοῦμεν Αὐτὸν καὶ τὸν Μονογενῆ Του Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιόν Του Πνεῦμα. Ἐπίσης εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν διότι κατεδέχθη νὰ δεχθῇ ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν τὴν Θείαν Λειτουργίαν ταύτην, καίτοι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν μας διότι ἐνώπιόν Του παρίστανται χιλιάδες Ἀρχαγγέλων καὶ μυριάδες Ἀγγέλων, τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφίμ, ἄλλα τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἓξ πτέρυγας, πολλοὺς ὀφθαλμούς, ὄντα ὡς μετέωρα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὡς πτερωτά. Τὴν συνέχειαν δὲ τῆς εὐχῆς ταύτης λέγει ἐκφώνως.

Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ᾄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα καὶ λέγοντα.

Ἤτοι αἱ χιλιάδες τῶν Ἀρχαγγέλων καὶ αἱ μυριάδες τῶν ἀγγέλων, τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφίμ, βοῶσι, κράζουσι καὶ λέγουσι μετὰ πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὸν ἐπινίκιον ὕμνον, τὸν θριαμβευτικὸν ὕμνον τῆς νίκης. Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ ἱερεὺς λαμβάνει τὸν ἀστερίσκον ἐκ τοῦ δισκαρίου καὶ ποιῶν σταυρὸν ἐπ' αὐτοῦ τὸν θέτει ἐπὶ τῶν καλυμμάτων.

Οἱ Ψάλται λέγουσι τότε ποῖος εἶναι ὁ θριαμβευτικὸς οὗτος

ὕμνος τῆς νίκης, τὸν ὁποῖον λέγουσιν ᾄδοντα, **βοῶντα καὶ** κεκραγότα.

Ἅγιος, Ἅγιος· Κύριος Σαββαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης Σου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

Ἐκ τούτων τὸ μὲν Ἅ γ ι ο ς, Ἅ γ ι ο ς, Ἅ γ ι ο ς Κ ύ ρ ι ο ς Σ α β β α ώ θ, π λ ή ρ η ς ὁ ο ὐ ρ α ν ὸ ς κ α ὶ ἡ γ ῆ τ ῆ ς δ ό ξ η ς Σ ο υ, εἶναι ὁ ὕμνος τὸν ὁποῖον ψάλλουσιν αἱ οὐράνιαι Ταξιαρχίαι ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. Διὰ δὲ τῶν λόγων τούτων καλοῦσι τὸν Θεὸν Ἅ-γ ι ο ν διὰ τὴν τελειότητά Του, Κ ύ ρ ι ο ν Σ α β β α ώ θ, δηλονότι Κύριον τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, ὁμολογοῦσι δὲ ὅλα τὰ κτίσματα μαρτυροῦν τὴν τελειότητα καὶ τὴν δόξαν Αὐτοῦ. Τὸ δὲ Ὡ σ α ν ν ὰ ἐ ν τ ο ῖ ς Ὑ ψ ί σ τ ο ι ς, ε ὐ λ ο γ η μ έ ν ο ς ὁ ἐ ρ χ ό μ ε ν ο ς ἐ ν ὀ ν ό μ α τ ι Κ υ ρ ί ο υ. Ὡ σ α ν ν ὰ ἐ ν τ ο ῖ ς Ὑ ψ ί σ τ ο ι ς εἶναι ὁ ὕμνος τὸν ὁποῖον τὰ πλήθη ἔξαλλα ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν ἔψαλλον κρατοῦντα ἐν ταῖς χερσὶ κλάδους βαΐων καὶ φοινίκων κατὰ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, μικρὸν πρὸ τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου. Διὰ τῶν λόγων τούτων ἐδοξολόγουν τὸν ἐν ὑψίστοις Θεὸν διότι ἀπέστειλε τοιοῦτον λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα. Τούτων ψαλλομένων ὁ Ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν.

Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων δυνάμεων, Δέσποτα φιλάνθρωπε, βοῶμεν καὶ λέγομεν. Ἅγιος εἶ καὶ πανάγιος, Σὺ καὶ ὁ μονογενής Σου Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἅγιον. Ἅγιος εἶ καὶ πανάγιος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡ δόξα Σου, ὃς τὸν κόσμον οὕτως ἠγάπησας ὥστε τὸν Μονογενῆ Σου Υἱὸν δοῦναι, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται,, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· ὃς ἐλθὼν καὶ πᾶσαν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίαν πληρώσας, τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδετο, μᾶλλον δὲ ἑαυτὸν παρεδίδου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, λαβὼν ἄρτον ἐν ταῖς ἁγίαις Αὐτοῦ καὶ ἀχράντοις καὶ ἀμωμήτοις χερσίν, εὐχαριστήσας, εὐλογήσας, ἁγιάσας καὶ κλά-

σας, ἔδωκε τοῖς ἁγίοις Αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις εἰπών: (Εἶτα λέγει ἐκφώνως). Λάβετε φάγετε, τοῦτό μού ἐστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ἡμῶν κλώμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Ὅπως αἱ οὐράνιαι αὗται δυνάμεις τὰς ὁποίας πρέπει νὰ μακαρίζωμεν, τοιουτοτρόπως καὶ ἡμεῖς μετὰ τούτων κηρύττομεν λέγοντες ὅτι εἶσαι Ἅγιος καὶ Πανάγιος, Σὺ καὶ ὁ μονογενής Σου Υἱὸς καὶ τὸ Πανάγιόν Σου Πνεῦμα. Εἶσαι Ἅγιος καὶ Πανάγιος καὶ ἡ δόξα Σου εἶναι μεγαλοπρεπὴς διότι τόσον πολὺ ἠγάπησας τὸν κόσμον ὥστε ἔδωκας τὸν μονογενῆ Σου Υἱόν, οὕτως ὥστε πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν νὰ μὴ ἀπόληται, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Τοιουτοτρόπως ὁ Μονογενής Σου Υἱὸς ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, ἀφοῦ ἔπραξε πάντα ὅσα ἔπρεπε διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην καθ' ἣν διὰ προδοσίας παρεδόθη, ἢ μᾶλλον δὲ Αὐτὸς παρέδωκεν ἑαυτὸν διὰ νὰ σωθῇ ὁ κόσμος καὶ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον—καθ' ἣν ὥραν διὰ τελευταίαν φορὰν συνέτρωγε μὲ τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ Μαθητὰς λαβὼν ἄρτον διὰ τῶν Ἁγίων καὶ ἀχράντων καὶ ἀμωμήτων Αὐτοῦ χειρῶν, ηὐχαρίστησε τὸν ἐπουράνιον Αὐτοῦ Πατέρα καὶ ηὐλόγησε καὰ ἡγίασε τὸν ἄρτον τοῦτον, εἶτα τὸν ἔκοψεν εἰς τεμάχια καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ μαθητὰς εἰπών. Λάβετε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ φάγετε αὐτόν· ἀλλὰ δὲν εἶναι πλέον ὁ κοινὸς ἄρτος, ἀλλὰ εἶναι τὸ σῶμά Μου τὸ ὁποῖον θὰ κρεμασθῇ καὶ θὰ θυσιασθῇ εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν.

Τοὺς λόγους τούτους ἀναφερομένους εἰς τὰ Εὐαγγέλια Ματθαίου Κεφ. 26, Στίχ. 26-28, Λουκᾶ Κεφ. 22, Στίχ. 22, Στίχ. 14-20, Ἰωάννου Κεφ. 51-57 καὶ Α'. πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Κεφ. 11, Στίχ. 23-30, ἐπαναλαμβάνομεν τὴν στιγμὴν ταύτην καθ' ἣν μεταβάλλεται ὁ ἄρτος εἰς Σῶμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τῶν ἀξίως μεταλαμβανόντων αὐτόν.

Εἶτα λέγει μυστικῶς:

Ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων. (Ἐκφώνως). Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες τοῦτό ἐστι τὸ Αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Τοὺς λόγους τούτους ἐν συνεχείᾳ πρὸς τοὺς ἀνωτέρω εἶπεν

ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἰς τοὺς μαθητάς του κατὰ τὸ τελευταῖον μετ' αὐτῶν δεῖπνον. Πίετε τοὺς λέγει ἐκ τοῦ ποτηρίου τούτου· ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ δὲν εἶναι πλέον οἶνος, ἀλλὰ τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς νέας δηλονότι συμφωνίας, δι' ἧς ὁ Θεὸς παρέχει ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον θὰ χυθῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Περὶ δὲ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου, τοῦ Σώματος δηλαδὴ καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, Αὐτὸς οὗτος ὁ Σωτὴρ ἡμῶν παραστατικώτατα εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστν, ἣν ἐγ ὼδώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμήν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι βρῶσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ζῶ διὰ αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα·

(Ἰδὲ Εὐαγγέλ. κατὰ Ἰωάννην Κεφ. 6, Στίχ. 48-69).

Οἱ ψάλται ψάλλουσι τὸ Ἀμὴν ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν ἑξῆς εὐχήν.

Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς

καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγενημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς Τριημέρου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν παρουσίας.

Ἐνταῦθα ὁ ἱερεὺς σταυρώνει τὰς χεῖράς του, θέτων τὴν δεξιὰν ἄνωθεν τῆς ἀριστερᾶς καὶ λαμβάνων μὲ τὴν δεξιάν τὸ ἅγιον Δισκάριον καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν του τὸ Ἅγιον Ποτήριον κινεῖ αὐτὰ σταυροειδῶς μετὰ μεγάλης προσοχῆς λέγων συνάμα μεγαλοφώνως:

Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν Σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα.

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὄχι μόνον ἔδωκε πρὸς τοὺς μαθητάς Του τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμά του εἰς τοὺς μαθητάς Του πρὸς βρῶσιν καὶ πόσιν, ἀλλὰ ρητῶς παρήγγειλεν αὐτοῖς λέγων:

Τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὁσάκις γὰρ ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήρον τοῦ Κυρίου ἀναξίως ἔνοχος ἔσται τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.

(Α΄ πρὸς Κορινθ. ἐπιστ. τοῦ Ἀπ. Παύλου Κ. 11, Σ. 25-33).

Ἐκ τῶν λόγων τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν διέταξεν ἵνα μεταλαμβάνωμεν τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος Αὐτοῦ ἐνθυμούμενοι διὰ τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐσταυρώθη, ἀπέθανεν· ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ ἐκά-

θισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ὅτι θὰ ἔλθῃ πάλην ἐν δόξῃ ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. Ἐκτελοῦντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος προσφέρομεν Αὐτῷ τὰ Τίμια Δῶρα, τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, προϊόντα τοῦ σίτου καὶ τῆς ἀμπέλου τὰ ὁποῖα εἶναι ἰδικά Του ποιήματα κατὰ πάντα ἤτοι μὲ τελείαν ἀφοσίωσιν καὶ διὰ πάντα ὅλα δηλονότι τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα μᾶς δίδει.

Οἱ ψάλται ψάλλουσι τό:

Σὲ ὑμνοῦμεν, Σὲ εὐλογοῦμεν, Σοὶ εὐχαριστοῦμεν Κύριε. Καὶ δεόμεθά Σου ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Διὰ τῶν λόγων τούτων ὁμολογοῦμεν ὅτι πρὸς τὸν Θεὸν ἀναπέμπομεν ὕμνους καὶ εὐλογίας, εὐχαριστίας καὶ δεήσεις διὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας τὰς ὁποίας μᾶς παρέχει. Ὁ δὲ ἱερεὺς μετ' εὐλαβείας πολλῆς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καθ' ἣν μέλλει νὰ γίνῃ ἡ μετουσίωσις τῶν Τιμίων Δώρων λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Ἔτι προσφέρομέν Σοι τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον λατρείαν καὶ παρακαλοῦμεν καὶ δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν. Κατάπεμψον τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα.

Οἱ λόγοι οὗτοι σημαίνουσι τὰ ἑξῆς: Θεὲ τῶν ὅλων Σοῦ προσφέρομεν τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἄνευ αἵματος λατρείαν καὶ παρακαλοῦμεν καὶ δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν, λέγει ὁ ἱερεύς, κατάπεμψον τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα. Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ὁ Διάκονος λέγει πρὸς τὸν ἱερέα.

Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὸν Ἅγιον Ἄρτον.

Ὁ Ἱερεὺς σφραγίζων τὸν Ἅγιον Ἄρτον λέγει μυστικῶς.

Καὶ ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον, Τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ Σου·

Παρακαλεῖ τὸν Θεὸν διὰ τῶν λόγων τούτων, ὅπως διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μεταβάλῃ τὸν ἄρτον εἰς Τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ Του.

Ὁ Διάκονος λέγει Ἀμήν καὶ ἀμέσως δεικνύων μὲ τὸ Ὡράριον τὸ Ἅγιον Ποτήριον λέγει:

Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὸ Ἅγιον Ποτήριον.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς εὐλογῶν τοῦτο λέγει:

Τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ, τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ Σου.

Παρακαλεῖ ἐπίσης ὅπως διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μεταβάλῃ τὸν ἐν τῷ ποτηρίῳ οἶνον εἰς Τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ Του.

Ὁ Διάκονος λέγει Ἀ μ ὴ ν καὶ εὐθὺς δεικνύων μετὰ τοῦ Ὡραρίου ἀμφότερα τὰ Ἅγια λέγει:

Εὐλόγησον, Δέσποτα, συναμφότερα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς εὐλογῶν ἀμφότερα τὰ Ἅγια λέγει:

Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί Σου τῷ Ἁγίῳ.

Ὁ Διάκονος τότε λέγει Ἀ μ ή ν, Ἀ μ ή ν, Ἀμὴν καὶ ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν καὶ εἰπὼν Μνήσθητί μου, Δέσποτα Ἅγιε τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἵσταται εἰς τὴν προτέραν του θέσιν, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Ὥστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Σου Πνεύματος, εἰς Βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα, εἰς παρρησίαν τὴν πρός Σε, μὴ εἰς κρῖμα ἢ εἰς κατάκριμα. Ἔτι προσφέρομέν Σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ἐγκρατευτῶν, καὶ παντὸς πνεύματος ἐν πίστει τετελειωμένου.

Ἡ μετουσίωσις τῶν Τιμίων Δώρων τοιουτοτρόπως θὰ ἀποβῇ πολλαπλῶς ὠφέλιμος εἰς τοὺς μεταλαμβάνοντας, ἤτοι εἰς διαρκῆ ἐγρήγορσιν τῆς ψυχῆς, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς ἕνωσιν αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἰς κληρονομίαν τῆς οὐρανίου βασιλείας, ὅπως εὑρεθῶσιν οἱ ἐκλεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος, ὅταν ἔλθῃ ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς, τέλος δὲ ὅπως οἱ μεταλαμβάνοντες τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος Αὐτοῦ μὴ εὑρεθῶσιν ὑπ' Αὐτοῦ ἔνοχοι καὶ καταδικασθῶσιν ὅτι μετέλαβον ἀναξίως. Πρὸς τούτοις δηλοῦμεν ὅτι προσφέρομεν τὴν λογικὴν λατρείαν, ἤτοι τὴν θυσίαν τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὄχι μόνον ὑπὲρ τῶν ζώντων, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει πρὸ Χρι-

στοῦ ἀναπαυσαμένων προπατόρων Πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν μαρτυρικῶς ἀποθανόντων διὰ τὸν Χριστόν, τῶν ὁμολογησάντων μετὰ παρρησίας τὸ ὄνομά Του, τῶν διελθόντων τὸν βίον ἐν ἀσκήσει καὶ ἐγκρατείᾳ, καὶ τῶν ψυχῶν πάντων τῶν δικαίων τῶν ζησάντων ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πίστει.

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς λέγει ἐκφώνως:

Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας Ἀχράντου, Ὑπερευλογημένης, Ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Προσφέρομεν δηλονότι τὴν Θυσίαν τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων Ἁγίων, ἐπειδὴ δὲ διακεκριμένην θέσιν κατέχει ἡ Ὑπερευλογημένη, Ἔνδοξος, Δέσποινα ἡμῶν Θεοτόκος καὶ Ἀειπάρθενος Μαρία, ἐξαιρετικῶς προσφέρομεν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν θυσίαν τῆς Θείας ταύτης Εὐχαριστίας.

Οἱ ψάλται τότε ψάλλουσι πρὸς τὴν Θεοτόκον τὸν ὕμνον:

Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφὶμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν.

Οἱ λόγοι οὗτοι δηλοῦσι τὰ ἑξῆς. Εἶναι τῷ ὄντι ἄξιον καὶ δίκαιον νὰ θεωρῶμεν ὡς μακαρίαν Σε τὴν αἰωνίως ἀξίαν μακαρισμοῦ, τὴν ἁγίαν καὶ πανάμωμον Θεοτόκον, τὴν μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἡ ὁποία εἶσαι τιμιωτέρα τῶν Χερουβὶμ καὶ ἀσυγκρίτως ἐνδοξοτέρα τῶν Σεραφίμ, ἥτις ἐγέννησας τὸν Θεὸν Λόγον ἄνευ φθορᾶς, οὐχὶ κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλὰ ἀνερμηνεύτως καὶ ἀκαταλήπτως τῇ ἐπενεργείᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διὰ τοῦτο σὲ μεγαλύνομεν καὶ σὲ δοξάζομεν διότι ὄντως ἔτεκες τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν.

Τούτου ψαλλομένου ὁ Διάκονος θυμιᾷ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ μνημονεύει ὧν βούλεται ζώντων καὶ τεθνεώτων· ὁ δὲ Ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ· τῶν Ἁγίων, ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀ-

ποστόλων, τοῦ Ἁγίου (τῆς ἡμέρας) οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν καὶ πάντων Σου τῶν Ἁγίων, ὧν ταῖς ἱκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ὁ Θεός. Καὶ μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου (μνημονεύει ἐνταῦθα οὓς βούλεται). Καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου· Ἔτι παρακαλοῦμέν Σε, μνήσθητι, Κύριε, πάσῃ ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων, τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς Σῆς ἀληθείας, παντὸς τοῦ πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ παντὸς ἱερατικοῦ καὶ μοναχικοῦ τάγματος. Ἔτι προσφέρομέν Σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης, ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῶν ἐν ἁγνοίᾳ καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ διαγόντων, ὑπὲρ τῶν πιστοτάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς, Κύριε, εἰρηνικὸν τὸ βασίλειον, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν ἤρεμον καὶ ἥσυχον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.

Διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης μνημονεύει τοῦ Ἁγίου, Ἐνδόξου Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν Ἁγίων, ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καὶ ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ ὅπως διὰ τῶν πρεσβειῶν αὐτῶν ἐπισκεφθῇ καὶ γένηται ἵλεως ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Μνημονεύει πρὸς τούτοις καὶ πάντων ὅσοι ἐκοιμήθησαν μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἀναστηθῶσιν εἰς ζωὴν αἰώνιον... (μνημονεύει τότε τὰ ὀνόματα ὅσων θέλει). Ἐκτὸς τῶν κεκοιμημένων μνημονεύει καὶ τῶν ζώντων καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάντων τῶν Ἐπισκόπων, οἵτινες κηρύττουσι τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως, παντὸς τοῦ πρεσβευτερίου τοῦ ὑπηρετοῦντες τὸν Χριστὸν καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος. Μνημονεύει ἐπίσης πάντων τῶν ζώντων εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἐπίσης καὶ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας ἥτις ἱδρύθη πανταχοῦ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, εὔχεται ὑπὲρ τῶν διαγόντων τὸν βίον ἐν ἁγνείᾳ καὶ σεμνότητι, ὡς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος

τῆς Πολιτείας μετὰ τῆς ἀκολουθίας καὶ τοῦ στρατοῦ του, καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως παράσχῃ αὐτῷ εἰρηνικὴν πολιτείαν ἵνα καὶ ἡμεῖς διάγωμεν ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν βίον ἤρεμον καὶ ἥσυχον καὶ πᾶσαν εὐσέβειαν καὶ σεμνότητα.

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς λέγει:

Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει· καὶ πάντων καὶ ἐν εἰρήνῃ, σῶον ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς Σῆς ἀληθείας.

Εὔχεται δι ἀτῶν λόγων τούτων ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς περιφερείας του καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως χαρίσῃ αὐτὸν εἰς τὰς ἁγίας Του ἐκκλησίας διάγοντα ἐν εἰρήνῃ καὶ διαφυλάξῃ αὐτὸν σῶον καὶ ἀβλαβῆ ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ἄξιον τιμῆς, ἐν ὑγείᾳ, ζῶντα ἐπὶ μακρὰ ἔτη καὶ διακηρύττοντα τὸν λόγον τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

Ὁ δὲ Διάκονος λέγει:

Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει· καὶ πάντων καὶ πασῶν.

Εὔχεται δηλαδὴ καὶ οὗτος ὅπως ὁ Θεὸς ἐλεήσῃ καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας τοὺς ὁποίους ἕκαστος τῶν ἐκκλησιαζομένων ἔχει κατὰ νοῦν τὴν στιγμὴν ταύτην.

Ὁ Ἱερεὺς τότε λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν.

Μνήσθητι, Κύριε, τῆς πόλεως ἐν ᾗ παροικοῦμεν καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς. Μνήσθητι, Κύριε, πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις Σου ἐκκλησίαις καὶ μεμνημένων, τῶν πενήτων καὶ ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰ ἐλέη Σου ἐξαπόστειλον.

Εὔχεται διὰ τῶν λόγων τούτων ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐν ᾗ παροικοῦσιν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι,ὡς καὶ πάσης πόλεως, χώρας καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐταῖς μετὰ χριστιανικῆς πίστεως. Παρακαλεῖ προσέτι τὸν Θεὸν ὅπως ἐλεήσῃ καὶ σώσῃ τοὺς πλέοντας, τοὺς ὁδοιποροῦντας, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς κουρασμένους καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. Δέεται ἐπίσης ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς

ἁγίας Του ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῶν ἐνθυμουμένων τοὺς πτωχοὺς φιλανθρώπων καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐλέους Του ἐπὶ πάντα τὸν περιεστῶτα λαόν. Εἶτα λέγει ἐκφώνως:

Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζειν καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντομον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά Σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Διὰ τούτων παρακαλεῖ τὸν Θεόν, ὅπως ἐνισχύσῃ αὐτοὺς ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἡνωμένοι ὄντες μὲ ἓν στόμα καὶ μὲ μίαν καρδίαν δοξάσωσι τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας. Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν λαὸν καὶ εὐλογῶν αὐτὸν λέγει:

Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ἡμῶν.

Εὔχεται οὕτως ὅπως ἔλθωσιν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συνηθροισμένους τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ δὲ ψάλται ἀντευχόμενοι τὰ αὐτὰ εἰς τὸν ἱερέα λέγουσι.

Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

Εἶτα ὁ Διάκονος ἱστάμενος εἰς τὴν πρὸ τῆς Ὡραίας Πύλης θέσιν το υλέγει.

Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων Τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ Ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον καὶ νοερὸν αὐτοῦ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν Θείαν χάριν καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Προτρέπει διὰ τῶν λόγων τούτων τοὺς πιστοὺς ὅπως δεηθῶσιν ἵνα ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ἐνώπιον τοῦ ὑπερουρανίου καὶ νοεροῦ θυσιαστηρίου τοῦ ὁποίου προσεκομίσθησαν καὶ ἡγιάσθησαν τὰ Τίμια Δῶρα μεταβληθέντα εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἀντὶ τούτων μᾶς στείλῃ τὴν Θείαν χάριν καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐπίσης συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς ὅπως παρακαλέσωσι τὸν Θεὸν ἵνα τοὺς σώσῃ ἀπὸ πάσης στενοχωρίας καὶ ἀπαλλάξῃ παντὸς θυμοῦ, κινδύνου καὶ ἀνάγκης.

Τούτων δὲ ἐκφωνουμένων ὁ Διάκονος ἔξωθεν συνεχίζει·

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ Σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ καὶ καλὴν ἀπολογίαν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ αἰτησώμεθα.

Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

(Περὶ τῆς σημασίας τούτων ἰδὲ σελ. 250).

Εἶτα λέγει ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως:

Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα, μετὰ παρρησίας ἀκατακρίτως τολμᾷν ἐπικαλεῖσθαι Σὲ τὸν ἐπουράνιον

Θεὸν Πατέρα καὶ λέγειν.

Τότε οἱ ψάλται ἢ ἄλλος τι λέγει τό:

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου· ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου· γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ὁμιλῶν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν περὶ προσευχῆς ὑπέδειξεν ἡμῖν τὸν τρόπον τοῦ προσεύχεσθαι εἰπών: «Καὶ ὅταν προσεύχῃ οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν πρόσευξαι τῷ Πατρί Σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ Πατήρ Σου βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν· οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς. Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον καὶ ἄφες ἡμῖν τὸ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 6, Στίχ. 5-14) καὶ Λουκ. Κεφ. 11, Στίχ. 2-5).

Διὰ τῶν ἀνωτέρω λόγων παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν ὅπως μᾶς ἀξιώσῃ ἵνα μετὰ θάρρους καὶ χωρὶς νὰ κατακριθῶμεν τολμῶμεν καὶ ἐπικαλούμεθα καὶ ὀνομάζομεν Αὐτὸν Πατέρα ἡμῶν, καὶ νὰ λέγωμεν Πάτερ ἡμῶν ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς, ἂς γίνῃ ἔνδοξον τὸ ὄνομά Σου μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἂς ἐπεκταθῇ ἡ βασιλεία Σου ἐπὶ παντὸς τοῦ κόσμου αἴρουσα τὴν ἁμαρτίαν καὶ παρέχουσα ὑπακοὴν εἰς τὸ Ἅγιον ὄνομά Σου, ἂς ἐπικρατήσῃ τὸ θέλημά Σου καὶ ἐν τῇ γῇ ὅπως ἐπικρατεῖ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ. Δὸς ἡμῖν τὸν ἀπαραίτητον διὰ τὴν συντήρησίν μας ἄρτον καὶ συγχώρησον τὰς ἁμαρτίας μας, Σὲ βεβαιοῦμεν δὲ ὅτι καὶ ἡμεῖς θὰ συγχωρῶμεν τοὺς πταίοντας εἰς ἡμᾶς, καὶ

μὴ ἐπιτρέψῃς ὅπως ὁ πειρασμὸς κατακυριεύσῃ ἡμᾶς, ἀλλὰ σῶσον ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ διαβόλου. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει:

Ὅτι Σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τος αἰῶνας τῶν αἰώνων·

Εἶτα εὐλογεῖ τὸν λαὸν λέγων:

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ δὲ Διάκονος λέγει:

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ἀκολούθως ὁ Ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Εὐχαριστοῦμέν Σοι, βασιλεῦ ἀόρατε, ὁ τῇ ἀμετρήτῳ Σου δυνάμει τὰ πάντα δημιουργήσας καὶ τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους Σου ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών. Αὐτὸς Δέσποτα, οὐρανόθεν ἔπιδε ἐπὶ τοὺς ὑποκεκλικότας Σοι τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς· οὐ γὰρ ἔκλιναν σαρκὶ καὶ αἵματι, ἀλλὰ Σοὶ τῷ φοβερῷ Θεῷ. Σὺ οὖν, Δέσποτα, οὐρανόθεν τὰ προκείμενα πᾶσιν ἡμῖν εἰς ἀγαθὸν ἐξομάλισον, κατὰ τὴν ἑκάστου ἰδίαν χρείαν· τοῖς πλέουσι σύμπλευσον· τοῖς ὁδοιποροῦσι συνόδευσον· τοὺς νοσοῦντας ἴασαι, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς Σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τος αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἡ ἔννοια τῶν λόγων τούτων εἶναι ἡ ἑξῆς:

Σὲ εὐχαριστοῦμεν Οὐράνιε Βασιλεῦ, τὸν ὁποῖον δὲν βλέπομεν, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ἀμετρήτου δυνάμεώς Σου ἐδημιούργησας τὰ πάντα καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ ἔδωκας εἰς αὐτὰ τὴν ὕπαρξιν ἕνεκα τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους Σου, ἐπίβλεψον οὐρανόθεν, Δέσποτα τῶν ἁπάντων ἐπὶ τῶν πιστῶν, οἵτινες ὑπέκλιναν τὰς κεφαλάς των εἰς Σέ. Διότι δὲν ἔκλιναν εὐλαβῶς τὰς κεφαλάς των εἰς ἄνθρωπον φέροντα σάρκα καὶ αἷμα, ἀλλὰ εἰς Σὲ τὸν φοβερὸν Θεόν. Σὺ λοιπόν, Δέσποτα, πάσας τὰς ὑποθέσεις ἡμῶν τοκτοποίησον πρὸς τὸ καλὸν συμφώνως μὲ τὴν ἀνάγκην τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἔχει. Παρακολούθησον τοὺς πλέ-

οντας, ἐνίσχυσον καὶ διάσωσον τοὺς ὁδοιποροῦντας, θεράπευσον τοὺς ἀσθενεῖς καὶ νοσοῦντας διότι Σὺ εἶσαι ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, μὲ τὴν χάριν καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Μονογενοῦς Σου Υἱοῦ μετὰ τοῦ ὁποίου εὐλογεῖσαι καὶ δοξάζεσαι, μαζὺ μὲ τὸ Πανάγιον καὶ ἀγαθὸν καὶ ζωοποιόν Σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα λέγει μυστικῶς τὴν εὐχήν:

Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐξ Ἁγίου κατοικητηρίου Σου καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας Σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ ἁγιάσαι ἡμᾶς, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος καὶ ὧδε ἡμῖν ἀοράτως συνών. Καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ Σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου σώματός Σου καὶ τοῦ Τιμίου Αἵματος καὶ δι' ἡμῶν παντὶ τῷ λαῷ.

Παρακαλεῖ διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπως ἐξ Ἁγίου κατοικητηρίου Του καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας Του ἔλθῃ ἀοράτως καὶ ἁγιάσῃ ἡμᾶς, Ἐκεῖνος Ὅστις ἐν τῷ οὐρανῷ κάθηται ἐπὶ ἐνδόξου θρόνου μετὰ τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης εἶναι παρὼν διὰ τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος. Πρὸς τούτοις παρακαλεῖ Αὐτόν, ὅπως καταξιώσῃ διὰ τῆς παντοδυνάμου καὶ κραταιᾶς Αὐτοῦ χειρὸς καὶ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ἱερεῖς ἐκ τοῦ Ἁγίου καὶ ἀχράντου Σώματός Του καὶ διὰ τῶν ἱερέων νὰ μεταδώσῃ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμά Του εἰς πάντας τοὺς μέλλοντας νὰ κοινωνήσωσι πιστούς.

Τότε ὁ Διάκονος λέγει: Π ρ ό σ χ ω μ ε ν, ἤτοι ἂς προσέξωμεν· ὁ δὲ Ἱερεὺς ὑψῶν τὸν Ἅγιον Ἄρτον λέγει: Τ ὰ Ἅ γ ι α τ ο ῖ ς Ἁ γ ί ο ι ς δηλονότι τὰ ἅγια καὶ τίμια δῶρα εἶναι προωρισμένα διὰ νὰ μεταδοθῶσιν εἰς τοὺς Ἁγίους, εἰς τοὺς παρισταμένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πιστούς. Ἀποκαλεῖ δὲ τοὺς ἐκκλησιαζομένους Ἁγίους διότι ἁγιάζονται διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἑνούμενοι μετ' Αὐτοῦ ἀφοῦ καθαρισθῶσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν τούτων.

Οἱ ψάλται ψάλλουσι τό:

Εἷς Ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χρστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν.

Καίτοι οἱ πιστοὶ ἐκπληροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπαλλασσόμενοι τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς μετανοίας ἁγιάζονται διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἀχράντου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Σωτῆρος καὶ διὰ τοῦτο λέγονται Ἅγιοι, ἐν τούτοις ἀναγνωρίζομεν ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι ἀπηλλαγμένος τοῦ ῥύπου τῆς ἁμαρτίας καὶ ὅτι μόνον εἷς εἶναι Ἅγιος, εἷς μόνον εἶναι Κύριος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ Πατρός.

Οἱ ψάλται τότε ψάλλουσι τὸ Κοινωνικόν.

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν. (Ἀλληλούϊα. (ἐὰν εἶναι Κυριακή), καὶ ὁ Διάκονος εἰσελθὼν εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα καὶ σταθεὶς ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἱερέως λέγει:

Μέλισον, Δέσποτα τὸν Ἅγιον Ἄρτον.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς μελίζων αὐτὸν εἰς τέσσαρα τεμάχια μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας λέγει:

Μελίζεται καὶ διαμερίζεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος, ὁ πάντοτε ἐσθιόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος τοὺς δὲ ἐσθίοντας ἁγιάζων.

Ἡ σημασία τῶν λόγων τούτων εἶναι ἡ ἑξῆς. Τὸ Σῶμα τοῦ Σωτῆρος μελίζεται καὶ διαμοιράζεται εἰς πολλὰ τεμάχια ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Θείας Εὐχαριστίας· ἐν τούτοις μελίζεται μὲν ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ δὲν διαιρεῖται· πάντοτε, εἰς ἑκάστην Λειτουργίαν, εἰς ἑκάστην Ἐκκλησίαν μεταλαμβάνουσι τοῦ Σώματος Αὐτοῦ τὰ ἑκατομμύρια τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ὀπαδῶν, χωρὶς νὰ δαπανᾶται καὶ νὰ ἐλαττοῦται τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τοποθετεῖ τὰ τέσσαρα ταῦτα τεμάχια σταυροειδῶς ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Δισκαρίου ὡς τὸ ἔθης σχῆμα:

ΙΣ
ΝΙ ΚΑ
ΧΣ

καὶ λαβὼν τὸ ἓν τεμάχιον τὸ ἔχον ΙΣ ποιεῖ σταυρὸν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου καὶ τοῦ Διακόνου εἰπόντος: Πλήρωσον Δέσποτα, τὸ Ἅγιον Ποτήριον, ῥίπτει τὸ τεμάχιον ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου λέγων: Πλήρωμα ποτηρίου, πίστεως, Πνεύματος Ἁγίου Ἀμήν. Οἱ λόγοι οὗτοι σημαίνουσιν ὅτι τὸ Ἅγιον Ποτήριον εἶναι πλῆρες ἀπὸ τὸ Σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ καὶ εὐχόμεθα ἵνα οἱ μέλλοντες νὰ κοινωνήσουν ἐξ αὐτοῦ πιστοὶ πλη-

σθῶσι πίστεως τελείας διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐνισχυόμενοι.

ΔΙΑΚΟΝΟΣ:—Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὴν ζέσιν

ΙΕΡΕΥΣ:—Εὐλογημένη ἡ ζέσις τῶν Ἁγίων Σου πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Τῷ Πνεύματι ζέοντες τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες. (Ἰδὲ πρὸς Ρωμ. ἐπιστ. Παύλ· Κεφ. 12, Στίχ. 11)

Τότε ὁ Διάκονος χύνει τὸ ζέον σταυροειδῶς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ποτηρίῳ λέγων:

Ζέσις πίστεως, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου. Ἀμήν.

Διὰ νὰ γίνῃ τις πιστὸς ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ πρέπει ἡ πίστις αὐτοῦ νὰ ζέῃ, νὰ βράζῃ ὅπως τὸ θερμὸν ὕδωρ τὸ ριπτόμενον ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου, διότι μόνη ἡ ζέσις τῆς πίστεως τῶν Ἁγίων πλήρης Πνεύματος Ἁγίου εἶναι εὐλογημένη, πάντοτε τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. «Τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες. (Πρὸς Ρωμ. ἐπιστ. Παύλου Κεφ. 12, Στίχ. 11). Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς Γραφαῖς. Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου καὶ ζέων τῷ Πνεύματι». (Πράξ. Κεφ. 18, Στίχ. 24 καὶ 25) Ἀναγινώσκουσιν εἶτα εὐχάς τινας καὶ ζητοῦντες συγχώρησιν παρ' ἀλλήλων καὶ τῶν παρισταμένων ἐν τῷ ἱερῷ πλησιάζουσι τὰ Ἅγια καὶ μετὰ φόβου λαμβάνοντες ἓν τεμάχιον ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἄρτου λέγουσιν.

Ἰδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Τὸ τίμιον καὶ πανάγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταδίδοταί μοι (τῷ δεῖνι) ἀναξίῳ ἱερεῖ (ἢ ἱερομονάχῳ), εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

Ἰδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Μετάδος μοι Δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ

πανάγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ἀναξίῳ ἱεροδιακόνῳ (δεῖνι) εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Εἶτα μεταλαμβάνει τοῦ αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἐκ τοῦ Ἁγίου ποτηρίου λέγων:

Ἔτι προσέρχομαι τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Τὸ τίμιον καὶ πανάσπιλον καὶ πανακήρατον καὶ ζωηρὸν αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεταδίδοταί μοι (τῷ δεῖνι) τῷ ἀναξίῳ ἱερεῖ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Πίνει τότε τρὶς λέγων εἰς ἑκάστην πόσιν:

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός· Ἀμήν· καὶ τοῦ Υἱοῦ· Ἀμήν· καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀποσπογγίζει ἔπειτα καὶ τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ τὰ χείλη αὐτοῦ, ἀσπαζόμενος δὲ αὐτὸ λέγει:

Τοῦτο ἥψατο τῶν χειλέων μου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας μου περικαθαριεῖ·

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας εἶδεν ὅραμα καθ' ὃ ἓν ἐκ τῶν πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ παρισταμένων Χερουβὶμ δι' ἀνημμένου ἄνθρακος ἐκ τοῦ οὐρανίου Θυσιαστηρίου ἤγγισε τὰ χείλη αὐτοῦ εἰπών.

Τοῦτο ἥψατο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

Προσέρχεται τότε καὶ ὁ Διάκονος ὅπως κοινωνήσῃ λέγων:

Ἔτι προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Μετάδος μο, Δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ ἅγιον αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Δίδει ὁ ἱερεὺς τότε εἰς τὸν Διάκονον νὰ κοινωνήσῃ λέγων:

Μεταδίδοτοί σοί τὸ τίμιον καὶ πανάχραντον καὶ πανακήρατον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος

ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ ζωὴν αἰώνιον.

Τοῦτο ποιεῖ καὶ εἰς τὴν μετάληψιν τοῦ αἵματος, ὁπότε ὁ ἱερεὺς τοῦ λέγει:

Τοῦτο ἥψατο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

Ὅταν μεταλάβωσι, ὁ Διάκονος ρίπτει τὰς ὑπολειφθείσας μερίδας τοῦ Σώματος καὶ τὰς μερίδας τῶν ζώντων ἐντὸς τοῦ ἁγίου ποτηρίου λέγων τὰ τροπάρια:

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι...... Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ...... Ὦ θείας, ὢ φίλης, ὢ γλυκυτάτης σου φωνῆς.....

Ρίπτει ἔπειτα ἐντὸς τοῦ ἁγίου ποτηρίου τὰς μερίδας τῶν τεθνεώτων λέγων:

Ἀπόπλυνον, Κύριε, τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἐνθάδε μνημονευθέντων δούλων σου τῷ αἵματί σου τῷ ἁγίῳ· πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων.

Ἀποσπογγίζει τότε τὸ Ἅγιον Δισκάριον καὶ σκεπάζει τὸ Ἅγιον Ποτήριον, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει μυστικῶς τὴν κάτωθι εὐχήν:

Εὐχαριστοῦμέν Σοι, Δέσποτα φιλάνθρωπε, εὐεργέτα τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὅτι καὶ τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ κατηξίωσας ἡμᾶς τῶν ἐπουρανίων Σου καὶ ἀθανάτων μυστηρίων. Ὀρθοτόμησον ἡμῶν τὴν ὁδόν, στήριξον ἡμᾶς ἐν τῷ φόβῳ Σου τοὺς πάντας, φρούρησον ἡμῶν τὴν ζωήν, ἀσφάλισαι ἡμῶν τὰ διαβήματα εὐχαῖς καὶ ἱκεσίαις τῆς ἐνδόξου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων Σου.

Διὰ τῆς εὐχῆς ταύτης εὐχαριστοῦσι τὸν Θεὸν καὶ φιλάνθρωπον Δεσπότην καὶ εὐεργέτην τῶν ψυχῶν ἡμῶν διότι κατηξίωσεν αὐτοὺς νὰ κοινωνήσωσι τῶν ἐπουρανίων καὶ ἀθανάτων μυστηρίων Του καὶ παρακαλοῦσιν Αὐτὸν ὅπως καταστήσῃ εὐθεῖαν τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, στηρίξῃ ὅλους τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν φόβον Αὐτοῦ ἵνα διέλθωμεν πνευματικὴν πολιτείαν φρονοῦντες καὶ πράττοντες ὅ,τι εἶναι εὐάρεστον εἰς Αὐτόν, νὰ περιφρου-

ρήση τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ νὰ καταστήσῃ ἀσφαλεῖς πάσας τὰς ἐνεργείας ἡμῶν, διὰ τῶν εὐχῶν καὶ ἱκεσιῶν τῆς δεδοξασμένης Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων Του.

Εἶτα κτυπᾷ σταυροειδῶς τὸν Ἀστερίσκον εἰς τὸ Δισκάριον διὰ νὰ τελειώσῃ ὁ Ψάλτης τὸ Κοινωνικὸν τὸ ὁποῖον ψάλλει, ὁ δὲ Διάκονος ἀνοίγων τὰ βημόθυρα λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ Ἅγιον Ποτήριον καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν Ὡραίαν Πύλην λέγει:

Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Διὰ τούτων τῶν λόγων καλεῖ τοὺς πιστοὺς ὅπως προσέλθωσι νὰ κοινωνήσωσι τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου μετὰ φόβου Θεοῦ, ἤτοι μὲ εὐλάβειαν, μὲ πίστιν καὶ ἀγάπην. Εἰς ἕκαστον μεταλαμβάνοντα, ὁ ἱερεὺς μεταδίδων τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Σωτῆρος λέγει:

Μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. . .τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον·

Ὅταν δὲ μεταλάβωσιν ὅλοι ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαὸν λέγει:

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν Σου.

Οἱ δὲ ψάλται ψάλλουσι τό:

Εἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ἐλάβομεν πνεῦμα ἐπουράνιον. Εὕρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον, Τριάδα προσκυνοῦντες· αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν.

Ὅταν ὁ διάκονος ἀποθέσῃ τὸ ἅγιον Ποτήριον ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ὁ ἱερεὺς θυμιᾷ τρὶς τὸ Ἅγιον Ποτήριον, λέγων μυστικῶς:

Ὑψώθητι τοὺς οὐρανούς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα Σου.

Καὶ ὁ μὲν Διάκονος λαμβάνων παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ Ἅγιον Δισκάριον ἀπέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν καὶ ἀποθέτει αὐτά, ὁ δὲ ἱερεὺς λαβὼν τὸ Ἅγιον Ποτήριον λέγει μυστικῶς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Εἶτα λέγει ἐκφώνως:

Πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀπέρχεται τότε εἰς τὴν Ἁγίαν Πρόθεσιν, ἀφίνει τὸ ἅγιον Ποτήριον, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ διπλώνει τὸ Ἀντιμήνσιον, ὁ δὲ Διάκονος λέγει μεγαλοφώνως ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὀρθοί. Μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ Θεοῦ Μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς ἐκκλησιαζομένους πιστοὺς πρὸς τοὺς ὁποίους πρῶτον παραγγέλει νὰ ἐγερθῶσιν ὄρθιοι. Εἶτα συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς ὅπως εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν διότι μᾶς ἠξίωσε νὰ μεταλάβωμεν τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ. Συνεχίζων εἶτα λέγει:

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ Σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Οἱ ψάλται ψάλλουσι: Σοὶ Κύριε. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει ἐκφώνως:

Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἤτοι ἀφοῦ ἐζητήσαμεν ὅπως διέλθωμεν τὴν ἡμέραν ὁλόκληρον τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον καὶ συνεστήθη εἰς ἡμᾶς ὅπως ἀφιερώσωμεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ ὁλόκληρον τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰς Χριστὸν τὸν Θεόν, ζητοῦμεν ἐπίσης ὅπως ἐκτελεσθῶσιν πάντα ταῦτα παρ' Αὐτοῦ ὅστις εἶναι ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν καὶ διὰ τοῦτο ἀναπέμπομεν δοξολογίαν εἰς τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ ἱερεὺς λαμβάνει τὸ Εὐαγγέλιον, ποιεῖ σταυρὸν ἐπάνω τοῦ Ἀντιμηνσίου καὶ τὸ ἀφίνει, στρεφόμενος δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγει:

Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

Ἤτοι ἂς ἀπέλθωμεν ἐκ τοῦ ναοῦ μὲ εἰρήνην ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, τὴν ὁποίαν ἀπεκτήσαμεν μεταλαβόντες τῶν ἀχράντων μυστηρίων· ὁ δὲ Διάκονος συνιστᾷ λέγων: Τ ο ῦ Κ υ ρ ί ο υ δ ε η θ ῶ μ ε ν. Ἤτοι ἀφοῦ μέλλομεν νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐκ τοῦ ναοῦ ἂς παρακαλέσωμεν πάλιν τὸν Κύριον.

Οἱ ψάλται ψάλλουσι τὸ Κ ύ ρ ι ε Ἐ λ έ η σ ο ν, ὁ δὲ ἱερεὺς ἐξερχόμενος τοῦ ἁγίου Βήματος λέγει μεγαλοφώνως τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογῶντάς Σε, Κύριε, καὶ ἁγιάζων τοὺς ἐπὶ Σοὶ πεποιθότας, σῶσον τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν Σου. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας Σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου Σου· Σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ Σου δυνάμει καὶ μὴ ἐγκαταλείπῃς ἡμᾶς τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ Σέ. Εἰρήνην τῷ κόσμῳ Σου δώρησαι ταῖς ἐκκλησίαις Σου, τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Σου. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἐκ Σοῦ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων· καὶ Σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λέγεται ἡ εὐχὴ αὕτη ὀπισθάμβωνος διότι πρότερον ἀναγινώσκετο ὑπὸ τοῦ ἱερέως ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος ὁ ὁποῖος ἦτο εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ σημαίνει τὰ ἑξῆς. Σύ, Κύριε, ὁ ὁποῖος δίδεις τὴν εὐλογίαν Σου εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι Σὲ δοξολογοῦν καὶ ἀναδεικνύεις ἁγίους τοὺς ὁλοψύχως πιστεύοντας εἰς Σέ, σῶσον τὸν λαόν Σου καὶ δὸς τὴν εὐλογίαν Σου εἰς τοὺς πιστοὺς ὀπαδούς Σου οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦσι τὴν κληρονομίαν Σου, διαφύλαξον ἀπὸ παντὸς κακοῦ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν Σου καὶ ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ὡραιότητα τοῦ οἴκου Σου. Ἀντάμειψον αὐτοὺς διὰ τῆς θεϊκῆς

δυνάμεώς Σου καὶ μὴ ἐγκαταλείπῃς ἡμᾶς τοὺς στηρίζοντας τὰς ἐλπίδας μας εἰς Σέ. Δώρησαι εἰς ὅλον τὸν κόσμον Σου εἰρήνην· εἰς τὰς ἐκκλησίας Σου, εἰς τοὺς ἱερεῖς, εἰς τοὺς ἀνωτάτους ἄρχοντας ἡμῶν, εἰς τὸν στρατὸν καὶ εἰς πάντα τὸν λαόν. Καὶ ζητοῦμεν ταῦτα διότι πᾶσα ὠφέλιμος δόσις καὶ πᾶν τέλειον δῶρον καταβαίνει ἄνωθεν ἐκ Σοῦ ὅστις εἶσαι ὁ πατὴρ τῶν φώτων. Καὶ εἰς Σὲ ἀναπέμπομεν τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν, εἰς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οἱ ψάλται ψάλλουσι μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην τό:

Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

(Ἰδὲ Παλ. Διαθ. Ἰὼβ Κεφ. 1, Στίχ. 21).

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐλέχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰὼβ ὅταν ἀνηγγέλθησαν εἰς αὐτὸν αἱ συμφοραὶ καὶ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα προῆλθον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ πρὸς δοκιμασίαν τῆς πίστεώς του πρὸς Αὐτόν. Ὅπως τότε ὁ ,Ιὼβ ἔδειξε τόσην ὑπομονὴν καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων: Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπαναλαμβάνοντες τοὺς λόγους τούτους εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν διὰ τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα μᾶς παρέχει.

Τούτου ἐκ τρίτου ὑπὸ τῶν ψαλτῶν ἐπαναλαμβανομένου ὁ ἱερεὺς εἰσερχόμενος εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα λέγει πρὸ τῆς Προθέσεως τὴν κάτωθι εὐχὴν μυστικῶς:

Τὸ πλήρωμα τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν αὐτὸς ὑπάρχων, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πληρώσας πᾶσαν πατρικὴν οἰκονομίαν, πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἤτοι: Σὺ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου ἐξεπληρώθησαν αἱ προφητεῖαι τῶν Προφητῶν, ὅστις διὰ τῆς θείας διδασκαλίας Σου συνεπλήρωσας τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ἐξετέλεσας τὸ ἔργον διὰ τὸ ὁποῖον ὁ οὐράνιος Πατήρ Σου Σὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ, πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ Διάκονος λέγει: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ δὲ ἱερεὺς εὐλογεῖ τὸν λαὸν λέγων:

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ἡμᾶς τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὔχεται δηλαδὴ ὅπως ἔλθῃ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐκκλησιασθέντας εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος τὰ ὁποῖα εἶναι ἀποτελέσματα τῆς θείας χάριτος καὶ φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ εὐλογία εἶναι παντοτεινή, καὶ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ.

Εἶτα δοξολογῶν τὸν Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν, ὅστις εἶναι ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, λέγει:

Δόξα Σοι Χριστὲ ὁ Θεός, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, δόξα Σοι.

Καὶ ἂν μὲν εἶναι Κυριακὴ λέγει:

Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν—ἂν ὄχι—Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων, Ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος τοῦ Θαυματουργοῦ. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων, Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, Θεοδώρων Τύρωνος καὶ Στρατηλάτου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων ἱερομαρτύρων Χαραλάμπους καὶ Ἐλευθερίου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ἁγίου (τοῦ ναοῦ), τῶν ὁσίων καὶ Θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, τοῦ ἁγίου (τῆς ἡμέρας) οὗ καὶ τὴν μνή-

μην ἐπιτελοῦμεν καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ ἐλεήμων Θεός.

Εὔχεται δηλαδὴ ὅπως διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων ἐλεήσῃ καὶ σώσῃ ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Εἶτα λέγει:

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Ἡ σύντομος αὐτη προσευχὴ εἶναι ἡ κατακλεὶς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσευχῆς καὶ οὕτω τελειώνει ἡ Θεία Λειτουργία.

Ἀκολουθεῖ έπειτα ἡ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου εἰς τοὺς πιστοὺς εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων λέγει:

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς.

Καὶ μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου λέγει:

Τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν διὰ νὰ καταλύσῃ τὰ Ἅγια (ἢ ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος) καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν αὐτῶν λέγει τὴν Εὐχαριστίαν τῆς μεταλήψεως.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

Τὰ Μυστήρια τῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας εἶναι ἑπτά: Τὸ Βάπτισμα, τὸ Χρίσμα, ἡ Κοινωνία, ἡ Χειροτονία, ὁ Γάμος, ἡ Μετάνοια καὶ τὸ Ἅγιον Ἔλαιον (Εὐχέλαιον).

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΒΑΠΤΙΣΙΝ

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΑΜΑ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΕΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ὅταν γεννηθῇ τὸ βρέφος ὑπὸ χριστιανῆς γυναικός, διὰ τῶν ἀναγινωσκομένων εὐχῶν ὁ ἱερεὺς εὐχαριστεῖ καὶ δοξολογεῖ τὸν Θεὸν διότι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, παρακαλεῖ δὲ Αὐτὸν ὅπως φυλάξῃ τὴν γεννήσασαν τὸ βρέφος, σκεπάσῃ αὐτὴν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων Του, ἐλεήσῃ καὶ συγχωρήσῃ τὰ ἑκούσια καὶ τὰ ἀκούσια αὐτῆς πταίσματα, διαφυλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἐπηρείας τοῦ διαβόλου, διατηρήσῃ ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρά του, ἐξαναστήσῃ ταχέως ἀπὸ τῆς κλίνης ἧς ἐπίκειται, καθαρίσῃ ἀπὸ τοῦ ρύπου, θεραπεύσῃ τοὺς πόνους, δωρήσηται δύναμιν καὶ εὐρωστίαν σωματικὴν καὶ ψυχικήν, περιθάλψῃ αὐτὴν δι' ἀγγέλων φαιδρῶν καὶ φωτεινῶν καὶ περιφρουρήσῃ ἀπὸ πάσης ἐφόδου τῶν ἀοράτων πνευμάτων, ὅπως διατηρήσῃ τὸ γεννηθὲν βρέφος ἀπὸ πάσης φαρμακείας, ἀπὸ πάσης χαλεπότητος, ἀπὸ πάσης ζάλης τοῦ ἀντικειμένου, ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν, ἡμερινῶν τε καὶ νυκτερινῶν, ἀπὸ ζήλου καὶ φθόνου καὶ ὀφθαλμῶν βασκανίας, ὅπως καθαρίσῃ τὴν μητέρα ἀπὸ τῶν ἐπερχομένων ποικίλων σπλαγχνικῶν ἐνοχλήσεων καὶ τὸ κυηθὲν νήπιον ἀξιώσῃ νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἐπίγειον ναόν, τὸν ὁποῖον ἡτοίμασεν εἰς δοξολογίαν τοῦ ἁγίου Ὀνόματός Του. Πρὸς τούτοις παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως ἐπι-

βλέπων ἐξ οὐρανοῦ συγχωρήσῃ τὴν μητέρα τοῦ παιδίου, εὐλογήσῃ τὸν οἶκον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη τὸ παιδίον, ὡς καὶ πάντας τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους καὶ ἁψαμένους αὐτῆς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

ΜΕΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΑΣ

Τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεως, προσάγεται τὸ βρέφος εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπὸ τῆς μητρός, κεκαθαρμένης καὶ λελουσμένης· ὁ δὲ ἱερεὺς διὰ τῶν ἀναγινωσκομένων εὐχῶν παρακαλεῖ τὸν Θεόν, ὅπως καθαρίσῃ ἀπὸ παντὸς ρύπου τὴν μητέρα τοῦ παιδίου, προσερχομένην εἰς τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν Του, ἵνα ἀκατακρίτως ἀξιωθῇ τῶν ἁγίων Του μυστηρίων, πρὸς τούτοις δὲ ὅπως τὸ τεχθὲν παιδίον εὐλογήσῃ, αὐξήσῃ, συνετίσῃ, σωφρονίσῃ, ἀποσοβῶν ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν ἐναντίαν δύναμιν διὰ τῆς σημειώσεως τοῦ τύπου τοῦ Σταυροῦ Του, ἵνα καταξιωθὲν τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος τύχῃ τῆς μερίδος τῶν ἐκλεκτῶν τῆς βασιλείας Του φυλαττομένων διὰ τῆς χάριτος τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Λαβὼν εἶτα τὸ παιδίον σχηματίζει σταυρὸν μετ' αὐτοῦ πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ λέγων: «Ἐκκλησιάζεται ὁ δοῦλος (ἢ ἡ δούλη) τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Εἶτα εἰσάγει αὐτὸ ἐν τῷ ναῷ λέγων: «Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν Σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν Ἅγιόν Σου», καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ μέσον λέγει: «Ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω Σε». Εἶτα ἂν μὲν εἶναι ἄρρεν εἰσάγει αὐτὸ εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα, ἂν δὲ θῆλυ ἕως τῆς Ὡραίας Πύλης λέγων: «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, καὶ τὸ ρῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ». (Εὐαγγ. Λουκ. Κεφ. 2, Στίχ. 25-32).

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΧΡΙΣΜΑ

Ὁ ἄνθρωπος συλλαμβάνεται ἐν ἀνομίαις καὶ γεννᾶται ἐν ἁμαρτίαις, ὅπως λέγει καὶ ὁ Προφητάναξ Δαβὶδ (Παλ. Διαθ. Ψαλμ. 50, Στίχ. 7) «Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελλήφθην καὶ ἐν ἁμαρίταις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου». Ὁ ἄνθρωπος διὰ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ἔχασε τὴν Θείαν χάριν, διὰ τοῦ

Βαπτίσματος ὅμως ἐξαλείφεται τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα καὶ ὁ βαπτιζόμενος καθίσταται γνήσιος καὶ ἀληθινὸς ὀπαδὸς τοῦ Κυρίου, φιλιοῦται τελείως μετὰ τῆς Θεότητος, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπεμακρύνθη, διὰ δὲ τοῦ Χρίσματος λαμβάνει τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Διὰ τῆς πρώτης εὐχῆς ὁ ἱερεὺς θέτων τὴν χεῖρά του ἐπὶ τὸν βαπτιζόμενον παρακαλεῖ τὴν Ἁγίαν Τριάδα ὅπως διαφυλάξῃ αὐτὸν καταξιωθέντα νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἅγιον ὄνομά Του, ὅπως τὸν ἐμπλήσῃ τῆς εἰς Αὐτὸν πίστεως, ἀγάπης καὶ ἐλπίδος, ἵνα γνωρίσῃ ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ὁμ ονογενής Του Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιόν Του Πνεῦμα, ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ πορευθῇ ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς Του καὶ νὰ φυλάξῃ τὰ ἀρεστὰ εἰς Αὐτόν· νὰ γράψῃ αὐτὸν ἐν βίβλῳ ζωῆς Του καὶ ἑνώσῃ τῇ ποίμνῃ τῆς κληρονομίας Του, ἵνα βιώσῃ προσκυνῶν καὶ δοξάζων τὸ ὄνομά Του τὸ μέγα καὶ ὕψιστον καὶ αἰνέσῃ Αὐτὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς Του. Διὰ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης εὐχῆς ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἐξορκίζει τὸν Διάβολον ἵνα φοβηθεὶς ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ σφραγισθέντος νεολέκτου στρατιώτου τοῦ Χριστοῦ καὶ μὴ ὑποτρέψῃ μηδὲ ὑποκρυβῇ ἐν αὐτῷ μηδὲ συναντήσῃ τούτῳ, ἢ ἐνεργήσῃ, μὴ ἐν νυκτί, μὴ ἐν ἡμέρᾳ, ἢ ἐν ὥρᾳ, ἢ ἐν μεσημβρίᾳ, ἀλλὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν τάρταρον ἕως τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κρίσεως, σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἀκολουθίᾳ αὐτοῦ. Ἀπειλεῖ αὐτὸν ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν φοβερὰν ἔλευσον αὐτοῦ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν θὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν καὶ πᾶσαν τὴν συνεργὸν αὐτοῦ δύναμιν παραδοὺς εἰς τὸ σκότος τὸ ἀκοίμητον ὅπου ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

Διὰ τῆς τετάρτης εὐχῆς παρακαλεῖ τὸν Θεὸν ὅπως ἀπελάσῃ ἀπὸ τοῦ βαπτιζομένου πάντα τὰ ἐνεργήματα τοῦ διαβόλου, ἐπιτιμήσῃ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ διώξῃ αὐτὰ καὶ συντρίψῃ ταχέως τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Διὰ τῆς πέμπτης εὐχῆς ἀφιερώνει τὸν βαπτιζόμενον εἰς τὸν Θεόν. Ἐμφυσᾷ εἶτα αὐτὸν ἐκ τρίτου λέγων: «Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα, κεκρυμμένον καὶ ἐμφωλεῦον αὐτοῦ τῇ καρδίᾳ», παρακαλεῖ δὲ τὸν Θεὸν ὅπως κάμῃ τὸν βαπτιζόμενον πρόβατον λογικὸν τῆς ἁγίας ποίμνης τοῦ Χριστοῦ Του, μέλος τίμιον τῆς ἐκκλησίας Του, υἱὸν καὶ κληρονόμον Βασιλείας Του, ἵνα, πολιτευόμενος κατὰ τὰς ἐντολάς Του, φυλάττων τὴν σφραγῖδα ἄθραυστον καὶ διατηρῶν τὸν χιτῶνα ἀμόλυντον τύχῃ τῆς μακαριότητος τῶν ἁγίων. Ὁ βαπτιζόμενος εἰκονίζει

τὸν πεσόντα Ἀδάμ. Ἡ ἑκουσία δὲ προσέλευσίς του ὅπως βαπτισθῇ σημαίνει ὅτι ἑκουσίως θέλει νὰ ἀναγεννηθῇ διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ ἀπαλλαγῇ τοῦ προπατορικοῦ ρύπου. Ἂν ὅμως ὁ βαπτιζόμενος εἶναι νήπιον, προσφέρεται ὑπὸ ἄλλου πιστοῦ, ὅστις ἀναδεχόμενος αὐτὸν εἰς τὴν βάπτισιν παρίσταται ὡς ἐγγυητὴς διά τε τὴν πίστιν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ βαπτιζομένου, διὰ τοῦτο εἰς ἑκάστην τῶν ἐρωτήσεων τοῦ ἱερέως «Ἀποτάσσῃ τῷ Σατανᾷ; καὶ πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ; καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ; καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ; καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ;» ἀπαντᾷ: «Ἀποτάσσομαι» ἀντὶ τοῦ βαπτιζομένου. Ὁμοίως εἰς τὰς ἐρωτήσεις: «Ἀπετάξω τῷ Σατανᾷ; «Συντάσσει τῷ Χριστῷ; Συνετάξω τῷ Χριστῷ;», ἀπαντᾷ: «Ἀπεταξάμην, Συντάσσομαι, Συνεταξάμην».

Ὁ βαπτιζόμενος ἵσταται παρατηρῶν πρὸς Ἀνατολάς, τοῦτο δὲ δηλοῖ ὅτι διὰ τοῦ βαπτίσματος προσέρχεται εἰς τὸν Θεὸν καὶ βλέπει πρὸς τὸ ἀληθινὸν φῶς (τὸ ὁποῖον ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν).

ΔΙΑΤΙ Ο ΒΑΠΤΙΖΟΜΕΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΓΥΜΝΟΣ

Ἵσταται γυμνὸς ὁ βαπτιζόμενος διὰ νὰ δηλωθῇ ὅτι ὡς ἀπόγονος τῶν Πρωτοπλάστων, τῶν ἀποβλήτων τοῦ Παραδείσου, ἔχει χάσει τὴν Θεοΰφαντον στολήν, προσέρχεται δὲ γυμνὸς διὰ νὰ ἀποδυθῇ διὰ παντὸς τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀπιστίας καὶ προπατορικῆς ἁμαρτίας καὶ ἐνδυθῇ τὴν τοῦ νέου Ἀδάμ, χρίει εἶτα αὐτὸν δι' ἐλαίου ὁ ἱερεὺς ποιῶν τύπον τοῦ σταυροῦ·ἐπὶ τοῦ μετώπου λέγων: «Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (δεῖνα) ἔλαιον ἀγαλλιάσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». Εἶτα σφραγίζει αὐτὸν λέγων: εἰς τὴν ρῖνα «Εἰς ὀσμὴν εὐωδίας», εἰς τὸ στῆθος, «εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος», εἰς τὸ στόμα, «τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν», εἰς τὰς ἀκοάς, «εἰς ἀκοὴν πίστεως», εἰς τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα, «τοῦ πορεύεσθαι τὰ διαβήματά μου», ὑποκάτω τῶν ποδῶν, «τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ», εἰς δὲ τὰ μετάφρενα, «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι». Βαπτίζει εἶτα αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐνδύει δὲ αὐτὸν λέγων: «,Ενδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ...... χιτῶνα δικαιοσύνης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου

Πνεύματος. Ἀμήν. Παρακαλεῖ ἔπειτα τὸν Θεόν, τὸν Παντοκράτορα, τὴν πηγὴν τῶν ἀγαθῶν, τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, ὅπως χαρίσῃ εἰς τὸν νεοφώτιστον τὴν ἄνεσιν τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν σφραγῖδα τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου καὶ παντοδυνάμου καὶ προσκυνητοῦ Πνεύματός Του, τὴν μετάληψιν τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Χριστοῦ Του, στηρίξῃ αὐτὸν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν καὶ διατηρήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τῷ σωτηρίῳ Του φόβῳ ἐν ἁγνείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ.

Μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην χρίει τὸν βαπτισθέντα μὲ τὸ Ἅγιον Μῦρον ποιῶν τύπον σταυροῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν μυκτήρων, τοῦ στόματος, τῶν ὤτων, τοῦ στήθους, τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, λέγων: «Ἐδικαιώθης, ἐφωτίσθης, ἐβαπτίσθης, ἐμυρώθης, ἡγιάσθης, ἀπελούσθης· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν». Κείρει εἶτα σταυροειδῶς αὐτὸν λέγων: «Κείρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ.....εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Ἔπειτα ὁ βαπτισθεὶς ἐλευθερωθεὶς διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ ἀκαθαρσίαν τῆς ἁμαρτίας, καθαρὸς πλέον καὶ ἐσφραγισμένος εἰς Χριστὸν διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μεταλαμβάνει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ)

Διὰ νὰ καταστῇ τις γνήσιος καὶ ἀληθινὸς ὀπαδὸς τοῦ Κυρίου, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον μόνον τὸ Βάπτισμα καὶ τὸ Χρῖσμα, ἀλλὰ καὶ ἡ μετάληψις τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅταν ἔδωκεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν κατὰ τὸ Μυστικὸν Δεῖπνον τὸν Ἄρτον εἰς τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους εἶπεν. «Λάβετε, φάγετε τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου» (Ματθ. Κεφ. 26, Στίχ. 26). Λαβὼν δὲ τὸ Ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων: «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν». (Αὐτόθι Στίχ. 27 καὶ 28). Διέταξεν ὅμως τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων: «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» δέν διέταξε δὲ μόνον τὴν συνέχειαν τῆς ἀναιμάκτου θυσαίς ὡς ἁπλῆν μόνον ἐπανάληψιν, ἀλλὰ μετ' αὐστηρότητος ἀπήτησε παρὰ τῶν ὀπαδῶν Αὐτοῦ τὴν μετάληψιν τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος Αὐτοῦ εἰπών: «Ἀμήν, Ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ἐὰν

μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι βρῶσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, καγὼ ἐν αὐτῷ. (Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 6, Στίχ. 53-57).

Ἡ μετάληψις ἄρα τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου εἶναι ἐπιβεβλημένη, ὁ πιστεύων δὲ ἀδιστάκτως εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν δὲν δύναται εἰμὴ νὰ πιστεύσῃ ὅτι κατὰ τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν μεταβάλλεται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου, ὅστις ὅπως ἐδήλωσε πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς Αὐτὸν Ἰουδαίους λέγων. «Ἐγώ ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστιν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τοῦ κόσμου ζωῆς». (Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 6, Στίχ. 51 καὶ 52). Ἐπειδὴ δὲ οἱ λόγοι οὗτοι ἐξέπληξαν τὰς ἀκοὰς τῶν Ἰουδαίων λεγόντων: «Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; καὶ εἰς τὴν ἀπορίαν ταύτην περιέπεσαν καὶ οἱ μαθηταὶ Αὐτοῦ, μὴ ἐννοήσαντες ἀκόμη τὴν διδασκαλίαν Του διότι ἔλεγον «σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;» (Εὐαγγέλ. Ἰωάν. Κεφ. 6, Στίχ. 60), ὁ θεῖος διδάσκαλος ἀπαντῶν εἶπεν: «Ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς». Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει: «Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν;» (Ἀπόστ. Παυλ. Α΄. πρὸς Κορινθίους Κεφ. 10, Στίχ. 16). Διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ ὁ Χριστιανὸς ἐξοστρακίζει ἐξ ἑαυτοῦ τοὺς πονηροὺς διαλογισμούς, καθιστᾷ ὑποχείριον καὶ σιδηροδέσμιον τὴν ἁμαρτίαν, χαλινοῖ τὰ δυσήνια καὶ δυσκάθεκτα πάθη τῆς σαρκός, φυγαδεύει τοὺς δαίμονας καὶ ἐνγένει τὸ πᾶν δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ

Ἡ ἀκατανίκητος δύναμις τῆς Θείας μεταλήψεως συνοδεύει τὸν Χριστιανὸν καὶ πέραν τοῦ τάφου, ὁ δὲ κοινωνῶν εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ βίου του, ὅταν ἀρθῇ ὁ μέγας πέπλος ὁ διαφράττων τὴν ὁδὸν τῆς αἰωνιότητος, ἔχει τὰ Τίμια Δῶρα ὡς τελευταῖόν του ἐφόδιον, διὰ τούτων δὲ τοὺς μὲν δαίμονας τρέπει εἰς ἄτακτον φυγήν, τοὺς δὲ ἀγγέλους καθιστᾷ φαιδροὺς συνεκδήμους του ὅπως λέγει καὶ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολό-

γος. «Οἱ μέλλοντες ἐνθένδε ἀπαίρειν, ἂν τύχωσι τῶν μυστηρίων, μετασχόντες ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὅταν ἀποπνέειν μέλλωσι, δορυφοροῦντες αὐτοὺς δι' ἐκεῖνο τὸ ληφθὲν ἀπάγουσιν ἐνθένδε οἱ ἄγγελοι». Ὥστε διὰ τοῦ Μυστηρίου τούτου ὁ Χριστιανὸς ἐπιτυγχάνει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιποθεῖ. Αἴρεται ἀπὸ τὰ γεώδη καὶ μάταια, λαμβάνει τὴν υἱοθεσίαν, καρποῦται τὸν ἁγιασμὸν τῆς ψυχῆς, ἀπολαύει τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ κατὰ τοὺς ἀψευδεῖς λόγους τοῦ Σωτῆρος εἰπόντες. «Λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ Σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν».

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Δύνανται ὅμως πάντες ἀνεξαιρέτως καὶ ἀδικαρίτως τρώγοντες τὸ Αἷμα τοῦ Σωτῆρος νὰ τύχωσιν ἀφέσεως ἁμαρτιῶν καὶ λάβωσι ζωὴν αἰώνιον; Βεβαίως. Ἀλλὰ χρειάζεται κατάλληλος προετοιμασία πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου. Εἶναι δὲ ἀπαραίτητος ἡ προετοιμασία αὕτη, διότι ὅσον τὸ μυστήριον τῆς Κοινωνίας εἶναι μέγα καὶ φρικῶδες, τόσον καὶ ἡ προετοιμασία πρέπει νὰ εἶναι περισσοτέρα καὶ μεγαλυτέρα.

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μετουσιώσεως τῶν Τιμίων Δώρων λέγνοται ὑπὸ τοῦ Λειτουργοῦ οἱ λόγοι: «Καὶ ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον Τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ Σου, τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ Τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ Σου, μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί Σου τῷ Ἁγίῳ», περιίπτανται ἀοράτως οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ περὶ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, ὁ δὲ ἁπλοῦς ἄρτος καὶ ὁ ἁπλοῦς οἶνος μόνον κατ' ὄψιν εἶναι τοιοῦτοι, μυστικῶς ὅμως καὶ οὐσιωδῶς μεταβάλλονται εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ τολμήσωμεν ἄνευ καταλλήλου προετοιμασίας νὰ ὑποδεχθῶμεν Αὐτὸν ἐντὸς ἡμῶν; Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπεν: «Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν». (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 7, Στίχ. 6), ἡ δὲ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία βοᾷ: «Πρόσχωμεν· τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις».

Διὰ νὰ ὑποδεχθῶμεν λοιπὸν τὸν Χριστὸν ἐν ὑμῖν πρέπει νὰ προετοιμασθῶμεν καταλλήλως, δὲν εἶναι δὲ ἀρκετὴ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῶν τροφῶν μόνον, ἀλλὰ πρὸ παντὸς πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν δὲν αἰσθανώμεθα βαρεῖαν τὴν σφύραν τῆς συνειδήσεώς μας, νὰ ἐξετάσωμεν ἂν δὲν μᾶς τύπτῃ ἡ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ, ὁ ἀδέκαστος οὗτος μάρτυς τῶν πονηρῶν πράξεών μας. Ὁ Ἀ-

πόστολος Παῦλος λέγει: «Δοκιμαζέτω ὁ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ἡμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί». (Α΄ πρὸς Κορινθ. ἐπιστολ. τοῦ Ἀπιστ. Παύλου Κεφ. 11, Στίχ. 28-31). Ἐὰν δὲ παρατηρήσωμεν τὴν Παλαιὰν Διαθήκην θὰ ἴδωμεν ὅτι ὅταν ὁ Θεὸς ἐκάλεσε τὸν Θεόπτην Μωϋσῆν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ διὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὰς πλάκας τοῦ Νόμου, διατάσσει τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τόνου βροντώδους καὶ ἀπειλητικοῦ λέγων: «Προσέχετε ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος καὶ θίγειν τι αὐτοῦ· πᾶς γὰρ ὁ ἀψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει· οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ, ἐν γὰρ λίθοις λιθοβολήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· ἐάν τε κτῆνος, ἐάν τε ἄνθρωπος οὐ ζήσεται». (Ἔξοδος Κεφ. 19, Στίχ. 12 καὶ 13). Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ Ἰσραηλῖται ἀκάθαρτοι ὄντες δὲν ἐδικαιοῦντο ὄχι μόνον νὰ ἀναβῶσιν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νὰ ἐγγίσωσι τὸ ὄ ρ ο ς Σινᾶ, ἀπειληθέντες ὅτι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ἀπέθνησκον αὐθωρεὶ πῶς νὰ τολμήσωμεν ἡμεῖς νὰ ἐγγίσωμεν οὐχὶ λίθους καὶ χῶμα, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἄνευ καθάρσεως τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἡμῶν;

Ἂς δοκιμάσωμεν λοιπὸν τὸν τὸν ἑαυτόν μας, ἂς ἀνασκοπήσωμεν τὴν παρελθοῦσαν διαγωγήν μας, ἂς ἐξετάσωμεν τὰς πράξεις, τοὺς λογισμοὺς καὶ τὰ διανοήματα ἡμῶν καὶ τότε διὰ τῆς ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ἂς ἐξιλεώσωμεν ἑαυτοὺς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ κρίνωμεν αὐστηρῶς ἑαυτοὺς παριστῶντες ἐξωγκωμένα τὰ ἁμαρτήματά μας καὶ κρίνοντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀναξίους τῆς Θείας Κοινωνίας, διότι ὅταν ἀπομακρυνώμεθα ταύτης ἁμαρτάνομεν θανασίμως, διότι ὅπως λέγει ὁ Προφητάναξ Δαβὶδ: «Ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἀπολοῦνται, ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι Θεῷ ἀγαθόν ἐστιν». (Ψαλμ. 72, Στίχ. 27 καὶ 28)' κατὰ δὲ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ὅστις δὲν φάγῃ τὸ Σῶμα καὶ πίῃ Αὐτοῦ τὸ Αἷμα δὲν ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

Ἕκαστος λοιπὸν Χριστιανὸς πρέπει νὰ δοκιμάζῃ ἑαυτόν, νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας τῆς καρδίας του, καὶ νὰ καταβῇ εἰς τὰ βάθη αὐτῆς. Ἂς παρατηρήσῃ τότε ποῦ ἐκκολάπτονται καὶ ποῦ ἐμφολεύουσι τὰ ὀλέθρια πάθη,ποῦ κρύπτεται ἡ ἐμπαθὴς ἔχθρα, τὸ χαμερπὲς μῖσος, τὸ ψυχοφθόρον πάθος τοῦ φθόνου, τῆς ζηλοτυπίας, τῆς καταλαλιᾶς καὶ τότε ὡς καλὸς ἀνατόμος ἂς

ἐκριζώσῃ καὶ ἐξοστρακίσῃ διὰ παντὸς τὴν δύσοσμον ἁμαρτίαν, ἂς ΜΕΤΑΝΟΗΣΗ εἰλικρινῶς, ἂς κλαύσῃ, ἂς στενάξῃ γοερῶς, καὶ προστρέχων εἰς τὸν ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ Πατέρα, ἂς ἐξομολογηθῇ πάσας τὰς ἁμαρτίας του διὰ νὰ λάβῃ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν του. Τότε μὲ ἀναπεπαυμένην συνείδησιν καὶ καθαρὰν καρδίαν θὰ προσέλθῃ εἰς τὸ πνευματικὸν θυσιαστήριον καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει ἀκούων τὸ κέλευσμα: «Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε», θὰ μεταλάβῃ τῶν Ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων καὶ ζωοποιῶν φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων καὶ θὰ αἰσθανθῇ μίαν ὑπερφάνταστον χαράν, θὰ καταστῇ εὔθυμος καὶ φαιδρὸς ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Ὡς λέοντες πῦρ πνέοντες, οὕτως ἀπὸ τῆς Τραπέζης ἀναχωροῦμεν ἐκείνης, φοβεροὶ τῷ διαβόλῳ γινόμενοι».

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

Διὰ τοῦ Μυστηρίου τούτου, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ Ἐπισκόπου ἐπὶ τὸν χειροτονούμενον, κατέρχεται ἡ Θεία χάρις καὶ ἀναδεικνύει αὐτὸν ποιμένα τῆς λογικῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ καὶ διδάσκαλον τοῦ Θείου λόγου. Ὁ Προφητάναξ Δαβὶδ ἀτενίζων πρὸς τὸ μυστηριῶδες ὕψος τῆς Ἱερωσύνης μὲ ἔντρομον συναίσθησιν ἐρωτᾷ ἔνθους: «Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου; ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;» (Ψαλμ. 23, Στίχ. 3). Ἡ Ἱερωσύνη δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, οὐ μόνον παραλαμβάνει τὴν Θείαν χάριν καὶ παρέχει αὐτὴν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, ἀλλὰ προσελκύει εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἀποσπᾷ οὕτως αὐτοὺς ἐκ τῶν ἀνομημάτων τῆς γῆς. Ὁ σκοπὸς αὐτῆς πρὸς τούτοις εἶναι ὕψιστος διότι εἶναι τὸ ὄργανον μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, εἶναι ἡ χορηγὸς τῆς Θείας χάριτος διὰ τῶν ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ἡ συμφιλίωσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ Ἱερωσύνη δέεται τοῦ Ὑψίστου καὶ πληρεξουσιότητα κέκτηται θείαν ἵνα λυτήριον κάθαρσιν τῶν ἀμπλακημάτων παρέχῃ, ὅπως ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς Ἰησοῦς διεκέλευσεν εἰπών: «Ὅσα ἂν δέσηται ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελευμένα ἐν τῷ οὐρανῷ». (Εὐαγγέλ. Ματθ. Κεφ. 18, Στίχ. 18).

Οἱ εἰς τὴν Ἱερωσύνην ἀνήκοντες διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις. 1) τὴν τῶν Διακόνων, 2) τὴν τῶν Πρεσβυτέρων καὶ 3) τὴν τῶν Ἐπισκόπων.

Οἱ Διάκονοι δὲν δύνανται μόνοι των νὰ τελέσουν οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν, οὔτε Μυστήρια, ἀλλὰ διακονοῦσι μόνον καὶ κηρύττουσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ κατόπιν ἀδείας τῆς Ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς τῆς περιφερείας των. Οἱ Πρεσβύτεροι τελοῦσιν ὅλα τὰ Μυστήρια πλὴν τοῦ τῆς Ἱερωσύνης καὶ τοῦ Ἁγιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Μύρου, οἱ δὲ Ἐπίσκοποι τελοῦσι πάντα τὰ μυστήρια καὶ ἀσκοῦσι τὴν ἐπίβλεψιν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ κλήρου τῆς περιφερείας των.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Ὁ γάμος ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παιδοποιΐαν καὶ διαδοχὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὅταν ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον «ἔλαβε τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς (Γέν. Παλ. Διαθ. Κεφ. Β'. Στίχ. 15). «Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν». (Αὐτόθι Στίχ. 18). Ἡ δὲ Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη γέμουσιν ἔκτοτε διηγήσεων εὐλογίας γάμων τῶν ἐκλεκτῶν Αὐτοῦ, λύσαντος πλειστάκις καὶ τὴν στείρωσιν τῆς ἀτεκνίας πολλῶν γυναικῶν εὐσεβῶν κατόπιν εἰλικρινοῦς προσευχῆς. Διὰ τῶν ἀναγινωσκομένων κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου εὐχῶν ὁ τελετουργῶν συνδέων τὰς χεῖρας τῶν εἰς γάμου κοινωνίαν συναπτομένων, ἐπικαλεῖται τὴν Θείαν εὐλογίαν ἐπ' αὐτοὺς ὅπως δωρήσηται αὐτοῖς ζωὴν εἰρηνικήν. μακροημέρευσιν, σωφροσύνην, τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, σπέρμα μακρόβιον, τὴν ἐπὶ τέκνοις χάριν, τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον, ἀξιώσῃ αὐτοὺς ἰδεῖν τέκνα τέκνων, διατηρήσῃ τὴν κοίτην αὐτῶν ἀνεπιβούλευτον, ἐμπλήσῃ τοὺς οἴκους αὐτῶν σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθωσύνης. Πολλὰς συμβουλὰς καὶ πολυτίμους ἔδωκε πλειστάκις διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ὅσον ἀφορᾷ τὰ καθήκοντα τῶν συζύγων καὶ τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς συνεζευμένους συζύγους ὁ εὐλογήσας τὸν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας γάμον Σωτὴρ ἡμῶν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἄριστα περὶ τούτου ὁμιλεῖ εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν του, περικοπὴ τῆς ὁποίας ἀναγινώσκεται κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ Μυστηρίου τοῦ γάμου, λέγων: «Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ὁ ἀνὴρ κεφαλή ἐστι τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλή ἐστι τῆς ἐκκλησίας καὶ Αὐτός ἐστι Σωτὴρ τοῦ Σώματος. Ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδρά-

σιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα τὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ρήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ δυτῖδα, ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδείς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησίαν. Ὅτι μέλη ἐσμεν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ, ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ἡμεῖς οἱ καθ' ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. (Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστ. τοῦ Ἀποστόλ. Παύλου Κεφ. 5, 21-23). Οἱ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν νεονύμφων ἐπιτιθέμενοι στέφανοι δηλοῦν ὅτι οἱ συζευγνύμενοι εἶναι παρθένοι, καθαροὶ καὶ ἄσπιλοι, ὁ δὲ ἀνάδοχος ἐπέχει θέσιν πατρὸς καὶ διδασκάλου τῆς ὁμοφροσύνης καὶ ἀγαθῆς συζυγίας. Ὁ δακτύλιος ὁ διδόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὴν γυναῖκα σημαίνει τὴν στερεότητα τοῦ ἀνδρός, ὁ δὲ τῆς νύμφης τὸ ἁπαλὸν καὶ καθαρὸν τῆς γυναικὸς, διὰ τοῦτο ὡρίσθη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἵνα εἶναι ὁ μὲν ἀργυροῦς ὁ δὲ χρυσοῦς.

ΤΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟΝ

Τὸ Εὐχέλαιον ἔσχε τὴν ἀρχὴν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ἰακώβου: «Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείφοντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος. Κἂν ἁμαρτίας σης αὐτὸν σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀσθενείας καὶ ζωοποίησον ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ». (Ἰακ. Κεφ. 5, Στίχ. 14-15). Εἶναι δὲ ἱερουργία ἁγία καὶ τύπος τοῦ Θείου ἐλέους. Ὅταν τις ἀσθενῇ, οἱ ἱερεῖς χρείουν αὐτὸν δι' ἐλαίου λέγοντες τὴν κάτωθι εὐχήν: «Πάτερ Ἅγιε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὁ πέμψας τὸν μονογενῆ Σου Υἱὸν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πᾶσαν νόσον ἰώμενον καὶ ἐκ θανάτου λυτρούμενον, ἴασαι καὶ τὸν δοῦλόν σου.... ἐκ τῆς περιεχού-

αὐτὸν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ Σου, πρεσβείαις τῆς Ὑπεραγίας, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων, ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου, Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν Ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων καὶ ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, τῶν Ἁγίων καὶ ἰαματικῶν Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου, Σαμψὼν καὶ Διομήδους, Μωκίου καὶ Ἀνικήτου, Θαλελαίου, καὶ Τρύφωνος, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν Ἁγίων», διὰ δὲ τῶν ἀναγινωσκομένων λοιπῶν εὐχῶν, παρακαλεῖ τὸν Θεὸν τὸν μέγαν καὶ Ὕψιστον, τὸν εὐδιάλλακτον Κύριον, τὸν μόνον ἐλεήμονα καὶ φιλάνθρωπον, τὸν μετανοοῦντα ἐπὶ ταῖς κακίαις τῶν ἀνθρώπων, τὸν παιδεύοντα καὶ μὴ θανατοῦντα, τὸν ὑποστηρίζοντα τὸν Πατέρα τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸν πάσης παρακλήσεως, ὅπως θεραπεύσῃ τὸν ἀσθενῆ ὅστις συναισθάνεται ἤδη τὰ πλημμελήματά του ἅτινα ἐπλημμέλησεν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν, καθάρῃ αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, διαφυλάξῃ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς του, ἐξεγείρῃ αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδυνηρᾶς καὶ στρωμνῆς κακώσεως, ἀποδιώξῃ παρ' αὐτοῦ πᾶσαν ἀρρωστίαν καὶ ἀσθένειαν, παράσχῃ αὐτῷ ἰατρείαν καὶ ἀπαλλαγὴν πάσης φθοροποιοῦ ἀλγηδόνος, ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῆς αἰωνίου κολάσεως, πληρώσῃ τὸ στόμα αὐτοῦ τῆς αἰνέσεώς Του, ἀνοίξῃ τὰ χείλη αὐτοῦ πρὸς δοξολογίαν τοῦ ὀνόματός Του, ἐκτείνῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν Του, κατευθύνῃ τοὺς πόδας του πρὸς τὸν δρόμον τοῦ Εὐαγγελίου Του, συγχωρῶν αὐτῷ ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ παρορῶν αὐτοῦ πάντα τὰ παραπτώματα.

Ὁ Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος ὁ πρῶτος Ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων ὁρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερέων τῶν λαμβανόντων μέρος εἰς τὸ Εὐχέλαιον εἰς ἑπτά, διότι, ἴσως ἐπειδὴ ἑπτὰ εἶναι τὰ δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὸν Ἡσαΐαν, ἢ διότι ἑπτὰ ἦσαν οἱ ἱερεῖς οἱ κατόπιν Θείου προστάγματος σαλπίσαντες ἑπτὰ φορὰς πέριξ τῆς Ἱεριχοῦς καὶ κρημνίσαντες τὰ τείχη αὐτῆς, ἢ διότι ἑπτὰ φορὰς ἐπανέλαβε τὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὴν ὁ Προφήτης Ἐλισαῖος καὶ ἀνέστησε τὸ παιδίον τῆς Σουμανίτιδος, ἢ διότι ὁ Προφήτης Ἠλίας ἑπτὰ φορὰς προσευχηθεὶς ἤνοιξε τὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων κεκλει-

σμένον οὐρανὸν καὶ κατεβίβασε τὴν βροχήν. Τινὲς δὲ ἀφ' ἑτέρου λέγουσιν ὅτι ὡρίσθη ὅπως ἑπτὰ ἱερεῖς τελῶσι τὸ Εὐχέλαιον εἰς ἔνδειξιν περισσοτέρας πίστεως, καὶ μόνον ἐν ἐλλείψει ἑπτὰ ἱερέων προσκαλοῦνται ὀλιγώτεροι.

Οἱ Λατῖνοι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ Εὐχέλαιον πρέπει νὰ τελῆται μόνον εἰς τοὺς μελλοθανάτους, διὰ νὰ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι των, διότι, λέγουσιν, ἂν εἶναι ὀλίγον ἀσθενεῖς θὰ ἁμαρτήσωσι πάλιν. Ὁ ἰσχυρισμός των οὗτος εἶναι ἀστήρικτος διότι ὁ Ἰάκωβος λέγει: «Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος», ἐπίσης «Κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκὼς ἀφεθήσεται αὐτῷ», ἐπίσης δὲ καὶ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον λέγει: «Καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. (Εὐαγγέλ. Μάρκ. Κεφ. 6, Στίχ. 13).

ΠΟΤΕ ΘΑ ΕΧΩΜΕΝ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ ΜΕ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΝΕΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1929-1973

ΕΤΟΣ	ΠΑΛ. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ	Ν. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
1929	22 'Απριλίου	5 Μαΐου
1930	7 'Απριλίου	20 'Απριλίου
1931	30 Μαρτίου	12 'Απριλίου
1932	18 'Απριλίου	1 Μαΐου
1933	3 'Απριλίου	16 'Απριλίου
1934	26 'Απριλίου	9 Μαΐου
1935	15 'Απριλίου	28 'Απριλίου
1936	30 Μαρτίου	12 'Απριλίου
1937	19 'Απριλίου	2 Μαΐου
1938	11 'Απριλίου	24 'Απριλίου
1939	27 Μαρτίου	9 'Απριλίου
1940	15 'Απριλίου	28 'Απριλίου
1941	7 'Απριλίου	20 'Απριλίου
1942	23 Μαρτίου	5 'Απριλίου
1943	12 'Απριλίου	25 'Απριλίου
1944	3 'Απριλίου	16 'Απριλίου
1945	23 'Απριλίου	6 Μαΐου
1946	8 'Απριλίου	21 'Απριλίου
1947	31 Μαρτίου	13 'Απριλίου
1948	19 'Απριλίου	2 Μαΐου
1949	11 'Απριλίου	24 'Απριλίου
1950	27 Μαρτίου	9 'Απριλίου
1951	16 'Απριλίου	29 'Απριλίου
1952	7 'Απριλίου	20 'Απριλίου
1953	23 Μαρτίου	5 'Απριλίου
1954	2 'Απριλίου	15 'Απριλίου
1955	4 'Απριλίου	17 'Απριλίου
1956	23 'Απριλίου	6 Μαΐου
1957	8 'Απριλίου	21 'Απριλίου
1958	31 Μαρτίου	13 'Απριλίου
1959	20 'Απριλίου	3 Μαΐου
1960	2 'Απριλίου	15 'Απριλίου

ΕΤΟΣ	ΠΑΛ. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ	Ν. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
1961	27 Μαρτίου	9 Ἀπριλίου
1962	16 Ἀπριλίου	29 Ἀπριλίου
1963	1 Ἀπριλίου	14 Ἀπριλίου
1964	20 Ἀπριλίου	3 Μαΐου
1965	12 Ἀπριλίου	25 Ἀπριλίου
1966	28 Μαρτίου	10 Ἀπριλίου
1967	17 Ἀπριλίου	30 Ἀπριλίου
1968	8 Ἀπριλίου	21 Ἀπριλίου
1969	25 Μαρτίου	7 Ἀπριλίου
1970	17 Ἀπριλίου	30 Ἀπριλίου
1981	5 Ἀπριλίου	18 Ἀπριλίου
1972	27 Μαρτίου	9 Ἀπριλίου
1973	15 Ἀπριλίου	28 Ἀπριλίου

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΟΡΤΑΙ Δεσποτικαί, Θεομητορικαὶ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, Ὁσίων καὶ Δικαίων Ἀνδρῶν καὶ Γυναικῶν καθ' ὅλον τὸ Ἔτος κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Ἁγίας καὶ Ὀρθοδόξου Θρησκείας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ